

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Sekce potravinářství

**Jednotný integrovaný víceletý vnitrostátní plán kontrol
ČR 2024-2026**

Ing. Jindřich Fialka
vrchní ředitel
Sekce potravinářství

29. ÚNORA 2024
ČJ. MZE-15627/2024-18123

1. Název

Jednotný integrovaný víceletý vnitrostátní plán kontrol ČR 2024–2026

- podle čl. 109 až 111 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/625 ze dne 15. března 2017 o úředních kontrolách a jiných úředních činnostech prováděných s cílem zajistit uplatňování potravinového a krmivového práva a pravidel týkajících se zdraví zvířat a dobrých životních podmínek zvířat, zdraví rostlin a přípravků na ochranu rostlin, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 999/2001, (ES) č. 396/2005, (ES) č. 1069/2009, (ES) č. 1107/2009, (EU) č. 1151/2012, (EU) č. 652/2014, (EU) 2016/429 a (EU) 2016/2031, nařízení Rady (ES) č. 1/2005 a (ES) č. 1099/2009 a směrnic Rady 98/58/ES, 1999/74/ES, 2007/43/ES, 2008/119/ES a 2008/120/ES a o zrušení nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 854/2004 a (ES) č. 882/2004, směrnic Rady 89/608/EHS, 89/662/EHS, 90/425/EHS, 91/496/EHS, 96/23/ES, 96/93/ES a 97/78/ES a rozhodnutí Rady 92/438/EHS (nařízení o úředních kontrolách); (dále jen „nařízení (EU) 2017/625“).

2. Jediný orgán:

Jediný orgán:	Ministerstvo zemědělství ČR – Sekce potravinářství
Adresa:	Těšnov 17, 110 00 Praha 1
E-mail, telefon:	ocr@mze.gov.cz jindrich.fialka@mze.gov.cz ; +420 2 2181 2465 martin.stepanek@mze.gov.cz ; +420 2 2181 2838 david.zima@mze.gov.cz ; +420 2 2181 2068 adela.riegerova@mze.gov.cz ; +420 2 2181 2681 alena.svetlikova@mze.gov.cz ; +420 2 2181 4629
Web:	<u>Víceletý vnitrostátní plán kontrol ve smyslu čl. 111 odst. 1 nařízení (EU) 2017/625</u>
Poznámka:	Příloha č. 4 obsahuje seznam právních předpisů České republiky podle jednotlivých oblastí uvedených v čl. 1 odst. 2 nařízení (EU) 2017/625. Tučným písmem je zde uvedeno znění zákonů, které je používáno v textu Jednotného integrovaného víceletého vnitrostátního plánu kontrol ČR 2024–2026 (dále jen „JIVVPK“)

Povinně zveřejňované informace – obecně

Internetové stránky Ministerstva zemědělství:

- [kontaktní údaje ve smyslu čl. 4 odst. 4 nařízení \(EU\) 2017/625](#)
- [seznam národních referenčních laboratoří ve smyslu čl. 100 odst. 4 písm. b\) nařízení \(EU\) 2017/625](#)
- [seznam stanovišť hraniční kontroly ve smyslu čl. 60 odst. 1 nařízení \(EU\) 2017/625](#)
- [víceletý vnitrostátní plán kontrol ve smyslu čl. 111 odst. 1 nařízení \(EU\) 2017/625](#)
- [sankce podle čl. 139 nařízení \(EU\) 2017/625](#)
- [poplatky a platby podle čl. 85 odst. 2 nařízení \(EU\) 2017/625 – SZPI](#)
- [poplatky a platby podle čl. 85 odst. 2 nařízení \(EU\) 2017/625 – SVS](#)
- [vyhláška č. 227/2008 Sb., kterou se stanoví výše paušální částky nákladů](#)

Internetové stránky Ministerstva zdravotnictví:

- [poplatky a platby podle čl. 85 odst. 2 nařízení \(EU\) 2017/625 - MZ](#)
- [Věstník MZ ČR](#)

Obsah

1. Název	2
2. Jediný orgán:	2
Povinně zveřejňované informace – obecně	3
Obsah	4
I. Určení příslušných orgánů – obecně	14
Ministerstvo zemědělství (dále jen “MZe”)	14
Sekce potravinářství	15
Sekce ekologického zemědělství, komodit, výzkumu a vzdělávání.....	21
Ministerstvo zdravotnictví (dále jen „MZ”)	27
Státní zemědělská a potravinářská inspekce (dále jen “SZPI”)	39
Státní veterinární správa (dále jen “SVS”).....	43
Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský (dále jen “ÚKZÚZ”).....	50
Česká plemenářská inspekce (dále jen „ČPI“)	54
II. Lidské zdroje – obecně	57
MZ	57
SZPI	57
SVS.....	57
ÚKZÚZ.....	58
ČPI.....	59
III. Organizace a řízení úředních kontrol – obecně.....	60
MZ	60
SZPI	63
SVS.....	67
ÚKZÚZ.....	72
ČPI.....	74
MZe – odbor environmentální a ekologického zemědělství.....	74
IV. Přenesení úkolů na pověřené subjekty	76
SZPI	76
SVS.....	76
ÚKZÚZ.....	76
MZe – odbor environmentální a ekologického zemědělství.....	76
ČPI.....	77
V. Úřední laboratoře a Národní referenční laboratoře – obecně	78
MZe	78
MZ	78
SZPI	79
SVS.....	81
ÚKZÚZ.....	82
MZe – odbor environmentální a ekologického zemědělství.....	84
VI. Vyloučení střetu zájmů – obecně.....	85
VII. Právo na druhé odborné stanovisko – obecně	86
VIII. Práva a povinnosti kontrolujících a kontrolované osoby při provádění úředních kontrol – obecně.....	87

IX. Dodržování provozních kritérií – obecně	91
MZ	91
SZPI	92
SVS	94
ÚKZÚZ	97
MZe – odbor environmentální a ekologického zemědělství	99
X. Školení pracovníků provádějících úřední kontroly – obecně	100
MZe – odbor bezpečnosti potravin	100
MZ	104
SZPI	104
SVS	105
ÚKZÚZ	109
MZe – odbor environmentální a ekologického zemědělství	110
ČPI	110
XI. Dokumentované postupy – obecně	111
MZ	111
SZPI	111
SVS	112
ÚKZÚZ	112
ČPI	113
MZe – odbor environmentální a ekologického zemědělství	113
XII. Organizace spolupráce a vzájemné pomoci – obecně	114
MZe – odbor potravinářský	114
MZ	114
SZPI	115
SVS	117
ÚKZÚZ	118
XIII. Úřední kontroly zvířat a zboží vstupujících do EU a vyvážených z EU – obecně	120
MZ	120
SZPI	121
SVS	122
ÚKZÚZ	125
XIV. Audity podle čl. 6 nařízení (EU) 2017/625 – obecně	127
MZ	127
SZPI	128
SVS	129
ÚKZÚZ	131
MZe – odbor environmentální a ekologického zemědělství	133
ČPI	133
XV. Řízení mimořádných situací a krizí / pohotovostní plány – obecně	134
MZe – odbor bezpečnosti potravin	134
MZ	134
SZPI	135
SVS	135
ÚKZÚZ	137
A. - čl. 1 odst. 2 písm. a) Potraviny a bezpečnost potravin	139
1. Strategické cíle	140
MZ	140

SZPI	140
SVS	142
2. Kategorizace rizik.....	143
MZ	143
SZPI	145
SVS	146
3. Určení příslušného orgánů	147
MZ	147
MZe – Sekce potravinářství	149
SZPI	151
SVS	152
4. Přenesení úkolů na pověřené subjekty	153
5. Organizace a řízení úředních kontrol	153
SVS	153
6. Kontrolní systémy a koordinační činnosti	155
MZ	155
SZPI	162
SVS	169
7. Dodržování provozních kritérií	175
MZ	175
SZPI	179
SVS	179
8. Školení pracovníků provádějících úřední kontroly	180
9. Dokumentované postupy	180
MZ	180
10. Řízení mimořádných situací a krizí / pohotovostní plány.....	181
11. Organizace spolupráce a vzájemné pomoci	181
SVS	181
12. Audity podle čl. 6 nařízení (EU) 2017/625.....	181
SVS	181
13. Přezkum a revize JIVVPK.....	182
14. Používání databází.....	182
B. - čl. 1 odst. 2 písm. b) Záměrné uvolňování geneticky modifikovaných organismů (GMO)	183
1. Strategické cíle	183
2. Kategorizace rizik.....	184
3. Určení příslušných orgánů.....	184
MZe – odbor bezpečnosti potravin	184
ÚKZÚZ.....	185
4. Přenesení úkolů na pověřené subjekty	185
5. Organizace a řízení úředních kontrol	185
6. Kontrolní systémy a koordinační činnosti	185
7. Dodržování provozních kritérií	185

8. Školení pracovníků provádějících úřední kontroly	185
9. Dokumentované postupy	185
10. Řízení mimořádných situací a krizí / pohotovostní plány.....	186
11. Organizace spolupráce a vzájemné pomoci	186
12. Audity podle čl. 6 nařízení (EU) 2017/625.....	186
13. Přezkum a revize JIVVPK.....	186
14. Používání databází.....	186
C. - čl. 1 odst. 2 písm. c) Krmiva a bezpečnost krmiv	187
1. Strategické cíle	188
ÚKZÚZ.....	188
SVS.....	188
2. Kategorizace rizik.....	188
ÚKZÚZ.....	188
SVS.....	189
3. Určení příslušného orgánu	189
MZe – odbor bezpečnosti potravin a odbor potravinářský.....	189
MZ	190
ÚKZÚZ.....	190
SVS.....	192
4. Přenesení úkolů na pověřené subjekty	192
5. Organizace a řízení úředních kontrol	193
ÚKZÚZ.....	193
SVS.....	194
6. Kontrolní systémy a koordinační činnosti	196
ÚKZÚZ.....	196
SVS.....	197
7. Dodržování provozních kritérií	199
ÚKZÚZ.....	199
SVS.....	199
8. Školení pracovníků provádějících úřední kontroly	200
ÚKZÚZ.....	200
9. Dokumentované postupy	200
ÚKZÚZ.....	200
SVS.....	201
10. Řízení mimořádných situací a krizí / pohotovostní plány.....	201
11. Organizace spolupráce a vzájemné pomoci	201
ÚKZÚZ.....	201
SVS.....	202
12. Audity podle čl. 6 nařízení (EU) 2017/625.....	202
SVS.....	202
13. Přezkum a revize JIVVPK.....	203

14. Používání databází.....	203
D. - čl. 1 odst. 2 písm. d) Požadavky týkající se zdraví zvířat	204
1. Strategické cíle	205
SVS.....	205
2. Kategorizace rizik.....	205
3. Určení příslušného orgánu	208
MZe - 13140	208
MZe –13142	208
SVS.....	208
ČPI.....	209
4. Přenesení úkolů na pověřené subjekty	210
5. Organizace a řízení úředních kontrol	210
SVS.....	210
ČPI.....	212
6. Kontrolní systémy a koordinační činnosti	213
SVS.....	213
ČPI.....	226
7. Dodržování provozních kritérií	227
SVS.....	227
8. Školení pracovníků provádějících úřední kontroly	229
9. Dokumentované postupy	229
SVS.....	229
ČPI.....	230
10. Řízení mimořádných situací a krizí / pohotovostní plány.....	231
SVS.....	231
11. Organizace spolupráce a vzájemné pomoci	232
12. Audity podle čl. 6 nařízení (EU) 2017/625.....	232
SVS.....	232
13. Přezkum a revize JIVVPK.....	232
14. Používání databází EU a ČR	232
SVS.....	232
E. - čl. 1 odst. 2 písm. e) Vedlejší produkty živočišného původu a získané produkty	233
1. Strategické cíle	234
SVS.....	234
ÚKZÚZ.....	234
SZPI.....	234
2. Kategorizace rizik.....	234
SVS.....	234
ÚKZÚZ.....	235
SZPI.....	235
3. Určení příslušného orgánů	236
MZe	236

SVS.....	236
ÚKZÚZ.....	238
SZPI.....	238
4. Přenesení úkolů na pověřené subjekty	239
5. Organizace a řízení úředních kontrol	239
SVS.....	239
SZPI.....	241
6. Kontrolní systémy a koordinační činnosti	242
SVS.....	242
SZPI.....	247
7. Dodržování provozních kritérií	247
SVS.....	247
SZPI.....	248
8. Školení pracovníků provádějících úřední kontroly	248
9. Dokumentované postupy	248
SVS.....	248
SZPI.....	248
10. Řízení mimořádných situací a krizí / pohotovostní plány.....	248
11. Organizace spolupráce a vzájemné pomoci	248
SVS.....	248
SZPI.....	249
12. Audity podle čl. 6 nařízení (EU) 2017/625.....	249
SVS.....	249
13. Přezkum a revize JIVVPK.....	249
14. Používání EU databází	249
SVS.....	249
F. - Čl. 1 odst. 2 písm. f) Požadavky na dobré životní podmínky zvířat	250
1. Strategické cíle	251
SVS.....	251
2. Kategorizace rizik.....	252
SVS.....	252
3. Určení příslušných orgánů.....	253
MZe – 13140, 13143.....	253
SVS.....	254
4. Přenesení úkolů na pověřené subjekty	255
5. Organizace a řízení úředních kontrol	255
SVS.....	255
6. Kontrolní systémy a koordinační činnosti	256
SVS.....	256
7. Dodržování provozních kritérií	265
SVS.....	265
8. Školení pracovníků provádějících úřední kontroly	266

9. Dokumentované postupy	266
SVS.....	266
10. Řízení mimořádných situací a krizí / pohotovostní plány.....	266
11. Organizace spolupráce a vzájemné pomoci	266
SVS.....	266
12. Audity podle čl. 6 nařízení (EU) 2017/625.....	267
13. Přezkum a revize JIVVPK.....	267
14. Používání databází.....	267
SVS.....	267
G. - čl. 1 odst. 2 písm. g) ochranná opatření proti škodlivým organismům rostlin	268
ÚKZÚZ.....	269
1. Strategické cíle	269
2. Kategorizace rizik.....	269
3. Určení příslušného orgánu	270
MZe - 13120, 13123	270
ÚKZÚZ.....	271
4. Přenesení úkolů na pověřené subjekty	272
5. Organizace a řízení úředních kontrol	272
ÚKZÚZ.....	272
6. Kontrolní systémy a koordinační činnosti	276
ÚKZÚZ.....	276
7. Dodržování provozních kritérií	278
ÚKZÚZ.....	278
8. Školení pracovníků provádějících úřední kontroly	279
9. Dokumentované postupy	280
10. Řízení mimořádných situací a krizí / pohotovostní plány.....	280
11. Organizace spolupráce a vzájemné pomoci	281
12. Audity podle čl. 6 nařízení (EU) 2017/625.....	281
13. Přezkum a revize JIVVPK.....	282
14. Používání EU databází	282
H. - čl. 1 odst. 2 písm. h) požadavky na dodávání na trh a používání přípravků na ochranu rostlin a na udržitelné používání pesticidů	283
ÚKZÚZ.....	284
1. Strategické cíle	284
2. Kategorizace rizik.....	284
3. Určení příslušného orgánu	285
MZe – odbor bezpečnosti potravin	285
MZ	285
ÚKZÚZ.....	285

4. Přenesení úkolů na pověřené subjekty	286
5. Organizace a řízení úředních kontrol	287
6. Kontrolní systémy a koordinační činnosti	289
7. Dodržování provozních kritérií	291
8. Školení pracovníků provádějících úřední kontroly	292
9. Dokumentované postupy	292
10. Řízení mimořádných situací a krizí / pohotovostní plány.....	293
11. Organizace spolupráce a vzájemné pomoci	293
12. Audity podle čl. 6 nařízení (EU) 2017/625.....	293
13. Přezkum a revize JIVVPK.....	293
14. Používání EU a ČR databází	293
I. - čl. 1 odst. 2 písm. i) ekologická produkce a označování ekologických produktů	294
1. Strategické cíle	295
MZe – odbor environmentální a ekologického zemědělství	295
SZPI	295
ÚKZÚZ.....	295
2. Kategorizace rizik.....	296
MZe – odbor environmentální a ekologického zemědělství	296
SZPI	296
ÚKZUZ.....	297
3. Určení příslušného orgánu	297
MZe – odbor environmentální a ekologického zemědělství	297
SZPI	298
SVS.....	298
4. Přenesení úkolů na pověřené subjekty	299
MZe – odbor environmentální a ekologického zemědělství	299
ÚKZÚZ.....	300
5. Organizace a řízení úředních kontrol	301
MZe – odbor environmentální a ekologického zemědělství	302
SZPI	302
ÚKZÚZ.....	303
SVS.....	303
6. Kontrolní systémy a koordinační činnosti	305
MZe – odbor environmentální a ekologického zemědělství	305
SZPI	308
ÚKZÚZ.....	308
SVS.....	308
7. Dodržování provozních kritérií	311
MZe – odbor environmentální a ekologického zemědělství	311
ÚKZÚZ.....	311
8. Školení pracovníků provádějící úřední kontroly.....	312
MZe – odbor environmentální a ekologického zemědělství.....	312

ÚKZÚZ.....	312
9. Dokumentované postupy.....	312
MZe – odbor environmentální a ekologického zemědělství.....	312
SZPI.....	313
ÚKZÚZ.....	313
10. Řízení mimořádných situací a krizí / pohotovostní plány.....	313
MZe – odbor environmentální a ekologického zemědělství.....	313
ÚKZÚZ.....	314
11. Organizace spolupráce a vzájemné pomoci.....	314
MZe – odbor environmentální a ekologického zemědělství.....	314
ÚKZÚZ.....	314
12. Audity podle čl. 6 nařízení (EU) 2017/625.....	314
MZe – odbor environmentální a ekologického zemědělství.....	314
SVS.....	314
13. Přezkum a revize JIVVPK.....	315
MZe – odbor environmentální a ekologického zemědělství.....	315
ÚKZÚZ.....	315
SVS.....	315
14. Používání EU databází	315
J. - čl. 1 odst. 2 písm. j) Chráněná označení (CHOP, CHZO, ZTS).....	316
1. Strategické cíle	317
SZPI.....	317
SVS.....	317
2. Kategorizace rizik.....	317
SZPI.....	317
SVS.....	318
3. Určení příslušného orgánů	318
MZe – odbor potravinářský	318
SZPI.....	319
SVS.....	320
4. Přenesení úkolů na pověřené subjekty	320
SZPI.....	320
SVS.....	320
5. Organizace a řízení úředních kontrol	320
SZPI.....	320
SVS.....	321
6. Kontrolní systémy a koordinační činnosti	323
MZe – odbor potravinářský	323
SZPI.....	323
ÚKZÚZ.....	324
SVS.....	324
7. Dodržování provozních kritérií	325
8. Školení pracovníků provádějících úřední kontroly	326
9. Dokumentované postupy	326

SZPI	326
10. Řízení mimořádných situací a krizí / pohotovostní plány.....	326
11. Organizace spolupráce a vzájemné pomoci	326
SZPI	326
SVS.....	326
12. Audity podle čl. 6 nařízení (EU) 2017/625.....	327
SVS.....	327
13. Přezkum a revize JIVVPK.....	327
14. Používání databází.....	327
XVI. Přezkum a revize JIVVPK – obecně.....	327
MZe	327
MZ	328
SZPI	328
SVS.....	329
MZe – odbor bezpečnosti potravin	329
MZe – odbor environmentální a ekologického zemědělství.....	329
ÚKZÚZ.....	330
Příloha 1	331
Plán úředních kontrol na kontaminanty	331
SZPI	331
SVS.....	333
Příloha 2	335
Plán úředních kontrol reziduí pesticidů	335
MZ	335
SZPI	335
SVS.....	337
Příloha 3	338
Plán úředních kontrol reziduí farmakologicky účinných látek	338
SVS.....	338
Příloha 4	342
Právní předpisy České republiky pro jednotlivé oblasti čl. 1 odst. 2 nařízení (ES) 2017/625 (tučným písmem – základní tvar znění zákonů v textu JIVVPK)	342
Příloha 5	353
Seznam použitých zkratk.....	353

I. Určení příslušných orgánů – obecně

Ministerstvo zemědělství (dále jen “MZe”)

Působnost MZe je stanovena zákonem o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy.

MZe je ústředním orgánem státní správy pro zemědělství, s výjimkou ochrany zemědělského půdního fondu, pro vodní hospodářství, s výjimkou ochrany přirozené akumulace vod, ochrany vodních zdrojů a ochrany jakosti povrchových a podzemních vod, a pro potravinářský průmysl. Je rovněž ústředním orgánem státní správy lesů, myslivosti a rybářství, s výjimkou území národních parků.

MZe je ústředním orgánem státní správy ve věcech komoditních burz, které organizují obchody se zbožím pocházejícím ze zemědělské a lesní výroby, včetně výrobků vzniklých jeho zpracováním.

MZe řídí Státní zemědělskou a potravinářskou inspekci (SZPI), Státní veterinární správu (SVS), Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský (ÚKZUZ) a Českou plemenářskou inspekci (ČPI).

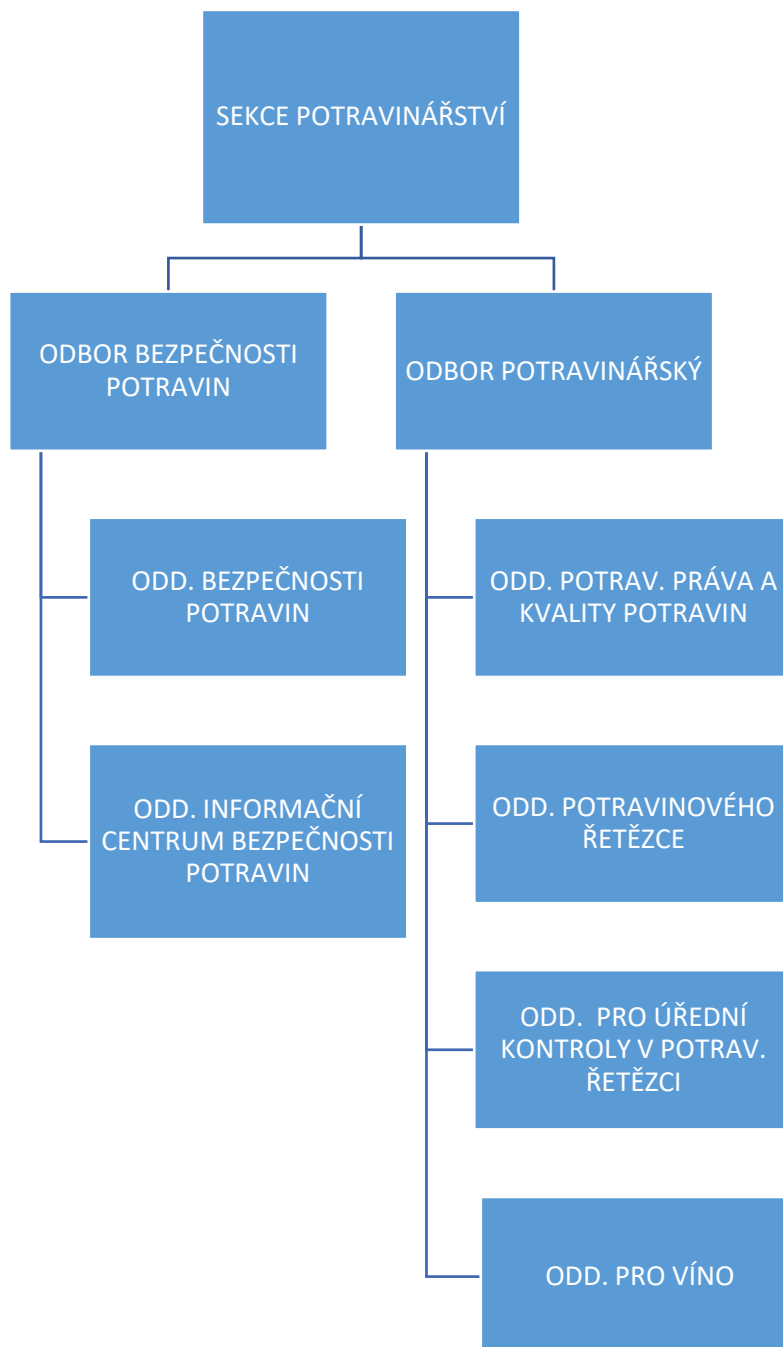
V čele MZe stojí ministr, kterému v oblasti působnosti nařízení (EU) 2017/625 podléhá vrchní ředitel Sekce potravinářství a vrchní ředitel Sekce ekologického zemědělství, komodit, výzkumu a vzdělávání.

V organizaci MZe je uplatněno čtyřstupňové řízení. Stupně řízení jsou:

- ministr
- vrchní ředitelé nebo státní tajemník
- ředitelé odborů
- vedoucí oddělení.

Sekce potravinářství

Organizační struktura

Sekce potravinářství je ve vztahu k nařízení (EU) 2017/625 odpovědná zejména za:

- zpracování strategie v oblasti potravin a spolupracuje na tvorbě dalších koncepcí v zemědělské oblasti;
- návrhy úprav právních předpisů České republiky (dále jen „ČR“) v oblasti výroby, kontroly, hygieny potravin a jejich zdravotní nezávadnosti;
- metodické řízení institucí státní správy resortu zemědělství v oblasti potravinového řetězce, konkrétně: ÚKZÚZ (oblast vinohradnictví, POR a krmiv), SVS (oblast veterinární hygieny) a SZPI (oblast potravin, zemědělských komodit, tabákových výrobků, vína);
- fungování systému úředních kontrol v ČR a navenek, pokud se týká požadavku na jednotný postup v souladu s nařízením (EU) 2017/625;
- zpracování jednotného integrovaného víceletého vnitrostátního plánu kontrol, jeho aktualizace, vypracování výročních zpráv;
- administrativní spolupráci v rámci svých kompetencí v oblasti úředních kontrol podle nařízení (EU) 2017/625;
- schválení strategií organizací ve své působnosti (SZPI, SVS, Ústav pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv (dále jen „ÚSKVBL“) a Státní veterinární ústav (dále je „SVÚ“) Praha, SVÚ Olomouc, SVÚ Jihlava), stanovení kritérií pro hodnocení jejich činnosti, vč. hodnocení, stanovení personální a mzdové politiky;
- za složky řízení rizika, hodnocení rizika a komunikaci o riziku v rámci potravinového řetězce;
- za resortní politiku kvality potravin a zpracovaných zemědělských výrobků, včetně regionálních potravin a značky kvality Klasa;
- úkoly vyplývající z evropského právního rámce, zejména z nařízení (ES) č. 178/2002 kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a stanoví postupy týkající se bezpečnosti potravin a z národního potravinového práva;
- oblast bezpečnosti potravin a spolupráci s Evropským úřadem pro bezpečnost potravin (dále jen „EFSA“), vč. zastupování ČR ve Správní radě EFSA;
- řešení problematiky předcházení vzniku potravinového odpadu a plýtvání potravinami;

a dále

- je národním kontaktním místem pro pracovní orgány Evropské unie (dále jen „EU“) v oblasti potravinového práva a potravinových standardů;
- podílí se na přípravě kontrolních a auditních misí EK konaných v ČR prostřednictvím Generálního ředitelství pro zdraví a bezpečnost potravin – Directorate-General for Health and Food Safety (dále jen „DG(SANTE)“);
- prostřednictvím Výkonného výboru dozorových orgánů (VVDO), který je tvořený statutárními zástupci dozorových orgánů působících v oblasti potravinového řetězce (ÚKZÚZ, SVS, SZPI), ředitelem odboru bezpečnosti potravin a ředitelem odboru potravinářského pod řízením vrchního ředitele Sekce potravinářského, jsou posíleny vazby mezi ministerstvem a dozorovými orgány s cílem efektivního výkonu úředních kontrol v rámci celého potravinového řetězce.

Odbor bezpečnosti potravin

- zajišťuje hodnocení a posuzování rizika a komunikaci o riziku;
- zajišťuje spolupráci s EFSA, zastupuje ČR v Poradním sboru EFSA;
- koordinuje činnost Informačního centra bezpečnosti potravin (ICBP);
- koordinuje zpracování národních plánů úředních kontrol pro kontaminující látky v potravinách vycházející z nařízení (EU) 2017/625, prováděcího nařízení Komise (EU) 2022/932 a nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2022/931 a předání plánů EK v podobě vyplněných šablon (Sampling and Analysis (europa.eu));
- je sekretariátem Koordinační skupiny bezpečnosti potravin (dále jen „KSBP“);
- ve spolupráci s MZ vypracovává strategii bezpečnosti potravin a výživy a další koncepce v této oblasti s celostátní působností;
- ověřuje tzv. vyšší mocí dokumenty vydané dozorovými orgány k bezpečnosti potravin určených pro vývoz do třetích zemí.

Má 2 oddělení:

- *oddělení bezpečnosti potravin*, které zodpovídá za spolupráci ČR s EFSA vč. pravidelného a přesného přenosu informací mezi ČR a EFSA, za koordinaci fungování systému rychlého varování pro potraviny a krmiva (Rapid Alert System for Feed and Food - dále jen „RASFF“) vč. předávání informací spotřebitelům, zajišťuje činnost KSBP, komplexně řeší problematiku geneticky modifikovaných (dále jen „GM“) potravin a krmiv a potravin nového typu, dále řeší problematiku klonování zvířat pro účely výroby potravin a uvádění zvířecích klonů na trh, koordinuje oblast monitoringu cizorodých látek v resortu zemědělství a vypracovává koncepcie monitoringu, ve spolupráci s odborem zajišťujícím krizové řízení na MZe a SÚJB se podílí na radiační monitorovací síti v oblasti potravin a krmiv, koordinuje přípravu a fungování krizového řízení v oblasti bezpečnosti potravin a krmiv, koordinuje oblast optimalizace sítě laboratoří v ČR a zajišťuje jmenování národních referenčních laboratoří (dále jen „NRL“) a jejich nahlašování EK, zajišťuje dohled nad plněním ustanovení zákona o krmivech, zákona o ÚKZÚZ na úseku krmiv, koordinuje a zajišťuje, ve spolupráci s ÚKZÚZ, činnosti vyplývající ze zákona o rostlinolékařské péči (část přípravků na ochranu rostlin), činnost Národního akčního plánu (NAP) k bezpečnému používání pesticidů v České republice, v rámci své působnosti realizuje přednáškovou činnost a spolupracuje s ostatními vládními i nevládními organizacemi, ve spolupráci s Ústavem pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv (ÚSKVBL) a dalšími organizacemi řeší téma antimikrobiální rezistence;
- *oddělení Informační centrum bezpečnosti potravin* – zajišťuje komplexně činnost Informačního centra bezpečnosti potravin (ICBP), efektivní komunikaci a informovanost široké odborné i laické veřejnosti v problematice bezpečnosti potravin a zdravé výživy, navrhuje, realizuje a metodicky řídí činnost internetových stránek („bezpecnostpotravin.cz“, „foodsafety.cz“, „viscojis.cz“ a „viscojis.cz/teens“) vč. návrhů a koordinace změn na webech ICBP, aktualizaci informací v sekci potravinářství internetového portálu MZe (www.eagri.cz), návrh a koordinaci ročního plánu vzdělávání a ročního plánu propagace, přípravu publikací a letáků s problematikou bezpečnosti potravin a zdravé výživy a realizaci a rozvoj výukových

programů, videí, vzdělávacích aplikací, e-kurzů, seminářů pro odbornou i laickou veřejnost, včetně jednotného školení inspektorů příslušných dozorových orgánů v souladu s nařízením (EU) 2017/625, je národním kontaktním místem pro Zlepšení vzdělávání pro zvýšení bezpečnosti potravin (Better Training for Safer Food (dále jen „BTSF“) a ve spolupráci s kontaktními osobami v příslušných orgánech zajišťuje účast inspektorů v jednotlivých školicích kurzech.

Odbor bezpečnosti potravin uveřejňuje seznam národních referenčních laboratoří a referenčních laboratoří určených na základě čl. 100 nařízení (EU) 2017/625: viz seznam národních referenčních laboratoří ve smyslu čl. 100 odst. 4 písm. b) nařízení (EU) 2017/625

Odbor potravinářský

- je národním kontaktním místem pro EK v oblasti potravinového práva a potravinových standardů, vína a aromatizovaného vína;
- je gestorem právních předpisů EU a ČR v oblastech: potravinového práva, označování potravin, včetně problematiky e commerce, hygieny potravin, režimů jakosti zemědělských produktů a potravin, úředních kontrol, zesílených kontrol dovozu některých krmiv a potravin jiného než živočišného původu, výživových a zdravotních tvrzení, potravinářských přídatných látek, enzymů a aromat, obohacování potravin, balených vod a doplňků stravy, vinohradnictví a vinařství a v souladu s těmito předpisy odbor zodpovídá za složku řízení rizika v rámci potravinového řetězce;
- je věcným gestorem zákona o potravinách a tabákových výrobcích a prováděcích právních předpisů k němu vydaných;
- je v rámci ČR věcně příslušným gestorem problematiky kvality potravin a zpracovaných zemědělských výrobků, včetně problematiky regionálních potravin;
- komplexně řeší problematiku vyplývající pro členský stát z nařízení (EU) 2017/625 pro úřední kontroly, a to s ohledem na potraviny a na plnění povinností členských států, které se týkají všech sektorů, na které se nařízení vztahuje;
- je místem pro koordinaci a zpracování jednotného integrovaného víceletého vnitrostátního plánu kontrol a výroční zprávy;
- je hlavním kontaktním místem pro síť EU pro podvody v potravinovém řetězci a systém správní pomoci a spolupráce;
- administruje žádosti pro oblast výživových a zdravotních tvrzení, zaručených tradičních specialit;
- koordinuje problematiku plýtvání potravinami a omezování vzniku potravinového odpadu.

Má 4 oddělení:

- *oddělení potravinového práva a kvality potravin* – zejména implementuje požadavky vyplývající z nařízení (ES) č. 178/2002, kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin, je věcným gestorem zákona o potravinách a příslušných prováděcích právních předpisů, je svodným místem pro zpracování a harmonizaci potravinového práva se zákonem o potravinách a příslušných prováděcích předpisů, je gestorem evropských právních předpisů pro oblast označování potravin, obecné hygieny potravin, režimů jakosti zemědělských produktů a potravin, výživových a zdravotních tvrzení, potravinářských

přidatných látek, enzymů a aromat, obohacování potravin a doplňků stravy, odpovídá za databázi ISAP (Informační systém pro aproximace práva), je věcným gestorem zákona o lihu a prováděcí vyhlášky č. 141/1997 Sb., v rámci své působnosti monitoruje vývoj potravinového práva EU a následně navrhuje implementaci příslušných požadavků do národních právních předpisů ve své gesci a spolugesci, zodpovídá rovněž za oblast neharmonizované sféry, je věcným gestorem Národní databáze složení potravin, je věcným gestorem evropského předpisu, který se týká režimů jakosti zemědělských produktů a potravin, vína a lihovin, odpovídá za administraci agendy Zaručených tradičních specialit v rámci režimů jakosti zemědělských produktů a potravin;

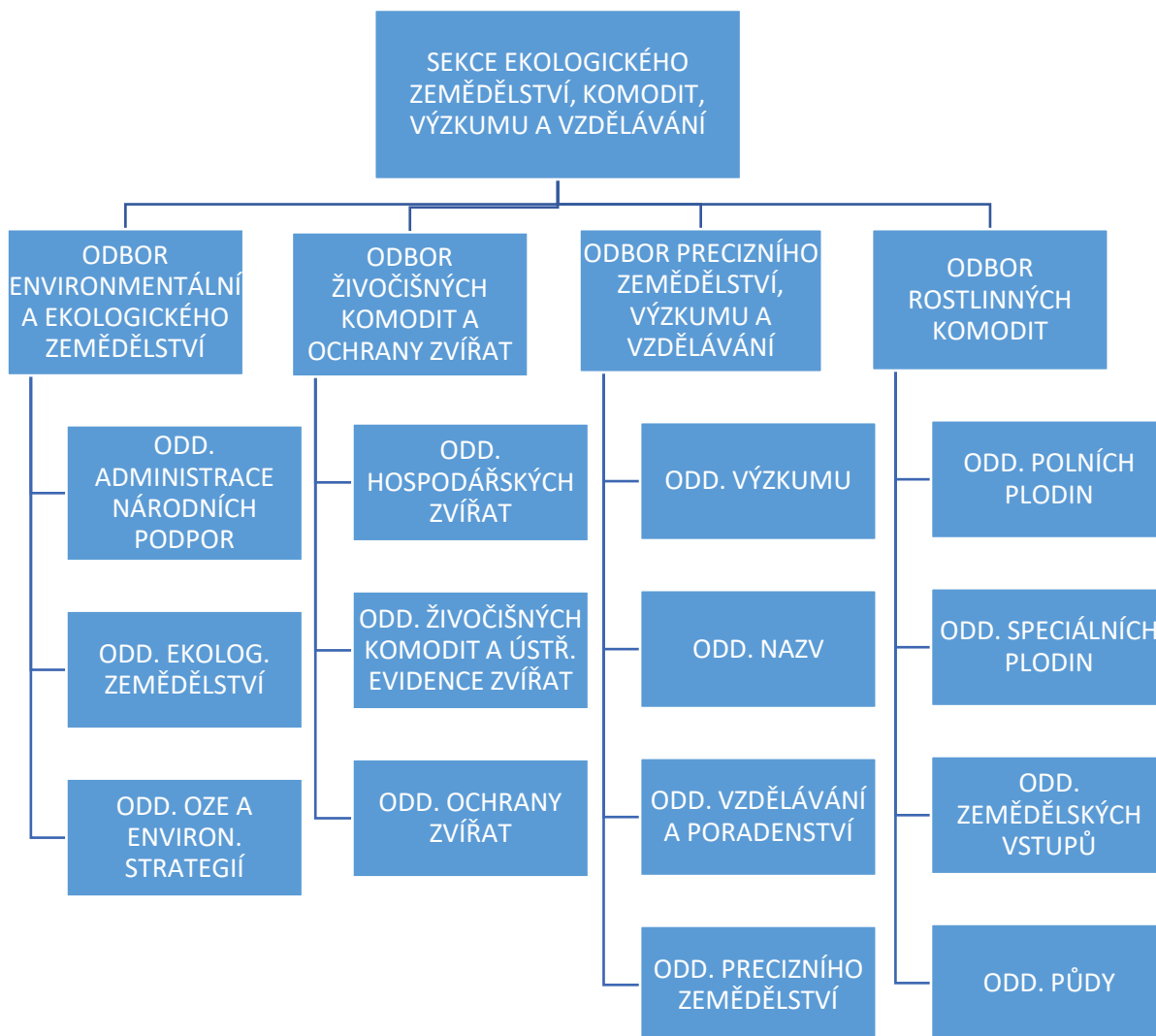
- *oddělení potravinového řetězce* – zejména implementuje požadavky vyplývající z nařízení (ES) č. 178/2002, kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin, zpracovává odborné podklady a stanoviska pro implementaci, tvorbu a přípravu právních předpisů pro oblast hygieny potravin, režimů jakosti zemědělských produktů a potravin, označování potravin, výživových a zdravotních tvrzení, potravinářských přídavných látek, enzymů a aromat, obohacování potravin, v rámci své působnosti zpracovává odborné podklady a stanoviska pro implementaci, tvorbu a přípravu právních předpisů pro jednotlivé komodity v oblasti potravin živočišného původu, koordinuje a aktivně spolupracuje při přípravě stanovisek k problematice tzv. „hygienického balíčku“, monitoruje vývoj potravinového práva EU, zodpovídá rovněž za oblast neharmonizované sféry v rámci EU, pokud se jedná o problematiku potravinového řetězce, v rámci své působnosti odpovídá za problematiku „prodeje ze dvora“, farmářských trhů, prodeje malého množství a problematiky „flexibility“, v rámci své působnosti se podílí na posuzování žádostí v rámci režimů jakosti zemědělských produktů a potravin, v rámci své působnosti koordinuje problematiku plýtvání potravinami a omezování vzniku potravinového odpadu a administruje činnost meziresortní pracovní skupiny k této problematice, zpracovává metodické pokyny k systémům založeným na kritických kontrolních bodech (HACCP), zajišťuje tvorbu a vydávání příruček správné výrobní a hygienické praxe, v rámci své činnosti odpovídá za oblast ochrany spotřebitele, plní funkci národního kontaktního místa pro zastupování ČR v mezinárodních normalizačních organizacích v oblasti potravin a zpracovaných zemědělských výrobků (zejména Codexu Alimentarius a UNECE (EHK/OSN), je svodným místem pro technickou normalizaci pro resort zemědělství, včetně spolupráce s mezinárodními normalizačními organizacemi ISO, CEN, zpracovává harmonizaci technických předpisů v oblasti potravin, v rámci své působnosti koordinuje aktivity týkající se významné tržní síly;
- *oddělení pro úřední kontroly v potravinovém řetězci* – zejména dohlíží na implementaci nařízení (EU) č. 2017/625, je gestorem evropských předpisů pokud jde o zesílené úřední kontroly dovozu některých krmiv a potravin jiného než živočišného původu, ve vztahu k úředním kontrolám navrhuje strategii rozvoje systému úředních kontrol v ČR v návaznosti na vývoj jejich implementace v EU, sjednocuje metodické postupy pro výkon dozoru nad trhem s potravinami, periodicky vyhodnocuje práci orgánů státního dozoru, koncepčně a metodicky řídí dozorové orgány (SZPI, SVS, ÚKZÚZ) pokud jde

o problematiku kontroly potravin, spolupracuje s jinými resorty na koordinační činnosti kontrolních orgánů, je kontaktním místem v ČR pro jednotný víceletý národní plán kontrol a výroční zprávy, které zároveň zpracovává za ČR, je kontaktním místem pro EK a pracovní skupiny Rady EU v oblasti právních předpisů pro úřední kontroly, zastupuje ČR nebo resort v pracovních orgánech EU řešících problematiku úředních kontrol, národní víceleté plány kontrol, národní systémy auditů, v pracovních orgánech Codex Alimentarius, které se týkají úředních kontrol, plní funkci hlavního kontaktního místa ČR v rámci sítě EU pro podvody v potravinovém řetězci, včetně komunikace s EK a ostatními členy sítě, koordinuje záměry a programy rozvoje celkového systému i jednotlivých oblastí úředních kontrol v ČR, navrhuje strategii jejich rozvoje v návaznosti na vývoj potravinového práva EU, je místem pro podání návrhu na přezkoumání rozhodnutí vydaného orgány státního dozoru nad potravinami v přezkumném řízení, stanovuje společné zásady pro výpočet poplatků v souvislosti s výkonem úředních kontrol, spolupracuje na kontrolních misích EK a zajišťuje expertízu z hlediska koordinace dozoru v ČR, vč. zpracování připomínek a stanovisek k návrhům závěrečných zpráv DG (SANTE) ve spolupráci s dozorovými orgány;

- *oddělení pro víno* – zejména zabezpečuje činnosti spojené s výkonem státní správy v oblasti vinohradnictví a vinařství, ve vztahu k úředním kontrolám připravuje návrh rozhodnutí o odvolání proti rozhodnutí ÚKZÚZ v oblasti vinohradnictví a SZPI v oblasti vinařství, podílí se na tvorbě zákonů a vyhlášek, týkajících se vinohradnictví a vinařství, zajišťuje aktualizaci harmonizované legislativy v této oblasti, koordinuje a zajišťuje povinnosti vyplývající pro MZe ze zákona o vinohradnictví a vinařství a jeho prováděcích předpisů.

Sekce ekologického zemědělství, komodit, výzkumu a vzdělávání

Organizační struktura

Sekce ekologického zemědělství, komodit, výzkumu a vzdělávání je ve vztahu k nařízení (EU) 2017/625 odpovědná zejména za:

- koncepci MZe a koordinaci činností spojených se zemědělskými komoditami, v oblasti environmentální, ekologického zemědělství a obnovitelných zdrojů energie;
- koordinaci, metodické řízení a usměrňování v oblasti rostlinné výroby činnosti oboru ochrany rostlin (kromě problematiky přípravků na ochranu rostlin), výživy, šlechtění a množení rostlin a v oblasti živočišné výroby rozvoj šlechtitelské a plemenářské činnosti, ochrany a výživy zvířat;
- koordinaci, metodické řízení a usměrňování úseku ochrany zvířat proti týrání;
- za metodické řízení institucí státní správy resortu zemědělství, tedy Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského (ÚKZÚZ) a České plemenářské inspekce (ČPI);
- spolupráci při zabezpečení implementace Integrovaného administrativního a kontrolního systému (IACS);
- vedení systému pro identifikaci a registraci zvířat;
- působnost např. ÚKZÚZ, ČPI a Ústavu pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv (ÚSKVBL).

Odbor environmentální a ekologického zemědělství zejména (13110):

- svodně zpracovává návrhy Zásad, vytvořené gesčními útvary pro poskytování dotací a kontroluje jejich dodržování;
- odpovídá za koncepce v oblasti environmentální, ekologického zemědělství a obnovitelných zdrojů energie a koordinuje přípravu a aplikaci právních předpisů a strategických dokumentů;
- podílí se na přípravě a řízení projektů s agroenvironmentální tematikou a podpůrných ICT projektů;
- zpracovává zásadní informační výstupy MZe.

Má 3 oddělení:

- *oddělení administrace národních podpor* – zejména zpracovává návrh dotačních programů zemědělství včetně finančních alokací, dále zásady, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotací a také dokumentaci Rámcového programu pro řešení rizik a krizí v zemědělství. Ve spolupráci s odbornými garanty dotačních programů a odbornými útvary MZe a SZIF kontroluje dodržování zásad. Rovněž zajišťuje spolupráci se SZIF k provádění administrativních kroků u zemědělských národních dotací, mimořádných událostí a dalších úkolů, které vyplývají z „Dohody o spolupráci mezi MZe a SZIF“. Zpracovává rozhodnutí v rámci odvolacího řízení u zemědělských národních dotací. Metodicky a administrativně zajišťuje realizaci programu 129 660 včetně kontrol;
- *oddělení ekologického zemědělství* – zejména provádí výkon státní správy v oblasti ekologického zemědělství a v souladu s nařízením (EU) č. 848/2018 o ekologické produkci a označování ekologických produktů a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 834/2007 zabezpečuje výkon státní správy a činnost plynoucí ze zákona č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství a o změně zákona č. 368/1992 Sb. o správních

poplaticích, ve znění pozdějších předpisů plní v ČR funkci příslušného orgánu pro ekologické zemědělství, spoluvytváří a implementuje právní předpisy EU v oblasti ekologického zemědělství, zabezpečuje výkon funkce ústředního metodického, kontrolního, správního a svodného orgánu pro ekologické zemědělství v ČR, vede přestupková řízení v prvním stupni, koordinuje spolupráci a komunikaci státních i soukromých kontrolních orgánů, pověřených k provádění výkonu kontrol v ekologickém zemědělství a provádí dohled nad jejich činnostmi, zajišťuje výkon kontrol v ekologickém zemědělství a supervizi pověřených kontrolních organizací, zajišťuje komunikaci a spolupráci se SZPI, SVS a ÚKZÚZ v oblasti dovozu bioproduktů ze třetích zemí, zajišťuje spolupráci s ostatními resorty a EK v oblasti ekologického zemědělství, zpracovává Akční plán rozvoje ekologického zemědělství v ČR a zodpovídá za jeho plnění, provádí specifické revize a úpravy nastavení ekologického statutu (přechodného období) dílů půdních bloků v rámci evidence půdy dle uživatelských vztahů (LPIS), podílí se na tvorbě a rozvoji Registru ekologických podnikatelů a jeho prostřednictvím zajišťuje vedení a zveřejňování aktualizovaného seznamu osob podnikajících v ekologickém zemědělství a zveřejňování certifikátů bioproduktů;

- *oddělení obnovitelných zdrojů energie a environmentálních strategií* – zejména vytváří nebo se spolupodílí na tvorbě koncepcí a legislativy v oblasti obnovitelných zdrojů energie a environmentálních strategií, spolupracuje na přípravě a aplikaci legislativy a strategických dokumentů na národní úrovni v oblasti využití zemědělské produkce k výrobě energie, ve spolupráci s dalšími zainteresovanými resorty zpracovává koncepce a programy v oblasti produkce a využívání biopaliv a podílí se na jejich hodnocení, zastupuje MZe v meziresortních orgánech zaměřených na environmentální politiku a vzdělávání, obnovitelných zdrojů energie, energetickou efektivitu, změnu klimatu, likvidaci starých ekologických škod.

Odbor rostlinných komodit zejména:

- koordinuje a zajišťuje povinnosti vyplývající pro MZe ze zákonů: o ÚKZÚZ, o uvádění do oběhu osiva a sadby, o rostlinolékařské péči, o hnojivech, o ochraně chmele, o ochraně práv k odrůdám rostlin a jejich prováděcích předpisů;
- v rámci gesce k příslušným zákonům plní funkci správního orgánu vůči právníkům a fyzickým osobám;
- připravuje rozhodnutí o odvolání proti rozhodnutí Státního zemědělského a intervenčního fondu (dále jen „SZIF“) a ÚKZÚZ vztahující se k předpisům, které jsou v gesci odboru;
- prostřednictvím ÚKZÚZ a dalších oprávněných organizací koordinuje, metodicky řídí a usměrňuje činnost v oboru rostlinolékařské péče, výživy, šlechtitelské činnosti, množení rostlin a zkušebnictví;
- rozhoduje v prvním stupni správního řízení o žádostech o náhrady nákladů, ztrát a škod vzniklých v souvislosti s nebezpečnými nákazami (šíření chorob a škůdců) podle zákona o rostlinolékařské péči;
- prostřednictvím ÚKZÚZ koordinuje, metodicky řídí a usměrňuje rozvoj rostlinolékařské péče a zkušebnictví.

Má 4 oddělení:

- *Oddělení polních plodin* – zabezpečuje zejména činnosti odboru spojené s komoditami obiloviny, olejniny, luskoviny, píce, cukr – cukrová řepa, brambory – škrob, podílí se na tvorbě zákonů a vyhlášek, týkajících se polních plodin v gesci oddělení a zajišťuje aktualizaci příslušné legislativy;
- *Oddělení speciálních plodin* – zabezpečuje činnosti odboru spojené s komoditami ovoce a zelenina, chmel, len, konopí, léčivé, aromatické a kořeninové rostliny (LAKR), okrasné rostliny, tabák, bavlna, včetně evidence chmelnic, sadů a rozmnožovacího materiálu (školky), je gestorem zákona o ochraně chmele, koordinuje a zajišťuje činnosti vyplývající z tohoto zákona, podílí se na tvorbě zákonů a vyhlášek, týkajících se plodin v gesci oddělení, zajišťuje aktualizaci harmonizované legislativy;
- *Oddělení zemědělských vstupů* – zejména koordinuje a zajišťuje povinnosti vyplývající ze zákona o ÚKZÚZ, zákona o oběhu osiva a sadby, zákona o rostlinolékařské péči (kromě problematiky přípravků na ochranu rostlin - dále jen „POR“), zákona o hnojivech a zákona o ochraně práv k odrůdám rostlin a z jejich prováděcích předpisů, podílí se na tvorbě vyhlášek, týkajících se problematiky hnojiv, výživy rostlin, osiv, sadby, odrůd a rostlinolékařské péče (kromě problematiky POR), zajišťuje aktualizaci harmonizované legislativy, týkající se uvedených agend, prostřednictvím ÚKZÚZ koordinuje, metodicky řídí a usměrňuje činnost v oboru ochrany, výživy a množení rostlin, připravuje návrhy rozhodnutí o odvolání proti rozhodnutí ÚKZÚZ v rozsahu působnosti oddělení;
- *Oddělení půdy* - zajišťuje ověřování účinnosti protierozních opatření pro možnou implementaci těchto opatření do DZES či Protierozní vyhlášky, podporuje spolupráci s Ministerstvem životního prostředí a dalšími partnery v oblasti ochrany půdy před degradací a prosazuje společné priority součinnosti se Státním pozemkovým úřadem ČR, koordinuje kontrolu a evidenci skutečné vodní a větrné eroze v rámci webové aplikace Monitoringu eroze zemědělské půdy, aktivně prosazuje priority a strategie MZe v rámci Politiky územního rozvoje, aktivně podporuje zachování nejkvalitnější zemědělské půdy pro zemědělskou produkci a vystupuje proti záborům půdy, z gesčního hlediska se podílí na novelizacích a správě zákona č. 503/2012 Sb., o Státním pozemkovém úřadu a změně souvisejících zákonů, v platném znění, a zákona č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech, v platném znění, a zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku.

Odbor živočišných komodit a ochrany zvířat zejména:

- koordinuje a zajišťuje povinnosti vyplývající pro MZe ze zákonů: veterinárního zákona, plemenářského zákona, o ochraně zvířat proti týrání a jejich prováděcích předpisů;
- v rámci gesce k příslušným zákonům plní funkci správního orgánu vůči právníkům a fyzickým osobám;
- připravuje návrh rozhodnutí o odvolání proti rozhodnutí SZIF a ČPI vztahující se k předpisům, které jsou v gesci odboru;
- v oblasti živočišných komodit zpracovává koncepce a koordinuje záměry a programy chovu hospodářských zvířat a rozvoje příslušných technologií;

- metodicky řídí vedení ústřední evidence hospodářských zvířat a v této souvislosti také činnost pověřené osoby podle plemenářského zákona;
- je zodpovědný za výklad a metodické řízení postupů označování a evidence hospodářských zvířat podle plemenářského zákona a v této oblasti také spolupracuje na zavádění a administraci Integrovaného administrativního a kontrolního systému EU (IACS);
- rozhoduje v prvním stupni správního řízení o žádostech o náhrady nákladů, ztrát a škod vzniklých v souvislosti s nebezpečnými nákazami podle zákona o veterinární péči;
- ve druhém stupni správního řízení jako odvolací orgán vůči rozhodnutí kontrolních orgánů SVS a ČPI;
- prostřednictvím SVS, České plemenářské inspekce (dále jen „ČPI“) a oprávněných organizací koordinuje, metodicky řídí a usměrňuje rozvoj šlechtitelské a plemenářské činnosti.

Má 3 oddělení:

- *Oddělení hospodářských zvířat* - zabezpečuje zejména činnosti odboru spojené s komoditami skot, ovce a kozy, mléko a mléčné výrobky, hovězí, skopové, kozí a telecí maso (vč. SOT), je garantem v oblasti zahraniční rozvojové spolupráce ČR – odborná činnost pro Českou rozvojovou agenturu při projektech spojených s chovem hospodářských zvířat, svodně za odbor zajišťuje dohled nad plněním ustanovení zákona o veterinární péči a zákona o ÚKZÚZ, svodně za odbor zajišťuje administraci rozhodnutí v prvním stupni správního řízení o žádostech o náhrady nákladů, ztrát a škod vzniklých v souvislosti s nebezpečnými nákazami podle veterinárního zákona;
- *Oddělení živočišných komodit a ústřední evidence zvířat* - zabezpečuje zejména činnosti odboru spojené s komoditami prasata, drůbež, králíci a dalších drobných chovů, vepřového, drůbežního masa a vajec, králíčího masa a další živočišných komodit (vč. SOT), dohlíží na vedení a využívání údajů ústřední evidence hospodářských zvířat, sestavuje pravidelné a mimořádné výstupy ohledně počtů zvířat apod., poskytuje informace z ústřední evidence příslušným orgánům (finanční úřady, Policie ČR, exekutorské úřady, obecní úřady apod.), administruje rozhodnutí o odvolání proti rozhodnutí ČPI podle plemenářského zákona, prostřednictvím oprávněných osob, uznaných chovatelských sdružení a ČPI metodicky řídí a usměrňuje rozvoj šlechtitelské a plemenářské činnosti, vede agendu a prostřednictvím SVS a ČPI zajišťuje dohled nad plněním ustanovení plemenářského zákona, včetně přípravy jeho novel a prováděcích vyhlášek, je odpovědným útvarům příslušného úřadu pro vedení ústřední evidence zvířat v ČR,
- *Oddělení ochrany zvířat* - je zejména věcným gestorem zákona na ochranu zvířat proti týrání a prováděcích právních předpisů k němu vydaných, plní úkoly vyplývající pro něj z přímo použitelného předpisu EU upravujícího ochranu zvířat během přepravy a při usmrcování včetně souvisejících činností, stanoví hlavní úkoly na úseku ochrany zvířat a organizuje, řídí a kontroluje jejich plnění, projednává, koordinuje a kontroluje plnění úkolů ochrany volně žijících zvířat, hospodářských a pokusných zvířat a zvířat v zájmových chovech, včetně zvířat v zoologických zahradách, a předkládá příslušným státním orgánům návrhy na nezbytná opatření, ustanovuje kontaktní místa v případech,

kdy je to požadováno předpisy EU na úseku ochrany zvířat proti týrání, vyřizuje agendy vztahující se k používání i chovu pokusných zvířat, povolení k porážce zvířat pro potřeby církví a náboženských společností, k akreditaci školících pracovišť, ke kurzům na úseku ochrany zvířat proti týrání, k projektům pokusů, připravuje a projednává změny právních předpisů na úseku ochrany zvířat proti týrání, vč. výkladových stanovisek, posuzuje žádosti o úhradu účelně vynaložených nákladů spojených se zajištěním péče o zvíře, organizačně zajišťuje zasedání Ústřední komise pro ochranu zvířat (ÚKOZ) a Výboru pro ochranu zvířat používaných pro vědecké účely (VOZPVÚ) a vykonává další činnosti nezbytné pro jejich činnost, provádí přezkum pravomocných rozhodnutí na daném úseku, spravuje subportál webu MZe „Ochrana zvířat“.

Ministerstvo zdravotnictví (dále jen „MZ“)

Působnost MZ vyplývá ze zákona o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy.

MZ je ústředním orgánem státní správy pro zdravotní péči, ochranu veřejného zdraví, zdravotnickou vědeckovýzkumnou činnost, zdravotnická zařízení v přímé řídicí působnosti, zacházení s návykovými látkami, přípravky, prekursory a pomocnými látkami, vyhledávání, ochranu a využívání přírodních léčivých zdrojů, přírodních léčebných lázní a zdrojů přírodních minerálních vod, léčiva a prostředky zdravotnické techniky pro prevenci, diagnostiku a léčení lidí, zdravotní pojištění a zdravotnický informační systém. Součástí MZ je Český inspektorát lázní a zřidel. Organizační součástí MZ je Inspektorát omamných a psychotropních látek.

V čele MZ stojí ministr, kterému podléhá hlavní hygienička ČR s postavením vrchní ředitelky sekce ochrany a podpory veřejného zdraví (dále jen „hlavní hygienik ČR“).

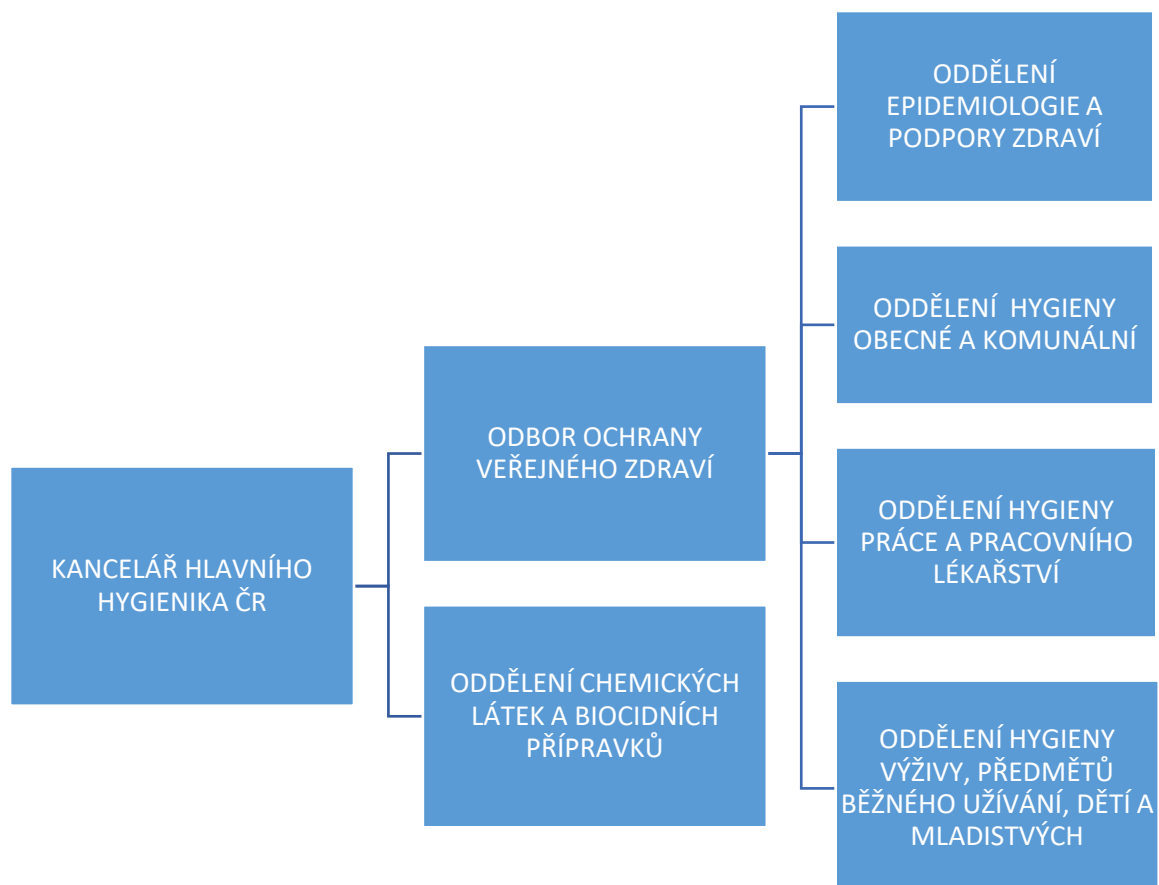
V aparátu ministerstva je uplatněno čtyřstupňové řízení. Stupně řízení jsou:

- ministr;
- vrchní ředitelé pro řízení sekce, hlavní hygienik ČR, političtí náměstci nebo státní tajemník;
- ředitelé odborů;
- vedoucí oddělení.

Hlavní hygienik ČR odpovídá ministrovi za odborné vedení Sekce ochrany a podpory veřejného zdraví, která zahrnuje:

- *Odbor ochrany veřejného zdraví (OVZ), kam spadá oblast bezpečnosti potravin a materiálů a předmětů určených pro styk s potravinami v rámci oddělení hygiena výživy, předmětů běžného užívání, dětí a mladistvých (viz Organizační schéma Sekce ochrany a podpory veřejného zdraví MZ);*
- *Oddělení chemických látek a biocidních přípravků;*

Organizační schéma Sekce ochrany a podpory veřejného zdraví MZ

Hlavní hygienik ČR zejména:

- stanoví koncepci rozvoje systému
 - i) ochrany a podpory veřejného zdraví, tj. zejména činnosti a opatření k vytváření a ochraně zdravých životních a pracovních podmínek a zabránění šíření infekčních a hromadně se vyskytujících onemocnění, ohrožení zdraví v souvislosti s vykonávanou prací, vzniku nemocí souvisejících s prací a jiných významných poruch zdraví a kontroly nad jejich zachováním;
 - ii) podpory veřejného zdraví, tj. činnosti pomáhající fyzickým osobám zachovat a zlepšovat své zdraví a zvyšovat kontrolu nad faktory ovlivňujícími zdraví;
- zabezpečuje úkoly orgánu ochrany veřejného zdraví;
- stanoví hlavní úkoly v oblasti ochrany a podpory veřejného zdraví a plní úkoly ministerstva zdravotnictví na tomto úseku;
- řídí a kontroluje výkon státní správy v ochraně veřejného zdraví a odpovídá za tvorbu a uskutečňování národní politiky na úseku ochrany veřejného zdraví;
- připravuje výkon zřizovatelských práv k orgánům ochrany veřejného zdraví v přímé řídicí působnosti ministerstva; zpracovává činnosti v souvislosti s jejich hospodařením a věcí majetkových;
- koordinuje potřeby a vytváří podmínky pro odborné řízení orgánů ochrany veřejného zdraví v přímé řídicí působnosti ministerstva a má úzkou součinnost se státním tajemníkem v MZ, který je jejich služebním orgánem;
- má metodickou a odbornou koordinační působnost řízení k orgánům ochrany veřejného zdraví;
- předkládá k rozhodnutí návrhy na založení a zrušení krajských hygienických stanic (orgány ochrany veřejného zdraví).

Hlavní hygienik ČR odpovídá za:

- přípravu a prosazování požadavků ochrany a podpory veřejného zdraví, za rozvoj v oborech hygieny a epidemiologie, za přípravu a koordinaci celorepublikových programů ochrany a podpory veřejného zdraví, sledování zdravotního stavu obyvatelstva;
- přípravu a prosazování návrhů dlouhodobých řešení problematiky ochrany a podpory veřejného zdraví, včetně hlavních úkolů a dotačních programů, využívání informačních systémů a vytváření základních strategických dokumentů pro oblast ochrany a podpory veřejného zdraví v ČR v kontextu EU a WHO;
- přípravu podkladů pro stanovení hlavních úkolů odborné činnosti krajských hygienických stanic (dále jen „KHS“) a Státního zdravotního ústavu (dále jen „SZÚ“) a určení sledovaných procesů ochrany a podpory veřejného zdraví;
- zpracování návrhu státního rozpočtu a střednědobého výhledu za orgány a organizace ochrany a podpory veřejného zdraví, jeho realizaci a vyhodnocení;
- koordinaci přípravy investičních akcí zařízení ochrany a podpory veřejného zdraví před jejich předložením;
- zpracování a aktualizaci Pandemického plánu ČR;
- metodickou a odbornou koordinační působnost řízení k zdravotním ústavům a SZÚ;
- rozhodování o zřizování a schvalování národních referenčních laboratoří v ZÚ a SZÚ;

- sdílení informací zdravotních hrozeb v oblasti ochrany veřejného zdraví biologického, chemického, fyzikálního a environmentálního původu na národní a mezinárodní úrovni (EWRS, RAPEX, RASFF atd.).

Hlavní hygienik ČR koordinuje:

- práce na přípravě koncepce a stanovení časového harmonogramu celorepublikových programů ochrany a podpory veřejného zdraví;
- práce při zajištění mezinárodní spolupráce na svěřeném úseku a plnění úkolů vyplývajících z mezinárodních smluv v ochraně veřejného zdraví;
- činnosti a spolupráce v ochraně a podpoře veřejného zdraví s jinými státními orgány, státními a nestátními organizacemi.

Hlavní hygienik ČR spolupracuje:

- na práci a rozvoji informačních systémů, tj. registrů v oblasti zdravotnictví pro oblast ochrany veřejného zdraví;
- spolu s KST na tvorbě metodiky hodnocení ředitelů KHS, ZÚ a ředitele SZÚ;
- na implementaci projektu Chytrá karanténa 2.0 do struktur MZ a jeho realizaci.

Ředitel odboru ochrany veřejného zdraví odpovídá za:

- přípravu podkladů pro stanovení hlavních úkolů odborné činnosti KHS a SZÚ a určení sledovaných procesů ochrany a podpory veřejného zdraví;
- přípravu metodiky kontrolního plánu KHS k zajištění úřední kontroly, přezkoumávání a posuzování kontrolních plánů KHS a za hodnocení plnění kontrolních plánů KHS;
- přípravu návrhů dlouhodobých řešení problematiky ochrany a podpory veřejného zdraví, včetně hlavních úkolů, využívání informačních systémů a vytváření základních strategických dokumentů pro oblast ochrany veřejného zdraví v ČR v kontextu EU a WHO;
- koordinaci činností a spolupráce v ochraně a podpoře veřejného zdraví s jinými státními orgány, státními a nestátními organizacemi;
- koordinaci práce při zajištění mezinárodní spolupráce v ochraně a podpoře veřejného zdraví a plnění úkolů vyplývajících z mezinárodních smluv v ochraně veřejného zdraví;
- zpracování výročních zpráv o činnosti orgánů ochrany veřejného zdraví a koordinaci její přípravy ve spolupráci ve spolupráci s oddělením ekonomiky a řízení hygienické služby;
- participaci na přípravě podkladů v rámci rozhodovací praxe právního odboru ve vztahu ke správním řízením KHS.

Oddělení hygieny výživy, předmětů běžného užívání, dětí a mladistvých odpovídá za:

- posuzování podkladů a přípravu návrhů rozhodnutí a dalších opatření ministerstva na úseku ochrany veřejného zdraví podle zákona o ochraně veřejného zdraví a dalších právních předpisů, které upravují působnost orgánů ochrany veřejného zdraví v oblasti bezpečnosti potravin (provozovny poskytující stravovací služby), materiálů a předmětů přicházejících do styku s potravinami, hygieny dětí a mladistvých;
- přípravu odborných podkladů návrhů právních předpisů v oblasti bezpečnosti potravin (stravovací služby, mikrobiologická kritéria, ozařování potravin, rezidua pesticidů, vybrané druhy potravin upravených nařízení (EU) č. 609/2013 o potravinách určených

pro kojence a malé děti, potravinách pro zvláštní lékařské účely a náhradě celodenní stravy pro regulaci hmotnosti, materiály a předmětů přicházející do styku s potravinami), a hygieny dětí mladistvých, podle zákona o potravinách a zákona o ochraně veřejného zdraví;

- koordinaci činností a spolupráci s jinými státními i nestátními orgány a organizacemi, včetně registrovaných občanských sdružení;
- přípravu odborných podkladů pro standardizaci výkonu úřední kontroly v oblasti bezpečnosti potravin, materiálů a předmětů přicházejících do styku s potravinami, hygieny dětí a mladistvých;
- přípravu odborných podkladů a stanovisek pro rozhodování o opravných prostředcích proti rozhodnutím KHS v oblasti bezpečnosti potravin, materiálů a předmětů přicházejících do styku s potravinami, hygieny dětí a mladistvých;
- vyřizování stížností na činnost KHS v oblasti bezpečnosti potravin, materiálů a předmětů přicházejících do styku s potravinami, hygieny dětí a mladistvých;
- metodické usměrňování a koordinaci činností KHS při výkonu státní správy v oblasti bezpečnosti potravin, materiálů a předmětů přicházejících do styku s potravinami, hygieny dětí a mladistvých;
- porady na úseku bezpečnosti potravin, materiálů a předmětů přicházejících do styku s potravinami, hygieny dětí a mladistvých, pořizuje z nich zápis a kontrolu plnění úkolů vyplývajících z jednání;
- sběr, vyhodnocení, analýzu a zveřejňování dat z oblasti úředních kontrol v oblasti bezpečnosti potravin, materiálů a předmětů přicházejících do styku s potravinami, hygieny dětí a mladistvých, pro potřebu resortu, EK a jiných kontrolních orgánů;
- podle požadavků EU harmonizační práce pro ministerstvo, a spolupráci s EK a ostatními zahraničními orgány v oblasti bezpečnosti potravin a materiálů a předmětů přicházejících do styku s potravinami;
- sledování předpisů EU pro oblast hygieny výživy, materiálů a předmětů přicházejících do styku s potravinami, a jejich případné zapracování do národních právních předpisů;
- vedení a realizace informačního systému (ROP – registr oznámených potravin) sloužící k evidenci vybraných druhů potravin, které byly uvedeny na trh v ČR;
- realizace informačního systému hygieny výživy, který obsahuje evidenci kontrol provozoven poskytující stravovací služby;
- realizace informačního systému předmětů běžného užívání, který obsahuje evidenci kontrol materiálů a předmětů přicházejících do styku s potravinami;
- přípravu a kontrolu hlavních úkolů orgánů ochrany veřejného zdraví v oblasti bezpečnosti potravin, materiálů a předmětů přicházejících do styku s potravinami, hygieny dětí a mladistvých;
- činnosti související s vystavováním certifikátů volného prodeje (Free Sale Certificate – FSC) za účelem vývozu předmětů a materiálů přicházejících do styku s potravinami, vybraných druhů potravin;
- činnosti systému rychlého varování při vzniku rizika ohrožení zdraví z potravin, surovin nebo výrobků určených pro styk s potravinami (RASFF) a v této situaci koordinuje činnost KHS;

- přípravu podkladů a účast na mezirezortních Koordinačních skupinách zřízených při MZe, Ministerstvu školství a Ministerstvu zdravotnictví;
- spolupráci se spotřebitelskými organizacemi;
- přípravu podkladů a účast při kontrolních misích DG SANTE v oblasti bezpečnosti potravin, materiálů a předmětů přicházejících do styku s potravinami a školního stravování;
- koncepci rozvoje vzdělávání a koordinaci vzdělávání zaměstnanců KHS v oblasti bezpečnosti potravin, materiálů a předmětů přicházejících do styku s potravinami, hygieny dětí a mladistvých;
- koordinaci interních auditů činností KHS souvisejících s úřední kontrolou provozoven poskytujících stravovací služby, předmětů a materiálů určených pro styk s potravinami, školního stravování;
- zastupování v pracovních orgánech EK a Rady Evropy v oblasti bezpečnosti potravin a materiálů a předmětů přicházejících do styku s potravinami.

Spolupracuje na:

- přezkoumávání a posuzování kontrolních plánů KHS oboru oblasti bezpečnosti potravin, materiálů a předmětů přicházejících do styku s potravinami, hygieny dětí a mladistvých;
- stanovení zásad a postupů při hodnocení a řízení zdravotních rizik v oblasti bezpečnosti potravin a materiálů a předmětů přicházejících do styku s potravinami, a v oboru hygieny dětí a mladistvých;
- řízení výchovy ke zdraví v podpoře a ochraně veřejného zdraví v oblasti bezpečnosti potravin, materiálů a předmětů přicházejících do styku s potravinami, a hygieny dětí a mladistvých;
- přípravě odborných podkladů ke koncepci bezpečnosti potravin;
- spolupráci s nestátními organizacemi, odbornými společnostmi a lékařskými fakultami v oblasti bezpečnosti potravin, materiálů a předmětů přicházejících do styku s potravinami, a hygieny dětí a mladistvých;
- zpracování příslušné části víceletého kontrolního plánu a výroční zprávy kontrolních orgánů v oblasti bezpečnosti potravin;
- realizaci informačního systému hygieny dětí a mladistvých, který obsahuje evidenci kontrol školního stravování;
- přípravě podkladů pro správní řízení vedené právním odborem ve vztahu k rozhodovací praxi KHS.

Hlavní hygienik ČR řídí 14 KHS, které svým umístěním odpovídají územně správním celkům regionální úrovně:

- Hygienická stanice hlavního města Prahy;
- KHS Středočeského kraje;
- KHS Jihočeského kraje;
- KHS Plzeňského kraje;
- KHS Karlovarského kraje;
- KHS Ústeckého kraje;

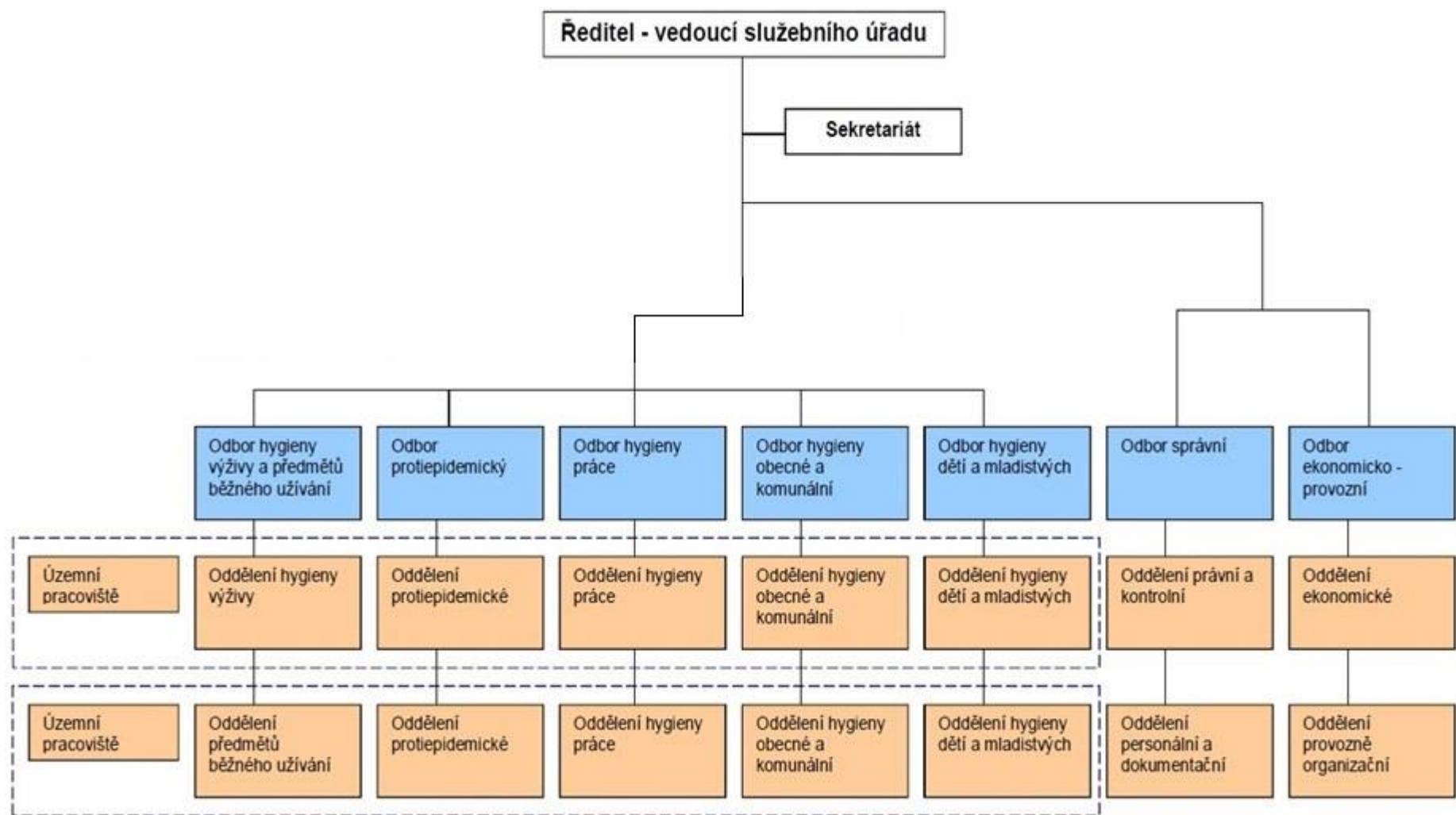
- KHS Libereckého kraje;
- KHS Královéhradeckého kraje;
- KHS Pardubického kraje;
- KHS kraje Vysočina;
- KHS Jihomoravského kraje;
- KHS Olomouckého kraje;
- KHS Moravskoslezského kraje;
- KHS Zlínského kraje.

KHS je ve smyslu ustanovení § 82 odst. 1 zákona o ochraně veřejného zdraví správním úřadem působícím ve správním obvodu daného kraje, který je podle zákona o majetku ČR organizační složkou státu. KHS není právnickou osobou. Funkci jeho zřizovatele plní MZ, které je současně jejím nadřízeným orgánem. V čele KHS stojí ředitel. Výběr, jmenování a odvolání ředitele KHS se řídí zákonem o státní službě.

KHS je dále správní orgánem ve smyslu ustanovení § 3 zákona o státní službě, přičemž ve smyslu § 4 odst. 1 téhož zákona je správní úřad služebním úřadem.

KHS se člení na územní pracoviště, sekci ochrany a podpory veřejného zdraví, jednotlivé odbory a oddělení (viz Obecné schéma KHS).

KHS jsou odpovědným příslušným orgánem za úřední kontroly v oblasti potravin, tj. veřejného stravování a v oblasti výroby a použití materiálů a předmětů určených pro styk s potravinami.

Vedoucí služebního úřadu – ředitel KHS

V čele KHS stojí ředitel, který organizuje, řídí, plánuje a kontroluje její činnost a zastupuje ji navenek. Výběr, jmenování a odvolání ředitele KHS se řídí zákonem o státní službě.

Řediteli KHS na většině krajských hygienických stanic jsou organizačně přímo podřízeni ředitel odboru hygieny výživy a předmětů běžného užívání, ředitel odboru hygieny dětí a mladistvých, ředitel odboru správního a ředitel odboru ekonomicko-provozního.

Ředitel KHS plní zejména tyto úkoly:

- činí jménem této složky veškeré právní úkony statutárního orgánu – určitými právními úkony může pověřit další zaměstnance KHS;
- řídí činnosti související se zajišťováním organizačních věcí služby, správy služebních vztahů a odměňování státních zaměstnanců a vedoucího podřízeného služebního úřadu;
- plní úkoly související s pracovněprávními vztahy zaměstnanců ve správním úřadu;
- jmenuje a odvolává svého statutárního zástupce;
- jmenuje, odvolává a přímo řídí přímo podřízené ředitele odboru;
- na návrh přímo podřízených ředitelů odborů jmenuje a odvolává vedoucí oddělení;
- stanoví a ukládá přímo podřízeným ředitelům odborů a dále přímo podřízeným zaměstnancům služební/pracovní úkoly a kontroluje jejich práci;
- v rámci organizace vydává vnitřní směrnice a interní normativní akty;
- rozhoduje o stížnostech ve smyslu ustanovení § 175 správního řádu na přímo podřízené ředitele odboru a přímo podřízené zaměstnance;
- usměrňuje zásadní směry výkonu úřední kontroly;
- usměrňuje plán kontrolní činnosti, zpravidla na období jednoho roku;
- rozhoduje o organizačním uspořádání KHS;
- jmenuje interní komise potřebné pro provoz KHS a odborné komise v souladu se zákonem o ochraně veřejného zdraví;
- podílí se na spolupráci se správními úřady a s orgány samosprávy při tvorbě zdravotní politiky a krizového řízení příslušného kraje;
- pověřuje zaměstnance KHS k plnění úkolů dle § 88 odst. 1 zákona o ochraně veřejného zdraví.

Ředitel odboru hygieny výživy a předmětů běžného užívání

Ředitel odboru hygieny dětí a mladistvých

- v čele odboru stojí vedoucím služebního úřadu jmenovaný ředitel odboru, který odborně vede daný obor činnosti v rámci KHS;
- ředitel odboru je přímo podřízen vedoucímu služebního úřadu a je přímým nadřízeným vedoucích oddělení;
- navrhuje vedoucímu služebního úřadu jmenování a odvolání vedoucího oddělení;
- řídí, sestavuje a kontroluje dodržování plánu kontrolní činnosti ve svém oboru a zabezpečuje plnění hlavních úkolů a metodických pokynů hlavního hygienika ČR;
- odpovídá za kvalitu prováděných odborných prací a jednotnost výstupů;
- usměrňuje výkon úřední kontroly ve svém oboru a garantuje jeho odbornou správnost;
- podílí se na zpracování a analýzách výsledků činnosti KHS ve svém odboru;

- připravuje koncepční a metodické materiály včetně standardizace kontrolních postupů;
- připravuje stanoviska k návrhům vyhlášek a zákonů;
- účastní se správního řízení o uložení pokuty.

Oddělení hygieny výživy a předmětů běžného užívání

Oddělení hygieny výživy a předmětů běžného užívání sleduje vliv výživy na zdraví populace v konkrétním životním a pracovním prostředí z hlediska podmínek a příčin vzniku a šíření infekčních a hromadně se vyskytujících onemocnění a ostatních poruch zdraví. Z výsledků kontrolní činnosti hodnotí zdravotní rizika, k jejich odstranění či zmírnění stanovuje a prosazuje preventivní nebo represivní opatření.

Plní zejména tyto úkoly:

- podílí se na šetření alimentárních nákaz v provozovnách, ve kterých se vykonávají činnosti epidemiologicky závažné při výrobě a při uvádění potravin do oběhu, s výjimkou přepravy a skladování balených potravin a ve stravovacích službách a navrhuje příslušná opatření k zamezení jejich šíření;
- řídí, plánuje, organizuje a provádí úřední kontrolu nad potravinami podle předpisů evropských společenství a zákona o potravinách;
- řídí, plánuje, organizuje a provádí úřední kontroly v oblasti materiálů a předmětů určených pro styk s potravinami a nad potravinami a pokrmy podle předpisů evropských společenství a zákona o ochraně veřejného zdraví;
- připravuje podklady pro vydání stanovisek dotčeného správního orgánu;
- připravuje podklady rozhodnutí orgánu ochrany veřejného zdraví na úseku činností epidemiologicky závažných při výrobě a při uvádění potravin do oběhu, s výjimkou přepravy a skladování balených potravin a ve stravovacích službách;
- zajišťuje provedení opatření vyplývajících z upozornění států EU na závadné potraviny v zařízeních společného stravování;
- zajišťuje provedení opatření hlavního hygienika ČR na úseku potravin a pokrmů;
- kontroluje zdravotní nezávadnost materiálů a předmětů přicházejících do styku s potravinami, především v oblasti nově zaváděných technických zařízení, nových materiálů a velkých technologických celků;
- zajišťuje provedení opatření vyplývajících z upozornění států EU na závadné výrobky v oblasti materiálů a předmětů přicházejících do styku s potravinami (RASFF) popř. jiných orgánů v rámci svého kraje;
- prověřuje znalosti nutné k ochraně veřejného zdraví u fyzických osob vykonávajících činnost epidemiologicky závažnou dle § 19 odst. 3 zákona o ochraně veřejného zdraví;
- ověřuje rozsah znalostí pro získání osvědčení prokazujícího znalost hub podle vyhlášky č. 475/2002 Sb.;
- spolupracuje s ostatními odbory a odděleními KHS;
- poskytuje konzultace a stanoviska ze svého oboru.

Oddělení hygieny dětí a mladistvých

Usměrňuje a kontroluje dodržování zdravých životních podmínek v zařízeních pro výchovu, vzdělávání a zotavení dětí a mladistvých dle povinností daných zákonem o ochraně veřejného zdraví a prováděcími předpisy, sleduje vliv výživy na zdraví mladé populace, vliv

vnitřního prostředí v zařízeních pro výchovu a vzdělávání, režim dne a podmínky pro pohybovou výchovu a otužování.

Plní zejména tyto úkoly:

- podílí se na šetření alimentárních nákaz ve stravovacích službách ve školách a školských zařízeních a navrhuje příslušná opatření k zamezení jejich šíření;
- kontroluje dodržování hygienických požadavků na zotavovací akce a školy v přírodě;
- připravuje podklady pro vydání stanovisek dotčeného správního úřadu;
- plánuje, organizuje, řídí a provádí úřední kontroly v oblasti stravovacích služeb pro děti a mladistvé;
- hodnotí a usměrňuje režim stravování včetně pitného režimu, režim dne zohledňující věkové a fyzické zvláštnosti dětí a mladistvých, podmínky jejich pohybové výchovy a otužování, podmínky odborného výcviku a učební praxe;
- prověřuje znalosti nutné k ochraně veřejného zdraví u fyzických osob vykonávajících činnost epidemiologicky závažnou dle § 19 odst. 3 zákona o ochraně veřejného zdraví ve stravovacích službách školských zařízení, školních bufetech i v jiných objektech v době jejich využití při zotavovacích akcích dětí a dorostu;
- podílí se na monitorování vztahů zdravotního stavu dětí a mladistvých a jejich životních podmínek;
- kontroluje a řídí místní programy ochrany a podpory veřejného zdraví dětí a mladistvých;
- spolupracuje se správními úřady a orgány samosprávy při tvorbě zdravotní politiky v regionu;
- spolupracuje s ostatními odbory a odděleními KHS, poskytuje konzultace a stanoviska ze svého oboru.

Pracovníci KHS mají úřednickou zkoušku v oboru služby Zdravotnictví a ochrana zdraví a v oboru služby Potravinářská výroba a péče o potraviny. Pracovníci KHS získali vysokoškolské vzdělání v oborech humánní medicína, veterinární hygiena, potravinářství, chemicko-technologický, zemědělský. Průběžně jsou všichni pracovníci KHS vzděláváni v oblasti ochrany veřejného zdraví. Nad rámec požadavků někteří pracovníci KHS mají vlastní certifikáty typu manažer, auditor. Inspektoři v sektoru hygieny výživy a hygieny dětí a mladistvých vykonávají další činnosti vymezené jinými právními předpisy, např. kontrolují ustanovení zákona o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, realizují zkoušky k ověřování znalosti hub osob činných při výrobě a uvádění potravin a pokrmů do oběhu, realizují koncepční a zdravotně politické programy, vydávají stanoviska v rámci stavebního řízení k projektovým dokumentacím a kolaudacím staveb zařízení společného stravování, supermarketů, obchodních domů, prodejen potravin, výroben potravin atd. V sektoru předmětů běžného užívání, kam patří také problematika kosmetických přípravků, výrobků pro děti ve věku do 3 let s výjimkou hraček a potravin, výrobky související s tabákovými výrobky, tvoří kontroly nad předměty a materiály určenými pro styk s potravinami pouze část kontrolní činnosti.

Podpůrné zdroje

Zdrojem financování úředních kontrol je státní rozpočet ČR.

Mezi zdroje podporující výkon úředních kontrol patří informační systémy, určené ke shromažďování informací o prováděných úředních kontrolách. Jsou vedeny tři informační systémy – systém pro oblast kontrol ve stravovacích službách, systém pro kontroly v oblasti předmětů běžného užívání, kam jsou řazeny materiály a předměty určené pro styk s potravinami, systém pro oblast školního stravování. Informační systémy slouží nejen jako databáze o provedených kontrolách a jejich výsledcích, ale slouží také k ověřování efektivnosti a verifikaci nastaveného systému.

Infrastrukturu potřebnou k zajištění výkonu úřední kontroly tvoří především:

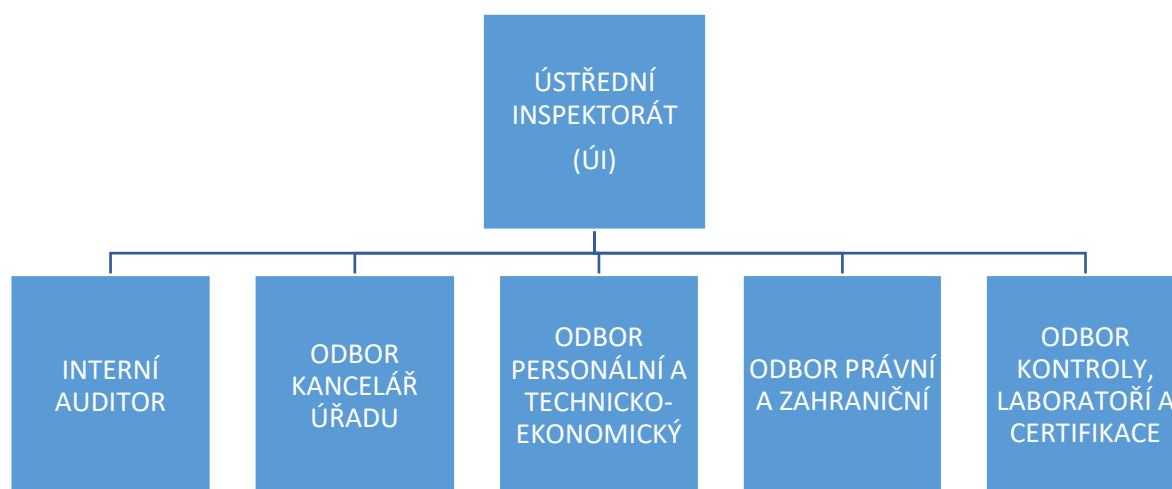
- prostředky informační a komunikační technologie (PC, notebooky, mobilní telefony, elektronická pošta, elektronická spisová služba, intranet a internet);
- digitální fotoaparáty;
- osobní ochranné pracovní oděvy a pomůcky;
- materiál a pomůcky pro odběr vzorků;
- měřidla;
- služební vozidla.

Státní zemědělská a potravinářská inspekce (dále jen “SZPI”)

Věcná působnost útvarů SZPI vyplývá zejména ze zákona o SZPI.

SZPI je příslušným orgánem odpovědným za úřední kontroly v oblasti potravin rostlinného i živočišného původu, v oblasti GM potravin, v oblasti vedlejších produktů živočišného původu, v oblasti ekologického zemědělství, v oblasti chráněných označení původu, chráněných zemědělských označení a zaručeně tradičních specialit.

Centrální úroveň:

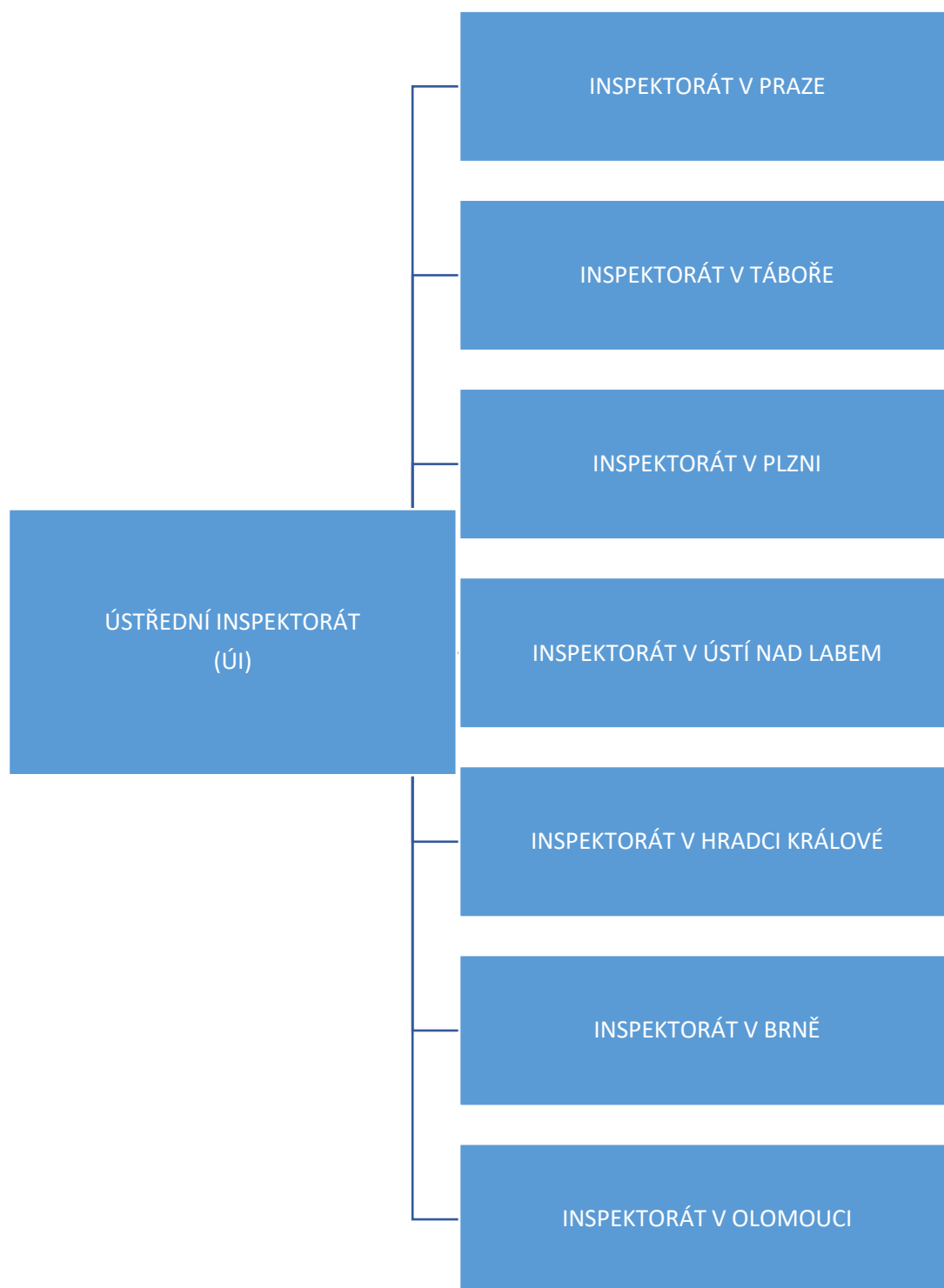
Ústřední ředitel SZPI má komplexní odpovědnost za náležité plnění povinností uložených SZPI, které jsou dány obecně závaznými právními předpisy.

- *Odbor kontroly, laboratoří a certifikace* odpovídá zejména za metodické řízení kontrolní a laboratorní činnosti SZPI, tvorbu a koordinaci realizace hlavních směrů kontrolní a laboratorní činnosti a sjednocování kontrolních postupů a přístupů ke kontrole a za agendu uzavírání a realizace smluv s ostatními orgány státní správy v oblasti kontrolní, laboratorní a certifikační činnosti. Odbor se člení na oddělení metodiky I a II, oddělení Národních kontaktních míst, oddělení laboratoří a asistenta.
- *Odbor právní a zahraniční* zajišťuje koncepční, koordinační a metodickou činnost s celostátní působností v oblasti právní a legislativní, mezinárodní spolupráce a vztahů s EU. Odpovídá zejména za veškerou agendu v oblasti správního práva, koordinaci

aktivní účasti v pracovních formacích Komise a Rady EU, zpracovávání návrhů programů a projektů pro využití prostředků z rozpočtu EU, zajišťování plnění požadavků zákona o svobodném přístupu k informacím v části týkající se přípravy rozhodnutí o odmítnutí žádosti, odvolacího řízení, vyřizování stížnosti na postup při vyřizování žádosti o informace a přípravy vyjádření k podaným informacím. Odbor se člení na oddělení právní a legislativní I – III, referenta a dva asistenty.

- *Odbor kancelář úřadu* odpovídá zejména za provoz spisové služby ústředního inspektorátu a její metodické řízení v rámci SZPI, za technickou správu veškerých informačních systémů v rámci SZPI a metodické řízení informatiků a správců sítě v rámci SZPI, právní agendu týkající se veřejných zakázek a smluv a za metodické řízení v této oblasti v rámci SZPI, komunikaci úřadu s veřejností, zejména se spotřebiteli, zajišťování plnění požadavků zákona o svobodném přístupu k informacím, s výjimkou kompetencí svěřených Odboru právnímu a zahraničnímu, a řízení agendy spojené se systémem managementu jakosti v rámci SZPI. Odbor kancelář úřadu se člení na administrativního pracovníka, oddělení administrativní podpory, oddělení veřejných zakázek a smluv, oddělení informatiky a oddělení komunikace se spotřebiteli.
- *Odbor personální a technicko-ekonomický* zajišťuje koncepční činnost s celostátní působností v oblasti personální, ekonomické a technické. Odpovídá zejména za personálně právní agendu zaměstnanců SZPI, organizaci a systemizaci úřadu, platovou oblast, vzdělávání zaměstnanců, péči o zaměstnance, organizaci a koordinaci průběhu zahraničních cest včetně zahraničních stáží a seminářů, financování SZPI, správu rozpočtu, účetní správu majetku, koordinaci správy budov SZPI, provoz budovy sídla SZPI včetně zajištění pohotovostní služby, evidenci veškerého majetku ÚI, metodické řízení a zajišťování úkolů SZPI v oblasti BOZP, PO a CO, oblast ochrany osobních údajů. Odbor se člení na oddělení personální, technické a ekonomické.
- *Interní auditor* zajišťuje provádění interních auditů a dalších úkolů vyplývajících ze zákona o finanční kontrole.
- *Tiskový mluvčí* zajišťuje zejména externí komunikaci úřadu, vypracovává tiskové zprávy a vykonává další související činnosti.

Regionální úroveň

Úkoly v oblasti kontrolní činnosti zabezpečují jednotlivé inspektoráty v rámci své územní působnosti stanovené zákonem o SZPI. Úkoly plní samostatně, případně s metodickou pomocí OKLC.

Ředitel inspektorátu odpovídá za řízení, kontrolu a činnost inspektorátu. Řediteli inspektorátu je podřízen odbor kontroly, odbor kontroly vína (Brno), odbor zkušební laboratoře (Praha, Brno), právník, informatik, administrativa.

- *Odbor kontroly* zabezpečuje úkoly v oblasti kontrolní činnosti, plánuje, organizuje a vykonává kontrolní činnost inspektorátu v souladu s vnitřními předpisy SZPI. Odbor kontroly se člení na jednotlivá oddělení kontroly.
- *Odbor kontroly vína* zabezpečuje úkoly v oblasti kontrolní činnosti spojené s vínem, plánuje, organizuje a vykonává kontrolní činnost inspektorátu v oblasti vína v souladu s vnitřními předpisy SZPI. Plánuje a organizuje činnosti související s ověřováním hroznů pro výrobu vín s přívlastkem a dále činnosti související s hodnocením a zařizováním vín v Komisi. Odbor kontroly se člení na jednotlivá oddělení kontroly vína.
- *Odbor zkušební laboratoře* provádí rozборы pro účely kontroly kvality a zdravotní nezávadnosti zemědělských a potravinářských výrobků a surovin, provádí senzorické a zbožíznalecké zkoušky. Odbor zkušební laboratoře se dále člení na jednotlivá oddělení laboratoří.

Podpůrné zdroje

- Informační a komunikační systém SZPI je tvořen komplexním souborem technologií od různých dodavatelů na různých platformách zaměřených na procesní i datovou integraci heterogenních softwarových systémů a aplikací provozovaných v několika podsystémech se specifickým řešením.
- Moderní serverová infrastruktura s výkonnými servery provozovanými ve virtuálním prostředí VMware je centralizována na ústředním inspektorátu a to včetně optimálně dimenzovaných diskových polí. Regionální inspektoráty disponují vlastními výkonnými servery s virtualizací. Společně s odpovídajícím výpočetním výkonem mají také rozšířené možnosti ukládání dat pomocí NAS serverů.
- Elektronická pošta, mobilní telefony, intranet a internet jsou hlavními komunikačními kanály jak na jednotlivých inspektorátech, tak v rámci celé SZPI.
- Každý zaměstnanec má přidělenou vlastní e-mailovou adresu. Pro urychlení komunikace uvnitř SZPI je účelně využíváno globálních distribučních seznamů umožňujících hromadné odesílání zpráv nadefinovaným skupinám osob.
- Výrazné zefektivnění komunikace poskytuje synchronizace e-mailových schránek s mobilními přístroji. Těmito přístroji jsou vybaveni všichni zaměstnanci SZPI.
- Hlavním zdrojem informací a jejich zpracování v přímé souvislosti s kontrolní činností úřadu je agendový informační systém IS KOPR (informační systém pro kontrolní, laboratorní a právní činnost).
- V procesu dohledu nad veškerým tokem informací z pohledu dokumentů je v rámci celého úřadu stěžejním systémem elektronická spisová služba ERMS.
- Zaměstnanci jsou standardně vybaveni PC/NB, pevnými i mobilními telefony a bezpečnostními prvky pro připojení k VPN a tokeny pro kvalifikované elektronické podpisy.
- Zaměstnanci jsou vybaveni materiálem a pomůckami pro odběr a přepravu vzorků.

Státní veterinární správa (dále jen "SVS")

Věcná působnost orgánů veterinární správy vyplývá zejména z veterinárního zákona.

Kontrolní kompetence pro orgány veterinární správy jsou vymezeny zejména veterinárním zákonem, zákonem o potravinách, plemenářským zákonem, zákonem o léčivech, zákonem na ochranu zvířat proti týrání, zákonem o ochraně spotřebitele a zákonem o ochraně označení původu a zeměpisných označení.

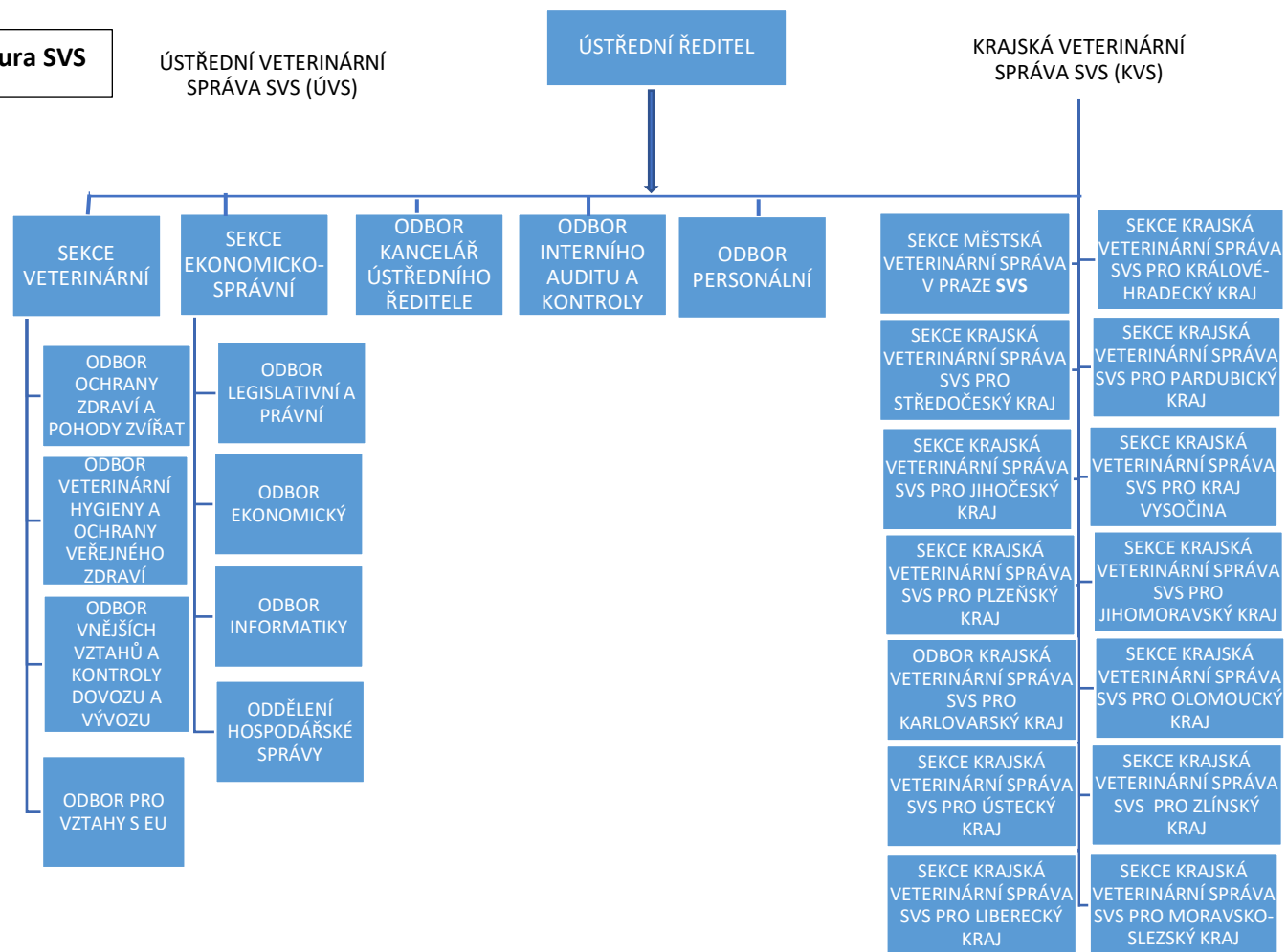
Úkoly plynoucí ze svěřené působnosti (§ 48 a § 49 veterinárního zákona) plní SVS zejména těmito prostředky:

- a) výkonem státního veterinárního dozoru;
- b) vydáváním závazných pokynů k odstranění zjištěných nedostatků;
- c) nařizováním mimořádných veterinárních opatření;
- d) vydáváním závazných posudků pro stavební řízení, ohlášení stavby a pro kolaudační souhlas;
- e) vystavováním veterinárních osvědčení;
- f) prováděním prohlídky jatečných zvířat a masa a vyšetřováním ostatních živočišných produktů;
- g) schvalováním a registrováním podniků, závodů a jiných zařízení, které se podílejí na uvádění zvířat a živočišných produktů do oběhu, na jejich přepravě a obchodování s nimi;
- h) ukládáním pokut za přestupky na úseku veterinární péče.

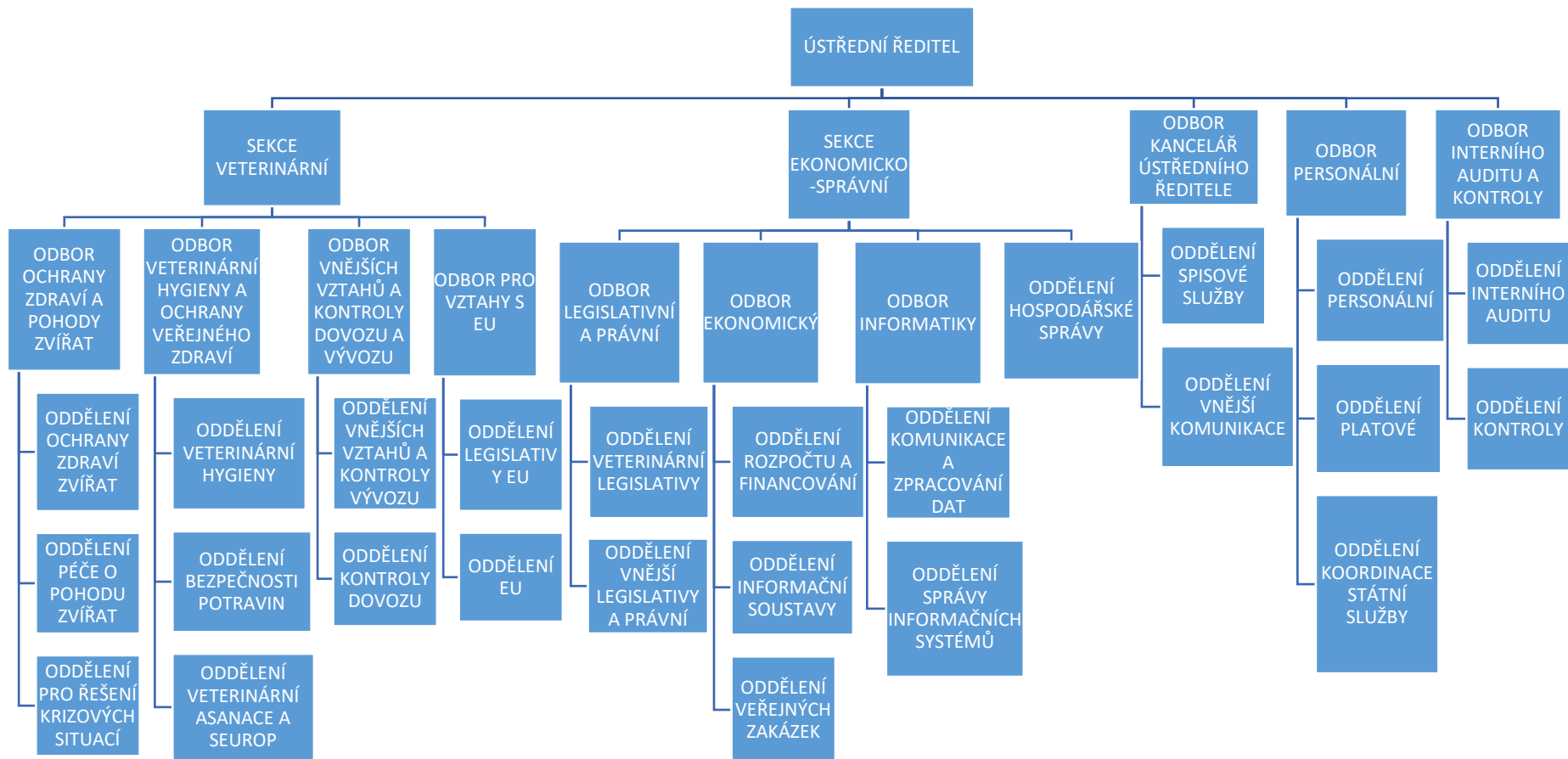
Pokud nejde o oprávnění, která veterinární zákon svěřuje pouze Ústřední veterinární správě Státní veterinární správy (dále jen „ÚVS“) vykonává je v souladu se svou působností také Krajská veterinární správa Státní veterinární správy („KVS“); to platí i naopak.

SVS je příslušným orgánem odpovědným za úřední kontroly v oblasti potravin živočišného původu, v oblasti krmiv, v oblasti zdravých zvířat, v oblasti vedlejších produktů živočišného původu, v oblasti dobrých životních podmínek zvířat, v oblasti ekologického zemědělství, v oblasti chráněných označení původu, chráněných zemědělských označení a zaručeně tradičních specialit.

Organizační struktura SVS

Centrální úroveň: ÚVS

ÚVS je řízena *ústředním ředitelem SVS*, její kompetence jsou stanoveny § 48 veterinárního zákona.

Jednou ze základních organizačních norem SVS je Organizační řád SVS, který upravuje a blíže rozvádí vnitřní organizaci, zásady řízení, organizační uspořádání, působnost a strukturu jednotlivých útvarů, dělbu práce a vztahy mezi nimi. Celá SVS má celkem 15 sekcí.

Dvě sekce jsou součástí ÚVS – sekce veterinární a sekce Ekonomicko-správní, tyto jsou řízeny řediteli sekcí.

ÚVS řídí:

- a) 13 sekcí – KVS, které se zřizují pro územní obvody krajů a vykonávají v nich státní správu ve věcech veterinární péče, a Městskou veterinární správu v Praze SVS (dále jen „MěVS“), která vykonává působnost KVS na území hlavního města Prahy. Ředitelé KVS jsou na stejném stupni řízení jako ředitelé sekcí ÚVS. Čtrnáctá krajská veterinární správa (KVS SVS pro Karlovarský kraj) je organizačně vymezena jako odbor;
- b) Ústav pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv (dále jen „ÚSKVBL“);
- c) 3 státní veterinární ústavy (dále jen „SVÚ“).

Sekce veterinární ÚVS: následující odbory jsou klíčové pro kontrolu bezpečnosti potravin, krmiv, zdraví a pohody zvířat a vedlejších živočišných produktů:

- *Odbor veterinární hygieny a ochrany veřejného zdraví*, který má tři oddělení: oddělení veterinární hygieny, oddělení bezpečnosti potravin a oddělení veterinární asanace a SEUROP. Odbor připravuje a zpracovává návrhy koncepcí péče o zdravotní nezávadnost živočišných produktů a krmiv a koncepcí na ochranu životního prostředí související s chovem hospodářských zvířat a výrobou živočišných produktů a s veterinární asanací. Organizuje, řídí a kontroluje výkon státního veterinárního dozoru na úseku zabezpečování zdravotní nezávadnosti živočišných produktů a krmiv a veterinární asanace. U produktů živočišného původu provádí kontrolu nad dodržováním pravidel ekologické produkce. Taktéž vydává nálezy, posudky a osvědčení. Zpracovává a koordinuje Plán úředních kontrol reziduí farmakologicky účinných látek, pesticidů a kontaminujících látek v potravinovém řetězci a plány sledování zoonóz. Koordinuje veterinární hygienický dozor nad nakládáním s živočišnými produkty, vedlejšími živočišnými produkty a krmivy. Přípravuje podklady pro vytváření metodiky kontrol a vyhodnocování jejich plánů. Aktivně se podílí na činnosti v orgánech EU, spolupracuje s ostatními ústředními správními orgány, podílí se na přípravě návrhů právních předpisů v oblasti veterinární hygieny a ochrany veřejného zdraví. Je kontaktním místem SVS v Systému rychlého varování pro potraviny a krmiva (dále jen „RASFF“) a v Systému správní pomoci a spolupráce (dále jen „AAC“). Spolupracuje na vypracovávání odborných stanovisek k odvoláním proti rozhodnutím krajských veterinárních správ.
- *Odbor ochrany zdraví a pohody zvířat*, který má tři oddělení: oddělení ochrany zdraví zvířat a oddělení péče o pohodu zvířat a oddělení pro řešení krizových situací se sídlem v Brně. Odbor připravuje a zpracovává návrhy koncepce ochrany zdraví zvířat před

nákazami a jinými onemocněními zvířat, organizuje, řídí a kontroluje výkon státního veterinárního dozoru na úseku ochrany zdraví zvířat včetně nemocí přenosných ze zvířat na člověka a dále na úseku péče o pohodu zvířat a ochrany zvířat proti týrání. Koordinuje výkon veterinární laboratorní diagnostiky na úseku ochrany zdraví zvířat a veterinární hygieny. Aktivně se podílí na činnosti v orgánech EU, Mezinárodní organizace pro zdraví zvířat (dále jen „WOAH“), Organizace OSN pro výživu a zemědělství (dále jen „FAO“) a EK pro slintavku a kulhavku (dále jen „EuFMD“). Spolupracuje s odbornými útvary MZe, MZ, MŽP a ostatními dozorovými orgány.

- *Odbor vnějších vztahů a kontroly dovozu a vývozu*, který má dvě oddělení: oddělení kontroly dovozu a oddělení vnějších vztahů a kontroly vývozu. Odbor organizuje, řídí a kontroluje výkon státního veterinárního dozoru na úseku dovozů zvířat, produktů živočišného původu a ostatního veterinárního zboží ze třetích zemí. Vlastní pohraniční veterinární kontrolu provádí při vstupu kontrolovaného veterinárního zboží do ČR Pohraniční veterinární stanice (dále jen „PVS“) letiště Praha-Ruzyně, která je součástí MěVS. Účelem prováděných kontrol je zajistit ochranu území ČR a ostatních členských států EU před zavlečením nákaz zvířat a nemocí přenosných ze zvířat na člověka a před dovozem zdravotně závadných živočišných produktů a krmiv ze zahraničí. Součástí řízení dovozních kontrol je každoroční zpracování a koordinace plánu monitorování určeného pro PVS letiště Praha-Ruzyně a průběžná aktualizace metodických pokynů souvisejících s prováděním pohraniční veterinární kontroly. Odbor dále sleduje právní normy vydávané orgány EU týkající se podmínek dovozu (vzory veterinárních osvědčení), seznamů schválených třetích zemí a schválených závodů a v souladu s nimi aktualizuje informace uveřejňované na webových stránkách SVS. Odbor dále dojednávává veterinární podmínky pro vývoz veterinárního zboží z ČR do třetích zemí, připravuje veterinární osvědčení a vzory a bilaterálně schválených certifikátů zveřejňuje pro potřeby vývozců na webových stránkách SVS. Odbor se také aktivně podílí na jednáních v orgánech EU týkajících se problematiky dovozu a vývozu veterinárního zboží a přípravy smluv mezi EK a třetími zeměmi, spolupracuje s ústředními správními orgány řady zemí, taktéž se podílí na přípravě návrhů právních předpisů v oblasti dovozu a vývozu.
- *Odbor pro vztahy s EU*, který má dvě oddělení: oddělení EU a oddělení legislativy EU. Odbor zajišťuje koncepční, metodickou a koordinační činnost se zahraničními a českými vládními institucemi a orgány EU. Odbor sleduje, přejímá, zpracovává a registruje legislativu EU, sestavuje přehledy o legislativě EU a navrhuje tvorbu nových právních předpisů s celostátní působností tak, aby byla dosažena slučitelnost s právem EU. Zabezpečuje účast expertů na jednáních EK a Rady.

Ústřednímu řediteli SVS navíc přímo podléhá:

- *Odbor kancelář ústředního ředitele*, který tvoří oddělení vnější komunikace a oddělení spisové služby.
Odbor kancelář ústředního ředitele zajišťuje informativní, expertní, poradenskou a mediální podporu činnosti ústředního ředitele a ředitele sekce veterinární, administrativní službu pro ústředního ředitele a ředitele sekce ekonomicko-správní.

Dále zajišťuje spisovou službu a přípravu archivace včetně elektronického systému spisové služby (e spisu) v rámci celé SVS a metodicky řídí spisovou službu KVS.

- *Odbor interního auditu a kontroly*, který tvoří oddělení kontroly a oddělení interního auditu. Odbor zajišťuje provádění kontrol dodržování právních předpisů na úseku veterinárním, dále např. účetnictví, majetku organizace, vyplácení cestovních náhrad, daňové problematiky, personální agendy atd. Zpracovává a vyřizuje podání občanů označovaných jako stížnosti. V určených oblastech provádí v rámci celé organizační struktury stanovené interní auditu. Odbor vede agendu systému managementu kvality SVS. Vede agendu řízených dokumentů a všech činností s tím spojených. Kromě toho plní další úkoly plynoucí z rozhodnutí vedení.
- *Odbor personální*, který vytváří koncepci personální správy v SVS a k jejímu provedení vydává vnitřní předpisy v oblasti pracovněprávních a služebních vztahů zajišťuje veškerou personální a platovou agendu, řídí rozpočet na platy zaměstnanců a plní úkoly vyplývající z platných právních předpisů - zejména ze zákona o státní službě a ze zákoníku práce a prováděcích právních předpisů, ze služebních předpisů nejvyššího státního tajemníka, ze služebních předpisů a z příkazů ústředního ředitele SVS, zajišťuje personálně organizační strukturu a další vzdělávání zaměstnanců orgánů veterinární správy. Zabezpečuje úkoly odvolacího orgánu v organizačních věcech státní služby podřízeného služebního úřadu (ÚSKVBL). Zpracovává informace do programu personálního informačního systému.

Sekce ekonomicko-správní ÚVS má tři odbory a jedno oddělení:

- *Odbor legislativní a právní* (oddělení veterinární legislativy, oddělení vnější legislativy a právní);
- *Odbor ekonomický* (oddělení rozpočtu a financování, oddělení informační soustavy, oddělení veřejných zakázek);
- *Odbor informatiky* (oddělení komunikace a zpracování dat, oddělení správy informačních systémů);
- *Oddělení hospodářské správy*.

Regionální úroveň:

KVS je řízena *ředitelem KVS*.

Kompetence KVS jsou stanoveny § 49 veterinárního zákona.

KVS se člení na:

- *oddělení útvar ředitele KVS*;
- *odbor/oddělení ochrany zdraví a pohody zvířat*;
- *odbor/oddělení veterinární hygieny a ochrany veřejného zdraví*;
- *oddělení ekonomické/oddělení ekonomicko-správní/oddělení právně-správní*;
- *MěVS v Praze SVS oddělení ochrany zdraví zvířat a pohraniční veterinární kontroly (PVK letiště Praha-Ruzyně)*.

Působnost organizačních útvarů KVS je částí působnosti SVS, která je podle veterinárního zákona vykonávána na prvním stupni státní správy v oblasti veterinární péče a ve stanovených územních obvodech (krajích a hlavním městě Praze).

Podpůrné zdroje

Zdrojem financování úředních kontrol je státní rozpočet ČR.

Zdroje potřebné k zajištění výkonu veterinárního dozoru tvoří:

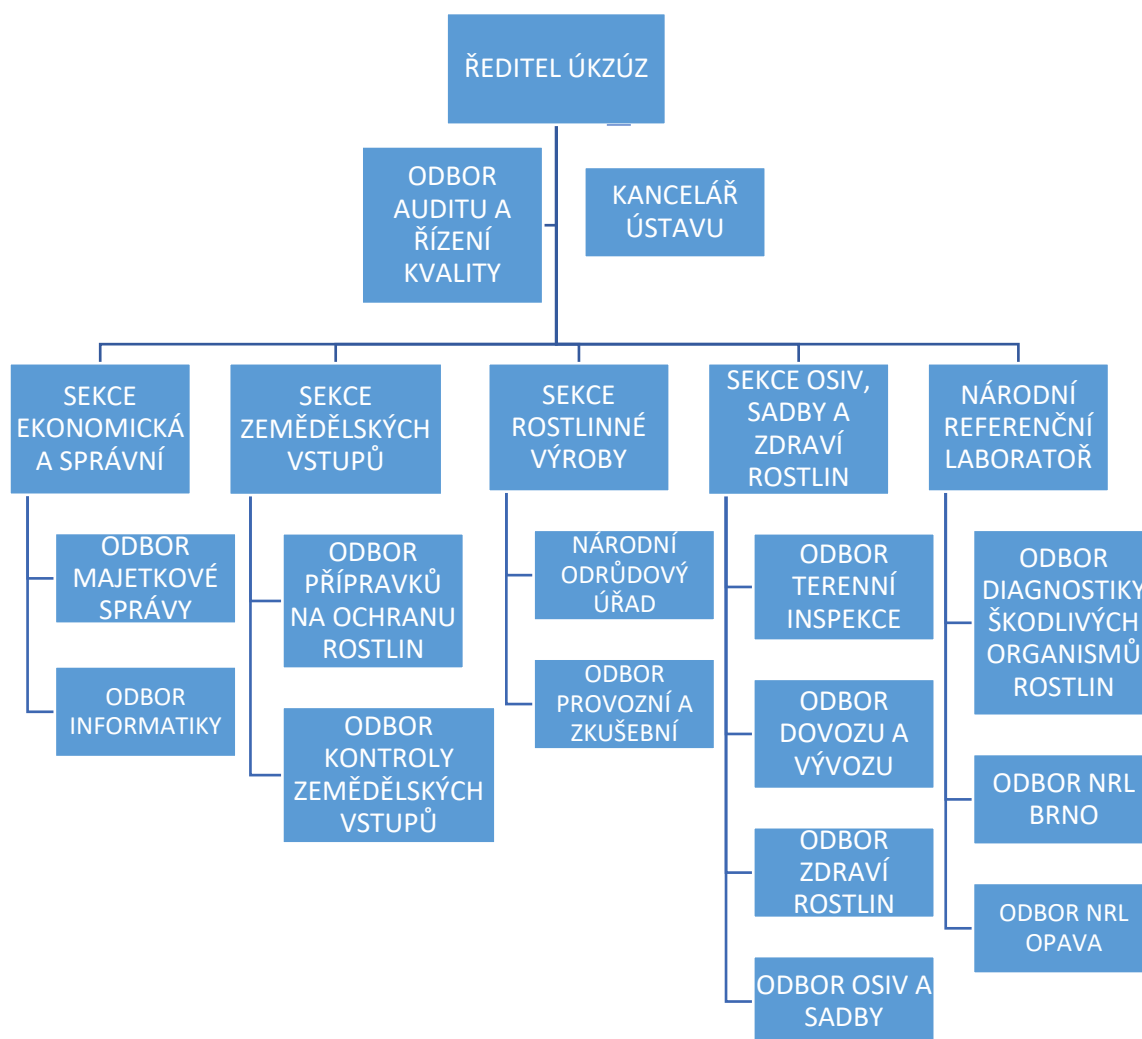
- informační systém SVS (OIS SVS) dle vyhlášky č. 329/2003 Sb. o informačním systému Státní veterinární správy;
- aplikace a informační systémy SVS – elektronický systém spisové služby, elektronická pošta, webové stránky, intranet (Portál SVS), sdílená úložiště;
- serverová, komunikační a síťová infrastruktura SVS;
- počítačové vybavení a komunikační technika zaměstnanců SVS – osobní počítače, notebooky, mobilní telefony, pevné telefony, fotoaparáty, tiskárny;
- videokonferenční systém SVS;
- osobní ochranné pracovní oděvy a pomůcky;
- měřidla;
- materiál a pomůcky pro odběr a přepravu vzorků;
- služební vozidla.

Nákup potřebného vybavení zajišťuje v SVS centrálně, prostřednictvím ÚVS pro povinně stanovené komodity (zejména v oblasti ICT), údržbu si zajišťují KVS a MěVS v Praze samostatně.

Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský (dále jen “ÚKZÚZ”).

Věcná působnost ÚKZÚZ vyplývá zejména z § 2 zákona o ÚKZÚZ a zvláštních zákonů.

Organizační struktura ÚKZÚZ

Základním vnitřním předpisem je „Organizační řád ÚKZÚZ“, který obsahuje organizační strukturu organizace a vymezuje kompetence, pravomoci a odpovědnosti jednotlivých útvarů, jejichž shrnutí je uvedeno níže.

Odbor auditu a řízení kvality

Úkolem tohoto odboru je provádět procesní audity odborných činností ústavu, dále ověřovat účelnost, efektivitu a hospodárnost vynaložených finančních prostředků podle zákona o finanční kontrole. Ve spolupráci s organizačními útvary ústavu přispět k identifikaci a následnému odstranění případných nedostatků. Vykonává interní audity a spolupracuje s externími auditory.

Kancelář ústavu

Má v organizaci působnost v oblasti personální, legislativní, správní, propagační a komunikační (v rámci ČR i zahraničí). Vede centrálně všechna správní řízení o přestupku (pokuty) v návaznosti na oznámení o porušení právních předpisů předaných odbornými sekcemi na základě výsledků kontrol krmiv, přípravků na ochranu rostlin, škodlivých organismů a v dalších oblastech působnosti podle zvláštních zákonů.

Sekce ekonomická a správní

Představuje obslužný a podpůrný útvar pro výkon odborných činností ÚKZÚZ jak po stránce finanční, tak technické (IT vybavení, správa budov, autoprovaz).

Sekce zemědělských vstupů

Jako odborný útvar zajišťuje agendu týkající se všech zemědělských vstupů (krmiv, hnojiv, přípravků na ochranu rostlin), dále oblast půdy (agrochemické zkoušení zemědělských půd, monitoring půd a vstupů do půdy) a kontrolní činnost ve všech výše zmíněných oblastech včetně ekologického zemědělství. Od roku 2023 zajišťuje Sekce zemědělských vstupů nově agendu medikovaných krmiv. Tato kompetence přešla na ÚKZÚZ z ÚSKVBL po změně legislativy.

- *Oddělení krmiv* – jeho úkolem je vedle registrace krmivářských provozů také metodické vedení úřední kontroly krmiv. Vytváří metodické pokyny pro odbornou činnost, podílí se na tvorbě legislativy a účastní se národních i mezinárodních jednání a pracovních skupin.
- *Odbor kontroly zemědělských vstupů (OKZV)* - hlavní činností tohoto odboru je plánování a realizace úředních kontrol dodržování povinností stanovených evropskými a národními právními předpisy v oblasti krmiv, hnojiv, přípravků na ochranu rostlin (POR) a ekologického zemědělství (EZ). Část prováděných kontrol je tzv. delegovaná, což znamená, že ÚKZÚZ provádí kontroly požadavků na dotace pro platební agenturu SZIF na základě smlouvy o součinnosti. OKZV mimo jiné také zpracovává metodické pokyny (MP) ke kontrole požadavků delegovaných SZIF, ke kontrole uvádění na trh a používání POR, sběru a zpracování dat o spotřebě POR, systému osvědčování odborné způsobilosti osob k nakládání s POR a připomínkuje MP ke kontrole krmiv, hnojiv a EZ. Zajišťuje agendu odborné způsobilosti fyzických osob pro nakládání s POR včetně komunikace s orgány ochrany veřejného zdraví a pověřenými

vzdělávacími zařízeními, sběr a zpracování dat o uvádění na trh a spotřebě POR a účinných látek. Dále provádí odborné činnosti a rozhodování v oblasti zařízení pro aplikaci POR (“ZAP”), supervize z hlediska dodržování MP, podílí se na přípravě a připomínkování evropských a národních právních předpisů a každoročně zpracovává podklady o výsledcích činnosti do zpráv o činnosti ÚKZÚZ, MZe a Ministerstva životního prostředí.

Sekce rostlinné výroby

Její součástí je Národní odrůdový úřad a Odbor provozní a zkušební, který má na starost provoz zkušebních stanic. Tato sekce se dále zabývá certifikací chmele, ekologickým zemědělstvím a má ve své kompetenci také registr vinic.

Sekce osiv, sadby a zdraví rostlin

Do její kompetence spadá dozorová a kontrolní činnost v oblasti zdraví rostlin, nad dovozem a vývozem rostlin, rostlinných produktů a jiných předmětů a veškeré činnosti související s osivem a sadbou. Metodické vedení v oblasti osiv a sadby zajišťuje Odbor osiv a sadby, v oblasti škodlivých organismů pak Odbor zdraví rostlin. Výkonnou terénní složkou je Odbor terénní inspekce. Metodickou i výkonnou složku dovozních a vývozních kontrol zajišťuje Odbor dovozu a vývozu, který má ve své kompetenci i veškeré činnosti týkající se dřevěného obalového materiálu a jeho používání v mezinárodním obchodu.

NRL je akreditovanou laboratoří provádějící analýzy v oblastech krmiv, hnojiv, půdy, přípravků na ochranu rostlin, osiv a sadby a rostlin. Zajišťuje diagnostiku škodlivých organismů rostlin, určuje původce chorob a poškození rostlin a zajišťuje testování a detekci škodlivých organismů rostlin. Věnuje se také oblasti mikrobiologie a ekotoxikologie a mezilaboratorních porovnávacích zkoušek.

Podpůrné zdroje

K řádnému provádění úředních kontrol mají pracovníci ÚKZÚZ k dispozici následující technické vybavení:

Obecně:

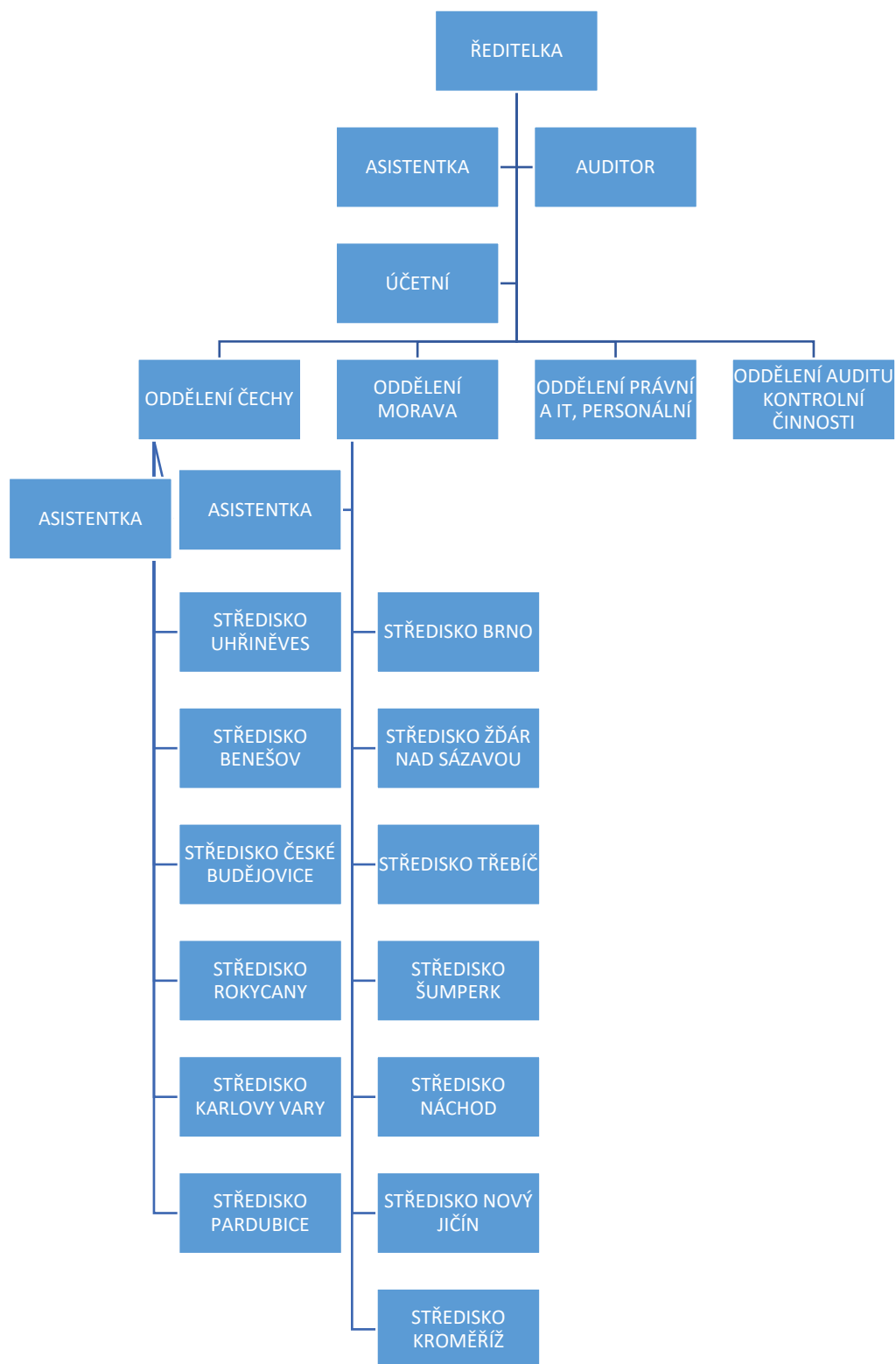
- služební vozidla;
- ochranné pomůcky;
- pomůcky pro odběr vzorků;
- přenosné počítače a mobilní telefony s internetovým připojením, přenosné tiskárny;
- elektronickou poštu, spisovou službu (eSpis), prostor pro sdílení metodických pokynů a dalších dokumentů (DMS) nebo aplikaci Teams pro školení a sdílení materiálů;
- odborné aplikace a registry:
 - Labsystém – program pro zápis a evidenci odebraných vzorků, sledování procesu analýzy vzorků, pro záznam výsledků a ověření kvality práce;
 - LPIS – Modul kontrol – program pro plánování, zápis a evidenci kontrol, který využívá informace z dalších registrů v rezortu MZe (např. LPIS – Evidence půdy);
 - Registr přípravků na ochranu rostlin – aplikace obsahující přehled povolených POR a pomocných prostředků včetně rozhodnutí o jejich povolení vydané ÚKZÚZ;
 - Registr distributorů přípravků na ochranu rostlin pro profesionální uživatele;

- Rostlinolékařský portál – aplikace obsahující informace o škodlivých organismech rostlin, jejich rozšíření v ČR a metodách ochrany;
- IS MONITORING – aplikace pro přípravu a evidenci kontrol v oblasti zdraví rostlin;
- IS OOS – aplikace pro uznávací řízení množitelských porostů, vzorkování a pro přípravu a evidenci kontrol v oblasti osiv a sadby
- Jednotný REGISTR profesionálních provozovatelů pro účely certifikace osiv a sadby a zdraví rostlin;
- IS SOM OZO – samoobslužný modul odborně způsobilých osob obsahující databázi odborně způsobilých osob pro nakládání s POR I., II. a III. stupně;
- IS PPP – aplikace obsahující přehled ZAP a vydaných osvědčení o jejich kontrolním testování, databázi hlášení o přemístění POR na území ČR z jiných států EU a třetích zemí;
- Úložiště dat o uvádění POR na trh sloužící pro elektronickou evidenci o distribuci POR pro profesionální uživatele jednotlivými distributory;
- Jednotné úložiště dat evidence POR (JUDPOR) – aplikace obsahující data o použití POR a pomocných prostředků na ochranu rostlin, která byla dle novely rostlinolékařského zákona (účinné od 1. 7. 2023) předaná v elektronické podobě subjekty s výměrou zemědělské půdy nad 200 ha dle LPIS;
- Registr provozovatelů krmivářských podniků;
- VEMA – účetní systém;
- IMSOC – TRACES NT, iRASFF, EUROPHYT – unijní systémy pro zajištění dovozních kontrol, vč. výměny informací s ostatními ČS a celními úřady,
- IS Vnější karanténa – pro evidenci a vystavování dokladů pro mezinárodní obchod.

Česká plemenářská inspekce (dále jen „ČPI“)

Kompetence ČPI jsou vymezeny v plemenářském zákonu. Dále postupuje podle zákona o kontrole a podle správního řádu. ČPI je příslušným orgánem odpovědným za úřední kontroly identifikace a registrace v oblasti zdraví zvířat.

Organizační struktura ČPI

Vymezení, struktura a organizace

ČPI je členěna na 4 oddělení a v jejím čele stojí ředitelka, které jsou přímo podřízeni tyto pracovníci:

- vedoucí *Oddělení kontroly Čechy*;
- vedoucí *Oddělení kontroly Morava*;
- vedoucí *Oddělení právního, IT a personální*;
- vedoucí *Oddělení auditu kontrolní činnosti*;
- asistentka;
- účetní;
- mzdová účetní;
- auditor.

Kompetence činností:

Ústředí:

Sídlo ČPI se nachází na Praze 2, Slezská 100/7. Na ústředí je zaměstnáno celkem 10 pracovníků (8 pracovníků má vysokoškolské vzdělání a 2 středoškolské). Tito pracovníci zajišťují činnost legislativně-právní, personální, účetní a ekonomickou agendu, IT a audit. Součástí oddělení auditu a kontrolní činnosti jsou 3 odborní inspektoři, kteří provádějí supervize, kontrolu spisů a jejich kompletování a přípravu na poradu, kde se rozhoduje o výši sankce či zahájení správního řízení. Dále se zde vytvářejí metodické pokyny a vnitřní pokyny pro zaměstnance.

Oddělení:

Sídla oddělení jsou v Praze – Uhřetěvesi a v Brně. Na odděleních Čechy a Morava je dohromady zaměstnáno 45 zaměstnanců. Vysokoškolské vzdělání má 41 zaměstnanců a 4 zaměstnanci mají středoškolské vzdělání. Každé oddělení má svého vedoucího, který řídí a kontroluje inspektory na střediscích. Součástí oddělení Čech i Moravy je i odborný inspektor zajišťující kontrolu spisů z daného oddělení. Z celkového počtu 45 zaměstnanců je 41 terénních inspektorů, kteří provádějí úřední kontroly. Dále je součástí obou oddělení administrativní pracovník, který zajišťuje agendu spjatou s vyhotovenými protokoly a s interní databází Easy Work.

Střediska:

Střediska jsou umístěna v Praze-Uhřetěvesi, Benešově, Českých Budějovicích, Rokycanech, Karlových Varech, Pardubicích, Náchodě, Žďáru nad Sázavou, Třebíči, Brně, Novém Jičíně, Šumperku a Kroměříži.

Inspektoři provádějí kontrolní činnost přímo u chovatelů nebo pomocí databáze v kanceláři. Z jednotlivých kontrol je vypracován protokol, který je vyhotoven zpravidla ve dvou kopiích pro chovatele a pro oddělení, kam je neprodleně po kontrole odeslán. Počet vyhotovených kopií protokolu se řídí zákonem o kontrole.

Principy financování kontrol

ČPI je rozpočtová organizace. Je financována ze státního rozpočtu. Vedoucí jednotlivých oddělení plánují ve spolupráci s ředitelkou ČPI a ekonomickým oddělením finanční zdroje tak, aby byly vždy zajištěny dostatečné zdroje pro plnění základních úkolů inspekce.

Podpůrné zdroje

K řádnému provádění úředních kontrol mají k dispozici terénní pracovníci následující technické vybavení:

Obecně:

- služební vozidla;
- osobní ochranné pomůcky;
- pomůcky pro odběr a přepravu vzorků;
- čtečky čipových identifikátorů;
- dalekohledy;
- digitální fotoaparáty;
- přenosné počítače a mobilní telefony s internetovým připojením, přenosné tiskárny;
- elektronickou poštu, spisovou službu EW3, aplikaci Teams pro školení a sdílení materiálů.

II. Lidské zdroje – obecně

Zaměstnanci příslušných orgánů jsou k výkonu úředních kontrol způsobilí splněním všech požadavků na obsazení daného služebního místa stanovených zákonem o státní službě, definovaných obory služby systemizovanými pro dané služební místo a dalších požadavků pro odbornou způsobilost definovaných pro služební / pracovní místo vnitřními nebo právními předpisy. Zákon o státní službě upravuje zejména právní poměry státních zaměstnanců vykonávajících ve správních úřadech státní správu, organizační věci státní služby, služební vztahy státních zaměstnanců, odměňování státních zaměstnanců a řízení ve věcech služebního poměru. Významným přínosem zákona o státní službě je také zavedení pravidel pro vzdělávání státních zaměstnanců, hodnocení státních zaměstnanců a stanovení jasných pravidel pro jejich odměňování. Zaměstnanci plní individuální vzdělávací potřeby a cíle stanovené pro státní zaměstnance a zaměstnance v pracovním poměru na daný kalendářní rok k udržení způsobilosti k výkonu činnosti včetně výkonného a účinného provádění úředních kontrol, případně k žádoucímu zvýšení kvalifikace a odborné způsobilosti.

MZ

Lidské zdroje (přepočtené počty, stav k 1. 1. 2024)

Celkový počet přepočtených úvazků KHS: 2046

Celkový počet přepočtených úvazků inspektorů provádějících úřední kontroly (včetně supervize, správní řízení): 524

- z toho s VŠ vzděláním: 311
- z toho se ŠŠ vzděláním: 213

SZPI

Lidské zdroje (stav k 1. 1. 2024)

Celkový počet systematizovaných míst: 571

Celkový počet systematizovaných míst inspektorů (kteří provádí úřední kontroly, včetně pracovníků supervize a pracovníků podílejících se na SŘ): 394

- z toho centrální úroveň: 47
- z toho s VŠ vzděláním: 47
- z toho se SŠ vzděláním: 0
- z toho regionální úroveň: 347
- z toho s VŠ vzděláním: 325
- z toho se SŠ vzděláním: 22
- z toho inspektor (provádí úřední kontroly): 303
- z toho supervize a podílení se na SŘ: 44

SVS

V rámci SVS je odpovídající stav lidských zdrojů pro zajištění řádného výkonu působnosti SVS včetně výkonného a účinného provádění úředních kontrol zabezpečován v rámci systemizace podle zákona o státní službě a to stanovením počtu služebních míst státních zaměstnanců a ostatních zaměstnanců.

Celkový počet systemizovaných míst na SVS k 1. 1. 2024 činí 1 268,6 (přepočtený počet).

Celkový počet systemizovaných míst zaměstnanců, kteří provádí úřední kontroly (včetně zaměstnanců supervize a pracovníků podílejících se na SŘ) je: 1 045,925 (přepočtený počet).

Celkový počet pomocného personálu je: 222,675 (přepočtený počet).

Údaje o kvalifikaci a pracovním zařazení zaměstnanců, kteří provádějí úřední kontroly, v členění na centrální a regionální útvary se týkají fyzických osob:

-	<i>centrální úroveň (ÚVS):</i>	64 zaměstnanců
-	VŠ vzdělání:	64
-	z toho supervize:	20
-	z toho se na SŘ podílí:	10
-	veterinární lékaři (MVDr.):	46
-	ostatní (JUDr., RNDr., Ing., Mgr., Bc.):	18
-	<i>regionální úroveň (13 KVS a 1 MěVS v Praze SVS):</i>	995 zaměstnanců
-	z toho supervize:	149
-	z toho se na SŘ podílí:	666
-	VŠ vzdělání:	707
-	SŠ vzdělání:	288
-	veterinární lékaři (MVDr.):	643
-	ostatní (JUDr., RNDr., Ing., Mgr., Bc.):	64
-	ředitelé regionálních útvarů:	14
-	veterinární inspektoři ochrany zdraví zvířat a welfare:	226
-	veterinární inspektoři veterinární hygieny a ochrany veřejného zdraví:	406
-	veterinární inspektoři PVS Praha-Ruzyně:	5
-	z toho celkový počet veterinárních inspektorů (včetně supervize):	651
-	z toho celkový počet veterinárních techniků a veterinárních asistentů vč. SEUROP:	322

ÚKZÚZ

Lidské zdroje (stav k 1. 1. 2024)

Celkový počet systematizovaných míst pracovníků podílejících se na kontrole krmiv:

-	centrální úroveň OdK:	13
-	z toho s VŠ vzděláním:	12
-	z toho se SŠ vzděláním:	1
-	centrální úroveň OKZV:	3
-	regionální úroveň (inspektoři)	26
-	z toho s VŠ vzděláním:	24
-	z toho se SŠ vzděláním:	2

Celkový počet systemizovaných míst pracovníků pro oblast kontrol přípravků na ochranu rostlin:

centrální úroveň:	5
- z toho s VŠ vzděláním:	4
- z toho se SŠ vzděláním:	1

regionální úroveň (inspektoři):	64
- z toho s VŠ vzděláním:	64
Oddělení kontroly a aplikační techniky	5
- z toho s VŠ	4
- z toho se SŠ vzděláním	1

Celkový počet systematizovaných míst pracovníků podílejících se na kontrole škodlivých organismů:

- centrální úroveň:	13
- z toho s VŠ vzděláním:	13
- Odbor terénní inspekce	135
- z toho s VŠ vzděláním:	129
- z toho se SŠ vzděláním:	6
- Odbor dovozu a vývozu	22
- z toho s VŠ vzděláním:	22

Celkový počet systematizovaných míst pracovníků podílejících se na kontrole ekologické produkce:

- centrální úroveň OdEZ:	0,5
- z toho s VŠ vzděláním:	0,5
- regionální úroveň (inspektoři):	8
- z toho s VŠ vzděláním:	8

Stav neobsazených míst v organizačních strukturách je všemi příslušnými orgány trvale monitorován a následně jsou organizována příslušná výběrová řízení s cílem tato volná místa obsadit.

ČPI

Lidské zdroje (stav k 1. 1. 2024)

Celkový počet zaměstnanců:	55
- z toho s VŠ vzděláním:	49
- z toho se SŠ vzděláním:	6

Všichni inspektoři jsou proškoleni tak, aby mohli provádět jak kontroly označování a evidence, tak kontroly šlechtění a plemenitby.

Zároveň všichni zaměstnanci absolvovali kurzy pořádané pro pracovníky státní správy Ústavem zemědělské ekonomiky a informací Praha, a to kurz „Vstupní vzdělávání úvodní a environmentální vzdělávání“ a kurz „Kombinovaný kurz informační gramotnosti“.

III. Organizace a řízení úředních kontrol – obecně

MZ

Organizace a struktura MZ a KHS, způsob organizace a řízení úředních kontrol

Kontrolní systém KHS v oblasti bezpečnosti potravin vychází z kompetencí a pravomocí stanovených právními předpisy.

Pracovníci KHS obor hygiena výživy vykonávají úřední kontroly v sektoru veřejného stravování včetně stravování institucionálního. V případě výskytu onemocnění z potravin, nebo při podezření na jakékoli zdravotní potíže pravděpodobně způsobené konzumací potravin, jsou pracovníci KHS oprávněny provádět šetření v rámci celého potravinového řetězce. Praktický výkon úřední kontroly v oblasti veřejného stravování a předmětů je prováděn 14 KHS, jejichž působnost je stanovena § 82 zákona o ochraně veřejného zdraví. KHS jsou samostatnými správními úřady, jejich územní působnost je vymezena dle kraje, a jsou metodicky řízeny MZ, Sekcí hlavního hygienika ČR, oddělením hygieny výživy, předmětů běžného užívání, dětí a mladistvých.

Každý provozovatel potravinářského podniku (dále jen „PPP“) v sektoru společného stravování je povinen oznámit v listinné podobě nebo způsobem umožňujícím dálkový přenos dat zahájení výkonu předmětné činnosti nejpozději v den zahájení této činnosti příslušnému orgánu ochrany veřejného zdraví (§ 23 odst. 5 zákona o ochraně veřejného zdraví).

Každá KHS vede databázi provozovatelů v informačním systému hygiena výživy, která je průběžně aktualizována.

Databáze evidovaných provozovatelů nejsou veřejně přístupné, ale od roku 2011 je seznam evidovaných subjektů zveřejňován a pravidelně aktualizován na webových stránkách MZ ([Seznam evidovaných provozoven společného stravování – Ministerstvo zdravotnictví \(mzcr.cz\)](#)).

Pracovníci KHS oboru hygiena předmětů běžného užívání vykonávají kontroly mimo jiné u výrobců, dovozců a distributorů materiálů a předmětů určených pro styk s potravinami. Úřední kontroly jsou prováděny 14 KHS, jejich územní působnost je vymezena dle kraje, a jsou metodicky řízeny MZ, Sekcí hlavního hygienika ČR, oddělením hygieny výživy, předmětů běžného užívání, dětí a mladistvých.

Každý výrobce a dovozce materiálů nebo předmětů určených pro styk s potravinami je povinen písemně oznámit zahájení, změnu nebo ukončení výroby nebo dovozu materiálů nebo předmětů určených pro styk s potravinami do 7 dnů ode dne, kdy tyto skutečnosti nastaly, příslušné KHS. Oznamovací povinnost se obdobně vztahuje na PPP používajícího ve svém potravinářském podniku materiály nebo předměty určené pro styk s potravinami, které vyrobil nebo dovezl (§ 26 odst. 5 a 6 zákona o ochraně veřejného zdraví).

Každá KHS vede databázi výrobců, dovozců, distributorů v informačním systému hygiena předmětů běžného užívání, která je průběžně aktualizována.

Pracovníci KHS obor hygiena dětí a mladistvých vykonávají kontroly v oblasti školního stravování. Úřední kontroly jsou prováděny 14 KHS, jejich územní působnost je vymezena

dle kraje, a jsou metodicky řízeny MZ, Sekcí hlavního hygienika ČR, oddělením hygieny výživy, předmětů běžného užívání, dětí a mladistvých.

Každý PPP v sektoru školního stravování je povinen oznámit v listinné podobě nebo způsobem umožňujícím dálkový přenos dat zahájení výkonu předmětné činnosti nejpozději v den zahájení této činnosti příslušnému orgánu ochrany veřejného zdraví (§ 23 odst. 4 zákona o ochraně veřejného zdraví).

Každá KHS vede databázi poskytovatelů školního stravování v informačním systému hygiena dětí a mladistvých, která je průběžně aktualizována.

Kontrolní plán je každoročně analyzován a na základě výsledků z předchozích let upravován pro další rok. Provádí se srovnávání mezi jednotlivými kraji a hledání příčin případných rozdílů v jeho plnění. Při tvorbě kontrolního plánu se přihlíží ke skutečnému počtu zaměstnanců regionálních pracovišť, každoročně se zpřesňují a zjednodušují kritéria a kontrolní plány jsou vytvářeny tak, aby je regionální pracoviště mohla snadno sestavit.

Kontrolními plány je pokryta pouze část úředních kontrol, které lze dopředu naplánovat. Do plánu kontrol nejsou zahrnuty další činnosti jako je například posuzování projektových dokumentací potravinářských provozoven v souvislosti se zahájením jejich činnosti, změnou užívání, nebo kolaudacemi, šetření v souvislosti s onemocněním z potravin nebo oznámením ze systému RASFF, vyřizování stížností nebo provádění následných kontrol na zjištění odstranění nedostatků. Tyto kontroly jsou vykonávány nad rámec stanovený kontrolními plány. Četnost kontrol v zařízeních za rok je určena na základě míry rizikovitosti zařízení nebo jeho činnosti a předpokládaného počtu těchto zařízení.

Veškeré postupy při výkonu úřední kontroly vycházejí z právních předpisů a jsou písemně zdokumentovány. Všechny standardní pracovní postupy a metodické návody, které jsou zpracovány MZ, jsou k dispozici všem pracovníkům KHS.

V roce 2015 v návaznosti na zákon č. 139/2014 Sb., kterým se změnila kompetence v oblasti kontrol nad veřejným stravováním, kdy kontrolami byly pověřeny rovněž kontrolní orgány MZe, došlo i k úpravě kontrolních plánů. Aby nedošlo k nadměrnému zatížení PPP kontrolami nad dodržováním požadavků potravinového práva, byla dohodnuta koordinace výkonu úředních kontrol v sektoru veřejného stravování. V případě výskytu nebo podezření na alimentární onemocnění nebo otravu z potravin, šetření provádí pouze orgány ochrany veřejného zdraví bez ohledu na toto ujednání.

Podávání zpráv a komunikační kanály v rámci MZ a KHS (místní, krajská, centrální úroveň)

K běžné komunikaci je využíváno standardních komunikačních prostředků, tj. elektronická a klasická pošta, telefon, fax, porady včetně zápisů z porad, osobní jednání.

V průběhu roku jsou v rámci metodického vedení organizovány porady vedoucích odborů hygieny výživy, předmětů běžného užívání, dětí a mladistvých KHS, z nichž je pořizován písemný záznam. Na regionální úrovni jsou pak zhruba v měsíčních intervalech organizovány porady odboru hygiena výživy, předmětů běžného užívání, dětí a mladistvých, kde jsou přenášeny informace z centra a jsou doplňovány informacemi o situaci v daném regionu. O poradách jsou vedeny písemné záznamy, které jsou následně rozeslány všem zúčastněným pracovníkům.

Dále jsou k dispozici tři informační systémy – informační systém hygieny výživy (dále jen „IS HVY“) pro oblast kontrol ve stravovacích službách, informační systém pro kontroly v oblasti předmětů běžného užívání (dále jen „IS PBU“), kam jsou řazeny materiály a předměty určené pro styk s potravinami, informační systém hygieny dětí a dorostu (dále jen „IS HDM“) pro oblast školního stravování.

IS HVY, IS PBU a IS HDM je legislativně vymezen § 15 odst. 12 zákona o potravinách, kdy KHS shromažďují v informačních systémech informace o kontrolovaných osobách, o výsledcích úředních kontrol nad plněním povinností PPP a výrobců, dovozců a distributorů materiálů a předmětů určených pro styk s potravinami, a o správních řízeních vedených na základě kontrolních zjištění z těchto kontrol.

Údaje o provozovatelích, jejich provozovnách a úředních kontrolách jsou vkládány do jednotlivých informačních systémů (dále jen „IS“) přímo na jednotlivých pracovištích KHS včetně územních pracovišť na celém území ČR. Do všech IS mají přístup také zaměstnanci oddělení hygieny výživy, předmětů běžného užívání, dětí a mladistvých MZ, kteří připravují celorepublikové informace z úředních kontrol pro potřeby MZ nebo na základě externích žádostí. V rámci IS HVY je zpracován registr PPP poskytující stravovací služby. V rámci IS PBU je veden registr výrobců, dovozců a distributorů materiálů a předmětů určených pro styk s potravinami. IS HDM obsahuje registr kontrolovaných škol a školských zařízení zařazených do rejstříku škol a školských zařízení, školních jídelen, zotavovacích akcí pro děti, jiných podobných akcí, škol v přírodě, provozoven dětská skupina.

V IS jsou dále evidovány údaje o zjištěných závadách a jejich řešení, údaje o odběru indikovaných vzorků a výsledků jejich vyšetření, informace o správním řízení.

IS slouží nejen jako databáze o provedených kontrolách a jejich výsledcích, ale slouží také k ověřování efektivnosti a verifikaci nastaveného systému.

Proces ověřování s cílem zajistit kvalitu, nestrannost, jednotnost a účinnost úředních kontrol na všech úrovních v rámci KHS i mezi nimi a rovněž mezi všemi regionálními a/nebo místními orgány podle čl. 5 odst. 1 písm. b) nařízení (EU) 2017/625

Účinnost úředních kontrol je prověřována na úrovni MZ oddělením hygieny výživy, předmětů běžného užívání, dětí a mladistvých kontrolami zahrnující vyhodnocení účinnosti kontrol na základě dat z IS, ověřování plnění cílených úkolů hlavního hygienika ČR, kontroly postupů při ukládání nápravných opatření a sankcí v případech odvolání.

Na regionální úrovni je účinnost, kvalita a efektivita úředních kontrol prověřována a hodnocena na základě dvoustupňového řízení, práce pracovníků KHS je hodnocena jejich bezprostředním nadřízeným, tj. vedoucím oddělení. Ředitel odboru provádí hodnocení výsledků Odboru hygieny výživy a předmětů běžného užívání a Odboru hygieny dětí a mladistvých.

Pracovníci provádějící úřední kontroly bez střetu zájmů

Je vypracován Etický kodex, který je souhrnem norem chování při výkonu povolání, které zdůrazňují vztah k dodavatelům, zaměstnancům, občanům a k širšímu hospodářskému a státnímu společenství zejména při plnění úkolů státní správy na úseku ochrany veřejného

zdraví. Úřední kontroly jsou vykonávány pouze státními zaměstnanci, externí ani smluvní personál není pro výkon úředních kontrol najímán.

Pro další informace – viz bod VI. *Vyloučení střetu zájmů – obecně.*

Vztahy a dohody mezi příslušnými orgány a určenými úředními laboratořemi (dále jen „ÚL“) a národními referenčními laboratořemi (dále jen „NRL“), aby se zajistilo, že tyto laboratoře odpovídají a fungují v souladu s články 38 a 100 odst. 1 nařízení (EU) 2017/625

Dle § 87 odst. 1 zákona o ochraně veřejného zdraví MZ v oboru své působnosti určuje ÚL k činnostem podle článku 37 a zrušuje její určení podle článku 39 odst. 2 nařízení (EU) 2017/625, a dále určuje NRL v oblasti úředních kontrol. ÚL může být určen zdravotní ústav. ÚL musí splňovat požadavky stanovené nařízením (EU) 2017/625.

NRL může být určen zdravotní ústav nebo Státní zdravotní ústav, případně jiná právnická osoba ustavená MZ nebo organizační složka státu zřízená MZ. NRL musí splňovat požadavky podle nařízení (EU) 2017/625).

Seznam ÚL a seznam NRL uveřejňuje MZ ve Věstníku Ministerstva zdravotnictví: Věstník MZ ČR

NRL pro předměty a materiály určenými pro styk s potravinami a pro výrobky pro děti do tří let byla ustavena při Státním zdravotním ústavu a je orgánem odpovědným za hodnocení rizika v tomto sektoru. NRL byla zřízena v souladu s nařízením (EU) 2017/625.

Zdravotní ústavy se sídlem v Ostravě a v Ústí nad Labem jako ÚL zajišťují laboratorní činnost pro KHS, a jsou akreditovány podle ČSN ISO/IEC 17025. Jejich způsobilost je posuzována ve shodě s touto ISO normou Českým institutem pro akreditaci.

SZPI

Organizace a struktura, způsob organizace a řízení úředních kontrol

Kontrolní systém SZPI je vymezen kompetencemi a pravomocemi v právních předpisech, od těchto kompetencí a pravomocí se odvíjejí kontrolní činnosti, koordinační aktivity, kontrolní metody a techniky.

SZPI je správním úřadem a je tvořena ústředním inspektorátem a jemu podřízenými sedmi inspektoráty, které mají vytyčenou územní působnost. Kontrolu zajišťují zaměstnanci inspektorátů (inspektoři), jen v případech auditů nebo na vyžádání obdrží zaměstnanec OKLC (metodik) pověření ke kontrole u PPP v místně příslušném inspektorátu. Z důvodu vymezených územních kompetencí inspektorátů je koordinace nezbytně nutná. Koordinace je v případě ústředně řízených kontrol řízena OKLC, nebo je realizována rutinně (předání podnětů, informace o uložených opatřeních, o odběru vzorků). Operativní koordinace a rychlé předání informací je zajištěno technickou vybaveností zaměstnanců SZPI.

Koordinace mezi orgány dozoru na úrovni regionální většinou vychází z pracovních dohod nebo smluv o spolupráci. Stejně tak koordinace kontrol na úrovni ústředních orgánů dozoru je založena na dohodách.

Prioritně je kontrola cílena na domácí PPP za účelem vytvoření podmínek pro produkci a uvádění na trh bezpečných a jakostních tuzemských potravin a na ochranu vnitřního trhu EU (v případech vstupu potravin přes ČR), tedy na kontrolu potravin ze třetích zemí.

V případech potenciálního ohrožení zdraví nebo v případech potenciálního uvádění spotřebitele v omyl jsou kontrolovány potraviny vyrobené v jiných členských státech.

SZPI prověřuje při dovozu ze třetích zemí a vývozu z EU rovněž splnění jakostních parametrů. Jedná se zejména o osvědčování o shodě čerstvého ovoce a zeleniny s obchodními normami dle příslušného nařízení EU. Obchodník, který vyváží nebo dováží čerstvé ovoce a zeleninu (včetně čerstvých pěstovaných hub a skořápkových plodů) ze třetích zemí, je povinen tuto skutečnost nahlásit na příslušný inspektorát SZPI. Bez certifikátu (platného osvědčení o shodě) není možné danou zásilku čerstvého ovoce a zeleniny propustit do volného oběhu. Vydávání certifikátů o shodě s obchodními normami EU pro čerstvé ovoce a zeleninu je prováděno podle zákona o SZPI.

V rámci monitoringu spotřebního koše jsou vzorkovány potraviny podle právních předpisů EU.

Zaměření kontroly determinuje, které kontrolní metody a techniky budou použity. V rámci jedné kontroly může použít inspektor (tým inspektorů) více metod i technik – např. u komplexních kontrol provozoven (inspekce zařízení – vč. okolí, dopravních prostředků; kontrola dokumentace; kontrola surovin a finálních výrobků – vč. odběrů vzorků nebo hodnocení na místě; kontrola označování dle předpisů nebo dle deklarace na obale; kontrola hygieny; ověřování fyzikálních hodnot; ověřování funkčnosti systému výsledovatelnosti; kontrola HACCP; ...). Jindy může jedna kontrola (dle předem daného cíle) představovat např. jen odběr vzorků a následnou laboratorní analýzu. Audit jako kontrolní metodu využívá SZPI pro posouzení funkčnosti zavedených systémů zejména u velkých podniků.

Pro zajištění průkaznosti kontrolního zjištění může inspektor pořizovat snímky např. nevyhovujícího zařízení, odebírat kontrolní vzorky, ověřovat si skutečnosti pohovorem se zaměstnanci, pořizovat kopie záznamů apod.

V kontrolních metodách a technikách i v dalších oblastech jsou pracovníci SZPI školeni jednak v rámci vstupních vzdělávání, jednak průběžně v rámci zvyšování kvalifikace (školení, semináře, konference, spoluúčast na kontrole, účast na poradách, praktické stáže apod.).

Plánování kontrolní činnosti stanovuje Řád kontrolní činnosti a vnitřní předpis Zásady tvorby procesu plánování kontrolní činnosti. Při plánování jsou zohledňovány právní předpisy EU, oznámení ze systému RASFF, výsledky a poznatky vědeckého výzkumu, změny právních předpisů, analýzy dat, aktuální zjištění inspektorů, externí podněty, doporučení ministerstva zemědělství.

Odbor kontroly, laboratoří a certifikace (OKLC) vypracovává každoročně do 1. prosince roční Plán ústředně řízených kontrol, který obsahuje termíny kontrol, názvy kontrol, zaměření kontrol, druhy analýz, laboratoře, počet odebíraných vzorků. Tento plán je dále rozveden prostřednictvím vnitřních předpisů (metodické pokyny, metodické dopisy, organizační směrnice). Na Plán navazuje rezervace kapacity laboratoří.

Ředitelé inspektorátů stanovují Plán inspektorátu pro daný rok, ten vychází z Plánu ústředně řízených kontrol a z kapacity laboratoří a zohledňuje regionální specifika a zkušenosti inspektorátů. Odběr vzorků a analýzy jsou prováděny v souladu s požadavky právních

předpisů. Úkoly v oblasti kontrolní činnosti zabezpečují inspektoráty SZPI v rámci své územní působnosti stanovené zákonem o SZPI. Úkoly plní samostatně, případně s metodickou pomocí OKLC. Za výkon kontrolní činnosti odpovídá ředitel inspektorátu. Odpovědnosti ředitele inspektorátu a vedoucího odboru kontroly inspektorátu za kontrolní činnosti jsou stanoveny Řádem kontrolní činnosti SZPI. Dokumentování kontrolní činnosti je podporováno informačním systémem.

Z ústředně řízených kontrol jsou průběžně vypracovávány zprávy o kontrole. Plán ústředně řízených kontrol je jako celek vyhodnocen ve stanoveném termínu následující rok. Rovněž kontroly z ročních Plánů inspektorátů jsou vyhodnoceny formou zprávy. Zprávy o kontrolách jsou umístěny na intranetu SZPI, další podrobné údaje o kontrolách, včetně údajů o ostatních kontrolách uskutečněných mimo roční plány, jsou v informačním systému SZPI.

Účinnost úředních kontrol, během kterých byly zjištěny nedostatky, je ověřena následnou kontrolou zacílenou na to, jak se provozovatel vypořádal s uloženými opatřeními.

Podávání zpráv a komunikační kanály v rámci příslušného orgánu (místní, krajská a centrální úroveň) a mezi příslušnými orgány a pověřenými subjekty

Hlavním zdrojem informací a jejich zpracování v přímé souvislosti s kontrolní činností úřadu je agendový informační systém IS KOPR (informační systém pro kontrolní, laboratorní a právní činnost).

V procesu dohledu nad veškerým tokem informací z pohledu dokumentů je v rámci celého úřadu stěžejním systémem elektronická spisová služba ERMS.

Zaměstnanci jsou standardně vybaveni PC/NB, pevnými i mobilními telefony a bezpečnostními prvky pro připojení k VPN a tokeny pro kvalifikované elektronické podpisy.

O důležitých jednáních či jejich výsledcích je pořizován písemný záznam. Zápis je vždy z jednání poradních orgánů ústředního ředitele (ÚŘ) – porady vedení (PV = 13 členů nejvyššího vedení = ÚŘ + ředitelé regionálních inspektorátů, ředitelé odborů ústředního inspektorátu + tiskový mluvčí) a operativní porady (OP = 6 členů = ÚŘ + ředitel OKLC + ředitel OPZ + ředitel OKÚ + ředitel OPTE + tiskový mluvčí). Dále probíhá řada porad a jednání za účelem setkání pracovních skupin, odborných pracovníků, metodického vedení zaměstnanců apod. Vybrané zápisy jsou zpřístupněny na intranetu, ostatní jsou distribuovány cíleně dle účelu jednání.

Proces ověřování s cílem zajistit kvalitu, nestrannost, jednotnost a účinnost úředních kontrol na všech úrovních v rámci příslušných orgánů i mezi nimi a rovněž mezi všemi regionálními a/nebo místními orgány podle čl. 5 odst. 1 písm. b) nařízení (EU) 2017/625

Kontrola výkonu kontrolní činnosti je součástí vnitřní kontrolní činnosti SZPI. Je zároveň součástí metodického řízení i kontrol vykonávaných zaměstnanci v rámci jim přidělených povinností a pravomocí.

Jednou z forem dohledu nad prováděním kontrolní činnosti jsou interní audity systému managementu jakosti. Proces auditu je písemně zdokumentován v organizační směrnici, která vychází z normy ISO 9001 (Systém managementu jakosti – požadavky) a normy ISO

19011 (Směrnice pro auditování systému managementu jakosti). Hlavním procesem je kontrolní činnost a z toho důvodu většina auditů směřuje do této oblasti. Během auditů je prověřován systém vzdělávání inspektorů, příprava inspektorů na kontrolu, vlastní provedení kontrol, úroveň a kvalita protokolů o kontrole, vkládání dat do informačního systému, apod. V případě zjištění nedostatku jsou zjištění řešena v režimu nápravných a preventivních opatření.

V souladu s normou ISO 9001 vydává SZPI vnitřní předpisy, které jsou členěny do několika skupin (strategické dokumenty, řády, organizační směrnice, služební předpisy, příkazy ředitele a metodické pokyny a manuály). SZPI má stanovený dokumentovaný postup pro řízení těchto vnitřních předpisů – tvorbu, schvalování, přezkoumávání, zajištění identifikace změn, zajištění dostupnosti apod.

Komplex vnitřních předpisů zajišťuje podrobný popis činností jak pro kontrolní činnost (hlavní proces), tak ostatní činnosti probíhající v SZPI.

Vnitřní předpisy jsou zaměstnancům k dispozici na intranetu SZPI. Ředitelé odborů ústředního inspektorátu a ředitelé krajských inspektorátů SZPI odpovídají za to, že jsou s vnitřními předpisy prokazatelně seznámeni všichni příslušní zaměstnanci jejich odboru nebo inspektorátu.

Zejména pro účely naplnění požadavků čl. 6 nařízení (EU) 2017/625 využívá Odbor kontroly SZPI institutu tzn. „metodických kontrol“. Jejich principem je přezkoumání výkonu kontrolní činnosti, kterou provádějí jednotlivé inspektoráty SZPI, ze strany metodika zodpovědného za vybranou specifickou oblast úředních kontrol SZPI. Metodické kontroly jsou tedy prováděny zejména autory určitých vnitřních předpisů tak, aby si tito autoři ověřili, zda je předmětný vnitřní předpis ze strany inspektorátů SZPI správně vykládán a vykonáván, a zda je bezesbýtku aplikovatelný v praxi. Metodické kontroly potom dávají inspektorátům SZPI, které jsou dikcí daných vnitřních předpisů vázány, možnost eliminovat případné nejasnosti ohledně aplikace těchto vnitřních předpisů např. prostřednictvím dotazů položených v průběhu MK.

Informační systém SZPI podsystemem kontrolní, laboratorní a právní činnosti exportuje určitá data do externích systémů:

- *Úřadu průmyslového vlastnictví* (duševní vlastnictví): data o kontrolách a správních řízeních uložených SZPI ve věci porušení práv k duševnímu vlastnictví;
- *Ministerstva zemědělství*:
 - i. do Společného zemědělského registru: data o kontrolovaných osobách (subjektech a provozovnách);
 - ii. do Registru vinic: data o rozhodnutích o zatřídění vína, data o kontrolách vinařů a správních řízeních uložených vinařům;
 - iii. do Meziskladu zpráv o kontrole – datové zprávy o kontrole dodržování podmínek Cross Compliance.
- *Úřadu pro bezpečnost potravin – EFSA*: data z monitoringu reziduí pesticidů.

Pracovníci provádějící úřední kontroly bez střetu zájmů

Vnitřními předpisy a pracovní smlouvou jsou pracovníci SZPI zavázáni vyhnout se aktivitám, při kterých by mohlo dojít ke střetu zájmu.

Pro další informace – viz bod VI. *Vyloučení střetu zájmů – obecně.*

Vztahy a dohody mezi příslušnými orgány a určenými ÚL a NRL, aby se zajistilo, že tyto laboratoře odpovídají a fungují v souladu s články 38 a 100 odst. 1 nařízení (EU) 2017/625 NRL Praha pro oblast pesticidů, mykotoxinů a rostlinných toxinů a kontaminujících látek z výroby vyhovuje požadavkům uvedeným v nařízení (EU) 2017/625:

- účastní se pravidelných porad a mezilaboratorního testování laboratoří pořádaných referenčními laboratořemi EU (Chemisches und Veterinäruntersuchungsamt Stuttgart – Germany, Danish Institute for food and veterinary research – Denmark, Pesticides Residue Research group Universidad de Almeria – Spain, RIKILT – Nizozemí);
- vzhledem k nízkému počtu ÚL v ČR pro oblast pesticidů, mykotoxinů a rostlinných toxinů a kontaminujících látek z výroby je místo organizace mezilaboratorních testů i s ohledem na obtížné vyhodnocení upřednostňována účast ostatních ÚL v mezilaboratorních testech EUPT organizovaných EURL, případně v jiných (akreditovaných) mezinárodních systémech (FAPAS, CHEK apod.);
- podává zprávy o informacích poskytovaných referenčními laboratořemi EU a pravidelně předává veškeré podklady druhé NRL pro mykotoxiny (ÚKZÚZ);
- podílí se na přípravě a provedení plánovaných kontrol SZPI, tj. poskytuje odbornou pomoc a provádí požadované rozbory.

Zástupce NRL prověřuje v rámci auditů plnění požadavků čl. 37 nařízení (EU) 2017/625.

SVS

Organizace a struktura, způsob organizace a řízení úředních kontrol

ÚVS je řízena ústředním ředitelem SVS, její kompetence jsou stanoveny § 48 veterinárního zákona.

Jednou ze základních organizačních norem SVS je Organizační řád SVS, který upravuje a blíže rozvádí vnitřní organizaci, zásady řízení, organizační uspořádání, působnost a strukturu jednotlivých útvarů, dělbu práce a vztahy mezi nimi. Celá SVS má celkem 15 sekcí. Dvě sekce jsou součástí ÚVS – sekce veterinární a sekce ekonomicko-správní, tyto jsou řízeny řediteli sekcí. Struktura dozorových orgánů veterinární správy je určena organizačními řády, které schvaluje ústřední ředitel.

Více informací – viz *bod Určení příslušných orgánů*.

Ústřední veterinární správa (ÚVS) vykonává působnost na celém území ČR:

- metodicky řídí provádění úředních kontrol (zejména veterinární dozor, inspekci a audit) u provozovatelů potravinářských podniků prostřednictvím metodických návodů. Metodické návody SVS a ostatní vnitřní předpisy, stejně jako veškeré další řízené interní dokumenty SVS jsou přístupné všem zaměstnancům v příslušné registratuře elektronického systému spisové služby (e-spisu);
- pořádá pravidelné porady jednotlivých odborů;
- organizuje odborná školení a vzdělávací akce;
- provádí metodické kontroly podřízených organizací;
- pravidelně vyhodnocuje výsledky úředních kontrol prostřednictvím informací z datového skladu IS SVS a na základě tohoto hodnocení provádí cílené kontroly výkonu veterinárního dozoru;

- koordinuje realizaci Plánu úředních kontrol reziduí farmakologicky účinných látek, pesticidů a kontaminujících látek v potravinovém řetězci a monitoringu zoonóz a původců zoonóz a v souladu s nařízením č. 2160/2003 monitoring salmonel v chovech hospodářských zvířat;
- provádí na základě dlouhodobého 5 - letého programu a ročních programů interní auditu systému úředních kontrol na jednotlivých KVS podle čl. 6 nařízení (EU) 2017/625, jejichž součástí jsou i audity na místě přímého výkonu úředních kontrol v dozorovaných subjektech;
- koordinuje laboratorní diagnostiku v 3 SVÚ a ÚSKVBL.

Krajské veterinární správy (KVS)

- v souladu s legislativními požadavky a metodickými návody SVS vypracovávají plány úředních kontrol;
- sestavují jednoletý, tříletý popřípadě pětiletý plán auditů určených potravinářských podniků, sestavují auditorské týmy a řídí realizaci těchto auditů;
- odebírá vzorky v rámci monitoringu v rozsahu stanoveném SVS;
- provádí úřední kontroly spočívající zejména ve veterinárním dozoru, inspekci a auditech;
- provádí v dvoustupňovém režimu kontroly výkonu vlastního veterinárního dozoru – provádí metodické kontroly inspektorů a jejich činnosti.

Hlavním cílem JIVVPK je zajistit vysokou úroveň ochrany lidského zdraví v celém potravinovém řetězci počínaje zemědělskou prvovýrobou přes zpracování, přepravu, skladování a prodej živočišných produktů. Jedná se o rozsáhlou kontrolní činnost všech oblastí, které vymezuje především nařízení (EU) 2017/625.

Kontrola orgánů veterinární péče je směřována na:

- péči o zdravotní nezávadnost živočišných produktů a krmiv a ochranu zdraví lidí před jeho poškozením nebo ohrožením živočišnými produkty;
- péči o zdraví zvířat a jeho ochranu, zejména předcházení vzniku a šíření nakažlivých onemocnění zvířat a jejich tlumení, ochranu zvířat a péči o jejich dobré životní podmínky, ochranu zdraví lidí před nemocemi přenosnými ze zvířat na člověka;
- dozor nad dodržováním povinností a požadavků stanovených k zajištění těchto úkolů veterinárním zákonem, dalšími zvláštními právními předpisy ČR (uvedenými v národních předpisech výše) k dispozici jsou i dohody o společných kontrolách, a to Dohoda s GŘC o vzájemné součinnosti a spolupráci ze dne 9. 3. 2015, a společný metodický pokyn k předávání informací o výskytu infekčních onemocnění z potravin mezi orgány ochrany veřejného zdraví a orgány veterinární správy ze dne 31. 8. 2009, Dohoda s MZe a SZPI o vzájemné součinnosti a spolupráci ze dne 21. 7. 2009, Dohoda o spolupráci při zveřejňování výsledků kontrolní činnosti SVS na internetových stránkách Potravin na pranýři ze dne 13. 1. 2017, Veřejnoprávní dohoda mezi MZe a SVS o provádění kontrol ze dne 5. 10. 2022 upravující rámec spolupráce ve věci kontrol pravidel ekologické produkce a předpisy EU pro oblast působnosti orgánu veterinární správy v oblastech čl. 1 odst. 2 písm. a), b), c), d), e) f), i) a j) nařízení (EU) 2017/625;

- ochranu území České republiky (EU) před zavlečením nálezů zvířat a nemocí přenosných ze zvířat na člověka a před dovozem zdravotně závadných živočišných produktů a krmiv ze zahraničí;
- veterinární asanaci a státní dozor nad prováděním klasifikace těl jatečných zvířat. Kontrolní činnost je v této oblasti vedena s důrazem na kontrolu klasifikace jatečně upravených těl skotu a prasat, na dodržování referenční úpravy jatečných těl těchto zvířat, na jejich správné označování, vedení a evidenci klasifikačních protokolů. Součástí činnosti v této oblasti je i dohled a kontrola nad řádným odesláním hlášení o klasifikaci v návaznosti na další zpracovávání těchto dat.
- ochranu životního prostředí před nepříznivými vlivy souvisejícími s chovem zvířat, výrobou a zpracováváním živočišných produktů, jakož i ochranu zvířat a jejich produkce před riziky ze znečištěného životního prostředí.

Podávání zpráv a komunikační kanály

- *Odborný IS SVS* (dále jen „*OIS SVS*“) je legislativně vymezen ve vyhlášce č. 329/2003 Sb. Tento systém je mj. určen pro evidenci a předávání informací o úředních kontrolách. SVS zpracovává v tomto IS registry, katalogy a data.
- Data a informace jsou vkládány do klienta modulárního databázového IS SVS přímo na jednotlivých pracovištích státního veterinárního dozoru na území celé České republiky (UVS, KVS, SVÚ, specializovaná pracoviště).

OIS SVS vytváří registr subjektů pod státním veterinárním dozorem, registr laboratoří, zabývajících se veterinární a potravinářskou laboratorní diagnostikou, registr veterinárních lékařů (v případě SVL spolupráce s KVL), údaje o dovozech zvířat a živočišných produktů, podléhajících kontrole na pohraniční veterinární stanici, evidence výsledků veterinární prohlídky porážených hospodářských zvířat, evidence výsledků veterinární prohlídky zvěřiny, evidence dozorových akcí nad produkcí potravin živočišného původu, evidence dozorových akcí nad dalším zacházením s potravinami živočišného původu, evidence zjišťovaných závad jejich řešení, evidence odběrů indikovaných vzorků a výsledků jejich vyšetření, evidence správních řízení, data v systému detekce a prevence výskytu cizorodých látek v potravních řetězcích, speciální monitorovací akce SVS podle aktuální situace v ČR i ve světě, evidence vyšetření na BSE, evidence likvidování specifikovaného rizikového materiálu, evidence mezikrajových přesunů vybraných živočišných komodit (vazba na evropský veterinární informační systém TRACES NT).

Data z OIS SVS o výsledcích výkonu státního veterinárního dozoru jsou pravidelně agregována do celorepublikových databází, z nichž jsou připravovány výstupy pro potřeby vedení SVS i MZe. Data pro veřejnost jsou publikována na webových stránkách SVS a na portále eAgri.

- Kromě toho odbor informačních a komunikačních technologií zajišťuje provoz neveřejné části webových stránek SVS (tzv. *Portál SVS*), který tvoří spolu se systémem elektronické spisové služby hlavní podpůrné aplikace pro výkon státního veterinárního dozoru.

- Odbor veterinární hygieny a ochrany veřejného zdraví SVS používá také *vnitřní systém varovných hlášení tzv. vnitřní alert*, kterým jsou zasílány informace o zjištění zdravotně závadných surovin, potravin nebo krmiv na území ČR, případně informace o falšování potravin a podvodech v potravinách ve spojení s klamáním spotřebitele. Systém je založen na vkládání stručné informace o nebezpečí, identifikaci suroviny, nebo potraviny, případně krmiva, dále identifikaci výrobce/osoby, která uvádí potravinu na trh a způsobu řešení nebezpečí do jednotného formuláře a rozeslání této informace jak na odbor veterinární hygieny a ochrany veřejného zdraví SVS, tak všem KVS pomocí e-mailových zpráv.
- K dalším komunikačním kanálům ÚVS a KVS patří internet, poštovní korespondence a elektronická pošta, telefony, PC s tiskárnou a notebooky, audiovizuální technika pro videokonference, porady, včetně zápisů, pracovní skupiny, osobní jednání, online jednání. O průběhu důležitých jednání a jejich výsledcích je vyhotoven písemný záznam. Následně je zápis rozeslán účastníkům jednání a ostatním pracovníkům, kterých se projednává problematika včetně úkolů týká. Zápisy jsou archivovány v listinné podobě.
- V rámci výkonu SVD je nutné pracovat také s daty z evropských databází a IS. Jsou to především TRACES NT, ADIS, BT-NET, iRASFF (přes NKM na SZPI). Z celosvětových je to WAHIS (IS WOAHI).
- SVS rovněž každoročně zasílá do EFSA výsledky monitoringu zoonóz a sledování antimikrobiální rezistence a výsledky Plánu úředních kontrol reziduí farmakologicky účinných látek, pesticidů a kontaminujících látek v potravinovém řetězci. Metodické návody SVS jsou vedeny v režimu řízených dokumentů a jsou pravidelně aktualizovány dle potřeb a požadavků národní nebo evropské legislativy či na základě nových poznatků. Všechny platné metodické návody SVS jsou k dispozici v elektronickém systému spisové služby SVS, kde za účelem ukládání metodických návodů SVS a veškerých dalších řízených interních dokumentů SVS je zřízena příslušná registratura. V tomto úložišti řízených dokumentů SVS jsou všem zaměstnancům SVS trvale dostupná platná znění nejen metodických návodů SVS, ale i veškerých dalších řízených interních dokumentů SVS, včetně Plánu úředních kontrol reziduí farmakologicky účinných látek, pesticidů a kontaminujících látek v potravinovém řetězci.
- V Portálu SVS jsou dle požadavků odborných sekcí zveřejňovány metodické pokyny i datové výstupy, které spolu s interními dokumenty SVS uloženými v příslušné registratuře v rámci elektronického systému spisové služby tvoří ucelenou informační metodickou základnu pro podporu výkonu SVD. Další pomocnou složkou je potom propracovaný systém uživatelské podpory IS SVS.

Proces ověřování s cílem zajistit kvalitu, nestrannost, jednotnost a účinnost úředních kontrol na všech úrovních v rámci příslušných orgánů i mezi nimi a rovněž mezi všemi regionálními a/nebo místními orgány podle čl. 5 odst. 1 písm. b) nařízení (EU) 2017/625

Kontrolní systém SVS vychází ze zásady „kdo řídí, musí řádně provádět kontrolu na svěřeném úseku“. Ředitel odboru interního auditu a kontroly podléhá ústřednímu řediteli SVS. Náplní tohoto odboru je provádění interního auditu KVS, SVÚ a ÚSKVBL

a spolupráce při externích auditech SVS prováděných externími autoritami a současně provádění interních kontrol činnosti pracovníků KVS, SVÚ a ÚSKVBL.

Odborní pracovníci (samostatní odborní referenti) jednotlivých odborů a oddělení provádějí kontrolu činnosti odborných pracovníků krajských veterinárních správ na svěřeném úseku.

Odborní pracovníci odboru *veterinární hygieny a ochrany veřejného zdraví* provádějí kontrolu činnosti odborných pracovníků krajských veterinárních správ na svěřeném úseku (červené maso, bílé maso, mléko, ryby, vejce a vaječné výrobky, med, zvěřina a jiné živočišné produkty, krmiva a vedlejší živočišné produkty).

Sestupně podle rozsahu kontrolní činnosti se používají tyto metody:

Stálý dozor/stálá přítomnost veterinárních pracovníků na jatkách, kde je prováděna prohlídka jatečných zvířat a masa, dále pak ve velkých bourárnách/porcovnách při jatkách, ve velkých mlékárnách a v asanačních podnicích.

Veterinární dozor v ostatních podnicích pod veterinárním dozorem s plánovanou frekvencí veterinárních kontrol, která vychází z míry rizika. Plány kontrol v konkrétních provozech jsou k dispozici v jednotlivých KVS.

Úřední kontroly v oblasti *veterinární ochrany zdraví zvířat a pohody zvířat* jsou prováděny podle ustanovení veterinárního zákona, zákona na ochranu zvířat proti týrání a plemenářského zákona.

Odborní pracovníci odboru *vnějších vztahů a kontroly dovozu a vývozu* provádějí kontrolu činnosti odborných pracovníků PVS s ohledem na pohraniční veterinární kontrolu dováženého veterinárního zboží.

Provádění úředních kontrol se řídí zákonem o kontrole., kde jsou mimo jiné vymezeny povinnosti a oprávnění kontrolních pracovníků.

Nástrojem prověřujícím účinnost úředních kontrol jsou *metodické kontroly* prováděné odbornými útvary SVS zahrnující vyhodnocování účinnosti kontrol na základě dat z IS SVS, *ověřování* plnění úkolů a výstupů z cílených kontrolních akcí, *kontrolní akce* zaměřené na výkon státního veterinárního dozoru, *kontroly postupů* při ukládání nápravných opatření v případě nesouladu prováděné právním odborem ÚVS a *vyhodnocování účinnosti školení* pracovníků.

Jsou vydána pravidla pro provádění supervizorských a metodických kontrol v odborných oblastech. Supervizorské a metodické kontroly provádí ÚVS (ředitelé odborů) nad KVS (nad svými řediteli odborů na KVS a nad celou další kaskádou), stejně tak je provádí i ředitelé odborů na KVS nad svými vedoucími oddělení a dále celá nižší kaskáda. Jedná se o kontroly odborné a obsahují nejen kontrolu souladu postupů s metodickými návody, nebo směrnici, ale i všechny související činnosti (např. plánování, dělení plánu kontrol podle provozů / hospodářství, výkaznictví, vedení porad a předávání informací celou kaskádou, záznamy do OIS, záznamy do jiných informačních systémů atd.).

Procesy v rámci SVS jsou usměrňovány především legislativními požadavky ČR, EU a vnitřními dokumenty SVS (metodické návody, směrnice aj.) a dále poradami. Pokyny pro monitorování a vyhodnocení jsou obsaženy v metodických návodech.

Na regionální úrovni je účinnost a efektivita úředních kontrol prověřována a hodnocena pravidelně na základě dvoustupňového řízení, práce inspektorů je hodnocena jejich přímým nadřízeným, ředitel příslušného odboru a oddělení provádí hodnocení výsledků celého odboru (oddělení – v souvislosti s organizačním uspořádáním KVS).

Orgány veterinární správy dozírají, zda jsou dodržovány povinnosti, požadavky a podmínky stanovené zvláštními právními předpisy a předpisy EU a zjišťují nedostatky a jejich příčiny.

Pracovníci SVS provádějí úřední kontroly bez střetu zájmů

Úřední veterinární lékaři se podle druhu poměru musí mimo jiné řídit zákonem o státní službě nebo zákoníkem práce. Z uvedeného důvodu jim případná jiná výdělečná činnost musí být předem písemně povolena.

Více informací – viz bod VI. Vyloučení střetu zájmů – obecně.

Vztahy a dohody mezi příslušnými orgány a ÚL a NRL, aby se zajistilo, že tyto laboratoře odpovídají a fungují v souladu s články 38 a 100 odst. 1 nařízení (EU) 2017/625

V rámci zajištění a kontroly kvality provádí NRL SVS pravidelně a v souladu s předem stanoveným časovým plánem a postupem interní nebo externí auditů svých činností, s cílem ověřit, zda jejich činnosti nadále vyhovují požadavkům systému managementu a mezinárodní normě ČSN EN ISO/IEC 17025.

Jakost v laboratoři je dána plněním zásad systému jakosti zakotvených v příručce jakosti. Ke splnění těchto zásad jsou vytvořeny určité dokumenty, které podrobně popisují příslušné činnosti např. standardní operační postupy (SOP). NRL SVS se účastní mezilaboratorních srovnávacích testů pořádaných referenčními laboratořemi EU nebo mezinárodními autoritami (např. FAPAS, FEPAS).

Způsobilost laboratoří státních veterinárních ústavů, ÚSKVBL, NRL, referenčních laboratoří a laboratoří, kterým SVS vydala povolení k provádění laboratorní, popřípadě jiné veterinární diagnostické činnosti a které jsou akreditovány podle ČSN EN ISO/IEC 17025, je posuzována ve shodě s touto ISO normou Českým institutem pro akreditaci.

ÚKZÚZ

Organizace a struktura, způsob organizace a řízení úředních kontrol

Kontrolní systém ÚKZÚZ vychází z kompetencí a pravomocí stanovených právními předpisy. Jedním ze základních organizačních dokumentů je Organizační řád ÚKZÚZ, který upravuje a blíže rozvádí vnitřní organizaci, kompetence, odpovědnosti a pravomoci jednotlivých útvarů a stanovuje hierarchii řízení.

ÚKZÚZ má působnost po celém území ČR, kde je zastoupen regionálními pobočkami. Jeho sídlo je v Brně.

Plánování kontrol zajišťují metodičtí pracovníci dle kontrolované komodity, kteří koncem každého roku připravují plán kontrol na následující rok a sestavují tzv. Plány technické a analytické činnosti. Tento plán obsahuje počty veškerých kontrol a jejich počet na jednotlivých regionálních pobočkách a také předpokládaný rozsah požadavků na jednotlivé analýzy odebraných vzorků. Tento plán vždy připomínkuje dotčené útvary, aby mohly být zohledněny všechny specifické požadavky (personální kapacita, vybavení, analytické metody laboratoře ÚKZÚZ atd.).

Pro výkon kontrol jsou inspektoři proškoleni a používají aktualizované metodické pokyny. Nové poznatky z legislativy či z jednání EK dostávají pracovníci *ad hoc* z centrální úrovně formou písemné informace a podrobněji jsou diskutovány na pravidelných poradách a zapracovány do metodických pokynů.

V oblasti úředních kontrol ÚKZÚZ uplatňuje víceúrovňový kontrolní a ověřovací systém, který zahrnuje:

- řídicí kontroly vedoucích pracovníků;
- supervize regionálních oddělení z centrální úrovně;
- interní audit;
- externí audity (laboratoře, systém managementu kvality, audity EK, audity zahraničních národních organizací pro ochranu rostlin).

Prostřednictvím externích auditů ověřuje ústav zejména:

- činnosti akreditovaných laboratoří a činnosti Certifikačního orgánu pro certifikaci konzumních brambor v režimu Q CZ (dále CO), které dozoruje ČIA, který v laboratořích a v CO koná pravidelné každoroční dozorové audity;
- systém řízení kvality ověřují každoročně externí společnosti (např. SGS ICS Czech Republic s.r.o.);
- systém úředních kontrol (DG SANTE).

Podávání zpráv a komunikační kanály v rámci příslušného orgánu

Zprávy z úředních kontrol vytvořené na regionální úrovni jsou vypracovány v systému LPIS, kde jsou přístupné i z centrální úrovně. Systém LPIS je také napojen na tzv. eSpis, tedy systém elektronické evidence dokumentů (Spisová služba), do kterého se vkládají veškeré dokumenty vzniklé v rámci pracovní činnosti. Vkládání dokumentů se řídí Spisovým řádem ÚKZÚZ, který stanovuje závazná pravidla pro manipulaci s veškerými dokumenty v rámci ÚKZÚZ. Vztahuje se na všechny vlastní i doručené dokumenty, které podle platné legislativy podléhají evidenci do spisové služby. Do eSpis má přístup každý zaměstnanec a na práci s tímto systémem probíhají pravidelná školení.

Kromě eSpis má ÚKZÚZ zaveden také tzv. Document management systém DMS, který slouží k evidenci řízené dokumentace, jako jsou nařízení ředitelů, pokyny vedoucích nebo metodické pokyny. Vkládání dokumentů do tohoto systému se řídí Pravidly pro písemnosti a řízenou dokumentaci. Tento systém také zajišťuje prokazatelné seznámení s dokumenty a má do něho přístup každý zaměstnanec.

K dalším komunikačním kanálům v ÚKZÚZ patří elektronická pošta, poštovní korespondence, mobilní komunikace, PC s tiskárnou a notebooky, audiovizuální technika pro videokonference, porady, pracovní skupiny, osobní nebo online jednání (např. Teams).

Proces ověřování s cílem zajistit kvalitu, nestrannost, jednotnost a účinnost úředních kontrol na všech úrovních v rámci příslušných orgánů i mezi nimi a rovněž mezi všemi regionálními a/nebo místními orgány podle čl. 5 odst. 1 písm. b) nařízení (EU) 2017/625

Provádění úředních kontrol se řídí zákonem o kontrole, kde jsou mimo jiné vymezeny povinnosti a oprávnění kontrolních pracovníků.

Výkon úředních kontrol probíhá na základě metodických pokynů ÚKZÚZ, ve kterých je přesně popsáno, jak postupovat. Tímto je zajištěna jednotnost výkonu úředních kontrol. Metodické pokyny jsou pravidelně aktualizovány, a to nejméně jednou za 2 roky.

Samotné provádění kontrol je pak prověřováno v rámci supervizního dozoru, který provádí ředitel sekce, ředitel odboru a vedoucí metodik. Provádění kontrol je kromě toho také pravidelně prověřováno interním auditem Odboru auditu a řízení kvality ÚKZÚZ i externími audity.

Pracovníci provádějící úřední kontroly bez střetu zájmů

Pro více informací – viz bod VI. *Vyloučení střetu zájmů – obecně.*

Vztahy a dohody mezi příslušnými orgány a ÚL a NRL, aby se zajistilo, že tyto laboratoře odpovídají a fungují v souladu s články 38 a 100 odst. 1 nařízení (EU) 2017/625

V rámci zajištění a kontroly kvality je v NRL ÚKZÚZ pravidelně a v souladu s předem stanoveným časovým plánem prováděn interní audit s cílem ověřit, zda její činnosti i nadále vyhovují požadavkům systému managementu a mezinárodní normě ČSN EN ISO/IEC 17025. NRL má také svoji příručku jakosti a jejím dodržováním plní zásady jakosti v ní stanovené. NRL ÚKZÚZ je také pořadatelem Mezilaboratorních porovnávacích zkoušek, které provádí v souladu s ČSN EN ISO/IEC 17043.

Interní audity ÚKZÚZ provádí Odbor auditu a řízení kvality (OAŘK).

Pro více informací – viz bod XIV. *Audity podle čl. 6 nařízení (EU) 2017/625 – obecně – ÚKZÚZ.*

ČPI

ČPI metodicky řídí MZe, odbor živočišných komodit a ochrany zvířat. MZe je zároveň odvolacím orgánem při řešení správních deliktů kontrolovaných osob. Předávání informací je realizováno přímo, a to prostřednictvím IZR. Spolupráce s ostatními příslušnými orgány se týká především SVS a ostatních dozorových organizací, dále Státního zemědělského intervenčního fondu (SZIF), ve správní oblasti Celní správy (Generální ředitelství cel – vymáhání sankcí), orgánů krajské a místní správy a samosprávy (vyhledávání kontrolovaných osob, poskytování informací o hospodářství a zvířatech na území obce apod.), Policie ČR a Městské policie (pomoc na vyžádání, při zjištění trestného činu apod.).

ČPI udržuje databázi zaregistrovaných hospodářství a chovatelů pro účely sledování výskytu hromadných nákaz, oblast dobrých životních podmínek zvířat, zpracování zvířat a jejich produktů v potravinářském odvětví v aktualizovaném stavu.

MZe – odbor environmentální a ekologického zemědělství

MZe jako příslušný orgán pro kontrolu ekologického zemědělství vydává metodické pokyny a koordinuje činnost mezi kontrolními organizacemi a státními dozorovými orgány.

Každá kontrolní organizace je povinna zasílat MZe každý měsíc plán kontrol, na základě kterého provádí zaměstnanci Oddělení ekologického zemědělství namátkové supervize inspektorů jednotlivých kontrolních organizací. Z každé supervize je vypracován protokol o supervizi.

Každoročně je prováděna supervize ústředí každé z kontrolních organizací, kde se ověřují zavedené postupy, způsoby vedení dokumentace, riziková analýza kontrol a další zákonné povinnosti kontrolních organizací.

Ve výjimečných případech provádí úřední kontroly i přímo zaměstnanci Oddělení ekologického zemědělství. Z každé takové kontroly je vytvořen protokol o kontrole.

IV. Přenesení úkolů na pověřené subjekty

SZPI

V oblasti potravin a bezpečnosti potravin SZPI – Ústřední inspektorát SZPI a inspektorát – jsou oprávněny přibírat k provedení odborných činností souvisejících s výkonem kontroly i jiné odborníky. Přibraní odborníci jsou oprávněni a povinni plnit úkoly v rozsahu pověření daného jim ústředním inspektorátem nebo inspektorátem; nemohou však ukládat opatření a sankce (zákon o SZPI).

V souladu s článkem 37 odst. 1 nařízení (EU) 2017/625 pověřuje SZPI laboratoře k provedení analýz, testů a diagnostiky vzorků odebraných při úředních kontrolách a jiných úředních činnostech. Laboratoře splňují požadavky ČSN EN ISO/IEC 17025 a požadavky a povinnosti pro ÚL stanovené v nařízení o úředních kontrolách, zejména v čl. 37 odst. 4 a 5 a v čl. 38 nařízení (EU) 2017/625. Určené laboratoře jsou ze strany SZPI posuzovány z pohledu plnění ustanovení v čl. 37 odst. 4 a 5 a v čl. 38 prováděním auditů úředních laboratoří dle čl. 39 odst. 1 tohoto nařízení. Postup pro pověření laboratoří upravuje vnitřní předpis.

SVS

V systému kontrol dobrých životních podmínek zvířat a ochrany zvířat před týráním v souladu s kompetencemi SVS a v souladu se zákonem na ochranu zvířat proti týrání, veterinárním zákonem, přímo použitelnými předpisy EU, zejména nařízením (ES) č. 1/2005, o ochraně zvířat během přepravy a souvisejících činnostech, nařízením (ES) č. 1099/2009 o ochraně zvířat při usmrcování a v souladu s dalšími souvisejícími předpisy nejsou přeneseny úkoly na pověřené subjekty. V oblasti péče o dobré životní podmínky zvířat vedou správní řízení obce s rozšířenou působností.

V oblasti veterinární hygieny a ochrany veřejného zdraví nejsou přeneseny žádné úkoly na pověřené subjekty.

ÚKZÚZ

V oblasti záměrného uvolňování GMO jsou kontroly ÚKZÚZ prováděny jako delegované kontroly pro SZIF. ÚKZÚZ provádí kontrolní činnosti v této oblasti, a to formou kontrol minimální vzdálenosti GM kukuřice od státní hranice a kontrol koexistence při pěstování GM odrůd kukuřice, je-li v konkrétním roce na území ČR pěstována GM kukuřice.

V oblasti krmiv, ochranných opatření proti škodlivým organismům rostlin ani přípravků na ochranu rostlin v současné době není žádný úkol nebo dozorová činnost přenesena na pověřené subjekty.

MZe – odbor environmentální a ekologického zemědělství

MZe pověřuje kontrolní organizace, které provádějí kontrolu a certifikaci registrovaných osob podnikajících v ekologickém zemědělství, tj. ekologických podnikatelů, výrobců a zpracovatelů biopotravin a bioproduktů, obchodníků a dalších registrovaných osob ve smyslu zákona o ekologickém zemědělství. Jedná se o 4 soukromé kontrolní organizace:

- KEZ o.p.s., Poděbradova 909, 537 01 Chrudim (CZ-BIO-001);

- ABCERT AG, organizační složka, Komenského 1, 586 01 Jihlava (CZ-BIO-002);
- Biokont CZ, s.r.o., Měřičkova 34, 621 00 Brno (CZ-BIO-003);
- BUREAU VERITAS CERTIFICATION CZ, s.r.o., Olbrachtova 1, 140 02 Praha 4 (CZ-BIO-004).

Kontrolní organizace zajišťují kontrolní činnosti spojené s vydáním osvědčení o původu bioproduktu, biopotraviny nebo ostatního bioproduktu.

Kontrolu ekologické produkce vykonávají také tyto státní dozorové orgány: SVS, SZPI a ÚKZÚZ, a to v souladu s jejich věcnou příslušností podle zvláštních právních předpisů (zákonů č. 110/1997 Sb., 146/2002 Sb., 166/1999 Sb. a 147/2002 Sb. ve znění pozdějších předpisů). Státní dozorové orgány nejsou oprávněny vydávat Osvědčení (certifikát) hospodářskému subjektu. Smyslem jejich kontrol je možnost „křížové kontroly“ a kontroly v oblastech, které přesahují kompetence soukromých kontrolních organizací. Dále dozorové orgány provádějí kontrolu produktů dovážených ze třetích zemí dle § 28 odst. 2 zákona o ekologickém zemědělství v souladu s požadavky nařízení (EU) 2018/848 a nařízení (EU) 2017/625.

Ve výjimečných případech provádí úřední kontrolu dodržování pravidel ekologické produkce přímo MZe.

U ekozemědělců ÚKZÚZ pro SZIF kontroluje plnění podmínek pro vyplácení dotací v rámci opatření ekologické zemědělství – delegované kontroly.

ČPI

V oblasti požadavků týkající se zdraví zvířat v současné době ČPI nepřenáší žádný úkol nebo dozorovou činnost na jiné pověřené subjekty či osoby.

V. Úřední laboratoře a Národní referenční laboratoře – obecně

MZe

MZe v souladu s § 15a odst. 1 písm. j) zákona o potravinách a § 44 odst. 5 veterinárního zákona určí na návrh příslušného dozorového orgánu (SVS a SZPI) NRL a zajistí naplnění požadavků podle čl. 100 nařízení (EU) 2017/625.

Podle § 51a veterinárního zákona MZe určuje NRL podle čl. 100 odst. 1 nařízení (EU) 2017/625 za účelem prohlubování, koordinace a sjednocování laboratorní a diagnostické činnosti. MZe určí SVÚ, popřípadě jiné zařízení jako NRL, jestliže je tento ústav nebo zařízení oprávněn k provádění příslušného druhu vyšetření a splňuje podmínky stanovené v čl. 100 odst. 2 a 3 nařízení (EU) 2017/625. Určení NRL může MZe odejmout, jestliže činnost není vykonávána řádně, anebo odpadl důvod pro její určení. NRL plní povinnosti a úkoly stanovené v čl. 101 odst. 1 nařízení (EU) 2017/625.

Podle § 5 odst. 7 zákona o ÚKZÚZ MZe stanoví prováděcím právním předpisem požadavky na materiální a personální vybavení NRL a referenčních laboratoří a na zaměření, organizaci a metody jejich činnosti.

Seznam NRL a ÚL viz:

MZ

Státní zdravotní ústav (dále jen „SZÚ“) v Praze a Zdravotní ústavy se sídlem v Ostravě a Ústí nad Labem, jsou podle zákona o ochraně veřejného zdraví mimo jiné pověřeny přípravou podkladů pro ochranu a podporu veřejného zdraví a pro hodnocení a řízení zdravotních rizik. Statutárním orgánem zdravotních ústavů a SZÚ je ředitel, kterého jmenuje a odvolává na návrh hlavního hygienika České republiky ministr zdravotnictví. Další úkoly zdravotních ústavů a SZÚ stanoví MZ statutem.

SZÚ je příspěvkovou organizací MZ. Statutárním zástupcem ústavu je ředitel. V rámci SZÚ fungují odborné skupiny, centra a referenční pracoviště. Z odborných center má hlavní význam pro oblast bezpečnost potravin zejména Centrum zdraví a životního prostředí (z hlediska požadavků na pitnou vodu), Centrum zdraví, výživy a potravin, Centrum epidemiologie a mikrobiologie a Centrum toxikologie a zdravotní bezpečnosti, pod které organizačně spadá NRL pro materiály určené pro styk s potravinami a pro výrobky pro děti do 3 let.

NRL pro materiály určenými pro styk s potravinami a pro výrobky pro děti do 3 let při SZÚ Praha je pracovištěm odpovědným za hodnocení rizika v této oblasti spadající pod bezpečnost potravin. NRL je členem sítě NRL EU a byla ustanovena podle čl. 100 nařízení (EU) 2017/625. Pracuje na vývoji a zavádění harmonizovaných metod a postupů společně s ostatními NRL členských států pod odborným vedením Referenční laboratoře EU pro materiály pro styk s potravinami (EURL-FCM) se sídlem v Joint Reserch Centre v italské Ispře. NRL se pravidelně účastní mezilaboratorních srovnávacích zkoušek a validačních testů u nově zaváděných metod. Na národní úrovni koordinuje činnosti laboratoří zdravotních ústavů zabývajících se analýzou předmětů a materiálů určených

pro styk s potravinami a zajišťuje předávání informací mezi jednotlivými laboratořemi, kontrolními orgány a průmyslem. Podílí se na přípravě národní legislativy v daném sektoru a poskytuje expertní a poradenské služby MZ. Další hlavní činností je zavádění a vývoj analytických metod pro stanovení chemických látek, které mohou následně migrovat z předmětů a materiálů určených pro styk s potravinami do potravin. Kromě toho se podílí na odborném výcviku jak pracovníků zdravotních ústavů, tak zejména pracovníků kontrolních orgánů provádějících úřední kontroly. NRL je akreditována ČIA podle EN ISO 17 025, např. pro stanovení celkové migrace a specifických migrací do potravinových simulantů, podle EN 1186 a dále stanovení specifických migrací vybraných migrantů pro potravinových simulantů v souladu s EN 13130, stanovení těžkých kovů a primárních aromatických aminů atd. NRL se pravidelně účastní mezilaboratorních srovnávacích testů v rámci sítě EURL-NRL pro FCM, tak i mezinárodních porovnávání organizovaných FAPAS, BfR či jinými renomovanými organizacemi.

Zdravotní ústavy jako ÚL zajišťují mimo jiné také laboratorní činnost pro KHS. V čele Zdravotního ústavu je ředitel, který je statutárním zástupcem. SZÚ se sídlem v Praze a zdravotní ústavy se řídí vnitřním organizačním řádem, ve kterém je uvedeno podrobné organizační členění, řídicí vztahy a jsou stanoveny kompetence jednotlivých organizačních útvarů.

Seznam ÚL a seznam NRL uveřejňuje MZ ve Věstníku Ministerstva zdravotnictví: [Věstník MZ ČR](#)

Zdravotní ústavy

Název laboratoře	Zaměření laboratoří ve vztahu k úřední kontrole potravin
Zdravotní ústav se sídlem v Ostravě	Potraviny, materiály a předměty určené pro styk s potravinami
Zdravotní ústav se sídlem v Ústí nad Labem	Potraviny, materiály a předměty určené pro styk s potravinami

SZPI

Seznam ÚL

Laboratoře SZPI a seznam externích laboratoří určených SZPI podle č. 37 nařízení (EU) 2017/625 k provádění laboratorních analýz, testů a diagnostiky vzorků odebraných při úředních kontrolách a jiných úředních činnostech, jsou uvedeny na webových stránkách SZPI:

<https://www.szpi.gov.cz/clanek/laboratorni-cinnost-szpi.aspx>

Mezilaboratorní porovnávací testy

Laboratoře inspektorátů SZPI v Praze a v Brně se pravidelně zúčastňují mezilaboratorních porovnávacích testů v rámci různých evropských systémů. Podle akutní potřeby se laboratoře účastní nebo samy organizují mezilaboratorní porovnání a validace metod v oblasti fyzikálně chemických a senzorických analýz.

Laboratoř SZPI Praha, která je NRL pro oblast pesticidů, mykotoxinů a rostlinných toxinů a kontaminujících látek z výroby, se účastní mezilaboratorních porovnávacích testů systému FAPAS (The Food Analysis Performance Assessment Scheme) pořádaných FERA (The Food and Environment Research Agency) ve Velké Británii, testů pro NRL, které jsou organizovány Referenčními laboratořemi EU. Dále se Laboratoř SZPI Praha účastní porovnávacích testů v oblasti senzorických a dalších zkoušek pořádaných německou referenční laboratoří DRRR v Kemptenu a testů způsobilosti v oblasti fyzikálně chemických zkoušek organizovaných DLA (Dienstleistung Lebensmittel Analytik GbR) z Ahrensburgu v Německu a testů DGF (Deutsche Gesellschaft für Fettwissenschaft e.V.) Frankfurt/Main, Německo. Dále se laboratoř SZPI v Praze účastní porovnávacích zkoušek v rámci Evropské sítě laboratoří pro detekci potravinových alergenů (European Network of Food Allergen Detection Laboratories (ENFADL)). Laboratoř se také pravidelně podílí na spolupráci na mezinárodní mezilaboratorní porovnávací zkoušce MPZ ÚKZÚZ pro stanovení mykotoxinů v krmivech a potravinách.

Brněnská laboratoř se účastní mezilaboratorních porovnávacích testů v systému FIT-PTS (Food analysis using Isotopic Techniques - Proficiency Testing Scheme) pořádaných Joint Research Centre (EK), porovnávacích testů vína pořádaných evropskou referenční laboratoří (EU RL) Oenologues de France, mezilaboratorních porovnávacích testů systému FAPAS (The Food Analysis Performance Assessment Scheme) pořádaných FERA (The Food and Environment Research Agency) ve Velké Británii a porovnávacích testů v oblasti zkoušení medu pořádaných německou referenční laboratoří DRRR v Kemptenu. Laboratoř v Brně se dále příležitostně účastní mezinárodních validačních studií metod pořádaných pod záštitou Mezinárodní organizace pro révu a víno (dále jen „OIV“).

Seznam jmenovaných NRL

Laboratoř SZPI v Praze je současně i NRL ve smyslu článku 100 nařízení (EU) 2017/625 v oblastech: pesticidy singlreziduální metodou, pesticidy v cereáliích (pro potraviny), pesticidy v ovoci a zelenině, mykotoxiny a rostlinné toxiny v potravinách a kontaminující látky z výroby.

Další informace k NRL viz: seznam národních referenčních laboratoří ve smyslu čl. 100 odst. 4 písm. b) nařízení (EU) 2017/625

NRL Praha pro oblast pesticidů, mykotoxinů a rostlinných toxinů a kontaminujících látek z výroby vyhovuje požadavkům uvedeným v nařízení (EU) 2017/625:

- účastní se pravidelných porad a mezilaboratorního testování laboratoří pořádaných referenčními laboratořemi EU (Chemisches und Veterinäruntersuchungsamt Stuttgart – Germany, Danish Institute for food and veterinary research – Denmark, Pesticides Residue Research group Universidad de Almeria – Spain, RIKILT – Nizozemí);
- vzhledem k nízkému počtu úředních laboratoří v ČR pro oblast pesticidů, mykotoxinů a rostlinných toxinů a kontaminujících látek z výroby je místo organizace mezilaboratorních testů i s ohledem na obtížné vyhodnocení upřednostňována účast ostatních úředních laboratoří v mezilaboratorních testech EUPT organizovaných EURL, případně v jiných (akreditovaných) mezinárodních systémech (FAPAS, CHEK apod.);

- podává zprávy o informacích poskytovaných referenčními laboratořemi EU a pravidelně předává veškeré podklady druhé NRL pro mykotoxiny (ÚKZÚZ) a druhé NRL pro kontaminující látky z výroby (SVÚ Praha);
- podílí se na přípravě a provedení plánovaných kontrol SZPI, tj. poskytuje odbornou pomoc a provádí požadované rozbory.

Zástupce NRL prověřuje v rámci auditů plnění požadavků čl. 37, nařízení (EU) 2017/625.

SVS

ÚL a NRL

Podle § 50 veterinárního zákona může ÚVS vydat povolení k provádění laboratorní, popřípadě jiné veterinární diagnostické činnosti, jejíž výsledky budou využívány pro účely státního veterinárního dozoru a k provozování asanačního podniku osobě, která splňuje zákonem stanovené předpoklady.

Podle téhož ustanovení zákona může KVS vydat povolení k provádění laboratorní, popřípadě jiné veterinární diagnostické činnosti za účelem vyšetření zvěřiny na přítomnost svalovce (trichinel) osobě, která splňuje zákonem stanovené předpoklady.

Podle § 51b odst. 1 ÚVS určuje referenční laboratoře v oblasti veterinární péče, a to pro činnosti, pro které MZe neurčuje NRL podle čl. 100 odst. 1 nařízení (EU) 2017/625. ÚVS určí SVÚ, popřípadě jiné zařízení oprávněné k provádění určitého druhu vyšetření, jako referenční laboratoř, jestliže splňuje právními předpisy EU a ČR stanovené požadavky. Určení referenční laboratoře může ÚVS odejmout, jestliže činnost není vykonávána řádně, anebo odpadl důvod pro její určení.

Laboratoře SVÚ, včetně NRL, provádí komplexní laboratorní diagnostiku v oblasti kontroly zdraví zvířat a zdravotní nezávadnosti potravin, surovin živočišného a rostlinného původu, vody a krmiv.

Veterinární laboratoře jsou akreditovány ČIA podle ČSN EN ISO/IEC 17025:2005 „Všeobecné požadavky na způsobilost zkušebních a kalibračních laboratoří“. Úřední vzorky z jednotlivých KVS jsou předávány k vyšetřování zejména pomocí svozných linek, nebo v případě mimořádných situací, poslem. Výsledky vyšetření jsou sdělovány bezprostředně po ukončení zkoušek zavedenými komunikačními prostředky.

V případě potřeby spolupracují diagnostické laboratoře s jinými laboratořemi v rámci resortu MZe, nebo i mimo něj.

Podkladem pro rozhodnutí orgánu veterinární správy může být výsledek:

- a) laboratorního vyšetření provedeného SVÚ, NRL, referenční laboratoří nebo laboratoří, které bylo vydáno pro příslušný okruh vyšetřování osvědčení o akreditaci podle zákona o technických požadavcích na výrobky a které SVS vydala povolení k provádění veterinární laboratorní a diagnostické činnosti;
- b) zkoušky poskytnuté jiným orgánem dozoru nebo orgánem dozoru jiného členského státu EU, které provádějí laboratorní vyšetření vzorků odebraných při úředních kontrolách;
- c) laboratorního vyšetření provedeného referenční laboratoří EU nebo laboratoří jiného členského státu schválenou pro provádění laboratorních vyšetření vzorků při úředních kontrolách.

Při laboratorním vyšetření vzorků se postupuje podle norem a metod stanovených na základě nařízení (EU) 2017/625.

V rámci veterinárních organizací je vytvořena diagnostická síť, která je zastoupena třemi SVÚ: Praha, Jihlava, Olomouc.

Z hlediska financování jsou ústavy příspěvkovou organizací zřízenou MZe.

Mezilaboratorní porovnávací testy

NRL úzce spolupracují s partnerskými EURL formou účasti na výročních zasedáních, účasti v mezilaboratorních srovnávacích testech a poskytováním potřebných údajů.

Na národní úrovni zabezpečují kruhové testy jiných laboratoří provádějících daný druh vyšetření. Tyto zkoušky jsou organizovány jedenkrát ročně. O své činnosti vypracovávají každoročně zprávu o činnosti NRL.

Další informace viz: seznam národních referenčních laboratoří ve smyslu čl. 100 odst. 4 písm. b) nařízení (EU) 2017/625 a https://www.svscr.cz/wp-content/files/NRL_SVS_2020-05-20.pdf.

V rámci zajištění a kontroly kvality provádí NRL SVS pravidelně a v souladu s předem stanoveným časovým plánem a postupem interní nebo externí auditů svých činností, s cílem ověřit, zda jejich činnosti nadále vyhovují požadavkům systému managementu a mezinárodní normě ČSN EN ISO/IEC 17025.

Jakost v laboratoři je dána plněním zásad systému jakosti zakotvených v příručce jakosti. Ke splnění těchto zásad jsou vytvořeny určité dokumenty, které podrobně popisují příslušné činnosti např. standardní operační postupy (SOP). NRL SVS se účastní mezilaboratorních srovnávacích testů pořádaných referenčními laboratořemi EU nebo mezinárodními autoritami (např. FAPAS, FEPAS).

Způsobilost laboratoří SVÚ, ÚSKVBL, NRL, referenčních laboratoří a laboratoří, kterým SVS vydala povolení k provádění laboratorní, popřípadě jiné veterinární diagnostické činnosti a které jsou akreditovány podle ČSN EN ISO/IEC 17025, je posuzována ve shodě s touto ISO normou Českým institutem pro akreditaci.

ÚKZÚZ

Činnost NRL vymezuje zákon o ÚKZÚZ a vyhláška č. 73/2014 Sb., o požadavcích na národní referenční laboratoře a referenční laboratoře v oblasti činností v působnosti zákona o ÚKZÚZ. Vybraná pracoviště ÚKZÚZ jsou podle nařízení (EU) č. 2017/625 jmenována NRL. V oblastech svých působností tato pracoviště spolupracují s referenčními laboratořemi EU. Všechna pracoviště NRL jsou akreditována. Akreditačním orgánem je ČIA.

Seznam jmenovaných NRL a ÚL viz: seznam národních referenčních laboratoří ve smyslu čl. 100 odst. 4 písm. b) nařízení (EU) 2017/625

NRL ÚKZÚZ byla jmenována NRL:

- pro rezidua pesticidů v obilovinách a krmivech;
- pro kovy a dusíkaté sloučeniny v krmivech;
- pro doplňkové látky v krmivech;
- pro mykotoxiny a rostlinné toxiny v krmivech;

- pro diagnostiku škodlivých organismů rostlin – viry, viroidy a fytoplazmy;
- pro diagnostiku škodlivých organismů rostlin – houby a oomycety;
- pro diagnostiku škodlivých organismů rostlin – hmyz a roztoči;
- pro diagnostiku škodlivých organismů rostlin – hlístice;
- pro diagnostiku škodlivých organismů rostlin – bakterie.

Laboratoře s oprávněním k provádění dalších zkoušek krmiv:

NRL pro živočišné bílkoviny v krmivech	SVÚ Jihlava Rantířovská 93/20 Horní Kosov 586 01 Jihlava
NRL pro rezidua pesticidů a PCB a NRL pro halogenované perzistentní organické znečišťující látky v krmivech a potravinách	SVÚ Praha Sídlišťní 136/24 165 03 Praha 6 – Lysolaje
Referenční laboratoř pro identifikaci GMO a DNA fingerprinting	NRL GMO Výzkumný ústav rostlinné výroby, v. v. i. Drnovská 507/73 161 00 Praha 6 – Ruzyně

K analýze odebraných úředních vzorků POR v rámci kontroly uvádění POR na trh, vzorků postřikové kapaliny v rámci kontroly používání POR, vzorků rostlin a půdy je využívána NRL ÚKZÚZ. Pokud není požadovaná látka na analýzu v seznamu účinných látek NRL (pro rostliny, půdu) uvedena, je využívána k analýze vzorků externí laboratoř Vysoké školy chemicko-technologické v Praze (dále jen „VŠCHT“). Vzorky rostlin odebrané ÚKZÚZ v rámci šetření případů otrav včel, ryb v součinnosti s inspektorem KVS jsou společně se vzorky KVS zaslány inspektorem KVS k analýze do laboratoře SVÚ.

Součástí *Sekce NRL* je *Odbor diagnostiky škodlivých organismů rostlin*, který:

- provádí a koordinuje diagnostiku škodlivých organismů rostlin, určování původců chorob a poškození rostlin, testuje a detekuje škodlivé organismy rostlin;
- průběžně ověřuje kvalitu diagnostických výstupů;
- zavádí, optimalizuje, validuje a standardizuje diagnostické metody;
- provádí expertní audity v určených úředních laboratořích pro diagnostiku škodlivých organismů rostlin z pohledu kvality práce a plnění technických požadavků laboratoří;
- podílí se na analýzách rizik škodlivých organismů rostlin a plní funkci zdroje informací o škodlivých organismech rostlin.

Všechny laboratoře v rámci Sekce NRL mají na základě určení MZe dle článku 100 nařízení (EU) 2017/625 statut NRL. Laboratoře Odboru diagnostiky škodlivých organismů, zároveň vykonávají činnost ÚL pro diagnostiku škodlivých organismů rostlin (v souladu s nařízením (EU) 2017/625/) a jsou určeny i jako karanténní stanice.

Více informací k akreditaci viz: <https://eagri.cz/public/web/ukzuz/portal/skodlive-organismy/rostitinolekarska-diagnostika/laboratorni-diagnostika/akreditace/>.

MZe – odbor environmentální a ekologického zemědělství

MZe, jakožto příslušný orgán pro kontrolu dodržování pravidel ekologické produkce, má podle článku 37 nařízení (EU) 2017/625 povinnost určit ÚL k provádění laboratorních analýz, testů a diagnostiky vzorků odebraných při úředních kontrolách a jiných úředních činnostech.

V současné době jsou určené ÚL pro testování ekologické produkce tyto:

- VŠCHT, Metrologická a zkušební laboratoř VŠCHT Praha se sídlem Technická 1903/3, 166 28 Praha 6 – Dejvice, IČ 60461373;
- ÚKZÚZ, NRL se sídlem Hroznová 2, 656 06 Brno, IČO 00020338;
- SVÚ, Laboratoře SVÚ Jihlava se sídlem Rantířovská 93/20, Horní Kosov, 586 01 Jihlava, IČO 13691554;
- LABTECH s.r.o., Zkušební laboratoř se sídlem Polní 23/340, 639 00 Brno, IČO 44014643;
- NEREZ Blučina s.r.o., VINAŘSKÁ LABORATOŘ se sídlem Cézavy 699, 664 56 Blučina, IČO 25551591;
- SZPI^{*1}, Odbor zkušební laboratoře inspektorátu v Praze, se sídlem za Opravnou 300/6, 150 00 Praha 5 – Motol;
- SZPI^{*1}, Odbor zkušební laboratoře inspektorátu v Brně, se sídlem Květná 504/15, 603 00 Brno;
- GALAB Laboratories GmbH, Se sídlem Am Schleusengraben 7, 21029 Hamburg – Spolková republika Německo;
- Eurofins Dr. Specht Laboratorien GmbH, Se sídlem Am Neuländer Gewerbepark 2, D-21079 Hamburg – Spolková republika Německo.

**1) Pozn. Laboratoře SZPI provádějí analýzy pouze pro potřeby SZPI*

Více informací viz: <https://eagri.cz/public/web/mze/zemedelstvi/ekologicke-zemedelstvi/casto-hledate/kontrolni-system/#laboratore>.

VI. Vyloučení střetu zájmů – obecně

Problematika střetu zájmů je primárně upravena **zákonem o střetu zájmů**, který stanovuje zejména povinnost vykonávat funkci veřejného funkcionáře tak, aby nedocházelo ke střetu mezi jejich osobními zájmy a zájmy, které jsou povinni z titulu své funkce prosazovat nebo hájit, a dále povinnost zdržet se každého jednání, při kterém mohou jeho osobní zájmy ovlivnit výkon jeho funkce.

Osobní zájem je takový zájem, který přináší veřejnému funkcionáři, osobě blízké veřejného funkcionáře anebo právnické osobě ovládané veřejným funkcionářem nebo osobou blízkou veřejného funkcionáře zvýšení majetku, majetkového nebo jiného prospěchu, zamezení vzniku případného snížení majetkového nebo jiného prospěchu nebo jinou výhodu.

Určitou část oblasti střetu zájmů řeší paralelně se zákonem o střetu zájmů rovněž **zákon o státní službě**, který se vztahuje na všechny státní zaměstnance vykonávající ve správních úřadech státní správu. Je v něm uvedena obecná proklamace „zdržet se všech jednání, které by mohlo vést ke střetu veřejného zájmu se zájmy osobními, zejména nezneužívat informací nabytých v souvislosti s výkonem služby ve prospěch vlastní nebo jiného, jakož i nezneužívat postavení státního zaměstnance (§ 77 odst. 1 písm. i).

Zákaz střetu zájmů obsahuje i služební slib, který státní zaměstnanec skládá v den nástupu do služby před služebním orgánem a kterého znění je uvedeno v § 32 zákona o státní službě.

Problematika střetu zájmů je rovněž dílčím způsobem řešena v **zákoníku práce**. Podle § 303 odst. 1 písm. a) zaměstnanci mj. ve správních úřadech jsou podle odst. 2 povinni podle písm. **a)** jednat a rozhodovat nestranně a zdržet se při výkonu práce všeho, co by mohlo ohrozit důvěru v nestrannost rozhodování a podle písm. **d)** zdržet se jednání, které by mohlo vést ke střetu veřejného zájmu se zájmy osobními, zejména nezneužívat informací nabytých v souvislosti s výkonem zaměstnání ve prospěch vlastní nebo někoho jiného.

Vyloučení střetu zájmů pracovníků provádějících úřední kontroly, tedy zajištění nestrannosti je zajištěna i **zákonem o kontrole**, podle kterého může kontrolovaná osoba namítat podjatost kontrolujících. Podle § 14 správního řádu je kontrolující bezprostředně podílející na výkonu pravomoci správního orgánu vyloučen ze všech úkonů v řízení, při jejichž provádění by mohl výsledek řízení ovlivnit, pokud lze důvodně předpokládat, že má s ohledem na svůj poměr k věci, k účastníkům řízení nebo jejich zástupcům takový zájem na výsledku řízení, pro nějž lze pochybovat o jeho nepodjatosti.

Úřední kontroly jsou vykonávány státními zaměstnanci (popřípadě i zaměstnanci v pracovním poměru – v případě zástupců za dočasně dlouhodobě nepřítomné státní zaměstnance), externí ani smluvní personál není pro výkon úředních kontrol najímán.

VII. Právo na druhé odborné stanovisko – obecně

Požadavek na zajištění práva na druhé odborné stanovisko **v oblasti potravin** je zakotven v § 6 odst. 7 zákona o potravinách. Pokud kontrolovaná osoba požádá o vzorek pro druhé odborné stanovisko a jsou splněny podmínky podle čl. 35 odst. 2 nařízení (EU) 2017/625, kontrolní orgán připraví kontrolní vzorek tak, že jej rozdělí na vzorek nebo vzorky pro úřední kontrolu a vzorek pro druhé odborné stanovisko.

Při každém odběru vzorku je v souladu s požadavky vyhlášky č. 231/2016 Sb., o odběru, přípravě a metodách zkoušení kontrolních vzorků potravin a tabákových výrobků vyhotoven záznam o odběru vzorku v rozsahu stanoveném touto vyhláškou. Kontrolovaná osoba je prostřednictvím tohoto záznamu mj. informována o účelu odběru vzorků, předpokládaném rozsahu zkoušek, které budou na odebraném kontrolním vzorku vykonány, seznámena s normativy, podle kterých bylo při odběru vzorku postupováno. Kontrolovaná osoba je také poučena o svém právu na odběr vzorku pro druhé odborné stanovisko (v případech, kdy je možné vzorek pro druhé odborné stanovisko odebrat).

Zkoušení vzorku pro druhé odborné stanovisko lze provést pouze v laboratořích určených příslušným kontrolním orgánem podle čl. 37 nařízení (EU) 2017/625, pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak.

K výsledku zkoušky vzorku pro druhé odborné stanovisko kontrolní orgán přihlíží pouze tehdy, pokud:

- a) byl předložen kontrolnímu orgánu do 30 dnů ode dne sdělení výsledku zkoušky vzorku určeného pro úřední kontrolu kontrolované osobě;
- b) bylo při nakládání s ním a při jeho rozboru postupováno v souladu s právními předpisy, s využitím rovnocenných metod zkoušení vhodných pro zamýšlený účel a
- c) kontrolní orgán posoudí výsledek zkoušky vzorku pro druhé odborné stanovisko jako vyhovující.

Při odběru vzorků se písemně dokladuje poučení provozovatele o právu na provedení odběru vzorku pro druhé odborné stanovisko.

V případě kontroly prodeje na dálku se vzorek pro druhé odborné stanovisko neposkytuje. Tím není dotčeno právo na druhé odborné stanovisko, které opravňuje provozovatele požádat o dokumentární přezkum podle čl. 35 odst. 1 nařízení (EU) 2017/625.

Pokud využije kontrolovaná osoba práva na druhé odborné stanovisko podle nařízení (EU) 2017/625 **ve veterinární oblasti**, pak v souladu s §53 odst. 5 veterinárního zákona veterinární inspektor při odběru kontrolního vzorku postupuje podle čl. 35 odst. 2 téhož nařízení (pokud je to vhodné a technicky proveditelné – ve vztahu k povaze vzorku).

VIII. Práva a povinnosti kontrolujících a kontrolované osoby při provádění úředních kontrol – obecně

Obecné pravomoci k provádění úředních kontrol, včetně práv a povinností kontrolních orgánů a kontrolovaných osob jsou obecně stanoveny v zákoně o kontrole

Podle ustanovení tohoto zákona pracovník pověřený výkonem úředních kontrol a jiných úředních činností:

- *může provádět před zahájením kontroly úkony*, jejichž účelem je opatření podkladů pro posouzení, zda zahájit kontrolu, o úkonech se pořídí záznam, navazuje-li na tyto úkony kontrola, mohou sloužit skutečnosti takto získané jako podklad pro kontrolní zjištění;
- *zahajuje kontrolu z moci úřední*;
- je v souvislosti s výkonem kontroly *oprávněn vstupovat* do staveb, dopravních prostředků, na pozemky a do dalších prostor s výjimkou obydlí, jež vlastní nebo užívá kontrolovaná osoba anebo jinak přímo souvisí s výkonem a předmětem kontroly, je-li to nezbytné k výkonu kontroly. Do obydlí je kontrolující oprávněn vstoupit jen tehdy, je-li obydlí užívané k podnikání nebo provozování jiné hospodářské činnosti nebo v případě, kdy se mají prostřednictvím kontroly odstranit pochybnosti o tom, zda je obydlí užívané k těmto účelům a nelze-li dosáhnout splnění účelu kontroly jinak, vlastníci nebo uživatelé těchto prostor jsou povinni kontrolujícímu vstup umožnit;
- *požadovat prokázání totožnosti fyzické osoby*, jež je přítomna na místě kontroly, jde-li o osobu, která plní úkoly kontrolované osoby, nebo osobu, která může přispět ke splnění účelu kontroly;
- *provádět kontrolní nákupy, odebírat vzorky, provádět potřebná měření, sledování, prohlídky a zkoušky*;
- *požadovat poskytnutí údajů, dokumentů a věcí vztahujících se k předmětu kontroly nebo k činnosti kontrolované osoby* (dále jen „podklady“); v odůvodněných případech může kontrolující zajišťovat originální podklady;
- *pořizovat obrazové nebo zvukové záznamy*;
- *v míře nezbytné pro průběh kontroly užívat technických prostředků* kontrolované osoby, a to po předchozím projednání s kontrolovanou osobou;
- *vyžadovat od kontrolované osoby a povinné osoby další součinnost* potřebnou k výkonu kontroly;
- *je povinen zjistit stav věci* v rozsahu nezbytném pro dosažení účelu kontroly a v závislosti na povaze kontroly doložit kontrolní zjištění potřebnými podklady;
- *je povinen šetřit práva a oprávněné zájmy* kontrolované osoby, povinné osoby a třetí osoby;
- *je povinen předložit kontrolované osobě nebo povinné osobě pověření ke kontrole*, a požádá-li o to kontrolovaná osoba nebo povinná osoba, též další dokument, který dokládá, že se jedná o osobu uvedenou v pověření ke kontrole;
- *je povinen vydat potvrzení o zajištěných originálních podkladech*, a pominou-li důvody jejich zajištění, neprodleně je vrátit;

- *je povinen umožnit kontrolované osobě účastnit se kontrolních úkonů při výkonu kontroly na místě, nebrání-li to splnění účelu nebo provedení kontroly;*
- *je povinen vyhotovit protokol o kontrole ve lhůtě 30 dnů ode dne provedení posledního kontrolního úkonu, ve zvláště složitých případech do 60 dnů, a doručit jeho stejnopis kontrolované osobě;*
- *může odebírat pouze nezbytně nutné množství vzorku; o odběru vzorku vydá potvrzení;*
- *je oprávněn ukládat opatření k odstranění nebo prevenci nedostatků zjištěných kontrolou, opatření k odstranění nebo prevenci nedostatků zjištěných kontrolou se uvede v protokolu o kontrole;*
- *musí zachovávat mlčenlivost o všech skutečnostech, o kterých se dozvěděla v souvislosti s kontrolou nebo s úkony předcházejícími kontrole, a nezneužívat takto získaných informací.*

Kontrolovaná osoba má právo požadovat předložení pověření, namítat podjatost, seznámit se s protokolem, podat písemné a zdůvodněné námitky proti kontrolním zjištěním.

Kontrolovaná osoba je povinna vytvořit podmínky pro výkon kontrol, umožnit kontrolnímu orgánu výkon jeho oprávnění ke kontrole, poskytovat součinnost, na žádost kontrolního orgánu poskytnout ve stanovené lhůtě písemnou zprávu.

Minimální náležitosti Protokolu o kontrole jsou stanoveny v § 12 zákona o kontrole a jedná se o označení kontrolního orgánu a kontrolujícího, označení ustanovení právního předpisu vymezujícího pravomoc kontrolního orgánu k výkonu kontroly, označení přizvané osoby, včetně důvodu jejího přizvání, označení kontrolované osoby, označení předmětu kontroly, kontrolní úkon, jímž byla kontrola zahájena, a den, kdy byl tento kontrolní úkon proveden, poslední kontrolní úkon předcházející vyhotovení protokolu o kontrole a den, kdy byl tento kontrolní úkon proveden, kontrolní zjištění, obsahující zjištěný stav věci s uvedením nedostatků a označení právních předpisů, které byly porušeny, včetně uvedení podkladů, z kterých tato kontrolní zjištění vycházejí, poučení o možnosti podat proti kontrolním zjištěním uvedeným v protokolu o kontrole námitky s uvedením lhůty pro jejich podání a komu se podávají, datum vyhotovení, podpis kontrolujícího

Podle § 12 odst. 3 zákona o kontrole kontrolní orgán doručí kontrolované osobě stejnopis protokolu o kontrole.

Kontrolovaná osoba je oprávněna podle § 10 odst. 1 písm. c) zákona o kontrole seznámit se s kontrolním zjištěním popsaném a doloženém v protokole o kontrole. Podpis kontrolované osoby na protokolu o kontrole je podle zákona o kontrole třeba pouze při předání protokolu o kontrole na místě (tzn. osobním doručení), pokud jsou kontrolním pracovníkem na místě kontroly zhodnoceny kontrolované požadavky a vyhotoven o výsledcích kontroly protokol o kontrole. V případě osobního doručení formou předání na místě kontrolované osobě je protokol po předchozím podpisu kontrolujícího a poučení pro případ odmítnutí převzetí předán k seznámení a podpisu kontrolované osobě. Při odmítnutí převzetí protokolu kontrolovanou osobou se považuje protokol o kontrole za doručенý okamžikem pokusu o předání (§ 24 odst. 3, 4 správního řádu). Podle § 12 odst. 1 písm. k) zákona o kontrole je stanovena povinnost protokol o kontrole opatřit pouze podpisem kontrolujícího.

Kontrolovaná osoba může v souladu s § 13 zákona o kontrole podat proti protokolu písemné a zdůvodněné námitky.

Každá *kontrolovaná osoba* má v souladu se správním řádem právo na odvolání proti rozhodnutí a o tomto svém právu je vždy kontrolními pracovníky informována.

Příslušné orgány mohou v případě zjištění porušení povinností stanovených právními předpisy uložit opatření a/nebo sankci. Proces ukládání sankce je upraven především správním řádem a zákonem o odpovědnosti za přestupky. Zákon o odpovědnosti za přestupky je zákonem speciálním k správnímu řádu.

Úřední veterinární lékaři (ÚVL) jsou v souladu s veterinárním zákonem a zákonem o kontrole oprávněni:

- vstupovat na pozemky, do provozních, skladovacích a jiných prostorů, zařízení a dopravních prostředků sloužících k činnosti kontrolovaných osob, do celních prostorů pohraničních celních úřadů a provádět na těchto místech potřebné úkony a šetření;
- vyžadovat potřebné doklady, údaje a ústní nebo písemná vysvětlení a pořizovat fotodokumentaci;
- odebírat vzorky k laboratornímu vyšetření;
- ověřovat totožnost kontrolovaných osob;
- požadovat podání písemné zprávy o odstranění zjištěných nedostatků;
- zajistit živočišné produkty, vedlejší živočišné produkty, získané produkty nebo krmiva na přiměřenou dobu úřední veterinární závěrou;
- v případě nebezpečí hrozícího pro zdraví lidí nebo zvířat na místě pozastavit či znehodnotit a neškodně odstranit živočišné produkty, vedlejší živočišné produkty, získané produkty nebo krmiva anebo nařídít jejich znehodnocení, popřípadě pozastavit; omezit nebo zakázat jejich výrobu, zpracování nebo uvádění do oběhu;
- požadovat pomoc nezbytnou k řádnému výkonu státního veterinárního dozoru.

Za ÚVL se považuje veterinární lékař orgánu veterinární správy a také veterinární lékař Ministerstva obrany nebo Ministerstva vnitra, který byl pověřen výkonem státního veterinárního dozoru.

ÚVL jsou povinni:

- šetřit práva a právem chráněné zájmy kontrolovaných osob;
- zachovávat mlčenlivost o všech skutečnostech tvořících předmět obchodního a služebního tajemství, o kterých se dozvěděli při výkonu dozoru;
- prokazovat svou totožnost služebním průkazem;
- pořizovat protokol o provedeném odběru vzorků, o zjištěných nedostacích a o uložených opatřeních.

Osoby, které jako podnikatelé získávají, vyrábějí, zpracovávají, ošetřují, balí, skladují, přepravují a uvádějí do oběhu živočišné produkty, jsou povinny:

- vytvářet vhodné podmínky k provádění odborných veterinárních úkonů ke kontrole zdravotní nezávadnosti živočišných produktů a dodržování hygienických požadavků na výrobu, zpracování a uvádění do oběhu;
- poskytovat orgánům vykonávajícím státní veterinární dozor údaje o původu surovin;

- poskytovat nezbytnou součinnost orgánům, které provádějí odběr vzorků a šetření v souvislosti s plněním plánu sledování některých látek a jejich reziduí a dodržovat opatření přijatá na základě tohoto šetření;
- provozovatel jatek je povinen vytvořit podmínky pro prohlídku jatečných zvířat a masa a poskytnout bezplatně osobám, které ji provádějí nezbytnou věcnou, osobní a jinou pomoc.

IX. Dodržování provozních kritérií – obecně

MZ

Pravomoci k provádění úředních kontrol

Pravomoci pracovníků KHS při úřední kontrole jsou stanoveny § 82 a § 84 zákona o ochraně veřejného zdraví, § 16 zákona o potravinách, § 17 zákona o kontrole, § 23a odst. 1 písm. b) zákona o ochraně spotřebitele. Pravomoci pracovníků KHS jsou omezeny na jejich správní obvody, které jsou vymezeny zákonem o ochraně veřejného zdraví.

Sankce

V případě zjištění porušení povinností stanovených právními předpisy mohou orgány ochrany veřejného zdraví uložit sankce podle § 92a, § 92d – 92f a § 92k zákona o ochraně veřejného zdraví, §17 a §17b zákona o potravinách, § 15 zákona o kontrole, § 24 – 24b zákona o ochraně spotřebitele.

Lze také uložit nefinanční sankci a to domluvu dle § 91 nebo napomenutí dle § 45 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

Při rozhodování o uložení pokuty a její výši se přihlíží zejména k závažnosti, způsobu, době trvání a následkům protiprávního jednání. V případě, kdy došlo k nápravě bezprostředně poté, kdy bylo zjištěno porušení povinností, orgánu ochrany veřejného zdraví byla poskytnuta účinná součinnost, nedošlo k poškození zdraví fyzických osob ani vzniku nebo hrozbě epidemie, může orgán ochrany veřejného zdraví od uložení pokuty upustit.

Účinnost, přiměřenost a vhodnost úředních kontrol

Účinnost úředních kontrol je prověřována na úrovni MZ oddělením hygieny výživy, předmětů běžného užívání, dětí a mladistvých kontrolami zahrnující vyhodnocení účinnosti kontrol na základě dat z IS, ověřování plnění cílených úkolů hlavního hygienika ČR, kontroly postupů při ukládání nápravných opatření a sankcí v případech odvolání.

Na regionální úrovni je účinnost, kvalita a efektivita úředních kontrol prověřována a hodnocena na základě dvouступňového řízení, práce pracovníků KHS je hodnocena jejich bezprostředním nadřízeným, tj. vedoucí oddělení příp. ředitel odboru. Ředitel příslušného odboru provádí hodnocení výsledků Oddělení hygieny výživy a předmětů běžného užívání a Oddělení hygieny dětí a mladistvých.

Pracovníky provádějící úřední kontroly bez střetu zájmu

Je vypracován Etický kodex, který je souhrnem norem chování při výkonu povolání, které zdůrazňují vztah k dodavatelům, zaměstnancům, občanům a k širšímu hospodářskému a státnímu společenství zejména při plnění úkolů státní správy na úseku ochrany veřejného zdraví.

Pro více informací – viz bod VI. *Vyloučení střetu zájmu – obecně.*

Odpovídající laboratorní kapacity včetně dostatečného počtu kvalifikovaných a zkušených pracovníků

Analýzu vzorků odebraných při úředních kontrolách pracovníky KHS provádějí Zdravotní ústav se sídlem v Ostravě, Zdravotní ústav se sídlem v Ústí nad Labem, a případně SVÚ Praha. Laboratoře jsou akreditovány podle ČSN ISO/IEC 17025. Jejich způsobilost

je posuzována ve shodě s touto ISO normou Českým institutem pro akreditaci. Kvalifikace personálu, pracovní prostory, laboratorní přístroje a dodržování předepsaných postupů se odvíjí od uvedené akreditace. Každá laboratoř má zpracovaný metrologický řád.

Odpovídající a řádně udržovaná zařízení a vybavení, aby pracovníci mohli provádět úřední kontroly účinné a efektivně

Požadavky na vhodnost a udržování zařízení a pomůcek používaných kontrolními pracovníky při úřední kontrole jsou upraveny metrologickým řádem. Požadavky na vybavení jsou rovněž uvedeny v obecném standardním pracovním postupu pro úřední kontroly.

Pohotovostní plány a připravenost příslušných orgánů konat podle nich v případě mimořádné události

Každá KHS má zpracovaný vlastní plán postupu při mimořádných situacích, který se vztahuje i na hygienu potravin a hygienu předmětů běžného užívání. Plán zahrnuje seznam kontaktů, který je pravidelně aktualizován. Tento plán je k dispozici všem pracovníkům krajských hygienických stanic.

Pro více informací – viz bod XV. Řízení mimořádných situací a krizí / pohotovostní plány.

SZPI

Pravomoci k provádění úředních kontrol

Pravomoci SZPI k úřední kontrole vyplývá zejména z § 16 zákona o potravinách, § 23a zákona o ochraně spotřebitele, § 3 zákona o SZPI a vztahuje se ke kontrole zemědělských výrobků a potravin u fyzických a právnických osob.

Povinnosti provozovatele podrobit se kontrole a být nápomocen

Oprávnění příslušných orgánů vstupovat na pozemky, do staveb a jiných prostor za účelem provedení kontroly vyplývá z § 7 zákona o kontrole, stejně tak i povinnost kontrolovaných být nápomocen vyplývá z § 10 odst. 2 téhož zákona. Neplnění povinnosti provozovatelů potravinářského provozu může být inspektorem hodnoceno jako maření kontroly, které je pod sankcí.

Pro více informací – viz bod VIII Práva a povinnosti kontrolujících a kontrolované osoby při provádění úředních kontrol obecně.

Opatření v případě neshody

Pravomoc inspektora SZPI spočívají mj. v ukládání opatření k odstranění neshody a kontrole plnění těchto opatření. Jedná se o opatření, jež je SZPI oprávněna ukládat dle § 5 zákona o SZPI. Opatření je nástrojem směřujícím k přímému odstranění protiprávního stavu a jako takový zahrnuje řadu přístupů (např. může být uložen zákaz prodeje potravin, zničení potravin, přeznačení potravin). Pokud kontrolovaná osoba s uloženým opatřením nesouhlasí, může proti němu podat do 5 pracovních dnů ode dne jeho oznámení písemné odvolání, a to u inspektorátu, jehož inspektor napadené opatření vydal. Podané odvolání nemá odkladný účinek. O odvolání rozhodne ředitel inspektorátu ve lhůtě nejpozději do 3 pracovních dnů ode dne, kdy odvolání došlo příslušnému inspektorátu. Rozhodnutí ředitele o odvolání je konečné. Tím není dotčeno právo uplatnit přezkoumání soudní cestou.

Odstranění neshody a prevence neshody jsou ukazateli účinnosti kontroly. Vnitřním předpisem jsou procesy ukládání opatření a jejich kontrola detailně popsány.

Sankce

Kontrolované osobě, která porušila právní předpisy, musí být ve správním řízení uložena pokuta. Jen v případech, kdy došlo k nápravě protiprávního stavu v souladu s uloženým opatřením nebo bezprostředně poté, kdy bylo zjištěno porušení povinnosti a nejednalo se o potravinu škodlivou pro zdraví nebo o klamání spočívající v porušování některých práv duševního vlastnictví lze upustit od uložení pokuty v souladu s § 17i odst. 2 zákona o potravinách, resp. § 11 odst. 3 zákona o SZPI.

SZPI jakožto správní úřad vykonávající státní dozor je oprávněna dle § 3 odst. 3 písm. a) zákona o SZPI ukládat sankce, a to zejména podle zákona o potravinách a dalších zvláštních zákonů. Jedná se o sankce peněžní pokuty. Proces ukládání takové sankce je upraven především správním řádem a zákonem o odpovědnosti za přestupky, který nabyl účinnosti 01. 07. 2017. Zákon o odpovědnosti za přestupky je zákonem speciálním k správnímu řádu. Peněžní pokuty lze ukládat i za přestupek, kterým je dle § 11 odst. 1 písm. c) zákona o SZPI, nesplnění opatření. Pokud se týká ukládaných pokut, je třeba konstatovat, že SZPI v případě zjištění většího množství porušení ukládá úhrnné pokuty za všechna tato porušení jedním rozhodnutím, a přitom nekvantifikuje, jak jednotlivá porušení odůvodňují celkovou výši pokuty, nýbrž hodnotí závažnost všech protiprávních jednání společně. Tento přístup je založen na zásadě tzv. absorpce sazeb, kdy přísnější trest pohlcuje mírnější. Mírněji postihnutelné přestupky lze chápat jako přitěžující okolnosti. Není proto možné některé příklady přesně zdokumentovat s ohledem na výši uložené sankce.

Pokud se týká výše sankce ve vztahu k úměrnosti, účinnosti a její schopnosti odradit pachatele přestupku od jeho dalšího páčání jsou tyto podmínky v obecné rovině zajištěny přiměřeností pokuty a jejím včasným uložením. Výše pokuty se stanovuje s přihlédnutím k zákonným kritériím dle § 37 a násl. zákona o odpovědnosti za přestupky, zejména k povaze a závažnosti přestupku a dalším přitěžujícím či polehčujícím okolnostem.

Pokud se týká včasnosti uložení pokuty, tak řízení o uložení pokuty je nutno zahájit do uplynutí promlčecí doby dle § 30 zákona o odpovědnosti za přestupky, (do 1 roku nebo do 3 let, jde-li o přestupek se sazbou horní hranice pokuty alespoň 100 000,- Kč, ode dne, kdy byl přestupek spáchán), a po jeho zahájení dodržovat procesní lhůty stanovené v § 71 správního řádu, (základní lhůta je bez zbytečného odkladu) a v § 94 zákona o odpovědnosti za přestupky, nejpozději do 60 dnů od zahájení řízení. Pokuty za přestupky jsou ukládány v prvním stupni inspektoráty SZPI. Proti rozhodnutí inspektorátu se lze odvolat v souladu s § 81 a násl. správního řádu, a o odvolání rozhoduje ústřední inspektorát SZPI.

Pracovníky bez střetu zájmu

Vnitřním předpisem a pracovní smlouvou jsou pracovníci SZPI zavázáni vyhnout se aktivitám, při kterých by mohlo dojít ke střetu zájmu.

Pro více informací – viz bod VI. *Vyloučení střetu zájmu – obecně.*

Odovídající laboratorní kapacity včetně dostatečného počtu kvalifikovaných a zkušených pracovníků

Standard na kvalifikaci personálu, pracovní prostory, laboratorní přístroje a přesné dodržování předepsaných postupů je dán akreditací laboratoří SZPI.

Laboratorní zařízení, jejich vhodnost a udržování jsou dány akreditací. Požadavky na vhodnost a udržování zařízení a pomůcek používaných inspektory je ošetřeno metrologickým řádem (vnitřním předpisem).

Shoda – protokol o kontrole

Kontrolovaná osoba je vždy seznámena s kontrolním zjištěním popsaném a doloženém v protokolu o kontrole a při jeho projednávání je seznámena se svými právy.

Účinnost, přiměřenost a vhodnost úředních kontrol

Účinnost úředních kontrol je prověřována na základě dat z IS KOPR. Kontrolní činnost má výstupy (protokol, návrh na správní řízení, atd.), které lze monitorovat z hlediska toho, zda byly provedeny v souladu s vnitřním předpisem. Tyto výstupy jsou měřitelné z hlediska shody s požadavky právních předpisů. Schopnost procesu kontrolní činnosti dosahovat plánované výsledky je zabezpečena monitorováním a měřením procesů, přezkoumáváním dodržování postupů pro kontrolní činnost a potřebnými kompetencemi zaměstnanců. Nezbytné kompetence zaměstnanců jsou dosahovány plněním kvalifikačních požadavků a vzděláváním.

Jednou z forem dohledu nad prováděním kontrolní činnosti jsou interní audity systému managementu jakosti, dále jsou prováděny metodické kontroly, jejichž účelem a cílem je ověření dodržování pravidel stanovených pro výkon úřední kontroly (včetně posouzení realizovatelnosti těchto nastavovaných pravidel v praxi) a posoudit efektivitu metodického vedení.

Pohotovostní plány a připravenost příslušných orgánů konat podle nich v případě mimořádné události

Pro oblast mimořádných událostí v oblasti bezpečnosti potravin byl zpracován Pohotovostní plán SZPI pro krizové situace, jehož cílem je stanovení postupu SZPI při výskytu potravinu představující vážné riziko na trhu, přičemž se tím myslí postupy týkající se navazující kontrolní činnosti i komunikace s veřejností.

Pro více informací – viz *bod XV. Řízení mimořádných situací a krizí / pohotovostní plány – obecně.*

SVS

Pravomoci k provádění úředních kontrol

Pravomoc k úřední kontrole vyplývá zejména z § 48 a 49 veterinárního zákona, § 16 zákona o potravinách, § 24 plemenářského zákona, § 23a zákona o ochraně spotřebitele, § 3 zákona o SZPI a vztahuje se ke kontrole zemědělských výrobků a potravin u fyzických a právnických osob.

Úředním veterinárním lékařem (ÚVL) je veterinární lékař orgánu veterinární správy. Za úředního veterinárního lékaře se považuje také veterinární lékař Ministerstva obrany nebo Ministerstva vnitra, který byl pověřen výkonem státního veterinárního dozoru.

Povinnosti provozovatele podrobit se kontrole a být nápomocen – viz *bod VIII Práva a povinnosti kontrolujících a kontrolované osoby při provádění úředních kontrol obecně.*

Shoda – protokol o kontrole

Kontrolovaná osoba je vždy seznámena s kontrolním zjištěním popsaném a doloženém v protokole o kontrole. Tento protokol je projednán s kontrolovanou osobou a protokol je vždy podepsán kontrolním pracovníkem a kontrolovanou osobou, která je vždy v rámci projednávání výsledků kontroly seznámena se svými právy.

Opatření v případě neshody – obecně

V případě zjištění porušení povinností stanovených právními předpisy mohou orgány veterinárního dozoru uložit:

A. ROZHODNUTÍ O PŘESTUPKU

Orgány veterinárního dozoru při rozhodování o určení druhu správního trestu a jeho výměry postupují podle § 35–40 zákona o odpovědnosti za přestupky.

B. ROZHODNUTÍ O ZÁVAZNÉM POKYNU včetně nápravných opatření podle veterinárního zákona (§ 48 odst. 1 písm. g), § 49 odst. 1 písm. g) nebo zákona na ochranu zvířat proti týrání (§ 22 odst. 1 písm. l)).

C. MIMOŘÁDNÁ VETERINÁRNÍ OPATŘENÍ (§§ 13, 15, 46, 54, 55 veterinárního zákona), zejména:

1. Ochranná a tlumící opatření:

a) při podezření z výskytu nákazy nařizovaná (§ 13 odst. 1 veterinárního zákona);

b) po potvrzení výskytu nákazy nařizovaná (§ 15 odst. 1 veterinárního zákona).

2. Veterinárně hygienická opatření (§ 54 odst. 2 písm. b) veterinárního zákona,).

3. Opatření k veterinární ochraně státního území (§ 54 odst. 2 písm. c) veterinárního zákona,).

D. BEZPROSTŘEDNÍ ZÁSAHY

– opatření podle § 13 odst. 3 veterinárního zákona („na místě“)

- opatření podle § 53 odst. 1 veterinárního zákona.

E. VETERINÁRNÍ OPATŘENÍ podle § 17b veterinárního zákona.

F. ODEJMUTÍ NEBO POZASTAVENÍ SCHVÁLENÍ (např. § 22 veterinárního zákona, § 22 odst. 1 písm. f) zákona o ochraně zvířat proti týrání).

G. ODEJMUTÍ A ZMĚNA POVOLENÍ (např. § 50, resp. § 51 veterinárního zákona).

H. OPATŘENÍ po veterinární kontrole při příchodu na místo určení.

§ 30 odst. 2 veterinárního zákona – o umístění zvířat v karanténě nebo o jejich poražení či utracení, anebo o neškodném odstranění živočišných produktů.

I. OPATŘENÍ po provedení pohraniční veterinární kontroly

§ 33 a § 35 veterinárního zákona., nebo postup dle čl. 65 až 72 nařízení (EU) 2017/625

J. NÁVRH NA ZRUŠENÍ NEBO POZASTAVENÍ ŽIVNOSTI

§ 13 a odst. 2 zákona na ochranu zvířat proti týrání, („Zjistí-li příslušný orgán veterinární správy závažné nebo opětovné porušení povinností právnické nebo fyzické osoby uvedené v odstavci 1, stanovených tímto zákonem, podá návrh příslušnému živnostenskému úřadu, aby podle § 58 odst. 2 písm. a) živnostenského zákona živnostenské oprávnění zrušil nebo provozování pozastavil.“).

K. PODNĚT

§ 42 správního řádu – povinnost přijímání podnětů k zahájení řízení, resp. právo jiného správního orgánu podat podnět k zahájení řízení z moci úřední;

§ 24a zákona o ochraně zvířat proti týrání – podněty obecním úřadům obcí s rozšířenou působností k projednávání přestupků a správních deliktů vyplývajících z porušení povinností uložených chovatelům a ostatním fyzickým nebo právnickým osobám zákonem o ochraně zvířat proti týrání + odborné vyjádření podle § 24a zákona o ochraně zvířat proti týrání.

L. ZVLÁŠTNÍ OPATŘENÍ

§ 25 odst. 3 plemenářského zákona.

M. NÁPRAVNÁ OPATŘENÍ

§ 24 odst. 6 písm. c) plemenářského zákona.

N. TRESTNÍ OZNÁMENÍ – ve všech případech, kdy vznikne podezření ze spáchání trestného činu - § 8 trestního řádu.

V oblastech kontroly ochrany veřejného zdraví, zdraví zvířat, používání léčiv a léčivých přípravků, označování a evidence hospodářských zvířat vedou správní řízení orgány veterinární správy.

Účinnost, přiměřenost a vhodnost úředních kontrol v oblasti *veterinární hygieny a ochrany veřejného zdraví* je zajištěna ustanoveními veterinárního zákona a zákona o potravinách. Provádění úředních kontrol se řídí zákonem o kontrole, kde jsou mimo jiné vymezeny povinnosti a oprávnění kontrolních pracovníků.

Nástrojem prověřujícím účinnost úředních kontrol jsou metodické kontroly prováděné odbornými útvary SVS zahrnující vyhodnocování účinnosti kontrol na základě dat z IS SVS, ověřování plnění úkolů a výstupů z cílených kontrolních akcí, kontrolní akce zaměřené na výkon státního veterinárního dozoru, kontroly postupů při ukládání nápravných opatření v případě nesouladu prováděné právním odborem ÚVS a vyhodnocování účinnosti školení pracovníků.

Na regionální úrovni je účinnost a efektivita úředních kontrol prověřována a hodnocena pravidelně na základě dvoustupňového řízení, práce inspektorů je hodnocena jejich přímým nadřízeným, ředitel příslušného odboru a oddělení provádí hodnocení výsledků celého odboru (oddělení – v souvislosti s organizačním uspořádáním KVS).

Orgány veterinární správy dozírají, zda jsou dodržovány povinnosti, požadavky a podmínky stanovené zvláštními právními předpisy a předpisy EU a zjišťují nedostatky a jejich příčiny.

Odpovídající a řádně udržovaná zařízení a vybavení

Podle veterinárního zákona:

- kontrolované osoby jsou povinny vytvářet vhodné podmínky pro výkon státního veterinárního dozoru a poskytovat veterinárním inspektorům nezbytnou součinnost a pomoc, veterinární inspektor je na místě kontroly vybaven odpovídajícími technickými prostředky, prostředky osobní ochrany (jednorázový oděv, rouška, brýle, rukavice, desinfekce rukou a gumových součástí ochranného oděvu) a pak podle potřeby je připraven materiál k odběru vzorků;
- pro provádění výkonu veterinárního dozoru na jatkách je provozovatel jatek povinen poskytnout osobám provádějícím prohlídku jatečných zvířat a masa místnosti vhodně vybavené pro jejich činnost s tekoucí pitnou studenou a teplou vodou a pracovní místa na výrobních linkách;

- pohraniční veterinární stanice je minimálně vybavená komunikačními prostředky včetně telefonu, faxu, terminálu systému TRACES NT a kopírovacího stroje s veškerou nezbytnou dokumentací a s možností archivování dokladů týkajících se kontroly produktů;
- k přípravě a vyhodnocení úřední kontroly slouží IS SVS a IZR MZe.

Analýzy vzorků odebraných při úředních kontrolách provedených v rámci veterinárního dozoru a kontroly zdraví zvířat provádějí laboratoře SVÚ, ÚSKVBL a laboratoře, kterým bylo vydáno pro příslušný okruh vyšetřování osvědčení o akreditaci (zákon o technických požadavcích na výrobky) a kterým SVS vydala povolení k provádění veterinární laboratorní diagnostické činnosti.

Dostatečný počet kvalifikovaných a zkušených pracovníků

V rámci SVS je odpovídající stav lidských zdrojů pro zajištění řádného výkonu působnosti SVS včetně výkonného a účinného provádění úředních kontrol zabezpečován v rámci systemizace podle zákona o státní službě, a to stanovením počtu služebních míst zaměstnanců a ostatních zaměstnanců. Dále je trvale monitorován stav neobsazených míst v organizačních strukturách všech organizačních útvarů ÚVS a KVS a následně jsou organizována příslušná výběrová řízení s cílem tato volná místa obsadit.

Zaměstnanci SVS jsou k výkonu úředních kontrol způsobilí splněním všech požadavků na obsazení daného služebního místa stanovených zákonem o státní službě, definovaných obory služby systemizovanými pro dané služební místo a dalších požadavků pro odbornou způsobilost definovaných pro služební / pracovní místo vnitřními nebo právními předpisy. Dále plní individuální vzdělávací potřeby a cíle stanovené pro státní zaměstnance a zaměstnance v pracovním poměru na daný kalendářní rok k udržení způsobilosti k výkonu činnosti včetně výkonného a účinného provádění úředních kontrol, případně k žádoucímu zvýšení kvalifikace a odborné způsobilosti. Veterinární inspektor je na místě kontroly vybaven odpovídajícími technickými prostředky, prostředky osobní ochrany (jednorázový oděv, rouška, brýle, rukavice, desinfekce rukou a gumových součástí ochranného oděvu) a pak podle potřeby je připraven materiál k odběru vzorků.

Pohotovostní plány a připravenost příslušných orgánů konat podle nich v případě mimořádné události

SVS vypracovává a aktualizuje celostátní pohotovostní plány a kontroluje jejich plnění.

Příslušné KVS vypracovávají a aktualizují krajské pohotovostní plány a kontrolují jejich plnění.

Pro více informací – viz bod XV. Řízení mimořádných situací a krizí / pohotovostní plány – obecně.

ÚKZÚZ

Pravomoci k provádění úředních kontrol

Provádění úředních kontrol se z hlediska procesního řídí zákonem o kontrole, kde jsou vymezena práva a povinnosti kontrolních pracovníků a kontrolované osoby. Inspektoři jsou oprávněni na základě výsledku kontroly při zjištění závad nařizovat opatření vedoucí k odstranění neshody a kontrolovat plnění těchto opatření. Odstranění neshody a předcházení vzniku neshody jsou ukazatele účinnosti kontroly. Postup ukládání opatření a jejich kontrola jsou zpracovány v metodických pokynech. Kvalita provádění kontrol je

zaručena vstupním vzděláním a zaškolením inspektora a dalšími komplexními školeními cíleně zaměřenými na odbornou problematiku. Inspektoři se při kontrole musí řídit také vnitřními předpisy (příkazy, pokyny), které stanovují postupy při výkonu kontroly.

Činnosti při kontrolách jsou dány metodickými postupy, popř. nařízením ředitele sekce, odboru. Výsledky kontrol se zapisují do centrálně přístupných PC programů, ze kterých se dají vygenerovat a vytisknout protokoly o kontrole. Program slouží i jako databáze a archiv protokolů a výsledků kontrol.

Povinnosti provozovatele podrobit se kontrole a být nápomocen

Kontrolované osoby jsou povinny vytvářet vhodné podmínky pro výkon kontrol a poskytovat inspektorům potřebnou součinnost, informace a podklady. Inspektor je pro výkon kontroly vybaven služebními automobily, výpočetní a komunikační technikou (notebooky, mobilní tiskárny, mobilní telefony). Součástí vybavení pro výkon inspekční činnosti je sada vzorkovacích pomůcek a osobní ochranné pracovní pomůcky.

Pro více informací – viz *bod VIII Práva a povinnosti kontrolujících a kontrolované osoby při provádění úředních kontrol obecně.*

Dostatečný počet kvalifikovaných a zkušených pracovníků

Kvalita provádění kontrol je dána vstupním vzděláním, zaškolením inspektora v rámci oddělení, prováděním kontrol pod dohledem zkušeného inspektora a metodika a dalšími komplexními školeními cíleně zaměřenými na odbornou problematiku.

Účinnost a přiměřenost úředních kontrol

Nástrojem prověřujícím efektivitu úředních kontrol jsou výstupy (výsledky) kontrolní činnosti na základě dat z IS ÚKZÚZ (např. LPIS, IS MON, IS OOS), či unijních systémů (TRACES NT). Z důvodu jednotnosti jsou nápravná opatření vyhotovena ve spolupráci s metodiky a popř. s legislativně právním oddělením ústavu.

Na regionální úrovni je účinnost a efektivita úředních kontrol prověřována a hodnocena pravidelně na základě dvoustupňového řízení. Práce inspektorů je hodnocena přímým nadřízeným (vedoucími inspekčních útvarů např. OKZV/OdKZV, OTI/OdTI, ODV) spolu se supervizemi za kontrolované oblasti (krmiva, hnojiva, POR, osiva, ŠO, RM, apod.). Dále během pravidelných porad inspekčních útvarů (OKZV/OdKZV, OTI/OdTI, ODV) jsou vedoucími inspekčních útvarů hodnoceny výsledky kontrol.

Interní audit systému úředních kontrol přezkoumává a zhodnocuje nastavení a funkčnost jednotlivých systémů úředních kontrol podle organizačního členění útvarů ÚKZÚZ v souvislosti s požadavky platné národní a evropské legislativy.

Pracovníky bez střetu zájmu

Vnitřním předpisem a pracovní smlouvou jsou zaměstnanci zavázáni vyhnout se aktivitám, při kterých by mohlo dojít ke střetu zájmu. Zákonem o kontrole jsou inspektoři vázáni zachovat mlčenlivost o všech skutečnostech, o kterých se dozvěděli v souvislosti s kontrolou a nezneužívat získaných informací.

Pro více informací – viz *bod VI. Vyloučení střetu zájmů – obecně.*

Odpovídající laboratorní kapacity včetně zkušených pracovníků

Odpovídající laboratorní kapacity, standard na kvalifikaci zkušeného personálu, udržovaná zařízení, pracovní prostory, laboratorní přístroje a přesné dodržování předepsaných postupů je dán akreditací laboratoří NRL ÚKZÚZ.

Odpovídající a řádně udržovaná zařízení a vybavení, aby pracovníci mohli provádět úřední kontroly účinné a efektivně

Inspektor je pro výkon kontroly vybaven služebními automobily, výpočetní a komunikační technikou (notebooky, mobilní tiskárny, mobilní telefony). Součástí vybavení pro výkon inspekční činnosti je sada vzorkovacích pomůcek a osobní ochranné pracovní pomůcky.

Pohotovostní plány a připravenost příslušných orgánů konat podle nich v případě mimořádné události

ÚKZÚZ má pro oblast krmiv vypracovaný Pohotovostní plán, který slouží jako návod, jak postupovat při mimořádných událostech. Pohotovostní plán je vypracován na základě článku 55 nařízení (ES) č. 178/2002, kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a stanoví postupy týkající se bezpečnosti potravin a článku 115 nařízení (EU) 2017/625 týkající se požadavku, aby členské státy vypracovaly operativní pohotovostní plány obsahující opatření, která se neprodleně provedou v případě, že je zjištěno, že krmivo nebo potravina představuje – přímo nebo prostřednictvím životního prostředí – závažné riziko pro člověka nebo zvířata.

Pro oblast škodlivých organismů vypracovává ÚKZÚZ Pohotovostní plány pro případ výskytu tzv. prioritních škodlivých organismů na území ČR. Povinnost zpracovat příslušné pohotovostní plány má podle článku 25 nařízení (EU) 2016/2031 o ochranných opatřeních proti škodlivým organismům rostlin každý členský stát, a to do července 2023. Proces přípravy těchto plánů v ČR je upřesněn v § 71 písm. j) zákona o rostlinolékařské péči. Pohotovostní plány na škodlivé organismy jsou postupně zveřejněny na stránkách MZe a ÚKZÚZ.

MZe – odbor environmentální a ekologického zemědělství

Pravomoci k provádění úředních kontrol ekologického zemědělství vyplývají ze zákona o ekologickém zemědělství, dále z nařízení (EU) 2018/848 o ekologické produkci a označování ekologických produktů a související prováděcí legislativy. Zároveň musejí být všechny úřední kontroly provedeny v souladu se zákonem o kontrole.

X. Školení pracovníků provádějících úřední kontroly – obecně

Jednotné školení – povinná témata školení podle kapitoly I, přílohy II, nařízení (EU) 2017/625, školení na národní úrovni a na úrovni EU

MZe – odbor bezpečnosti potravin

Odbor bezpečnosti potravin je garantem jednotného školení na národní úrovni a na úrovni Společenství.

Potřeba jednotného školení byla uznána v nařízení (EU) 2017/625. Povinná témata školení dle kapitoly I, přílohy II, nařízení (EU) 2017/625 se týkají těchto oblastí:

1. Různé kontrolní metody a techniky, například inspekce, ověřování, screening, cílený screening, odběr vzorků a laboratorní analýza, testování a diagnostika;
2. Kontrolní postupy;
3. Pravidla uvedená v čl. 1 odst. 2;
4. Posouzení nedodržení pravidel uvedených v čl. 1 odst. 2;
5. Nebezpečí spojená s produkcí, zpracováním a distribucí zvířat a zboží;
6. Různé fáze produkce, zpracování a distribuce a možná rizika pro lidské zdraví a popřípadě pro zdraví zvířat a rostlin, dobré životní podmínky zvířat a pro životní prostředí;
7. Vyhodnocení používání postupů HACCP a správné zemědělské praxe;
8. Systémy řízení, například programy zajišťování jakosti, které spravují provozovatelé, a jejich vyhodnocování, pokud jsou relevantní pro plnění požadavků stanovených v pravidlech uvedených v čl. 1 odst. 2;
9. Systémy úředního osvědčování;
10. Pohotovostní opatření pro mimořádné situace, včetně komunikace mezi členskými státy a Komisí
11. Soudní řízení a právní důsledky úředních kontrol;
12. Přezkoumání písemných dokumentačních materiálů a jiných záznamů, včetně materiálů a záznamů o mezilaboratorních porovnávacích zkouškách, akreditaci a posouzení rizika, které mohou být důležité pro posouzení souladu s pravidly uvedenými v čl. 1 odst. 2; součástí mohou být finanční a obchodní aspekty;
13. Kontrolní postupy a požadavky pro vstup zvířat a zboží přivážených ze třetích zemí do Unie;
14. Jakékoliv jiné oblasti nezbytné k zajištění toho, aby úřední kontroly probíhaly v souladu s tímto nařízením.

Školení na národní úrovni

Jednotný systém školení inspektorů (ISSI) se v ČR provádí na základě pracovního dokumentu „Jednotný systém školení inspektorů státních dozorových orgánů koordinovaných MZe“, ze dne 19. 6. 2006. Příslušné orgány a kontrolní orgány doporučí školitele z řad stávajících školitelů. Vytvoří se tým školitelů, schopný a kvalifikovaný školit. Podle potřeb mohou být přizváni i externí školitelé. Pro výkon lektorské činnosti jsou školitelé z týmu proškoleni ze základní pedagogické přípravy lektorů. Školení je zakončeno

písemným testem a praktickým ověřením. Za oblast školení je zodpovědný odbor bezpečnosti potravin MZe.

Na základě výše uvedeného dokumentu pracuje koordinační orgán školicích činností při Sekci potravinářství, a to pro vytváření jednotného systému školení v oblastech uvedených v kapitole I přílohy II nařízení (EU) 2017/625 a pro systém vzájemné spolupráce mezi příslušnými dozorovými orgány v oblasti vzdělávání. V koordinačním orgánu školicích činností jsou zastoupeny odbor bezpečnosti potravin Sekce potravinářství, orgány státního dozoru koordinované MZe a dále MZ, které se účastní jednotného školení inspektorů pouze v rámci EU.

Od roku 2011 až doposud je školení prováděno e-learningovou formou.

Technickou podporu e-learningového kurzu zajišťuje Ústav zemědělské ekonomiky a informací (ÚZEI) prostřednictvím e-learningové platformy. MZe a ÚZEI zpracované odborné texty každého modulu aktualizují, v případě potřeby MZe zajistí zpracování nových modulů dle článku 5 odst. 4 nařízení (EU) 2017/625 a dle článku 1 odstavec 2 b) a i).

Obsah modulů (kurzů) školení vycházejících z oblastí uvedených v kapitole I, přílohy II, nařízení (EU) 2017/625 a na přání inspektorů byl přidán modul Všeobecný přehled o legislativě EU.

1. Deratizace v potravinářství a její kontroly;
2. Legislativa a rizika při výrobě krmiv;
3. Metody auditu;
4. Odběr vzorků potravin, surovin, krmiv a pitné vody;
5. Ochrana rostlin před škůdci;
6. Ochrana zvířat při porážení;
7. Posouzení rizik výroby potravin a krmiv;
8. Postupy založené na zásadách HACCP - část. 1;
9. Postupy založené na zásadách HACCP - část. 2;
10. Potravinové a krmivové právo;
11. Potravinové právo a uplatňování sankcí;
12. RASFF – systém rychlého varování pro potraviny a krmiva;
13. Rizika v potravinách;
14. Zpracování masa na jatkách;
15. Všeobecný přehled o legislativě EU;
16. Certifikace v oblasti výroby potravin;
17. Ekologické zemědělství;
18. Geneticky modifikované organismy

E-školení ISSI	Termín studia	Počet přihlášených účastníků	Počet absolventů	% absolventů z počtu přihlášených účastníků
1. kolo	15. 10. 2011 - 31. 7. 2012	78	74	95
2. kolo	1. 10. 2012 - 30. 4. 2013	80	75	94
3. kolo	1. 10. 2013 - 30. 4. 2014	80	71	89
4. kolo	1. 10. 2014 - 30. 4. 2015	81	75	93
5. kolo	1. 10. 2015 - 30. 4. 2016	80	71	89
6. kolo	1. 10. 2016 - 30. 4. 2017	80	70	87,5
7. kolo	1. 10. 2017 - 30. 4. 2018	81	74	91,3
8. kolo	1. 10. 2018 - 30. 4. 2019	80	68	85
9. kolo	1. 10. 2019 – 30. 4. 2020	82	68	83
10. kolo	1. 10. 2020 - 30. 4. 2021	72	64	88,9
11. kolo	1. 10. 2021 – 30. 4. 2022	81	59	72,8
12. kolo	3. 10. 2022 – 30. 4. 2023	73	58	79,5
13. kolo	1. 10. 2023 – 30. 4. 2024	66		

Pro zajištění vlastního systému vzdělávání v oblasti úředních kontrol potravin a krmiv, zdraví a pohody zvířat a zdraví rostlin, vypracovává každá dozorová organizace pro své inspektory plány školení na příslušný rok na základě identifikace potřeb školení a poskytuje je na vyžádání koordinačnímu orgánu školicích činností, a to prostřednictvím místních kontaktních bodů dozorových orgánů – CPs. Ve stanovených intervalech předávají přehledy o plnění plánu školení v dohodnutém rozsahu.

Pro více informací o e-learningu k jednotnému školení inspektorů viz odkaz na internetových stránkách: [E-learning k jednotnému školení inspektorů – Bezpečnost potravin \(bezpecnostpotravin.cz\)](http://bezpecnostpotravin.cz).

Školení na úrovni EU

Školící strategie EK je vysvětlena v dokumentu *Zlepšení školení pro zvýšení bezpečnosti potravin KOM (2006) 519 v konečném znění, (Better Training for Safer Food, COM(2006)519 Final)* (dále jen „BTSF“) a ve strategickém dokumentu BTSF z července 2009.

Školení BTSF, které od r. 2006 organizuje EK prostřednictvím DG SANCO, od r. 2015 prostřednictvím DG SANTE je určeno pro zaměstnance provádějící úřední kontroly potravin a krmiv, zdraví a pohody zvířat a zdraví rostlin, a to jak z členských států, tak z třetích a rozvojových zemí pro lepší poznání potravinových norem a dovozních postupů v EU a při uvádění zboží na trh. DG SANTE spolupracovala s Výkonnou agenturou pro spotřebitele, zdraví, zemědělství a potraviny (CHAFFEA), která řídí programy školení BTSF.

Agentura CHAFEA ukončila činnost 1. dubna 2021 a byla nahrazena nově vytvořenou Evropskou výkonnou agenturu pro zdraví a digitální technologie „HaDEA“.

HaDEA řídí všechny fáze školení BTSF, od vyhlášení výběrových řízení, hodnocení nabídek, zadávání zakázek až po dohled nad realizací.

HaDEA provozuje Akademii BTSF: [BTSF ACADEMY \(europa.eu\)](http://BTSF.ACADEMY.europa.eu).

Komise organizuje školení pro pracovníky jiných orgánů členských států dle čl. 130 nařízení (EU) 2017/625.

Tok informací ohledně národních školicích aktivit (povinná témata kapitoly I přílohy II nařízení (EU) 2017/625) a školicích aktivit EU je zajišťován výše uvedeným koordinačním orgánem školicích činností, koordinátorem je národní kontaktní bod – NCP z odboru bezpečnosti potravin (Sekce potravinářství), členy jsou místní kontaktní body – CPs jednotlivých dozorových orgánů a MZ.

Počet proškolených účastníků z ČR: r. 2006–20, r. 2007–36, r. 2008–41, r. 2009–43, r. 2010–73, r. 2011–96, r. 2012–112, r. 2013–136, r. 2014–168, r. 2015–169, r. 2016–140, r. 2017–122, r. 2018–95, r. 2019–128 a r. 2020 - od 1. ledna do 5. března – 32 účastníků (pandemie Covid 19), r. 2021–70, r. 2022–114 a r. 2023 (1.-3. Q) –83.

E-learningové kurzy BTSF probíhají od února roku 2014 a jsou dostupné v pěti jazycích (EN, FR, DE, ES, PT).

V současné době existuje celkem 14 e-learningových kurzů:

1. Systém analýzy rizika a stanovení kritických kontrolních bodů (HACCP);
2. Dobré životní podmínky zvířat při porážce a usmrcování za účelem kontroly onemocnění;
3. Pravidla pro materiály přicházející do styku s potravinami;
4. Výživa zvířat;
5. Systém rychlého varování pro potraviny a krmiva (RASFF);
6. Hygiena potravin a kontrola produktů rybolovu a živých mlžů;
7. Prevence, kontrola a eradikace TSE;
8. Dobré životní podmínky zvířat při porážce a usmrcování drůbeže za účelem kontroly onemocnění;
9. Pohotovostní plánování pro nákazy zvířat;
10. Dobré životní podmínky brojlerů na farmách;
11. Techniky odhalování podvodů v zemědělství a potravinářství;
12. Techniky odhalování podvodů v zemědělství a potravinářství při elektronickém obchodování (e-commerce);
13. Prostředky pro zlepšování potravin;
14. Opatření ke zmírnění rizika při používání pesticidů.

Všechny e – kurzy BTSF jsou pro jednotlivé členské státy od r. 2017 bez kvót, je možno obsazovat místa bez omezení.

Počet přihlášených účastníků: r. 2019–74, r. 2020–12, r. 2021–24, r. 2022–20, r. 2023–66.

Koncepce vzdělávání v příslušných orgánech

MZ

Koncepce vzdělávání pracovníků KHS je odvozena ze služebního předpisu náměstka ministra vnitra pro státní službu, kterým se stanoví Rámcová pravidla vzdělávání státních zaměstnanců ve služebních úřadech a z usnesení vlády č. 899 o Rámcových pravidlech vzdělávání zaměstnanců ve správních úřadech 7. září 2020), a z Metodického pokynu pro zajišťování vzdělávání pracovníků krajských hygienických stanic. V souladu s těmito dokumenty se vzdělávání člení na vstupní, průběžné, vzdělávání představených a jazykové vzdělávání.

Vstupní vzdělávání představuje povinný blok přednášek, které slouží k základní orientaci nového zaměstnance (v pracovním i služebním poměru) v úřadu i na pracovišti. Zahrnuje seznámení zaměstnanců s pravidly BOZP a PO, s informacemi o chodu úřadu i konkrétního pracoviště, seznámení se základními vnitřními předpisy KHS, náplní práce, práce s informačními systémy a další.

Východiskem pro stanovení individuálních potřeb v rámci *prohlubování vzdělávání* (průběžného, jazykového vzdělávání a vzdělávání představených) je především služební hodnocení státních zaměstnanců. Jedním z výstupů hodnocení je stanovení individuálních vzdělávacích cílů pro rok následující, včetně předpokládaného časového horizontu jejich splnění. Jednotlivé vzdělávací aktivity vedoucí k naplnění těchto cílů jsou konkretizovány v individuálním vzdělávacím plánu každého pracovníka, který je tvořen nadřízeným zaměstnancem podle potřeb vycházejících z místa, na kterém zaměstnanec vykonává práci.

Jako pomůcka pro sestavení individuálního plánu vzdělávání slouží *plán školení*, který zpracovávají školící centrum Institut postgraduálního vzdělávání pracovníků ve zdravotnictví v Praze. Tento plán je zveřejněn na internetu a udává místo, téma a termín školící akce. Na závěr školící akce účastníci vyplňují formulář, ve kterém hodnotí odbornou úroveň přednášejícího, srozumitelnost přednášky a využitelnost získaných informací v praxi. Tím je zajištěna zpětná reakce ze strany cílové skupiny posluchačů. Na úrovni regionálních pracovišť jsou připraveny plány zejména pro školení formou seminářů a workshopů. Při identifikaci potřeb školení vychází z vyhodnocení školení v předchozím roce, změn v legislativě a návrhu vedoucích pracovníků regionálních pracovišť.

Kromě školících akcí pořádaných v rámci sektoru MZ se pracovníci KHS účastní školících akcí v rámci projektu EK BTSF, viz v předchozí kapitole Školení na úrovni EU, a dále seminářů nebo odborných akcí pořádaných dalšími orgány státní správy nebo profesními organizacemi, např. profesními sdruženími PROKOS a SYBA a Společností pro výživu.

SZPI

Vstupní a prohlubující vzdělávání zaměstnanců

Vzdělávání zaměstnanců SZPI probíhá v souladu se služebním předpisem 003/2016 Vzdělávání zaměstnanců SZPI. Na základě tohoto dokumentu je vytvořeno koncepční vzdělávání zaměstnanců SZPI, které zahrnuje povinné vzdělávací bloky a moduly v souladu se služebním předpisem náměstka ministra vnitra pro státní službu, kterým se stanoví Rámcová pravidla vzdělávání státních zaměstnanců ve služebních úřadech.

SZPI zajišťuje realizaci modulů vstupního vzdělávání, které zahrnují povinné seznámení zaměstnanců přijímaných do pracovního nebo služebního poměru s vnitřními předpisy a specifickou problematikou SZPI dle jejich profesního zaměření. Zaměstnanci kontrolní sféry vedle povinných přednášek absolvují zácvik pod vedením zkušeného inspektora a stáž na odlišném inspektorátu od místa výkonu práce. Moduly pořádané SZPI jsou doplněny o vzdělávací bloky pořádané ÚZEI, MZe a Institutem pro veřejnou správu Praha, jež sjednocují přípravu zaměstnanců státní správy a seznamují zaměstnance s činností státních institucí, veřejnou správou, veřejnými financemi, právním systémem ČR a EU a v neposlední řadě environmentální problematikou.

Vedle vstupního vzdělávání SZPI také zajišťuje *pravidelné prohlubující vzdělávání* zaměstnanců. Podkladem pro systematické vzdělávání zaměstnanců SZPI je každoroční plán vzdělávání, který je vypracován v návaznosti na Plán jakosti SZPI a nařízení (EU) 2017/625. *Plán vzdělávání* vychází z námětů jednotlivých útvarů SZPI a po schválení ústředním ředitelem se stává závazným dokumentem, který je v průběhu roku naplňován a průběžně vyhodnocován, jak na úrovni kvantity a kvality realizovaných vzdělávacích akcí, tak i z hlediska ekonomických ukazatelů. Pro oblast kontrolní sféry jsou stanovena průřezová témata pro jednotlivé komodity, která jsou často proškolená v rámci oborových porad. V případě potřeby je plán vzdělávání doplňován o aktuální školení dle změn příslušné legislativy a v souvislosti s dalšími aktuálními potřebami jednotlivých zaměstnanců v návaznosti na jejich pracovní zařazení. Každá na míru organizovaná vzdělávací akce v oblasti kontrolní činnosti má přiděleného odborného garanta, který ověřuje kompetentnost dodavatelů vzdělávací akce, identifikuje cílovou skupinu a ověřuje naplňování vzdělávacích cílů.

Stěžejní témata v oblasti kontrolní sféry dle plánu vzdělávání jsou průběžně proškolená ve spolupráci s externími dodavateli i interními lektory, většinou ve školicím středisku na inspektorátu v Brně. Při realizaci vzdělávacích akcí jsou především využívány semináře, workshopy s využitím praktických nácviků, stejně tak jako otevřené semináře a konference.

Pro inspektory jsou centrálně organizovány pravidelné porady, příp. vzdělávací akce, kde se sjednocují kontrolní postupy a inspektoři jsou seznamováni s příslušnou legislativou a její aplikací v praxi, problematikou hygieny, označování VŽP apod.

V rámci *zahraničního vzdělávání* SZPI aktivně využívá možností vzdělávání v programu BTSF, který se týká zejména zprostředkování praktických poznatků při plánování, výkonu a vyhodnocení dozorové činnosti. Zaměstnanci kontrolní sféry se účastní v zahraničí školení zaměřených na přídatné látky, dětskou výživu, systém HACCP, kontaminanty v potravinách a krmivech, audity provozovatelů, kontrolu dovozu potravin a krmiv neživočišného původu, doplňky stravy nebo výživová a zdravotní tvrzení.

SVS

Koncepce vzdělávání zaměstnanců SVS primárně vychází ze služebního předpisu nejvyššího státního tajemníka, kterým se stanoví Rámcová pravidla vzdělávání státních zaměstnanců ve služebních úřadech a z usnesení vlády č. 899 o Rámcových pravidlech vzdělávání zaměstnanců ve správních úřadech (ze dne 7. září 2020). V souladu s těmito

dokumenty se vzdělávání členů na následující druhy: vstupní, průběžné, vzdělávání představených, jazykové vzdělávání.

Vstupní vzdělávání

Vstupní vzdělávání představuje povinný blok aktivit, který se podílí na adaptaci nových zaměstnanců v podmínkách SVS (v pracovním i služebním poměru). Jednotlivé oblasti vstupního vzdělávání jsou popsány v interním dokumentu, služebním předpisu k procesu adaptace nových zaměstnanců SVS, který zahrnuje také povinná školení včetně seznámení zaměstnanců s pravidly BOZP a PO, vstupní instruktáž – obecné informace o chodu úřadu i konkrétního pracoviště, seznámení se základními interními dokumenty SVS, se základy práce s používanými informačními technologiemi (např. e-spis, OIS), a další (aktivity jsou podrobně popsány pro každého nového zaměstnance v individuálním plánu jeho adaptace). V neposlední řadě každý nový zaměstnanec absolvuje Společný seminář pro nově přijaté zaměstnance pořádaný MZe ve spolupráci s ÚZEI.

Průběžné vzdělávání

Vzdělávacím cílem průběžného vzdělávání je odborný a osobní rozvoj zaměstnanců. Zákonnou povinností je úspěšné absolvování úřednické zkoušky v příslušném/příslušných oboru/oborech státní služby a to do 1 roku ode dne vzniku služebního poměru. Průběžné vzdělávání zahrnuje dále nejen povinné, případně periodicky se opakující vzdělávání, ale především další vzdělávání pro rozvoj odborných znalostí a dovedností zaměstnance, a to na základě identifikovaných vzdělávacích potřeb. V souvislosti s legislativními změnami se zvýraznila v rámci prohlubování vzdělání podpora SVS veterinárními lékaři při získávání potřebných atestací. K výkonu státního veterinárního dozoru je způsobilý úřední veterinární lékař, který získal atestaci I. stupně. Na služební místo představeného může být jmenován pouze úřední veterinární lékař, který získal atestaci II. stupně.

Vzdělávání představených/vedoucích zaměstnanců

Vzdělávacím cílem je osvojit si základní obecné kompetence pro vedoucí pracovníky. Například v oblasti role a osobnosti představeného/vedoucího, řízení lidských zdrojů včetně hodnocení zaměstnanců, komunikace.

Jazykové vzdělávání

Cílem jazykového vzdělávání je osvojit si znalost cizího jazyka pro prokázání úrovně znalosti cizího jazyka požadovaného na daném služebním místě nebo požadovaného v případě, že je zaměstnanec zapojen do přípravy a výkonu předsednictví ČR v Radě EU. Úroveň znalosti cizího jazyka je prokazována složením standardizované jazykové zkoušky podle Seznamu standardizovaných jazykových zkoušek zveřejněných ve Věstníku MŠMT.

Proces vzdělávání se v podmínkách SVS uskutečňuje postupně v následujících fázích: identifikace vzdělávacích potřeb a plánování vzdělávání, realizace vzdělávání a vyhodnocení vzdělávání.

Identifikace vzdělávacích potřeb a plánování vzdělávání

Identifikaci vzdělávacích potřeb zaměstnanců v oblasti průběžného vzdělávání, vzdělávání představených/vedoucích zaměstnanců, jazykového vzdělávání, provádí každoročně představení/vedoucí zaměstnanci a vychází v případě státních zaměstnanců zejména z průběžného hodnocení výkonu služby/práce a z případně nových legislativních požadavků

nebo nově nastavených procesů. Z identifikovaných vzdělávacích potřeb vytváří představení/vedoucí zaměstnanci řádný individuální vzdělávací plán každému zaměstnanci. Řádný individuální vzdělávací plán obsahuje téma/název vzdělávací akce, vzdělávací cíl a předpokládané období konání vzdělávací akce. Řádné individuální vzdělávací plány všech zaměstnanců SVS tvoří souhrnný vzdělávací plán, jenž je schvalován ústředním ředitelem SVS pro daný kalendářní rok dle přiděleného objemu finančních prostředků. Souhrnný vzdělávací plán je členěn dle jednotlivých druhů vzdělávání a obsahuje údaje o cíli vzdělávací akce, předpokládaném období konání, předpokládaném počtu zaměstnanců, kteří akci absolvují, případně jakým způsobem a kým bude vzdělávací akce realizována.

Jako pomůcka pro sestavení řádného individuálního vzdělávacího plánu slouží *Katalog vzdělávacích akcí*, na jehož sestavení se podílí všechny odborné útvary ÚVS, které přicházejí s tématy školicích akcí, případně odborných porad, realizovaných za účasti interních odborníků z řad SVS, nebo ve spolupráci s jinými služebními úřady (MZe ČR, ÚZEI) a odbornými vzdělávacími institucemi (VETUNI Brno, SVÚ Jihlava, SVÚ Olomouc, SVÚ Praha, VÚVEL a další). Organizátorem těchto akcí je ÚVS, případně KVS, garantem zástupce odborného útvaru ÚVS. Katalog vzdělávacích akcí je k dispozici všem zaměstnancům v rámci elektronického personálního informačního systému OKbase a obsahuje plánované interní i externí vzdělávací aktivity pro daný kalendářní rok v předepsaném rozsahu (např. vzdělávací cíl, charakteristika cílové skupiny, forma vzdělávací akce, lektorské a odborné zajištění, počet vyučovacích hodin). V průběhu roku je souhrnný plán vzdělávání aktualizován dle nově vzniklých vzdělávacích potřeb, které nebylo možné predikovat na počátku plánovaného období. Potřebu *dotatečného vzdělávání* s sebou nesou především legislativní změny, aktuální nákazová situace, změny v interních postupech, se kterými se zaměstnanci musí průběžně seznamovat, ale i personální změny na jednotlivých místech. Návrh dotatečných aktivit vzdělávacího plánu vychází z analýzy jednotlivých útvarů ÚVS, které metodicky řídí organizační útvary MěVS a KVS.

Realizace vzdělávání (včetně vedení záznamů)

Souhrnný vzdělávací plán je v průběhu roku realizován podle plánovaných termínů uskutečnění vzdělávacích akcí a je vedena spisová dokumentace vzdělávací akce (pozvánka s informacemi o vzdělávací akci, prezenční listina zaměstnanců účastnících se vzdělávací akce, vyhodnocení vzdělávací akce, případně seznam vydaných osvědčení). Dále jsou všechny absolvované vzdělávací aktivity evidovány v personálním informačním systému OKbase, v něm mohou představení/vedoucí zaměstnanci průběžně kontrolovat plnění řádného individuálního plánu vzdělávání svých podřízených.

Vyhodnocení vzdělávání

Ke komplexnímu zhodnocení naplnění řádného individuálního vzdělávacího plánu zaměstnance a efektivity vzdělávacích aktivit dochází každoročně u všech zaměstnanců (u státních zaměstnanců také jedenkrát za 3 roky v rámci pravidelného služebního hodnocení).

Hodnocení kvality konkrétní vzdělávací akce i lektora probíhá formou dotazníku, který bezprostředně po akci vyplní anonymně jeho účastníci. Z hodnotících dotazníků se sestaví statistický výstup, jehož závěry slouží k dalšímu plánování v oblasti vzdělávání. V případě, že jsou identifikovány nedostatky, jsou přijata opatření vedoucí ke zkvalitnění vzdělávací akce.

Témata odborných vzdělávacích aktivit ve veterinární oblasti:

- atestační studium organizované ve dvou částech – základní (atestace I. stupně) a specializační (atestace II. stupně) prováděné ve 3 specializacích: veterinární hygiena, epizootologie a pohoda zvířat, laboratorní diagnostika;
- specializační studium pro inspektory ochrany zvířat proti týrání;
- odborný kurz pro získání odborné způsobilosti k výkonu dozoru na úseku ochrany zvířat proti týrání dle § 26 zákona na ochranu zvířat proti týrání;
- jednotné školení pracovníků provádějících úřední kontroly v oblasti bezpečnosti potravin za účelem ověřování dodržování právních předpisů týkajících se krmiv a potravin a pravidel o zdraví zvířat a dobrých životních podmínkách zvířat. Jednotlivé kurzy školení vycházejí z oblastí uvedených v kapitola I, přílohy II nařízení (EU) 2017/625 (navíc kurz k legislativě EU). Za oblast školení je zodpovědný v ČR odbor bezpečnosti potravin MZe;
- školení BTSF, tj. kvalitnější školení pro bezpečnější potraviny, organizuje EK a v ČR je koordinátorem národní kontaktní bod – odbor bezpečnosti potravin MZe, je určeno pro zaměstnance provádějící úřední kontroly potravin a krmiv, zdraví a pohody zvířat;
- odborný veterinární SW, odběry vzorků, hygienický dozor, TRACES NT, OIS SVS.

v oblasti veterinární hygieny a ochrany veřejného zdraví

- aktuální problematika veterinární hygieny – včetně problematiky označování potravin a sensorické analýzy, problematiky pravidel ekologické produkce a potravin s chráněným označením;
- komplexní školení zaměstnanců kontrolní sféry v oblasti bezpečnosti potravin
- kvalifikační a periodické školení úředních veterinárních lékařů způsobilých pro provádění auditů potravinářských podniků;
- školení kontrolního a správního řádu;
- aktuální problematika reziduí a kontaminantů v ČR, členských státech EU, NRL, reziduí VLP;
- školení k úředním kontrolám reziduí farmakologicky účinných látek, pesticidů a kontaminujících látek v potravinovém řetězci;
- vedlejší živočišné produkty;
- krmiva;
- zvěřina;
- školení pracovníků provádějících vkládání vzorků trichinel prasat divokých do OIS;
- laktologická porada, dozor v mlékárnách a prvovýrobě;
- PCB;
- monitoring cizorodých látek;
- problematika státního dozoru na jatkách, veterinární prohlídky jatečných zvířat a masa (*Trichinella spiralis*);
- společné koordinační porady inspektorů pro epizootologii a welfare, příp. hygienu;
 - školení v oblasti provádění kontrol podmíněnosti;
- mezirezortní seminář k problematice zoonóz;
- BTSF.

v oblasti ochrany zdraví a pohody zvířat

- porady inspektorů pro epizootologii nebo krajských koordinátorů pro specifické oblasti kontroly zdraví zvířat (IBR, nákazy včel, aquakultura, programy tlumení salmonel v chovech drůbeže);
- společné koordinační porady inspektorů pro epizootologii a welfare, příp. hygienu;
- mezirezortní seminář k problematice zoonóz;
- součinnostní cvičení orgánů SVS a vojenské veterinární správy pro případy podezření a potvrzení nebezpečné nákazy zvířat;
- školení záložních týmů pro výpomoc PMS v ohniscích nebezpečných nákaz;
- školení kontrolního a správního řádu;
- odborný kurz pro získání odborné způsobilosti k výkonu dozoru na úseku ochrany zvířat proti týrání dle § 26 zákona č. 246/1992 Sb.;
- školení v oblasti dobrých životních podmínek zvířat a ochrany proti týrání;
- školení v oblasti provádění kontrol podmíněnosti;
- koordinační porada k činnosti národních referenčních a referenčních laboratoří.

v oblasti vnějších vztahů, kontroly dovozu a vývozu

- nová a připravovaná legislativa vztahující se k činnosti PVS pro veterinární inspektory/asistenty PVS;
- aktuální plán monitorování a metodické pokyny pro veterinární inspektory/asistenty PVS;
- nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2019/2122, kterým se doplňuje nařízení (EU) 2017/625, pokud jde o některé kategorie zvířat a zboží osvobozených od úředních kontrol na stanovištích hraniční kontroly, zvláštní kontroly osobních zavazadel cestujících a malých zásilek zboží, které není určeno k uvedení na trh, zasílaných fyzickým osobám – příp. nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 576/2013 o neobchodních přesunech zvířat v zájmovém chovu a o zrušení nařízení (ES) č. 998/2003 pro pracovníky celních úřadů;
- BTSF.

ÚKZÚZ

Pro všechny sekce je zajištěno základní vstupní školení – vstupní školení, školení BOZP, interní předpisy, základní kurz o EU a environmentální vzdělávání. Poté zaměstnanec absolvuje vzdělávání následné, které je zaměřeno na prohloubení vzdělávání ve specifických oblastech činnosti zaměstnance a dále také může absolvovat např. jazykové kurzy, nebo kurzy počítačové gramotnosti.

Každoročně je zpracováván plán vzdělávání, který konkretizuje jednotlivé vzdělávací akce a je schválen ředitelem Ústavu.

Záznamem ze školení jsou prezenční listiny. Vyhodnocování se uskutečňuje formou dotazníku. V případě interní vzdělávací akce dotazník vyhodnocuje a uchovává organizátor akce. V případě externí vzdělávací akce dotazník vyhodnocuje a uchovává personální oddělení.

ÚKZÚZ zajišťuje, aby všichni pracovníci provádějící úřední kontroly, byli pravidelně proškoleni a seznámeni s platnými právními předpisy, aktuálními metodikami, povinnostmi při úřední kontrole, aby znali kontrolní metody a techniky a byl tak zajištěn jednotný přístup při úřední kontrole.

MZe – odbor environmentální a ekologického zemědělství

MZe jakožto příslušný orgán pro ekologickou produkci, organizuje každoročně školení kontrolních organizací a státních dozorových orgánů. Nad rámec těchto akcí probíhá školení kontrolních organizací dle aktuálních potřeb.

ČPI

Vstupní vzdělávání zahrnuje seznámení zaměstnanců s pravidly BOZP, PO a obecných informací o činnosti úřadu i konkrétního oddělení, dále dochází k seznámení s interními dokumenty. Terénní inspektoři navíc absolvují několika měsíční zácvik pod vedením zkušeného inspektora a školení řidičů referentských vozidel. Všichni zaměstnanci absolvují povinné kurzy pořádané Ústavem zemědělské ekonomiky a informací Praha pro pracovníky státní správy „Vstupní vzdělávání úvodní a environmentální vzdělávání“ jakožto „Kombinovaný kurz informační gramotnosti“.

Školení zaměstnanců probíhají na celostátní poradě, kde jsou zaměstnanci také seznamováni s koncepcí, cíli a konkrétními úkoly Inspekce. Součástí těchto porad je také každoroční školení řidičů referentů, bezpečnosti práce a požární ochrany. Zároveň jsou prováděna školení na poradách oddělení, kde ředitelka, vedoucí příslušného oddělení, právník a interní auditor mimo jiné hodnotí odvedenou práci ČPI. V průběhu roku dochází k dodatečnému vzdělávání v návaznosti na legislativní změny, změny v interních postupech či metodikách, se kterými se musí všichni zaměstnanci průběžně seznamovat.

XI. Dokumentované postupy – obecně

MZ

Pro zajištění jednotného postupu pracovníků KHS při úřední kontrole byly zpracovány na centrální úrovni v základních oblastech standardní pracovní postupy a metodické návody, které jsou aktualizovány a jsou k dispozici všem krajským hygienickým stanicím.

Problémy v oblasti úředních kontrol a příklady kazuistik jsou řešeny na celostátních poradách na základě požadavku krajských hygienických stanic a aktuální situace a závěry jsou pak přenášeny na regionální a místní úrovně.

Standardní pracovní postupy a metodické pokyny jsou revidovány buď v návaznosti na novou právní úpravu, nebo dle potřeby.

SZPI

SZPI má zaveden a certifikován systém managementu jakosti dle ISO 9001 pro „Výkon činnosti správního úřadu provádějícího státní dozor v oblasti potravin, vybraných výrobků a veřejného stravování. Základním interním dokumentem SZPI pro výkon úřední kontroly je Řád kontrolní činnosti. Na něj navazuje řada vnitřních předpisů. Všechny tyto dokumentované postupy jsou v režimu „řízené dokumentace“, tzn., podléhají procesu vnitřního připomínkování, schvalování, aktualizace a distribuce.

K aktualizaci dochází zejména na základě legislativních požadavků, organizačních změn v SZPI, výsledků interních auditů či kontrol. S každým novým vnitřním předpisem, či jeho změnou, jsou dotčení zaměstnanci prokazatelně seznámeni.

Nové aktualizované nebo revidované kontrolní postupy

Organizační směrnice SZPI (Pravidla pro tvorbu, aktualizaci, evidenci a distribuci vnitřních předpisů) stanoví povinnost pro odpovědného zaměstnance, v případě neomezené časové platnosti předpisu, minimálně jednou za 18 měsíců přezkoumat jeho aktuálnost a provést obsahovou revizi. To se týká i vnitřních předpisů upravujících kontrolní postupy.

Tímto způsobem jsou v interních předpisech reflektovány rovněž nově vzniklé právní předpisy nebo jejich změny.

Často se ale jedná o změny vnitřních předpisů menšího rozsahu, které jsou reakcí na vyvíjející se problematiku výroby a prodeje potravin obecně, nové laboratorní metody, nově vzniklé kontrolní kauzy, menší a nikoliv zásadní novelizace právních předpisů atd.

Každý nový vnitřní předpis, či jeho nová verze, je schválen pověřenými osobami pomocí kvalifikovaného elektronického podpisu. S každým novým vnitřním předpisem, či jeho novou verzí, se zaměstnanci prokazatelně seznamují v aplikaci Vnitřní předpisy. Proces týkající se vnitřních předpisů je plně elektronický.

Zprávy o úředních kontrolách představují v zavedeném kontrolním systému SZPI zejména protokol o kontrole. Protokol o kontrole je dokumentem, jehož prostřednictvím je kontrolovaná osoba seznamována s kontrolními zjištěními učiněnými ze strany SZPI a rovněž s výsledkem kontroly. Jeho přílohou mohou být záznam o odběru vzorku, a posudek hodnocení na místě nebo například opatření; dalšími dokumenty souvisejícími

s kontrolou, které SZPI vytváří, jsou doklad o provedených kontrolních úkonech, záznam o úkonech předcházejících kontrole, případně další podklady prokazující kontrolní zjištění. Požadavky na náležitosti zpráv z úřední kontroly korespondují mimo jiné s příslušnými ustanoveními zákona o kontrole, a s vnitřními předpisy SZPI.

Náležitosti protokolu o kontrole – viz *bod VIII. Práva a povinnosti kontrolujících a kontrolované osoby při provádění úředních kontrol obecně.*

SVS

Postupy úředních kontrol v oblasti veterinární hygieny a ochrany veřejného zdraví i v oblasti zdraví zvířat a pohody zvířat jsou ujednoceny a zdokumentovány v rámci celé ČR formou metodických návodů SVS. Metodické návody SVS jsou vedeny v režimu řízených dokumentů a jsou pravidelně aktualizovány dle potřeb a požadavků národní nebo evropské legislativy či na základě nových poznatků.

Všechny platné metodické návody SVS jsou k dispozici v elektronickém systému spisové služby SVS (e-spis), kde za účelem ukládání metodických návodů SVS a veškerých dalších řízených interních dokumentů SVS je zřízena příslušná registratura. V tomto úložišti řízených dokumentů SVS jsou všem zaměstnancům SVS trvale dostupná platná znění nejen metodických návodů SVS, ale i veškerých dalších řízených interních dokumentů SVS včetně Plánu úředních kontrol reziduí farmakologicky účinných látek, pesticidů a kontaminujících látek v potravinovém řetězci.

Postup ověřování úředních kontrol je obsažen ve Směrnici pro řízení a provádění interního auditu systému úředních kontrol a jiných úředních činnostech SVS.

Kromě toho odbor informatiky ÚVS zajišťuje provoz neveřejné části webových stránek SVS (tzv. Portál SVS). Informace zveřejněné na Portálu SVS slouží spolu s interními dokumenty SVS uloženými v příslušné registratuře v rámci elektronického systému spisové služby pro podporu výkonu SVD. Další pomocnou složkou je potom propracovaný systém uživatelské podpory IS SVS.

Jednotný přístup k dokumentování úředních kontrol je zajištěn jednotným formátem formuláře Protokolu o kontrole, který vychází z požadavků zákona o kontrole.

Kontrolovaná osoba je vždy seznámena s kontrolním zjištěním popsáním a doložením v protokole o kontrole a při jeho projednávání je seznámena se svými právy.

SVS se při své kontrolní činnosti řídí zejména veterinárním zákonem, zákonem o potravinách, zákonem o kontrole, správním řádem, zákonem o odpovědnosti za přestupky a přímo použitelnými předpisy EU.

Náležitosti protokolu o kontrole – viz *bod VIII. Práva a povinnosti kontrolujících a kontrolované osoby při provádění úředních kontrol obecně.*

ÚKZÚZ

Úřední kontroly jsou prováděny podle metodických pokynů (dokumentovaných postupů), které jsou sestavovány tak, aby zahrnovaly požadavky legislativy a zajistily jednotný přístup inspektorů. Tyto podklady jsou všem pracovníkům ÚKZÚZ dostupné v DMS ústavu a jsou min. každé dva roky aktualizovány, pokud není vhodné, např. z důvodu novelizace právních

předpisů, je upravit dříve. V systému DMS také probíhá prokazatelné seznámení s těmito interními předpisy.

Odpovídající pravomoci k provádění úředních kontrol a k přijímání opatření jsou uvedeny obecně v zákoně o kontrole.

Záznamy o výsledcích úředních kontrol (protokoly o kontrole) vznikají v modulech informačních systémů ústavu (např. LPIS, IS MON, IS OOS, TRACES NT, iRASFF atd.) a jsou uchovávány také ve spisové službě ústavu (eSpis). Jsou dostupné jak z regionální, tak z centrální úrovně. Prostřednictvím protokolu o kontrole je kontrolovaný subjekt seznamován s výsledkem kontroly a případně i s informací o zvláštním opatření, pokud bylo uloženo. Přílohou tohoto protokolu může být protokol o odběru vzorku, protokol o výsledcích analýz, záznamy o provedených kontrolních úkonech, popř. další podklady dokládající kontrolní zjištění. Jednotné dokumentování úředních kontrol je zajištěno jednotným formátem formulářů protokolu o kontrole, jehož náležitosti vycházejí z obecně platného právního předpisu, a to zákona o kontrole.

Náležitosti protokolu o kontrole – viz *bod VIII. Práva a povinnosti kontrolujících a kontrolované osoby při provádění úředních kontrol obecně.*

Všechna správní řízení o uložení sankce jsou na ÚKZÚZ vedena centrálně na Oddělení legislativním a právním v rámci Kanceláře ústavu. V rámci sjednocení postupů při kontrole jsou zpracovávány vnitřní předpisy.

ČPI

Postup při výkonu kontroly, vztahy mezi kontrolními orgány a kontrolovanými právníky nebo fyzickými osobami stanovují Pravidla kontrolní činnosti ČPI. Určení zaměstnanci ČPI jsou v řízení podle správního řádu oprávněnými úředními osobami.

Opatření ČPI k zajištění efektivnosti kontrol jsou stanovena dlouhodobě vlastními interními předpisy, zejména Organizačním řádem, Služebním řádem a Pravidly kontrolní činnosti, která vychází z obecně platných právních předpisů a určuje detailně postup kontrolujícího inspektora v jednotlivých fázích kontroly. V roce 2022 byl zaveden systém řízení kvality.

MZe – odbor environmentální a ekologického zemědělství

Všechny kontrolní organizace musí každoročně projít certifikací podle normy ISO 17065 u Českého institutu pro akreditaci. Dále se musí při vykonávání úředních kontrol řídit metodickým pokyny, které pravidelně vydává a aktualizuje MZe.

Protokol o kontrole se vyhotoví ve lhůtě 30 dnů ode dne provedení posledního kontrolního úkonu, ve zvláště složitých případech do 60 dnů.

Stejnopis protokolu o kontrole doručí kontrolní orgán kontrolované osobě.

XII. Organizace spolupráce a vzájemné pomoci – obecně

MZe – odbor potravinářský

V oblasti správní pomoci a spolupráce postupují příslušné orgány podle požadavků uvedených v čl. 102–107 nařízení (EU) č. 2017/625.

Odbor potravinářský přijímá z jiného členského státu za příslušné orgány ve své působnosti, kromě přímé spolupráce těchto orgánů s partnerskými příslušnými orgány členských států, všechna ostatní podání vyplývající z čl. 102 až 107 nařízení (EU) 2017/625 do sdílené schránky „ocr@mze.gov.cz“. Odbor potravinářský zajistí předání požadavku/podkladu příslušným orgánům kompetentním v dané oblasti k zahájení úkonů k ověření informace, doplnění souvislostí, přijetí opatření a dále poskytnutí dílčí/závěrečné informace/reakce k předmětu podání. Odbor potravinářský zprostředkuje komunikaci s EK a/nebo členskými státy a archivuje údaje/informace o komunikaci.

MZ

V oblasti správní pomoci a spolupráce postupují KHS podle požadavků uvedených v čl. 102–107 nařízení (EU) 2017/625. Pro oblast vymezenou čl. 1 odst. 2 písm. a) zejména – problematika pokrmů, materiálů a předmětů určených pro styk s potravinami, šetření poškození zdraví z potravin – bylo jako styčné místo určeno 14 KHS.

V případě oficiálních hlášení neshod v oblasti bezpečnosti potravin a předmětů a materiálů určených pro styk s potravinami se postupuje podle pokynů pro výměnu informací v systému RASFF.

Tok informací o výskytu nebezpečných výrobků v RASFF je obousměrný, MZ se prostřednictvím Národního kontaktního místa dozví o nebezpečných výrobcích, které mohou být na českém trhu, informaci předají místně příslušné KHS a ta v rámci svých pravomocí následně provádí kontrolu. EK je pak zpětně informována o skutečnostech, které byly v návaznosti na informaci z EU zjištěny a o uložených opatřeních. Dojde-li ke zjištění výskytu nebezpečného výrobku krajskou hygienickou stanicí, tato informace je poskytnuta MZ, která ji odesílá Národnímu kontaktnímu místu. Součástí odeslaného oznámení jsou výsledky kontrol, přijatá opatření, detailní informace vedoucí k přesné identifikaci produktu, údaje o jeho distribuci ad.

Dalším fórem pro výměnu informací v oblasti výkonu úředních kontrol jsou pracovní orgány Komise, kde lze řešit interpretační dotazy předpisů v oblasti potravinového práva nebo stanovit jednotný postup při výkonu úředních kontrol.

Na neformální úrovni probíhá výměna názorů a konzultace mezi kontrolními orgány na pracovní úrovni mezi odborníky nebo zástupci členských států.

V rámci spolupráce s orgány veterinární správy jsou místně příslušné KHS informovány o případných nálezech patogenních mikroorganismů v potravinách. Jedná se o souhrn informací týkající se zjištěného patogenu/závady/nákazy v konkrétním výrobku živočišného původu a provozovně pod kontrolou orgánů veterinární správy.

NRL pro materiály a předměty přicházející do styku s potravinami je součástí sítě komunitárních referenčních laboratoří v této oblasti a na této úrovni probíhá rovněž výměna zkušeností a postupů v oblasti analýzy materiálů a předmětů určených pro styk s potravinami. MZ spolupracuje s Ministerstvem průmyslu a obchodu (dále jen „MPO“) v rámci systému ProCoP (kontaktní místo pro výrobky) při poskytování informací podnikatelům o požadavcích na výrobky a o fungování vnitřního trhu v oblasti volného pohybu potravin a předmětů a materiálů určených pro styk s potravinami. MZ je rovněž zapojeno do systému CPCS a v rámci systému SOLVIT poskytuje MPO podkladové informace k oblastem spadajícím do kompetence KHS.

V oblasti předmětů a materiálů určených pro styk s potravinami existuje přímá spolupráce s orgány celní správy a poskytování informací je podloženo § 84 odst. 6 zákona o ochraně veřejného zdraví.

SZPI

Dle nařízení (EU) 2017/625 si příslušné orgány členských států poskytují vzájemnou správní pomoc, pokud výsledky úředních kontrol vyžadují přijetí opatření ve více než jednom členském státě. Správní pomoc může podle potřeby zahrnovat i účast na kontrolách na místě, které provádí příslušný orgán jiného členského státu. Je umožněna i výměna všech nezbytných informací a dokladů či přímá spolupráce mezi pracovníky příslušných orgánů v různých členských státech, např. pro ověření dodržování právních předpisů, či v případě nedodržení, které má důsledky i pro jiný členský stát. SZPI přistupuje proaktivně k výše uvedeným principům a v oblasti mezinárodní spolupráce a vzájemné pomoci pracuje systematicky a dlouhodobě.

V definovaných případech postupuje SZPI dle daných právních předpisů EU. Jedná se zejména o předávání informací při zjištění nevyhovující jakosti u šarže čerstvého ovoce nebo zeleniny z dovozu (dle čl. 18 prováděcího nařízení Komise (EU) č. 543/2011, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1234/2007 pro odvětví ovoce a zeleniny a odvětví výrobků z ovoce a zeleniny), či přenos informací pomocí systému RASFF.

SZPI je podle § 15 odst. 5 zákona o potravinách Národním kontaktním místem pro systém rychlého varování (NKM RASFF).

Právně je evropský systém RASFF zakotven v člancích 50-52 nařízení (ES) č. 178/2002, kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a v prováděcím nařízení Komise (EU) 2019/1715, kterým se stanoví pravidla pro fungování systému pro správu informací o úředních kontrolách a jeho systémových složek (nařízení o IMSOC). Fungování systému RASFF je v České republice podrobně upraveno Nařízením vlády č. 98/2005 Sb., kterým se stanoví systém rychlého varování o vzniku rizika ohrožení zdraví lidí z potravin a krmiv.

NKM RASFF soustřeďuje informace ze všech orgánů dozoru nad potravinami a krmivy: SZPI, SVS, Orgánů ochrany veřejného zdraví a ÚKZÚZ. S NKM RASFF spolupracují také další účastníci národního systému rychlého varování: Generální ředitelství cel, Státní úřad pro jadernou bezpečnost, Ministerstvo vnitra a Ministerstvo obrany. Koordinační funkci plní Sekretariát koordinační skupiny bezpečnosti potravin při MZe. Úkoly členů sítě definuje

Nařízení Vlády České republiky č. 98/2005 Sb., dále je systém a jeho fungování popsán v Metodickém postupu přenosu informací v rámci systému RASFF v České republice, který je závazný pro všechny členy sítě RASFF v ČR a ve kterém jsou definovány vnitřní postupy jednotlivých ústředních institucí státní správy.

Systém (RASFF) je vzájemně propojenou sítí, která spojuje členské země EU s EK a EFSA. Hlavním cílem tohoto systému je zabránit ohrožení spotřebitele nebezpečnými potravinami nebo krmivy. Systém umožňuje jednotlivým státům učinit co nejrychlejší kroky k odvrácení poškození zdraví spotřebitelů zamezením uvedení produktu na trh a/nebo stažením výrobku z trhu.

Přenos informací je obousměrný, dozorové orgány ČR se prostřednictvím NKM RASFF dozvídají o nebezpečných výrobcích, které mohou být na českém trhu a v rámci svých pravomocí následně provádí kontrolu. EK je pak zpětně informována o skutečnostech, které byly v návaznosti na informaci z EU zjištěny a o uložených opatřeních. Dojde-li ke zjištění výskytu nebezpečného výrobku některým z dozorových orgánů v ČR, odesílá NKM RASFF do EK informace získané od jednotlivých účastníků národního systému. Po identifikaci rizikového výrobku na trhu nebo při kontrole na hranicích jsou výsledky získané hodnocením produktu na místě či laboratorními rozbory porovnány s podmínkami pro zasílání oznámení do systému - tzv. Standardními operačními postupy (SOP) RASFF. Součástí odeslaného oznámení jsou výsledky šetření, přijatá opatření, detailní informace vedoucí k přesné identifikaci produktu, údaje o jeho distribuci atd.

SZPI je současně podle § 15 odst. 5 zákona o potravinách NKM AAC a jedním ze jmenovaných styčných míst v souladu s čl. 103 nařízení (EU) 2017/625.

Právním základem pro správní pomoc a spolupráci (AAC) je hlava IV (Správní pomoc a spolupráce) nařízení (EU) 2017/625 a prováděcí nařízení Komise (EU) 2019/1715. Účelem správní pomoci a spolupráce je účinné vymáhání potravinového práva ve všech případech, které mají přeshraniční přesah. Pokud výsledky úředních kontrol vyžadují přijetí opatření ve více než jednom členském státu, poskytují si příslušné orgány vzájemnou správní pomoc, a to na požádání nebo z vlastního podnětu. Dozorové orgány odesílají informace o výsledcích úřední kontroly a související žádosti o spolupráci do jiných členských států prostřednictvím NKM AAC na SZPI. Hlášení AAC přijatá z jiných členských států jsou ze strany SZPI předávána ostatním orgánům dozoru nad potravinami, krmivy a zdravím rostlin (rostlinami, rostlinnými produkty a jinými předměty) v ČR za účelem došetření, případně přijetí vhodných opatření.

SZPI má v současné době roli Jednotného kontaktního místa (tzv. Single Contact Point), koordinuje tedy veškerou komunikaci za ČR směrem k EK a ostatním členským státům, jak v systému RASFF, tak v režimu AAC. K výměně informací v systému RASFF i v režimu AAC slouží on-line aplikace iRASFF, která je jednou ze systémových složek Systému pro správu informací o úředních kontrolách (Information Management System for Official Control – IMSOC) a je spravována ze strany EK. Jedná se o elektronický systém provádějící postupy RASFF a AAC popsané v článku 50 nařízení (ES) č. 178/2002, kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a článkách 102 až 108 nařízení (EU) 2017/625. Pracovníci Jednotného kontaktního

místa přidělují uživatelské účty do on-line aplikace iRASFF všem kontaktním osobám z příslušných orgánů, které iRASFF používají pro tvorbu a přenos oznámení, žádostí a reakcí k jednotlivým případům.

SZPI spolupracuje dle potřeby s Úřadem průmyslového vlastnictví při kontrole dodržování práv duševního vlastnictví, a to zejména při kontrole chráněných zeměpisných označení potravin a chráněných označení původu potravin, mezi které patří označení jako např. „České pivo“, „Hořické trubičky“ nebo „Štramberské uši“.

SZPI dále spolupracuje s MPO ČR v rámci systému ProCoP při poskytování informací podnikatelům o požadavcích na výrobky a o fungování vnitřního trhu v oblasti volného pohybu potravin. Rovněž se zapojuje do řešení případů zjištěných nekalých obchodních praktik, včetně nekalých obchodních praktik použitých provozovateli působícími v ČR vůči spotřebitelům v jiných členských státech EU, což jí mimo jiné umožňuje i zapojení do elektronického komunikačního systému IMI, (Systému pro výměnu informací o vnitřním trhu), jenž představuje elektronický nástroj, který má zlepšit komunikaci a spolupráci mezi správními orgány členských států při uplatňování právních předpisů pro vnitřní trh. Cílem systému je odstranit některé praktické překážky, snížit správní zatížení a zvýšit účinnost správní spolupráce v Evropě. Ve spolupráci s MPO je SZPI také zapojena do systému SOLVIT, v němž členské státy spolupracují při účelném řešení problémů, k nimž může docházet v důsledku nesprávného používání právních předpisů v oblasti vnitřního trhu ze strany orgánů veřejné moci.

SZPI je členem Celostátní radiační monitorovací sítě a spolupracuje se Státním úřadem pro jadernou bezpečnost v monitorování radioaktivní kontaminace (aktivita radionuklidu ¹³⁷Cs) na celém území ČR.

Velmi úzká koordinace probíhá s dalšími orgány státní správy nebo samosprávy při některých kontrolách, které jsou zaměřeny zejména na bezpečnost potravin a odhalování některých klamavých praktik. Klíčová je v této souvislosti spolupráce s MZ a Státními zdravotními ústavami při hodnocení rizika v případě podezření, že je uváděna na trh nebezpečná potravin. Spolupráce rovněž probíhá se Státním ústavem pro kontrolu léčiv v případě hraničních výrobků.

SVS

Spolupráce s celními orgány vyplývá z veterinárního zákona a z „Dohody o vzájemné součinnosti a spolupráci mezi SVS a GŘC“. Spolupráce s Letištěm Václava Havla Praha, kde se nachází PVS Praha-Ruzyně, probíhá na základě „Smlouvy o nájmu nebytových prostor a o spolupráci při zajištění provozu pohraniční veterinární stanice“. Dohody spolupráce s třetími zeměmi jsou uzavírány v rámci EU.

Pokud při úřední kontrole provedené v místě určení zboží nebo při přepravě zboží z jiných členských států zjistí orgány veterinární správy, že zboží není v souladu s krmivovým nebo potravinovým právem do té míry, že:

- vzniká riziko pro zdraví zvířat, nebo že dochází k vážnému porušení krmivového nebo potravinového práva, neprodleně SVS kontaktuje příslušný orgán členského státu odesláním;

- vzniká riziko pro lidské zdraví nebo zdraví zvířat (krmivo) SVS rozhodne o jeho oznámení v systému rychlého varování pro potraviny a krmiva (RASFF);
- vzniká podezření z podvodu potravin či falšování potravin SVS rozhodne o jeho oznámení v systému správní pomoci a spolupráce (AAC). Orgány veterinární správy jsou členem sítě v systému rychlého varování pro potraviny a krmiva v ČR a v systému správní pomoci a spolupráce.

Kontaktním místem RASFF i AAC pro komunikaci s Národním kontaktním místem ČR bylo v rámci orgánů veterinární správy určeno pracoviště ÚVS. SVS vydala Metodický návod SVS „Vnitřní metodický postup přenosu informací – SVS Rapid Alert System for Food and Feed“. Podle tohoto metodického návodu postupují jednotliví členové systému rychlého varování pro potraviny a krmiva v rámci veterinární správy při oznámení výskytu rizikového výrobku Národním kontaktním místem ČR a při oznamování výskytu rizikového výrobku Národnímu kontaktnímu místu ČR. Pro vnitřní přenos informací v rámci systému AAC byl vydán Metodický návod SVS. Tento má za cíl zajistit jednotný postup členů sítě systému AAC, tedy vybraných pracovníků ÚVS a pracovníků hygienického odboru všech KVS a MěVS. Při řešení situací vzniklých v souvislosti s příjmem a odesláním oznámení spolupracují orgány veterinární správy s ostatními orgány státního dozoru ČR: SZPI, ÚKZÚZ, OOVZ.

V případě jiných mimořádných situací (povodně) se orgány veterinární správy zapojují do jejich řešení jako součást IZS (vedlejší složka) a podléhají jeho velení z hlediska využití a koordinace sil (§ 4 zákona o IZS). Základní principy a postupy součinnosti vyplývají z platné krizové legislativy ČR (zejména zákona o IZS, zákona o krizovém řízení). Styčnými místy jsou OPIS IZS, územně příslušné OPIS IZS krajů. Mezi SVS a GRHZ je uzavřena smlouva o plánované pomoci na vyžádání.

SVS je rovněž členem sítě SOLVIT, která je pod záštitou MPO ČR a jejíž cílem je řešení problémů nesprávného použití právních předpisů správními orgány uvnitř trhu EU.

SVS spolupracuje s MZe a ÚPV při schvalování a kontrole specifikace pro ZTS, CHOP a CHZO.

ÚKZÚZ

V rámci mezinárodní spolupráce je ÚKZÚZ členem systému RASFF a v boji proti falšování krmiv využívá systém AAC. Je vypracován Vnitřní metodický postup přenosu informací v rámci systému RASFF v ÚKZÚZ, podle kterého se postupuje v případě výskytu rizika pro zdraví lidí, zvířat nebo životní prostředí. ÚKZÚZ oznamuje v systému iRASFF záchyt regulovaných škodlivých organismů nebo jiný nesoulad s platnými požadavky např. podle prováděcího nařízení (EU) 2019/2072, zjištěných při kontrole na vnitřním trhu EU. Tato oznámení jsou v systému iRASFF validována Národním kontaktním místem SZPI a následně jsou dána na vědomí EK a dotčenému ČS nebo všem ČS. ČS včetně ÚKZÚZ může být notifikace oznámena s požadavkem na zpětnou vazbu.

Při kontrole krmiv využívá ÚKZÚZ také informace získané v orgánech EU a na školeních organizovaných EK. Dále vychází z několika doporučení Komise o monitorování cizorodých látek v krmivech. Sekce NRL je součástí konsorcia EU-RL.

V případě, že se v rámci kontroly potvrdí přítomnost pro ČR nového, karanténního nebo jiného rizikového škodlivého organismu, je o této skutečnosti vypracována notifikace, která je prostřednictvím systému EUROPHYT – Outbreaks dána na vědomí EK a ČS. Vyžaduje-li si to situace, zpracovává se rovněž analýza rizik spojených s výskytem daného škodlivého organismu. Všechny tyto výskyty jsou laboratorně potvrzeny NRL pro škodlivé organismy, která je součástí sítě NRL členských států EU, řízenou evropskou referenční laboratoří EURL. V rámci sítě těchto laboratoří probíhá vzájemná mezinárodní spolupráce, předávání zkušeností a laboratoře se účastní PT testů pořádanými EURL. V případě výskytu karanténních, popř. jiných rizikových škodlivých organismů jsou nařizována mimořádná rostlinolékařská opatření vedoucí k omezení či zabránění jejich dalšího šíření.

XIII. Úřední kontroly zvířat a zboží vstupujících do EU a vyvážených z EU – obecně

MZ

Rozsah a provádění ÚK dovozu materiálů přicházejících do styku s potravinami

V případě *dovozu předmětů a materiálů přicházejících do styku s potravinami* se jedná o kontroly v místě prvního místa uvedení ve smyslu nařízení (EU) č. 284/2011, kterým se stanoví zvláštní podmínky a podrobné postupy dovozu plastového kuchyňského nádobí z polyamidu a melaminu pocházejícího nebo zasílaného z Čínské lidové republiky a čínské zvláštní administrativní oblasti Hongkong. Vzhledem ke skutečnosti, že je ČR obklopena výhradně členskými státy EU a zároveň nemá přístup k moři, jsou to jen ojedinělé (cca 1 × 2 roky) dovozy v nařízení uvedených FCM na letišti Václava Havla Praha Ruzyně. Kontroly provádí Hygienická stanice hlavního města Prahy v úzké spolupráci s celními orgány, v rozsahu a postupu podle citovaného nařízení.

Oblast kontroly potravin a materiálů a předmětů určených pro styk s potravinami je vymezena zákonem o ochraně veřejného zdraví, zákonem o potravinách, a chemickým zákonem, pokud jde o kontrolu obsahu látek v předmětech určených pro styk s potravinami, zákonem o ochraně spotřebitele, pokud jde o prodej výrobků a poskytování služeb, které jsou upraveny zákonem o ochraně veřejného zdraví, zákonem o obecné bezpečnosti výrobků, vyhláškou č. 38/2001 Sb., o hygienických požadavcích na výrobky určené pro styk s potravinami a pokrmy a nařízením (ES) č. 1935/2004 o materiálech a předmětech určených pro styk s potravinami.

Dalším předmětem kontroly je sledování předmětů a materiálů určených pro styk s potravinami vymezenými nařízením (ES) č. 1895/2005 o omezení použití některých epoxyderivátů v materiálech a předmětech určených pro styk s potravinami, nařízením (ES) č. 2023/2006 o správné výrobní praxi pro materiály a předměty určené pro styk s potravinami, nařízením (ES) č. 372/2007/ES, kterým se stanoví přechodné migrační limity pro plastifikátory v těsnících kroužcích ve víkách, která jsou určena pro styk s potravinami, nařízením (EU) č. 2022/1616 o materiálech a předmětech z recyklovaných plastů určených pro styk s potravinami, nařízením (EU) č. 10/2011 o materiálech a předmětech z plastů určených pro styk s potravinami a nařízením (EU) č. 284/2011, kterým se stanoví zvláštní podmínky a podrobné postupy dovozu plastového kuchyňského nádobí z polyamidu a melaminu pocházejícího nebo zasílaného z Čínské lidové republiky a čínské zvláštní administrativní oblasti Hongkong.

Probíhá průběžná spolupráce s celní správou. Spolupráce je založena na pravidelném vyhodnocování rizikových profilů, pravidelných vzájemných ústních a písemných konzultacích nebo na společných postupech (např. plastové kuchyňské nádobí s obsahem bambusových vláken) či na sdílení společných prostor v rámci prvního místa uvedení (Letiště VH Praha Ruzyně) dle nařízení (EU) č. 284/2011.

Byl zpracován Metodický návod pro sjednocení postupu krajských hygienických stanic pro provádění kontrol podle nařízení (EU) č. 284/2011, kterým se stanoví zvláštní podmínky a podrobné postupy dovozu plastového kuchyňského nádobí z polyamidu a melaminu

pocházejícího nebo zasílaného z Čínské lidové republiky a čínské zvláštní administrativní oblasti Hongkong.

Každý výrobce a dovozce materiálů nebo předmětů určených pro styk s potravinami je povinen písemně oznámit zahájení, změnu nebo ukončení výroby nebo dovozu materiálů nebo předmětů určených pro styk s potravinami do 7 dnů ode dne, kdy tyto skutečnosti nastaly, příslušné KHS. Oznamovací povinnost se obdobně vztahuje na PPP používajícího ve svém potravinářském podniku materiály nebo předměty určené pro styk s potravinami, které vyrobil nebo dovezl (§ 26 odst. 5 a 6 zákona o ochraně veřejného zdraví).

Každá KHS vede databázi výrobců, dovozců, distributorů materiálů a předmětů určených pro styk s potravinami v informačním systému hygiena předmětů běžného užívání, která je průběžně aktualizována.

SZPI

Rozsah a provádění ÚK dovozu potravin/materiálů přicházejících do styku s potravinami

Kontroly dovozu potravin neživočišného původu jsou prováděny v souladu s nařízením (EU) 2017/625 a podle přímo použitelných předpisů EU, které upravují podmínky dovozu pro vybrané komodity. Kontroly jsou prováděny na stanovišti hraniční kontroly, případně v kontrolním místě, před propuštěním zásilky do volného oběhu.

Konkrétní komodity podléhající kontrole dovozu jsou dány přímo použitelnými předpisy. Tyto předpisy jsou pravidelně aktualizovány tak, aby zohledňovaly aktuální rizika. Komodity, u kterých přímo použitelné předpisy nestanoví zvláštní podmínky dovozu, jsou kontrolovány na základě interní analýzy rizika, které zohledňuje aktuální kontrolní zjištění z trhu, hlášení v systém RASFF apod.

U zásilek kontrolovaných při dovozu, které nelze propustit do volného oběhu v důsledku nevyhovujícího kontrolního zjištění, nejsou ukládány pokuty – přijmou se vhodná následná opatření dle výše uvedené legislativy.

Cílem úředních kontrol dovozu potravin rostlinného původu ze třetích zemí, které provádí SZPI je zajistit, aby na trh EU vstupovaly jen potraviny bezpečné a s povinnými doklady.

SZPI prověřuje při dovozu ze třetích zemí a vývozu z EU mj. splnění jakostních parametrů. Jedná se zejména o osvědčování o shodě čerstvého ovoce a zeleniny s obchodními normami dle příslušného nařízení EU. Obchodník, který vyváží nebo dováží čerstvé ovoce a zeleninu (včetně čerstvých pěstovaných hub a skořápkových plodů) ze třetích zemí, je povinen tuto skutečnost nahlásit na příslušný inspektorát SZPI. Bez platného osvědčení o shodě není možné danou zásilku čerstvého ovoce a zeleniny propustit do volného oběhu. Vydávání certifikátů o shodě s obchodními normami EU pro čerstvé ovoce a zeleninu je prováděno podle zákona o SZPI.

V definovaných případech postupuje SZPI dle daných právních předpisů EU. Jedná se zejména o předávání informací při zjištění nevyhovující jakosti u šarže čerstvého ovoce nebo zeleniny z dovozu z důvodu závad, které mohly být zjištěny již v okamžiku balení (dle čl. 18 prováděcího nařízení Komise (EU) č. 543/2011, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1234/2007 pro odvětví ovoce a zeleniny a odvětví výrobků z ovoce a zeleniny), či přenos informací pomocí systému RASFF.

SZPI má uzavřenou dohodu s Generálním ředitelstvím cel (GŘC), které účelem a předmětem je:

- stanovit podrobná pravidla pro vzájemnou spolupráci a poskytování informací mezi SZPI a orgány Celní správy ČR při výkonu úředních kontrol při dovozu potravin neživočišného původu ze třetích zemí, včetně těch, které podléhají úředním kontrolám na stanovišti hraniční kontroly;
- upravit vzájemnou výměnu informací o potravinách určených na vývoz do třetích zemí;
- vymezit pravidla pro vzájemnou spolupráci při kontrole dovozu, vývozu a tranzitu GMO a GP v případě potravin;
- upravit vzájemnou výměnu informací týkajících se záchytu podezřelých potravin podléhajících spotřební dani, které svým složením neodpovídají platným právním předpisům;
- stanovit pravidla pro společné plánování a nasazování příslušníků Celní správy ČR a pracovníků SZPI v rámci výkonu kontrolních kompetencí při součinnostních kontrolních akcích.

SVS

Postupy kontrol dovozu veterinárního zboží jsou stanoveny v legislativě EU tak, aby kontroly probíhaly stejným způsobem na všech vnějších hranicích EU, a upřesněny v metodickém návodu SVS k provádění pohraniční veterinární kontroly. Postupy se skládají z kontrol dokladů, totožnosti a fyzických kontrol, závěrem kontroly je rozhodnutí o zásilce. Výsledek kontroly je zaznamenáván do elektronického systému TRACES NT a uchováván po dobu nejméně 3 let.

Odbor vnějších vztahů a kontroly dovozu a vývozu:

- organizuje, řídí a kontroluje výkon státního veterinárního dozoru na úseku dovozu zvířat, produktů živočišného původu a ostatního veterinárního zboží ze třetích zemí;
- sleduje právní normy vydávané orgány EU týkající se podmínek dovozu (vzory veterinárních osvědčení), seznamů schválených třetích zemí a schválených závodů a v souladu s nimi aktualizuje informace uveřejňované na webových stránkách SVS;
- dojednává veterinární podmínky pro vývoz veterinárního zboží z ČR do třetích zemí, připravuje veterinární osvědčení a vzory bilaterálně schválených certifikátů zveřejňuje pro potřeby vývozců na webových stránkách SVS;
- se aktivně podílí na jednáních v orgánech EU týkajících se problematiky dovozu a vývozu veterinárního zboží a přípravy smluv mezi Evropskou komisí a třetími zeměmi;
- spolupracuje s ústředními správními orgány řady zemí, taktéž se podílí na přípravě návrhů právních předpisů v oblasti dovozu a vývozu.

Vlastní pohraniční veterinární kontrolu provádí při vstupu kontrolovaného veterinárního zboží do ČR PVS letiště Praha-Ruzyně, která je součástí MěVS. Kontrolní činnost je realizována úředními veterinárními lékaři PVS v souladu s příslušnými právními předpisy EU a podle metodických pokynů vydávaných ÚVS. Výstupem provedené kontroly dokladů, totožnosti a fyzické kontroly je vydání společného zdravotního vstupního dokladu (SZVD, CHED). Účelem prováděných kontrol je zajistit ochranu území ČR a ostatních členských států EU před zavlečením nálezů zvířat a nemocí přenosných ze zvířat na člověka a před

dovozem zdravotně závadných živočišných produktů a krmiv ze zahraničí. Součástí řízení dovozních kontrol je každoroční zpracování a koordinace plánu monitorování určeného pro PVS letiště Praha-Ruzyně a průběžná aktualizace metodických pokynů souvisejících s prováděním pohraniční veterinární kontroly.

Zvířata, živočišné produkty a ostatní veterinární zboží dovážené ze třetích zemí a podléhající pohraniční veterinární kontrole vstupují do ČR pouze přes stanoviště veterinární hraniční kontroly ČR nebo jiného členského státu. V ČR je jediným místem vstupu tohoto kontrolovaného zboží PVS Praha-Ruzyně, která je součástí MěVS.

Pohraniční veterinární kontrola zahrnuje kontrolu:

- živočišných produktů – veterinární zákon, nařízení (EU) 2017/625 a jeho prováděcí předpisy;
- živých zvířat – veterinární zákon, nařízení (EU) 2017/625 a jeho prováděcí předpisy;
- ostatního veterinárního zboží – veterinární zákon, nařízení (EU) 2017/625 a jeho prováděcí předpisy.

Úřední kontroly na PVS Praha-Ruzyně jsou prováděny v souladu s postupy stanovenými příslušnými předpisy EU, národní legislativou a metodickými pokyny vydávanými SVS. PVS při provádění kontrol zohledňuje i informace zasílané prostřednictvím systému rychlého varování RASFF a informace o zásilkách, které byly odmítnuty při vstupu do EU jinou PVS. Dále je povinna postupovat v souladu s platnými ochrannými opatřeními, jež jsou vydávány Evropskou komisí.

Jako součást veterinárních kontrol dovážených živočišných produktů zajišťuje PVS za účelem ochrany území České republiky (EU) i odběr vzorků k laboratornímu vyšetření a plní tak každoročně vydávaný plán monitorování. V případě nevyhovujícího výsledku vyšetření následuje po verifikaci Evropskou komisí spuštění koordinovaného provádění zesílených úředních kontrol v systému TRACES NT v souladu s prováděcím nařízením Komise (EU) 2019/1873, o postupech koordinovaného provádění zesílených úředních kontrol příslušnými orgány na stanovištích hraniční kontroly u produktů živočišného původu, zárodečných produktů, vedlejších produktů živočišného původu a směsných produktů, které spočívá v zapojení všech pohraničních veterinárních stanic v členských státech EU do zesílené kontroly komodity stejného původu. PVS Praha-Ruzyně je zároveň zapojena do koordinovaného provádění zesílených úředních kontrol iniciovaného na základě nevyhovujícího výsledku vyšetření zjištěného jinou PVS v EU.

Metody a techniky *dovozní a vývozní kontroly* a kontroly zdraví a dobrých životních podmínek zvířat v ČR včetně preventivních opatření jsou upraveny vnitrostátními zákony, které vychází z předpisů EU. Podrobný postup těchto kontrol je rozpracován v jednotlivých prováděcích právních předpisech, které jsou již zaměřeny na specifickou oblast. Za účelem těchto kontrol jsou dále vypracovány metodické pokyny, metodiky a diagnostické příručky, v nichž jsou mj. stanoveny konkrétní metody, techniky a frekvence kontrol.

Výstupem provedené kontroly dokladů, totožnosti a fyzické kontroly je vydání společného zdravotního vstupního dokladu (SZVD, CHED).

Informace, které vyplývají z činnosti PVS, poskytují její zaměstnanci příslušným orgánům, zejména prostřednictvím systému výměny informací TRACES NT.

Zvířata v zájmovém chovu spadající pod nařízení (EU) č. 576/2013 o neobchodních přesunech zvířat v zájmovém chovu a živočišné produkty pro osobní spotřebu v souladu s nařízením Komise v přenesené pravomoci (EU) 2019/2122, kterým se doplňuje nařízení (EU) 2017/625, pokud jde o některé kategorie zvířat a zboží osvobozených od úředních kontrol na stanovištích hraniční kontroly, zvláštní kontroly osobních zavazadel cestujících a malých zásilek zboží, které není určeno k uvedení na trh, zasílaných fyzickým osobám, dovážené cestujícími ze třetích zemí k neobchodním účelům podléhají podle veterinárního zákona v místě vstupu do České republiky kontrole za účelem zjištění, zda splňují podmínky stanovené v uvedených nařízeních. Tyto kontroly provádějí na letištích s mezinárodním provozem, v případě produktů též u provozovatelů kurýrních služeb či na mezinárodní poště, celní úřady v rámci celní kontroly cestujících a jejich osobních zavazadel. Pokud je zjištěno nesplnění podmínek nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2019/2122, celní úřad zabaví zásilku produktů a vystaví doklad o jejím zabavení. V případě zvířat v zájmovém chovu nesplňujících požadavky nařízení (EU) č. 576/2013 informuje celní úřad místně příslušnou krajskou veterinární správu, která o zásilce rozhodne podle ustanovení čl. 35 tohoto nařízení. Za účelem seznámení veřejnosti a cestujících s pravidly dovozu potravin živočišného původu pro osobní spotřebu a zvířat v zájmovém chovu jsou od roku 2009 na všech místech vstupu vyvěšeny plakáty se základními informacemi nebo jsou informace promítány na obrazovkách. Jejich aktualizace probíhá dle potřeby. Cestující se tak s podmínkami mohou seznámit v příletových halách letišť nebo na mezinárodní poště a dále jsou zveřejněny a pravidelně aktualizovány na webových stránkách SVS a GŘC.

Snahou SVS je účinně předcházet případným nedostatkům, které jsou při kontrolách nejčastěji zjišťovány. Z tohoto důvodu svou činnost koordinují nejenom s ostatními orgány veterinární péče EU, ale i dalšími dozorovými orgány ČR, zejména orgány celními. Spolupráce je realizována na regionální i centrální úrovni. Konkrétním příkladem vzájemné spolupráce jsou školení celních orgánů zajišťovaná odborem vnějších vztahů a kontroly dovozu a vývozu SVS, snaha o informovanost cestujících prostřednictvím spolupráce s provozovateli letišť, kurýrními službami, mezinárodní poštou i samotný přístup zaměstnanců SVS, kteří dovozcům poskytují informační servis odpověďmi na telefonické i písemné dotazy k této problematice.

V případě, že třetí země vyžaduje plnění systémových požadavků jdoucích nad rámec legislativy EU, je nutné u příslušných zařízení provést v rámci výše uvedených úředních kontrol minimálně 1x za rok také kontrolu plnění těchto specifických podmínek a požadavků vyplývajících z legislativy konkrétní třetí země (např. Čína, Indie, Eurasijská ekonomická unie, Saúdská Arábie atd.).

OIS SVS vytváří registr subjektů pod státním veterinárním dozorem vč. údajů o dovozech zvířat a živočišných produktů, podléhajících kontrole na pohraniční veterinární stanici.

KVS provádí kontrolu všech zásilek zvířat, živočišných produktů, krmiv živočišného původu a dalších produktů a předmětů, pokud mohou být nositeli původců nálezů,

vyvážených do třetích zemí. Na základě této kontroly KVS potvrzuje příslušné veterinární osvědčení pro vývoz.

ÚKZÚZ

Krmiva

Odbor kontroly zemědělských vstupů provádí úřední kontrolu provozovatelů, kteří uvádí krmiva na trh, což jsou distributoři, dodavatelé a zejména dovozci krmiv ze třetích zemí. Vzhledem k umístění České republiky je jen minimum přímých dovozů. Krmiva dovážená do ČR vstupují do EU v místech vstupu ostatních členských států. Krmiva původem ze třetích zemí jsou proto v ČR kontrolována až ve skladech dovozců nebo na ostatních stupních krmivářského řetězce.

Při kontrole dovozu krmiv ze třetích zemí ÚKZÚZ spolupracuje s Generálním ředitelstvím cel (GŘC) na základě podepsané dohody o spolupráci.

Rostliny a rostlinné produkty

V souladu s nařízením (EU) 2016/2031, o ochranných opatřeních proti škodlivým organismům rostlin, se monitorují a analyzují rostlinolékařská rizika v souvislosti s dovozy zásilek rostlin a rostlinných produktů ze třetích zemí, v souvislosti s přemísťováním dodávek rostlinných komodit původem ze členských států EU a s produkcí a uváděním do oběhu rostlin, rostlinných produktů a jiných předmětů. Na základě vyhodnocení analýzy rizika (kategorizace rizika) se navrhuje priority při zajišťování monitoringu a průzkumu výskytu škodlivých organismů, fytosanitární kontroly dovážených zásilek, při rozhodování o míře ochrany proti vyskytujícím se v EU regulovaným škodlivým organismům, při exportní fytosanitární certifikaci zásilek, a stanovuje se obecně frekvence fytosanitárních kontrol.

Cílem úředních kontrol ÚKZÚZ při dovozu a přemísťování na území EU je včasný záchyt škodlivých organismů a zamezení zavlečení karanténních škodlivých organismů a regulovaných nekaranténních škodlivých organismů pro rostliny, rostlinné produkty a jiné předměty.

Kontroly dovozu rostlin, rostlinných produktů a jiných předmětů jsou prováděny v souladu s nařízením (EU) 2017/625 a podle přímo použitelných předpisů EU, které upravují podmínky dovozu pro vybrané komodity. Kontroly jsou prováděny na stanovišti hraniční kontroly a na schválených kontrolních místech. Pro dovoz a evidenci zásilek regulovaných rostlinných komodit ze třetích zemí včetně záznamů opatření u nevyhovujících zásilek je používán systém TRACES NT. Dovozecké takovýchto zásilek jsou povinni před dovozem vyplnit v tomto systému společný zdravotní vstupní doklad tzv. CHED PP (rozhodnutí o zásilce).

Postupy dovozních kontrol jsou stanoveny v legislativě EU tak, aby probíhaly ve všech vstupních místech EU stejným způsobem. Přesný postup je rozpracován v metodickém pokynu ÚKZÚZ. Kontrola se sestává ze tří částí, a to kontrola požadovaných dokladů, kontrola identity a kontrola zdravotního stavu. Ve schválených místech se obvykle již neprovádí kontrola dokladů, která je realizována ve vstupních místech EU. Výsledek

kontroly je zaznamenáván do elektronického systému TRACES NT a uchováván po dobu nejméně 3 let.

Metodické vedení kontrol při dovozu a vývozu rostlin, rostlinných produktů a jiných předmětů a v zařízeních k hubení škodlivých organismů a výrobců dřevěného obalového materiálu a vlastní výkon kontroly zajišťuje *Odbor dovozu a vývozu*.

Více informací o kompetencích Odboru dovozu a vývozu – viz *písm. G. Ochranná opatření proti škodlivým organismům rostlin – bod 5) Obecná organizace a řízení úředních kontrol ÚKZÚZ*.

XIV. Audity podle čl. 6 nařízení (EU) 2017/625 – obecně

MZ

Audity podle čl. 6 NEP a R (EU) 2017/625 (s cílem zajistit účinnost a vhodnost úředních kontrol), včetně informace o nezávislém ověřování, transparentnosti a přijetí opatření v návaznosti na výsledky auditu

V souladu s požadavkem nařízení (EU) 2017/625 provádět pravidelné audity orgánů pověřených úředními kontrolami nad trhem s potravinami, jsou auditům podrobeny jednotlivé KHS.

Účelem interních auditů KHS je ověření, zda jsou úřední kontroly vykonávané v oblasti potravinového práva vhodné a přiměřené k dosažení hlavního cíle, kterým je ochrana veřejného zdraví v rámci kompetencí daných orgánům ochrany veřejného zdraví národními právními předpisy (zákon o potravinách, zákon o ochraně veřejného zdraví), a zda jsou splněny všechny předpoklady k tomu, aby byly úřední kontroly prováděny nezávisle a transparentně za použití odpovídajících kontrolních technik, s dostatečnou frekvencí, s pomocí dokumentovaných postupů a zda jsou vykonávány personálem odborně způsobilým. Úřední kontroly v oblasti ochrany veřejného zdraví je prováděn KHS (zahrnuje i hygienickou stanici hlavního města Prahy), které jsou samostatnými správními úřady řízenými a kontrolovanými MZ. KHS vykonávají úřední kontroly v rámci své územní působnosti vymezené zákonem o ochraně veřejného zdraví.

Auditovaným subjektem v rámci KHS jsou odbor hygieny výživy a předmětů běžného užívání a odbor hygiena dětí a mladistvých, které vykonávají úřední kontroly v sektoru veřejného stravování a nad materiály a předměty určenými pro styk s potravinami a dále v případě ohrožení lidského zdraví nebo podezření na ohrožení lidského zdraví, pak v celém potravinovém řetězci.

K zajištění jednotného provádění interních auditů byl zpracován „Standardní pracovní postup při provádění interního auditu na odborech a odděleních HV a PBU krajských hygienických stanic“, který byl odsouhlasen MZ jako orgánem metodicky řídícím KHS. Podkladem pro zpracování metodiky provádění interního auditu byla EN ISO 19001 Směrnice pro auditování systému managementu jakosti a/nebo systému environmentálního managementu.

Vypracovaný Standardní pracovní postup při provádění interního auditu na odborech a odděleních hygieny výživy a předmětů běžného užívání chronologicky popisuje veškeré činnosti probíhající při interním auditu, přičemž klade důraz zejména na nezávislost auditorů a celého interního auditu, vyškolení auditorů, vypracování plánu interního auditu, pověření k internímu auditu, provedení vlastního interního auditu, dokumentaci z provedeného interního auditu, vypracování auditorské zprávy, její zasílání a kontrolu plnění navržených opatření. Samozřejmostí je udržování obousměrné komunikace na cestě zadavatel-auditní orgán-auditovaný.

Pro potvrzení nezávislosti prováděných interních auditů je vyzvána nezávislá osoba nebo orgán, kterému je udělena pravomoc pro zapojení se do auditu. Tato osoba nebo orgán pak provádí přezkoumání postupů auditu.

V roce 2023 byl připraven plán auditů KHS, které proběhnou v letech 2024–2026.

SZPI

Jednou z forem dohledu nad prováděním kontrolní činnosti jsou interní audity systému managementu jakosti. SZPI má zaveden a certifikován systém managementu jakosti dle EN ISO 9001 pro „Výkon činnosti správního úřadu provádějícího státní dozor v oblasti potravin, vybraných výrobků a veřejného stravování. Nezávislý certifikační audit provedla mezinárodní společnost BVQI v r. 2005, od té doby je systém aktivně udržován, včetně recertifikace.

Proces auditu je písemně zdokumentován v organizační směrnici, která vychází z normy ISO 9001 (Systém managementu jakosti – požadavky) a normy ISO 19011 (Směrnice pro auditování systému managementu jakosti). Hlavním procesem je kontrolní činnost a z toho důvodu většina auditů směřuje do této oblasti. Během auditů je prověřován systém vzdělávání inspektorů, příprava inspektorů na kontrolu, vlastní provedení kontrol, úroveň a kvalita protokolů o kontrole, vkládání dat do informačního systému, apod. V případě zjištění nedostatku jsou zjištění řešena v režimu nápravných a preventivních opatření.

V souladu s normou ISO 9001 vydává SZPI vnitřní předpisy, které jsou členěny do několika skupin (strategické dokumenty, řády, organizační směrnice, služební předpisy, příkazy ředitele a metodické pokyny a manuály). SZPI má stanovený dokumentovaný postup pro řízení těchto VP – tvorbu, schvalování, přezkoumávání, zajištění identifikace změn, zajištění dostupnosti apod.

Komplex vnitřních předpisů zajišťuje podrobný popis činností jak pro kontrolní činnost (hlavní proces), tak ostatní činnosti probíhající v SZPI.

Vnitřní předpisy jsou zaměstnancům k dispozici na intranetu SZPI. Ředitelé odborů ústředního inspektorátu a ředitelé krajských inspektorátů SZPI odpovídají za to, že jsou s vnitřním předpisem prokazatelně seznámeni všichni příslušní zaměstnanci jejich odboru nebo inspektorátu.

Postupy pro provedení interních auditů jsou uvedeny v organizační směrnici, která vychází z požadavků normy pro auditování ISO 19011. Směrnice řeší výběr auditorů (zajištění nestrannosti a nezávislosti), sestavování programu auditů (systematický přístup, zainteresování celého vedení SZPI), sestavování plánu auditu, provedení auditu, dokumentaci zjištění auditu (písemná zpráva, zdokumentování zjištění), systém řešení nápravných a preventivních opatření. Interní audity zajišťují zaměstnanci SZPI. Auditóři jsou vybráni z různých organizačních úrovní SZPI, čímž je zaručena jak jejich potřebná odbornost, tak požadovaná nezávislost.

Metodicky auditory vede manažer procesu řízení jakosti, který rovněž zpracovává program interních auditů, zveřejňuje zprávy z interních auditů, vede evidenci zjištění a případných neshod, připravuje podklady pro přezkoumávání SMJ vedením, komunikuje s externí certifikační společností apod.

Součástí auditu je sestavení plánu auditu, komunikace s vedoucím auditované oblasti, provedení vlastního auditu, projednání zjištění auditorů, zpracování zprávy. Všechny zprávy jsou přístupny všem zaměstnancům SZPI na intranetu, včetně přehledu zjištění a návrhů opatření, která přijímají vedoucí auditovaných oblastí.

Vedení SZPI schvaluje program interních auditů na stanovené období. Do programu mohou být během stanoveného období zařazeny mimořádné audity. Interní audity probíhají v průběhu roku na všech inspektorátech SZPI.

Většina interních auditů je postupových – se zaměřením na kontrolní činnost, dále je auditováno např. vzdělávání zaměstnanců, tuzemské pracovní cesty, vyřizování podnětů spotřebitelů apod.) Pro každý audit jsou stanoveny cíle a kritéria auditu.

Na základě doporučení interních auditů mohou být do plánu vzdělávání zařazovány konkrétní vzdělávací aktivity. Během auditů jsou využívány různé techniky auditování, např. pozorování, dotazování, kontrola dokumentace, kontrola záznamů, kontrola informačních systémů.

Na závěr auditu projedná vedoucí auditor všechna svá zjištění s ředitelem auditovaného útvaru nebo inspektorátu. Ředitel auditovaného útvaru nebo inspektorátu stanoví ve spolupráci s auditorem nápravná, případně preventivní opatření. V případě, jedná-li se o neshodu nebo systémovou neshodu, jsou nápravná, případně preventivní opatření projednána na operativní poradě nebo poradě vedení. Kontrola plnění opatření je prováděna vedoucími zaměstnanci. Ověření plnění opatření je prováděno v rámci přezkoumání SMJ vedením, formou následných interních auditů a externími audity certifikačního orgánu.

Systém managementu jakosti je 1x ročně přezkoumáván vedením SZPI (porada vedení). Jednou z oblastí, které se přezkoumání týká, jsou rovněž provedené interní audity a jejich zjištění, jsou hledány možnosti zlepšování systému a zároveň je schvalován program interních auditů na další období.

Na SZPI probíhá každý rok (od roku 2005) nezávislý externí audit, jehož kritériem je norma ISO 9001.

SZPI systém auditů zaměřených přímo na kontrolu CHZO/CHOP/ZTS nemá – kontrola CHZO/CHOP/ZTS je začleněna do systému auditů pro celou SZPI.

SVS

Audity systémů úředních kontrol vykonávaných dozorovými orgány SVS zajišťuje v prostředí SVS odbor interního auditu a kontroly ÚVS. Odbor interního auditu a kontroly ÚVS tvoří oddělení interního auditu a oddělení kontroly.

Oddělení interního auditu provádí interní audity systému úředních kontrol podle čl. 6 nařízení (EU) 2017/625, interní audity podle zákona o finanční kontrole, dále provádí interní audity systému managementu kvality v souladu s požadavky vyplývajícími z normy ISO 9001 a udržuje systém managementu kvality SVS.

Oddělení kontroly provádí interní kontrolní činnost, a to zejména v oblastech neveterinárních, avšak i v oblastech veterinárních. Šetří a vyřizuje podání a podněty občanů označovaných jako stížnosti ve smyslu § 175 správního řádu.

Odbor interního auditu a kontroly ÚVS rovněž vede agendu řízených dokumentů a všech činností s tím spojených. Kromě toho plní další úkoly plynoucí z rozhodnutí vedení.

Výkon úředních kontrol dozorovými orgány SVS je auditován odborem interního auditu a kontroly ÚVS. SVS disponuje v současnosti třemi jmenovanými auditory, auditní tým je doplňován odbornými experty pro konkrétní prověřovanou problematiku.

Postupy pro provádění interních auditů systémů úředních kontrol jsou zpracovány ve vnitřním předpisu SVS – Směrnici SVS pro řízení a provádění interního auditu systému úředních kontrol a jiných úředních činností SVS, která respektuje Sdělení Komise o pokynech k provádění ustanovení týkajících se vedení auditů podle článku 6 nařízení (EU) 2017/625 (2021/C 66/02).

Interní audit systému úředních kontrol přezkoumává a zhodnocuje nastavení a funkčnost jednotlivých systémů úředních kontrol podle organizačního členění útvarů SVS, přezkoumává a ověřuje, zda jsou úřední kontroly prováděny v souladu s příslušnými platnými právními předpisy EU, ČR i interními řídicími dokumenty SVS. Interní audit systému úředních kontrol přezkoumává, zda jsou úřední kontroly prováděny v souladu s jednotným integrovaným víceletým vnitrostátním plánem kontrol. Interní audit systému úředních kontrol rovněž posuzuje a hodnotí účinnost úředních kontrol a jejich vhodnost pro dosahování cílů platných právních předpisů. Na regionální úrovni je účinnost úředních kontrol prověřována a hodnocena také pravidelně na základě vícestupňového řízení, práce úředních veterinárních lékařů je hodnocena jejich bezprostředním nadřízeným, ředitel příslušného odboru a vedoucí oddělení provádějí hodnocení výsledků činnosti celého odboru (oddělení – v souvislosti s organizačním uspořádáním KVS).

Pro oblast interního auditu systémů úředních kontrol je sestavován jednak dlouhodobý 5 - letý program interního auditu, jednak 1 - roční program interního auditu. Při sestavování dlouhodobého plánu interního auditu a na jeho základě každoročně připravovaného ročního programu auditu odbor vychází z analýzy rizik, z auditních zjištění a závěrů z předchozích auditů, z požadavků nejvyššího vedení SVS, z plnění nápravných opatření auditovanými subjekty. Z toho také vyplývá četnost a povaha auditů, kdy každá oblast činností a kompetencí SVS musí být auditována nejméně 1x za pět let.

Sestavení dlouhodobého 5 - letého programu interního auditu vychází z požadavků čl. 6 nařízení (EU) 2017/625 a dále z pravidel uvedených ve Sdělení Komise o pokynech k provádění ustanovení týkajících se vedení auditů podle čl. 6 nařízení (EU) 2017/625.

Jedním z klíčových principů je udržení systematického přístupu k řízení auditů. V zájmu tohoto principu dlouhodobý program interních auditů systému úředních kontrol zohledňuje požadavky bodu 5.1. Sdělení Komise, a to že dlouhodobý program auditu pokrývá všechny příslušné oblasti činnosti SVS, na něž se vztahuje nařízení (EU) 2017/625, a to s četností auditů založenou na hodnocení rizik, nejméně však jednou za 5 let, zároveň za dodržení podmínky, že každé pracoviště (KVS / ÚSKVBL / SVÚ) je zahrnuto do programu a bude auditováno minimálně 1x za 3 roky.

Dlouhodobý 5 - letý program interních auditů systému úředních kontrol SVS zahrnuje a pokrývá všechny činnosti SVS vyplývající z nařízení (EU) 2017/625, a je sestaven na základě detailně provedené analýzy rizik.

Odbor interního auditu a kontroly ÚVS zpracoval dokument „Audit Universe“ a dokument „Risk Universe“, oba dokumenty detailně popisují jednotlivé činnosti a kompetence SVS, jejich členění do auditních domén, auditních systémů, podsystémů a auditních oblastí. Tyto dva dokumenty slouží jako pracovní podklady při plánování interních auditů.

Závěrečné zprávy z provedených auditů jsou předkládány auditovanému subjektu a managementu organizace. V případě zjištěných neshod je auditovaný subjekt povinen vypracovat akční plán nápravných opatření. Odstranění neshod v souladu s tímto akčním plánem je ověřováno následným auditem, ať již na místě nebo pouze dokumentačním auditem, dle povahy zjištěných neshod.

Roční program auditů je vyhodnocován, výsledky a závěry jednotlivých auditů jsou přehledně vedeny v dokumentu „Audit Results Review“; tento dokument rovněž slouží jako pracovní podklad při plánování interních auditů do dalšího období. Výsledky interních auditů jsou předkládány vedení SVS a jsou zároveň prezentovány na rozšířené poradě vedení SVS za přítomnosti ředitelů KVS.

SVS má certifikovaný systém managementu kvality v souladu s požadavky mezinárodního standardu ČSN EN ISO 9001 (dále ISO 9001).

Certifikační audit posuzující shodu systému managementu kvality s normou ISO 9001 v podmínkách SVS externě provedl v roce 2007 certifikační orgán certifikující systémy managementu kvality, který je pro tuto činnost akreditován ČIA. Na základě úspěšného výsledku certifikačního auditu byl organizaci udělen certifikát ISO 9001 pro výkon státní správy v oblasti veterinární péče na celém území ČR. Od té doby SVS platnost certifikátu ISO 9001 průběžně udržuje a obnovuje v pravidelných tříletých certifikačních cyklech v rámci recertifikačních auditů. Při recertifikačním auditu ověřuje externí certifikační autorita trvalou shodu systému managementu kvality SVS s požadavky mezinárodního standardu ISO 9001 v celém rozsahu, včetně funkčnosti systému interních auditů a interních kontrol prováděných SVS a systému řízení neshodných výstupů včetně jejich nápravy zaváděním vhodných nápravných opatření. V průběhu tříletých cyklů pak provádí každoročně dohledový audit k ověření, zda systém managementu kvality je v certifikovaném rozsahu organizací trvale uplatňován.

Nezávislé přezkoumání interních auditů systému úředních kontrol je v rámci systému managementu kvality zajištěno každoročním externím dozorovým auditem certifikačního orgánu, nezávislé přezkoumání procesu interního auditu systému úředních kontrol je zajištěno smluvním externím auditem. Toto přezkoumání interních auditů systému úředních kontrol zahrnuje celý proces auditu, od plánování, přes provádění auditů, podávání zpráv o výsledcích, vyhodnocování a monitoring auditních zjištění a závěrů, sledování plnění akčního plánu nápravných opatření, s přesahem až do dalšího cyklu plánování.

ÚKZÚZ

Úkolem Odbor auditu a řízení kvality (OARĀK) je ověřovat vybrané odborné procesy a činnosti ústavu a ve spolupráci s organizačními útvary přispět k identifikaci a následnému odstranění případných nedostatků. Prostřednictvím interních auditů je prověřována zejména shoda s požadavky právních a interních předpisů a shoda s požadavky normy ČSN EN ISO

9001. OAŘK ověřuje shodu akreditovaného certifikačního systému režimu QCZ konzumních brambor s požadavky normy ISO 17065.

OAŘK provádí tyto základní typy interních auditů:

- audity v oblasti finanční kontroly podle zákona o finanční kontrole (finanční audity);
- odborné audity systému úředních kontrol ve smyslu nařízení (EU) 2017/625 včetně interních auditů dalších odborných dozorových, administrativních a zkušebních procesů;
- systémové audity řízení kvality v souladu s ČSN EN ISO 9001 (audity systémů).

Interní audity v ÚKZÚZ probíhají v režimu řízeném systémem kvality managementu podle ČSN EN ISO 9001, podle dokumentovaných postupů v souladu s nařízením (EU) 2017/625 a se zákonem o finanční kontrole., při postupném zavádění mezinárodních standardů interního auditu uvedených v Mezinárodním rámci profesní praxe interního auditu.

Každý audit je analýzou procesu, kterou je možné provést pouze s pomocí jasně stanovených kritérií auditu podle typu a povahy auditovaného procesu. Zaměření interních auditů se každoročně vyvíjí v souvislosti s identifikovanými problémy v předchozím období a s potřebami ústavu. Hlavními obecnými kritérii interních auditů jsou zejména:

- požadavky z právních předpisů;
- požadavky technických a systémových norem a standard;
- požadavky z vnitřních předpisů ústavu.

Výsledky auditů obsažené ve zprávách slouží vedení ústavu jako zdroj informací o:

- dodržování požadavků uvedených v právních a vnitřních předpisech;
- nastavení řídicích a kontrolních systémů;
- faktické i ekonomické účinnosti a přiměřenosti úředních kontrol a zkušebnictví.

Výstupem auditu je závěrečná zpráva, která je předkládána auditovanému subjektu a vrcholovému managementu ústavu. V případě zjištění (neshod) je nutné přijmout nápravné opatření k odstranění neshody. Odstranění neshod je ověřováno následným auditem. Neshody a zjištění, včetně jejich vypořádání jsou řízeny prostřednictvím interního předpisu Pravidla pro řízení neshod a zjištění a pro nápravná opatření.

Program interních auditů systému úředních kontrol je každoročně aktualizován.

V oblasti úředních kontrol ÚKZÚZ uplatňuje víceúrovňový kontrolní a ověřovací systém, který zahrnuje:

- řídicí kontroly vedoucích pracovníků;
- supervize metodické podpory a výkonu úředních kontrol;
- interní audit jako nezávislé ověření systému úředních kontrol;
- externí audity (laboratoře, systém managementu kvality).

Kontroly a supervize provádějí organizační útvary samostatně a interní audity ověřují systém úředních kontrol jako celek. Víceúrovňový systém ověřování umožňuje jednotnost výkonu úředních kontrol a jednotnost rozhodování při správních řízeních na všech regionálních pracovištích ústavu.

Prostřednictvím externích auditů ověřuje ústav zejména:

- činnost akreditovaných laboratoří, které dozoruje ČIA, který v laboratořích koná pravidelné každoroční dozorové audity;
- systém řízení kvality ověřují každoročně externí společnosti (např. SGS ICS Czech Republic, s.r.o.).

Vnitřní dohled nad organizací kontrol je prováděn pravidelně regionální úrovni řízení – regionální oddělení terénní inspekce v rámci *Odboru terénní inspekce* nebo kontrolní skupinou nebo nadřízeným v rámci *Odboru zdraví rostlin*. Výsledky dohledu se projednávají na poradách oddělení nebo odboru (občasná přítomnost také zástupce centrálního vedení) a podle výsledků jsou případně upravovány metodické instrukce a pokyny. Dále je ze strany ústředí prováděn plánovaný odborný interní audit včetně auditu nad prováděním odborných kontrol.

Nezávislý přezkum procesu interního auditu je zajištěn prostřednictvím externích auditů systému managementu kvality (čl. 6 nařízení (EU) 2017/625).

MZe – odbor environmentální a ekologického zemědělství

MZe jakožto příslušný orgán pro ekologickou produkci má nastaveny mechanismy pro interní audit. Případné audity se zaměřují na vnitřní fungování a organizaci kontrol a ostatních činností v kompetenci příslušného orgánu.

ČPI

Interní audity, jejichž cílem je zajistit řádné provádění kontrol označování a evidence na místě a dodržování postupů, jsou prováděny auditorským týmem, jehož součástí jsou odborně vyškolení pracovníci oddělení auditu kontrolní činnosti a nezávislý auditor ČPI.

Každoročně je sestavován plán auditů, který obsahuje program stanovený na daný rok, je zaměřen na jednotlivá opatření, se stanovenými termíny ukončení a je prováděn fyzickou přítomností při kontrolách na místě u vybraných kontrol. Ročně je provedeno minimálně 2 % interních auditů z každého opatření.

XV. Řízení mimořádných situací a krizí / pohotovostní plány – obecně

MZe – odbor bezpečnosti potravin

Článek 55 nařízení (ES) č. 178/2002, kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin stanoví, že Komise v úzké spolupráci s EFSA a s členskými státy vypracuje obecný plán řízení krizí v oblasti bezpečnosti potravin a krmiv (dále jen „obecný plán“). Obecný plán byl stanoven rozhodnutím Komise 2004/478/ES.

Po interním auditu Komise bylo rozhodnutí 2004/478/ES zrušeno a nahrazeno novým prováděcím rozhodnutím Komise (EU) 2019/300, kterým se stanoví obecný plán řízení krizí v oblasti bezpečnosti potravin a krmiv.

Pro oblast mimořádných událostí a krizových situací v oblasti bezpečnosti potravin a krmiv byl na MZe v součinnosti s dozorovými orgány zpracován tento dokument:

„Informační podpora při řešení mimořádných událostí a krizových situací v oblasti bezpečnosti potravin a krmiv“ jehož hlavním cílem je připravit systém usnadňující shromažďování, předávání a sdílení informací a vědeckých stanovisek mezi Českou republikou, Evropskou komisí, Evropským úřadem pro bezpečnost potravin a ostatními členskými státy při mimořádných událostech a krizových situacích. Dokument popisuje způsob zajištění spolupráce zúčastněných organizací a útvarů na přípravě, shromažďování a zpracování informací, sloužících pro účinnější a rychlejší řešení mimořádných událostí nebo krizových situací v oblasti bezpečnosti potravin a krmiv. Materiál klade velký důraz na potřebu meziresortní spolupráce a komunikace, a to nejen mezi zúčastněnými institucemi a útvary, ale také se zahraničními partnery, orgány EU a především směrem k veřejnosti.

Na základě výše uvedeného rozhodnutí EK byl jmenován krizový koordinátor ČR v oblasti bezpečnosti potravin, kterým je vrchní ředitel Sekce potravinářství. Ten je členem evropské sítě koordinátorů pro oblast bezpečnosti potravin a krmiv a krizové jednotky EK.

Pro podporu činnosti krizového koordinátora byla ustavena „Skupina pro informační podporu při řešení mimořádných událostí nebo krizových situací v oblasti bezpečnosti potravin a krmiv“.

MZe je garantem zpracování Koncepce zabezpečení obyvatelstva pitnou vodou za krizových situací uveřejněné na webové stránce MZe.

Ohledně školení BTSF se MZe a dozorové orgány koordinované MZe zúčastní simulačních cvičení ke krizím.

MZ

Za mimořádné situace se zasedání ústředního krizového štábu zřízeného vládou ČR podle zákona o krizovém řízení účastní hlavní hygienik ČR. MZ v případě přenosu infekčních onemocnění, kontaminace zdrojů pitné vody, kontaminace potravin apod. zřizuje krizový štáb MZ. Pro takovou situaci jsou zpracovány typové plány „Hromadné postižení osob – epidemie“ a „Hromadné postižení osob mimo epidemii“. Zákon o ochraně veřejného zdraví

umožňuje MZ provést mimořádná opatření při epidemii a nebezpečí jejího vzniku, stanovit zásady a postupy hodnocení a řízení zdravotních rizik a zásady monitorování zdravotního stavu obyvatelstva, koordinovat činnost a spolupráci s jinými státními a nestátními organizacemi, stanovit nebezpečné výrobky vyhlášením v televizním a celoplošném rozhlasovém vysílání. Pro hlášení nebezpečného nebo z nebezpečnosti podezřelého výrobku je vypracován standardní operační postup, který mají k dispozici všechna pracoviště KHS.

Na každé KHS byla ustavena funkce krizového manažera, který v případě mimořádných událostí působí jako koordinátor. Každá KHS má zpracovaný vlastní plán postupu při mimořádných situacích, který se vztahuje i na hygienu potravin a hygienu předmětů běžného užívání. Plán zahrnuje seznam kontaktů, který je pravidelně aktualizován. Tento plán je k dispozici všem pracovníkům KHS.

SZPI

Pro oblast mimořádných událostí v oblasti bezpečnosti potravin byl zpracován Pohotovostní plán SZPI pro krizové situace, jehož cílem je stanovení postupu SZPI při výskytu potravin vyvolávající vážné riziko na trhu, přičemž se tím myslí postupy týkající se navazující kontrolní činnosti i komunikace s veřejností. Krizovou situací se rozumí stav, kdy se na českém trhu vyskytují, nebo existuje důvodné podezření, že se mohou v masivním měřítku vyskytovat potraviny, které představují přímé či nepřímé vážné ohrožení lidského zdraví nebo potraviny, které by takto mohly být veřejností vnímány. Krizové situace mohou vzniknout i jako důsledek živelné pohromy, ekologické nebo průmyslové havárie, kdy může dojít k ohrožení bezpečnosti potravin na českém trhu. Společným znakem výše popsaných situací je to, že k jejich řešení nestačí běžné stávající mechanismy nastavené interními předpisy SZPI. O vyhlášení krizové situace, zřízení krizového týmu a vyhlášení mimořádných opatření rozhoduje ústřední ředitel nebo ředitel příslušného inspektorátu v souladu s pohotovostním plánem. Oblast působnosti pohotovostního plánu je dána kompetencí SZPI k doзору nad potravinami a za jeho tvorbu a aktualizaci zodpovídá Odbor kontroly, laboratoří a certifikace. Pohotovostní plán je k dispozici na intranetových stránkách úřadu, jejichž prostřednictvím se všichni zaměstnanci aktivně seznamují s vnitřními předpisy.

SVS

SVS vypracovává a aktualizuje celostátní pohotovostní plány a kontroluje jejich plnění. Příslušné KVS vypracovávají a aktualizují krajské pohotovostní plány a kontrolují jejich plnění.

Sektory/subjekty/oblasti, kde fungují plány pro mimořádné situace:

- a) chovatel – plány pro hospodářství;
- b) jatky – plán pro případ výskytu některých nebezpečných nálezů a nemocí přenosných ze zvířat na člověka na jatkách;
- c) KVS – plány pro příslušný region;
- d) SVS – plány na celostátní úrovni.

Rozsah každého plánu:

- plány pro výskyt vybraných nebezpečných nálezů zvířat;
- plány pro činnost při jiných mimořádných událostech (krizových situacích);

- rozsah plánů vyplývá a je v souladu s platnou legislativou ČR a EU;
- minimální rozsah a kritéria pohotovostních plánů jsou dány platnou legislativou EU – nařízení (EU) 2016/429 o nákazách zvířat a o změně a zrušení některých aktů v oblasti zdraví zvířat, nařízení (ES) č. 999/2001 o stanovení pravidel pro prevenci, tlumení a eradikaci některých přenosných spongiformních encefalopatií a legislativou ČR – veterinárním zákonem;
- zákon o IZS – orgány veterinární správy jsou zařazeny mezi ostatní složky IZS a poskytují plánovanou pomoc na vyžádání v případě vzniku mimořádné události (krizovém stavu), tato pomoc je poskytována v souladu s plány, které mají orgány veterinární správy zpracovány (viz odrážka 2 tohoto článku).

Odpovědný orgán

- ÚVS;
- KVS.

Uspořádání pro rozšiřování a školení pro zajištění efektivní implementace včetně provádění simulace

- vzorové plány jsou k dispozici na webových stránkách SVS – plány pro hospodářství;
- plány jsou k dispozici na portále SVS – plány na celostátní úrovni;
- plány jsou k dispozici na všech KVS – plány na regionální úrovni;
- plány jsou k dispozici pro odbor krizového řízení MZe – zpřístupnění portálu SVS pracovníkům odboru krizového řízení MZe;
- plány jsou k dispozici v elektronické formě (CD ROM) pro zainteresované složky (IZS a KVL);
- ve Věstníku MZe jsou publikovány zásady pro vypracování pohotovostních plánů chovatelů pro případ vzniku nebezpečných nálezů hospodářských zvířat u chovatelů, kteří jako podnikatelé chovají tato zvířata pro účely podnikání (§ 5 veterinárního zákona), jsou vypracovány a pravidelně aktualizovány mapové podklady s údaji o nálezové situaci v ČR a EU, které jsou přístupné na Portálu SVS, podle potřeby jsou prováděny aktualizace pohotovostních plánů (např. nové informace o nálezách, diagnostice, aktualizace legislativy, kontakty na spolupracující orgány a organizace – Integrovaný záchranný systém apod.), pro aktualizace jsou využívány zkušenosti z eradikací reálných ohnisek nebezpečných nálezů, výstupy ze cvičení i informace ze zahraničních zdrojů (EU FMD, WOH, školení BTSF), tyto aktualizace jsou zasílány všem KVS, 2 x ročně se provádí revize všech textů pohotovostních plánů a jejich příloh, vybavení PSMS bylo doplněno o mobilní desinfekční zařízení pro očištění a desinfekci vozidla PSMS, opouštějící ohnisko nákazy (2 čerpadla, paletovací vozík k manipulaci s materiálem, plachtu k překrytí vodní hladiny při utrácení ryb a bezpečnostním plastovým plotem k vymezení místa zásahu);
- každoročně jsou SVS organizována simulační cvičení ke zdokonalení činností nutných k řešení mimořádných událostí nálezového charakteru se zapojením všech složek IZS nutných k řešení takovéto situace;
- podle potřeby jsou prováděny aktualizace pohotovostních plánů (např. nové informace o nálezách, diagnostice, aktualizace legislativy, kontakty na spolupracující orgány

- a organizace – IZS apod.), tyto aktualizace jsou zasílány všem KVS, 2x ročně se provádí revize všech textů pohotovostních plánů a jejich příloh;
- průběžné provádění kontrol aktualizací pohotovostních plánů na úrovni KVS (kontaktní údaje apod.) a vybavení pro případ vzniku nákazy (pohotovostní kufry a brašny);
 - SVS je zapojena do systému RASFF a AAC;
 - pohotovostní plány byly aktualizovány a doplňovány a reagují na stávající nálezovou situaci i na možný výskyt mimořádných událostí (povodně, havárie vozidel přepravujících zvířata);
 - pohotovostní kufry KVS byly doplněny upravenými velkokapacitními pytlí (Big Bag) s igelitovou vnitřní fólií pro usnadnění přemístění nalezených uhynulých divokých prasat v lokalitách nepřístupných pro techniku a plastovými kufry pro vybavení úředních veterinárních lékařů při vstupu do podezřelého hospodářství;
 - přehled zpracovaných a vydaných aktualizací pohotovostního plánu je k dispozici na Portálu SVS;
 - kontrolní činnost je evidována na úrovni kontrolované oblasti, kontrolovaného hospodářství, jednotlivých kontrolovaných požadavků legislativy (kontrolních bodů) a jednotlivých diagnostických a preventivních úkonů. Eviduje se (v modulu evidence nálezů a událostí) i veškerá kontrolní činnost vykonávaná v souvislosti s podezřením na nález, s potvrzením ohniska a kontrolní činnost při mimořádných událostech jako jsou hromadné úhyny, havárie vozidel přepravujících zvířata atd.

V případě jiných mimořádných situací (např. povodně) se orgány veterinární správy zapojují do jejich řešení jako součást IZS (vedlejší složka) a podléhají jeho velení z hlediska využití a koordinace sil (§ 4 zákona o IZS). Základní principy a postupy součinnosti vyplývají z platné krizové legislativy ČR (zejména zákona o IZS, zákona o krizovém řízení). Styčnými místy jsou OPIS IZS, územně příslušné OPIS IZS krajů. Mezi SVS a GR HZS je uzavřena smlouva o plánované pomoci na vyžádání.

Příkazem ústředního ředitele k řízení mimořádných situací a krizí ve veterinární oblasti je řešeno řízení mimořádných situací a krizí ve veterinární oblasti. Příkaz je určený pro KVS a SVÚ a vztahuje se na výsledky vyšetření/šetření v rámci státního veterinárního dozoru. Popisuje zajištění spolupráce při shromažďování a zpracování informací sloužících pro účinnější a rychlejší řešení mimořádných nebo krizových situací ve veterinární oblasti. Klíčovou roli hraje také rychlé předávání přesných a ověřených informací, zajišťování odborně podložených stanovisek a komunikace s veřejností.

ÚKZÚZ

Pro případ mimořádných událostí má Sekce zemědělských vstupů (dále jen „SZV“) vypracovaný pohotovostní plán pro řešení krizových situací v oblastech, ve kterých sekce provádí úřední kontrolu – jsou to krmiva, hnojiva a přípravky na ochranu rostlin. Použije se v případech, kdy krmivo, hnojivo nebo přípravek na ochranu rostlin představuje přímo nebo prostřednictvím životního prostředí závažné riziko pro člověka, zvířata nebo rostliny, a/nebo když rostlinné produkty ošetřené přípravkem na ochranu rostlin v rozporu s povolením představují závažné riziko pro člověka nebo zvířata. Tento pohotovostní plán také zahrnuje postup pro případ havárie na jaderném zařízení nebo jiný únik radioaktivních látek.

Pohotovostní plán vypracovali a aktualizují pracovníci SZV. V plánu je popsán postup pracovníka ústavu, jsou konkretizovány situace, kdy pohotovostní plán použit, a obsahuje důležité kontaktní údaje a pokyny.

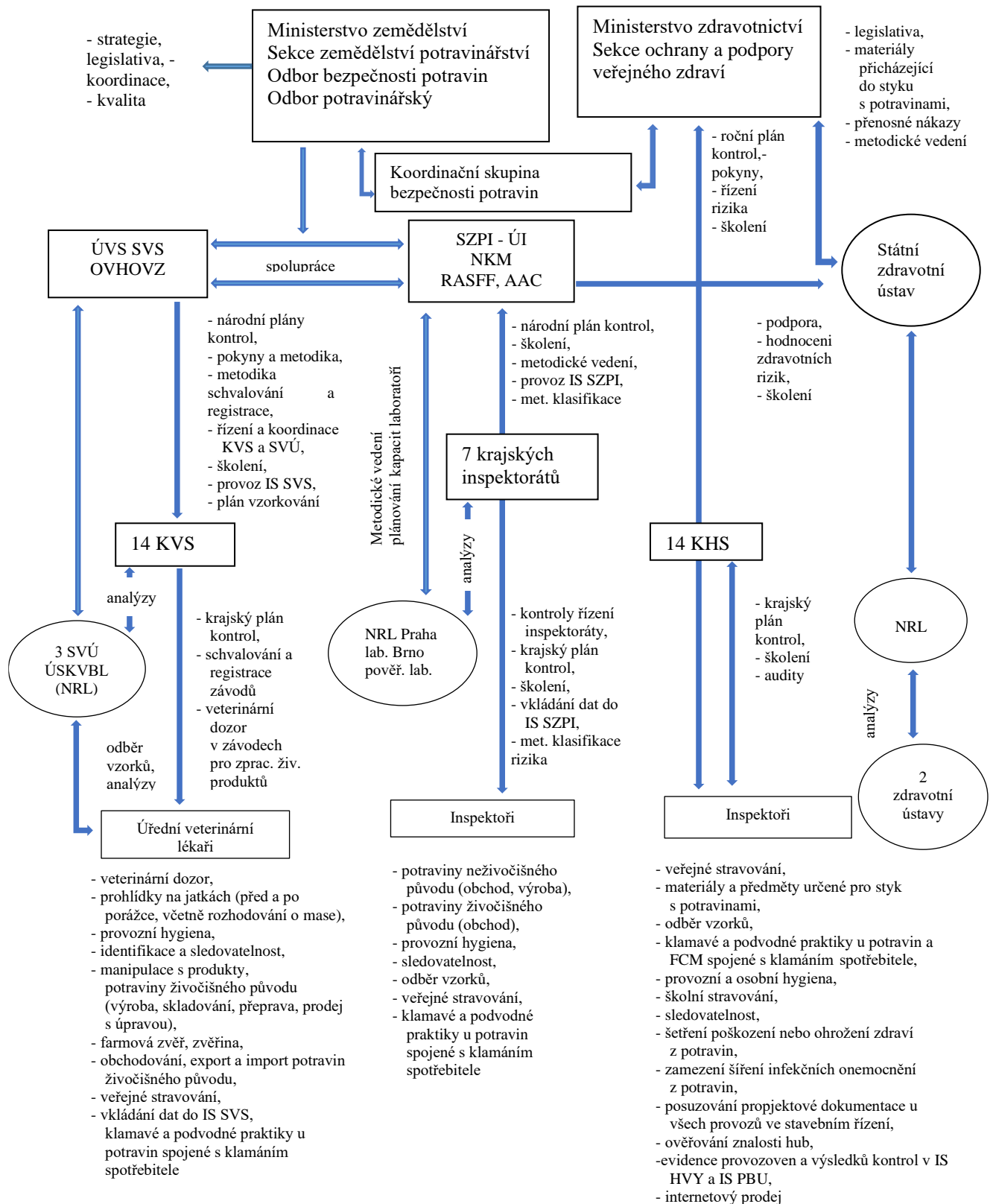
Pro případ výskytu tzv. prioritních škodlivých organismů na území ČR vypracovala Sekce osiv, sadby a zdraví rostlin (SOSZR) pro tyto jednotlivé škodlivé organismy pohotovostní plány. Prioritní škodlivé organismy jsou karanténní škodlivé organismy, které mohou mít na území EU mimořádně závažné hospodářské a environmentální dopady a jsou vyjmenovány v nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2019/1702. Povinnost zpracovat příslušné pohotovostní plány má podle článku 25 nařízení (EU) 2016/2031 každý členský stát, a to do července 2023. Proces přípravy těchto plánů v ČR je upřesněn v zákoně o rostlinolékařské péči, § 71 písm. j). Pohotovostní plány na škodlivé organismy jsou zveřejněny na stránkách MZe a ÚKZÚZ.

Pohotovostní plány mají zajistit připravenost ÚKZÚZ, dalších orgánů státní správy a zainteresovaných subjektů k rychlé a účinné odezvě na zjištění výskytu prioritního škodlivého organismu na území ČR. Plán stanovuje úřední postup při uplatňování přijatých fyto-sanitárních opatření, jejichž cílem je eradikace čili vyhubení daného škodlivého organismu ve vymezeném území. Nedílnou součástí plánu jsou i pravidla pro koordinaci činností všech zapojených subjektů a pro zajištění dostupnosti pracovních kapacit a finančních zdrojů.

Pohotovostní plány na škodlivé organismy vypracovávají a aktualizují pracovníci Odboru zdraví rostlin SOSZR.

Na základě pohotovostních plánů se provádějí tzv. simulační cvičení na přípravu opatření při výskytu prioritního škodlivého organismu. ÚKZÚZ provedl v roce 2023 simulační cvičení pro nácvik opatření v případě výskytu hád'átka borovicového v ČR.

A. - čl. 1 odst. 2 písm. a) Potraviny a bezpečnost potravin

1. Strategické cíle

MZ

Kontrolní systém je zaměřen na:

- zamezení šíření infekčních onemocnění nebo jiného poškození zdraví z potravin;
- zajištění bezpečných pokrmů pro spotřebitele v provozovnách poskytující stravovací služby na základě hodnocení rizika;
- ochranu zájmů spotřebitele;
- zajištění používání a uvádění na trh materiálů a předmětů určených pro styk s potravinami, které nepředstavují riziko pro konečného spotřebitele;
- poskytování informací a školení veřejnosti a provozovatelům z oblasti bezpečnosti potravin.

Operativní cíle KHS:

- realizovat kontroly nad dodržováním hygienických pravidel ve všech fázích výroby, zpracování a distribuce pokrmů a materiálů a předmětů určených pro styk s potravinami a tím vytvořit předpoklady pro bezpečnou produkci pokrmů a materiálů a předmětů určených pro styk s potravinami;
- provádět odběr a analýzu vzorků s ohledem na jejich bezpečnost, zda nejsou překročeny mikrobiologické ukazatele, zda nejsou překročeny limity pro kontaminující látky;
- provádět analýzy odebraných vzorků z pohledu klamání spotřebitelů a uvádění zavádějících informací;
- při zjištění zdraví škodlivého materiálu nebo předmětu určeného pro styk s potravinami, příp. pokrmu nebo potraviny důsledně kontrolovat průběh jejího bezodkladného stažení z trhu a o případech s přeshraničním dopadem informovat v rámci systému RASFF;
- zaměřit se na internetový prodej materiálů nebo předmětů určeného pro styk s potravinami, příp. pokrmů (zejména s ohledem na bezpečnost nabízených potravin, označování a odhalování nekalých obchodních praktik);
- zdokonalovat a zefektivňovat činnost KHS v souladu s doporučeními interních auditů nebo externích auditů EK –DG(SANTE).

SZPI

Kontrolním systémem zajistit:

- účinný dozor nad bezpečností potravin ve všech fázích produkce, zpracování a distribuce, s přihlédnutím k možným rizikům;
- dodržování pravidel poctivého obchodního jednání podnikatelů vůči spotřebitelům i podnikatelů vůči sobě navzájem;
- účinný dozor nad dodržováním hygienických pravidel ve všech fázích produkce, zpracování a distribuce potravin;
- aby spotřebitelé dostávali od kompetentních úřadů i od PPP přesné, jasné a úplné informace o potravinách, které konzumují;
- účinný dozor nad používáním chráněných označení původu, chráněných zeměpisných označení a zaručených tradičních specialit;
- zdokonalování a harmonizování kontrolních metod a postupů u nových a dynamicky se rozvíjejících oblastí, jako je kontrola e-commerce a ostatních forem dálkového

prodeje, reklamy, nekalých obchodních praktik apod., včetně zaměření se na problematické aspekty kontrol (kontrolované osoby mimo území ČR, skrytá identita PPP apod.);

- provádění úředních kontrol pomocí vhodných kontrolních metod, technik a přístupů – dle potřeby adaptovat kontrolní metody a postupy tak, aby byly dobře použitelné i v době krizové situace, např. mimořádná epidemiologická situace v návaznosti na pandemii koronaviru SARS-CoV-2 (např. monitoring prostřednictvím úkonů předkontroly, uložení opatření dle § 5c zákona o SZPI tzn. uložení opatření v době vládou vyhlášeného nouzového stavu bez nutnosti provést samotnou kontrolu, provádění kontrol distanční formou, apod.).

Operativní cíle SZPI:

- realizovat kontroly v rámci stanovených kompetencí v celém potravinovém řetězci od prvovýroby až po maloobchod, plánování a výkon kontrol podřídit výsledkům analýzy rizika;
- kontroly provádět tak, aby byly optimálně využívány lidské i materiální zdroje;
- realizovat kontroly se zaměřením na bezpečnost potravin tak, aby ochrana lidského života a zdraví měla nejvyšší prioritu;
- při kontrolách důsledně prověřovat sledovatelnost potravin;
- při dovozu potravin rostlinného původu ze třetích zemí zajišťovat, aby na trh EU vstupovaly jen potraviny bezpečné a s povinnými doklady;
- v místě prvního příjmu, zacházení nebo manipulace s vybranými druhy rostlinných komodit podle vyhlášky č. 172/2015 Sb., o informační povinnosti příjemce potravin „ad hoc“ kontrolami ověřit dodržování požadavků na označování, jakost a zdravotní nezávadnost dle platných právních předpisů;
- zaměřit se na prodej potravin dálkovou formou (zejména s ohledem na bezpečnost nabízených potravin, označování a odhalování nekalých obchodních praktik) a v rámci nově stanovených kompetencí na kontrolu reklamy;
- vzhledem k trvale alarmující situaci vykonávat důsledně kontroly ve společném stravování;
- při kontrolách potravin provádět systematický odběr a analýzu vzorků s ohledem na jejich bezpečnost – zda neobsahují zakázané látky, zda nejsou překročeny mikrobiologické ukazatele bezpečnosti, zda nejsou překročeny limity pro kontaminující látky (mykotoxiny, pesticidy, těžké kovy atd.);
- provádět analýzy odebraných vzorků z pohledu klamání spotřebitelů, uvádění zavádějících informací a dodržení požadavků na jakost;
- při zjištění zdraví škodlivé potraviny důsledně kontrolovat průběh jejího bezodkladného stažení z trhu a o případech s přeshraničním dopadem informovat v rámci systému RASFF;
- ověřovat, zda PPP, kteří jsou v kompetenci SZPI, pochopili a plní primární odpovědnost k zajištění bezpečnosti potravin, za tímto účelem provádí pravidelné komplexní kontroly a audity PPP se zaměřením na zajištění podmínek pro výrobu a uvádění na trh bezpečných potravin;

- vést kontroly se zaměřením na odhalování falšování a klamání tak, aby v max. míře byly chráněny zájmy spotřebitelů a současně byly zachovány rovné podmínky na trhu všem PPP;
- spolupracovat při odhalování falšování a klamání s ostatními dozorovými orgány v ČR a o případech s přeshraničním dopadem informovat v rámci systému AAC, případně v rámci Food Fraud Contact Points;
- průběžně ověřovat, že činnosti SZPI probíhají v souladu s požadavky právních předpisů a interními dokumentovanými postupy;
- spolupracovat na tvorbě právních předpisů, aby kontrola potravin mohla včas a efektivně plnit své základní úkoly;
- spolupracovat nejen s ostatními dozorovými orgány (v ČR, EU i mimo EU), ale rovněž se svazy výrobců a samotnými PPP, vůči podnikatelům i spotřebitelům provádět osvětu, vůči podnikatelům se snažit navíc působit preventivně, tedy předcházet a zamezovat jejich protiprávnímu jednání;
- udržovat a rozvíjet systém managementu jakosti (dále jen “SMJ”) řízení procesu úřední kontroly, tak aby se postupně stával účinnou pomůckou jak pro nadřízené zaměstnance, tak zejména pro inspektory;
- zvyšovat odbornou kvalifikaci zaměstnanců, kteří provádí dozorovou činnost tematicky zaměřenými školeními, a to jak k zajištění vysoké odbornosti prováděných kontrol, tak k osobnímu a profesnímu růstu těchto zaměstnanců;
- přičinit se o to, aby v rámci systému vzdělávání bylo možno vychovat odborníky, kteří budou aktivně spolupracovat na tvorbě, respektive vývoji (zásad) potravinového práva a kteří budou schopni reprezentovat úřad na národních i mezinárodních konferencích, stejně jako v rámci činnosti expertních skupin;
- zdokonalovat a zefektivňovat činnost SZPI v souladu s doporučeními externích auditů;
- důsledně pracovat s doporučeními nebo zjištěními externích auditů: SMJ, Českého institutu pro akreditaci, obecně prospěšné společnosti, (dále jen “ČIA”) nebo EK – DG(SANTE);
- zdokonalovat kontrolní postupy, aktivně a včas reagovat na nové skutečnosti a měnit se situaci při výrobě a uvádění potravin na trh;
- být otevřeným úřadem a působit edukativně vůči široké veřejnosti, výsledky kontrol aktivně komunikovat s veřejností za účelem osvěty a zvyšování informovanosti spotřebitelů, přijímat podněty od laické i odborné veřejnosti;
- výše uvedené cíle realizovat v souladu se střednědobou koncepcí SZPI, postupně zvyšovat povědomí zaměstnanců o střednědobé koncepci SZPI jako o účinném nástroji k prosazování strategických cílů.

SVS

Zajistit:

- účinný dozor nad dodržováním hygienických pravidel ve všech fázích produkce, zpracování a distribuce potravin živočišného původu a tím vytvořit předpoklady pro bezpečnou produkci těchto potravin;

- dozorem nad správným označováním potravin živočišného původu, aby spotřebitelé dostávali jasné a úplné informace o potravinách, které konzumují a zároveň zamezit nekalé konkurenci mezi jednotlivými producenty;
- účinný dozor nad používáním chráněných označení původu, chráněných zeměpisných označení a zaručených tradičních specialit, jakož i národních značek kvality v oblasti potravin živočišného původu;
- plánování a výkon kontrol, který je podřízen výsledkům analýzy rizika, kontroly provádět tak, aby byly optimálně využívány lidské a materiální zdroje;
- při běžných inspekcích zaměřit pozornost i na materiály, které přicházejí do styku s potravinami. Kontrola specifikací a značení používaných obalů, kontrola specifikací materiálů nových zařízení.

Operativní/provozní cíle

- hlavním cílem je zajistit vysokou úroveň ochrany lidského zdraví v celém potravinovém řetězci počínaje zemědělskou prvovýrobou přes zpracování, přepravu, skladování a distribuci živočišných produktů a vedlejších živočišných produktů. Tato činnost je podpořena spoluprací s příslušnými orgány ochrany veřejného zdraví, SZPI a ÚKZÚZ;
- ve vztahu k činnostem – maximálně využívat platné legislativy k tomu, aby do oběhu nebyly uvolněny zdravotně závadné potraviny, v případě již uvedení zdravotně závadných potravin do oběhu, okamžité zajištění jejich stažení z oběhu;
- ve vztahu k plnění kontrolních plánů – na úrovních KVS vést a aktualizovat seznamy potravinářských podniků a podniků na zpracování vedlejších živočišných produktů, které jsou pod veterinárním dozorem;
- ve vztahu ke kontrolám v místě určení a ve výrobě – docílit soustavným dozorem dodržování požadavků na zdravotní nezávadnost potravin živočišného původu a ochranu spotřebitele před klamáním
- v místě prvního příjmu, zacházení nebo manipulace s vybranými druhy živočišných komodit podle vyhlášky č. 172/2015 Sb., o informační povinnosti příjemce potravin „ad hoc“ kontrolami ověřit dodržování požadavků na označování, jakost a zdravotní nezávadnost dle platných právních předpisů.

2. Kategorizace rizik

MZ

Při kategorizaci provozoven poskytující stravovací služby dle míry rizika se zohledňuje cílový spotřebitel, prováděné činnosti (např. tepelná úprava, zchlazování), sortiment (např. cukrářské výrobky, zchlazené pokrmy, pokrmy z tepelně neopracovaných potravin), denní produkce, způsob zásobování vodou (studna, veřejný vodovod), hygienický standard provozovny. Je potřebné také v dostatečné míře přihlížet k dosavadní zkušenosti, výsledkům v rámci úředních kontrol v předchozím období a k výsledkům kontrol, které byly zavedeny provozovatelem. KHS může podle svých zjištění flexibilně četnost kontrol zvýšit nebo snížit.

Při hodnocení rizikovosti činností a sortimentu se přihlíží zejména k produkci epidemiologicky rizikových skupin potravin, kterými jsou potraviny určené k přímé spotřebě, které:

- a) neprocházejí při výrobě technologickým postupem, který patogenní agens ničí nebo odstraňuje,
- b) procházejí technologickým postupem, který nezaručuje úplné zničení nebo odstranění patogenního agens,
- c) procházejí fázovými technologickými postupy, které patogenní agens zprvu ničí, avšak následně při konečném zpracování nevyklučují riziko opětovné kontaminace patogenním agens.

Kategorizace provozoven společného stravování:

1. *Kategorie – bez výroby, přípravy a zpracování potravin:*

Nepředpokládá se zásadní nebezpečí zdravotního ohrožení spotřebitele.

Rozsah činnosti: nabídka pokrmů připravených jednoduchou kuchyňskou úpravou, příprava a podávání nápojů, prodej originálně balených, mražených mléčných výrobků apod. a jednoduché činnosti (krájení uzenin), které lze provádět bezpečným způsobem, pokud se správně aplikují požadavky na hygienu a dodržování teplotních požadavků.

Příklady provozoven: čajovny, pivnice, bary, herny, kantýny, nevyvařující provozovny typu pohostinství, stánky apod.

Četnost kontrol nejméně 1x za 5 let.

2. *Kategorie – provozovny s výrobou, přípravou a zpracováním potravin a jejich uváděním do oběhu s omezeným rizikem:*

Nelze vyloučit nebezpečí zdravotního ohrožení spotřebitele.

Rozsah činnosti: výroba a podávání teplých a studených pokrmů, cukrářských výrobků apod.

Příklady provozoven: malé a střední provozovny s nižší kapacitou výroby, malým počtem zaměstnanců, výdejny jídla, kavárny apod.

Četnost kontrol nejméně 1x za 3 roky.

3. *Kategorie – provozovny s výrobou, přípravou a zpracováním potravin a jejich uváděním do oběhu, kdy nelze vyloučit zásadní riziko ohrožení zdraví spotřebitele:*

- vyšší míra rizika z hlediska cílového spotřebitele, činností i sortimentu,

- počet osob, které mohou být postiženy.

Příklady provozoven: sociální služby, nemocniční stravovací zařízení, provozovny s vysokým počtem strážníků (kapacita víc než 500 jídel), stravování potravinářů apod.

Četnost kontrol nejméně 1x ročně.

V sektoru předmětů a materiálů určených pro styk s potravinami se při stanovení četnosti kontrol u dovozců, distributorů a provozovatelů stravovacích služeb využívá systém založený na kategorizaci rizik.

Hodnocení se provádí podle:

- charakteru výrobku dodávaného na trh ČR,
- úrovně zavedeného systému řízení dokumentace, kvality prohlášení o shodě, označování s ohledem na typ provozovatele podniku,
- typu provozovatele podniku a podle země původu výrobku,
- typu konečného uživatele/spotřebitele pro nějž je výrobek určen,
- hodnocení nálezů z předešlých kontrol/auditů KHS.

Při stanovení četnosti kontrol u výrobců a zpracovatelů předmětů a materiálů určených pro styk s potravinami se kategorizace rizik provádí hodnocením podle:

- charakteru výrobku/výroby,
- úrovně zavedeného systému správné výrobní praxe výrobcem,
- velikosti podniku podle počtu zaměstnanců,
- typu konečného uživatele/spotřebitele pro něž je výrobek určen,
- nálezů z předešlých kontrol/auditů u provozovatele.

SZPI

Kategorizace rizik je zohledňována zejména pro stanovení četnosti komplexních kontrol u PPP. Za základní kategorie rizika jsou považovány typ potravin, velikost provozovny, závažnost dřívějších kontrol a certifikace.

- *Typ potravin*
Tato hodnocená oblast odráží rizikovost z pohledu skupin spotřebitelů, riziko ze způsobu přípravy nebo zpracování potravin, z hlediska trvanlivosti, použití, nutnosti tepelné úpravy, nebo přímé spotřeby, náročnosti na uložení (chlazení, zmrazení), jaká mikrobiologická agens a jaké ostatní kontaminanty se v daném výrobku mohou vyskytovat.
- *Velikost provozovny*
Tato hodnocená oblast odráží velkou rizikovost možného dopadu nebezpečných výrobků z pohledu pokrytí území České republiky, případně vývozy do zemí EHP či do třetích zemí. Odráží menší rizikovost okresního či krajského pokrytí a malou rizikovost místního pokrytí v rámci místních trhů, obchodů, zásobování ulice, městské části, obce apod.
- *Závažnost dřívějších kontrol*
Kritérium souvisí s historií kontrol, které již byly v provozovně provedeny, a zohledňuje dosavadní chování provozovatele, pokud jde o dodržování právních předpisů (v provozovně nebylo při předchozích kontrolách zjištěno žádné porušení právních předpisů, nebo bylo zjištěno porušení předpisů nepodstatné / podstatné / závažné, nebo zatím v provozovně nebyla dosud provedena žádná komplexní kontrola atd.).
- *Certifikace*
Certifikací pro účely hodnocení provozovny podle tohoto kritéria bezpečnosti potravin se rozumí činnost nezávislé autorizované nebo akreditované osoby, která vydáním certifikátu osvědčí, že potravinu nebo procesy s potravinou související jsou v provozovně v souladu nejen s požadavky právních předpisů, ale i s dalšími specifikovanými požadavky uvedenými v notifikovaných normách či schématech. Certifikace je dobrovolný krok založený na zásadách HACCP. Vybrané certifikované systémy bezpečnosti potravin tak mají ty nejlepší předpoklady významně snižovat reálná rizika provozovny ještě účinněji než systémy dle platné legislativy. Certifikace je inspektorem hodnocena jako faktor snižující rizika provozovny za předpokladu, že certifikace přísně respektuje požadavky legislativy a kontrolního systému SZPI.

U jiných typů kontrol je kategorizace rizika dána:

- charakterem potravin
- druhem kontaminující látky
- příjmovou skupinou populace
- způsobem označení (zda si spotřebitel může informaci zjistit pouhým přečtením, či zda se jedná o informaci, kterou si na místě spotřebitel zjistit nemůže).

Na základě těchto rizik a s přihlédnutím na výsledky kontrol předešlých sestavují vedoucí oddělení na inspektorátech krátkodobý plán kontrol pro inspektory.

SVS

Za nebezpečí z potravin v oblasti veterinární hygieny jsou považovány všechny potenciálně škodlivé činitele v potravinách. Zahrnují mikroorganismy, viry a parazity (biologické nebezpečí), přirozeně se vyskytující chemické látky, kontaminanty z životního prostředí, rezidua pesticidů a léčiv (chemické nebezpečí), cizí předměty (fyzikální nebezpečí) a jiné nebezpečí.

Riziko pak zahrnuje pravděpodobnost, že se nebezpečí projeví a ovlivní zdraví spotřebitele. Přidělení stupně rizika se odvíjí od identifikace nebezpečí ve vztahu k pravděpodobnosti jeho uplatnění u jednotlivých kontrolovaných potravinářských podniků a výrobních procesů.

Za tímto účelem krajské veterinární správy pravidelně posuzují:

- záznamy provozovatele týkající se dodržování potravinového práva;
- typ a objem dané výroby;
- nebezpečí pro zdraví lidí, případně pro zdraví zvířat;
- cílovou skupinu spotřebitelů, pro které je výrobek určen.

Při hodnocení rizika se dále zohledňuje:

- „nasávací“ oblast;
- zásobovací oblast (intrakomunitární trh, trhy třetích zemí, národní trh, přímý prodej);
- rizikovost potravin;
- zjištění z dřívějších kontrol;
- veškeré informace, které by vedly spotřebitele v omyl (složení, množství, trvanlivost, země původu).

Na základě těchto principů stanovují krajské veterinární správy stupně rizika a určují frekvenci kontrol. Obecné zásady hodnocení provozů z hlediska rizika, které jsou pro specifické výroby doplněny o podrobnější kritéria hodnocení rizika s určením frekvence kontrol, jsou podrobně zpracovány v Metodickém návodu SVS č. 07/2017 pro stanovení frekvence úředních kontrol potravinářských podniků a č. 8/2014 pro provádění auditů potravinářských podniků podle nařízení EP a Rady (EU) 2017/625.

Tyto kontroly mají mimo jiné za cíl zjistit i možné případy klamavých a podvodných praktik.

Při běžných inspekcích se kontrola zaměřuje i na materiály, které přicházejí do styku s potravinami živočišného původu. Kontrola specifikací a značení používaných obalů, kontrola specifikací materiálů nových zařízení.

3. Určení příslušného orgánu

MZ

Působnost MZ je vymezena:

- § 10 odst. 1 zákona o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy – MZ je ústředním orgánem státní správy pro ochranu veřejného zdraví;
- § 80 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně veřejného zdraví – řídí a kontroluje výkon státní správy v ochraně a podpoře veřejného zdraví;
- § 80 odst. 1 písm. b) zákona o ochraně veřejného zdraví – řídí a kontroluje KHS;
- § 80 odst. 1 písm. c) zákona o ochraně veřejného zdraví – rozhoduje o opravných prostředcích proti rozhodnutím KHS;
- § 80 odst. 1 písm. d) zákona o ochraně veřejného zdraví – zajišťuje mezinárodní spolupráci v oboru své působnosti a plní úkoly vyplývající z mezinárodních smluv v ochraně a podpoře veřejného zdraví;
- § 80 odst. 1 písm. g) zákona o ochraně veřejného zdraví – nařizuje mimořádná opatření při epidemii a nebezpečí jejího vzniku a mimořádná opatření k ochraně zdraví fyzických osob při výskytu nebezpečných a z nebezpečnosti podezřelých výrobků, a rozhoduje o jejich ukončení včetně uvolnění výrobků na trh nebo do oběhu;
- § 80 odst. 1 písm. n) zákona o ochraně veřejného zdraví – přezkoumává kontrolní plány sestavené KHS, které určují priority činnosti na úseku úředních kontrol;
- § 80 odst. 1 písm. o) zákona o ochraně veřejného zdraví – koordinuje činnost a spolupráci s jinými státními a nestátními orgány a organizacemi, včetně registrovaných občanských sdružení, jakož i se sociálními partnery v oblastech souvisejících s výkonem státní správy na úseku ochrany a podpory veřejného zdraví;
- § 80 odst. 1 písm. p) zákona o ochraně veřejného zdraví – přijímá opatření na základě a v mezích přímo použitelných předpisů EU a plní další úkoly vyplývající pro členský stát z přímo použitelných předpisů EU na úseku potravinového práva, materiálů a předmětů určených pro styk s potravinami a výrobků přicházejících do přímého styku s vodou, pokud zákon o ochraně veřejného zdraví nebo zvláštní právní předpis nestanoví, že je plní KHS;
- § 80 odst. 1 písm. w) zákona o ochraně veřejného zdraví – přijímá žádosti podle přímo použitelného předpisu EU na úseku materiálů a předmětů pro styk s potravinami o povolení nové látky dosud neuvedené na seznamu látek, jejichž užití při výrobě materiálů a předmětů určených pro styk s potravinami je povoleno, jakož i žádosti o změnu povolení vydaných podle tohoto přímo použitelného předpisu EU;
- § 80 odst. 1 písm. y) zákona o ochraně veřejného zdraví - přijímá opatření na základě a v mezích přímo použitelných předpisů EU na úseku prevence infekčních nemocí a plní další úkoly na tomto úseku vyplývající pro členský stát z přímo použitelných předpisů EU sdělováním zpráv zasílaných do Sítě společenství prostřednictvím systému včasného varování a reakce a dále poskytuje vědecká a technická data, která se posílají Evropského střediska pro prevenci a kontrolu nemocí týkají; sdělováním zpráv a poskytováním vědeckých a technických dat může pověřit právníkem osobu nebo organizační složku státu zřízenou k plnění úkolů v oboru své působnosti;

- § 80 odst. 3 zákona o ochraně veřejného zdraví – pro výkon úředních kontrol je oprávněno stanovit KHS rozsah a četnost kontrol a konkretizaci kontrolních postupů;
- § 80 odst. 5 zákona o ochraně veřejného zdraví – zjistí-li na základě významných důkazů, že výrobek, nad nímž vykonává úřední kontrolu KHS, přestože splňuje požadavky práva EU, představuje nebezpečí pro zdraví, může dočasně zakázat používání takového výrobku, jeho uvádění na trh nebo podrobit tento výrobek zvláštním podmínkám a rozhodnout o ukončení platnosti takového zákazu;
- § 80 odst. 7 zákona o ochraně veřejného zdraví – je oprávněno stanovit, že výrobky upravené přímo použitelnými předpisy EU, tímto zákonem nebo zvláštními právními předpisy, podle nichž KHS vykonávají nad jejich uvedením na trh, distribucí nebo uvedením do oběhu státní správu, jsou nebezpečné, jestliže byly jako takové označeny orgány EU, Světovou zdravotnickou organizací nebo v systémech pro rychlou výměnu informací EU. Dočasné pozastavení nebo omezení uplatňování zvláštních opatření nebo jiných přímo použitelných předpisů EU, vyhlásí MZ zveřejněním na své úřední desce a úředních deskách KHS umístěných v sídlech těchto správních úřadů a na jejich územních pracovištích;
- § 80 odst. 9 písm. b) zákona o ochraně veřejného zdraví – předkládá EK a EFSA víceletý národní program pro rezidua pesticidů podle nařízení Komise (EU) 2021/1355 o víceletých národních kontrolních programech pro rezidua pesticidů, které mají být zavedeny členskými státy;
- § 80 odst. 9 písm. c) zákona o ochraně veřejného zdraví – koordinuje spolupráci orgánů ochrany veřejného zdraví a provádění činností vyplývajících z požadavku čl. 4 odst. 2 nařízení (EU) 2017/625 o úředních kontrolách a jiné úřední činnosti prováděných s cílem zajistit uplatňování potravinového práva v oblasti materiálů a předmětů určených pro styk s potravinami.

Kompetence KHS vyplývají zejména z těchto ustanovení:

- § 16 odst. 1 písm. a) a b) zákona o potravinách – kontrola dodržování povinností PPP pro provozování stravovacích služeb, pokud tato kontrola není prováděna Ministerstvem obrany, Ministerstvem vnitra, a při zjišťování příčin poškození nebo ohrožení zdraví a zamezení šíření infekčních onemocnění nebo jiného poškození zdraví z potravin;
- § 16 odst. 9 zákona o potravinách – vykonává v rámci svých působností kontroly nad plněním povinností vyplývajících pro PPP z přímo použitelného předpisu EU;
- § 82 odst. 2 písm. b) zákona o ochraně veřejného zdraví – vykonává úřední kontrolu nad dodržováním zákazů a plněním dalších povinností stanovených přímo použitelnými předpisy EU, tímto zákonem a zvláštními právními předpisy k ochraně veřejného zdraví včetně dodržování zásad správné výrobní praxe, a rozhodnutím nebo opatřeními orgánu ochrany veřejného zdraví vydaným na základě těchto právních předpisů;
- § 82 odst. 2 písm. k) zákona o ochraně veřejného zdraví – projednává přestupky na úseku ochrany veřejného zdraví podle tohoto zákona;
- § 82 odst. 2 písm. l) zákona o ochraně veřejného zdraví – rozhoduje o opatřeních k předcházení vzniku a šíření infekčních onemocnění a jejich ukončení;

- § 82 odst. 2 písm. m) zákona o ochraně veřejného zdraví – nařizuje mimořádná opatření při epidemii a nebezpečí jejího vzniku a mimořádná opatření k ochraně zdraví fyzických osob při výskytu nebezpečných a z nebezpečnosti podezřelých výrobků, pokud není příslušné MZ, a rozhodovat o jejich ukončení včetně uvolnění výrobků na trh nebo do oběhu;
- § 23a odst. 1 písm. b) zákona o ochraně spotřebitele – kontrola nad dodržováním povinností stanovených zákonem na ochranu spotřebitele, pokud jde o prodej výrobků a poskytování služeb, které jsou upraveny zákonem o ochraně veřejného zdraví, provádějí KHS.

Více informací k organizačnímu uspořádání, k působnosti hlavního hygienika, ředitelů odborů i jednotlivých útvarů – viz *bod I. Určení příslušných orgánů – obecně – MZ*.

MZe – Sekce potravinářství

Působnost MZe v oblasti potravin (a souvisejících oblastí) je vymezena zejména:

- § 15 odst. 1 zákona o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy – je ústředním orgánem státní správy pro zemědělství (s výjimkou ochrany zemědělského půdního fondu), pro vodní hospodářství (s výjimkou ochrany přirozené akumulace vod, ochrany vodních zdrojů a ochrany jakosti povrchových a podzemních vod), pro potravinářský průmysl, pro státní správu lesů, myslivosti a rybářství (s výjimkou území národních parků) a ve věcech komoditních burz (se zemědělským zbožím včetně výrobků z nich), veterinární péče, rostlinolékařské péče, péče o potraviny, péče o ochranu zvířat proti týrání. MZe řídí SZPI, SVS, ÚKZÚZ a ČPI;
- § 15 odst. 1 zákona o potravinách – řídí a kontroluje výkon státní správy a monitorování výskytu toxikologicky významných látek v potravinovém řetězci;
- § 15 odst. 3 zákona o potravinách – po projednání s MZ zajišťuje systém rychlého varování při vzniku rizika ohrožení zdraví z potravin a koordinuje činnost;
- § 15 odst. 4 zákona o potravinách – zajišťuje systém správní pomoci a spolupráce a koordinuje činnost, předává a aktualizuje kontaktní údaje styčných míst EK a členským státům EU;
- § 15 odst. 7 zákona o potravinách – je kontaktním místem, koordinuje přípravu, zpracování, zveřejnění, případně předložení víceletého vnitrostátního plánu kontrol a pro zpracování výroční zprávy;
- § 15 odst. 8 zákona o potravinách – přijímá žádosti o aktualizaci seznamu výživových tvrzení, o určení statusu nových potravin, o schválení zdravotního tvrzení, o schválení druhových popisů (názvů), které se tradičně používají k označení určité zvláštnosti skupiny potravin nebo nápojů, z níž by mohl vyplývat nějaký účinek na lidské zdraví;
- § 15 odst. 9 zákona o potravinách – ukládá ochranné opatření podle přímo použitelného předpisu EU upravujícím výživová a zdravotní tvrzení při označování potravin a o uložení vyznání EK a členské státy;
- § 15a odst. 1 písm. b) zákona o potravinách – sděluje orgánům ochrany veřejného zdraví a Státnímu zdravotnímu ústavu na jejich žádost údaje shromažďované na základě monitorování výskytu toxikologicky významných látek v potravinovém řetězci;
- § 15a odst. 1 písm. c) zákona o potravinách – podává EK informace o používání dalších způsobů vyjadřování a uvádění údajů podle čl. 35 nařízení (EU) č. 1169/2011;

- § 15a odst. 1 písm. d) zákona o potravinách – podává EK žádost o aktualizaci seznamu Unie potravinářských přídatných látek, potravinářských enzymů, potravinářských aromat, výchozích materiálů potravinářských aromat a složek potravin s aromatickými vlastnostmi, používaných nebo určených k použití v potravinách;
- § 15a odst. 1 písm. e) zákona o potravinách – určí na návrh příslušného dozorového orgánu podle § 14 stanoviště hraniční kontroly (dále jen „SHK“);
- § 15a odst. 1 písm. f) zákona o potravinách – zruší na návrh příslušného dozorového orgánu podle § 14 určení SHK;
- § 15a odst. 1 písm. g) zákona o potravinách – uvědomí EK a ostatní členské státy EU o tom, že určení SHK bylo zrušeno, a o důvodech tohoto zrušení;
- § 15a odst. 1 písm. h) zákona o potravinách – pozastaví na návrh příslušného dozorového orgánu určení SHK, o této skutečnosti uvědomí EK a ostatní členské státy EU, vyznačí pozastavení v seznamu SHK na území ČR a za stanovených podmínek toto pozastavení zruší;
- § 15a odst. 1 písm. i) zákona o potravinách – zveřejní na svých internetových stránkách aktualizovaný seznam SHK na území ČR a informuje EK o kontaktních údajích včetně jejich zpřístupnění podle čl. 4 odst. 4 nařízení (EU) 2017/625;
- § 15a odst. 1 písm. j) zákona o potravinách – určí na návrh příslušného dozorového orgánu podle § 14 NRL a zajistí naplnění požadavků;
- § 15a odst. 1 písm. k) zákona o potravinách – zpracuje a ve spolupráci s MZ, Ministerstvem obrany a Ministerstvem vnitra aktualizuje pohotovostní plány pro potraviny a krmiva;
- § 15a odst. 1 písm. l) zákona o potravinách – informuje EK o kontrolách, které plánuje třetí země provést v ČR;
- § 15a odst. 1 písm. m) zákona o potravinách – určuje status nových potravin a je příslušným orgánem při procedurálních krocích a při provádění konzultačního postupu;
- § 15a odst. 1 písm. n) zákona o potravinách – podává EK žádost o určení statusu nových potravin a předkládá EK odůvodněné námitky, které se týkají bezpečnosti;
- § 15a odst. 1 písm. s) zákona o potravinách – podává EK zprávu o výsledcích analytických zkoušek týkajících se kontroly zásilek produktů z rýže, které pocházejí nebo byly zaslány z Číny;
- § 16a odst. 1 zákona o potravinách – vydává potvrzení o splnění požadavků právních předpisů pro účely vývozu potraviny do států mimo EU;
- § 16a odst. 2 zákona o potravinách – zajišťuje spolupráci s EFSA;
- § 16a odst. 6 zákona o potravinách – zajišťuje sběr, srovnání a analýzu dat o obsahu kontaminantů a reziduí chemických látek v potravinách a o výskytu a rozšíření biologického rizika pro rostliny a zvířata;
- § 16a odst. 7 zákona o potravinách – může v oblasti působnosti na základě nových informací v případě pochybností o bezpečnosti nebo o dodržení požadavků na uvedení na trh potraviny, požadovat předložení dalších informací prokazujících bezpečnost potravin nebo soulad s právními požadavky na uvedení potraviny na trh;
- § 18 zákona o potravinách – vydává prováděcí předpisy;

- § 37 odst. 7 zákona o vinařství a vinohradnictví – řídí a kontroluje výkon státní správy;
- § 26 odst. 5 zákona o vinařství a vinohradnictví – zveřejní seznam laboratoří;
- § 40 odst. 2 zákona o vinařství a vinohradnictví – rozhoduje odvolání proti rozhodnutí ÚKZÚZ a dále zveřejňuje na svých internetových stránkách vzory pro hlášení, pro oznámení, pro prohlášení, pro vedení evidenčních knih obchodních zprostředkovatelů a také seznam laboratoří;
- § 42 zákona o vinařství a vinohradnictví – vydává prováděcí právní předpisy;
- § 3 odst. 2 písm. a) a odst. 4 zákona o lihu – vydává stanovisko k žádosti o koncesi pro výrobu a úpravu lihu (etylalkohol – etanol) získaného destilací nebo jiným oddělením ze zkvašených cukerných roztoků pocházejících ze škrobnatých nebo cukerných surovin nebo z jiných surovin obsahujících líh kvasný) a jeho úpravu a schválí lihovar nebo zvláštní lihovar, jestliže jsou splněny stanovené podmínky;
- § 3a odst. 2 a odst. 4 zákona o lihu, - vydává stanovisko k žádosti o koncesi a schválí provozovnu určenou k výrobě konzumního lihu, lihovin a ostatních alkoholických nápojů, jestliže jsou splněny stanovené podmínky;
- § 4 odst. 1, odst. 2 a odst. 3 zákona o lihu – vydává povolení k provozování pěstitelské pánence, včetně podmínek k provozování, toto povolení je možné zrušit nebo změnit;
- § 21 zákona o lihu – vydává prováděcí předpisy;
- § 14 zákona o SZPI – stanoví vyhláškou sazebník náhrad nákladů za rozborů prováděné laboratořemi inspekce pro účely kontroly a výši paušální částky nákladů vzniklých v souvislosti s kontrolou;
- § 44 odst. 5 veterinárního zákona – zřizuje SVÚ a na návrh SVS určuje NRL, seznam NRL se zveřejňuje;
- § 51a veterinárního zákona – určuje NRL, určení může MZe odejmout, jestliže činnost není vykonávána řádně, anebo odpadl důvod pro její určení.

Oblast uvedená v čl. 1 odst. 2 písm. a) nařízení (EU) 2017/625 o úředních kontrolách a jiných úředních činnostech spadá pod působnost *Sekce potravinářství*.

Vrchní ředitel Sekce potravinářství odpovídá ministrovi za odborné vedení *Sekce potravinářství*, která zahrnuje odbory a oddělení a je přímo zodpovědný za řízení dozorových orgánů působících v rámci potravinového řetězce, i garantem úkolů vyplývajících z evropského právního rámce, zejména z nařízení (ES) č. 178/2002, kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a z národního potravinového práva.

Více informací k organizačnímu uspořádání a působnosti *Sekce potravinářství* a podřízených útvarů – viz *bod I. Určení příslušných orgánů – obecně – MZe*.

SZPI

Kompetence SZPI ke kontrole potravin vyplývají zejména z těchto ustanovení:

- § 3 odst. 1 až 3 zákona o SZPI – kontrola zemědělských výrobků, potravin a surovin určených k jejich výrobě u fyzických a právnických osob;
- § 16 odst. 5 zákona o potravinách – vykonává státní dozor: 1. při výrobě a uvádění potravin na trh, není-li prováděn orgány Ministerstva obrany, Ministerstva vnitra nebo orgány veterinární správy; 3. pro vstup potravin ze třetích zemí, pokud tento dozor není

- prováděn orgány veterinární správy; 4. pro provozování stravovacích služeb, pokud není prováděna orgány Ministerstva obrany a Ministerstva vnitra;
- § 16 odst. 9 zákona o potravinách – v rámci své působnosti vykonává dozor nad plněním povinností vyplývajících pro PPP z přímo použitelného předpisu EU;
 - § 37 odst. 1 písm. b) zákona o vinohradnictví a vinařství – orgán dozoru pro oblast vinařství (zpracování vinných hroznů, rmutu, hroznového moštu nebo vína, povolenými technologickými postupy, plnění produktu do obalu, označování produktů a jeho uvádění do oběhu, přeprava produktu, dovoz produktu);
 - § 1 odst. 2 NV k RASFF – SZPI je NKM RASFF, která je spravována EK a NKM RASFF posílá hlášení týkající se ČR všem členům národní sítě;
 - § 23a odst. 2 zákona o ochraně spotřebitele – orgán dozoru nad ochranou spotřebitele (poctivost prodeje, nekalé obchodní praktiky, informační povinnost prodávajících);
 - § 19 odst. 2 zákona o ochraně označení původu a zeměpisných označení – orgán dozoru, kterému přísluší kontrola specifikace podle tohoto zákona, v rozsahu své působnosti;
 - § 17b odst. 1 zákona o lihu – orgán dozoru, kterému přísluší kontrola lihu v rozsahu své působnosti (označeného klamavým způsobem nebo způsobem vyvolávajícím nebezpečí záměny, a lihu vadného nebo neznámého původu);
 - § 37 zákona o obalech – orgán dozoru, kterému přísluší kontrola obalů, v rozsahu působnosti stanovené tímto zákonem;
 - § 7 písm. g) zákona o regulaci reklamy – SZPI přísluší kontrola požadavků stanovených zákonem o potravinách k regulaci reklamy, zejména pokud jde o uvedení informace naznačující, že země původu potraviny je ČR, dále kontrole souladu znění reklamního sdělení s čl. 7 nařízení (EU) č. 1169/2011 o poskytování informací o potravinách spotřebitelům, a jeho soulad s předpisy stanovujícími nároky na výživová a zdravotní tvrzení, v neposlední řadě pak soulad s předpisy stanovujícími nároky na chráněná označení (zeměpisná a původu) a tradičními výrazy;
 - § 30 odst. 1 písm. d) zákona o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek – orgán dozoru nad ochranou zdraví před škodlivými účinky návykových látek, v rozsahu působnosti stanovené tímto zákonem (zákon v účinnosti od 31. 5. 2017);
 - § 69 odst. 2 písm. b) zákona o povinném značení lihu – orgán dozoru nad povinném značení lihu, v rozsahu působnosti stanovené tímto zákonem.

Ústřední ředitel SZPI má komplexní odpovědnost za náležité plnění povinností uložených SZPI, které jsou dány obecně závaznými právními předpisy. Úkoly v oblasti kontrolní činnosti zabezpečují jednotlivé inspektoráty v rámci své územní působnosti stanovené zákonem o SZPI. Úkoly plní samostatně, případně s metodickou pomocí OKLC.

Informace k určení příslušného orgánu, organizační struktura, hierarchie, úkolům a povinnostem – viz *bod Určení příslušných orgánů – obecně – SZPI.*

SVS

Kompetence SVS ke kontrole potravin vyplývají zejména z těchto ustanovení:

- § 16 odst. 4 zákona o potravinách - pro výrobu, skladování, přepravu, dovoz a vývoz potravin živočišného původu a pro balení, krájení nebo jiný způsob dělení potravin živočišného původu, které probíhá v zařízeních schválených pro tyto činnosti podle veterinárního zákona, pro uvádění potravin živočišného původu na trh v tržnicích

a na tržištích, pro uvádění potravin živočišného původu na trh v prodejních úsecích a prodejnách jiných než samoobslužných, kde dochází k úpravě masa, mléka, ryb, drůbeže nebo vajec, pro uvádění zvěřiny na trh a při příchodu potravin živočišného původu z členských států EU v prodejnách potravin, pokud jsou místy určení, pro uvádění nezpracovaných těl nebo částí těl živočichů, mléka, mleziva, vajec nebo včelích produktů na trh při provozování stravovacích služeb, (mimo zařízení v kompetenci Ministerstva obrany nebo Ministerstva vnitra);

- § 16 odst. 9 zákona o potravinách – vykonává v rámci svých působností kontroly nad plněním povinností vyplývajících pro PPP z přímo použitelného předpisu EU;
- § 48 a 49 veterinárního zákona;
- § 23a o ochraně spotřebitele – orgán dozoru nad ochranou spotřebitele v oblasti poctivosti prodeje, nekalé obchodní praktiky, klamání spotřebitele vč. klamavého opomenutí či agresivní obchodní politiky, informační povinnost prodávajících, povinnosti provozovatelů tržiště a tržnice.

Věcná působnost orgánů veterinární správy vyplývá zejména z veterinárního zákona.

Kontrolní kompetence pro orgány veterinární správy jsou vymezeny zejména veterinárním zákonem, zákonem o potravinách.

Úkoly plynoucí ze svěřené působnosti vyplývají z § 48 a § 49 veterinárního zákona. ÚVS je řízena ústředním ředitelem SVS, její kompetence jsou stanoveny § 48 veterinárního zákona. Kompetence KVS jsou stanoveny § 49 veterinárního zákona.

Další informace – viz *bod I. Určení příslušných orgánů – obecně – SVS.*

4. Přenesení úkolů na pověřené subjekty

SVS v oblasti potravin nepřenesla žádné úkoly na jiné subjekty či osoby.

Další informace – viz *bod IV. Přenesení úkolů na kontrolní subjekty.*

5. Organizace a řízení úředních kontrol

SVS

Hlavním cílem JIVVPK je zajistit vysokou úroveň ochrany lidského zdraví v celém potravinovém řetězci počínaje zemědělskou prvovýrobou přes zpracování, přepravu, skladování a prodej živočišných produktů. Jedná se o rozsáhlou kontrolní činnost všech oblastí, které vymezuje především nařízení (EU) 2017/625.

ÚVS je řízena ústředním ředitelem SVS, její kompetence jsou stanoveny § 48 veterinárního zákona.

Dvě sekce jsou součástí ÚVS – sekce veterinární a sekce ekonomicko-správní, tyto jsou řízeny řediteli sekcí.

ÚVS řídí:

- a) 13 sekcí – KVS a MěVS. Ředitelé KVS jsou na stejném stupni řízení jako ředitelé sekcí ÚVS. Čtrnáctá KVS pro Karlovarský kraj je organizačně vymezena jako odbor;
- b) ÚSKVBL;
- c) 3 SVÚ.

Sekce veterinární ÚVS: následující odbory jsou klíčové pro kontrolu bezpečnosti potravin:

- *Odbor veterinární hygieny a ochrany veřejného zdraví;*
- *Odbor vnějších vztahů a kontroly dovozu a vývozu;*
- *Odbor pro vztahy s EU.*

ÚVS vykonává působnost na celém území ČR:

- metodicky řídí provádění úředních kontrol (zejména veterinární dozor, inspekci a auditu) u PPP prostřednictvím metodických návodů. Metodické návody SVS a ostatní vnitřní předpisy, stejně jako veškeré další řízené interní dokumenty SVS jsou přístupné všem zaměstnancům v příslušné registratuře elektronického systému spisové služby (e-spisu);
- pořádá pravidelné porady jednotlivých odborů;
- organizuje odborná školení a vzdělávací akce;
- provádí metodické kontroly podřízených organizací;
- pravidelně vyhodnocuje výsledky úředních kontrol prostřednictvím informací z datového skladu IS SVS a na základě tohoto hodnocení provádí cílené kontroly výkonu veterinárního dozoru;
- koordinuje realizaci Plánu úředních kontrol reziduí farmakologicky účinných látek, pesticidů a kontaminujících látek v potravinovém řetězci, monitoringu zoonóz a původců zoonóz a v souladu s nařízením č. 2160/2003 monitoring salmonel v chovech hospodářských zvířat;
- provádí na základě dlouhodobého 5 - letého programu a ročních programů interní auditu systému úředních kontrol na jednotlivých KVS podle čl. 6 nařízení (EU) 2017/625, jejichž součástí jsou i auditu na místě přímého výkonu úředních kontrol v dozorovaných subjektech;
- koordinuje laboratorní diagnostiku v 3 SVÚ a ÚSKVBL.

KVS

- v souladu s legislativními požadavky a metodickými návody SVS vypracovávají plány úředních kontrol;
- sestavují jednoletý, tříletý popřípadě pětiletý plán auditů určených potravinářských podniků, sestavují auditorské týmy a řídí realizaci těchto auditů;
- odebírá vzorky v rámci monitoringu v rozsahu stanoveném SVS nebo v rámci mimořádných neplánovaných kontrol;
- provádí úřední kontroly spočívající zejména ve veterinárním dozoru, inspekci a auditech;
- provádí v dvoustupňovém režimu kontroly výkonu vlastního veterinárního dozoru – provádí metodické kontroly inspektorů a jejich činnosti.

Kontrola orgánů veterinární péče v oblasti potravin je směřována na:

- péči o zdravotní nezávadnost živočišných produktů a ochranu zdraví lidí před jeho poškozením nebo ohrožením živočišnými produkty;
- dozor nad dodržováním povinností a požadavků stanovených k zajištění těchto úkolů veterinárním zákonem, dalšími zvláštními právními předpisy ČR;

- ochranu území České republiky (EU) před zavlečením nálezů zvířat a nemocí přenosných ze zvířat na člověka a před dovozem zdravotně závadných živočišných produktů a krmiv ze zahraničí;
- ochranu životního prostředí před nepříznivými vlivy souvisejícími s chovem zvířat, výrobou a zpracováváním živočišných produktů, jakož i ochranu zvířat a jejich produkce před riziky ze znečištěného životního prostředí.

Pro více informací – viz *bod I Určení příslušného orgánu, bod III Organizace a řízení úředních kontrol – obecně, bod XIV. Audity podle čl. 6 nařízení (EU) 2017/625 – obecně a bod V. Úřední laboratoře a Národní referenční laboratoře – obecně.*

6. Kontrolní systémy a koordinační činnosti

MZ

Stanovení povahy, četnosti (kritéria pro stanovení četnosti a povahy úředních kontrol), času a místa úřední kontroly

Četnost kontrol vyplývá z kategorizace rizika, povaha ze sledovaného účelu kontroly: plánovaná kontrola, podnět, zdravotní potíže, opakovaná kontrola, notifikace RASFF. Místo a čas je věcí plánování na úrovni územního pracoviště s přihlédnutím k sezóně, provozní době, dostupnosti a vytíženosti provozovny.

Úloha stanovení priorit při určování rovnováhy mezi úkoly a zdroji

Zdroje jsou alokovány primárně na krajské úrovni, v případě potřeby v zájmu zachování vysokého stupně ochrany veřejného zdraví MZ může zdroje cíleně navýšit. Priority se tvoří jednak na základě aktuálních potřeb, dosavadních trendů, výsledků kontrol v předchozích letech, informací od jiných kontrolních orgánů či požadavků MZ.

Zvláštní vnitrostátní plány kontrol nebo programy Unie

Každý rok jsou v rámci porady ředitelů odborů KHS uvedeny tzv. cílené úkoly hlavního hygienika ČR, které jsou zaměřeny na aktuální rizika spojená s výrobou a uváděním pokrmů nebo materiálů a předmětů určených pro styk s potravinami. Zaměření cílených kontrol je každý rok upravován podle předchozích výsledků, podle aktuálních rizik pro bezpečnost potravinového řetězce, podle informací z RASFF. Součástí cílené kontroly může, ale nemusí být odběr vzorku.

Cílené úkoly:

- kontrola validity informací uváděných provozovatelem stravovací služby o alergenech v pokrmech stanovením látek nebo produktů vyvolávající alergie nebo nesnášenlivost v pokrmech (vzorky);
- kontrola obsahu soli v pokrmech podávaných provozovných stravovacích služeb laboratorně nebo s využitím měřících přístrojů solimetrů;
- kontrola dodržování opatření pro snížení přítomnosti akrylamidu v pokrmech;
- stanovit mikrobiologickou bezpečnost u balených jednorporcových pokrmů distribuovaných konečnému spotřebiteli;
- kontrola správné výrobní praxe, prohlášení o shodě a podpůrné dokumentace u výrobců předmětů a materiálů určených pro styk s potravinami.

Současně také mají možnost KHS si nastavit v rámci Ročního kontrolního plánu krajské cílené kontroly, které jsou zaměřeny na aktuální rizika spojená s výrobou a uvádění pokrmů nebo materiálů a předmětů určených pro styk s potravinami v rámci daného kraje. Zaměření krajských cílených kontrol je každý rok upravován podle předchozích výsledků a reflektují situaci daného kraje. Součástí cílené kontroly může ale nemusí být odběr vzorku.

U níže uvedených příkladů byly vždy odebírány vzorky.

Příklady krajských cílených úkolů:

- kvalita fritovacího tuku či oleje;
- zdravotní nezávadnost zmrzlin;
- kontrola zdravotní nezávadnosti pokrmů a výrobků z ryb;
- kontrola stánkového prodeje občerstvení;
- zásobování provozoven pitnou vodou z individuálního zdroje (studny);
- mikrobiální kontaminace ledu;
- kontrola plastových výrobků pro styk s potravinami s přídavkem bambusových nebo jiných rostlinných vláken;
- kontrola obsahu PAA v papírových košíčcích na dorty a muffiny.

Kategorizace provozoven společného stravování a faktory, které se zohledňují při plánování kontrolní činnosti v sektoru předmětů a materiálů určených pro styk s potravinami – viz *bod 2. Kategorizace rizik – MZ*.

Kontrolní systémy – metody a techniky úředních kontrol

Zaměření kontroly určuje, které kontrolní metody a techniky budou použity. V rámci jedné kontroly provozovny poskytující stravovací služby může pracovník/pracovníci KHS použít více metod i technik, např. kontrola provozovny může zahrnovat kontrolu dokumentace (zajištění sledovatelnosti – předložení dokladů o původu potravin, předložení zdokumentovaných postupů na zásadách HACCP, informační povinnost o alergenech, doklady k ochranné dezinfekci, deratizaci a dezinfekci), kontrola osobní hygieny osob činných ve stravovacích službách, kontrola provozní hygieny, kontrola zásobování provozu pitnou vodou, kontrola požadavků na potravinářské prostory a na zvláštní požadavky na prostory pro manipulaci s potravinami, kontrola ochrana potravin a pokrmů před kontaminací při manipulaci a křížení činností, kontrola označování rozpracovaných pokrmů, polotovarů, cukrářských výrobků a pokrmů, kontrola manipulace s odpady, kontrola používaných obalů; kontrola potravin, surovin, složek, a meziproductů při bezpečných teplotách, dodržení chladicího řetězce, rozmrazování potravin; kontrola bezpečnosti pokrmů při uvádění do oběhu, výdeji, přepravě a rozvozu. Při kontrole jsou vedeny rozhovory s provozovateli i s jejich zaměstnanci. Součástí kontroly provozovny může nebo nemusí být odběr vzorků. Z uvedeného popisu vyplývá, že jsou používány veškeré metody a techniky úředních kontrol v rozsahu článku 14 nařízení (EU) 2017/625 s výjimkou auditu provozovatelů, který je specifickou kontrolou.

V rámci jedné kontroly materiálů a předmětů určených pro styk s potravinami může pracovník/pracovníci KHS použít více metod i technik, např. kontrola provozovny může zahrnovat kontrolu dokumentace (kontrola písemného prohlášení o tom, že jsou výrobky v souladu s předpisy, které se na ně vztahují a kontrola odpovídající dokumentace

k písemnému prohlášení; dokumentace umožňující sledovatelnost FCM ve všech fázích procesu; kontrola, zda došlo k písemnému oznámení zahájení, změny nebo ukončení výroby nebo dovozu materiálů nebo předmětů určených pro styk s potravinami; kontrola podkladů dokládajících soulad materiálů a předmětů, meziproductů jejich výroby a rovněž látek určených k výrobě takových materiálů a předmětů vyrobených z plastu), kontrolu správné výrobní praxe (odpovědnost managementu, kontrola dokumentů, management neshod a událostí, sledovatelnost, systém zabezpečování a kontroly jakosti, management reklamací, schvalování a kontrola dodavatelů, sledovatelnost a měření výrobků, lidské zdroje/školení zaměstnanců, analýza nebezpečí a posouzení rizik, fyzikální, chemická a biologická kontaminace, skladování a distribuce, sanitace, údržba, manipulace s odpadem, požadavky na výrobní prostory a zázemí pro zaměstnance, pracovní oděvy, režim návštěv). Při kontrole jsou vedeny rozhovory s provozovateli i s jejich zaměstnanci. Součástí kontroly provozovny může nebo nemusí být odběr vzorků. Z uvedeného popisu vyplývá, že jsou používány veškeré metody a techniky úředních kontrol v rozsahu článku 14 nařízení (EU) 2017/625 s výjimkou auditu provozovatelů, který je specifickou kontrolou.

Během úřední kontroly pracovník KHS pořizuje fotografie zjištěných závad. Fotografie jsou součástí protokolu o kontrole. Lze také v průběhu úřední kontroly pořizovat zvukový záznam.

O provedené kontrole se provádí záznam do protokolu o kontrolním zjištění, a výsledky kontrol převádí pracovník KHS do příslušného informačního systému (v oblasti provozoven poskytující stravovací služby – IS HVY, v oblasti školního stravování – IS HDM a v oblasti materiálů a předmětů určených pro styky s potravinami – IS PBU). Přístup ke statistickým výstupům z tohoto systému je možný na místní, regionální i národní úrovni.

K naplnění cíle kontrol může pracovník KHS v rámci úřední kontroly provést odběr vzorků. Při odběru vzorků je postupováno v souladu s právními předpisy ČR a EU, dle § 16 odst. 6 zákona o potravinách a vyhláškou č. 231/2016 Sb., o odběru, přípravě a metodách zkoušení kontrolních vzorků potravin a tabákových výrobků. Odběr vzorků se provádí také v souladu se standardním operačním postupem, nebo je postup odběru vzorků a rozsah analytických stanovení uváděn v metodických pokynech při vyhlášení cíleného úkolu hlavního hygienika.

Při každém odběru vzorku je v souladu s požadavky vyhlášky č. 231/2016 Sb., vyhotoven záznam o odběru vzorku. Kontrolovaná osoba je prostřednictvím tohoto záznamu informována o předpokládaném rozsahu zkoušek, které budou na odebraném kontrolním vzorku vykonány. Kontrolovaná osoba je také poučena o svém právu na odběr vzorku pro druhé odborné stanovisko (v případech, kdy je možné vzorek pro druhé odborné stanovisko odebrat).

Počet odebraných vzorků dle kontrolního plánu si stanoví každé regionální pracoviště podle dlouhodobých průměrů odebraných vzorků se zaměřením na rizikové skupiny pokrmů a potravin ve vztahu k provozovněm a epidemiologické situaci.

V rámci kontroly v rozsahu jejich působnosti jsou zaměstnanci KHS pověřeni ke kontrole v případě kontroly prodeje výrobků nebo pokrmů komunikačními prostředky na dálku a jsou oprávněni při odebírání vzorku kontrolním nákupem u kontrolované osoby využívat

zastírání totožnosti. Po obdržení vzorku orgány ochrany veřejného zdraví informují kontrolovanou osobu o zahájení kontroly z moci úřední. V případě kontroly prodeje na dálku se vzorek pro druhé odborné stanovisko neposkytuje. Tím není dotčeno právo na druhé odborné stanovisko, které opravňuje provozovatele požádat o dokumentární přezkum podle čl. 35 odst. 1 nařízení (EU) 2017/625.

Audity slouží k ověření, zda PPP poskytující stravovací služby nebo výrobci a dovozci materiálů a předmětů přicházejících do styku s potravinami soustavně a řádně používají postupy, které vedou k zajištění uvádění na trh vhodných a bezpečných pokrmů nebo materiálů a předmětů přicházejících do styku s potravinami. Povaha a rozsah úkolů auditu u jednotlivých provozovatelů závisí na posouzení analýzy rizika. Kontroly typu auditů jsou specifickou formou kontroly ve smyslu zákona o kontrole.

Audity se vykonávají v provozovnách poskytující stravovací služby s přípravou 500 porcí a výše denně (součet všech podávaných hlavních jídel) v minimálně čtyřletých cyklech a v ostatních provozovnách stravovacích služeb včetně školních jídelen v případě posouzení rizika nebo zjištění závažných nedostatků jako důsledek neuplatňování systému bezpečnosti potravin podle předchozích výsledků úředních kontrol. U výrobců a dovozců materiálů a předmětů přicházejících do styku s potravinami se budou provádět audity primárně vyžadovaný nařízením Komise (EU) č. 2022/1616 o materiálech a předmětech z recyklovaných plastů určených pro styk s potravinami a o zrušení nařízení (ES) č. 282/2008.

Rozsah a provádění ÚK dovozu materiálů přicházejících do styku s potravinami

Pro více informací – viz *bod XIII. Úřední kontroly zvířat a zboží vstupujících do EU a vyvážených z EU – obecně – MZ.*

Informace o zajištění práva na druhé odborné stanovisko

Pro více informací – viz *bod VII. Právo na druhé odborné stanovisko – obecně.*

Jakým způsobem jsou požadavky horizontálních právních předpisů Unie integrovány do úředních kontrol použitelných pro potraviny

Zařízení poskytující stravovací služby včetně školního stravování se řadí mezi potravinářské podniky, a tudíž jejich provozovatelé jsou povinni dodržovat povinnosti stanovené potravinovým právem. Minimálními horizontálními právními předpisy jsou:

- nařízení (ES) č. 178/2002, kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a stanoví postupy týkající se bezpečnosti potravin;
- nařízení (ES) č. 852/2004 o hygieně potravin;
- nařízení (ES) č. 2073/2005, o mikrobiologických kritériích pro potraviny;
- nařízení (EU) č. 2023/915 o maximálních limitech některých kontaminujících látek v potravinách a o zrušení nařízení (ES) č. 1881/2006;
- nařízení (EU) č. 1169/2011 ze dne 25. října 2011 o poskytování informací o potravinách spotřebitelům, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1924/2006 a (ES) č. 1925/2006 a o zrušení směrnice Komise 87/250/EHS, směrnice Rady 90/496/EHS, směrnice Komise 1999/10/ES, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/13/ES, směrnic Komise 2002/67/ES a 2008/5/ES a nařízení (ES) č. 608/2004;

– nařízení (EU) 2017/625.

Národními právními předpisy jsou:

- zákon o ochraně veřejného zdraví;
- zákon o potravinách;
- zákon o ochraně spotřebitele;
- zákon o obecné bezpečnosti výrobků;
- zákon o metrologii;
- zákon o svobodném přístupu k informacím;
- vyhláška č. 137/2004 Sb., o hygienických požadavcích na stravovací služby a o zásadách osobní a provozní hygieny při činnostech epidemiologicky závažných;
- vyhláška č. 107/2005 Sb., o školním stravování;
- vyhláška č. 417/2016 Sb., o některých způsobech označování potravin;
- vyhláška č. 296/1997 Sb., kterou se stanoví pravidla pro výběr epidemiologicky rizikových skupin potravin;
- vyhláška č. 252/2004 Sb., kterou se stanoví hygienické požadavky na pitnou a teplou vodu a četnost a rozsah kontroly pitné vody.

Oblast kontroly potravin a materiálů a předmětů určených pro styk s potravinami je vymezena zákonem o ochraně veřejného zdraví, zákonem o potravinách a chemickým zákonem, pokud jde o kontrolu obsahu látek v předmětech určených pro styk s potravinami, zákonem o ochraně spotřebitele, pokud jde o prodej výrobků a poskytování služeb, které jsou upraveny zákonem č. o ochraně veřejného zdraví, a zákonem o obecné bezpečnosti výrobků, vyhláškou č. 38/2001 Sb., o hygienických požadavcích na výrobky určené pro styk s potravinami a pokrmy, a nařízením (ES) č. 1935/2004 o materiálech a předmětech určených pro styk s potravinami.

Dalším předmětem kontroly je sledování předmětů a materiálů určených pro styk s potravinami vymezenými nařízením (ES) č. 1895/2005 o omezení použití některých epoxyderivátů v materiálech a předmětech určených pro styk s potravinami, nařízením (ES) č. 2023/2006 o správné výrobní praxi pro materiály a předměty určené pro styk s potravinami, nařízením (ES) č. 372/2007/ES, kterým se stanoví přechodné migrační limity pro plastifikátory v těsnících kroužcích ve víkách, která jsou určena pro styk s potravinami, nařízením (EU) 2022/1616 o materiálech a předmětech z recyklovaných plastů určených pro styk s potravinami, nařízením (EU) č. 10/2011 o materiálech a předmětech z plastů určených pro styk s potravinami a nařízením (EU) č. 284/2011 kterým se stanoví zvláštní podmínky a podrobné postupy dovozu plastového kuchyňského nádobí z polyamidu a melaminu pocházejícího nebo zasílaného z Čínské lidové republiky a čínské zvláštní administrativní oblasti Hongkong.

Koordinace činností a spolupráce v rámci příslušných orgánů a mezi nimi, efektivní a účinná spolupráce a koordinace činností v rámci příslušného orgánu a mezi příslušnými orgány působícími ve stejné oblasti s cílem zajistit jednotnost úředních kontrol

Spolupráce je realizována na centrální, krajské a místní úrovni. Na centrální úrovni funguje KSBP v gesci MZe. Jsou v ní zastoupeny ústřední orgány státní správy, příslušné kontrolní orgány, spotřebitelské a profesní organizace. KSBP umožňuje zapojení zájmových svazů (Potravinařská komora, Agrární komora, Svaz obchodu a cestovního ruchu ČR)

a nevládních organizací (spotřebitelská sdružení) do systému bezpečnosti potravin. Úkolem KSBP je zejména koordinace činností jednotlivých resortů a stanovení priorit v oblasti bezpečnosti potravin, zajištění vzájemné spolupráce na národní úrovni, posilování spolupráce s národními institucemi bezpečnosti potravin členských států EU a EFSA. K dalším úkolům, kterými se KSBP zabývá, patří koordinace činnosti vědeckých výborů, naplňování projektu informačního centra a informačního systému bezpečnosti potravin.

V rámci spolupráce s orgány veterinární správy jsou místně příslušné KHS informovány o případných nálezech patogenních mikroorganismů v potravinách. Jedná se o souhrn informací týkající se zjištěného patogenu/závady/nákazy v konkrétním výrobku živočišného původu a provozovně pod kontrolou orgánů veterinární správy.

V oblasti předmětů a materiálů určených pro styk s potravinami existuje přímá spolupráce s orgány celní správy a poskytování informací je podloženo § 84 odst. 6 zákona o ochraně veřejného zdraví.

V případě jedlých potravin byl se Státní zemědělskou a potravinářskou inspekcí dohodnut postup, jak budou koordinovány úřední kontroly této problematice, tzn., že nebude již nadále probíhat po odběru konkrétního vzorku následná diskuse jednotlivých kontrolních orgánů o dělbě kompetencí, ale první kontrolní orgán (buď SZPI nebo KHS) zkontroluje ty aspekty výrobku, ke kterým má kompetence a poté předá druhému kontrolnímu orgánu k dořešení dle jeho kompetencí.

MZ s Potravinářskou komorou podepsalo Deklaraci ke zdravému životnímu stylu, kde se potravinářský průmysl zavázal podílet se na zlepšování nabídky potravin a jejich nutričního složení, přispívat ke zlepšování informovanosti spotřebitele a podpoře pohybové aktivity.

Na krajské úrovni jsou v průběhu roku metodického vedení organizovány MZ, oddělením hygieny výživy, předmětů běžného užívání, dětí a mladistvých porady vedoucích odborů hygieny výživy a předmětů běžného užívání krajských hygienických stanic, z nichž je pořizován písemný záznam. Na regionální úrovni jsou pak zhruba v měsíčních intervalech organizovány porady odboru hygiena výživy a předmětů běžného užívání a odboru hygieny dětí a mladistvých, kde jsou přenášeny informace z centra a jsou doplňovány informacemi o situaci v daném regionu. O poradách jsou vedeny písemné záznamy, které jsou následně rozeslány všem zúčastněným pracovníkům.

Dále na krajské úrovni pracovníci KHS, pokud obdrží podnět na šetření, kdy není věcně příslušným orgánem v oblasti potravin, předávají podněty k šetření SVS nebo SZPI.

ÚL (Státní zdravotní ústav a Zdravotní ústavy) v rozsahu jimi vykonávaných činností poskytují servis i jiným kontrolním orgánům, než jsou KHS.

Sdílená školení: MZe zprostředkovává školení BTSF, které od r. 2006 organizuje EK prostřednictvím DG SANTE pro kontrolní orgány svého resortu i resortu MZ. Pracovníky KHS i MZ jsou tato školení ve velké míře využívána.

Zajištění kvality, nestrannosti, jednotnosti a účinnosti úředních kontrol

Účinnost úředních kontrol je prověřována na úrovni MZ oddělením hygieny výživy, předmětů běžného užívání, dětí a mladistvých kontrolami zahrnující vyhodnocení účinnosti

kontrol na základě dat z IS, ověřování plnění cílených úkolů hlavního hygienika ČR, kontroly postupů při ukládání nápravných opatření a sankcí v případech odvolání.

Na regionální úrovni je účinnost, kvalita a efektivita úředních kontrol prověřována a hodnocena na základě dvoustupňového řízení, práce pracovníků KHS je hodnocena jejich bezprostředním nadřízeným, tj. vedoucí oddělení příp. ředitel odboru. Ředitelé odborů provádí hodnocení výsledků Oddělení hygieny výživy a předmětů běžného užívání a Oddělení hygieny dětí a mladistvých.

Pracovníci provádějící úřední kontroly bez střetu zájmu

Pro více informací – viz bod VI. *Vyloučení střetu zájmů – obecně.*

Informace o vztazích mezi příslušnými orgány odpovědnými za jednotlivé odvětví nebo jednotlivé fáze

Probíhá průběžná spolupráce s celní správou. Spolupráce je založena na pravidelném vyhodnocování rizikových profilů, pravidelných vzájemných ústních a písemných konzultacích nebo na společných postupech (např. plastové kuchyňské nádoby s obsahem bambusových vláken) či na sdílení společných prostor v rámci prvního místa uvedení (Letiště VH Praha Ruzyně) dle nařízení (EU) č. 284/2011, kterým se stanoví zvláštní podmínky a podrobné postupy dovozu plastového kuchyňského nádobí z polyamidu a melaminu pocházejícího nebo zasílaného z Čínské lidové republiky a čínské zvláštní administrativní oblasti Hongkong.

Probíhá operativní spolupráce s MZe a SZPI. Příkladem je metodický postup kontroly výrobků, které jsou současně potravinou a současně výrobkem pro styk s potravinami. Dále také pracovníci KHS spolupracují s orgány SVS na základě společného metodického pokynu k předávání informací o výskytu infekčních onemocnění z potravin mezi orgány ochrany veřejného zdraví a orgány veterinární správy.

MZ je v pravidelném pracovním styku se SZPI jako NKM RASFF.

MZe zprostředkovává pro MZ a jednotlivé KHS školení BTSF, které od r. 2006 organizuje EK prostřednictvím DG(SANTE). MZ je členem mezirezortní Koordinační skupiny pro e-commerce, Koordinační skupiny pro bezpečnost potravin, řízených MZe.

Široká je spolupráce s MPO. Spočívá např. v účasti v mezirezortní skupině Priority spotřebitelské politiky, v rozsáhlé legislativní spolupráci (např. návrh zákona o dozoru nad trhem a souladu výrobků s předpisy, novela zákona o ochraně spotřebitele, novela občanského zákoníku, novela metrologického zákona), v poskytování informací pro ProCoP zřízené při MPO.

Na vyžádání je poskytována spolupráce Policii ČR či živnostenským odborům.

Zajištění účinného provozu bez přerušení úředních kontrol v oblastech, kde hraje významnou roli koordinace a komunikace mezi příslušnými orgány a výměna informací potřebných ke kontinuitě ÚK a sledovatelnosti

Pokud pracovníci KHS obdrží podnět k šetření, kdy nejsou věcně příslušným orgánem v oblasti potravin rostlinného nebo živočišného původu, předávají podněty obratem k šetření SZPI nebo SVS.

Epidemiologické šetření pracovníky KHS při zjišťování příčin poškození nebo ohrožení zdraví a zamezení šíření infekčních onemocnění nebo jiného poškození zdraví z potravin v potravinářských podnicích zabývající se výrobou potravin rostlinného nebo živočišného původu probíhá ve spolupráci s inspektory SZPI nebo SVS.

SZPI

Stanovení povahy, četnosti, času a místa úřední kontroly

SZPI koncipuje kontrolu tak, aby svou činností pokryla všechny kompetence svěřené jí právními předpisy; kontroly jsou tedy zaměřené na hygienu potravin, sledovatelnost, bezpečnost potravin, odhalování falšování a klamání, jakost, označování potravin atd. K zajištění požadavku na přiměřenost je využíváno mimo jiné interních pravidel pro stanovení četnosti kontrol.

Důležitými kritérii při sestavování plánů kontrol jsou zejména:

- požadavky a doporučení MZe;
- JIVVPK, doporučení EK;
- notifikace v systému rychlého varování pro potraviny a krmiva;
- změny právních předpisů;
- analýzy výsledků kontrol, stanoviska či doporučení oborových porad;
- aktuální zjištění inspektorů v terénu, znalost místních podmínek;
- podněty spotřebitelů, profesních svazů, spotřebitelských organizací, provozovatelů či veřejných médií;
- výsledky vědeckého výzkumu (zjištění nových rizik, které je třeba ovládat);
- informace od jiných orgánů státní a veřejné správy;
- zjištění partnerských organizací v zahraničí;
- poznatky evropských a světových institucí atd.

Plán kontrolní činnosti SZPI

Vychází z nařízení (EU) 2017/625, nařízení (ES) č. 178/2002, kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a stanoví postupy týkající se bezpečnosti potravin, nařízení (ES) č. 852/2004 o hygieně potravin, ze zákona o SZPI, ze zákona o potravinách, včetně jeho prováděcích vyhlášek, a z centrálního řízení ústředních kontrol SZPI.

Cíle plánování:

- realizovat koncepci kontroly stanovenou vedením SZPI;
- vytvořit předpoklad pro rovnoměrné a efektivní využití pracovních sil a finančních a materiálních zdrojů;
- zajistit jednotné přístupy, jednotné provedení kontrol a zpětnou vazbu (vypracování zpráv, vyhodnocení plánu).

Základními plánovacími dokumenty pro každý kalendářní rok jsou „Plán ústředně řízených kontrol“, „Program auditů provozovatelů“ a „Plány kontrol inspektorátů“.

Plán ústředně řízených kontrol stanoví základní rámec kontrolní činnosti SZPI na každý rok. Na jeho základě jsou sestavovány roční plány inspektorátů. Obsahuje tzv. kontroly tematické (kontroly zaměřené na určité specifické téma potravinového práva), kontroly

celoroční (kontroly obvykle většího rozsahu) a kontroly doporučené (do ročních plánů inspektorátů).

Program auditů provozovatelů stanoví roční plán pro kontroly formou auditu.

Pravidelně (každoročně) opakujícími se akcemi Plánu ústředně řízených kontrol jsou, kromě jiných, Plánovaná kontrola cizorodých látek v potravinách, Plánovaná mikrobiologická kontrola potravin nebo Kontrola potravin (surovin) zaměřená na přítomnost genetické modifikace.

Roční plány inspektorátů jsou zpracovány v návaznosti na Plán ústředně řízených kontrol. Jsou koncipovány jako „Plán kontrol inspektorátu“ - pro konkrétní rok (zahrnuje tematické kontroly) a Plán komplexních kontrol inspektorátu – pro konkrétní rok (zde jsou naplánovány komplexní kontroly provozovatelů = systematické kontroly hygieny, systémů HACCP a sledovatelnosti, popřípadě kontroly i dalších oblastí potravinového práva).

Minimální frekvence kontrol

Roční programy komplexních kontrol SZPI jsou postaveny na minimální frekvenci, která vyplývá z hodnocení rizika. Zvolená frekvence komplexních kontrol sledovatelnosti, systémů založených na zásadách HACCP a hygieny prováděná SZPI je v souladu s požadavky nařízení (EU) č. 2017/625. Pro stanovení rizika při hodnocení každé provozovny jsou využívána čtyři kritéria (rizika spojená s velikostí provozovny, rizika spojená s typem potravin, rizika spojená s historií dřívějších kontrol v provozovně, využívání poradenství či certifikace) a provozovna je do kategorií zařazena až po vyhodnocení všech čtyř kritérií. SZPI stanovila vzhledem k míře rizika provozovny celkem 13 kategorií, a to:

- *Provozovna společného stravování* mající Opatření „Uzavření provozovny“ - komplexní kontrola alespoň 1x za 12 měsíců.
- *Provozovna výroby* mající Opatření „Uzavření provozovny“ - komplexní kontrola alespoň 1x za 12 měsíců.
- *Provozovna ostatní* (např. velkoobchod a maloobchod) mající Opatření „Uzavření provozovny“ - komplexní kontrola alespoň 1x za 12 měsíců.
- *Provozovna společného stravování s vysokým rizikem* – doporučená komplexní kontrola alespoň 1x za 24 měsíců.
- *Provozovna výroby s vysokým rizikem* – komplexní kontrola alespoň 1x za 18 měsíců.
- *Provozovna ostatní* (např. velkoobchod a maloobchod) *s vysokým rizikem* – komplexní kontrola alespoň 1x za 36 měsíců.
- *Provozovna společného stravování se středním rizikem* – doporučená komplexní kontrola alespoň 1x za 30 měsíců.
- *Provozovna výroby se středním rizikem* – doporučená komplexní kontrola alespoň 1x za 54 měsíců.
- *Provozovna ostatní* (velkoobchod a maloobchod) *se středním rizikem* – komplexní kontrola alespoň 1x za 72 měsíců.
- *Provozovna ostatní* (vybrané obchodní řetězce) *se středním rizikem* – doporučená komplexní kontrola alespoň 1x za 72 měsíců.

- *Provozovna společného stravování s nízkým rizikem* – doporučená komplexní kontrola alespoň 1x za 78 měsíců.
- *Provozovna výroby s nízkým rizikem* – doporučená komplexní kontrola alespoň 1x za 96 měsíců.
- *Provozovna ostatní* (např. velkoobchod a maloobchod) *s nízkým rizikem* – doporučená komplexní kontrola alespoň 1x za 120 měsíců.

Nastavená minimální frekvence komplexních kontrol plánovaných SZPI ve všech provozovnách včetně těch s vysokým rizikem je dostatečná pro dosažení cílů zmíněného nařízení.

Efektivní a účinná spolupráce a koordinace činností v rámci příslušného orgánu a mezi příslušnými orgány působícími ve stejné oblasti s cílem zajistit jednotnost úředních kontrol
Kontrolní systém SZPI je vymezen kompetencemi a pravomocemi v právních předpisech, od těchto kompetencí a pravomocí se odvíjejí kontrolní činnosti, koordinační aktivity, kontrolní metody a techniky.

Z důvodu vymezených územních kompetencí inspektorátů je koordinace nezbytně nutná.

Koordinace je v případě ústředně řízených kontrol řízena OKLC, nebo je realizována rutinně (předání podnětů, informace o uložených opatřeních, o odběru vzorků). Operativní koordinace a rychlé předání informací je zajištěno technickou vybaveností zaměstnanců SZPI.

Koordinace mezi orgány dozoru na úrovni regionální většinou vychází z pracovních dohod nebo smluv o spolupráci. Stejně tak koordinace kontrol na úrovni ústředních orgánů dozoru je založena na dohodách.

V rámci úřadu je koordinace kontrol zajišťována na různé úrovni a různými způsoby. Základem této koordinace je PLÁN ÚSTŘEDNĚ ŘÍZENÝCH KONTROL, který se vypracovává na každý rok. Obsahuje kontroly *tematické, celoroční a obvykle i kontroly doporučené*. Na každou kontrolu je vypsán metodický pokyn nebo směrnice, které zajišťují jednotné metodické vedení kontroly.

Kromě toho probíhají ještě *ústředně koordinované kontroly mimořádné*, které se uskutečňují neplánovaně, podle aktuálních potřeb a mimořádně vyvstalých situací. Mimořádné kontroly jsou obvykle koordinovány prostřednictvím metodického dopisu, který zajišťuje operativní metodické vedení a včasné provedení kontroly. Z kontrol jsou zpracovány souhrnné zprávy dosažitelné na intranetu SZPI.

Rezervace kapacit laboratoří

Nedílnou součástí ročního plánu kontrolní činnosti je plán kapacit laboratoří SZPI, který je průběžně aktualizován o nově zavedené metody zkoušení. Rezervace kapacit laboratoří je dvoustupňová, nejprve je zarezervována kapacita laboratoří pro ústředně řízené kontroly, následně si zajišťují inspektoráty rezervaci kapacit dle svých potřeb/plánů a to pomocí rezervačního systému umístěného v informačním systému SZPI. Tento rezervační systém zahrnuje i přehled analýz, které mohou v případě potřeby zajistit externí laboratoře, jmenované SZPI.

Četnost kontrol a počty kontrolních vzorků jsou limitovány a definovány:

- finančními prostředky, které jsou SZPI přidělovány ze státního rozpočtu;
- analýzou rizika u komplexních kontrol provozoven;
- rizikovostí komodity;
- rizikovostí analytu;
- požadavky definovanými v právních předpisech EU;
- programem auditů;
- ad hoc kontrolními zjištěními (např. RASFF).

Zvláštní vnitrostátní plány kontrol:

Kontrola internetového obchodu

Největší zastoupení při kontrole internetového prodeje mají doplňky stravy. Velké množství kontrol je prováděno na základě podnětů spotřebitelů. SZPI se rovněž zapojuje do koordinovaných kontrolních akcí v oblasti e-commerce, které organizuje EK.

Prokazování falšování potravin

Podle článku 16 nařízení (ES) č. 178/2002, kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se pro bezpečnost potravin, nesmí označování, propagace a obchodní úprava potravin nebo krmiv, jejich tvar, vzhled nebo balení, použité obalové materiály, způsob jejich úpravy a místo vystavení, jakož i informace poskytované o nich jakýmkoli médiem uvádět spotřebitele v omyl, což problematiku falšování zahrnuje. Kontrola falšování zahrnuje kontrolu autenticity „jednosložkových“ potravin, dále kontrolu dodržení obsahu předepsaných nebo zdůrazněných složek a kontrolu dodržení obsahu látek deklarovaných na obalu. Prokazování falšování potravin je jednou z priorit inspekční činnosti SZPI. Ke zjišťování průkazu falšování SZPI používá celou škálu metod od nejjednodušších až po nejmodernější sofistikované metody. K prokázání falšování je potřeba často celý komplex stanovení a měření. SZPI se zabývá prokazováním falšování u komodit, jako jsou např. ovocné šťávy, nektary a nápoje, kečupy, džemy a marmelády, med, káva, proslazené a sušené ovoce, kakao, vaječné těstoviny, pekařské a cukrářské výrobky, mražené rybí výrobky, mléčné výrobky, čokoláda, doplňky stravy, koření, lihoviny, víno aj.

Kontrola doplňků stravy a potravin pro zvláštní výživu

V souvislosti s dlouhodobě problematickou situací v oblasti prodeje doplňků stravy a potravin pro zvláštní výživu byla v rámci SZPI sestavena pracovní skupina, jejímž úkolem je sjednocovat kontrolní postupy, navrhnout systémová opatření, určovat priority kontroly, poskytovat odbornou pomoc a konzultace při řešení složitých případů. Kontroly SZPI v této oblasti se prioritně zaměřují na doplňky stravy obsahující nepovolené složky a dále látky s anabolickými a jinými hormonálními účinky a další látky, u nichž byl prokázán toxický, genotoxický, teratogenní, halucinogenní, omamný či jiný nepříznivý účinek na lidský organismus. V doplňcích stravy bývají obsaženy i farmakologicky účinné látky, v některých případech mohou být takové preparáty považovány již za léčivý přípravek.

Velká pozornost je věnována také nebezpečí *klamání spotřebitele* z hlediska složení doplňků stravy, ale i nekalých praktik při jejich nabízení. Zvláštní pozornost je věnována rovněž kontrole zdravotních a výživových tvrzení, zdali jsou v souladu s nařízením (ES)

č. 1924/2006 o výživových a zdravotních tvrzeních při označování potravin. Kontroly jsou rovněž zaměřeny na používání zakázaných léčebných tvrzení.

SZPI usiluje o zvýšení *ochrany zájmů spotřebitelů* rovněž alternativními cestami, jejichž cílem by mělo být zlepšení povědomí spotřebitelů o možných rizicích spojených s prodejem doplňků stravy a vybraných kategorií potravin, zejména při prodeji přes internet. Na webu SZPI byla vytvořena zvláštní sekce zaměřená na problematiku doplňků stravy a potravin pro sportovce. Webové stránky SZPI jsou jedním z účinných nástrojů, které SZPI využívá k informování PPP o platných právních předpisech nebo zjištění nebezpečných výrobků. Závažná zjištění nebezpečných a klamavě označených výrobků jsou rovněž umisťována na webu SZPI v sekci Potraviny na pranýři.

Kontroly v oblasti společného stravování

SZPI vykonává dozor v provozovnách společného stravování od 1. 1. 2015, kdy došlo k rozšíření kompetencí SZPI v rámci novely č. 139/2014 Sb., zákona o potravinách. Cílem rozšíření kompetencí SZPI bylo zvýšení intenzity kontrol provozovatelů společného stravování a zajištění komplexnější ochrany spotřebitelů při poskytování stravovacích služeb.

Koordinace činností a spolupráce v rámci příslušných orgánů a mezi nimi

Průběžná spolupráce SZPI je navázána s/se:

- *Ministerstvem zemědělství* – dohoda z 23. 9. 2022, kterou MZe pověřuje SZPI prováděním úředních kontrol pravidel ekologické produkce.
- *Státním zemědělským intervenčním fondem* – Smlouva o součinnosti ze srpna/září 2015 ve stanovených oblastech týkajících se odvětví ovoce a zeleniny a odvětví výrobků z ovoce a zeleniny.
- *Generálním ředitelstvím cel* – dohoda o vzájemné spolupráci ze dne 12. 12. 2019. Pro více informací – viz bod XIII. *Úřední kontroly zvířat a zboží vstupujících do EU a vyvážených z EU – obecně – SZPI.*
- *Ústředním kontrolním a zkušebním ústavem zemědělským* – zápis mezi organizačními složkami státu o poskytování přístupů a dat ze speciálních registrů a evidencí, účinný od 10. 10. 2016. Dále dohoda o vzájemné spolupráci a poskytování informací při výkonu úředních kontrol v oblasti primární produkce zemědělských výrobků (potravin) neživočišného původu, účinné od 25. 7. 2016.
- *Státním úřadem pro jadernou bezpečnost* – smlouva o činnostech při monitorování radiační situace na území ČR prováděných SZPI ze dne 22. 12. 2017.
- *Národní protidrogovou centrálou služby kriminální policie a vyšetřování Policie České republiky* – organizační ujednání o spolupráci v oblasti postihu obchodování s látkami s anabolickým a jiným hormonálním účinkem ze dne 9. 6. 2010.
- *Policíí České republiky* – dohoda o spolupráci ze dne 1. 6. 2017. Dohoda upravuje součinnost v oblasti:
 - a) kontroly dodržování povinností stanovených právními předpisy při přepravě zemědělských výrobků nebo potravin;
 - b) kontroly živnostenských provozoven;
 - c) poskytování informací v souvislosti s trestním řízením;

- d) spolupráce v oblasti provádění laboratorních analýz;
 - e) vzdělávání.
- *Úřadem průmyslového vlastnictví*, pokud kontrolní činnost spolupráci vyžaduje (kontrola specifikace pro CHZO/CHOP před jejím zápisem nebo při změně, stanovisko ÚPV při podezření na zneužití zapsaného názvu apod.); tyto případy jsou řešeny jednotlivě bez uzavření dohody o spolupráci.

Princip spolupráce SZPI na úseku kontroly předmětů a materiálů ve styku s potravinami jasně vyplývá z kompetencí daných právními předpisy.

Důležitým prostředkem pro koordinaci kontrol je mezinárodní síť systému rychlého varování pro potraviny a krmiva (RASFF), a rovněž systém AAC; SZPI je pro oba tyto systémy v rámci ČR národním kontaktním místem.

Kontrolní systémy – metody a techniky úředních kontrol

Kontrolní činnost inspektorů SZPI je organizována a řízena tak, aby používali různých metod kontroly. Volba správné metody je inspektorům prezentována jednak v rámci vstupního vzdělávání a zaškolením, jednak je dána vnitřními předpisy, kterými se inspektor musí při kontrole řídit.

Zaměření kontroly determinuje, které kontrolní metody a techniky budou použity. V rámci jedné kontroly může použít inspektor (tým inspektorů) více metod i technik – např. u komplexních kontrol provozoven (inspekce zařízení – vč. okolí, dopravních prostředků; kontrola dokumentace; kontrola surovin a finálních výrobků – vč. odběrů vzorků nebo hodnocení na místě; kontrola označování dle předpisů nebo dle deklarace na obale; kontrola hygieny; ověřování fyzikálních hodnot; ověřování funkčnosti systému výsledovatelnosti; kontrola HACCP; ...). Jindy může jedna kontrola (dle předem daného cíle) představovat např. jen odběr vzorků a následnou laboratorní analýzu. Audit jako kontrolní metodu využívá SZPI pro posouzení funkčnosti zavedených systémů zejména u velkých podniků. Pro zajištění průkaznosti kontrolního zjištění může inspektor pořizovat snímky např. nevyhovujícího zařízení, odebírat kontrolní vzorky, ověřovat si skutečnosti pohovorem se zaměstnanci, pořizovat kopie záznamů apod.

V kontrolních metodách a technikách i v dalších oblastech jsou pracovníci SZPI školeni jednak v rámci vstupního vzdělávání, jednak průběžně v rámci zvyšování kvalifikace (školení, semináře, konference, spoluúčast na kontrole, účast na poradách, praktické stáže apod.).

Rozsah a provádění ÚK dovozu potravin/materiálů přicházejících do styku s potravinami – viz bod XIII. Úřední kontroly zvířat a zboží vstupujících do EU a vyvážených z EU – obecně – SZPI.

Jakým způsobem jsou požadavky horizontálních právních předpisů Unie integrována do úředních kontrol použitelných pro potraviny

PPP jsou povinni dodržovat povinnosti stanovené potravinovým právem.

Horizontálními právními předpisy jsou:

- nařízení (ES) č. 178/2002, kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a stanoví postupy týkající se bezpečnosti potravin;

- nařízení (ES) č. 852/2004 o hygieně potravin;
- nařízení (ES) č. 2073/2005, o mikrobiologických kritériích pro potraviny;
- nařízení (EU) č. 1169/2011 o poskytování informací o potravinách spotřebitelům;
- nařízení (ES) č. 1924/2006 o výživových a zdravotních tvrzeních při označování potravin;
- nařízení (ES) č. 1333/2008 o potravinářských přídatných látkách;
- nařízení (EHS) č. 315/93, kterým se stanoví postupy Společenství pro kontrolu kontaminujících látek v potravinách;
- nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2022/931, které stanoví pravidla pro provádění úředních kontrol, pokud jde o kontaminující látky v potravinách
- prováděcí nařízení Komise (EU) 2022/932 o jednotných praktických opatřeních pro provádění úředních kontrol, pokud jde o kontaminující látky v potravinách, o zvláštním doplňkovém obsahu víceletých vnitrostátních plánů kontrol a zvláštních dodatečných opatřeních pro jejich přípravu
- nařízení (EU) č. 2023/915 o maximálních limitech některých kontaminujících látek v potravinách a o zrušení nařízení (ES) č. 1881/2006;
- nařízení (ES) č. 396/2005 o maximálních limitech reziduí pesticidů v potravinách a krmivech rostlinného a živočišného původu a na jejich povrchu.

Národními právními předpisy jsou:

- zákon o SZPI;
- zákon o kontrole;
- zákon o potravinách;
- zákon o ochraně spotřebitele;
- zákon o regulaci reklamy;
- zákon o spotřebních daních;
- zákon o obecné bezpečnosti výrobků;
- zákon o ochraně označení původu a zeměpisných označení;
- zákon o ekologickém zemědělství;
- zákon o metrologii;
- zákon o nakládání s geneticky modifikovanými organismy a genetickými produkty;
- zákon o svobodném přístupu k informacím;
- vyhláška č. 132/2015 Sb., o sazebníku náhrad nákladů za rozborů prováděné laboratořemi Státní zemědělské a potravinářské inspekce pro účely kontroly;
- vyhláška č. 227/2008 Sb., kterou se stanoví výše paušální částky nákladů dodatečné kontroly, nákladů vynaložených na ověření souladu se specifikacemi a nákladů vzniklých příslušným orgánům v souvislosti se vstupem nebo dovozem potravin a surovin ze třetích zemí (vyhláška o paušálních nákladech);
- vyhláška č. 366/2005 Sb., o požadavcích vztahujících se na některé zmrazené potraviny, ve znění pozdějších předpisů;
- NV č. 98/2005, kterým se stanoví systém rychlého varování o vzniku rizika ohrožení zdraví lidí z potravin a krmiv;
- vyhláška č. 417/2016 Sb., o některých způsobech označování potravin;
- vyhláška č. 212/2004 Sb., o stanovení zásob a způsobu jejich ohlašování Státní zemědělské a potravinářské inspekci;

- vyhláška č. 231/2016 Sb., o odběru, přípravě a metodách zkoušení kontrolních vzorků potravin a tabákových výrobků;
- vyhláška č. 133/2004 Sb., o podmínkách označování potravin a surovin, o nejvyšší dávce záření a o způsobu označení ozáření na obalu;
- vyhláška č. 252/2004 Sb., kterou se stanoví hygienické požadavky na pitnou a teplou vodu a četnost a rozsah kontroly pitné vody;
- vyhláška č. 172/2015 Sb., o informační povinnosti příjemce potravin v místě určení.

Informace o zajištění práva na druhé odborné stanovisko – viz bod VII. Právo na druhé odborné stanovisko – obecně.

SVS

Víceletý plán kontrol SVS pro oblast veterinární hygieny vychází z kontrolních plánů krajských veterinárních správ, u nichž je frekvence kontrol dozorovaných jednotek určena zejména:

- objemem výroby;
- cílovou skupinou spotřebitelů;
- rizikovostí výroby;
- údržností výrobku a
- náročností na výrobní a skladovací podmínky.

Veterinární kontrola je prováděna ve všech provozech, kde se získávají, vyrábějí, zpracovávají, ošetřují, balí, skladují, přepravují a prodávají živočišné produkty, jak je vymezeno ve veterinárním zákoně a zákoně o potravinách. Jedná se zejména o jatky, bourárny, porcovny, výrobní masných výrobků, mlékárny, výrobní mléčných výrobků, mléčnice, třídírny vajec, výrobní vaječných výrobků, zařízení pro nakládání se zvěřinou, zařízení pro uchování těl ulovené volně žijící zvěře, zařízení pro zacházení se zvěřinou, sběrná střediska pro zvěřinu, zpracovny ryb, medu. Seznamy dozorovaných míst jsou uvedeny na webové adrese www.svscr.cz.

Všechny kontroly mají povahu úředních kontrol a jsou dokumentovány v „Protokolech o kontrole“ nebo v závěrečných zprávách z auditů.

Stanovení povahy, četnosti, času a místa úřední kontroly

Frekvence kontrol vychází z kategorizace rizika, které je specifikováno v bodu 2. Kategorizace rizik.

Plánovaná doporučená frekvence veterinárních kontrol v jednotkách pod veterinárním dozorem na rok 2024-2026 je uvedena v tabulce níže. Jednotlivé KVS si tuto frekvenci mohou v jednotlivých konkrétních případech dále upravit v souladu s Metodickým návodem SVS č. 07/2017 pro stanovení frekvence úředních kontrol potravinářských podniků. Tento metodický návod rámcově popisuje postup, jak má být analyzováno nebezpečí a za jakých podmínek lze zvýšit, případně snížit doporučenou (dříve minimální) frekvenci kontrol. Doporučená frekvence veterinárních kontrol může být kdykoli změněna na základě analýzy nebezpečí i v průběhu roku.

Tabulka: Plánovaná *doporučená frekvence* veterinárních kontrol podle jednotlivých typů provozů na období 2024-2026

TYP PROVOZU	FREKVENCE
ČERSTVÉ MASO – JATKY	6× ročně
ČERSTVÉ MASO – BOURÁRNY	6× ročně
ČERSTVÉ MASO – MRAZÍRNY	6× ročně
ČERSTVÉ DRŮBEŽÍ MASO – PORÁŽKY	6× ročně
ČERSTVÉ DRŮBEŽÍ MASO – PORCOVNY	6× ročně
ČERSTVÉ DRŮBEŽÍ MASO – MRAZÍRNY	6× ročně
MASNÉ VÝROBNY	6× ročně
ZPRACOVÁNÍ VAJEC	6× ročně
TŘÍDÍRNY a BALÍRNY VAJEC	6× ročně
ZPRACOVÁNÍ RYB	6× ročně
KRÁLÍČÍ MASO a MASO FARMOVÉ ZVĚŘE – JATKY a PORCOVNY	6× ročně
ZAŘÍZENÍ PRO NAKLÁDÁNÍ SE ZVĚŘINOU	6× ročně
ZAŘÍZENÍ PRO UCHOVÁNÍ TĚL ULOVENÉ VOLNĚ ŽIJÍCÍ ZVĚŘE	1× ročně
SBĚRNÉ STŘEDISKO PRO ZVĚŘINU	1x za 2 roky
MLÉKÁRNY (včetně sýráren)	6× ročně
STŘEVÁRNY – samostatné	6× ročně
HLEMÝŽDI	6× ročně
MRAZÍRNY OSTATNÍCH ŽIV. PRODUKTŮ	2× ročně
MLETÉ MASO, MASNÉ POLOTOVARY	6× ročně
VÝROBKY s MALÝM OBSAHEM MASA	6× ročně
ČERSTVÉ MASO SEPARÁT	6× ročně
MED – SBĚRNÉ A STÁČECÍ MÍSTO	1× ročně
MED A VČELÍ PRODUKTY – VÝROBNA	1× ročně
HMYZ K LIDSKÉ SPOTŘEBĚ – ZPRACOVNA	2× ročně
CHLADÍRENSKÉ SKLADY – samostatné	2× ročně
SKLADY S NEŘÍZENOU TEPLOTOU – samostatné	1× ročně
VÝROBA JEDLÉHO KOLAGENU A/NEBO JEDLÉ ŽELATINY	1× ročně

TYP PROVOZU	FREKVENCE
MALOOBCHOD – VELKÉ PROVOZOVNY	
MALOOBCHOD – BOURÁRNÝ a PORCOVNÝ	3× ročně
MALOOBCHOD – POLOTOVARY, MLETÉ MASO	3× ročně
MALOOBCHOD – MASNÉ VÝROBNY	3× ročně
MALOOBCHOD – ZPRACOVÁNÍ RYB	3× ročně
MALOOBCHOD – ZAŘÍZENÍ PRO ZACHÁZENÍ SE ZVĚŘINOU	3 × ročně
MALOOBCHOD – OSTATNÍ PROVOZOVNY	3× ročně
MALOOBCHOD – DISTRIBUČNÍ (LOGISTICKÁ) CENTRA	2× ročně
MALOOBCHOD – MALÉ PROVOZOVNY	
MALOOBCHOD – BOURÁRNÝ a PORCOVNÝ	1× ročně
MALOOBCHOD – POLOTOVARY, MLETÉ MASO	1× ročně
MALOOBCHOD – MASNÉ VÝROBNY	1× ročně
MALOOBCHOD – ZPRACOVÁNÍ RYB	1× ročně
MALOOBCHOD – ZAŘÍZENÍ PRO ZACHÁZENÍ SE ZVĚŘINOU	1× ročně
MALOOBCHOD – MLÉKO, MLÉČNÉ VÝROBKY – PŘÍMÝ PRODEJ (vč. automatů)	1× ročně
MALOOBCHOD – HMYZ K LIDSKÉ SPOTŘEBĚ – ZPRACOVNA	1× ročně
MALOOBCHOD – OSTATNÍ PROVOZOVNY	1× ročně
MLÉČNICE (bez přímého prodeje)	1× za 5 let v rámci epizootolog. dozoru
OSTATNÍ	1× ročně
PROVOZY SPOLEČNÉHO STRAVOVÁNÍ	1x za 10 let

Kontroly plnění požadavků při vývozu do třetích zemí (pokud třetí země vyžaduje plnění systémových požadavků nad rámec legislativy EU) jsou prováděny v rámci běžných plánovaných kontrol a to ve frekvenci 1 x ročně.

Kontrolní systémy – metody a techniky úředních kontrol

Sestupně podle rozsahu kontrolní činnosti se používají tyto *metody*:

Stálý dozor/stálá přítomnost veterinárních pracovníků na jatkách, kde je prováděna prohlídka jatečných zvířat a masa, dále pak ve velkých bourárnách/porcovnách při jatkách a ve velkých mlékárnách.

Veterinární dozor v ostatních podnicích pod veterinárním dozorem s plánovanou frekvencí veterinárních kontrol, která vychází z míry rizika. Plány kontrol v konkrétních provozech jsou k dispozici v jednotlivých KVS.

Monitorovací plány jsou centrálně rozplánovány na jednotlivé kraje v návaznosti na počty chovaných a porážených zvířat rovnoměrně na celý rok v návaznosti na laboratorní kapacity a validované vyšetřovací metody. Inspektoři KVS se při realizaci monitorovacích plánů řídí příslušnou legislativou a pokyny metodických návodů vydávaných SVS. Jde především o zajištění odběru předepsaného počtu vzorků podle pravidel a zásad daných legislativou, nebo příslušnými MN.

– *Monitoring zoonóz a původců zoonóz* v souladu s vyhláškou č. 356/2004 Sb.

Mezikrajské komise odborných veterinárních pracovníků jsou ústředním ředitelem jmenovány příležitostně k řešení specifických problémů v krajích.

SVS vyhláší dle aktuální potřeby *cílené kontrolní akce* k ověřování shody s potravinovým a krmivovým právem.

Odběry vzorků surovin a potravin k laboratornímu vyšetření pro objektivizaci některých rozhodnutí veterinárních pracovníků na jatkách a provozech s produkcí potravin jsou prováděny podle předem schválené metodiky SVS (Metodický návod SVS pro odběr vzorků potravin, surovin, krmiv a pitné vody při provádění úředních kontrol za účelem ověřování souladu s právními předpisy o krmivech a potravinách a ustanovení o zdraví zvířat a dobrých životních podmínkách zvířat.

Dokumentovaný postup vzorkování

Při dozorové činnosti jsou odebírány vzorky. Při odběru vzorků postupují všechny KVS v souladu s metodickým návodem SVS č. 6/2014, kde jsou podrobně uvedeny platné ČSN pro odběry vzorků různých komodit. Metodický návod vymezuje jak jednotlivé postupy odběru vzorků a zacházení s nimi, tak i potřebný materiál a pomůcky pro samotný odběr. Úřední vzorky k mikrobiologickému vyšetřování jsou odebírány zpravidla v souladu s nařízením Komise (ES) č. 2073/2005, ve výjimečných případech i jiných předpisů.

Audity určených zpracovatelských podniků provádějí orgány veterinárního dozoru podle předem stanovených plánů KVS na základě analýzy rizika. Všichni vedoucí auditorských týmů jsou proškoleni. Audity jsou prováděny podle předem SVS schválené metodiky Metodický návod SVS pro provádění auditů potravinářských podniků podle nařízení (EU) 2017/625, včetně vyhodnocení a závěrů auditů. Audity jsou zpravidla prováděny u podniků s velkou kapacitou výroby a podniků zacházejících s produkty s vyšším rizikem 1x ročně, u ostatních 1x za tři roky (jedno až tříletý cyklus). V odůvodněných případech může být cyklus prodloužen až na 5 let, frekvence může být v souladu s metodikou upravena na základě výsledků předchozího auditu.

Odbor interního auditu a kontroly, který tvoří oddělení kontroly a oddělení interního auditu, provádí kontroly dodržování právních předpisů na úseku veterinárním, dále např. účetnictví, majetku organizace, vyplácení cestovních náhrad, daňové problematiky, personální agendy atd. Zpracovává a vyřizuje podání občanů označovaných jako stížnosti. V určených oblastech provádí v rámci celé organizační struktury stanovené audity. Vede agendu řízených dokumentů a všech činností s tím spojených. Kromě toho plní další úkoly plynoucí z rozhodnutí vedení. Oblast potravin a bezpečnosti potravin spadá do systému kontrol hygieny a bezpečnosti potravin živočišného původu; tento systém úředních kontrol je auditován ve frekvenci 5x v 5 - letém období, tj. každý rok.

Jakým způsobem jsou požadavky horizontálních právních předpisů Unie integrována do úředních kontrol použitelných pro potraviny

Horizontálními právními předpisy jsou:

- nařízení (ES) č. 178/2002, kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a stanoví postupy týkající se bezpečnosti potravin;
- nařízení (ES) č. 852/2004 o hygieně potravin;
- nařízení (ES) č. 853/2004, kterým se stanoví zvláštní hygienická pravidla pro potraviny živočišného původu;
- nařízení (EU) č. 1169/2011 ze dne 25. října 2011 o poskytování informací o potravinách spotřebitelům;
- nařízení Komise (ES) č. 2073/2005, o mikrobiologických kritériích pro potraviny;
- nařízení (ES) č. 1924/2006 o výživových a zdravotních tvrzeních při označování potravin,
- nařízení (ES) č. 1333/2008 o potravinářských přídatných látkách;
- nařízení (EU) č. 2023/915 o maximálních limitech některých kontaminujících látek v potravinách a o zrušení nařízení (ES) č. 1881/2006;
- nařízení (ES) č. 396/2005 o maximálních limitech reziduí pesticidů v potravinách a krmivech rostlinného a živočišného původu a na jejich povrchu a o změně směrnice Rady 91/414/EHS;
- nařízení (EU) 2019/627, kterým se stanoví jednotná praktická opatření pro provádění úředních kontrol produktů živočišného původu určených k lidské spotřebě v souladu s nařízením (EU) 2017/625;
- nařízení (EU) 2017/625 o úředních kontrolách;
- nařízení (EU) 1308/2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty.

Národními právními předpisy jsou:

- veterinární zákon;
- zákon o potravinách;
- zákon o kontrole;
- zákon ochrany chráněných označení;
- zákon o ekologickém zemědělství;
- zákon o metrologii;
- zákon o svobodném přístupu k informacím;
- vyhláška č. 289/2007 Sb., o veterinárních a hygienických požadavcích na živočišné produkty, které nejsou upraveny přímo použitelnými předpisy Evropských společenství;
- vyhláška č. 128/2009 Sb., o přizpůsobení veterinárních a hygienických požadavků pro některé potravinářské podniky, v nichž se zachází se živočišnými produkty;

- vyhláška č. 227/2008 Sb., kterou se stanoví výše paušální částky nákladů dodatečné kontroly, nákladů vynaložených na ověření souladu se specifikacemi a nákladů vzniklých příslušným orgánům v souvislosti se vstupem nebo dovozem potravin a surovin ze třetích zemí (vyhláška o paušálních nákladech);
- vyhláška č. 366/2005 Sb., o požadavcích vztahujících se na některé zmrazené potraviny, ve znění pozdějších předpisů;
- vyhláška č. 417/2016 Sb., o některých způsobech označování potravin;
- zákon o ochraně spotřebitele;
- vyhláška č. 172/2015 Sb., o informační povinnosti příjemce potravin v místě určení.

Informace o zajištění práva na druhé odborné stanovisko

V případě, kdy jsou odebírány vzorky k laboratornímu testování, je o tomto odběru vyhotoven záznam. Kontrolovaná osoba je poučena o možnosti odběru vzorku pro druhé odborné stanovisko podle § 53 odstavce 5 veterinárního zákona (pokud je to vhodné a technicky proveditelné – ve vztahu k povaze vzorku).

Pro více informací – viz *bod VII. Právo na druhé odborné stanovisko – obecně.*

Efektivní a účinná spolupráce a koordinace činností v rámci příslušného orgánu a mezi příslušnými orgány působícími ve stejné oblasti s cílem zajistit jednotnost úředních kontrol

Snahou SVS je účinně předcházet případným nedostatkům, které jsou při kontrolách nejčastěji zjišťovány. Z tohoto důvodu svou činnost koordinují nejenom s ostatními orgány veterinární péče EU, ale i dalšími dozorovými orgány ČR, zejména orgány celními. Spolupráce je realizována na regionální i centrální úrovni. Konkrétním příkladem vzájemné spolupráce jsou školení celní správy zajišťovaná odborem vnějších vztahů a kontroly dovozu a vývozu SVS, snaha o informovanost cestujících prostřednictvím spolupráce s provozovateli letišť, kurýrními službami, mezinárodní poštou i samotný přístup zaměstnanců SVS, kteří dovozcům poskytují informační servis odpověďmi na telefonické, emailové i písemné dotazy k této problematice.

V rámci mezirezortní spolupráce předává SVS informace získané při své činnosti těmto orgánům:

- *Ústav zemědělské ekonomiky a informací (ÚZEI)* - počty poražených zvířat (protokol XLS);
- *Oddělení státní statistické služby MZe* – údaje o porážkách drůbeže a farmové zvěře (protokol XLS);
- *MZe – Oddělení ekologického zemědělství* – počty provedených kontrol za kalendářní rok, počty kontrol se zjištěným nesouladem a popisem zjištěného nesouladu;
- *EK – TRACES NT* – evidence zásilek do EU a třetích zemí (webová aplikace EU);
- *EK – Plán a výsledky úředních kontrol reziduí farmakologicky účinných látek, pesticidů a kontaminujících látek v potravinovém řetězci* (protokol XML);
- *EK – počty zvířat vyšetřených na BSE* (protokol XML);
- *EK – výsledky monitoringu zoonóz;*
- hlášení o dovozu zásilek, na něž se vztahují některá ochranná opatření.

Informace o vztazích mezi příslušnými orgány odpovědnými za jednotlivé odvětví nebo jednotlivé fáze

Spolupráce je rovněž navázána prostřednictvím dohod a to:

- *Českomoravská společnost chovatelů, a.s.* + *SVS* – spolupráce v oblasti sledování a hodnocení mléka;
- *Ministerstvo obrany* – veterinární služba armády ČR + *SVS* – spolupráce ve věcech veterinární péče;
- *Výzkumný ústav veterinárního lékařství v Brně* + *SVS* – vzájemná spolupráce;
- *MZe* + *SZPI* + *SVS* – koordinace výkonu dozoru § 16 zákona o potravinách;
- *ÚKZÚZ* + *SVS* – spolupráce při výkonu úředních kontrol;
- *MZe* + *SVS* – pověření *SVS* k vydávání osvědčení ke specializované mapě;
- *VFU Brno* + *SVS* – uplatnění certifikované metodiky;
- *ČMMJ* + *SVS* – spolupráce;
- *VFU Brno* + *Středoevropský institut ekologie zvěře, ČMMJ* + *SVS* – o spolupráci, zajištění odborné úrovně myslivecké praxe v oblasti hygieny zvěřiny;
- *MADETA* + *SVS* – spolupráce v oblasti jakostního hodnocení syrového kravského mléka;
- *Jihočeská univerzita České Budějovice* + *SVS* - metodický postup vyšetřování havarijních úhynů ryb;
- *Úřad pro technickou normalizaci* + *SVS* – poskytování přístupu k ČSN;
- *Generální ředitelství cel* + *SVS* – koordinace výkonu SVD;
- *SZPI* + *SVS* – spolupráce při plnění grantu EU;
- *MZe* + *SVS* – provádění kontrol – ekologické zemědělství ze dne 5. 10. 2022;
- *SZPI* + *SVS* – Potraviny na pranýři;
- *SVS* + *SZPI* + *SZIF* + *Potravinářská komora* – Memorandum o spolupráci;
- *SVS* + *VÚVeL* – uplatnění certifikované metodiky č. 86/2017 ze dne 8. 8. 2018;
- *SVS* + *VÚVeL* – uplatnění certifikované metodiky č. 109/2018;
- *SVS* + *VÚVeL* – uplatnění certifikované metodiky č. 110/2018;
- *SVS* + *PČR* – dohoda o součinnosti ze dne 23. 3. 2016;
- *SVS* + *SVÚ Jihlava* – akreditovaná laboratoř č. 1129 – uvádění výroků shody s požadavky nebo specifikacemi a zohlednění nejistoty měření na zkušebních protokolech;
- *SVS* + *SZPI* + *SZIF* + *Potravinářská komora* – spolupráce při informování spotřebitele;
- *SVS ČR* + *Polsko* – Memorandum o spolupráci;
- *SVS* + *ČZU v Praze* – uplatnění metodiky detekce falšování kozího mléka kravským;
- *VETUNI* + *VŠCHT* + *VÚVč* + *VUT Brno* + *SVS* -metodika semiautomatického stanovení pylového profilu medu.

7. Dodržování provozních kritérií

MZ

Pravomoci k provádění úředních kontrol

Pravomoci pracovníků KHS při úřední kontrole jsou stanoveny § 82 a § 84 zákona o ochraně veřejného zdraví, § 16 zákona o potravinách, § 17 zákona o kontrole, § 23a odst. 1 písm. b)

zákona o ochraně spotřebitele. Pravomoci pracovníků KHS jsou omezeny na jejich správní obvody, které jsou vymezeny zákonem o ochraně veřejného zdraví.

Podle ustanovení § 82 zákona o ochraně veřejného zdraví pracovníkům KHS náleží:

- vydávat rozhodnutí, povolení, osvědčení a plnit další úkoly státní správy v ochraně a podpoře veřejného zdraví včetně úředních kontrol, pokud není příslušné MZ;
- vykonávat úřední kontroly nad dodržováním zákazů a plněním dalších povinností stanovených přímo použitelnými předpisy EU, tímto zákonem a zvláštními právními předpisy k ochraně veřejného zdraví včetně dodržování zásad správné výrobní praxe, a rozhodnutím nebo opatřením orgánu ochrany veřejného zdraví vydaným na základě těchto právních předpisů;
- zřizovat v případech stanovených tímto zákonem komise;
- uplatňovat stanoviska k územně plánovací dokumentaci z hlediska ochrany veřejného zdraví včetně hodnocení a řízení zdravotních rizik;
- projednávat přestupky na úseku ochrany veřejného zdraví podle tohoto zákona;
- rozhodovat o opatřeních k předcházení vzniku a šíření infekčních onemocnění a jejich ukončení; organizovat, řídit a popřípadě i provádět opatření k předcházení vzniku a zamezení šíření infekčních onemocnění;
- nařizovat mimořádná opatření při epidemii a nebezpečí jejího vzniku a mimořádná opatření k ochraně zdraví fyzických osob při výskytu nebezpečných a z nebezpečnosti podezřelých výrobků a nejakostních či z porušení jakosti podezřelých vod, při živelních pohromách a jiných mimořádných událostech, pokud není příslušné MZ, a rozhodovat o jejich ukončení včetně uvolnění výrobků na trh nebo do oběhu;
- nařídít PPP provozujícímu stravovací službu odběr a uchovávání vzorků podávaných pokrmů, je-li to potřebné pro zajištění bezpečnosti podávaných pokrmů nebo z důvodů podezření na vznik infekčního onemocnění z pokrmů, a určit rozsah a dobu plnění této povinnosti; postup při odběru a uchovávání vzorků pokrmů upraví prováděcí právní předpis;
- provádět epidemiologické šetření;
- provádět hodnocení a řízení zdravotních rizik z hlediska prevence negativního ovlivnění zdravotního stavu obyvatelstva a podílet se na monitorování vztahů zdravotního stavu obyvatelstva a faktorů životního prostředí a životních a pracovních podmínek; iniciovat a podílet se na tvorbě, řízení a kontrole programů ochrany a podpory veřejného zdraví včetně prevence nemocí a zdravotních rizik;
- podílet se na úkolech integrovaného záchranného systému; zpracovávat ve spolupráci s krajem a složkami integrovaného záchranného systému pandemický plán kraje, který stanoví opatření směřující k redukci dopadů pandemie infekčního onemocnění pro obyvatelstvo kraje;
- provádět audity analýz rizik a systémů kritických kontrolních bodů podle přímo použitelného předpisu EU o úředních kontrolách v provozovnách stravovacích služeb, o provedeném auditu sepíše pověřený zaměstnanec příslušné KHS protokol; při jeho pořízení postupuje podle technické normy pro auditování systému managementu.

Podle ustanovení v § 84 zákona o ochraně veřejného zdraví pracovníci KHS:

- při výkonu úředních kontrol dozírají na to, zda osoby plní povinnosti stanovené k ochraně veřejného zdraví přímo použitelnými předpisy EU, tímto zákonem, zvláštními právními předpisy a rozhodnutím, opatřením obecné povahy nebo jiným závazným opatřením orgánu ochrany veřejného zdraví vydaným na základě těchto právních předpisů;
- mohou pozastavit výkon činnosti, pokud při ní byly porušeny povinnosti v ochraně veřejného zdraví, a to do doby odstranění závady;
- mohou po dobu potřebnou k provedení úřední kontroly zakázat uvádění nebo dodávání na trh, do oběhu, distribuci, prodej, nabízení nebo vystavování výrobku, pokud existuje odůvodněná informace, že tento výrobek je nebezpečný; mohou nařídit stažení z trhu, stažení z oběhu nebo vyrazení z distribuce a prodeje výrobků, které nesplňují požadavky stanovené tímto zákonem, zvláštním právním předpisem nebo přímo použitelnými předpisy EU a na jejich základě vydaným rozhodnutím nebo opatřením orgánu ochrany veřejného zdraví, nebo zakázat jejich dodávání nebo uvádění do oběhu nebo na trh;
- mohou prověřovat znalosti nutné k ochraně veřejného zdraví a rozhodnout o tom, že fyzická osoba vykonávající činnosti epidemiologicky závažné nemá znalosti nutné k ochraně veřejného zdraví;
- mohou zakázat nebo omezit používání nejakostní pitné vody, teplé vody nebo vody jiné jakosti, a to do doby odstranění závady, jakož i stanovit účel, pro který lze takovou vodu používat nebo nařídit větší četnost kontroly pitné vody, užitkové vody nebo vody jiné jakosti; mohou určit nápravná opatření v případě nedodržení jakosti pitné vody, užitkové vody, teplé vody nebo vody jiné jakosti, upravené tímto zákonem, nebo změnit přijatá nápravná opatření, a to do doby odstranění závady; ke sledování jakosti vody, která nemá jakost pitné vody, užitkové vody a nelze již povolit další prodloužení mírnějšího hygienického limitu, mohou osobě, která dodává takovou vodu, uložit četnost a rozsah kontrol u odborně způsobilé osoby uvedené v § 4 odst. 1 a v případě ohrožení veřejného zdraví z takové vody zakázat nebo omezit její užívání a rozhodnout o ukončení těchto opatření;
- mohou stanovit podmínky konání školy v přírodě, zotavovací akce nebo jiné podobné akce pro děti a v případě ohrožení veřejného zdraví školu v přírodě, zotavovací akci nebo jinou podobnou akci pro děti zakázat;
- mohou po dobu potřebnou k provedení úřední kontroly zakázat používání látky, suroviny, polotovaru nebo potraviny určené k výrobě nebo přípravě pokrmu podezřelých z toho, že nevyhovují požadavkům na zdravotní nezávadnost a čistotu stanoveným zvláštními právními předpisy, přímo použitelnými předpisy EU nebo rozhodnutím orgánu ochrany veřejného zdraví; mohou rozhodnutím zakázat používání látky, suroviny, polotovaru nebo potraviny určených k výrobě nebo přípravě pokrmu, pokud nevyhovují požadavkům na zdravotní nezávadnost, jakost, čistotu a značení, stanoveným zvláštními právními předpisy nebo rozhodnutím orgánu ochrany veřejného zdraví, nebo nejsou za stanovených podmínek skladovány, jakož i nařídit provedení sanitace nebo změnu technologického postupu výroby nebo přípravy pokrmu;
- mohou nařídit okamžité uzavření provozovny od okamžiku zjištění porušení povinnosti, které může mít za následek ohrožení života nebo zdraví;

- při zjištění, že pokrmy, suroviny, polotovary nebo potraviny k jejich výrobě či přípravě jsou jiné než bezpečné nebo při zjištění, že potraviny uváděné na trh jsou jiné než bezpečné, mohou nařídit jejich znehodnocení či likvidaci, a to na náklad kontrolované osoby, která je povinna způsob a provedení znehodnocení nebo likvidace orgánu ochrany veřejného zdraví prokázat;
- mohou nařídit z protiepidemických důvodů nebo ke zjištění zdravotního stavu fyzických osob vykonávajících činnosti epidemiologicky závažné lékařské prohlídky a potřebná laboratorní a jiná vyšetření nutná k předcházení vzniku a šíření infekčních onemocnění;
- mohou nařídit fyzické osobě, která vylučuje choroboplodné zárodky, ale není nosičem podle § 53 odst. 1, opatření v rozsahu podle § 53 odst. 1 písm. a) a c), s výjimkou léčení.

Podle ustanovení § 16 zákona o potravinách KHS:

- vykonávají kontrolu dodržování povinností PPP pro provozování stravovacích služeb, pokud tato kontrola není prováděna Ministerstvem obrany nebo Ministerstvem vnitra;
- vykonávají kontrolu dodržování povinností PPP při zjišťování příčin poškození nebo ohrožení zdraví a zamezení šíření infekčních onemocnění nebo jiného poškození zdraví z potravin;
- odběr, přípravu a zkoušení kontrolních vzorků, nakládání s kontrolními vzorky a posouzení výsledků zkoušek kontrolních vzorků za účelem zjišťování souladu potravin, s právními předpisy a souladu podmínek jejich výroby a uvádění na trh s právními předpisy zajišťují kontrolní orgány způsobem a v rozsahu stanoveném přímo použitelným předpisem EU, tímto zákonem, zvláštním právním předpisem nebo prováděcím právním předpisem.

Podle ustanovení § 23a odst. 1 písm. b) zákona o ochraně spotřebitele pracovník KHS provádí kontrolu nad dodržováním povinností, pokud jde o prodej výrobků a poskytování služeb, které jsou upraveny zákonem o ochraně veřejného zdraví, se zaměřením na:

- poctivost prodeje výrobků a poskytování služeb v předepsané nebo schválené jakosti;
- nekalá obchodní praktika, klamavá konání, klamavá opomenutí, agresivní obchodní praktika;
- zákaz nabízení, prodeje a skladování výrobků porušujících některá práva duševního vlastnictví;
- informování spotřebitele o vlastnostech prodávaných výrobků nebo charakteru poskytovaných služeb, o způsobu použití a údržby výrobku a o nebezpečí, které vyplývá z jeho nesprávného použití nebo údržby, jakož i o riziku souvisejícím s poskytovanou službou;
- povinnosti provozovatele tržiště nebo tržnice;
- povinnost prodávajícího prodávat výrobky v hygienicky nezávadných obalech nebo je do takových obalů při prodeji zabalit, při samoobslužném prodeji je povinen spotřebiteli poskytnout vhodný obalový materiál;
- povinnosti podnikatele při uzavírání smluv běžným způsobem, po telefonu, prostřednictvím prostředku komunikace na dálku, mimo obchodní prostory.

Pro více informací – viz bod III. Organizace úředních kontrol – obecně – MZ a bod IX. Dodržování provozních kritérií – obecně – MZ.

SZPI

Zákonné pravomoci k provádění úředních kontrol a jiných úředních činností

Z § 3 zákona o SZPI vyplývá kompetence inspektorů SZPI ke kontrole zemědělských výrobků a potravin u fyzických a právnických osob.

Pravomoci inspektorů jsou lokálně omezeny působností místně příslušného inspektorátu. Inspekce podle tohoto zákona a podle zvláštních zákonů je oprávněna ukládat pokuty, provádět rozborů vzorků, na žádost výrobce vydávat osvědčení o tom, že výrobek splňuje požadavky stanovené právními předpisy, na žádost fyzické nebo právnické osoby vydávat osvědčení pro zápis označení původu, zeměpisných označení a zaručeně tradičních specialit do rejstříku, pro změnu specifikace nebo zrušení zápisu, na žádost fyzické nebo právnické osoby vydávat osvědčení o tom, že čerstvé ovoce, čerstvá zelenina nebo konzumní brambory splňují požadavky stanovené zvláštními právními předpisy, vydávat závazné stanovisko pro celní úřad, vést evidenci PPP, spolupracovat s příslušnými orgány v ČR a EU, poskytovat informace o výsledcích své činnosti, provádět monitorování, ověřovat metody zkoušení, zajišťovat odborné vzdělávání svých zaměstnanců, rozhodnout o úhradě nákladů za laboratorní rozbor, schvalovat postup a způsob ozařování potravin ionizujícím zářením, informovat EK o schválení ozařovny, a nejméně 1x za rok také o výsledcích kontrol u provozovatele ozařovny a u ozářených potravin uváděných na trh, provádět kontroly při vstupu a dovozu potravin ze třetích zemí a uplatňovat postupy a opatření podle nařízení (EU) 2017/625, vyžadovat od celní správy informace nezbytné pro výkon své kontrolní činnosti, provádět agendu podle právních předpisů ČR a EU včetně kontrol v oblasti vína. V rámci vstupního vzdělávání, které je ukončeno zkušebním testem a je o něm vedena evidence jsou inspektoři seznámeni s pravomocemi při výkonu kontroly. Další předpisy k oblasti kompetence – viz výše – *bod 5. Kontrolní systémy a koordinační činnosti*.

Povinnosti provozovatele podrobit se kontrole a být nápomocen

Oprávnění příslušných orgánů vstupovat na pozemky, do staveb a jiných prostor za účelem provedení kontroly vyplývá z § 7 zákona o kontrole, stejně tak i povinnost kontrolovaných být nápomocen vyplývá z § 10 odst. 2 téhož zákona. Neplnění povinnosti PPP může být inspektorem hodnoceno jako maření kontroly, které je pod sankcí.

Pro více informací – viz *bod III. Organizace úředních kontrol – obecně – SZPI a bod IX. Dodržování provozních kritérií – obecně – SZPI*.

SVS

V oblastech kontroly ochrany veřejného zdraví, zdraví zvířat, používání léčiv a léčivých přípravků, označování a evidence hospodářských zvířat vedou správní řízení orgány veterinární správy.

Účinnost a přiměřenost úředních kontrol v oblasti *veterinární hygieny a ochrany veřejného zdraví* je zajištěna ustanoveními veterinárního zákona a zákona o potravinách. Provádění úředních kontrol se řídí zákonem o kontrole, kde jsou mimo jiné vymezeny povinnosti a oprávnění kontrolních pracovníků.

Pro více informací – viz *bod III. Organizace úředních kontrol – obecně – SVS a bod IX. Dodržování provozních kritérií – obecně – SVS*.

8. Školení pracovníků provádějících úřední kontroly

Viz bod X. Školení pracovníků provádějících úřední kontroly – obecně.

9. Dokumentované postupy

MZ

Pokud jde o kontrolu systémů založených na principech HACCP, byl vypracován Metodický návod pro sjednocení postupu orgánů ochrany veřejného zdraví při posuzování postupů založených na zásadách HACCP, čímž se zajišťuje jednotný přístup k hodnocení postupů založených na zásadách HACCP. K dispozici je materiál obsahující popis a kvalifikaci nejčastěji se vyskytujících nedostatků v sektoru veřejného stravování, který je rovněž podkladem pro jednotné posuzování závad v zařízeních společného stravování a dále metodický materiál pro aplikaci principu flexibility ve stravovacích službách.

V oblasti materiálů a předmětů určených pro styk s potravinami byl zpracován Standardní pracovní postup pro provádění úředních kontrol pro pracovníky oboru hygieny předmětů běžného užívání v oblasti materiálů a předmětů určených pro styk s potravinami. Byl také zpracován Metodický pokyn pro kontrolu správné výrobní praxe ve výrobě předmětů a materiálů určených pro styk s potravinami, Metodický návod pro sjednocení postupu krajských hygienických stanic pro provádění kontrol podle nařízení (EU) č. 284/2011 a pokyn pro šetření internetového prodeje předmětů běžného užívání, kam se řadí předměty a materiály určené pro styk s potravinami.

V oblasti kontroly školního stravování se aplikují stejné postupy jako v celém sektoru veřejného stravování. Pracovníci oboru při úředních kontrolách postupují v souladu s postupy stanovenými pro obor hygiena výživy v příslušných standardních pracovních postupech. Podobně jako v předchozím období bylo posuzování závad v zařízeních školního stravování opakovaně projednáváno na poradách organizovaných v rámci metodické činnosti krajskými hygienickými stanicemi a MZ.

Za účelem sjednocení přístupu k výkonu úředních kontrol jsou zpracovávány standardní pracovní postupy (SPP) a metodické pokyny/návody dostupné všem pracovníkům provádějícím úřední kontroly. Dosud byly vypracovány a schváleny následující dokumenty:

- SPP při provádění SZD ve stravovacích službách pro zaměstnance KHS;
- SPP pro provádění interního auditu činností odboru hygieny výživy, předmětů běžného užívání (v oblasti předmětů a materiálů určených pro styk s potravinami), dětí a mladistvých (v oblasti školního stravování) v krajských hygienických stanicích;
- SPP při provádění SZD pro pracovníky oboru hygieny PBU – Materiály a předměty určené pro styk s potravinami;
- SPP při odběru vzorků potravin a pokrmů pro pracovníky oboru hygieny výživy;
- SPP při provádění zkoušek ze znalosti hub;
- MN pro provádění auditů v provozovnách společného stravování orgány ochrany veřejného zdraví;
- Metodický postup přenosu informací v rámci systému RASFF v České republice (národní úroveň);
- Provozní manuál systému RASFF určený pro pracovníky odborů a oddělení HV a PBU a pracovníky odborů a oddělení HDM krajských hygienických stanic (úroveň OOVZ);

- MN pro sjednocení postupu OOVZ při posuzování požadavků některých ustanovení nařízení (ES) č. 178/2002;
- MN pro sjednocení postupu OOVZ při posuzování hygienických požadavků přílohy II. nařízení (ES) č. 852/2004;
- MN pro sjednocení postupu OOVZ při provádění metodických návštěv;
- MN stanovující obecné principy provádění šetření v potravinářských podnicích v souvislosti s výskytem nebo podezřením na výskyt alimentárního onemocnění;
- MN pro sjednocení postupu KHS při zjištění zdravotně závadných potravin a pokrmů nebo při podezření z jejich zdravotní závadnosti v provozovnách stravovacích služeb;
- MN pro zajišťování vzdělávání pracovníků odborů HVPBU KHS.

Standardní pracovní postupy a metodické pokyny jsou revidovány buď v návaznosti na novou právní úpravu, nebo dle potřeby.

Pro více informací – viz *bod XI. Dokumentované postupy obecně – MZ a bod XIII. Úřední kontroly zvířat a zboží vstupujících do Unie a vyvážených z Unie – obecně – MZ.*

10. Řízení mimořádných situací a krizí / pohotovostní plány

Viz bod XV. Řízení mimořádných situací a krizí/pohotovostní plány – obecně – MZ, SVS, SZPI.

11. Organizace spolupráce a vzájemné pomoci

SVS

Dne 31. srpna 2009 byl ústředním ředitelem SVS a Hlavním hygienikem ČR podepsán společný metodický pokyn k předávání informací o výskytu infekčních onemocnění z potravin. Předávání informací probíhá na krajské úrovni, tj. mezi příslušnými KHS a KVS. Za tímto účelem jsou na příslušných pracovištích obou dozorových orgánů v každém kraji určeny kontaktní osoby a jejich zástupci. Pro předávání informací se využívají dostupné komunikační prostředky (telefon, elektronická pošta). Podle potřeby a ve vztahu ke zjištěnému infekčnímu onemocnění z potravin si oba dozorové orgány předávají zejména údaje o datu počátku a místě výskytu onemocnění, typu a původci onemocnění, vehikulu (i pravděpodobném), údaje o distribuci předmětné potraviny, dále výsledky laboratorních analýz odebraných vzorků potravin, informují se o uložených opatřeních a identifikaci potraviny (výrobci, identifikační značce, datu použitelnosti nebo datu minimální trvanlivosti, číslo šarže, u vajec údaj na skořápce). KHS ohlašují příslušné KVS případ infekčního onemocnění z potravin, jestliže toto onemocnění bylo potvrzeno laboratorní analýzou, byla prokázána příčinná souvislost s konkrétní potravinou, anebo existuje vážné podezření na takovou souvislost. Jedná se zejména o epidemie, v ostatních případech se postupuje na základě hodnocení rizika.

Pro více informací viz bod XII. Organizace spolupráce a vzájemné pomoci obecně

12. Audity podle čl. 6 nařízení (EU) 2017/625

SVS

Oblast potravin a bezpečnosti potravin spadá do systému kontrol hygieny a bezpečnosti potravin živočišného původu; tento systém úředních kontrol je auditován ve frekvenci 5x v 5 - letém období, tj. každý rok.

Pro více informací – viz bod XIV. Audity podle čl. 6 nařízení (EU) 2017/625 - obecně – MZ, SVS, SZPI.

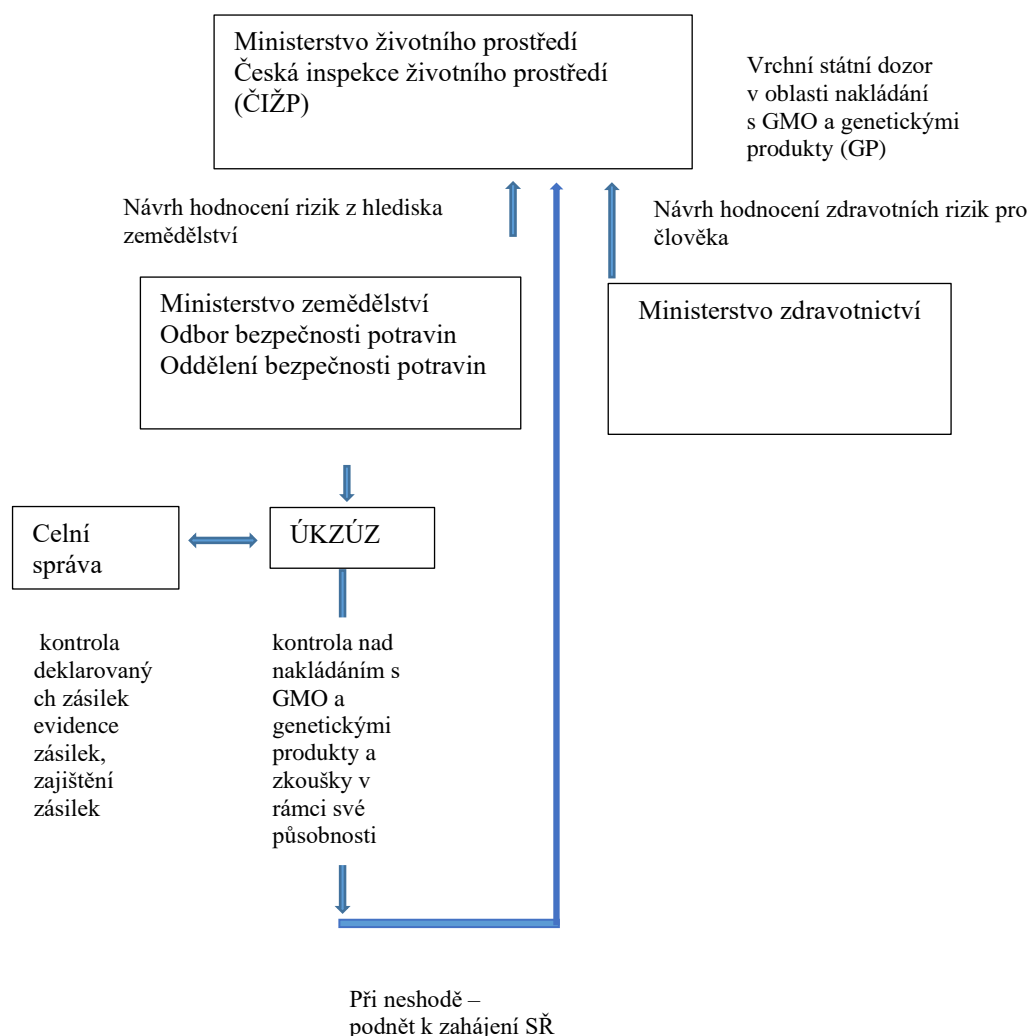
13. Přezkum a revize JIVVPK

Viz bod XVI. Přezkum a revize JIVVPK – obecně – MZ, SVS, SZPI.

14. Používání databází

AAC – FF	Administrative Assistance and Cooperation – Food Fraud – Správní pomoc a spolupráce pro potravinové podvody (AAC FF)	MZ, SZPI, SVS
CIRCABC	Informační systém EK – platforma vytvořená pro sdílení zdrojů, informací uživateli a pro ulehčení jejich vzájemné spolupráce	
e-Ambrosia	EU registr zeměpisných označení (the EU geographical indications register)	
EU Pesticides Database	databáze s informacemi o účinných látkách používaných v přípravcích na ochranu rostlin a maximálních úrovních reziduí (MRL) v potravinách https://ec.europa.eu/food/plant/pesticides/eu-pesticides-db_en	SZPI, SVS
GView	databáze pro vyhledávání zeměpisných označení EU a dalších	
IMI	systém pro výměnu informací o vnitřním trhu (Internal Market Information system)	
RASFF	Rapid Alert System for Food and Feed (Systém rychlého varování pro potraviny a krmiva)	MZ, SZPI, SVS
SOLVIT	Systém řešení problémů na vnitřním trhu EU	
TRACES NT	TRAdE Control and Expert System – Elektronický obchodní řídicí a expertní systém; složka systému IMSOC	SVS, SZPI
Eur Lex	internetový portál, který poskytuje bezplatný přístup k právním předpisům Evropské unie a dalším dokumentům	MZ, MZe, SZPI, SVS
Bez zkratky	<u>Mezinárodní seznam odrůd révy a jejich synonym</u> spravovaný Mezinárodní organizací pro révu a víno (OIV). (https://www.oiv.int/en/statistiques/recherche?bdd=Cepage)	
Bez zkratky	<u>Seznam povolených moštových odrůd</u> spravovaný Evropskou Komisí (případně další seznamy – styčné orgány, kompetentní orgány EU a třetích zemí apod. (https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/farming/facts-and-figures/markets/overviews/market-observatories/wine/eu-wine-lists))	

B. - čl. 1 odst. 2 písm. b) Záměrné uvolňování geneticky modifikovaných organismů (GMO)

1. Strategické cíle

Kontroly koexistence porostů Bt – kukuřice – kontrolováni jsou pěstitelé, kteří v daném roce vyseli osivo Bt-kukuřice za účelem zpracování. O četnosti a rozsahu kontrol rozhoduje následující:

- podíl ploch s vysetou Bt-kukuřicí;
- blízkost sousedních ploch s nemodifikovanou kukuřicí;
- výsledky kontrol z let předchozích.

2. Kategorizace rizik

O četnosti a rozsahu kontrol rozhoduje následující:

- podíl ploch s vysetou Bt-kukuřicí;
- blízkost sousedních ploch s nemodifikovanou kukuřicí;
- výsledky kontrol z let předchozích.

3. Určení příslušných orgánů

MZe – odbor bezpečnosti potravin

Působnost MZe v oblasti GMO je vymezena zejména níže uvedenými předpisy:

- § 30 písm. c) zákona o GMO a GP – je ústředním správním úřadem v oblasti GM potravin a krmiv podle přímo použitelného předpisu EU upravujícího GM potravinu nebo krmiv (nařízení (ES) č. 1829/2003 o geneticky modifikovaných potravinách a krmivech);
- § 24e odst. 1, 2 a 6 zákona o GMO a GP – předkládá Komisi požadavek na úpravu územní působnosti písemného souhlasu vydávaného k uvedení GMO na trh příslušným orgánem členského státu, kterou se území ČR nebo jeho část vylučuje z pěstování předmětného GMO a na zrušení úpravy;
- § 24g odst. 2 odst. 3 a odst. 6 zákona o GMO a GP - zašle Komisi návrh opatření obecné povahy, jedná-li se o GMO nebo skupinu GMO, k jejichž uvedení na trh bylo vydáno povolení podle přímo použitelného předpisu EU upravujícího GM potravinu a krmiva (nařízení (ES) č. 1829/2003 o geneticky modifikovaných potravinách a krmivech), včetně zveřejnění tohoto návrhu, odůvodnění a informace o zaslání Komisi a včetně bezodkladného informování Komise, členských států a držitele povolení o vydání opatření obecné povahy;
- § 15 odst. 8 písm. a) zákona o potravinách – přijímá žádosti o povolení podle přímo použitelného předpisu EU o GM potravinách a krmivech (nařízení (ES) č. 1829/2003 o geneticky modifikovaných potravinách a krmivech);
- § 71 odst. e) zákona o rostlinolékařské péči – s Ministerstvem životního prostředí zajišťuje koordinaci soustavného sledování nežádoucích vedlejších účinků povolených přípravků, metod a systémů ochrany rostlin a GMO uvedených na trh podle zvláštního právního předpisu, (zákon o GMO) na vybrané složky životního prostředí, zejména vodní prostředí a půdu, soustřeďuje o nich informace a zajišťuje vypracování souhrnné hodnotící zprávy za ČR,
- § 2i odst. 4 a) – g) zákona o zemědělství – vydává vyhlášku s požadavky pro jednotlivé plodiny, u nichž jsou pěstovány GM odrůdy;
- § 2i odst. 4 zákona o zemědělství – poskytuje údaje o místě pěstování GM odrůdy Ministerstvu životního prostředí prostřednictvím evidence využití půdy vedené podle § 3a podle téhož zákona.

Odbor bezpečnosti potravin – Oddělení bezpečnosti potravin komplexně řeší problematiku GM potravin a krmiv podle nařízení (ES) č. 1829/2003 o geneticky modifikovaných potravinách a krmivech, koordinuje a zajišťuje povinnosti vyplývající pro MZe ze zákona o GMO a GP a dalších předpisů v oblasti pěstování GMO vyplývajících ze zákona o zemědělství a zákona o oběhu osiva a sadby. Ve spolupráci se SZIF a ÚKZÚZ

zabezpečuje metodiku a dohled pěstování GM plodin v ČR podle zákona o zemědělství a jeho prováděcích předpisů. Spravuje a řídí Komisi pro nakládání s geneticky modifikovanými organismy a produkty při MZe.

ÚKZÚZ

4. Přenesení úkolů na pověřené subjekty

Kontroly jsou prováděny jako delegované kontroly pro SZIF. ÚKZÚZ provádí kontrolní činnosti v této oblasti, a to formou kontrol minimální vzdálenosti GM kukuřice od státní hranice, případně kontrol koexistence při pěstování GM odrůd kukuřice. Oba tyto typy kontrol jsou prováděny pouze tehdy, je-li to v konkrétním roce relevantní, což znamená, pokud je v daném roce na území ČR pěstována GM kukuřice.

5. Organizace a řízení úředních kontrol

Kontroly minimální vzdálenosti GM kukuřice od státní hranice – kontrolování jsou pěstitelé kukuřice. Inspektoři jsou pro tyto kontroly náležitě proškoleni. V rámci provádění kontrol se kontrolují plochy kukuřice v pásmu 400 m od státní hranice vůči všem okolním státům, které se deklarují jako GMO free. V roce 2023 bylo společně s MZe a SZIF dohodnuto, že obdobně jako je tomu již delší dobu u kontrol koexistence, i kontroly minimální vzdálenosti GM kukuřice od státní hranice budou prováděny jen v tom roce, ve kterém bude na území ČR pěstována GM kukuřice. Strategii ÚKZÚZ je pokračovat v tomto typu kontrol pro SZIF i v období 2024-2026, bude-li to relevantní.

6. Kontrolní systémy a koordinační činnosti

O četnosti a rozsahu obou typů kontrol rozhoduje SZIF, který do data stanoveného ve smlouvě dodá ÚKZÚZ seznam subjektů a dílů půdních bloků, na kterých proběhne kontrola spojená s odběrem vzorků.

Tyto kontroly provádí v rámci ÚKZÚZ inspektoři *Odboru terénní inspekce* za metodické podpory *Oddělení ekologického zemědělství*.

7. Dodržování provozních kritérií

Provádění úředních kontrol se z hlediska procesního řídí zákonem o kontrole, kde jsou vymezeny práva a povinnosti kontrolních pracovníků a kontrolované osoby.

Pro více informací – viz *bod III. Organizace úředních kontrol – obecně – ÚKZÚZ a bod IX. Dodržování provozních kritérií obecně – ÚKZÚZ*

8. Školení pracovníků provádějících úřední kontroly

Pracovníci, kteří provádí kontroly GMO, jsou pravidelně školeni. Proškolení umožňuje uvést změny do praxe dle konkrétní potřeby, aby ovládali kontrolní metody a techniky a aby byl zajištěn jednotný přístup během úředních kontrol.

Další informace – viz *bod X. Školení pracovníků provádějících úřední kontroly – obecně – ÚKZÚZ*.

9. Dokumentované postupy

Inspektoři ÚKZÚZ vykonávající kontroly GMO se při kontrole řídí dokumentovanými postupy, přičemž tyto jsou zpracovány ve formě následujících metodických pokynů:

- MP 02/OdEZ – Odběry vzorků při kontrolách minimální vzdálenosti GM kukuřice od státní hranice
- MP 03/OdEZ – Kontrola dodržování pravidel koexistence při pěstování GMO kukuřice.

Inspektoři jsou vybaveni pracovními pomůckami, nezbytnými pro vykonávání tohoto typu kontrol, včetně nástrojů pro odběr vzorků.

Pro více informací – viz *bod IX. Dodržování provozních kritérií – obecně a bod XI. Dokumentované postupy – obecně – ÚKZÚZ.*

10. Řízení mimořádných situací a krizí / pohotovostní plány

Pro účely řešení mimořádných situací je formou metodického pokynu zpracován pohotovostní plán, který je inspektorům k dispozici v systému DMS.

Další informace – viz *bod XV. Řízení mimořádných situací a krizí/ pohotovostní plány – obecně – ÚKZÚZ.*

11. Organizace spolupráce a vzájemné pomoci

ÚKZÚZ v této oblasti nejvíce spolupracuje se SZIF, pro který oba typy kontrol provádí, a který také rozhoduje o četnosti a rozsahu kontrol.

12. Audity podle čl. 6 nařízení (EU) 2017/625

Informace – viz *bod XIV. Audity podle čl. 6 nařízení (EU) 2017/625 – obecně – ÚKZÚZ.*

13. Přezkum a revize JIVVPK

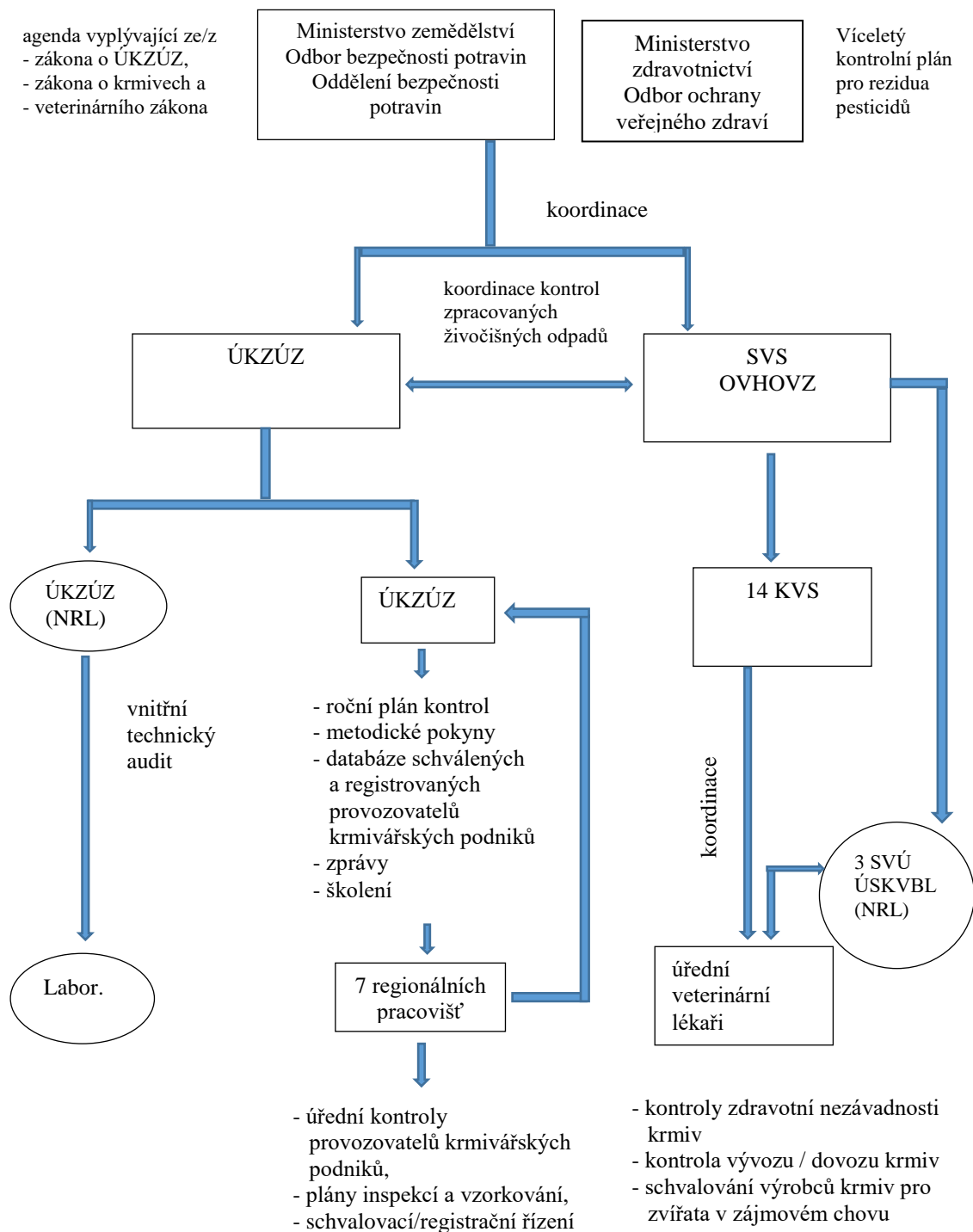
ÚKZÚZ provádí s ohledem na problematiku kontrol GMO revizi JIVVPK každoročně v rámci přezkumu a revize JIVVPK jako celku.

Další informace – viz *bod XVI. Přezkum a revize JIVVPK – obecně – ÚKZÚZ.*

14. Používání databází

V dané oblasti ÚKZÚZ nevyužívá žádné EU databáze a pracuje pouze s národním systémem LPIS.

C. - čl. 1 odst. 2 písm. c) Krmiva a bezpečnost krmiv

1. Strategické cíle

ÚKZÚZ

Cíl 1

Zajistit ve všech fázích výroby včetně prvovýroby, zpracování, skladování a uvádění na trh účinný dozor nad bezpečností krmiv.

Cíl 2

Plánovat kontroly podle analýzy rizika a zaměřovat se na problematické oblasti. Kontroly provádět jednotným přístupem s optimálním využitím zdrojů.

SVS

Zajistit provádění úředních kontrol na všech stupních výroby krmiv pro zájmová zvířata a úřední kontroly zdravotní nezávadnosti krmiv pro hospodářská zvířata na hospodářstvích a ve výrobě.

Zajistit ochranu zdraví zvířat a lidí před negativními činiteli, které se mohou vyskytnout v krmivech, zabránit nebo v maximální míře omezit jejich postup v potravním řetězci směrem od krmiv k živočišným produktům, které jsou zpracovávány na produkty určené k výživě lidí prostřednictvím pravidelných kontrol.

Plánovat a vykonávat kontroly na základě výsledků analýzy rizika, kontroly provádět tak, aby byly optimálně využívány lidské a materiální zdroje.

2. Kategorizace rizik

ÚKZÚZ

Pro plánování úředních kontrol krmiv se využívá analýza rizika. Plánování a přidělení kontrol probíhá na centrální úrovni.

Za základní faktory při hodnocení považujeme výsledky předchozích kontrol, výsledky analýz vzorků, typ provozu a jeho velikost. U činností, pro které je stanovena nižší četnost kontrol, se ještě zohledňuje doba od poslední provedené kontroly.

Výsledky předchozích kontrol

Zohledňují se kontroly provedené v provozu v uplynulých dvou letech, zejména zjištěná porušení právních předpisů, marginální závady nebo nevyhovující výsledky analýz odebraných vzorků.

Typ provozu

Posuzuje se odlišná rizikovitost činností podle toho, v jaké míře může provozovatel ovlivnit při vykonávané činnosti kvalitu a bezpečnost krmiva. Provozy jsou rozdělené na registrované a schválené, na výrobu, prvovýrobu a uvádění krmiv na trh. Největší riziko představují schválení výrobci, kteří používají například kokcidostatika nebo léčiva, nejmenší riziko přináší distributor, který nemá krmiva v držení.

Velikost provozu

Provozy jsou rozděleny podle objemu výroby na provozy s větším rizikem (výroba velkých objemů a pokrytí většiny území ČR) a na provozy s malým lokálním záběrem.

Na základě výše uvedených kritérií jsou provozy rozděleny do skupin. Jednotlivým skupinám jsou pak kontroly přiřazeny hromadně podle stanovené četnosti, tak aby kontroly probíhaly pravidelně u všech provozovatelů.

Pokud jde o stanovení rizik ve vlastních krmivech, jsou naplánovány kontroly cílené na odběr vzorků. Ty jsou pak prováděny podle zvláštního metodického pokynu. Sleduje se přítomnost zakázaných krmiv a materiálů, nežádoucích látek, kontaminace kokcidiostatika a léčiv nebo přítomnost GMO.

SVS

U krmiv za nebezpečí považujeme především jejich zdravotní závadnost, což představuje riziko pro zdraví lidí i samotných zvířat. Při posuzování zdravotní nezávadnosti krmiv je kladen důraz především na použití vhodných vstupních surovin (VŽP – kategorie a druh) a mikrobiální kontaminaci výsledných krmiv.

Základní kritéria pro kategorizaci rizik lze rozdělit dle:

1. druhu výroby krmiv v závislosti na schválení / registraci ze strany SVS:
 - výroba syrových krmiv pro zájmová zvířata;
 - výroba zpracovaných krmiv pro zájmová zvířata ze syrových VŽP;
 - výroba zpracovaných krmiv pro zájmová zvířata ze získaných produktů;
 - výroba krmiv pro hospodářská zvířata s obsahem zpracované živočišné bílkoviny nebo bez něj.
2. typu vstupní suroviny živočišného původu (je vyžadována důsledná dokumentace):
 - syrové VŽP (kategorie, druh a původ);
 - získaný produkt (druh a původ).
3. velikosti výroby krmiva:
 - pro lokální trh;
 - celorepublikový přesah výroby;
 - vývoz do členských států nebo 3. zemí.
4. výsledků laboratorního testování výsledných krmiv (samokontrola + úřední vzorky);
5. výsledků kontrolních zjištění z předešlých kontrol.

Na základě výše uvedených kritérií a zejména výsledků z předešlých kontrol, včetně laboratorního testování výsledných krmiv krajské veterinární správy stanovují stupně rizika výroby krmiv a k tomu přizpůsobují plán frekvenci kontrol. Mezi nejzávažnější porušení patří použití nevhodných VŽP nebo získaných produktů k produkci krmiv, nedodržení zpracovatelských parametrů (teplota, tlak, čas) při produkci krmiv nebo nevyhovující výsledky laboratorního testování výsledných krmiv.

3. Určení příslušného orgánu

MZe – odbor bezpečnosti potravin a odbor potravinářský

V oblasti krmiv je kompetencí MZe vydávat prováděcí předpisy k zákonu o ÚKZÚZ, zákonu o krmivech a vypracovat pohotovostní plán pro potraviny a krmiva podle zákona o potravinách.

Odbor bezpečnosti potravin – oddělení bezpečnosti potravin zajišťuje dohled nad plněním ustanovení zákona o krmivech, zákona o ÚKZÚZ na úseku krmiv a zabezpečuje agendu vyplývající z výše uvedených zákonů. Spolupracuje s výzkumnými ústavami, zemědělskou veřejností, nevládními zájmovými a profesními svazy výrobců a podnikatelů na řešení otázek spojených s výrobou, užitím a uváděním krmiv na trh.

MZ

Odbor ochrany veřejného zdraví každoročně zpracovává Víceletý kontrolní plán pro rezidua pesticidů ve spolupráci s MZe, SVS, SZPI, ÚKZÚZ a Státním zdravotním ústavem na základě prováděcího nařízení Komise (EU) 2022/741 o koordinovaném víceletém kontrolním programu Unie k nařízení (ES) č. 396/2005 o maximálních limitech reziduí pesticidů v potravinách a krmivech rostlinného a živočišného původu a na jejich povrchu. Víceletý kontrolní plán pro rezidua pesticidů je zveřejněn na internetových stránkách dotčených orgánů.

ÚKZÚZ

Pro oblast podle *čl. 1 odst. 2 písm. c) nařízení (EU) 2017/625* je příslušným orgánem odpovědným za úřední kontroly krmiv ÚKZÚZ.

Související legislativa:

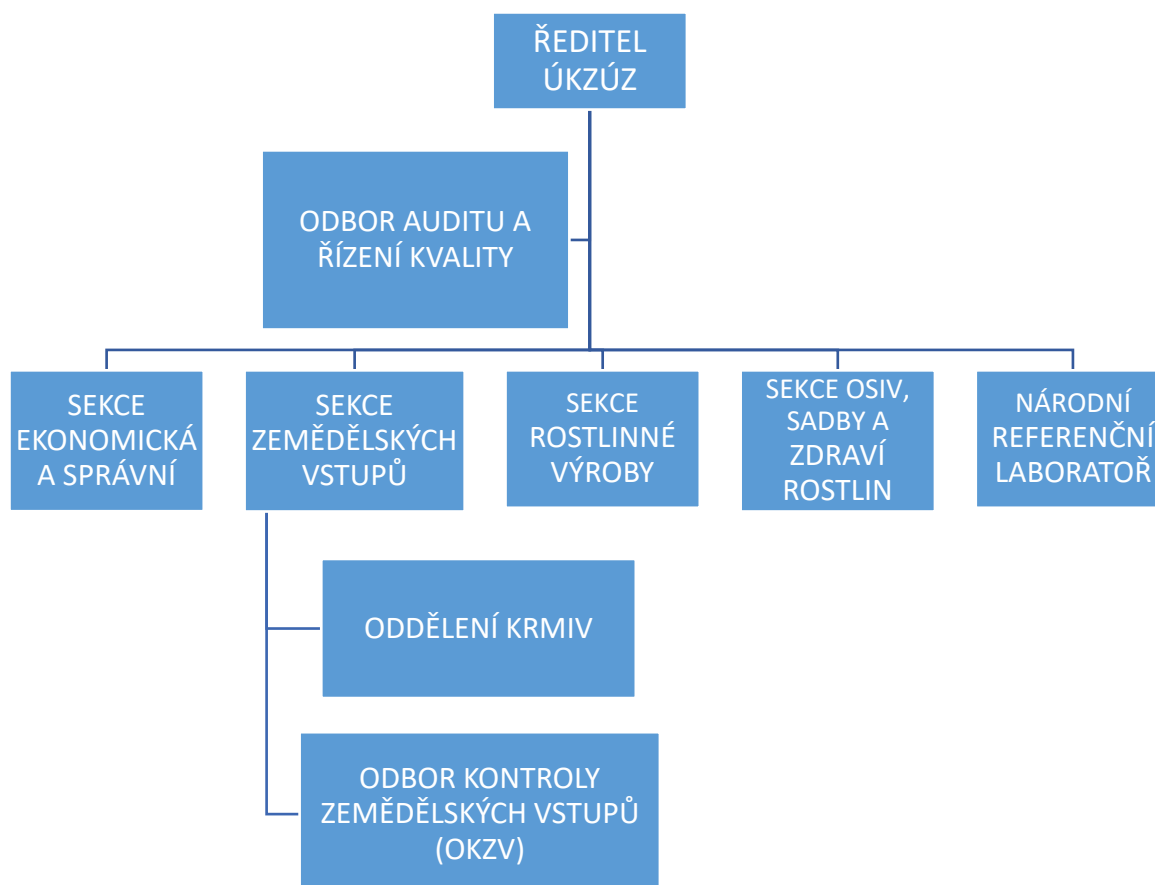
- zákon o ÚKZÚZ – stanovení kompetencí;
- zákon o kontrole – postup ÚKZÚZ při úřední kontrole;
- zákon o krmivech – povinnosti ÚKZÚZ při úřední kontrole krmiv a jiných úředních činnostech.

Kontroly krmiv zajišťuje *Sekce zemědělských vstupů (SZV)*.

Metodické vedení kontrol a centrální plánování mají na starost pracovníci *Oddělení krmiv (OdK)*. Vlastní výkon úřední kontroly krmivářských provozů v jednotlivých regionech provádí inspektoři *Odboru kontroly zemědělských vstupů (OKZV)*.

K analýze odebraných úředních vzorků krmiv využívá ÚKZÚZ většinou vlastní laboratoře. Vnitřní dozor nad činnostmi prováděnými ústavem vykonává *Odbor auditu a řízení kvality*.

Organizační struktura ÚKZÚZ

K řádnému provádění úředních kontrol krmiv mají pracovníci ÚKZÚZ k dispozici následující technické vybavení:

- počítačové programy pro zápis a evidenci odebraných vzorků (Labsystém), pro zápis a evidenci kontrol (modul kontrol – LPIS) nebo přístup do registru krmivářských provozů.

Pro více informací – viz *bod I. Určení příslušných orgánů obecně – ÚKZÚZ.*

Seznam národních referenčních laboratoří a úředních laboratoří

NRL ÚKZÚZ byla jmenována NRL pro stanovení:

- pro rezidua pesticidů v obilovinách a krmivech;
- pro kovy a dusíkaté sloučeniny v krmivech;
- pro doplňkové látky v krmivech;
- pro mykotoxiny a rostlinné toxiny v krmivech

Další informace – viz bod V. Úřední laboratoře a Národní referenční laboratoře – obecně – ÚKZÚZ.

Akreditace (ÚKZÚZ) (eagri.cz)

Laboratoře s oprávněním k provádění dalších zkoušek krmiv:

NRL pro živočišné bílkoviny v krmivech	SVÚ Jihlava Rantířovská 93/20 Horní Kosov 586 01 Jihlava
NRL pro rezidua pesticidů a PCB a NRL pro halogenované perzistentní organické znečišťující látky v krmivech a potravinách	SVÚ Praha Sídlištní 136/24 165 03 Praha 6 – Lysolaje
Referenční laboratoř pro identifikaci GMO a DNA fingerprinting	NRL GMO Výzkumný ústav rostlinné výroby, v. v. i. Drnovská 507/73 161 00 Praha 6 – Ruzyně

SVS

Informace – viz bod I. Určení příslušných orgánů – obecně – SVS a bod V. Úřední laboratoře a Národní referenční laboratoře – obecně – SVS.

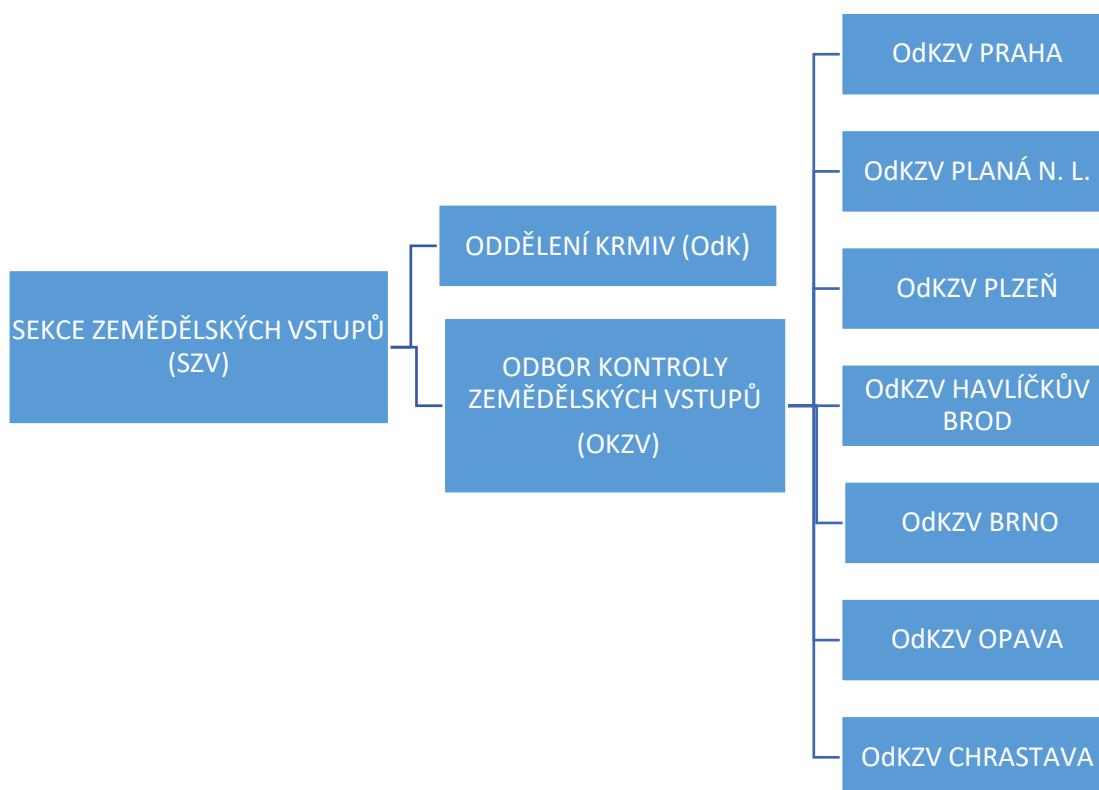
4. Přenesení úkolů na pověřené subjekty

SVS v oblasti krmiv nepřenesla žádné úkoly na jiné subjekty či osoby.

Další informace – viz bod IV. Přenesení úkolů na pověřené subjekty.

5. Organizace a řízení úředních kontrol

ÚKZÚZ

Organizace

Úřední kontroly krmiv zajišťuje SZV. Tam spadá *Oddělení krmiv* a *Odbor kontroly zemědělských vstupů* s jednotlivými regionálními odděleními.

Oddělení krmiv (OdK) – připravuje metodické pokyny pro krmivářské inspektory, provádí supervizi prováděných úředních kontrol, centrálně plánuje kontroly krmiv, zajišťuje registraci krmivářských provozovatelů a vede registr krmivářských provozů. Pracovníci OdK také zapisují odebrané vzorky krmiv do centrálního počítačového systému a po analýze hodnotí, zda krmiva odpovídají krmivářským předpisům.

Pracovníci OdK se účastní jednání EK, sledují evropskou legislativu a spolupracují na vytváření českých právních předpisů týkajících se krmiv. Také jsou členy sítě RASFF a dohlížejí na dovoz krmiv v systému TRACES NT.

Odbor kontroly zemědělských vstupů (OKZV) – provádí vlastní úřední kontrolu krmivářských provozů podle stanovené územní působnosti jednotlivých regionálních oddělení. Kontrola je zaměřena na následující provozovatele krmivářských podniků:

- prvovýrobce;
- výrobce krmiv včetně krmiv určených pro vývoz; patří sem i mobilní a faremní mícháreny;
- provozovatele, kteří uvádí krmiva na trh, což jsou distributoři, dodavatelé a zejména dovozci krmiv ze třetích zemí.

Vzhledem k umístění ČR je jen minimum přímých dovozů. Krmiva dovážená do ČR vstupují do EU v místech vstupu ostatních členských států. Krmiva původem ze třetích zemí jsou proto v ČR kontrolována až ve skladech dovozců nebo na ostatních stupních krmivářského řetězce.

Zprávy z úředních kontrol vytvořené na regionální úrovni jsou vypracovány v systému LPIS, kde jsou přístupné i z centrální úrovně.

Metodické pokyny a ověřovací systém

Informace – viz bod III. *Organizace a řízení úředních kontrol – obecně – ÚKZÚZ.*

Úředně odebrané vzorky krmiv zapíše pracovníci OdK do programu Labsystém a jsou analyzovány v laboratoři ústavu, která je určenou NRL pro oblast krmiv, viz bod 3. Určení příslušného orgánu. V programu je oddělené prostředí určené pro laboratoře, které zaručuje anonymní analýzu vzorků, a prostředí určené pro pracovníky OdK, kteří provádí hodnocení výsledků analýz krmiv.

Pracovníci provádějící úřední kontroly bez střetu zájmů

Informace – viz bod VI. *Vyloučení střetu zájmu.*

SVS

Hlavním cílem JIVVPK je zajistit vysokou úroveň ochrany lidského zdraví v celém potravinovém řetězci počínaje zemědělskou prvovýrobou přes zpracování, přepravu, skladování a prodej živočišných produktů. Jedná se o rozsáhlou kontrolní činnost všech oblastí, které vymezuje především nařízení (EU) 2017/625.

ÚVS je řízena ústředním ředitelem SVS, její kompetence jsou stanoveny § 48 veterinárního zákona.

Dvě sekce jsou součástí ÚVS – sekce veterinární a sekce ekonomicko-správní, tyto jsou řízeny řediteli sekcí.

ÚVS řídí:

- a) 13 sekcí –KVS a MěVS. Ředitelé KVS jsou na stejném stupni řízení jako ředitelé sekcí ÚVS. Čtrnáctá KVS pro Karlovarský kraj je organizačně vymezena jako odbor;
- b) ÚSKVBL;
- c) 3 SVÚ.

Sekce veterinární ÚVS: následující odbory jsou klíčové pro kontrolu bezpečnosti krmiv:

- *Odbor veterinární hygieny a ochrany veřejného zdraví;*
- *Odbor ochrany zdraví a pohody zvířat;*
- *Odbor vnějších vztahů a kontroly dovozu a vývozu;*
- *Odbor pro vztahy s EU.*

ÚVS vykonává působnost na celém území ČR

- metodicky řídí provádění úředních kontrol (zejména veterinární dozor, inspekci a audit) u PPP a u výrobců krmiv pro zájmová zvířata schválených KVS a částečně i výrobců krmiv pro hospodářská zvířata, u kterých je kontrola zaměřena především na zdravotní nezávadnost výsledných krmiv prostřednictvím metodických návodů. Metodické návody SVS a ostatní vnitřní předpisy, stejně jako veškeré další řízené

interní dokumenty SVS jsou přístupné všem zaměstnancům v příslušné registratuře elektronického systému spisové služby (e-spisu) včetně Plánu úředních kontrol reziduí farmakologicky účinných látek, pesticidů a kontaminujících látek v potravinovém řetězci;

- pořádá pravidelné porady jednotlivých odborů;
- organizuje odborná školení a vzdělávací akce;
- provádí metodické kontroly podřízených organizací;
- pravidelně vyhodnocuje výsledky úředních kontrol prostřednictvím informací z datového skladu IS SVS a na základě tohoto hodnocení provádí cílené kontroly výkonu veterinárního dozoru;
- koordinuje realizaci monitoringu salmonel v chovech hospodářských zvířat;
- koordinuje laboratorní diagnostiku v 3 SVÚ a ÚSKVBL;
- provádí na základě dlouhodobého 5 - letého plánu a ročních programů interní auditu systému úředních kontrol na jednotlivých KVS podle čl. 6 nařízení (EU) 2017/625, jejichž součástí jsou i kontroly na místě přímého výkonu úředních kontrol v dozorovaných subjektech.

KVS

- v souladu s legislativními požadavky a metodickými návody SVS vypracovávají plány úředních kontrol;
- sestavují jednoletý, tříletý popřípadě pětiletý plán auditů určených potravinářských podniků, sestavují auditorské týmy a řídí realizaci těchto auditů;
- odebírá vzorky v rámci monitoringu v rozsahu stanoveném SVS nebo v rámci mimořádných neplánovaných kontrol;
- provádí úřední kontroly spočívající zejména ve veterinárním dozoru, inspekci a auditech;
- provádí v dvoustupňovém režimu kontroly výkonu vlastního veterinárního dozoru – provádí metodické kontroly inspektorů a jejich činnosti.

Kontrola orgánů veterinární péče v oblasti krmiv je směřována na:

- péči o zdravotní nezávadnost živočišných produktů a krmiv a ochranu zdraví lidí před jeho poškozením nebo ohrožením živočišnými produkty;
- výrobu krmiv pro zájmová zvířata a krmných surovin živočišného původu v souladu s požadavky nařízení (ES) č. 1069/2009;
- dozor nad dodržováním povinností a požadavků stanovených k zajištění těchto úkolů veterinárním zákonem a dalšími zvláštními právními předpisy ČR (uvedenými v národních předpisech výše) k dispozici jsou i dohody o společných kontrolách, a to Dohoda s GRČ o vzájemné součinnosti a spolupráci ze dne 9. 3. 2015, Dohoda o spolupráci s ÚKZÚZ stanovující rámec spolupráce mezi ÚKZÚZ a SVS při výkonu úředních kontrol nad zdravotní nezávadností a bezpečností krmiv a krmných surovin a používáním vedlejších živočišných produktů jako hnojiva ze dne 22. 2. 2010, a předpisy EU pro oblast působnosti orgánu veterinární správy v oblastech čl. 1 odst. 2 písm. c);

- ochranu území ČR (EU) před zavlečením nálezů zvířat a nemocí přenosných ze zvířat na člověka a před dovozem zdravotně závadných živočišných produktů a krmiv ze zahraničí;
- ochranu životního prostředí před nepříznivými vlivy souvisejícími s chovem zvířat, výrobou a zpracováváním živočišných produktů, jakož i ochranu zvířat a jejich produkce před riziky ze znečištěného životního prostředí.

Podávání zpráv a komunikační kanály

Odborný IS SVS (dále jen „OIS SVS“) je legislativně vymezen ve vyhlášce č. 329/2003 Sb. Tento systém je mj. určen pro evidenci a předávání informací o úředních kontrolách.

Pro více informací – viz *bod I Určení příslušného orgánu – obecně – SVS, bod III Organizace, řízení úředních kontrol – obecně – SVS, bod XIV. Audity podle čl. 6 nařízení (EU) 2017/625 – obecně – SVS a bod V. Úřední laboratoře a Národní referenční laboratoře – obecně – SVS.*

6. Kontrolní systémy a koordinační činnosti

ÚKZÚZ

Úřední kontroly krmivářských provozovatelů zahrnují:

- inspekci, kontrolu hygienických podmínek v prostorách provozovatele, tzn. prohlídku zařízení včetně jeho okolí a dopravních prostředků;
- přezkoumání vlastních kontrol zavedených provozovatelem, posouzení HACCP, dekontaminačního programu, plánu kontroly jakosti apod.;
- posouzení záznamů o sledovatelnosti a další evidence, kontrolu označování;
- odběr vzorků a jejich analýzu.

Podle zaměření kontroly jsou použity výše zmiňované kontrolní metody. V rámci jedné kontroly je použita jedna nebo více metod, výběr závisí zejména na činnosti vykonávané v kontrolovaném krmivářském provozu. Bez dalších prověrek mohou být například prováděny cílené odběry vzorků krmiv.

Četnost kontrol je stanovena podle činností vykonávaných v krmivářských provozech, a podle jejich individuální rizikovosti stanovené analýzou rizika. Podle činnosti jsou provozy rozděleny na provozy:

s vysokou četností kontrol:

- schválení výrobcí krmných směsí (s použitím kokcidiostatik nebo léčiv);
- výrobci premixů doplňkových látek.

se střední četností:

- registrovaní výrobci doplňkových látek, krmných směsí a krmných surovin;
- mobilní výrobní;
- výrobci pro vlastní potřebu;
- dovozci.

s nízkou četností:

- dodavatelé;
- distributoři.

SVS

Víceletý plán kontrol SVS pro oblast krmiv vychází z kontrolních plánů KVS, u nichž je frekvence kontrol dozorovaných jednotek určena zejména objemem výroby, cílovou skupinou zvířat, rizikovostí výroby, udržitelností výrobku, náročností na výrobní a skladovací podmínky, úrovni výrobního závodu, dosahované výsledky předešlých kontrol, testování vzorků a podobně.

Četnost kontrol vychází z kategorizace rizika, které je specifikováno v bodu 2. Kategorizace rizik.

Plánovaná doporučená četnost veterinárních kontrol v jednotkách pod veterinárním dozorem je uvedena v tabulce níže. Jednotlivé KVS si tuto frekvenci mohou v jednotlivých konkrétních případech dále upravit v souladu s Metodickým návodem SVS č. 3/2021 o evidenci schválených a registrovaných zařízení manipulujících s vedlejšími živočišnými produkty nebo získanými produkty v Registru subjektů v Odborném informačním systému SVS a podmínky úpravy základní frekvence úředních kontrol v nich. Tento metodický návod rámcově popisuje postup, jak má být analyzováno riziko a za jakých podmínek lze zvýšit, případně snížit doporučenou (dříve minimální) četnost kontrol. Doporučená četnost veterinárních kontrol může být kdykoli změněna na základě analýzy rizika i v průběhu roku.

Minimální četnost plánovaných kontrol pro krmiva je uvedena v následující tabulce.

Výrobní krmiv pro hospodářská zvířata a hospodářství zařazena do monitoringu zdravotní nezávadnosti krmiv dle Metodického návodu (MN) SVS č. 1/2020	Dle MN
SEKCE VIII. – závody vyrábějící krmiva pro zvířata v zájmovém chovu (schválené podniky dle článku 24 odst. 1 (e) nařízení (ES) č. 1069/2009	
Výrobní krmiv pro zvířata v zájmovém chovu – zpracovaná krmiva (např. granule, konzervy)	1 × ročně
Výrobní krmiv pro zvířata v zájmovém chovu – žvýkácké pamlsky pro psy	2× ročně
Výrobní krmiv pro zvířata v zájmovém chovu – syrová krmiva (BARF)	2× ročně
Výrobní krmiv pro zvířata v zájmovém chovu – dochucovací masové výtažky	1× ročně

U subjektů, které jsou schváleny pro vývoz do Ruské federace/Euroasijské ekonomické unie je potřeba v rámci výše uvedených úředních kontrol provést minimálně 1x za rok také kontrolu plnění požadavků příslušné legislativy RF/CU/EEU.

Při laboratorním vyšetření vzorků se postupuje podle platných norem a metod.

SVS v rámci kontroly dodržování pravidel biologické bezpečnosti chovu zvířat ve vztahu k nálezům u chovatelů hospodářských zvířat kontroluje prevenci kontaminace krmiva.

Orgány veterinární správy jsou členem sítě v systému rychlého varování pro potraviny a krmiva v ČR a v systému správní pomoci a spolupráce.

Kontaktním místem RASFF i AAC pro komunikaci s Národním kontaktním místem ČR bylo v rámci orgánů veterinární správy určeno pracoviště ÚVS. SVS vydala Metodický návod SVS „Vnitřní metodický postup přenosu informací – SVS Rapid Alert System for Food and Feed“. Podle tohoto metodického návodu postupují jednotliví členové systému rychlého varování pro potraviny a krmiva v rámci veterinární správy při oznámení výskytu rizikového výrobku Národním kontaktním místem ČR a při oznamování výskytu rizikového výrobku Národním kontaktním místu ČR. Pro vnitřní přenos informací v rámci systému správní pomoci a spolupráce (AAC) byl vydán Metodický návod SVS. Tento má za cíl zajistit jednotný postup členů sítě systému AAC, tedy vybraných pracovníků ÚVS a pracovníků hygienického odboru všech KVS a MěVS. Při řešení situací vzniklých v souvislosti s příjmem a odesláním oznámení spolupracují orgány veterinární správy s ostatními orgány státního dozoru ČR: SZPI a OOVZ.

Pokud při úřední kontrole provedené v místě určení zboží nebo při přepravě zboží z jiných členských států zjistí orgány veterinární správy, že zboží není v souladu s krmivovým právem do té míry, že:

- vzniká riziko pro zdraví zvířat, nebo že dochází k vážnému porušení krmivového práva, neprodleně SVS kontaktuje příslušný orgán členského státu odesláním;
- vzniká riziko pro lidské zdraví nebo zdraví zvířat (krmivo) SVS rozhodne o jeho oznámení v systému rychlého varování pro potraviny a krmiva (RASFF);
- vzniká podezření z podvodu potravin či falšování potravin SVS rozhodne o jeho oznámení v systému správní pomoci a spolupráce (AAC).

SVS v rámci kontroly dodržování pravidel biologické bezpečnosti chovu zvířat ve vztahu k nálezům u chovatelů hospodářských zvířat kontroluje prevenci kontaminace krmiva.

Veterinární kontrola je prováděna ve všech provozech, které vyrábějí krmiva pro zájmová zvířata, ve vybraných provozech vyrábějících krmiva pro hospodářská zvířata a v samotných hospodářstvích s chovem hospodářských zvířat. Seznam dozorovaných míst (výrobci krmiv pro zájmová zvířata) je uveden na webové adrese www.svs.cz.

Všechny kontroly mají povahu úředních kontrol a jsou dokumentovány v „Protokolech o kontrole“ nebo v závěrečných zprávách z auditů.

Sestupně podle rozsahu kontrolní činnosti se používají tyto metody:

Veterinární dozor v podnicích pod veterinárním dozorem s plánovanou frekvencí veterinárních kontrol, která vychází z míry rizika. Plány kontrol v konkrétních provozech jsou k dispozici v jednotlivých KVS.

Monitorovací plány jsou centrálně rozplánovány na jednotlivé kraje v návaznosti na počty chovaných zvířat nebo velikosti produkce krmiv a rovnoměrně na celý rok v návaznosti na laboratorní kapacity a validované vyšetřovací metody. Inspektoři KVS se při realizaci monitorovacích plánů řídí příslušnou legislativou a pokyny metodických návodů vydávaných SVS.

SVS vyhláší dle aktuální potřeby *cílené kontrolní akce* k ověřování shody s krmivovým právem.

Dokumentovaný postup vzorkování

Při dozorové činnosti jsou odebírány vzorky. Při odběru vzorků postupují všechny KVS v souladu s metodickým návodem SVS č. 6/2014, kde jsou podrobně uvedeny platné ČSN

pro odběry vzorků různých komodit nebo metodickým návodem SVS č. 1/2020. Metodický návod vymezuje jak jednotlivé postupy odběru vzorků a zacházení s nimi, tak i potřebný materiál a pomůcky pro samotný odběr.

Informace k druhému odbornému stanovisku

V případě, kdy jsou odebírány vzorky k laboratornímu testování, je o tomto odběru vyhotoven záznam. Kontrolovaná osoba je poučena o možnosti odběru vzorku pro druhé odborné stanovisko podle § 53 odstavce 5 veterinárního zákona (pokud je to vhodné a technicky proveditelné – ve vztahu k povaze vzorku).

Pohraniční veterinární kontrola – viz bod XIII. Úřední kontroly zvířat a zboží vstupujících do EU a vyvážených z EU – obecně.

V rámci mezirezortní spolupráce předává SVS informace získané při své činnosti těmto orgánům:

- EK – TRACES NT – evidence zásilek do EU a třetích zemí (webová aplikace EU);
- EK – Plán a výsledky úředních kontrol reziduí farmakologicky účinných látek, pesticidů a kontaminujících látek v potravinovém řetězci (protokol XML);
- EK – počty zvířat vyšetřených na BSE (protokol XML);
- EK – výsledky monitoringu zoonóz;
- hlášení o dovozu zásilek, na něž se vztahují některá ochranná opatření.

Spolupráce je rovněž navázána prostřednictvím dohod a to:

Dohoda o spolupráci stanovující rámec spolupráce mezi ÚKZÚZ a SVS při výkonu úředních kontrol nad zdravotní nezávadností a bezpečností krmiv a krmných surovin a používáním vedlejších živočišných produktů jako hnojiva ze dne 22. 2. 2010. Dohoda o spolupráci je s cílem zajistit:

- dodržování požadavků platných právních předpisů ve vztahu ke zdravotní nezávadnosti a bezpečnosti krmiv a potravin v rozsahu s ohledem na kompetence příslušných orgánů;
- aplikovat nezbytná preventivní opatření u krmiv a krmných surovin a hnojiv, jež mohou představovat vážné riziko pro zdraví lidí a zvířat.

Stěžejní oblasti spolupráce: kontaminace krmiv kokcidioostatiky, mikrobiální kontaminace, kontrola limitovaných kontaminantů, řešení pozitivních nálezů BSE, kontrola používání organických hnojiv na bázi masokostních mouček, porušení jakosti a technologické kázně při výrobě krmiv.

7. Dodržování provozních kritérií

ÚKZÚZ

Viz bod III. Organizace úředních kontrol – obecně a bod IX. Dodržování provozních kritérií – ÚKZÚZ.

SVS

Účinnost a přiměřenost úředních kontrol v oblasti veterinární hygieny a ochrany veřejného zdraví je zajištěna ustanoveními veterinárního zákona.

Provádění úředních kontrol se řídí zákonem o kontrole, kde jsou mimo jiné vymezeny povinnosti a oprávnění kontrolních pracovníků.

Viz bod III. Organizace úředních kontrol – obecně a bod IX. Dodržování provozních kritérií – SVS.

Analýzy vzorků odebraných při úředních kontrolách provedených v rámci veterinárního dozoru a kontroly zdraví zvířat provádějí laboratoře SVÚ a ÚSKVBL, kterým bylo vydáno pro příslušný okruh vyšetřování osvědčení o akreditaci (zákon o technických požadavcích na výrobky) a kterým SVS vydala povolení k provádění veterinární laboratorní diagnostické činnosti.

Pro více informací viz bod V. Úřední laboratoře a Národní referenční laboratoře – SVS.

8. Školení pracovníků provádějících úřední kontroly

ÚKZÚZ

Pracovníci, kteří provádí kontroly krmiv, jsou pravidelně školeni podle jimi kontrolované činnosti minimálně 2 x ročně. Proškolení umožňuje uvést změny do praxe dle konkrétní potřeby, aby ovládali kontrolní metody a techniky, a aby byl zajištěn jednotný přístup během úředních kontrol.

Hlavní témata pro odborné školení pracovníků, kteří kontrolují krmiva, jsou:

- legislativa – nové předpisy EU a ČR v souvislosti s vývojem krmivářské legislativy (např. provádění úředních kontrol podle nařízení (EU) 2017/625, označování a hodnocení krmiv a uvádění krmiv na trh podle nařízení (ES) č. 767/2009 o uvádění na trh a používání krmiv, novela zákona o krmivech a prováděcí vyhlášky);
- kontrola krmiv – metodické pokyny, metody odběru vzorků, zásady provádění kontrol a ukládání opatření, práce s modulem LPIS, nové postupy kontroly dovážených krmiv apod.;
- školení v rámci programu BTSF;
- e – learningová školení.

Pro více informací – viz bod X. Školení pracovníků provádějících úřední kontroly – obecně.

9. Dokumentované postupy

ÚKZÚZ

Pro zajištění jednotného postupu úřední kontroly krmiv zpracovalo *Oddělení krmiv* písemně postupy úředních kontrol.

Hlavní metodické pokyny popisují postupy:

- kontroly výrobců, provozovatelů uvádějících krmiva na trh a prvovýrobců;
- postup v případě zjištění porušení předpisů;
- postup odběru vzorků;
- metodický pokyn provádění cílených kontrol.

Dále jsou zpracovány instrukce pro inspektory, jak posoudit systém HACCP nebo dekontaminační program, postup registrace krmivářských provozů, metodika hodnocení krmiv, přenos informací v systému RASFF a další metodické pokyny potřebné pro úřední kontrolu krmiv.

SVS

SVS se při své kontrolní činnosti v oblasti krmiv řídí zejména veterinárním zákonem, zákonem o kontrole, správním řádem, zákonem o odpovědnosti za přestupky a přímo použitelnými předpisy EU.

Kontrolovaná osoba je vždy seznámena s kontrolním zjištěním popsaném a doloženém v protokole o kontrole a při jeho projednávání je seznámena se svými právy.

Pro více informací – viz bod XI. Dokumentované postupy – obecně – ÚKZÚZ, SVS a bod XIII. Úřední kontroly zvířat a zboží vstupujících do EU a vyvážených z EU – obecně – SVS.

10. Řízení mimořádných situací a krizí / pohotovostní plány

Viz bod XV. Řízení mimořádných situací a krizí/pohotovostní plány obecně – ÚKZÚZ – SVS.

11. Organizace spolupráce a vzájemné pomoci

ÚKZÚZ

Pro mezinárodní spolupráci je vypracován Vnitřní metodický postup přenosu informací v rámci systému RASFF a AAC v ÚKZÚZ, podle kterého se postupuje v případě výskytu rizika pro zdraví lidí, zvířat, rostlin nebo životní prostředí. Systém AAC slouží pro ohlašování zjištění z úřední kontroly krmiv, potravin a rostlin, která vyžadují přijetí opatření v jiném členském státě EU. Hlášení vyměňovaná systémem AAC slouží k přeshraniční výměně informací a napomáhá k účinnému vymáhání potravinového práva.

Při kontrole využívá ÚKZÚZ také informace získané v orgánech EU a na školeních organizovaných EK. Dále vychází z několika doporučení Komise o monitorování cizorodých látek v krmivech, podle kterých jsou sledovány hodnoty mykotoxinů a PCB v krmivech.

Při kontrole dovozu krmiv ze třetích zemí ÚKZÚZ spolupracuje s Generálním ředitelstvím cel (GŘC) na základě podepsané dohody o spolupráci.

Na základě platných dohod o spolupráci ÚKZÚZ rovněž spolupracuje se SVS, SZPI a ÚSKVBL například při kontrolách křížové kontaminace krmiv kokcidiostatika a léčivy.

Ke společným kontrolám ze strany orgánů veterinární správy a ÚKZÚZ existuje Dohoda o spolupráci stanovující rámec spolupráce mezi ÚKZÚZ a SVS při výkonu úředních kontrol nad zdravotní nezávadností a bezpečností krmiv a krmných surovin a používáním vedlejších živočišných produktů jako hnojiva ze dne 22. 2. 2010.

ÚKZÚZ má uzavřenou dohodu o spolupráci s dalšími orgány, jejichž činnost souvisí s krmivy. V těchto dohodách jsou popsány vzájemné vztahy a kompetence a jsou tam uvedeny kontaktní osoby pro různé situace, které mohou v rámci krmivářského řetězce nastat.

Nejbližší spolupráci má ÚKZÚZ se SVS. Vzájemně si vyměňujeme informace o kontaminaci kokcidiostatiky v potravinách živočišného původu a v krmivech, aby byl ochráněn potravinový řetězec. Spolupráce je také v oblasti vedlejších živočišných proteinů nebo při kontrole prvovýrobů.

Pracovníci OdK mají přístup do iRASFF a TRACES NT.

SVS

Spolupráce s celními orgány vyplývá z veterinárního zákona a z „Dohody o vzájemné součinnosti a spolupráci mezi SVS a GRČ“. Spolupráce s Letištěm Václava Havla Praha, kde se nachází PVS Praha-Ruzyně, probíhá na základě „Smlouvy o nájmu nebytových prostor a o spolupráci při zajištění provozu pohraniční veterinární stanice“. Dohody spolupráce s třetími zeměmi jsou uzavírány v rámci EU.

Pokud při úřední kontrole provedené v místě určení zboží nebo při přepravě zboží z jiných členských států zjistí orgány veterinární správy, že zboží není v souladu s krmivovým nebo potravinovým právem do té míry, že:

- vzniká riziko pro zdraví zvířat, nebo že dochází k vážnému porušení krmivového nebo potravinového práva, neprodleně SVS kontaktuje příslušný orgán členského státu odesláním;
- vzniká riziko pro lidské zdraví nebo zdraví zvířat (krmivo) SVS rozhodne o jeho oznámení v systému rychlého varování pro potraviny a krmiva (RASFF);
- vzniká podezření z podvodu potravin či falšování potravin SVS rozhodne o jeho oznámení v systému správní pomoci a spolupráce (AAC). Orgány veterinární správy jsou členem sítě v systému rychlého varování pro potraviny a krmiva v ČR a v systému správní pomoci a spolupráce.

Kontaktním místem RASFF i AAC pro komunikaci s Národním kontaktním místem ČR bylo v rámci orgánů veterinární správy určeno pracoviště ÚVS. SVS vydala Metodický návod SVS „Vnitřní metodický postup přenosu informací – SVS Rapid Alert System for Food and Feed“. Podle tohoto metodického návodu postupují jednotliví členové systému rychlého varování pro potraviny a krmiva v rámci veterinární správy při oznámení výskytu rizikového výrobku Národním kontaktním místem ČR a při oznamování výskytu rizikového výrobku Národnímu kontaktnímu místu ČR. SVS dále vydala Metodický návod SVS – vnitřní přenos informací v rámci systému správní pomoci a spolupráce (AAC). Tento metodický návod má za cíl zajistit jednotný postup členů sítě systému AAC, tedy vybraných pracovníků ÚVS a pracovníků hygienického odboru všech KVS a MěVS.

V případě jiných mimořádných situací (povodně) se orgány veterinární správy zapojují do jejich řešení jako součást IZS (vedlejší složka) a podléhají jeho velení z hlediska využití a koordinace sil (§ 4 zákona o IZS). Základní principy a postupy součinnosti vyplývají z platné krizové legislativy ČR (zejména zákona o IZS a zákona o krizovém řízení). Styčnými místy jsou OPIS IZS, územně příslušné OPIS IZS krajů. Mezi SVS a GRČ HZS je uzavřena smlouva o plánované pomoci na vyžádání.

SVS je rovněž členem sítě SOLVIT, která je pod záštitou MPO ČR a jejíž cílem je řešení problémů nesprávného použití právních předpisů správními orgány uvnitř trhu EU.

12. Audity podle čl. 6 nařízení (EU) 2017/625

SVS

Oblast krmiv a bezpečnosti krmiv spadá do systému kontrol bezpečnosti krmiv; tento systém úředních kontrol je auditován ve frekvenci 1 x v 5 - letém období, tj. 1x za 5 let.

Viz bod XIV. Audity podle čl. 6 nařízení (EU) 2017/625 – obecně – ÚKZÚZ – SVS.

13. Přezkum a revize JIVVPK

Viz bod XVI. Přezkum a revize JIVVPK – obecně – ÚKZÚZ – SVS.

14. Používání databází

RASFF	Rapid Alert System for Food and Feed (Systém rychlého varování pro potraviny a krmiva)	ÚKZÚZ, SVS
AAC – FF iRASFF	Administrative Assistance and Cooperation – Food Fraud – Správní pomoc a spolupráce pro potravinové podvody (AAC FF)	ÚKZÚZ, SVS,
TRACES NT	TRAdE Control and Expert System – Elektronický obchodní řídicí a expertní systém; složka systému IMSOC	SVS, ÚKZÚZ
EU Pesticides Database	databáze s informacemi o účinných látkách používaných v přípravcích na ochranu rostlin a maximálních úrovních reziduí (MRL) v potravinách https://ec.europa.eu/food/plant/pesticides/eu-pesticides-db_en	SVS
Eur Lex	internetový portál, který poskytuje bezplatný přístup k právním předpisům Evropské unie a dalším dokumentům	SVS, ÚKZÚZ
Bez zkratky	seznamy schválených/registrovaných subjektů na webových stránkách jednotlivých členských států.	SVS

1. *Strategické cíle*

SVS

Zajistit:

- udržení statusů země prosté nálezové statusy, které uděluje EK nebo Světová organizace pro zdraví zvířat (WOAH). ČR v současnosti plní kritéria pro status země prosté vztekliny, tuberkulózy skotu, brucelózy a leukózy skotu, infekční bovinní rinotracheitidy, katarální horečky ovcí, brucelózy ovcí, Aujeszkyho choroby prasat, slintavky a kulhavky a afrického moru koní, moru malých přežvýkavců, status země se zanedbatelným rizikem BSE a status země prosté klasického moru prasat. Statusy jsou velmi důležité pro vývozce zvířat i živočišných produktů, protože napomáhají s otvíráním trhů ve třetích zemích;
- ozdravování stád od nebezpečných nález a snížení prevalence původců nebezpečných nález – např. Národní program pro tlumení salmonel v chovech drůbeže;
- sledování nových nález a zoonóz, monitoring a tlumení nález vedoucí k minimalizaci zdravotních rizik a ke zvýšení produktivity;
- ochranu území před zavlečením aktuálně se vyskytujících nález v zemích EU nebo ve třetích zemích a kontrola těchto nález – katarální horečka ovcí, aviární influenza, africký mor prasat atd.;
- přípravu a realizaci pohotovostních plánů v případě podezření nebo výskytu nebezpečných nález;
- plánování a výkon kontrol, který je podřízen výsledkům analýzy rizika, kontroly provádět tak, aby byly optimálně využívány lidské a materiální zdroje;
- vzdělávání úředních veterinárních lékařů, SVL a široké chovatelské veřejnosti.

2. *Kategorizace rizik*

Výběr hospodářství pro kontroly v oblasti biologické bezpečnosti, kontroly chovatele v souvislosti s používáním veterinárních léčivých přípravků, kontroly pohody hospodářských zvířat v chovu a kontroly podmíněnosti se provádí na základě analýzy rizika.

Při stanovení počtu plánovaných dílčích kontrol a počtu kontrolovaných hospodářství jsou zohledňovány:

- počet registrovaných hospodářství;
- počet aktivních hospodářství s počtem zvířat větším než 50 kusů;
- kapacita jednotlivých KVS, tj. počet inspektorů, kteří jsou k dispozici k provedení kontrol;
- legislativou stanovené procento kontrolovaných žadatelů o dotace v případě plánovaných kontrol podmíněnosti.

Jako kritérium míry rizika byly zohledněny zejména:

- počet zvířat na hospodářství;
- druhy a kategorie chovaných hospodářských zvířat;
- způsob hospodaření (ekologické zemědělství);
- výsledky předchozích kontrol;
- provedení neplánovaných kontrol na daném hospodářství v předchozím období;

- výsledky zdravotních zkoušek;
- počet zvířat přemístěných do asanačního podniku v předchozím období;
- počet zvířat přemístěných na jatka v předchozím období; výsledky prohlídky na jatkách, zejména nálezy vypovídající o zdraví a pohodě zvířat na hospodářství;
- počet zvířat přisunutých na hospodářství ze zahraničí;
- informace o zneužití nebo nedovoleném použití léčivého přípravku, překročení maximálních limitů reziduí, způsobu získávání léčiv.

V dalších oblastech kontrol zdraví zvířat a péče o pohodu zvířat jsou stanoveny frekvence kontrol u jednotlivých druhů subjektů v souladu s relevantní legislativou. Na základě centrálně stanoveného plánu kontrol a s přihlédnutím ke znalostem místních specifik sestavují KVS časový harmonogram plánu kontrol pro konkrétní okresní pracoviště.

Výběr stanoveného počtu hospodářství ke kontrole v oblasti zdraví zvířat (kontrola biologické bezpečnosti a kontrola chovatele v souvislosti s používáním veterinárních léčivých přípravků a s prováděním vybraných odborných veterinárních úkonů) provádí Ústřední veterinární správa a výběr stanoveného počtu hospodářství ke kontrole provádějí jednotlivé KVS. Poměr počtu hospodářství vybíraných oběma způsoby se ročně aktualizuje na základě vyhodnocení výsledků kontrol v předchozím období. KVS při výběru rovněž využívají analýzu rizik a zaměřují se při výběru hospodářství ke kontrole biologické bezpečnosti na:

- hospodářství s ekologickým chovem hospodářských zvířat;
- hospodářství s chovem prasat – zejména chovy, ve kterých zvířata přicházejí do kontaktu s vnějším prostředím (výběh) nebo s materiály rizikovými z hlediska přenosu AMP (sláma) a hospodářství s počty chovaných prasat nad 1000 kusů minimálně 20 % registrovaných chovů;
- hospodářství s nedostatky v provádění povinných preventivních úkonů stanovených v MKZ zjištěnými v průběhu administrativních kontrol; v indikovaných případech se provede kontrola i kontrola na místě, jejíž součástí bude fyzická kontrola odběru vzorků krve odebíraných pro diagnostické úkony stanovené v MKZ;
- hospodářství se skotem využívaná jako karanténní stáj pro skot určený k vývozu do třetích zemí; kontrola se zaměří zejména na plnění požadavků stanovených v MKZ;
- zařízení s chovem skotu registrovaná jako hospodářství a současně jako stáj obchodníka; kontrola se zaměří zejména na plnění požadavků stanovených v MKZ;
- hospodářství s nedostatky v oblasti evidence hospodářských zvířat v IZR zjištěnými v průběhu administrativních kontrol;
- hospodářství, která obchodují s chovateli z oblastí s hlášeným výskytem afrického moru prasat a ptačí chřipky;
- hospodářství s chovem nosnic s produkcí konzumních vajec a kuřat chovaných na maso, na kterých je odebírán úřední vzorek v rámci programu tlumení salmonel, kontrola se provede současně s kontrolou péče o pohodu zvířat a s kontrolou chovatele v souvislosti s používáním veterinárních léčivých přípravků;
- hospodářství s odchovem kuřic pro reprodukční chovy a pro chovy nosnic s produkcí konzumních vajec, na kterých není odebírán úřední vzorek v rámci programu tlumení salmonel;

- registrovaná hospodářství s chovem nosnic s produkcí konzumních vajec, která nejsou vyšetřována na salmonelu v rámci programu tlumení salmonel, a která dodávají vejce do „místního maloobchodu“, tj. do maloobchodu na území ČR;
- hospodářství s chovem vodní a hrabavé drůbeže s přístupem do výběhu v oblastech s vyšším rizikem zavlečení a šíření viru vysoce patogenní aviární influenzy. Jde o oblasti:
 - a) v blízkosti vodních ploch, kde se shromažďují stěhovaví ptáci;
 - b) lokality s nálezem viru vysoce patogenní aviární influenzy u drůbeže či volně žijících ptáků v předchozích 3 letech;
 - c) lokality s nálezem protilátek proti viru aviární influenzy v rámci programu sledování aviární influenzy v předchozích 3 letech;
- hospodářství s chovem drůbeže, kde byl v předchozích letech potvrzen virus vysoce patogenní aviární influenzy;
- kontroly registrovaných chovatelů drůbeže (zahrnutý jsou i chovy kontrolované v rámci kontroly závodů s produkcí násadových vajec a drůbeže podle bodu 6, a chovy kontrolované při odběru úředního vzorku v rámci programu tlumení salmonel) – min. 20 % chovů s počty chovaných kusů drůbeže nad 1000 kusů.

Při výběru chovů ke kontrole chovatele v souvislosti s používáním veterinárních léčivých přípravků a s prováděním vybraných odborných veterinárních úkonů se KVS zaměřují na:

- hospodářství, na kterých bylo v předcházejícím roce zjištěno porušení v souvislosti s používáním veterinárních léčivých přípravků, hospodářství s nevyhovujícím výsledkem v rámci monitoringu cizorodých látek, který se týká nálezů reziduí léčiv, včetně nálezů malachitové zelení u ryb; kontrola se provede současně s kontrolou SVL, který v dotčeném hospodářství provádí léčbu;
- hospodářství s nálezy viditelných parazitů u ryb ve zpracovných ryb;
- honitby, kde se provádí cílené antiparazitární ošetření spárkaté zvěře.

Kontrolní činnost, prováděná v souladu s celoročním plánem, je průběžně vyhodnocována ústředím SVS jednak na základě sledování záznamů o kontrolách, které jsou evidovány v OIS SVS, a jednak na základě výsledků kontrol na jednotlivých KVS. Na poradách vrchních inspektorů pro zdraví zvířat a péči o pohodu zvířat, jsou pravidelně předkládány výsledky tohoto vyhodnocení současně s podrobnými instrukcemi k postupům v následujícím období. Podle potřeby jsou požadavky na kontrolní činnost aktualizovány s ohledem na změny v legislativě, nebo v nálezové situaci formou metodických návodů a pokynů v dopisech, zasílaných na KVS. Ke specifickým oblastem kontrol jsou pořádána školení.

Při stanovení kritérií míry rizika jsou využívány výsledky veterinárních vyšetření a úředních kontrol, analýzy laboratorních vyšetření a aktuální nálezové situace nejen v ČR, ale i v členských zemích EU a třetích zemích. Hlavním zdrojem údajů pro vyhodnocení kategorizace rizika jsou informace uvedené v IS SVS, portálu SVS, počítačové registry MZE a dále evropských IS zejména ADIS, RASFF, TRACES NT, WAHIS.

3. *Určení příslušného orgánu*

MZe - 13140

Kompetence MZe v oblasti zdraví zvířat vyplývá z právních předpisů, zejména z veterinárního zákona a prováděcích vyhlášek a týká se např. oblasti epizootologického sledování, programů ozdravování zvířat, pohotovostních plánů, preventivních a diagnostických úkonů k předcházení vzniku a šíření nebezpečných nákaz a jejich tlumení, součinnosti při mimořádných veterinárních opatřeních, rozhodování o náhradě nákladů a ztrát vzniklých v souvislosti s nebezpečnými nákazami, a dále z plemenářského zákona a prováděcích vyhlášek, které se vztahují na problematiku plemenných zvířat, spermatu, embryí, vaječných buněk, násadových vajec drůbeže, včel, plemenných ryb, označování a identifikace zvířat a vedení evidence, evidence hospodářství s evidovanými zvířaty, zařízení (provozovny) provozovatelů jatek, líhní, zařízení pro svody kopytníků, obchodníků, dopravců, uživatelských zařízení a asanačních podniků apod.

MZe –13142

Oddělení živočišných komodit a ústřední evidence zvířat prostřednictvím SVS, ČPI a oprávněných organizací koordinuje, metodicky řídí, usměrňuje a zajišťuje dohled nad plněním ustanovení plemenářského zákona, vede agendu spojenou s tímto zákonem a plní roli příslušného orgánu v oblasti identifikace a registrace zvířat. Je odpovědným útvarem pro vedení ústřední evidence zvířat v ČR, dohlíží na vedení a využívání údajů ústřední evidence hospodářských zvířat, sestavuje pravidelné a mimořádné výstupy ohledně počtů zvířat apod., poskytuje informace z ústřední evidence příslušným orgánům a v této oblasti také spolupracuje na zavádění a administraci Integrovaného administrativního a kontrolního systému EU (IACS).

SVS

Věcná působnost orgánů veterinární správy v oblasti ochrany zdraví zvířat vyplývá zejména z veterinárního zákona. Kontrolní kompetence pro orgány veterinární správy jsou vymezeny zejména veterinárním zákonem, plemenářským zákonem a zákonem o léčivech.

Úkoly plynoucí ze svěřené působnosti (§ 48 a § 49 veterinárního zákona) plní SVS zejména těmito prostředky:

- a) výkonem státního veterinárního dozoru;
- b) vydáváním závazných pokynů k odstranění zjištěných nedostatků;
- c) nařizováním mimořádných veterinárních opatření;
- d) vydáváním závazných posudků pro stavební řízení, ohlášení stavby a pro kolaudační souhlas;
- e) vystavováním veterinárních osvědčení;
- f) určováním veterinárních podmínek pro svody zvířat;
- g) udělováním povolení k výkonu některých diagnostických a asanačních činností;
- h) schvalováním a registrováním podniků, závodů a jiných zařízení, které se podílejí na uvádění zvířat a živočišných produktů do oběhu, na jejich přepravě a obchodování s nimi;
- i) ukládáním pokut za přestupky na úseku veterinární péče.

Pokud nejde o oprávnění, která veterinární zákon svěřuje pouze ÚVS vykonává je v souladu se svou působností také KVS; to platí i naopak.

Pro více informací – viz *bod I. Určení příslušných orgánů – obecně – SVS, bod III. Organizace a řízení úředních kontrol – obecně – SVS, bod XIV. Audity podle čl. 6 nařízení (EU) 2017/625 a bod V. Úřední laboratoře a Národní referenční laboratoře.*

ČPI

Vymezení, struktura a organizace

Kompetence ČPI jsou vymezeny v plemenářském zákoně. Dále postupuje podle zákona o kontrole a podle správního řádu.

ČPI (Inspekce):

- kontroluje, jak chovatelé, uznaná chovatelská sdružení, chovatelské podniky prasat, oprávněné osoby, provozovatelé jatek, provozovatelé líhní, provozovatelé zařízení pro svody kopytníků, obchodníci, dopravci, uživatelská zařízení, asanační podniky, určená osoba, účastníci Národního programu a pověřená osoba dodržují povinnosti stanovené v plemenářském zákoně;
- kontroluje osoby, které vykonávají činnost, k níž je třeba podle tohoto zákona souhlas, uznání, určení nebo pověření MZe;
- zjišťuje příčiny nedostatků a osoby za ně odpovědné a ukládá opatření k odstranění těchto nedostatků a jejich příčin, včetně termínu pro jejich odstranění;
- projednává přestupky a jiné správní delikty;
- může ukládat zvláštní opatření;
- kontroluje splnění opatření uložených k odstranění zjištěných nedostatků a jejich příčin včetně termínu pro odstranění;
- kontroluje splnění uložených zvláštních opatření, po jejich splnění ruší opatření o uložení zvláštních opatření;
- kontroluje plnění povinností stanovených přímo použitelnými předpisy EU v oblasti šlechtění, plemenitby, označování a evidence zvířat fyzickými a právníckými osobami; a dále
- kontroluje dodržování postupů testování vyjmenovaných hospodářských zvířat;
- provádí kontroly na úseku šlechtění a plemenitby vyjmenovaných hospodářských zvířat, označování a evidence zvířat, nařízené ministerstvem, a kontroly podle zvláštního zákona v souladu s předpisy EU, v rozsahu stanoveném tímto zákonem.

Pro více informací – viz *bod I. Určení příslušného orgánu – obecně – ČPI.*

Podávání zpráv a komunikační kanály

Základním prvkem interní komunikace jsou webové stránky Inspekce a tzv. „Chráněná sekce“. Chráněná sekce je zabezpečena proti externímu vstupu a umožňuje sdílení různých dokumentů. V chráněné sekci jsou umístěny formuláře, metodiky a informace důležité pro pracoviště v celé republice a všechny zaměstnance. Také jsou zde umístěny zásadní vnitřní předpisy Inspekce.

Každý zaměstnanec má vlastní e-mailovou adresu pro komunikaci uvnitř i vně Inspekce. Další interní komunikace je umožněna využíváním mobilní i pevné sítě telefonů. Ostatní informace z porad jsou předávány na jednotlivé oddělení přes vedoucí a dále formou školení nebo porad oddělení. V reakci na opatření přijatá vládou České republiky proti šíření

koronaviru začala inspekce od roku 2021 využívat pro interní komunikaci, školení a porady zaměstnanců Microsoft Teams.

Veškeré podklady ke kontrolám označování a evidence hospodářských zvířat jsou získávány z Integrovaného zemědělského registru databáze ústřední evidence, který spravuje MZe. Zde jsou získávány informace o chovatelích, hospodářstvích i o narození, přemístění a původu zvířat. Databáze poskytuje soupisy zvířat pro inventury a pro posuzování historie jejich pohybů během života. ČPI vkládá do databáze kompletní informace o kontrolách na hospodářstvích a odesílá zprávy pro platební agenturu z delegovaných kontrol. Od 1. 11. 2009 byla spuštěna interní databáze Easy Work, která slouží ke komunikaci mezi jednotlivými složkami ČPI a k elektronické archivaci veškerých dokumentů.

4. Přenesení úkolů na pověřené subjekty

Viz bod IV. Přenesení úkolů na pověřené subjekty – obecně – SVS, ČPI.

5. Organizace a řízení úředních kontrol

SVS

ÚVS vykonává působnost na celém území ČR

1. Kontroly na hospodářstvích

a) Kontrolní akce v oblasti biologické bezpečnosti zaměřené na:

- provedení povinných preventivních úkonů stanovených MKZ. Tyto úkony zahrnují zdravotní zkoušky prováděné ve vztahu k udržení statusu země prosté nálezů a k dodatečným garancím a vyšetření v rámci monitoringu a ozdravovacích programů;
- administrativní kontroly pohotovostních plánů u chovatelů;
- kontrolu požadavků na evidenci a označování zvířat;
- kontrolu údajů v dokumentech, které doprovázejí zvířata při jejich přesunech v rámci ČR a EU. Tyto údaje jsou zároveň ověřovány IS SVS, resp. v ústřední evidenci hospodářských zvířat – IZR.

b) Kontroly chovatelů v souvislosti s používáním veterinárních léčivých přípravků.

c) Kontroly podmíněnosti (Cross Compliance), jsou plánovány na základě legislativy pro vyplývající oblasti a jsou prováděny u subjektů s chovem hospodářských zvířat, které jsou žadateli o dotace.

Kontroly biologické bezpečnosti, kontroly používání veterinárních léčivých přípravků a kontroly podmíněnosti v chovech hospodářských zvířat jsou plánovány na základě centrálně provedené analýzy rizika. Pro jednotlivé oblasti kontrol jsou stanovena specifická kritéria míry rizika, která zohledňují zejména počet a druhy chovaných hospodářských zvířat, datum a výsledek předchozí kontroly, výsledky zdravotních zkoušek, nedostatky zjištěné při kontrolách SVS, frekvenci přesunů zvířat, překročení max. limitů reziduí cizorodých látek a nálezy při prohlídce na jatkách.

2. Kontroly v zařízeních, která slouží pro držení a chov zvířat nebo kde dochází k jejich shromažďování (plemenářská zařízení, zařízení pro svody kopytníků, kontrolní stanoviště, svody, karanténní zařízení pro dovoz ptáků ze třetích zemí, závody s produkcí násadových vajec a drůbeže), produkční podniky akvakultury, zařízení k obchodování s „ostatními

zvířaty“) a u podnikatelů, kteří **jsou schváleni jako obchodníci** se zvířaty (obchodníci) - kontroly jsou plánovány podle počtu zařízení na začátku roku a počet kontrol je dále upraven podle změny ve vztahu k vzniku a zániku subjektů;

3. Kontroly u soukromých veterinárních lékařů (dále jen „SVL“), kteří provádějí úkony pro chovatele v souladu s Metodikou kontroly zdraví zvířat a nařízené vakcinace (dále jen „MKZ“) zpracovanou ÚVS a schválenou MZe a u soukromých veterinárních techniků.

Veterinární dozor v oblasti zdraví zvířat a výskytu nálezů zahrnuje:

1) Kontrola zdraví zvířat

Kontrola zdraví zvířat je zaměřena na provádění povinných preventivních a diagnostických úkonů k předcházení vzniku a šíření nálezů a nemocí přenosných ze zvířat na člověka stanovených v Metodice. Provedení úkonů MKZ ve stanovených termínech je kontrolováno inspektory KVS a MěVS v Praze v rámci kontrol na hospodářstvích a v rámci kontrol SVL. Zdravotní zkoušky musí být provedeny do jednoho roku od předchozího provedení a výsledek zkoušek, vyšetření a úkonů musí být předložen do jednoho měsíce od provedení místně příslušné KVS. V případě, že provedení zdravotních zkoušek nebylo v předešlém roce požadováno, je termín pro předložení výsledků zkoušek, vyšetření a úkonů do 31. října daného roku.

Tato kontrolní činnost je zaznamenávána v odborném informačním systému SVS („OIS“). Dokumenty jsou založeny podle působnosti na jednotlivých pracovištích KVS. V případě plemennářských zařízení jsou kromě živých zvířat kontrolována i vajíčka, embrya a sperma z pohledu manipulace, uskladňování a přesunů.

2) Kontrola nálezů zvířat

Kontrola nálezů zvířat je zaměřena na dodržování a plnění nařízených ochranných a tlumících opatření. Kontroly jsou prováděny minimálně 2 x v průběhu trvání ohniska v chovu, a to při vyhlášení ohniska a při zániku ohniska. O kontrolní činnosti v ohnisku nálezů je sepsán protokol a kontrola je evidována v OIS SVS v modulu evidence nálezů a událostí. Přiměřeně tento požadavek platí i na kontrolu opatření ve stanovených pásmech. U volně žijících zvířat je kontrola zaměřena na dodržování mimořádných veterinárních opatření vydaných v souvislosti s výskytem nálezů.

3) Kontrola při přemísťování zvířat

Kontrola při přemísťování zvířat zahrnuje činnosti vykonávané v souvislosti s veterinární certifikací, s přepravou zvířat v rámci ČR, s obchodováním se zvířaty v rámci zemí EU nebo s dovozem a vývozem zvířat z a do třetích zemí.

4) Kontrola používání léčivých přípravků a látek

ÚSKVBL a KVS kontrolují u chovatele hospodářských zvířat a SVL druh podávaných veterinárních léčivých přípravků (dále jen „VLP“) a způsob jejich používání, vedení záznamů o léčbě, dodržování ochranných lhůt, dodržování zákazu používání doplňkových látek a léčivých přípravků, které mají hormonální, thyreostatický nebo beta adrenergní účinek. Kontrolní orgány se řídí vlastními kontrolními postupy, které vyplývají z jejich kompetencí daných zákonnými normami (zákon o léčivech a veterinární zákon).

5) Kontrola označování a evidence hospodářských zvířat

Kontrola se provádí podle plemenářského zákona. Kontroly označování a evidence provádí ČPI a KVS.

Kontrola označování a evidence hospodářských zvířat je prováděna dle požadavků MZe:

- u chovatelů v souvislosti s kontrolou zdraví a péče o dobré životní podmínky zvířat;
- v zařízeních pro svody kopytníků;
- na svodech;
- v asanačních podnicích;
- na jatkách a v ostatních specializovaných zařízeních.

Výsledky kontroly ČPI jsou vkládány do informačního systému MZe (Integrovaný zemědělský registr).

6) Evidence a schvalování subjektů

Před schválením subjektů je prováděna kontrola splnění požadavků, vyplývajících z ustanovení příslušné legislativy, jejichž plnění je podmínkou schválení činnosti nebo schválení k obchodování. O těchto požadavcích jsou provozovatelé schválených zařízení informováni inspektory KVS ještě před schválením a dále při každé změně legislativy. Současně je plnění požadavků ověřováno v souvislosti s certifikací pro potřeby obchodu.

Dále je v rozsahu stanoveném plánem kontrol kontrolováno dodržování stanovených podmínek. Z kontrolní činnosti je vypracován protokol a výsledky jsou evidovány v OIS SVS.

Kromě těchto specifických oblastí kontrol jsou ve schválených zařízeních prováděny podle potřeby také kontroly v rámci ostatních kontrolovaných oblastí (ověřování údajů v certifikátech TRACES NT, kontrola SVL, kontrola používání léčiv atd.).

Podávání zpráv a komunikační kanály

OIS SVS je legislativně vymezen ve vyhlášce č. 329/2003 Sb. o informačním systému Státní veterinární správy. Tento systém je mj. určen pro evidenci a předávání informací o úředních kontrolách.

Proces ověřování s cílem zajistit kvalitu, nestrannost, jednotnost a účinnost úředních kontrol
Odborní pracovníci odboru ochrany zdraví a pohody zvířat ÚVS provádějí kontrolu činnosti odborných pracovníků krajských veterinárních správ na svěřeném úseku.

Pro více informací – viz *bod III. Organizace a řízení úředních kontrol – obecně – SVS.*

ČPI

Kontroly označování a evidence hospodářských zvířat provádí ČPI a SVS.

Kontroly označování a evidence zvířat u chovatelů – zemědělců provádí ČPI. Kontroly prováděné ČPI mají za cíl zabezpečit a plnit podmínky pro soustavné a detailní sledování zdraví zvířat pomocí jejich identifikace, vedení evidence zvířat a jejich pohybů mezi hospodářstvími.

ČPI udržuje databázi zaregistrovaných hospodářství a chovatelů pro účely sledování výskytu hromadných nákaz, oblast dobrých životních podmínek zvířat, zpracování zvířat a jejich produktů v potravinářském odvětví v aktualizovaném stavu.

SVS má též kontrolní kompetence v oblasti označování a evidence zvířat jako ČPI, ale v rámci plánovaných kontrol označování a evidence se zaměřuje na ostatní subjekty (jataka, zařízení pro svody kopytníků).

Sběrem dat, související agendou a komunikací s chovateli je pověřena pověřená osoba – Českomoravská společnost chovatelů, a.s., která tuto činnost provádí na základě smlouvy s MZe.

Pro více informací – viz *bod I. Určení příslušného orgánu – obecně – SVS, ČPI.*

6. Kontrolní systémy a koordinační činnosti

SVS

Priority kontroly, alokace zdrojů

Kontroly se prioritně zaměřují na zvířata, která mohou představovat největší rizika zavlékání a šíření nebezpečných nákaz v ČR. Toto riziko je dáno druhem zvířete, dosud zjištěnými nákazami, rychlostí šíření této nákazy, typem komodity, původem dodávky nebo zásilky a frekvencí kontrol s pozitivním výsledkem na území EU v kombinaci s výše uvedeným.

Zdroje SVS k provádění kontrol jsou alokovány v každém kraji (KVS) a dále na území bývalých okresů, tj. rovnoměrně na území ČR. Vznik neočekávaného rizika je tak adekvátně pokryt ve všech případech. Posílení zdrojů je stabilně zajištěno v místech vstupu rizikových zvířat na území ČR ze třetích zemí (zejména letiště Praha-Ruzyně).

Vnitřní dohled nad organizací kontrol je prováděn pravidelně. Odborní referenti odboru ochrany zdraví a pohody zvířat SVS vyhodnocují činnost KVS na svěřeném úseku.

Při vzniku potřeby nového kontrolního programu (obvykle stanoven rozhodnutím EK) je tento program zahrnut do rutinního systému kontrol SVS formou novely stávajícího nebo vytvořením nového metodického postupu včetně materiálového zajištění.

Metody a techniky dovozní a vývozní kontroly a kontroly zdraví a dobrých životních podmínek zvířat v ČR včetně preventivních opatření jsou upraveny vnitrostátními zákony, které vychází z předpisů EU. Podrobný postup těchto kontrol je rozpracován v jednotlivých prováděcích právních předpisech, které jsou již zaměřeny na specifickou oblast. Za účelem těchto kontrol jsou dále vypracovány metodické pokyny, metodiky a diagnostické příručky, v nichž jsou mj. stanoveny konkrétní metody, techniky a frekvence kontrol.

Odborní pracovníci odboru zdraví a pohody zvířat SVS provádí kontrolu činnosti odborných pracovníků KVS na svěřeném úseku.

Kontrolní činnost, prováděná v souladu s celoročním plánem, je průběžně vyhodnocována ústředím SVS jednak na základě sledování záznamů o kontrolách, které jsou evidovány v OIS SVS, a jednak na základě výsledků kontrol na jednotlivých KVS. Na poradách vrchních inspektorů pro zdraví zvířat a péči o pohodu zvířat, jsou pravidelně předkládány výsledky tohoto vyhodnocení současně s podrobnými instrukcemi k postupům v následujícím období. Podle potřeby jsou požadavky na kontrolní činnost aktualizovány s ohledem na změny v legislativě, nebo v nákazové situaci formou metodických návodů a pokynů v dopisech, zasílaných na KVS. Ke specifickým oblastem kontrol jsou pořádána školení.

Výběr hospodářství pro kontroly v oblasti biologické bezpečnosti, kontroly chovatele v souvislosti s používáním veterinárních léčivých přípravků, kontroly pohody hospodářských zvířat v chovu a kontroly podmíněnosti se provádí na základě analýzy rizika.

Při stanovení počtu plánovaných dílčích kontrol a počtu kontrolovaných hospodářství jsou zohledňovány:

- počet registrovaných hospodářství;
- počet aktivních hospodářství s počtem zvířat větším než 50 kusů;
- kapacita jednotlivých KVS, tj. počet inspektorů, kteří jsou k dispozici k provedení kontrol;
- legislativou stanovené procento kontrolovaných žadatelů o dotace v případě plánovaných kontrol podmíněnosti.

Jako kritérium míry rizika byly zohledněny zejména:

- počet zvířat na hospodářství;
- druhy a kategorie chovaných hospodářských zvířat;
- způsob hospodaření (ekologické zemědělství);
- výsledky předchozích kontrol;
- provedení neplánovaných kontrol na daném hospodářství v předchozím období;
- výsledky zdravotních zkoušek;
- počet zvířat přemístěných do asanačního podniku v předchozím období;
- počet zvířat přemístěných na jatka v předchozím období;
- výsledky prohlídky na jatkách, zejména nálezy vypovídající o zdraví a pohodě zvířat na hospodářství;
- počet zvířat přisunutých na hospodářství ze zahraničí;
- informace o zneužití nebo nedovoleném použití léčivého přípravku, překročení maximálních limitů reziduí, způsobu získávání léčiv.

V dalších oblastech kontrol zdraví zvířat a péče o pohodu zvířat jsou stanoveny frekvence kontrol u jednotlivých druhů subjektů v souladu s relevantní legislativou. Na základě centrálně stanoveného plánu kontrol a s přihlédnutím ke znalostem místních specifik sestavují KVS časový harmonogram plánu kontrol pro konkrétní okresní pracoviště.

Výběr stanoveného počtu hospodářství ke kontrole v oblasti zdraví zvířat (kontrola biologické bezpečnosti a kontrola chovatele v souvislosti s používáním veterinárních léčivých přípravků a s prováděním vybraných odborných veterinárních úkonů) provádí ÚVS a výběr stanoveného počtu hospodářství ke kontrole provádějí jednotlivé KVS. Poměr počtu hospodářství vybíraných oběma způsoby se ročně aktualizuje na základě vyhodnocení výsledků kontrol v předchozím období.

KVS při výběru rovněž využívají analýzu rizik a zaměřují se při výběru hospodářství ke kontrole biologické bezpečnosti na:

- hospodářství s ekologickým chovem hospodářských zvířat;
- hospodářství s chovem prasat – zejména chovy, ve kterých zvířata přicházejí do kontaktu s vnějším prostředím (výběh) nebo s materiály rizikovými z hlediska přenosu AMP

- (sláma) a hospodářství s počty chovaných prasat nad 1000 kusů minimálně 20 % registrovaných chovů;
- hospodářství s nedostatky v provádění povinných preventivních úkonů stanovených v MKZ zjištěnými v průběhu administrativních kontrol; v indikovaných případech se provede kontrola i kontrola na místě, jejíž součástí bude fyzická kontrola odběru vzorků krve odebíraných pro diagnostické úkony stanovené v MKZ;
 - hospodářství se skotem využívaná jako karanténní stáj pro skot určený k vývozu do třetích zemí; kontrola se zaměří zejména na plnění požadavků stanovených v MKZ;
 - zařízení s chovem skotu registrovaná jako hospodářství a současně jako stáj obchodníka; kontrola se zaměří zejména na plnění požadavků stanovených v MKZ;
 - hospodářství s nedostatky v oblasti evidence hospodářských zvířat v IZR zjištěnými v průběhu administrativních kontrol;
 - hospodářství, která obchodují s chovateli z oblastí s hlášeným výskytem afrického moru prasat a ptačí chřipky;
 - hospodářství s chovem nosnic s produkcí konzumních vajec a kuřat chovaných na maso, na kterých je odebírán úřední vzorek v rámci programu tlumení salmonel, kontrola se provede současně s kontrolou péče o pohodu zvířat a s kontrolou chovatele v souvislosti s používáním veterinárních léčivých přípravků;
 - hospodářství s odchovem kuřic pro reprodukční chovy a pro chovy nosnic s produkcí konzumních vajec, na kterých není odebírán úřední vzorek v rámci programu tlumení salmonel;
 - registrovaná hospodářství s chovem nosnic s produkcí konzumních vajec, která nejsou vyšetřována na salmonelu v rámci programu tlumení salmonel, a která dodávají vejce do „místního maloobchodu“, tj. do maloobchodu na území ČR;
 - hospodářství s chovem vodní a hrabavé drůbeže s přístupem do výběhu v oblastech s vyšším rizikem zavlečení a šíření viru vysoce patogenní aviární influenzy. Jde o oblasti:
 - a. v blízkosti vodních ploch, kde se shromažďují stěhovaví ptáci;
 - b. lokality s nálezem viru vysoce patogenní aviární influenzy u drůbeže či volně žijících ptáků v předchozích 3 letech;
 - c. lokality s nálezem protilátek proti viru aviární influenzy v rámci programu sledování aviární influenzy v předchozích 3 letech;
 - hospodářství s chovem drůbeže, kde byl v předchozích letech potvrzen virus vysoce patogenní aviární influenzy
 - z kontroly registrovaných chovatelů drůbeže (zahrnuty jsou i chovy kontrolované v rámci kontroly závodů s produkcí násadových vajec a drůbeže podle bodu 6, a chovy kontrolované při odběru úředního vzorku v rámci programu tlumení salmonel) – min. 20 % chovů s počty chovaných kusů drůbeže nad 1000 kusů.

Při výběru chovů ke kontrole chovatele v souvislosti s používáním veterinárních léčivých přípravků a s prováděním vybraných odborných veterinárních úkonů se KVS zaměřují na:

- hospodářství, na kterých bylo v předcházejícím roce zjištěno porušení v souvislosti s používáním veterinárních léčivých přípravků, hospodářství s nevyhovujícím výsledkem v rámci monitoringu cizorodých látek, který se týká nálezů reziduí léčiv,

včetně nálezů malachitové zelení u ryb; kontrola se provede současně s kontrolou SVL, který v dotčeném hospodářství provádí léčbu;

- hospodářství s nálezy viditelných parazitů u ryb ve zpracovných ryb;
- honitby, kde se provádí cílené antiparazitární ošetření spárkaté zvěře.

Sestupně podle rozsahu kontrolní činnosti se používají tyto metody:

Plánovaná frekvence

Veterinární dozor se provádí s plánovanou frekvencí veterinárních kontrol, která vychází z míry rizika. Plány kontrol v konkrétních provozech jsou k dispozici na jednotlivých KVS.

Monitorovací plány jsou rozděleny na jednotlivé kraje v návaznosti na počty chovaných zvířat rovnoměrně na celý rok, v návaznosti na laboratorní kapacity a akreditované vyšetřovací metody. v rámci těchto monitorovacích plánů se provádí epizootologické sledování skotu nebo prasat, a to na celém území ČR nebo na jeho části. Tato síť epizootologického sledování skotu nebo prasat zahrnuje jak klasifikaci hospodářství, tak jejich kontroly.

Mezikrajské komise odborných veterinárních pracovníků jsou ústředním ředitelem jmenovány příležitostně k řešení specifických problémů v krajích.

Veterinární kontrola inspektory veterinární správy je prováděna na celém území ČR. Informace k těmto kontrolám a jejich způsobu je možno vyhledat na webové adrese www.svscr.cz.

Všechny kontroly mají povahu úředních kontrol a jsou dokumentovány v „Protokolech o kontrole“.

Frekvence kontrol vychází z kategorizace rizika. Při stanovení kritérií míry rizika jsou využívány výsledky veterinárních vyšetření a úředních kontrol, analýzy laboratorních vyšetření a aktuální nálezové situace nejen v ČR, ale i v členských zemích EU a třetích zemích. Hlavním zdrojem údajů pro vyhodnocení kategorizace rizika jsou informace uvedené v IS SVS, portálu SVS, počítačové registry MZe a dále evropských IS zejména ADIS, RASFF, TRACES NT, WAHIS.

Kontrolní činnost, prováděná v souladu s celoročním plánem, je průběžně vyhodnocována ústředím SVS jednak na základě sledování záznamů o kontrolách, které jsou evidovány v OIS SVS, a jednak na základě výsledků kontrol na jednotlivých KVS.

Na poradách vrchních inspektorů pro zdraví zvířat a péči o pohodu zvířat, jsou pravidelně předkládány výsledky tohoto vyhodnocení současně s podrobnými instrukcemi k postupům v následujícím období.

Podle potřeby jsou požadavky na kontrolní činnost aktualizovány s ohledem na změny v legislativě, nebo v nálezové situaci formou metodických návodů a pokynů v dopisech, zasílaných na KVS.

Ke specifickým oblastem kontrol jsou pořádána školení.

Kontroly neplánované

Neplánované kontroly zahrnují:

- kontroly nařízené MZe;
- mimořádné kontrolní akce organizované SVS;
- neplánované kontroly konkrétních subjektů prováděné z rozhodnutí KVS v odůvodněných případech;
- kontroly ohnisek nálezů zaměřené na dodržování a plnění nařízených ochranných a tlumících opatření;
- kontroly následné k ověření plnění pokynů uložených k nápravě zjištěných nedostatků.

Oblast dovozu zvířat ze třetích zemí

Pro kontrolu dovozu zvířat a jejich zárodečných produktů ze třetích zemí je na území ČR určena PVS Praha-Ruzyně, která je součástí MěVS jako její Oddělení ochrany zvířat a pohraniční veterinární kontroly (PVK letiště Praha-Ruzyně). Jedná se o jediné stanoviště veterinární hraniční kontroly na území ČR. Kontrolní činnost je zajišťována úředními veterinárními lékaři PVS v souladu s příslušnými právními předpisy EU, národní legislativou a podle metodických pokynů vydávaných ÚVS. PVS při provádění kontrol zohledňuje i informace zasílané prostřednictvím systému rychlého varování RASFF a informace o zásilkách, které byly odmítnuty při vstupu do EU jinou pohraniční veterinární stanicí. Dále je povinna postupovat v souladu s platnými ochrannými opatřeními, jež jsou vydávány Evropskou komisí.

Výstupem provedené kontroly dokladů, totožnosti a fyzické kontroly je vydání společného zdravotního vstupního dokladu (SZVD, CHED).

Pohraniční veterinární kontrola

Viz bod XIII. Úřední kontroly zvířat a zboží vstupujících do EU a vyvážených z EU – obecně.

Metodické návody

Postupy úředních kontrol jsou ujednoceny a zdokumentovány v rámci celé ČR formou metodických návodů SVS. Metodické návody SVS jsou vedeny v režimu řízených dokumentů a jsou pravidelně aktualizovány dle potřeb a požadavků národní nebo evropské legislativy či na základě nových poznatků. Všechny platné metodické návody SVS jsou k dispozici v elektronickém systému spisové služby SVS (e-spis), kde za účelem ukládání metodických návodů SVS a veškerých dalších řízených interních dokumentů SVS je zřízena příslušná registratura. V tomto úložišti řízených dokumentů SVS jsou všem zaměstnancům SVS trvale dostupná platná znění nejen metodických návodů SVS, ale i veškerých dalších řízených interních dokumentů SVS.

V případě výskytu nebezpečné nákazy je dle veterinárního zákona tlumení a zabránění šíření nálezů v kompetenci orgánů veterinární správy, které si mohou vyžádat součinnost (IZS). V případě jiných mimořádných situací (povodně) se orgány veterinární správy zapojují do jejich řešení jako součást IZS (vedlejší složka) a podléhají jeho velení z hlediska využití a koordinace sil (§ 4 zákona o IZR). Základní principy a postupy součinnosti vyplývají z platné krizové legislativy ČR (zejména zákona o IZR, zákona o krizovém řízení). Styčnými místy jsou OPIS IZS, územně příslušné OPIS IZS krajů. Mezi SVS a GR HZS je uzavřena smlouva o plánované pomoci na vyžádání.

Minimální frekvence kontrol v oblasti ochrany zdraví zvířat

Plemenářská zařízení – střediska pro skladování spermatu, střediska pro odběr spermatu, týmy pro odběr/produkci embryí

- kontrola plnění podmínek schválení – minimálně 2x ročně, ve střediscích pro odběr spermatu ovcí, koz nebo koňovitých se sezónním odběrem spermatu – minimálně 1 x ročně během činnosti střediska;
- kontrola proškolení odborného personálu schválených plemenářských zařízení o desinfekčních postupech a hygienických metodách práce – minimálně 1x ročně.

Zařízení pro svody kopytníků

Komplexní kontrola se sepsáním protokolu o kontrole – minimálně 1x ročně.

Kontrola zahrnuje:

- kontrola plnění podmínek schválení;
- kontrola dokumentace a provádění čištění a dezinfekce;
- kontrola proškolení provozovatelů;
- kontrola zajištění služeb SVL.

Kontrola zařízení s uděleným statusem prostým bovinní virové diarhoey (BVD)

- kontrola plnění požadavků stanovených v příloze č. 6 Metodiky kontroly zdraví zvířat a nařízené vakcinace v platném znění (uvedené požadavky jsou v souladu s nařízením Komise v přenesené pravomoci (EU) 2020/689)
- všechna hospodářství s přiznaným statusem zařízení prostého BVD – 1x ročně.

Kontrolní stanoviště

Komplexní kontrola se sepsáním protokolu o kontrole – minimálně 1x ročně.

Kontrola zahrnuje:

- kontrola plnění podmínek schválení;
- kontrola dokumentace a provádění čištění a dezinfekce.

Závody s produkcí násadových vajec a drůbeže

- kontrola plnění podmínek schválení – minimálně 1x ročně;
- kontrola dokumentace a provádění stanovených zdravotních zkoušek – minimálně 1x ročně.

Zařízení s uzavřeným statusem kontrola plnění podmínek schválení k obchodování podle přílohy I části 9 nařízení 2019/2035

- minimálně 1 x ročně kontrola dodržení podmínek karantény stanovených ÚVS u zásilek zvířat ze 3. zemí – všechny zásilky
- kontrola dodržení podmínek karantény stanovených KVS u zásilek zvířat ze členských států – všechny zásilky

Kontrola odesílání zvířat a zásilek zvířat

a) vnitrostátní přemístění zvířat

kontrola v rámci vydávání veterinárních osvědčení v případech uvedených v § 6 veterinárního zákona – všechny zásilky, včetně evidence vydaných veterinárních osvědčení pro přemístění zvířete v registru subjektů OIS;

b) odeslání zásilek zvířat v rámci EU

kontrola průvodních dokumentů, označení a evidence zvířat, plnění zdravotních podmínek, fyzická kontrola, kontrola požadavky na zajištění péče o pohodu zvířat – všechny odesílané zásilky skotu, prasat, ovcí, koz a koní, namátkově u ostatních druhů zvířat. V případě skotu ověření identifikace každého kusu v IZR prostřednictvím OIS (modul Hlášení IZR), včetně evidence v OIS a záznamu o kontrole na místě (GPS);

c) odeslání zásilek zvířat do třetích zemí

kontrola plnění podmínek karantény, průvodních dokumentů, označení a evidence zvířat, plnění zdravotních podmínek, fyzická kontrola, kontrola požadavků na zajištění péče o pohodu zvířat – všechny odesílané zásilky skotu, prasat, ovcí, koz a koní, namátkově u ostatních druhů zvířat. Kontrola zařízení s ohlášenou karanténou na místě – podle analýzy rizika KVS.

Kontrola zásilek (vyjma hospodářských zvířat) ze třetích zemí určených pro další obchodní využití nebo pro zájmový chov

Kontrola zařízení k umístění zvířat ze třetích zemí – 100 % zásilek, s výjimkou opakovaných zásilek stejného druhu na stejné místo určení, na kterém již v daném roce byla kontrola provedena bez zjištěných závad; u zařízení, která přijímají opakované zásilky stejného druhu, je pak třeba zohlednit frekvenci zásilek a počty přijímaných zvířat a kontrolovat opakovaně zařízení, u kterých na základě těchto údajů existuje podezření, že není dodržena stanovená doba pobytu v místě určení. Kontrola se nevyžaduje při dovozu neharmonizovaných bezobratlých živočichů (brouků, motýlů apod.), pokud tak není výslovně uvedeno ve stanovených veterinárních podmínkách pro dovoz.

- kontrola dodržení lhůty stanovené pro držení zvířat v místě určení v souladu s veterinárními podmínkami pro dovoz vystavenými ÚVS;
- porovnání počtu zvířat jednotlivých druhů držných v zařízení s údaji uvedenými ve společném zdravotním vstupním dokladu (CHED);
- kontrola dodržování stanovených podmínek a provedení nařízených zdravotních zkoušek;
- kontrola evidence o nakoupených a prodaných zvířatech včetně dokladů o původu zvířete.

Kontrola zásilek ptáků chovaných v zajetí dovezených ze třetích zemí

- kontrola plnění podmínek karantény včetně kontroly záznamů o úmrtnosti a klinickém vyšetření ptáků chovaných v zajetí ve schváleném karanténním zařízení a to alespoň na začátku a na konci období karantény;
- provedení nařízených testů.

Kontrola zařízení k dočasnému umístění zvířat v zájmovém chovu ze 3. zemí na mezinárodním letišti

- jedná se o letiště Brno – Tuřany, Ostrava – Mošnov, Karlovy Vary, Pardubice a Kunovice;
- kontrola plnění podmínek schválení – minimálně 1x ročně;
- kontrola dokumentace (provozní řád, postup zacházení se zvířaty, sanitační řád) – minimálně 1x ročně;
- kontrola evidence umístěných zvířat – minimálně 1x ročně.

Kontrola zásilek mláďat psů, koček a frettek v zájmovém chovu v domácí karanténě po dovozu ze 3. země 100 % zásilek

- kontrola dodržení lhůty stanovené pro držení zvířat v místě určení v souladu s veterinárními podmínkami pro dovoz vystavenými ÚVS;
- porovnání počtu zvířat jednotlivých druhů držných v karanténě s údaji uvedenými ve společném zdravotním vstupním dokladu (SZVD);
- kontrola dodržování podmínek domácí karantény a provedení případného očkování nebo nařízených zdravotních zkoušek.

Kontrola zásilek ptáků v zájmovém chovu v domácí karanténě po dovozu ze 3. země – 100 % zásilek

- ověření skutečnosti, že ptáci v zájmovém chovu se nachází na adrese domácnosti nebo jiného obydlí, kterou dovozce uvedl do potvrzení při kontrole zásilky na PVS Praha-Ruzyně.

Schválená zařízení akvakultury

Kontrola dodržování podmínek schválení a kontrola zdraví živočichů pocházejících z akvakultury

Kontrola schválených zařízení nebo skupin zařízení akvakultury dle úrovně rizika:

- vysoká úroveň rizika – 1x ročně;
- střední úroveň rizika – 1x za 2 roky;
- nízká úroveň rizika – 1x za 3 roky.

S výjimkou schválených zařízení akvakultury, které:

- chovají živočichy pocházející z akvakultury, kteří nejsou uvedeni v nařízení 2018/1882;ů
- chovají živočichy pocházející z akvakultury, kteří jsou uvedeni v nařízení 2018/1882 a patří mezi druhy vektorů nákaz (4. sloupec tabulky), ale nejsou chováni společně s vnímavými druhy (3. sloupec tabulky) = nejsou považováni za vektory;

v těchto zařízeních akvakultury se v souladu s přílohou II částí I nařízení 2020/691 provádějí kontroly pouze pokud je jejich úroveň rizika stanovená jako vysoká (1x ročně).

Kontrola sádek

- ve schválených zařízeních akvakultury, kde se kromě jiné produkce nachází sádky, se provede jejich kontrola zaměřená především na kontrolu dokladů o sběru, likvidaci a odvozu uhynulých ryb, kontrolu záznamů o podání VLP a kontrola vysledovatelnosti přisunutých a odsunutých ryb;
- kontrola použití VLP v návaznosti na kontrolu záznamů o zdravotním stavu a úhynech ryb, kontrola vysledovatelnosti a kontrola nakládání s VŽP na sádkách bez další produkce se samostatným registračním číslem – 10 % sádek bez produkce v kraji ročně.

Zařízení pro potraviny z vodních organismů schválené k tlumení nákaz – 1x ročně.

Kontrola schválených soukromých veterinárních lékařů (dále jen „SVL“)

- kontrola plnění podmínek schválení;
- kontrola používání VLP;
- kontrola vedení evidence o prováděné léčbě;

- kontrola vedení evidence o prováděných úkonech v rámci Metodiky, v případě povinných diagnostických úkonů kontrola zahrnuje i porovnání data provedení odběru vzorku s datem provedení laboratorního vyšetření a s datem oznámení provedení úkonu na KVS;
- kontrola hodnocení zdravotního stavu zvířat a jejich způsobilosti k přepravě před vydáním veterinárního osvědčení do zařízení pro svody kopytníků.

Kontroluje se:

- 5 % SVL schválených každou KVS pro provádění vyšetření, zdravotních zkoušek a povinných preventivních a diagnostických úkonů v rámci veterinární kontroly zdraví, kontroly dědičnosti zdraví a kontroly pohody zvířat podle § 61 odst. 5 veterinárního zákona, zahrnou se přednostně SVL, kteří provádějí úkony v rámci Metodiky v chovech hospodářských zvířat;
- při výběru SVL ke kontrole v daném roce se zohlední, zda v předchozích 4 letech neprovedla plánovanou kontrolu tohoto SVL jiná KVS SVS nebo ÚSKVBL (kontrola datového skladu OIS SVS);
- všichni SVL, kteří provádějí léčbu na hospodářstvích, na kterých byl zjištěn nevyhovující výsledek v rámci monitoringu cizorodých látek, který se týká nálezů reziduí léčiv (evidence v OIS SVS jako neplánovaná kontrola);
- kontrola používání VLP (dokumentace k získávání VLP, vedení a uchování záznamů o použití VLP) u SVL – kontrola se provádí dle možností v místě podnikání, v hospodářství s léčenými zvířaty, popř. je možná kontrola dokumentace na KVS, kontroluje se používání VLP v chovech vybraných KVS na základě předchozích zjištění;
- školení schválených SVL – informace o nálezové situaci, o změnách v MKZ, v legislativě a v pravidlech pro evidenci vzorků odebíraných pro potřebu státní zakázky. Všechny KVS naplánují a uskuteční školení každoročně v průběhu 1. čtvrtletí. Školení bude určeno pro SVL schválené KVS pro provádění vyšetření, zdravotních zkoušek a povinných preventivních a diagnostických úkonů v rámci veterinární kontroly zdraví, kontroly dědičnosti zdraví a kontroly pohody zvířat podle § 61 odst. 5 veterinárního zákona.

Kontrola veterinárního technika

Kontrolují se:

- nově registrovaní veterinární technici v rámci registračního řízení jako administrativní kontrola;
- 5 % registrovaných veterinárních techniků ročně;
- kontrola odborné způsobilosti pro výkon odborných veterinárních úkonů;
- kontrola vedení evidence o provedených úkonech a o použití a výdeji léčiv a o utracení zvířat;
- kontrola zacházení s VLP a záznamů o použití VLP do záznamu chovatele.

Aktualizace pohotovostních plánů KVS

- aktualizace pohotovostních plánů KVS – odborných částí pohotovostních plánů na základě aktualizace pohotovostních plánů SVS v souladu s aktualizovanou nebo novou národní nebo EU legislativou, kontrola adres a kontaktních údajů

organizací a orgánů podílejících se na součinnosti při řešení mimořádných veterinárních opatření a mimořádných situací, v případě potřeby projednání s okresní organizací KVL a zástupci bezpečnostní rady krajského úřadu – podle potřeby – minimálně 1x ročně;

Kontrola dodržování pravidel biologické bezpečnosti chovu zvířat ve vztahu k nálezům u chovatelů hospodářských zvířat

Součástí kontroly je zejména:

- kontrola dodržování preventivních opatření ke snížení rizika zavlečení a šíření nález, porovnání počtu chovaných zvířat a počtu uhynulých zvířat, vyhodnocení změn v produkci a změn ve spotřebě krmiva a vody;
- kontrola vypracování pohotovostního plánu, jeho aktualizace a přístupnosti ošetřovatelům a ostatním zaměstnancům u chovatelů, kteří chovají hospodářská zvířata jako podnikatelé;
- kontrola provádění povinných preventivních úkonů a zdravotních zkoušek v rámci MKZ;
- kontrola dodržování zákazu zkrmování odpadů ze společných stravovacích zařízení;
- kontrola zajištění ochrany drůbeže před kontaktem s volně žijícími ptáky a kontrola prevence kontaminace krmiva a vody trusem volně žijících ptáků v hospodářstvích s chovem vodní a hrabavé drůbeže s přístupem do výběhu v oblastech s vyšším rizikem zavlečení a šíření viru vysoce patogenní aviární chřipky.

Hospodářství vybraná ke kontrole na základě analýzy rizika provedené ÚVS

- kontrola na hospodářstvích vybraných na základě centrálně provedené analýzy rizika.

Hospodářství vybraná ke kontrole na základě analýzy rizika provedené KVS

Kontrola na hospodářstvích vybraných místně příslušnou KVS na základě vyhodnocení následujících rizikových faktorů:

- hospodářství s ekologickým chovem hospodářských zvířat;
- hospodářství s chovem prasat – zejména chovy, ve kterých zvířata přicházejí do kontaktu s vnějším prostředím (výběh) nebo s materiály rizikovými z hlediska přenosu AMP (sláma) a hospodářství s počty chovaných prasat nad 1000 kusů minimálně 20 % registrovaných chovů;
- hospodářství s nedostatky v provádění povinných preventivních úkonů stanovených v MKZ zjištěnými v průběhu administrativních kontrol; v indikovaných případech se provede kontrola i kontrola na místě, jejíž součástí bude fyzická kontrola odběru vzorků krve odebíraných pro diagnostické úkony stanovené v MKZ;
- hospodářství se skotem využívaná jako karanténní stáj pro skot určený k vývozu do třetích zemí; kontrola se zaměří zejména na plnění požadavků stanovených v MKZ;
- zařízení s chovem skotu registrovaná jako hospodářství a současně jako stáj obchodníka; kontrola se zaměří zejména na plnění požadavků stanovených v MKZ;
- hospodářství s nedostatky v oblasti evidence hospodářských zvířat v IZR zjištěnými v průběhu administrativních kontrol;
- hospodářství, která obchodují s chovateli z oblastí s hlášeným výskytem afrického moru prasat a ptačí chřipky;

- hospodářství s chovem nosnic s produkcí konzumních vajec a kuřat chovaných na maso, na kterých je odebrán úřední vzorek v rámci programu tlumení salmonel, kontrola se provede současně s kontrolou péče o pohodu zvířat a s kontrolou chovatele v souvislosti s používáním veterinárních léčivých přípravků;
- hospodářství s odchovem kuřic pro reprodukční chovy a pro chovy nosnic s produkcí konzumních vajec, na kterých není odebrán úřední vzorek v rámci programu tlumení salmonel;
- registrovaná hospodářství s chovem nosnic s produkcí konzumních vajec, která nejsou vyšetřována na salmonelu v rámci programu tlumení salmonel, a která dodávají vejce do „místního maloobchodu“, tj. do maloobchodu na území ČR;
- hospodářství s chovem vodní a hrabavé drůbeže s přístupem do výběhu v oblastech s vyšším rizikem zavlečení a šíření viru vysoce patogenní aviární influenzy. Jde o oblasti:
 - a. v blízkosti vodních ploch, kde se shromažďují stěhovaví ptáci,
 - b. lokality s nálezem viru vysoce patogenní aviární influenzy u drůbeže či volně žijících ptáků v předchozích 3 letech,
 - c. lokality s nálezem protilátek proti viru aviární influenzy v rámci programu sledování aviární influenzy v předchozích 3 letech;
- hospodářství s chovem drůbeže, kde byl v předchozích letech potvrzen virus vysoce patogenní aviární influenzy
- kontroly registrovaných chovatelů drůbeže (zahrnutý jsou i chovy kontrolované v rámci kontroly závodů s produkcí násadových vajec a drůbeže podle bodu 6, a chovy kontrolované při odběru úředního vzorku v rámci programu tlumení salmonel) – min. 20 % chovů s počty chovaných kusů drůbeže nad 1000 kusů.

Kontrola na hospodářstvích ovcí a koz s přiznaným statusem TSE

- kontrola plnění požadavků stanovených v příloze VIII nařízení (ES) č. 999/2001 o stanovení pravidel pro prevenci, tlumení a eradikaci některých přenosných spongiformních encefalopatií;
- všechna hospodářství ovcí a koz s přiznaným statusem rizika TSE – 1x ročně (první kontrola nejdříve 10 měsíců od přiznání statusu).

Kontrola evidence úkonů a zdravotních zkoušek v rámci MKZ

- administrativní kontrola provádění a evidence úkonů v rámci OIS SVS – provádí přímý nadřízený 1x měsíčně prostřednictvím příslušných sestav v datovém skladu OIS SVS.

Kontrola a ověřování údajů ve veterinárních osvědčení přijímaných zvířat v rámci systému TRACES NT

- provádění administrativních kontrol údajů a veterinárních záruk uvedených kompetentní autoritou země odeslání – minimálně 10 % zásilek;
- provádění kontrol na místě – kontrola údajů uvedených kompetentní autoritou země odeslání, včetně kontroly veterinárních záruk v místě určení – minimálně 5 % zásilek;
- zpětná kontrola evidence přijatých zvířat v Integrovaném zemědělském registru (IZR) provádí se v rozmezí 20–30 dnů po příjmu zásilky – minimálně 5 % zásilek.

Kontrola chovatelů včel a čmeláků

- kontrola dodržování provádění preventivních a léčebných úkonů včetně vedení příslušných záznamů v rámci Metodiky u chovatelů, kteří prodávají med;
- kontrolují se dvě stanoviště chovatelů včel v okrese určené KVS na základě vyhodnocení rizika;
- kontrola registrovaných izolovaných chovných zařízení čmeláků – minimálně 1x ročně.

Kontrola na stanovištích chovatelů včel vybraných místně příslušnou KVS na základě vyhodnocení následujících rizikových faktorů:

- ke kontrole se přednostně vyberou chovatelé, kteří mají v IZR registrováno 10–20 včelstev na stanovišti;
- přednostně se vyberou stanoviště s výsledkem vyšetření směsných vzorků zimní měli na varroázu více než 10 roztočů v průměru na jedno včelstvo;
- nekontrolují se stanoviště chovatelů kontrolovaná v předchozích dvou letech.

Kontrola chovatele v souvislosti s používáním VLP a s prováděním vybraných odborných veterinárních úkonů

Hospodářství vybraná ke kontrole na základě výsledků analýzy rizika provedené ÚVS a KVS

- kontrola druhu podávaných VLP a způsob jejich používání;
- kontrola vedení záznamů o léčbě;
- kontrola dodržování ochranných lhůt;
- kontrola dodržování zákazu používání doplňkových látek a léčivých přípravků, které mají hormonální, thyreostatický nebo beta adrenergní účinek;
- kontrola plnění požadavků na odbornou způsobilost pro injekční aplikaci léčiv (§ 59a odst. 1 písm. a), b), a c) bodu 2 nebo písm. d) až f) a § 64b odst. 2 veterinárního zákona, a § 34 vyhlášky č. 176/2023 Sb., o zdraví zvířat a jeho ochraně a o oprávnění a odborné způsobilosti k výkonu některých odborných veterinárních činnostech, kterou je chovatel nebo jím pověřený zaměstnanec oprávněn na jím provozovaném hospodářství podle pokynů ošetřujícího veterinárního lékaře provádět u hospodářských zvířat, která na tomto hospodářství chová;
- kontrola odborné způsobilosti (§ 59a odst. 1 písm. a), b) a c) bodu 2 nebo písm. d) až f) a § 64b odst. 3 veterinárního zákona) a absolvování specializované průpravy pro provádění dalších odborných veterinárních úkonů (§ 35 vyhlášky č. 176/2023 Sb.), které je chovatel nebo jím pověřený zaměstnanec oprávněn provádět na vlastním hospodářství u vlastních zvířat.

Hospodářství vybraná ke kontrole na základě analýzy rizika provedené ÚVS

- kontrola na hospodářstvích vybraných na základě centrálně provedené analýzy rizika.

Hospodářství vybraná ke kontrole na základě analýzy rizika provedené KVS

Kontrola na hospodářstvích vybraných místně příslušnou KVS na základě vyhodnocení následujících rizikových faktorů:

- hospodářství, ve kterých bylo v předcházejícím roce zjištěno porušení v souvislosti s používáním VLP;

- hospodářství, na kterých byl v předcházejícím roce zjištěn nevyhovující výsledek v rámci monitoringu cizorodých látek, který se týká nálezů reziduí léčiv, včetně nálezů malachitové zeleně u ryb;
- hospodářství s nálezy viditelných parazitů u ryb ve zpracovných ryb;
- honitby, kde se provádí cílené antiparazitární ošetření spárkaté zvěře;
- hospodářství, kde jsou používána medikovaná krmiva;
- hospodářství, kde byly v předcházejícím roce používány neregistrované léčivé přípravky, pro které vydala ÚVS SVS výjimku podle § 46 zákona č. 166/1999.

Kontroly podmíněnosti (Cross Compliance)

Hospodářství žadatelů o dotace jsou ke kontrole vybrána na základě výsledků analýzy rizika, tak aby bylo zkontrolováno alespoň u 1 % žadatelů.

V rámci kontrol podmíněnosti kontroluje SVS následující povinné požadavky na hospodaření:

- zásady a požadavky potravinového práva – kontrola je na hospodářství naplánována současně s kontrolou chovatele v souvislosti s používáním veterinárních léčiv a s prováděním vybraných odborných veterinárních úkonů (EPI03) – v rámci EPI 03 i této oblasti dochází ke kontrole záznamů o veterinárních léčivých přípravcích podaných zvířatům, včetně data jejich podání a ochranných lhůt;
- zákaz používání některých látek s hormonálním a thyreostatickým účinkem – kontrola je na hospodářství naplánována současně s kontrolou biologické bezpečnosti (EPI 34).

Termíny pro odeslání zpráv o kontrole na mezisklad zpráv o kontrole:

- do 16. 10. musí být ve stavu „zpráva přijata na mezisklad“ minimálně 75 % všech zpráv o kontrole z plánovaných kontrol podmíněnosti;
- do 1. 12. musí být ve stavu „zpráva přijata na mezisklad“ minimálně 90 % všech zpráv o kontrole z plánovaných kontrol podmíněnosti.

Kontrola chovatele, který chová hmyz určený k lidské spotřebě nebo k výrobě zpracované živočišné bílkoviny

- kontrola plnění požadavků na chovatele hospodářských zvířat stanovených v § 4 a § 5 veterinárního zákona – dle analýzy rizika KVS. Pro chov hmyzu určeného k lidské spotřebě lze registrovat chovatele druhů stanovených v nařízení (EU) č. 2015/2283 o nových potravinách, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1169/2011 a o zrušení nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 258/97 a nařízení Komise (ES) č. 1852/2001.

Veterinární dozor se provádí s plánovanou frekvencí veterinárních kontrol, která vychází z míry rizika, z požadavků definovaných v právních předpisech.

V rámci mezirezortní spolupráce předává SVS informace získané při své činnosti těmto orgánům:

- *Ústav zemědělské ekonomiky a informací (ÚZEI)* - počty poražených zvířat (protokol XLS)
- *Oddělení státní statistické služby MZe* – údaje o porážkách drůbeže a farmové zvěře (protokol XLS)
- *MZe – centrální evidence zvířat* (Integrovaný zemědělský registr – IZR) - kontroly welfare v hospodářstvích (webová služba)

- MZe – epizootologická data pro výpočet analýzy rizika (webová služba)
- Státní zemědělský a intervenční fond (SZIF) - kontroly welfare v hospodářstvích (webová služba přes IZR)
- EK – TRACES NT – evidence zásilek do EU a třetích zemí (webová aplikace EU)
- EK – Plán a výsledky úředních kontrol reziduí farmakologicky účinných látek, pesticidů a kontaminujících látek v potravinovém řetězci (protokol XML)
- EK – Počty zvířat vyšetřených na BSE (protokol XML)
- hlášení o dovozu zásilek, na něž se vztahují některá ochranná opatření.

V případě výskytu nebezpečné nákazy je dle veterinárního zákona tlumení a zabránění šíření nákaz v kompetenci orgánů veterinární správy, které si mohou vyžádat součinnost (IZS). V případě jiných mimořádných situací (povodně) se orgány veterinární správy zapojují do jejich řešení jako součást IZS (vedlejší složka) a podléhají jeho velení z hlediska využití a koordinace sil (§ 4 zákona o IZR). Základní principy a postupy součinnosti vyplývají z platné krizové legislativy ČR (zejména zákona o IZR a zákona o krizovém řízení). Styčnými místy jsou OPIS IZS, územně příslušné OPIS IZS krajů. Mezi SVS a GŘ HZS je uzavřena smlouva o plánované pomoci na vyžádání.

Spolupráce a koordinace činností je zajištěna aktivitami:

- porady inspektorů pro epizootologii nebo krajských koordinátorů pro specifické oblasti kontroly zdraví zvířat (IBR, nákazy včel, aquakultura, programy tlumení salmonel v chovech drůbeže);
- společné koordinační porady inspektorů pro epizootologii a welfare, příp. hygienu;
- mezirezortní seminář k problematice zoonóz;
- součinnostní cvičení orgánů SVS a vojenské veterinární správy pro případy podezření a potvrzení nebezpečné nákazy zvířat;
- školení záložních týmů pro výpomoc PMS v ohniscích nebezpečných nákaz;
- koordinační porada k činnosti národních referenčních a referenčních laboratoří.

ČPI

ČPI metodicky řídí MZe, odbor živočišných komodit a ochrany zvířat. MZe je zároveň odvolacím orgánem při řešení správních deliktů kontrolovaných osob. Předávání informací je realizováno přímo a to prostřednictvím Integrovaného zemědělského registru (IZR). Spolupráce s ostatními orgány se týká především SVS a ostatních dozorových organizací, dále Státního zemědělského intervenčního fondu (SZIF), ve správní oblasti Celní správy (Generální ředitelství cel – vymáhání sankcí), orgánů krajské a místní správy a samosprávy (vyhledávání kontrolovaných osob, poskytování informací o hospodářství a zvířatech na území obce apod.), Policie ČR a Městské policie (pomoc na vyžádání, při zjištění trestného činu apod.).

Zaměření kontrolní činnosti

ČPI organizuje kontroly tak, aby svou činností pokryla všechny kompetence svěřené jí právními předpisy.

Plán kontrol je založen na rizikové analýze sestavované MZe:

- náhodný výběr 20–25 % kontrolovaných chovatelů;
- riziková analýza.

Kritéria rizikovosti (národní kontroly a kontroly podmíněnosti):

- počet zvířat v hospodářství;
- veterinární kritéria (např. předchozí výskyt ohnisek nálezů);
- výše vyplacené dotace;
- významné změny oproti předcházejícímu roku;
- výsledky kontrol provedených v minulých letech;
- hlášení údajů do Ústřední evidence;
- počet prasat;
- počet narozených selat;
- padavost ušních známek;
- objednané duplikáty průvodních listů skotu.

Koordinace činnosti

Cílem je provádět kontroly na místě u žadatelů, kteří jsou vybráni na více opatření v jednom termínu. Seznamy kontrolovaných subjektů jsou porovnávány se seznamy vybranými SVS a v případech, kdy je vybrán stejný subjekt ke kontrole ČPI a SVS provede se kontrola v jednom termínu.

V rámci organizace je koordinace kontrol zajišťována na úrovni jednotlivých oddělení a středisek. Každoročně je vypracován plán kontrol za všechna kontrolovaná opatření s cílem spojit všechny kontroly u vybraného subjektu do jedné kontroly na místě. Pro každý typ kontroly je vypracován metodický pokyn, který zajišťuje jednotné metodické vedení kontrol. Vyjma plánovaných kontrol probíhají i kontroly mimořádné na základě podnětu třetích stran, kontroly nařízené MZe a kontroly prováděné na základě zjištění při jiných kontrolách.

V oblasti *označování a evidence* zvířat jsou kompetence sdíleny i s jiným dozorovým orgánem (SVS).

ČPI se při případných mimořádných situacích řídí obecně platnými předpisy. Informace z provedených kontrol jsou uloženy v IZR, který vede MZe. Informace uložené v IZR jsou v potřebném rozsahu k dispozici též SVS, ÚKZÚZ a dalším dozorovým orgánům.

7. Dodržování provozních kritérií

SVS

Účinnost a přiměřenost úředních kontrol v oblasti *veterinární ochrany zdraví zvířat a pohody zvířat* jsou prováděny podle ustanovení veterinárního zákona, zákona na ochranu zvířat proti týrání a plemenářského zákona.

Provádění úředních kontrol se řídí zákonem o kontrole, kde jsou mimo jiné vymezeny povinnosti a oprávnění kontrolních pracovníků.

Pro více informací – viz *bod VIII. Práva a povinnosti kontrolujících a kontrolované osoby při provádění úředních kontrol – obecně, bod III. Organizace a řízení úředních kontrol – obecně – SVS a bod IX. Dodržování provozních kritérií – obecně – SVS.*

V oblasti *označování a evidence* zvířat jsou kompetence sdíleny i s jiným dozorovým orgánem (ČPI).

V oblasti péče o dobré životní podmínky zvířat vedou správní řízení obce s rozšířenou působností.

V oblastech kontroly ochrany veřejného zdraví, zdraví zvířat, používání léčiv a léčivých přípravků, označování a evidence hospodářských zvířat vedou správní řízení orgány veterinární správy.

Povinnosti provozovatele podrobit se kontrole a být nápomocen

Osoby, které jako podnikatelé chovají, přemísťují, přepravují zvířata, jsou povinny:

- vytvářet vhodné podmínky k provádění odborných veterinárních úkonů ke kontrole zvířat, poskytovat orgánům vykonávajícím státní veterinární dozor potřebné doklady, údaje a ústní nebo písemná vysvětlení;
- poskytovat nezbytnou součinnost orgánům, které provádějí vyšetření podezřelých zvířat a odběry vzorků a dodržovat opatření, přijatá na základě tohoto šetření.

Osoby, které jako podnikatelé získávají, vyrábějí, zpracovávají, ošetřují, balí, skladují, přepravují a uvádějí do oběhu živočišné produkty, jsou povinny:

- vytvářet vhodné podmínky k provádění odborných veterinárních úkonů ke kontrole zdravotní nezávadnosti živočišných produktů a dodržování hygienických požadavků na výrobu, zpracování a uvádění do oběhu;
- poskytovat orgánům vykonávajícím státní veterinární dozor údaje o původu surovin, z nichž byly vyrobeny potraviny;
- poskytovat nezbytnou součinnost orgánům, které provádějí odběr vzorků a šetření v souvislosti s plněním plánu sledování některých látek a jejich reziduí a dodržovat opatření přijatá na základě tohoto šetření;
- provozovatel jatek je povinen vytvořit podmínky pro prohlídku jatečných zvířat a masa a poskytnout bezplatně osobám, které ji provádějí nezbytnou věcnou, osobní a jinou pomoc.

Shoda

Kontrolovaná osoba je vždy seznámena s kontrolním zjištěním popsáním a doložením v protokole o kontrole. Tento protokol je projednán s kontrolovanou osobou a protokol je vždy podepsán kontrolním pracovníkem a kontrolovanou osobou, která je vždy v rámci projednávání výsledků kontroly seznámena se svými právy.

Opatření v případě neshody

V případě zjištění porušení povinností stanovených právními předpisy mohou orgány veterinárního dozoru uložit:

A. ROZHODNUTÍ O PŘESTUPKU

Orgány veterinárního dozoru při rozhodování o určení druhu správního trestu a jeho výměry postupují podle § 35–40 zákona o přestupcích.

B. ROZHODNUTÍ O ZÁVAZNÉM POKYNU včetně nápravných opatření dle veterinárního zákona.

C. MIMOŘÁDNÁ VETERINÁRNÍ OPATŘENÍ

1. Ochranná a tlumící opatření:

- c) při podezření z výskytu nákazy nařizovaná (§ 13 odst. 1 veterinárního zákona);
- d) po potvrzení výskytu nákazy nařizovaná (§ 15 odst. 1 veterinárního zákona).

2. Veterinárně hygienická opatření (§ 54 zákona veterinárního zákona, odst. 2 písm. b)).
3. Opatření k veterinární ochraně státního území (§ 54 veterinárního zákona, odst. 2 písm. c).

D. BEZPROSTŘEDNÍ ZÁSAHY

- a) Opatření podle § 13 odst. 3 veterinárního zákona, („na místě“);
- b) Opatření podle § 53 odst. 1 veterinárního zákona.

E. VETERINÁRNÍ OPATŘENÍ podle § 17b veterinárního zákona.

F. ODEJMUTÍ NEBO POZASTAVENÍ SCHVÁLENÍ (např. § 22 veterinárního zákona).

G. ODEJMUTÍ A ZMĚNA POVOLENÍ (např. § 50, resp. § 51 veterinárního zákona).

H. OPATŘENÍ po veterinární kontrole při příchodu na místo určení

§ 30 odst. 2 veterinárního zákona – o umístění zvířat v karanténě nebo o jejich poražení či utracení, anebo o neškodném odstranění živočišných produktů.

CH. OPATŘENÍ po provedení pohraniční veterinární kontroly - § 33 a § 35 veterinárního zákona, nebo postup dle čl. 65 až 72 nařízení (EU) 2017/625.

I. PODNĚT NA ZRUŠENÍ NEBO POZASTAVENÍ ŽIVNOSTI

§ 58 odst. 2 písm. a) živnostenského zákona.

J. PODNĚT

§ 42 správního řádu, – povinnost přijímání podnětů k zahájení řízení, resp. právo jiného správního orgánu podat podnět k zahájení řízení z moci úřední.

L. ZVLÁŠTNÍ OPATŘENÍ

§ 25 odst. 3 plemenářského zákona.

M. NÁPRAVNÁ OPATŘENÍ

§ 24 odst. 6 písm. c) plemenářského zákona.

N. TRESTNÍ OZNÁMENÍ – ve všech případech, kdy vznikne podezření ze spáchání trestného činu § 8 zákona trestního řádu.

Právo provozovatele na odvolání

V souladu s § 13 zákona o kontrole může kontrolovaná osoba proti protokolu podat písemné a zdůvodněné námitky.

V souladu se správním řádem má každá kontrolovaná osoba právo na odvolání proti rozhodnutí a o tomto svém právu je vždy kontrolními pracovníky informována.

8. Školení pracovníků provádějících úřední kontroly

Viz bod X. Školení pracovníků provádějících úřední kontroly – obecně – SVS, ČPI.

9. Dokumentované postupy

SVS

SVS se při své kontrolní činnosti řídí zejména veterinárním zákonem, zákonem o potravinách, zákonem na ochranu zvířat proti týrání, plemenářským, zákonem o kontrole, správním řádem, zákonem o odpovědnosti za přestupky a přímo použitelnými předpisy EU.

Postupy úředních kontrol v oblasti péče o dobré životní podmínky zvířat jsou ujednoceny a zdokumentovány v rámci celé ČR formou metodických návodů SVS a dalších podpůrných pracovních dokumentů a metodických doporučení (výstupy z odborných vzdělávacích aktivit).

Další podpůrné dokumenty metodického charakteru jsou k dispozici na portálu SVS rozděleny podle jednotlivých tematických oblastí a pravidelně aktualizovány.

Pro více informací – viz *bod XI. Dokumentované postupy – obecně – SVS a bod XIII. Úřední kontroly zvířat a zboží vstupujících do EU a vyvážených z EU – obecně – SVS.*

ČPI

ČPI se při své kontrolní činnosti řídí plemenářským zákonem, zákonem o kontrole a správním řádem v souladu s přímo použitelnými předpisy EU. Svá práva a povinnosti musí vykonávat v případech, v mezích a způsobem stanoveným uvedenými zákony.

Postup při výkonu kontroly, vztahy mezi kontrolními orgány a kontrolovanými právníky nebo fyzickými osobami stanovují Pravidla kontrolní činnosti ČPI. Určení zaměstnanců ČPI jsou v řízení podle správního řádu oprávněnými úředními osobami.

ČPI má pro provádění úředních kontrol a jejich vyhodnocování dostatečný počet kvalifikovaných zaměstnanců, absolventů středoškolského a vysokoškolského studia, s příslušným odborným zaměřením a s praxí v oblasti plemenářské práce.

Interní předpisy a metodiky kontrol:

Opatření Inspekce k zajištění efektivnosti kontrol jsou stanovena dlouhodobě vlastními interními předpisy, zejména Organizačním řádem, Pracovním řádem a Pravidly kontrolní činnosti, který vychází z obecně platných právních předpisů, a který určuje detailně postup kontrolujícího inspektora v jednotlivých fázích kontroly.

Na Pravidla kontrolní činnosti navazují interní metodické pokyny ke kontrolám jednotlivých druhů zvířat nebo oblastí uvedených v plemenářském zákoně a jeho prováděcích předpisech. Metodické pokyny řeší detailně postupy při kontrole jednotlivých kontrolních bodů a řešení možných nedostatků.

Odpovídající pravomoci k provádění úředních kontrol a k přijímání opatření má ČPI stanoveny přímo v plemenářském zákoně, obecně pak v zákoně o kontrole. Pro provádění kontroly označování a evidence hospodářských zvířat jsou tyto pravomoci dostatečné.

Kontrola se u chovatele vždy zahajuje v souladu se zákonem o kontrole. Kontrolované osobě je doručeno Pověření ke kontrole se stručným popisem zaměření kontroly a poučením o právech a povinnostech kontrolované osoby nebo předložen služební průkaz. Z každé kontroly je vyhotovena zpráva o kontrole ve formě jednotného protokolu podle druhu kontroly. Kontrolované osobě je kontrolní protokol předán na místě nebo je jí doručen doporučeným dopisem nebo odeslán do datové schránky. Údaje z kontroly ukládá následně inspektor on-line do Integrovaného zemědělského registru pro každé hospodářství.

Pro více informací – viz *bod XI. Dokumentované postupy obecně – ČPI.*

Opatření a zvláštní opatření:

Pokud je při kontrole zjištěno nedodržení předpisů, ukládá vždy inspektor podle charakteru zjištěných porušení chovateli opatření k odstranění nedostatků a jejich příčin, které vedly k jeho uložení. Na hospodářství s chovem turů ukládá též zvláštní opatření, zákaz přemísťování zvířat, pokud jsou zjištěny nedostatky v označování, popřípadě v průvodních listech skotu nebo evidování zvířete přítomného na hospodářství.

Opatření i zvláštní opatření se ukládají formou rozhodnutí a jejich splnění, respektive odstranění, je nutné následně zkontrolovat. Zvláštní opatření je teprve po této kontrole zrušeno.

Sankce

Sankce (pokuty) jsou ukládány chovatelům v závislosti na míře zavinění a porušení předpisů a nezávisle na uloženém opatření. O uložení sankce rozhoduje vedení inspekce na pravidelné týdenní poradě, při které se podrobně hodnotí zjištěné nedostatky i příčiny, které k nim vedly. Je-li zjištěno porušení zákona, zkoumá se především rozsah zjištěných nedostatků, závažnost, opakování nedostatků z předešlých kontrol a případné zjištěné úmyslné zavinění. Zdrojem podrobných informací o hospodářství, zvířatech a jejich pohybech během života je databáze ústřední evidence, do jejíž jednotlivých modulů má inspekce přístup. Porušení zvláštního opatření nebo nesplnění opatření ve stanoveném termínu je posuzováno jako zvláště závažný přestupek a sankcionováno vždy.

10. Řízení mimořádných situací a krizí / pohotovostní plány

SVS

Rozsah každého plánu:

- plány pro výskyt vybraných nebezpečných nákaz zvířat;
- plány pro činnost při jiných mimořádných událostech (krizových situacích);
- rozsah plánů vyplývá a je v souladu s platnou legislativou ČR a EU;
- minimální rozsah a kritéria pohotovostních plánů jsou dány platnou legislativou EU - nařízením (EU) 2016/429 o nákazách zvířat, nařízením (ES) 999/2001 o stanovení pravidel pro prevenci, tlumení a eradikaci některých přenosných spongiformních encefalopatií a legislativou ČR – veterinárním zákonem, zákonem o IZS - orgány veterinární správy jsou zařazeny mezi ostatní složky IZS a poskytují plánovanou pomoc na vyžádání v případě vzniku mimořádné události (krizovém stavu), tato pomoc je poskytována v souladu s plány, které mají orgány veterinární správy zpracovány (viz odrážka 2 tohoto článku).

Uspořádání pro rozšiřování a školení pro zajištění efektivní implementace včetně provádění simulace:

- SVS je zapojena do systému RASFF;
- ve Věstníku MZe jsou publikovány zásady pro vypracování pohotovostních plánů chovatelů pro případ vzniku nebezpečných nákaz hospodářských zvířat u chovatelů, kteří jako podnikatelé chovají tato zvířata pro účely podnikání (§ 5 veterinárního zákona);
- jsou vypracovány a pravidelně aktualizovány mapové podklady s údaji o nákazové situaci v ČR a EU, které jsou přístupné na Portálu SVS;
- podle potřeby jsou prováděny aktualizace pohotovostních plánů (např. nové informace o nákazách, diagnostice, aktualizace legislativy, kontakty na spolupracující orgány a organizace – Integrovaný záchranný systém apod.);
- pro aktualizace jsou využívány zkušenosti z eradikací reálných ohnisk nebezpečných nákaz, výstupy ze cvičení i informace ze zahraničních zdrojů (EU FMD, WOA, školení BTSF), tyto aktualizace jsou zasílány všem KVS;

– 2 x ročně se provádí revize všech textů pohotovostních plánů a jejich příloh;
Pro více informací – viz bod XV. Řízení mimořádných situací a krizí / pohotovostní plány – obecně SVS.

11. Organizace spolupráce a vzájemné pomoci

Viz bod XII. Organizace spolupráce a vzájemné pomoci – obecně – SVS, ČPI.

12. Audity podle čl. 6 nařízení (EU) 2017/625

SVS

Oblast zdraví zvířat spadá do systému kontrol zdraví zvířat, tento systém úředních kontrol je auditován ve frekvenci 5 x v 5 - letém období, tj. každý rok.

Pro více informací – viz bod XIV. Audity podle čl. 6 nařízení (EU) 2017/625 – obecně – SVS, ČPI.

13. Přezkum a revize JIVVPK

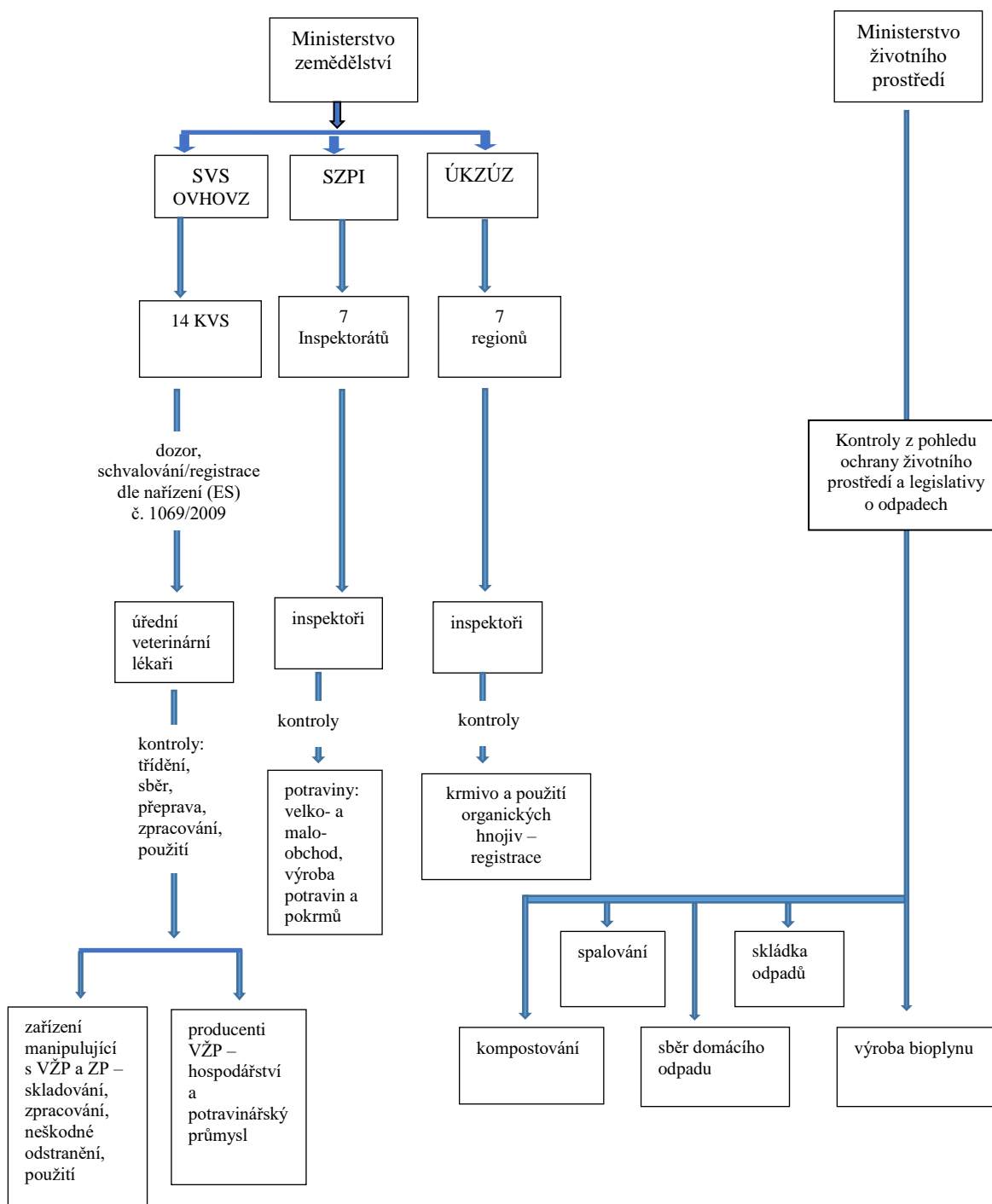
Viz bod XVI. Přezkum a revize JIVVPK – obecně.

14. Používání databází EU a ČR

SVS

EU databáze	IS ČR
ADIS	IS SVS
RASFF	Portál SVS
TRACES NT	Registry MZe
WAHIS	

E. - čl. 1 odst. 2 písm. e) Vedlejší produkty živočišného původu a získané produkty

1. *Strategické cíle*

SVS

Provádění úředních kontrol na všech stupních produkce, zpracování a neškodného odstranění vedlejších živočišných produktů a získaných produktů se zaměřením na:

- správnou kategorizaci vedlejších živočišných produktů (dále jen “VŽP”) a získaných produktů (dále jen “ZP”);
- metody, parametry a postupy zpracování VŽP a ZP;
- parametry a postupy pro neškodné dostranění VŽP a ZP;
- správné použití VŽP a ZP zejména pokud jde o krmné suroviny;
- obchod, import a export VŽP a ZP.

Plánování a výkon kontrol, který je podřízen výsledkům analýzy rizika, kontroly provádět tak, aby byly optimálně využívány lidské a materiální zdroje.

Ve vztahu k podnikům docílit soustavným dozorem v potravinářských podnicích a podnicích, ve kterých jsou zpracovávány VŽP, udržení veterinárních hygienických standardů podle požadavků platné legislativy EU.

Ve vztahu k plnění kontrolních plánů – na úrovních KVS vést a aktualizovat seznamy schválených / registrovaných subjektů pro manipulaci a zpracování VŽP a ZP, které jsou pod veterinárním dozorem.

ÚKZÚZ

Cílem ÚKZÚZ je zajistit ve všech fázích výroby a uvádění krmiv na trh účinný dozor nad řádným užíváním produktů živočišného původu v krmivářském řetězci.

SZPI

SZPI musí zajistit účinný dozor nad problematikou VŽP u PPP v kompetenci SZPI, aby nakládání s VŽP odpovídalo u PPP platným právním předpisům vztahujícími se k tomuto odvětví.

2. *Kategorizace rizik*

SVS

Za nebezpečí při nakládání s VŽP jsou považovány všechny potenciálně škodlivé činitele s ohledem na zdraví lidí a zvířat. Jedná se o možnou přítomnost mikroorganismů, parazitů, reziduí zakázaných látek, organických a anorganických kontaminantů, veterinárních léčiv, příměsí cizích těles a podobně. V závislosti na přítomnosti uvedených činitelů vzniká určitý stupeň rizika s ohledem na zdraví lidí a zvířat, včetně ohrožení životního prostředí.

Riziko pak zahrnuje pravděpodobnost, že se nebezpečí projeví a ovlivní zdraví zvířat nebo lidí anebo ohrozí životní prostředí. Přidělení stupně rizika se odvíjí od identifikace nebezpečí ve vztahu k pravděpodobnosti jeho uplatnění u jednotlivých kontrolovaných subjektů a zpracovatelských procesů.

KVS při své činnosti pravidelně prověřují a posuzují v podnicích, které nakládají s VŽP nebo ZP a dle toho vyhodnocují tato rizika:

- kategorii a druh zpracovávaného materiálu;

- objem a způsob zpracování;
- záznamy provozovatele ve vztahu k dodržování požadavků legislativy týkající se VŽP;
- účel následného použití ZP;
- celkovou úroveň zpracovatelského podniku, dosahované výsledky ZP nebo finálních výrobků, znalost místních specifik provozu a podobně.

Při hodnocení rizika se dále zohledňuje:

- svozová nebo zásobovací oblast (lokální trh, národní trh, intrakomunitární trh, třetí země);
- rizikovitost činnosti (likvidace nebo výroba a další použití);
- cílová skupina použití (technické použití nebo krmiva);
- výsledky laboratorního testování (samokontrola + úřední vzorky);
- výsledky kontrolních zjištění z předešlých kontrol.

Na základě těchto principů stanovují krajské veterinární správy stupně rizika a určují frekvenci kontrol.

ÚKZÚZ

Pro plánování úředních kontrol krmiv se využívá analýza rizika, ve které jsou základními faktory výsledky předchozích kontrol, typ provozu podle prováděné činnosti a velikosti provozu.

Výběr krmiv pro úřední odběr vzorků probíhá podle metodiky cílených kontrol. Při kontrole krmiv s obsahem produktů živočišného původu je zejména ověřován zákaz zkrmování určitých produktů přežvýkavcům a dalším hospodářským zvířatům. Dále je sledován obsah ostatních zakázaných materiálů, nežádoucích látek a je kontrolována jakost i s ohledem na možné falšování.

SZPI

Kontroly jsou plánovány na základě analýzy rizik, která mimo jiné zahrnuje historii dosud provedených kontrol, chování provozovatelů, aktuální poznatky z terénu, obdržené podněty, stížnosti a další. Minimální frekvence kontrol je stanovena tak, aby každý provozovatel vyrábějící VŽP, byl kontrolován ze strany SZPI pravidelně a aby frekvence kontrol VŽP odpovídala riziku dopadu na zdraví spotřebitelů. V odůvodněných případech (výsledky předešlých kontrol, kontrola plnění uložených opatření, podané podněty a stížnosti) lze přistoupit ke zvýšení minimální frekvence kontrol.

Kontroly zaměřené na VŽP jsou vykonávány v rámci pravidelných plánovaných komplexních kontrol PPP dle postupů upravených ve vnitřním předpise v OS 001/2007 a navazujících metodických dopisech. Součástí komplexních kontrol SZPI u PPP je kontrola sběru, shromažďování a odvozu VŽP.

Komplexní kontroly jsou plánovány, kontroly VŽP jako jejich fakultativní součást nejsou konkrétně plánovány, ale jsou prováděny na základě analýzy rizika a to zejména:

- v provozovnách obchodních řetězců;
- v maloobchodních provozovnách, kdy je při kontrole zjištěn výskyt většího množství závadných u potravin živočišného původu (prošlé nebo zapáchající potraviny, nedodržení podmínek úchovy apod.);

- u výrobců, kteří potraviny živočišného původu ve větší míře zpracovávají;
- v provozovnách společného stravování;
- v dalších případech, kdy je taková kontrola žádoucí.

Součástí kontroly není odběr vzorku.

3. *Určení příslušného orgánů*

MZe

Kompetence MZe v oblasti VŽP vyplývá z veterinárního zákona a souvisí s vydáváním prováděcích vyhlášek.

SVS

Úkoly plynoucí ze svěřené působnosti (§ 48 a § 49 veterinárního zákona) plní SVS zejména těmito prostředky:

- a) výkonem státního veterinárního dozoru;
- b) vydáváním závazných pokynů k odstranění zjištěných nedostatků;
- c) nařizováním mimořádných veterinárních opatření;
- d) vydáváním závazných posudků pro stavební řízení, ohlášení stavby a pro kolaudační souhlas;
- e) vystavováním veterinárních osvědčení;
- f) prováděním prohlídky jatečných zvířat a masa a vyšetřováním ostatních živočišných produktů;
- g) udělováním povolení k výkonu některých diagnostických a asanačních činností;
- h) schvalováním a registrováním podniků, závodů a jiných zařízení, které se podílejí na uvádění zvířat a živočišných produktů do oběhu, na jejich přepravě a obchodování s nimi;
- i) schvalováním a registrací všech osob a provozů podléhajících schválení/registraci dle nařízení (ES) č. 1069/2009;
- i) ukládáním pokut za přestupky na úseku veterinární péče.

Pokud nejde o oprávnění, která veterinární zákon svěřuje pouze ÚVS vykonává je v souladu se svou působností také KVS, to platí i naopak.

Dvě sekce jsou součástí ÚVS – sekce veterinární a sekce ekonomicko-správní, tyto jsou řízeny řediteli sekcí.

Sekce veterinární ÚVS: následující odbory jsou klíčové pro kontrolu VŽP a ZP:

- *Odbor veterinární hygieny a ochrany veřejného zdraví* - připravuje a zpracovává návrhy koncepcí péče o zdravotní nezávadnost živočišných produktů a krmiv a koncepcí na ochranu životního prostředí související s chovem hospodářských zvířat a výrobou živočišných produktů a s veterinární asanací, pod kterou spadá celá problematika VŽP a ZP. Organizuje, řídí a kontroluje výkon státního veterinárního dozoru na úseku zabezpečování zdravotní nezávadnosti živočišných produktů a krmiv a veterinární asanace. Taktéž vydává nálezy, posudky a osvědčení. Zpracovává a koordinuje Plán úředních kontrol reziduí farmakologicky účinných látek, pesticidů a kontaminujících látek v potravinovém řetězci. Koordinuje veterinární hygienický dozor nad nakládáním s živočišnými produkty, VŽP a krmivy. Připravuje podklady pro vytváření metodiky

kontrol a vyhodnocování jejich plánů. Aktivně se podílí na činnosti v orgánech EU, spolupracuje s ostatními ústředními správními orgány, podílí se na přípravě návrhů právních předpisů v oblasti veterinární hygieny a ochrany veřejného zdraví a je kontaktním místem SVS v Systému rychlého varování pro potraviny a krmiva (dále jen „RASFF“) a v Systému správní pomoci a spolupráce (dále jen „AAC“). Spolupracuje na vypracovávání odborných stanovisek k odvoláním proti rozhodnutím krajských veterinárních správ.

- *Odbor ochrany zdraví a pohody zvířat* – připravuje a zpracovává návrhy koncepce ochrany zdraví zvířat před nákazami a jinými onemocněními zvířat, organizuje, řídí a kontroluje výkon státního veterinárního dozoru na úseku ochrany zdraví zvířat včetně nemocí přenosných ze zvířat na člověka a dále na úseku péče o pohodu zvířat a ochrany zvířat proti týrání. Koordinuje výkon veterinární laboratorní diagnostiky na úseku ochrany zdraví zvířat a veterinární hygieny. Aktivně se podílí na činnosti v orgánech EU, mj. Mezinárodní organizace pro zdraví zvířat (dále jen „WOAH“), Organizace OSN pro výživu a zemědělství (dále jen „FAO“). Spolupracuje s odbornými útvary MZe, MZ, MŽP a ostatními dozorovými orgány.
- *Odbor vnějších vztahů a kontroly dovozu a vývozu* – organizuje, řídí a kontroluje výkon státního veterinárního dozoru na úseku dovozů zvířat, ostatního veterinárního zboží a produktů živočišného původu ze třetích zemí. Vlastní pohraniční veterinární kontrolu provádí při vstupu kontrolovaného veterinárního zboží do ČR PVS letiště Praha-Ruzyně, která je součástí MěVS. Účelem prováděných kontrol je zajistit ochranu území ČR a ostatních členských států EU před zavlečením nákaz zvířat a nemocí přenosných ze zvířat na člověka a před dovozem zdravotně závadných živočišných produktů a krmiv ze zahraničí. Součástí řízení dovozních kontrol je každoroční zpracování a koordinace plánu monitorování určeného pro PVS letiště Praha-Ruzyně a průběžná aktualizace metodických pokynů souvisejících s prováděním pohraniční veterinární kontroly. Odbor dále sleduje právní normy vydávané orgány EU týkající se podmínek dovozu (vzory veterinárních osvědčení), seznamů schválených třetích zemí a schválených závodů a v souladu s nimi aktualizuje informace uveřejňované na webových stránkách SVS. Odbor dále dojednává veterinární podmínky pro vývoz veterinárního zboží z ČR do třetích zemí, připravuje veterinární osvědčení a vzory a bilaterálně schválených certifikátů zveřejňuje pro potřeby vývozců na webových stránkách SVS. Odbor se také aktivně podílí na jednáních v orgánech EU týkajících se problematiky dovozu a vývozu veterinárního zboží a přípravy smluv mezi EK a třetími zeměmi, spolupracuje s ústředními správními orgány řady zemí, taktéž se podílí na přípravě návrhů právních předpisů v oblasti dovozu a vývozu.

Ústřednímu řediteli SVS navíc přímo podléhá:

- *Odbor kancelář ústředního ředitele;*
- *Odbor interního auditu a kontroly* – zajišťuje provádění kontrol dodržování právních předpisů mj. na úseku veterinárním, zpracovává a vyřizuje podání občanů označovaných jako stížnosti, v určených oblastech provádí v rámci celé organizační struktury stanovené audity.
- *Odbor personální* – zajišťuje veškerou personální a platovou agendu.

Sekce ekonomicko-správní ÚVS má tři odbory a jedno oddělení:

- *Odbor legislativní a právní;*
- *Odbor ekonomický;*
- *Odbor informatiky;*
- *Oddělení hospodářské správy.*

Regionální úroveň:

KVS je řízena ředitelem KVS. Kompetence KVS jsou stanoveny § 49 veterinárního zákona.

KVS se člení na:

- *oddělení útvar ředitele KVS;*
- *odbor/oddělení ochrany zdraví a pohody zvířat;*
- *odbor/oddělení veterinární hygieny a ochrany veřejného zdraví;*
- *oddělení ekonomické/oddělení ekonomicko-správní/oddělení právně-správní;*
- *MěVS v Praze SVS oddělení ochrany zvířat a pohraniční veterinární kontroly (PVK letiště Praha-Ruzyně).*

Působnost organizačních útvarů KVS je částí působnosti SVS, která je podle veterinárního zákona vykonávána na prvním stupni státní správy v oblasti veterinární péče a ve stanovených územních obvodech (krajích a hlavním městě Praze).

ÚKZÚZ

Podle zákona o ÚKZÚZ je ÚKZÚZ odpovědný za úřední kontrolu krmiv.

Metodické vedení kontrol a centrální plánování zajišťuje Oddělení krmiv, vlastní výkon úředních kontrol mají na starost pracovníci jednotlivých regionálních oddělení Odboru kontroly zemědělských vstupů.

K analýze odebraných úředních vzorků krmiv využívá ÚKZÚZ vlastní laboratoře, mikroskopické stanovení živočišných tkání v krmivech zajišťuje smluvní laboratoř SVÚ Jihlava, NRL pro živočišné bílkoviny v krmivech.

SZPI

Kompetence SZPI ke kontrolám VŽP je obecně stanovena v zákoně o potravinách. SZPI je zodpovědná za kontroly legislativních požadavků pro VŽP ve všech typech potravinářských podniků, ve kterých vykonává dozor dle § 16 zákona o potravinách – tj. ve výrobě potravin neživočišného původu v situaci, kdy jsou při výrobě používány suroviny živočišného původu, v maloobchodní síti a v zařízeních společného stravování. Kompetence SZPI ke kontrole VŽP (v rozsahu své působnosti) jsou nastaveny tak, že vzhledem k jasnému členění nařízení (ES) č. 1069/2009 o hygienických pravidlech pro vedlejší produkty živočišného původu a získané produkty, které nejsou určeny k lidské spotřebě, a o zrušení nařízení (ES) č. 1774/2002 (nařízení o vedlejších produktech živočišného původu), (dále jen „nařízení (ES) o VŽP“) nedochází k překrývání činnosti dozorových orgánů při kontrole VŽP, tedy nedochází k případům, u kterých by mohlo docházet k nejasnostem ve věcné příslušnosti. Inspektoři SZPI kontrolují u vybraných výrobců a prodejců potravin, zda se v provozovně vyskytují VŽP uvedené v čl. 10 nařízení (ES) o VŽP, tj. materiál kategorie 3, který tvoří VŽP vznikající při výrobě produktů

určených pro lidskou spotřebu (např. odpad při výrobě studené kuchyně), jako např. odřezky masných a mléčných výrobků při zpracování potravin v rámci maloobchodní činnosti v provozovnách maloobchodu, dále odpad ze stravovacích zařízení v provozovnách společného stravování. Ustanovení umožňující SZPI provádět kontroly VŽP je § 3 odst. 2 písm. m) zákona o SZPI, ve znění pozdějších předpisů: SZPI kontroluje nakládání s vedlejšími produkty živočišného původu v rozsahu stanoveném nařízením (ES) o VŽP v mezích své působnosti podle zákona upravujícího potraviny. Výsledky kontrol VŽP, které dozorové orgány uskuteční v předchozím roce, jsou součástí Výroční zprávy z úředních kontrol ČR.

Rozdělení úkolů na centrální a krajské úrovni SZPI u VŽP – kontrolu VŽP tvoří a řídí ústřední inspektorát v Brně a vlastní kontrolu VŽP provádějí jemu podřízené inspektoráty mající územní působnost pro tyto kraje (dále jen "inspektoráty") a toto sídlo:

- a) Středočeský a Hlavní město Prahu se sídlem v Praze;
- b) Jihočeský a Vysočina se sídlem v Táboře;
- c) Plzeňský a Karlovarský se sídlem v Plzni;
- d) Ústecký a Liberecký se sídlem v Ústí nad Labem;
- e) Královéhradecký a Pardubický se sídlem v Hradci Králové;
- f) Jihomoravský a Zlínský se sídlem v Brně;
- g) Olomoucký a Moravskoslezský se sídlem v Olomouci.

Kontrolu VŽP mohou provádět všichni inspektoři SZPI.

SZPI nevyužívá pro kontrolu VŽP žádné laboratoře.

Pro více informací – viz *bod I. Určení příslušných orgánů – obecně a bod II. Lidské zdroje – obecně a bod V. Úřední laboratoře a Národní referenční laboratoře – obecně – SZPI.*

4. Přenesení úkolů na pověřené subjekty

SVS v oblasti vedlejších produktů živočišného původu a získaných produktů nepřenesla žádné úkoly na jiné subjekty či osoby.

Dále – viz *bod IV. Přenesení úkolů na pověřené subjekty – obecně.*

5. Organizace a řízení úředních kontrol

SVS

ÚVS vykonává působnost na celém území ČR:

- metodicky řídí provádění úředních kontrol (zejména veterinární dozor, inspekci a audity) u PPP prostřednictvím metodických návodů. Metodické návody SVS a ostatní vnitřní předpisy, stejně jako veškeré další řízené interní dokumenty SVS jsou přístupné všem zaměstnancům v příslušné registratuře elektronického systému spisové služby (e-spisu), včetně Plánu úředních kontrol reziduí farmakologicky účinných látek, pesticidů a kontaminujících látek v potravinovém řetězci;
- pořádá pravidelné porady jednotlivých odborů;
- organizuje odborná školení a vzdělávací akce;
- provádí metodické kontroly podřízených organizací;
- pravidelně vyhodnocuje výsledky úředních kontrol prostřednictvím informací z datového skladu IS SVS a na základě tohoto hodnocení provádí cílené kontroly výkonu veterinárního dozoru;

- koordinuje realizaci Plánu úředních kontrol reziduí farmakologicky účinných látek, pesticidů a kontaminujících látek v potravinovém řetězci;
- koordinuje laboratorní diagnostiku v 3 SVÚ a ÚSKVBL;
- provádí na základě dlouhodobého 5 - letého plánu a ročních programů interní auditu systému úředních kontrol na jednotlivých KVS podle čl. 6 nařízení (EU) 2017/625, jejichž součástí jsou i kontroly na místě přímého výkonu úředních kontrol v dozorovaných subjektech.

KVS

- v souladu s legislativními požadavky a metodickými návody SVS vypracovávají plány úředních kontrol;
- sestavují jednoletý, tříletý popřípadě pětiletý plán auditů určených potravinářských podniků, sestavují auditorské týmy a řídí realizaci těchto auditů;
- odebírá vzorky v rámci monitoringu v rozsahu stanoveném SVS;
- provádí úřední kontroly spočívající zejména ve veterinárním dozoru, inspekci a auditech;
- provádí v dvoustupňovém režimu kontroly výkonu vlastního veterinárního dozoru – provádí metodické kontroly inspektorů a jejich činnosti.

Hlavním cílem JIVVPK je zajistit vysokou úroveň ochrany lidského zdraví v celém potravinovém řetězci počínaje zemědělskou prvovýrobou přes zpracování, přepravu, skladování a prodej živočišných produktů. Jedná se o rozsáhlou kontrolní činnost všech oblastí, které vymezuje především nařízení (EU) 2017/625.

Audity určených zpracovatelských podniků se provádějí podle předem stanovených plánů KVS na základě analýzy rizika. Všichni vedoucí auditorských týmů jsou proškoleni. Audity jsou prováděny podle předem SVS schválené metodiky Metodický návod SVS pro provádění auditů potravinářských podniků podle nařízení (EU) 2017/625, včetně vyhodnocení a závěrů auditů. Audity jsou zpravidla prováděny u podniků s velkou kapacitou výroby a podniků zacházejících s produkty s vyšším rizikem 1x ročně, u ostatních 1x za tři roky. V odůvodněných případech může být cyklus prodloužen až na 5 let, frekvence může být v souladu s metodikou upravena na základě výsledků předchozího auditu.

Podávání zpráv a komunikační kanály

Odborný IS SVS (dále jen „OIS SVS“) je legislativně vymezen ve vyhlášce č. 329/2003 Sb. Do OIS SVS jsou zapracovány registry, katalogy a data (mj. údaje o dovozech živočišných produktů, podléhajících kontrole na pohraniční veterinární stanici, evidence zjišťovaných závad jejich řešení, evidence odběrů indikovaných vzorků a výsledků jejich vyšetření, evidence správních řízení, evidence vyšetření na BSE, evidence likvidování specifikovaného rizikového materiálu, evidence mezikrajových přesunů vybraných živočišných komodit (vazba na evropský veterinární informační systém TRACES NT). OIS SVS je mj. určen pro evidenci a předávání informací o úředních kontrolách. Data z OIS SVS o výsledcích výkonu státního veterinárního dozoru jsou pravidelně agregována do celorepublikových databází, z nichž jsou připravovány výstupy pro potřeby vedení SVS i MZe. Data pro veřejnost jsou publikována na webových stránkách SVS a na portále eAgri.

Neveřejné části webových stránek SVS (tzv. Portál SVS) spolu se systémem elektronické spisové služby tvoří hlavní podpůrné aplikace pro výkon státního veterinárního dozoru.

Metodické návody SVS jsou vedeny v režimu řízených dokumentů a jsou pravidelně aktualizovány dle potřeb a požadavků národní nebo evropské legislativy či na základě nových poznatků. Všechny platné metodické návody SVS i další řízené interní dokumenty SVS jsou k dispozici trvale a všem zaměstnancům SVS v elektronickém systému spisové služby.

Odbor veterinární hygieny a ochrany veřejného zdraví SVS používá také vnitřní systém varovných hlášení tzv. vnitřní alert, kterým jsou zasílány informace o zjištění zdravotně závadných surovin, potravin nebo krmiv na území ČR. Systém je založen na vkládání stručné informace o nebezpečí, identifikaci suroviny, potraviny, případně krmiva, dále identifikaci výrobce/osoby, která uvádí potravinu na trh a způsobu řešení nebezpečí do jednotného formuláře a rozeslání této informace na odbor veterinární hygieny a ochrany veřejného zdraví SVS, tak všem KVS pomocí e-mailových zpráv.

Proces ověřování

Ředitel odboru interního auditu a kontroly podléhá ústřednímu řediteli SVS. Náplní tohoto odboru je provádění interního auditu KVS a spolupráce při auditu SVS prováděného externí autoritou a současně provádění interních kontrol činnosti pracovníků KVS, SVÚ a ÚSKVBL.

Odborní pracovníci odboru veterinární hygieny a ochrany veřejného zdraví provádějí kontrolu činnosti odborných pracovníků KVS na svěřeném úseku (červené maso, bílé maso, mléko, ryby, vejce a vaječné výrobky, med, zvěřina a jiné živočišné produkty, krmiva, VŽP a ZP).

Pro více informací – viz *bod III. Organizace a řízení úředních kontrol – obecně – SVS, bod V. Úřední laboratoře a Národní referenční laboratoře – SVS.*

SZPI

SZPI provádí kontroly VŽP podle interní organizační směrnice, v níž jsou zapracovány všechny odpovídající právní předpisy EU i předpisy národní. SZPI má vnitřním předpisem stanovenou pravidelnou kontrolu VŽP u PPP. Kontroly zaměřené na VŽP jsou vykonávány v rámci pravidelných plánovaných komplexních kontrol PPP. Provádí se na základě analýzy rizika a to zejména:

- v provozovnách obchodních řetězců;
- v maloobchodních provozovnách, kdy je při kontrole zjištěn výskyt většího množství závadných potravin živočišného původu (prošlé nebo zapáchající potraviny, nedodržení podmínek úchovy apod.);
- u výrobců, kteří potraviny živočišného původu ve větší míře zpracovávají;
- v provozovnách společného stravování;
- v dalších případech, kdy je taková kontrola žádoucí.

Inspektoři zkontrolují, zda se v provozovně mohou vyskytovat nebo vyskytují vedlejší produkty živočišného původu, zejména se zaměří na:

- zbytky surovin určených pro výrobu potravin, jako např. odřezky masných a mléčných výrobků a zbytky vzniklé při zpracování potravin v rámci maloobchodní činnosti v provozovnách maloobchodu;
- materiál, který tvoří zmetkové potraviny živočišného původu, nebo zmetkové potraviny obsahující produkty živočišného původu, které nejsou již dále určeny pro lidskou spotřebu;
- materiál, který tvoří skořápky, rozbitá vejce a vedlejší produkty z porušených vajec.

Součástí komplexních kontrol SZPI u PPP je kontrola sběru, shromažďování a odvozu vedlejších produktů živočišného původu. U kontrol VŽP v kompetenci SZPI je o nevyhovujících zjištěních informována SVS, která situaci řeší u výrobce. Postupy pro kontrolu VŽP jsou upraveny ve vnitřním předpise OS 001/2007 „Postup při provádění komplexních kontrol u provozovatelů potravinářských podniků“. OS stanovuje postupy při provádění komplexních kontrol zaměřených zejména na dodržování základních hygienických požadavků a dalších základních požadavků nezbytných pro zajištění bezpečnosti potravin (např. sledovatelnost) u všech PPP a zároveň postupy pro stanovení frekvence komplexních kontrol potravinářských provozoven. V navazujícím Metodickém dopisu „Postup při kontrole sběru, shromažďování a odvozu vedlejších produktů živočišného původu v provozovnách potravinářských podniků“ se stanovují konkrétní postupy při kontrole sběru, shromažďování a odvozu vedlejších produktů živočišného původu v provozovnách potravinářských podniků a postup při kontrole likvidace ostatních potravinářských odpadů.

6. *Kontrolní systémy a koordinační činnosti*

SVS

Víceletý plán kontrol SVS pro oblast neškodného odstraňování a dalšího zpracování VŽP vychází z kontrolních plánů KVS, u nichž je frekvence kontrol dozorovaných jednotek určena zejména objemem výroby, cílovou skupinou spotřebitelů, rizikovostí výroby, údržností výrobku a náročností na výrobní a skladovací podmínky. V případě VŽP zejména s ohledem na druh a kategorii zpracovávaného materiálu, objem zpracovávaného množství, účel následného použití zpracovaných produktů, celkovou úroveň zpracovatelského podniku, dosahované výsledky u odebíraných vzorků, znalost místních specifik provozu a podobně.

Veterinární kontrola (dozor) za stálé přítomnosti veterinárního pracovníka je prováděna na všech jatečných provozech, v asanačních podnicích a v některých velkých mlékárenských provozech.

Plánovaná doporučená frekvence veterinárních kontrol v jednotkách pod veterinárním dozorem je uvedena v tabulce níže. Jednotlivé KVS si tuto frekvenci mohou v jednotlivých konkrétních případech upravit v souladu s Metodickým návodem SVS č. 3/2021 o evidenci schválených a registrovaných zařízení manipulujících s vedlejšími živočišnými produkty nebo získanými produkty v Registru subjektů v OIS SVS a podmínky úpravy základní frekvence úředních kontrol v nich. Tento metodický návod rámcově popisuje postup, jak má být analyzováno riziko a za jakých podmínek lze zvýšit, případně snížit doporučenou (dříve

minimální) frekvenci kontrol. Doporučená frekvence veterinárních kontrol může být kdykoli upravována na základě analýzy rizika i v průběhu roku.

Plánovaná doporučená frekvence veterinárních kontrol podle jednotlivých typů provozů zpracovávajících VŽP a ZP

SEKCE I. – schválená zařízení dle článku 24 odst. 1 (h) a (i) nařízení (ES) č. 1069/2009	
Sklady VŽP a závody na přechodnou manipulaci s VŽP – překladiště	2x ročně
Sklady VŽP – kadávery zájmových zvířat	1x ročně
Zařízení na přechodnou manipulaci (sběr, svoz) s kuchyňskými odpady z mezinárodní dopravy	1x ročně
SEKCE II. – schválená zařízení dle článku 24 odst. 1 (j) nařízení (ES) č. 1069/2009	
Sklady ZP	1× ročně
SEKCE III. – schválená zařízení dle článku 24 odst. 1 (b), (c) a (d) nařízení (ES) č. 1069/2009	
Spalovny, spoluspalovny, a spalovny na energetické účely (jiné než krematoria zájmových zvířat nebo spalovny na hospodářstvích nebo v potravinářských podnicích)	1x za 2 roky
Spalovny VŽP (krematoria zájmových zvířat nebo spalovny na hospodářstvích nebo v potravinářských podnicích)	1× ročně
SEKCE IV. – schválená zařízení dle článku 24 odst. 1 (a) nařízení (ES) č. 1069/2009	
Zpracovatelské závody (asanační podniky se svozovou oblastí)	4× ročně
Zpracovatelské závody (jiné než asanační podniky)	2× ročně
SEKCE V. – registrovaná zařízení dle článku 23 nařízení (ES) č. 1069/2009	
Tukové závody – Oleochemie (výroba bionafty, glycerinu, tukových derivátů)	1× ročně
SEKCE VI. a VII. – schválená zařízení dle článku 24 odst. 1 (g) nařízení (ES) č. 1069/2009	
Bioplynové stanice vybaveny pasterizačně/hygienickou jednotkou a kompostárny zpracovávající jiné VŽP než ty, které lze aplikovat na půdu bez předešlého zpracování (článek 13 písm. (f))	1× ročně
Bioplynové stanice a kompostárny bez pasterizačně/hygienické jednotky a kompostárny zpracovávající pouze VŽP, které lze bez předešlého zpracování aplikovat na půdu (článek 13 písm. (f))	1x za 3 roky
SEKCE IX. – registrovaná zařízení dle článku 23 nařízení (ES) č. 1069/2009 – mimo krmiva	
Zpracování syrových kůží, kožešina koček – koželužny	1× ročně
Zpracování kostí, vlny, srsti, štetin, peří, kopyt, paznehtů, rohů a mléka (mimo krmivový řetězec a organická hnojiva)	1× ročně
Zpracovny loveckých trofejí – preparace (taxidermie)	1× ročně
Zpracovny včelařských VŽP – pro využití v rámci včelařství nebo technické účely (např. výrobci mezistěn nebo svíček a podobně)	1x ročně

Zpracovny krve a séra, včetně koňského (pro diagnostické a laboratorní účely – mimo krmivový řetězec)	1× ročně
Zpracovny želatiny, kolagenu a jiných ZP (mimo krmivový řetězec – například fotografická želatina)	1x ročně
SEKCE X. – registrovaní uživatelé VŽP a ZP dle článku 23 nařízení (ES) č. 1069/2009	
Registrovaní uživatelé VŽP/ZP k diagnostickým, výzkumným, vzdělávacím nebo výstavním účelům – výjimka dle článku 17 nařízení (ES) č. 1069/2009	1x za 3 roky
Registrovaní uživatelé VŽP/ZP ke zvláštním krmným účelům – výjimka dle článku 18 nařízení (ES) č. 1069/2009	1x ročně
SEKCE XI. – registrovaná zařízení dle článku 23 nařízení (ES) č. 1069/2009	
Sběrná střediska VŽP	1× ročně
SEKCE XII. – schválená zařízení dle článku 24 odst. 1 (f) nařízení (ES) č. 1069/2009	
Výrobci organických hnojiv nebo pomocných půdních látek z VŽP/ZP (bez použití MKM kat. 2 nebo PAP)	1x ročně
Výrobci organických hnojiv nebo pomocných půdních látek za použití MKM kat. 2 nebo PAP	2x ročně
SEKCE XIII. – ostatní registrovaná zařízení dle článku 23 nařízení (ES) č. 1069/2009	
Přepravci VŽP – kadávery zájmových zvířat	1x ročně
Přepravci VŽP/ZP	1x za 2 roky
Farmaceutické, diagnostické, zdravotnické a kosmetické zpracování VŽP/ZP	1× za 2 roky
Zpracovatelé nedostatečně tepelně ošetřeného mléka určeného ke krmení hospodářských zvířat na území ČR	1x ročně
Výrobny krmiv pro hospodářská zvířata (VKS) používající zpracovanou živočišnou bílkovinu, včetně rybí moučky, nebo krevní výrobky (patří sem i VKS produkující rybí návnady (boilies) nebo lojové koule pro ptáky)	1× ročně
Zprostředkovatelé obchodu nebo spediční firmy pro export/import VŽP/ZP	Dle vyhodnocení KVS
OSTATNÍ	
Hřbitovy pro zvířata	1x za 2 roky
Hospodářství s povolením pro zkrmování krmných surovin z nedostatečně tepelně ošetřeného mléka	Dle vyhodnocení KVS
Prodejny nativních krmiv (BARF nebo mražené hlodavce)	Dle vyhodnocení KVS
Jiná činnost neuvedená výše	1x ročně

Oblast vedlejších živočišných produktů

Přímo použitelné předpisy ES ukládají provádět ve stanovených intervalech úřední kontroly přiměřené okolnostem v zařízeních schválených v souladu s příslušnými předpisy. Dochází tak k ověřování, zda jsou plněny požadavky stanovené pro danou činnost subjektu. Frekvence kontrol by měla být stanovena s ohledem na velikost zařízení, druhu zpracovávaných materiálů a povahy následných produktů při celkovém zhodnocení rizika v návaznosti na kritické kontrolní body v průběhu zpracování.

Za nebezpečí při nakládání s vedlejšími živočišnými produkty jsou považovány všechny potenciálně škodlivé činitele s ohledem na zdraví lidí a zvířat. Jedná se o možnou přítomnost mikroorganismů, parazitů, reziduí zakázaných látek, organických a anorganických kontaminantů, veterinárních léčiv příměsí cizích těles a podobně. V závislosti na přítomnosti uvedených činitelů vzniká určitý stupeň rizika s ohledem na zdraví lidí a zvířat. KVS při své činnosti prověřují a posuzují v podnicích, které nakládají s VŽP:

- kategorii a druh zpracovávaného materiálu;
- objem a způsob zpracování;
- záznamy provozovatele ve vztahu k dodržování požadavků legislativy týkající se VŽP;
- účel následného použití zpracovaných produktů;
- celkovou úroveň zpracovatelského podniku;
- dosahované výsledky v odebíraných vzorcích;
- znalost místních specifik provozu a podobně.

V závislosti na zjištěných skutečnostech KVS stanovují stupeň rizika a určují frekvenci kontrol.

Veterinární kontrola je prováděna ve všech provozech, kde se získávají, zpracovávají, ošetřují, balí, skladují, přepravují VŽP nebo ZP v rámci kompetencí vymezených veterinárním zákonem. Jedná se o potravinářské závody, kde VŽP vzniká a o všechny subjekty schvalované a registrované dle nařízení (ES) č. 1069/2009. Seznamy dozorovaných míst jsou uvedeny na webové adrese www.svscr.cz.

Všechny kontroly mají povahu úředních kontrol a jsou dokumentovány v „Protokolech o kontrole“ nebo v závěrečných zprávách z auditů.

Pro kontrolu dovozu (dovoz ze třetích zemí) je na území ČR PVS Praha-Ruzyně. Kontrolní činnost je realizována úředními veterinárními lékaři PVS v souladu s příslušnými právními předpisy EU a podle metodického pokynu vydaného SVS. Výstupem provedené kontroly dokladů, totožnosti a fyzické kontroly je vydání společného zdravotního vstupního dokladu (CHED).

Frekvence kontrol vychází z kategorizace rizika, které je specifikováno v bodu 2. Kategorizace rizik

Sestupně podle rozsahu kontrolní činnosti se používají tyto metody:

Stálý dozor/stálá přítomnost veterinárních pracovníků na jatkách, kde je prováděna prohlídka jatečných zvířat a masa, dále pak ve velkých bourárnách/porcovnách při jatkách, ve velkých mlékárnách a v asanačních podnicích.

Veterinární dozor v ostatních podnicích pod veterinárním dozorem s plánovanou frekvencí veterinárních kontrol, která vychází z míry rizika. Plány kontrol v konkrétních provozech jsou k dispozici v jednotlivých KVS.

Mezikrajské komise odborných veterinárních pracovníků jsou ústředním ředitelem jmenovány příležitostně k řešení specifických problémů v krajích.

Dozor nad TSE v souladu s veterinárním zákonem, formou dodržování stanoveného monitoringu odběru vzorků dle přílohy III nařízení (ES) č. 999/2001 o stanovení pravidel pro prevenci, tlumení a eradikaci některých přenosných spongiformních encefalopatií. Jsou odebírány vzorky u skotu na jatkách a u skotu, ovcí a koz v asanačních podnicích. Zvířata jsou vybírána k testování podle věkové kategorie v souladu s legislativou.

SVS vyhláší dle aktuální potřeby cílené kontrolní akce k ověřování shody s potravinovým a krmivovým právem.

Odběry vzorků k laboratornímu vyšetření jsou prováděny podle předem schválené metodiky SVS (Metodický návod SVS pro odběr vzorků potravin, surovin, krmiv a pitné vody při provádění úředních kontrol za účelem ověřování souladu s právními předpisy o krmivech a potravinách a ustanovení o zdraví zvířat a dobrých životních podmínkách zvířat) nebo v souladu s požadavky legislativy (nařízení Komise (EU) č. 142/2011).

Dokumentovaný postup vzorkování

Při dozorové činnosti jsou odebírány vzorky. Při odběru vzorků postupují všechny KVS v souladu s metodickým návodem SVS č. 6/2014, kde jsou podrobně uvedeny platné ČSN pro odběry vzorků různých komodit. Metodický návod vymezuje jak jednotlivé postupy odběru vzorků a zacházení s nimi, tak i potřebný materiál a pomůcky pro samotný odběr. Úřední vzorky k mikrobiologickému vyšetřování jsou odebírány zpravidla v souladu s nařízením (ES) č. 2073/2005 o mikrobiologických kritériích pro potraviny, ve výjimečných případech i jiných předpisů.

Informace k druhému odbornému stanovisku

Pro více informací – viz *bod VII. Právo na druhé odborné stanovisko – obecně.*

Audity určených zpracovatelských podniků se provádějí podle předem stanovených plánů KVS na základě analýzy rizika. Všichni vedoucí auditorů jsou proškoleni. Audity jsou prováděny podle předem SVS schválené metodiky Metodický návod SVS pro provádění auditů potravinářských podniků podle nařízení (EU) 2017/625, včetně vyhodnocení a závěrů auditů. Audity jsou zpravidla prováděny u podniků s velkou kapacitou výroby a podniků zacházejících s produkty s vyšším rizikem 1x ročně, u ostatních 1x za tři roky. V odůvodněných případech může být cyklus prodloužen až na 5 let, frekvence může být v souladu s metodikou upravena na základě výsledků předchozího auditu.

Orgány veterinárního dozoru provádějí audity určených zpracovatelských podniků. Audity jsou prováděny v jedno až tříletých cyklech podle plánů KVS na základě analýzy rizika. V odůvodněných případech bude možné prodloužit cyklus až na 5 let.

Odbor interního auditu a kontroly, který tvoří oddělení kontroly a oddělení interního auditu, provádí kontroly dodržování právních předpisů na úseku veterinárním, dále např. účetnictví, majetku organizace, vyplácení cestovních náhrad, daňové problematiky, personální agendy

atd. Zpracovává a vyřizuje podání občanů označovaných jako stížnosti. V určených oblastech provádí v rámci celé organizační struktury stanovené audity. Vede agendu řízených dokumentů a všech činností s tím spojených. Kromě toho plní další úkoly plynoucí z rozhodnutí vedení.

Pro více informací – viz *bod XIV. Audity podle čl. 6 nařízení (EU) 2017/625 – obecně.*

Pohraniční veterinární kontrola

Viz bod XIII. Úřední kontroly zvířat a zboží vstupujících do Unie – obecně.

Spolupráce a koordinace

V rámci mezirezortní spolupráce předává SVS informace získané při své činnosti těmto orgánům:

- MZe – centrální evidence zvířat (Integrovaný zemědělský registr – IZR)
- EK – TRACES NT – evidence zásilek v rámci a do třetích zemí (webová aplikace EU)
- EK – hlášení o dovozu zásilek, na něž se vztahují některá ochranná opatření.

Ke společným kontrolám ze strany orgánů veterinární správy a ÚKZÚZ existuje *Dohoda o spolupráci s ÚKZÚZ* stanovující rámec spolupráce mezi ÚKZÚZ a SVS při výkonu úředních kontrol nad zdravotní nezávadností a bezpečností krmiv a krmných surovin a používáním vedlejších živočišných produktů jako hnojiva ze dne 22. 2. 2010.

Dohoda o spolupráci s cílem zajistit:

- dodržování požadavků platných právních předpisů ve vztahu ke zdravotní nezávadnosti a bezpečnosti krmiv a potravin v rozsahu s ohledem na kompetence příslušných orgánů;
- aplikovat nezbytná preventivní opatření u krmiv a krmných surovin a hnojiv, jež mohou představovat vážné riziko pro zdraví lidí a zvířat.

Stěžejní oblasti spolupráce: kontaminace krmiv kokcidioostatiky, mikrobiální kontaminace, kontrola limitovaných kontaminantů, řešení pozitivních nálezů BSE, kontrola používání organických hnojiv na bázi masokostních mouček, porušení jakosti a technologické kázně při výrobě krmiv.

SZPI

Kontroly probíhají v režimu „komplexních kontrol“, „auditů provozovatelů potravinářských podniků“ nebo jako „běžná kontrola“. Při kontrole je ověřeno, zda jsou dodrženy požadavky platných právních předpisů.

Plánování kontrol VŽP je většinou součástí ročních plánů inspektorátů, a to plánů komplexních kontrol a auditů. Tyto plány obsahují PPP v kompetenci daného inspektorátu a další podrobnosti.

7. Dodržování provozních kritérií

SVS

Účinnost a přiměřenost úředních kontrol v oblasti *veterinární hygieny a ochrany veřejného zdraví* je zajištěna ustanoveními veterinárního zákona.

Provádění úředních kontrol se řídí zákonem o kontrole, kde jsou mimo jiné vymezeny povinnosti a oprávnění kontrolních pracovníků.

V případě zjištění porušení povinností stanovených právními předpisy mohou orgány veterinárního dozoru uložit opatření v případě neshody (viz *bod IX. Dodržování provozních kritérií – obecně – SVS, Opatření v případě neshody*).

Pro více informací – viz *bod III. Organizace úředních kontrol – obecně, II. Lidské zdroje – obecně – SVS, bod VI. Vyloučení střetu zájmu – obecně*.

SZPI

Pro kontrolu VŽP nejsou stanovena žádná speciální provozní kritéria. Registrace, schvalování a seznamy provozoven, provozů a provozovatelů VŽP je zcela v kompetenci SVS ČR.

8. Školení pracovníků provádějících úřední kontroly

Viz *bod X Školení pracovníků provádějících úřední kontroly – obecně SVS, SZPI*.

9. Dokumentované postupy

SVS

Postupy kontrol dovozu veterinárního zboží jsou stanoveny v legislativě EU tak, aby kontroly probíhaly stejným způsobem na všech vnějších hranicích EU, a upřesněny v metodickém návodu SVS k provádění pohraniční veterinární kontroly. Postupy se skládají z kontrol dokladů, totožnosti a fyzických kontrol, závěrem kontroly je rozhodnutí o zásilce. Výsledek kontroly je zaznamenáván do elektronického systému TRACES NT a uchováván po dobu nejméně 3 let.

Postupy úředních kontrol v oblasti veterinární hygieny a ochrany veřejného zdraví jsou ujednoceny a zdokumentovány v rámci celé ČR formou metodických návodů SVS.

Pro více informací viz *bod XI. Dokumentované postupy obecně – SVS*.

SZPI

SZPI provádí kontroly VŽP podle interní organizační směrnice, v níž jsou zapracovány všechny odpovídající právní předpisy EU i předpisy národní. Organizační směrnice stanoví i postupy pro případ, že je zjištěn nedostatek, tzn. postupy na ukládání opatření, postupy v případě nesplnění opatření a na ukládání pokut ve správním řízení.

Pro více informací – viz *bod XI. Dokumentované postupy obecně – SZPI*.

10. Řízení mimořádných situací a krizí / pohotovostní plány

Viz *bod XV. Řízení mimořádných situací a krizí (pohotovostní plány) - obecně – SVS*.

11. Organizace spolupráce a vzájemné pomoci

SVS

Spolupráce s celními orgány vyplývá z veterinárního zákona a z „Dohody o vzájemné součinnosti a spolupráci mezi SVS a GRČ“. Spolupráce s Letištěm Václava Havla Praha, kde se nachází PVS Praha-Ruzyně, probíhá na základě „Smlouvy o nájmu nebytových prostor a o spolupráci při zajištění provozu pohraniční veterinární stanice“. Dohody spolupráce s třetími zeměmi jsou uzavírány v rámci EU.

Pokud při úřední kontrole provedené v místě určení zboží nebo při přepravě zboží z jiných členských států zjistí orgány veterinární správy, že zboží není v souladu s krmivovým nebo

potravinovým právem do té míry, že vzniká riziko pro zdraví zvířat, nebo že dochází k vážnému porušení krmivového nebo potravinového práva, neprodleně SVS kontaktuje příslušný orgán členského státu odesláním.

Kontaktním místem RASFF i AAC pro komunikaci s Národním kontaktním místem ČR bylo v rámci orgánů veterinární správy určeno pracoviště ÚVS. SVS vydala Metodický návod SVS „Vnitřní metodický postup přenosu informací – SVS Rapid Alert System for Food and Feed“. Podle tohoto metodického návodu postupují jednotliví členové systému rychlého varování pro potraviny a krmiva v rámci veterinární správy při oznámení výskytu rizikového výrobku Národním kontaktním místem ČR a při oznamování výskytu rizikového výrobku Národnímu kontaktnímu místu ČR. SVS dále vydala Metodický návod SVS – vnitřní přenos informací v rámci systému správní pomoci a spolupráce (AAC). Tento MN má za cíl zajistit jednotný postup členů sítě systému AAC, tedy vybraných pracovníků ÚVS a pracovníků hygienického odboru všech KVS a MěVS.

V případě jiných mimořádných situací (povodně) se orgány veterinární správy zapojují do jejich řešení jako součást IZS (vedlejší složka) a podléhají jeho velení z hlediska využití a koordinace sil (§ 4 zákona o IZR). Základní principy a postupy součinnosti vyplývají z platné krizové legislativy ČR (zejména zákona o IZR, zákona o krizovém řízení). Styčnými místy jsou OPIS IZS, územně příslušné OPIS IZS krajů. Mezi SVS a GŘ HZS je uzavřena smlouva o plánované pomoci na vyžádání.

SVS je rovněž členem sítě SOLVIT, která je pod záštitou MPO ČR a jejíž cílem je řešení problémů nesprávného použití právních předpisů správními orgány uvnitř trhu EU.

SZPI

Spolupráce SZPI a SVS ČR – obecně

Pokud kontrolní činnost vyžaduje spolupráci se SVS, jsou tyto případy řešeny jednotlivě bez uzavření dohody o spolupráci.

12. Audity podle čl. 6 nařízení (EU) 2017/625

SVS

Oblast VŽP a ZP spadá do systému kontrol VŽP a ZP; tento systém úředních kontrol je auditován ve frekvenci 1 x v 5 - letém období, tj. 1x za 5 let.

Pro více informací – viz *bod XIV. Audity podle čl. 6 nařízení (EU) 2017/625 - obecně – SVS.*

13. Přezkum a revize JIVVPK

Viz *bod XVI. Přezkum a revize JIVVPK – obecně – SVS, SZPI.*

14. Používání EU databází

SVS

iRASFF	notifikace RASFF, AAC a FF
EU Pesticides Database	
TRACES NT	
EUR-Lex	

1. *Strategické cíle*

SVS

Zajistit:

- chov hospodářských zvířat v odpovídajících podmínkách – zajištění souladu s požadavky příslušných platných právních předpisů ČR a EU;
- efektivní program dozoru nad různými způsoby chovu hospodářských zvířat a účinné nastavení systému včasného varování na jatkách, které povede k včasnému odhalení problémů souvisejících s podmínkami péče o zvířata a k rychlému přijetí opatření;
- zlepšení systému využívání dostupných indikátorů na dobré životní podmínky zvířat u vybraných oblastí, druhu a kategorií hospodářských zvířat;
- plnění minimálních podmínek přepravy zvířat, včetně dlouhotrvající přepravy, se zaměřením na zajištění podmínek při vývozech do třetích zemí;
- využívání pokusných zvířat v souladu s požadavky legislativy EU;
- soulad s požadavky legislativy EU v oblasti ochrany zvířat při porážení, utrácení a jiných způsobech usmrcování;
- plnění základních požadavků legislativy v oblasti využívání různých skupin zvířat při různých činnostech (chov, drezura, obchod apod.) s cílem předcházet negativním jevům ohledně zdraví a pohody zvířat;
- přípravu revize legislativy EU v oblasti ochrany zvířat během přepravy a ochrany psů a koček
- osvětu s ohledem na činnost a pravomoci kontrolního orgánu, povinnosti samotných chovatelů a odpovědné chování veřejnosti, pokud jde o oblast ochrany zvířat;
- efektivnější postup při zajišťování zvláštních opatření prohloubením spolupráce mezi SVS a ORP;
- plánování a výkon kontrol, který je podřízen výsledkům analýzy rizika, kontroly provádět tak, aby byly optimálně využívány lidské a materiální zdroje.

Operativní cíle SVS:

- chov hospodářských zvířat – zajištění souladu 80 % kontrol s požadavky platných právních předpisů;
- efektivní monitoring výskytu dermatitid polštářků běháků a úrovně mikroklimatu v chovech kuřat na maso – snížení výskytu závažných dermatitid polštářků běháků u kuřat na maso o 2 %;
- v rámci provádění akčního plánu ukončení rutinního krácení ocásků u prasat zajištění účinného monitoringu ocásků na jatkách – použití výsledků pro rizikovou analýzu pro výběr hospodářství ke kontrole;
- efektivní opatření v chovech vedoucí ke snížení výskytu krácení ocásků – zajištění vypracování strategie u všech chovatelů, kde na základě kontroly bylo zjištěno, že dochází k chovu prasat s krácenými ocásky;
- efektivní dozor v chovech nosnic s cílem zajištění dostatečné úrovně dobrých životních podmínek zvířat v souladu s použitou technologií s ohledem na přechod k neklecovým systémům chovu – kontrola všech klecových chovů nad 350 ks nosnic produkujících konzumní vejce;

- efektivní dozor v oblasti přepravy zvířat – zlepšení systému zpětných kontrol, cílené kontroly nakládek zvířat v období extrémních teplot.

2. *Kategorizace rizik*

SVS

Výběr hospodářství pro kontroly v oblasti pohody hospodářských zvířat v chovu a kontroly podmíněnosti se provádí na základě analýzy rizika.

Při stanovení počtu plánovaných dílčích kontrol a počtu kontrolovaných hospodářství jsou zohledňovány:

- počet registrovaných hospodářství;
- počet aktivních hospodářství s počtem zvířat větším než 50 kusů;
- kapacita jednotlivých KVS, tj. počet inspektorů, kteří jsou k dispozici k provedení kontrol;
- legislativou stanovené procento kontrolovaných žadatelů o dotace v případě plánovaných kontrol podmíněnosti.

Jako kritérium míry rizika byly zohledněny zejména:

- počet zvířat na hospodářství;
- druhy a kategorie chovaných hospodářských zvířat;
- způsob hospodaření (ekologické zemědělství);
- výsledky předchozích kontrol a četnost provedení kontrol na daném hospodářství v předcházejících letech;
- výsledky zdravotních zkoušek;
- počet zvířat přemístěných do asanačního podniku v předchozím období;
- počet zvířat přemístěných na jatka v předchozím období;
- výsledky prohlídky na jatkách, zejména nálezy vypovídající o zdraví a pohodě zvířat na hospodářství.

V dalších oblastech kontrol zdraví zvířat a péče o pohodu zvířat jsou stanoveny frekvence kontrol u jednotlivých druhů subjektů v souladu s relevantní legislativou. Na základě centrálně stanoveného plánu kontrol a s přihlédnutím ke znalostem místních specifik sestavují KVS časový harmonogram plánu kontrol pro konkrétní okresní pracoviště.

Výběr stanoveného počtu hospodářství ke kontrole v oblasti pohody hospodářských zvířat provádí Ústřední veterinární správa a výběr stanoveného počtu hospodářství ke kontrole provádějí jednotlivé KVS. Poměr počtu hospodářství vybíraných oběma způsoby se ročně aktualizuje na základě vyhodnocení výsledků kontrol v předchozím období.

Kontrola na hospodářstvích vybraných místně příslušnou KVS na základě vyhodnocení následujících rizikových faktorů:

- hospodářství s chovem nosnic s produkcí konzumních vajec – minimálně 1x ročně současně s odběrem úředního vzorku v rámci programu tlumení salmonel; dále vždy při plánované změně technologie;
- hospodářství s výkrmem prasat nad 1000 ks zvířat – kontrola zaměřená na chovatelské postupy zejména kastrace, krácení ocásků a používané technologie – a. přednostně chovatelé, u kterých předcházející kontroly v posledních 2 letech vyhodnotily nutnost

krácení ocásků, používání méně vhodného manipulovatelného materiálu nebo materiálu okrajového významu a/nebo nedostatečné sledování, analýzu a opatření rizikových faktorů v souvislosti s krácením ocásků, b. přednostně chovatelé, kde mortalita selat po odstavu byla vyšší než 5% v posledních 2 letech, c. přednostně chovatelé, u kterých podle evidence na jatkách bylo v předcházejícím roce zjištěno poškození více než 5 % ocásků;

- hospodářství s chovem 10 a více prasnic – kontrola zaměřená na používané technologie, přednostně při změnách technologie;
- kontrola hospodářství s chovem kuřat na maso - měření hodnot mikroklimatu a kontrola podmínek welfare – u všech hospodářství, kde u hal s hustotou osazení vyšší než 39 kg/m² byla na jatkách u hejn známka hejna „C“ s ohledem na dermatitidu polštářků běháků, u 8 % hospodářství u rizikových hal s hustotou osazení vyšší než 33 kg/m² a nižší než 39 kg/m² kde byla na jatkách u hejn známka hejna „C“; dále hospodářství a haly, kde došlo opakovaně k zvýšeným kumulativním úhynům, případně hromadným úhynům v předcházejícím období; a významným nálezům dle výstupů na jatkách (např. zakrslost, vyhublost, parazitózy, změny na končetinách, prsní otlaky, ascites, ostatní závažné chronické změny ve svalovině a orgánech);
- hospodářství, na kterém je současně plánována kontrola CC v oblasti welfare (minimální požadavky na ochranu telat, prasat, minimální požadavky na ochranu zvířat chovaných pro hospodářské účely);
- hospodářství, na kterém je plánována kontrola DŽPZ – každé vybrané hospodářství;
- hospodářství s nedostatky v oblasti evidence hospodářských zvířat v IZR zjištěnými v průběhu administrativních kontrol;
- hospodářství, kde v posledních 12 měsících přišla zpráva z tuzemských nebo ze zahraničních jatek o nevyhovujícím zdravotním stavu zvířat (např. dodávka špinavých zvířat, dodávka zraněných zvířat, zvýšené a závažné nálezy na plicích a játrech, kachexie, artritida, laminitida, mastitida, abscesy a celkové chronické patologické nálezy).

Kontrolní činnost, prováděná v souladu s celoročním plánem, je průběžně vyhodnocována ústředím SVS jednak na základě sledování záznamů o kontrolách, které jsou evidovány v OIS SVS a jednak na základě výsledků kontrol na jednotlivých KVS. Na poradách vrchních inspektorů pro zdraví zvířat a péči o pohodu zvířat, jsou pravidelně předkládány výsledky tohoto vyhodnocení současně s podrobnými instrukcemi k postupům v následujícím období. Podle potřeby jsou požadavky na kontrolní činnost aktualizovány s ohledem na změny v legislativě formou metodických návodů a pokynů v dopisech, zasílaných na KVS. Ke specifickým oblastem kontrol jsou pořádána školení.

Hlavním zdrojem údajů pro vyhodnocení kategorizace rizika jsou informace uvedené v OIS SVS, portálu SVS, registrech MZe.

3. Určení příslušných orgánů

MZe – 13140, 13143

Odbor živočišných komodit a ochrany zvířat – oddělení ochrany zvířat stanoví hlavní úkoly na úseku ochrany zvířat a organizuje, řídí a kontroluje jejich plnění. Je věcným gestorem

zákona na ochranu zvířat proti týrání a prováděcích právních předpisů k němu vydaných. Projednává, koordinuje a kontroluje plnění úkolů ochrany zvířat volně žijících, hospodářských, pokusných zvířat a zvířat v zájmových chovech, včetně zvířat v zoologických zahradách a předkládá příslušným orgánům nezbytná opatření. Shromažďuje a zveřejňuje statistické informace. Rozhoduje o udělení oprávnění ve vztahu k pokusným zvířatům, vede evidenci uživatelů, chovatelů a dodavatelů pokusných zvířat, rozhoduje o projektech pokusů v rámci resortu MZe, je kontaktním místem k implementaci směrnice 2010/63/EU o ochraně zvířat používaných pro vědecké účely. Rozhoduje o povolení k porážce zvířat pro potřeby církví a náboženských společností. Organizačně zajišťuje zasedání Ústřední komise pro ochranu zvířat a Výboru pro ochranu zvířat používaných pro vědecké účely a provádí další nebytnou činnost. Zajišťuje agendu školení k získání odborné způsobilosti podle zákona na ochranu zvířat proti týrání.

SVS

Působnost orgánů veterinární správy v oblasti péče o pohodu zvířat vyplývá ze zákona na ochranu zvířat proti týrání.

§ 22 odst. 1 zákona na ochranu zvířat proti týrání stanoví pro KVS / MěVS především tyto úlohy:

- výkon dozoru nad dodržováním povinností uložených chovatelům a ostatním fyzickým a právnickým osobám;
- plnění úkolů vyplývajících pro ně z přímo použitelných předpisů EU, upravujících ochranu zvířat během přepravy a souvisejících činností a z přímo použitelného předpisu EU upravujícího ochranu zvířat při usmrcování;
- vypracovávají odborná vyjádření a vydávají osvědčení o schválení silničního dopravního prostředku nebo plavidla pro přepravu hospodářských zvířat, pozastavují a odnímají tato osvědčení;
- stanovují veterinární podmínky pro provádění pokusů na zvířatech a pro provádění porážky podle § 5f;
- na základě kontrolního zjištění mohou vydávat v případě porušení právních předpisů na úseku ochrany zvířat proti týrání rozhodnutí o závazném pokynu k odstranění zjištěných nedostatků; v tomto rozhodnutí stanoví, jaká právní povinnost byla porušena, jakým způsobem a v jaké lhůtě mají být zjištěné nedostatky odstraněny, a kontrolují odstranění těchto nedostatků;
- podávají podněty obecním úřadům obcí s rozšířenou působností k projednávání přestupků vyplývajících z porušení povinností uložených chovatelům a ostatním fyzickým nebo právnickým osobám na úseku ochrany zvířat;
- na základě kontrolního zjištění mohou vydávat v případě porušení právních předpisů na úseku ochrany zvířat proti týrání rozhodnutí o závazném pokynu k odstranění zjištěných nedostatků; v tomto rozhodnutí stanoví, jaká právní povinnost byla porušena, jakým způsobem a v jaké lhůtě mají být zjištěné nedostatky odstraněny, a kontrolují odstranění těchto nedostatků;
- podávají podněty obecním úřadům obcí s rozšířenou působností k projednávání přestupků vyplývajících z porušení povinností uložených chovatelům a ostatním fyzickým nebo právnickým osobám na úseku ochrany zvířat“.

ÚVS v souladu s §22 odst. 2 zákona na ochranu zvířat proti týrání především:

- zpracovává a realizuje program ochrany zvířat;
- vykonává dozor nad dodržováním povinností stanovených tímto zákonem a obecně závaznými právními předpisy vydanými na jeho základě v případech, kdy si to vyhradí;
- v případech, kdy si to vyhradí, plní úkoly vyplývající pro ni z přímo použitelných předpisů EU upravujících ochranu zvířat během přepravy a souvisejících činností a z přímo použitelného předpisu EU upravujícího ochranu zvířat při usmrcování, zejména vykonává dozor nad plněním povinností fyzických a právnických osob vyplývajících z těchto předpisů, a úkoly vyplývající pro ni z přímo použitelného předpisu EU upravujícího úřední kontroly;
- spolupracuje na úseku dozoru nad ochranou zvířat s orgány ochrany zvířat EU, WOAHA a třetích zemí a na vyžádání jim poskytuje příslušné informace;
- vede záznamy o povoleních dopravců a o povoleních dopravců pro dlouhotrvající cesty, o osvědčeních o schválení silničních dopravních prostředků a o schválení plavidel pro přepravu hospodářských zvířat;
- může zakázat přepravu zvířat určitým dopravcem nebo určitým dopravním prostředkem v souladu s přímo použitelným předpisem EU upravujícím ochranu zvířat během přepravy a souvisejících činností;
- vede a zveřejňuje na webových stránkách SVS informace o programu ochrany zvířat;
- v oboru ochrany zvířat a péče o jejich pohodu organizuje odbornou přípravu a celoživotní vzdělávání úředních veterinárních lékařů podle § 26, případně dalších odborně způsobilých pracovníků pro výkon činností podle zvláštních právních předpisů;
- plní úkoly podle čl. 13 odst. 3 až 5 nařízení (ES) č. 1099/2009 ze dne 24. září 2009 o ochraně zvířat při usmrcování.

Pro více informací – viz bod I. *Určení příslušných orgánů – obecně – SVS, bod III. Organizace a řízení úředních kontrol – obecně – SVS, bod V. Úřední laboratoře a Národní referenční laboratoře a bod XIV. Audity podle čl. 6 nařízení (EU) 2017/625.*

4. Přenesení úkolů na pověřené subjekty

Viz bod IV. *Přenesení úkolů na pověřené subjekty – obecně.*

5. Organizace a řízení úředních kontrol

SVS

Sekce veterinární ÚVS, Odbor ochrany zdraví a pohody zvířat, je klíčovým odborem pro kontrolu zdraví a pohody zvířat. Oddělení péče o pohodu zvířat připravuje a zpracovává návrhy koncepce na úseku péče o dobré životní podmínky zvířat a ochrany zvířat proti týrání, organizuje, řídí a kontroluje výkon státního veterinárního dozoru na tomto úseku. Aktivně se podílí na činnosti v orgánech EU, Mezinárodní organizace pro zdraví zvířat (dále jen „WOAH“), Platformy EU pro dobré životní podmínky zvířat apod. Spolupracuje s odbornými útvary MZe, MŽP a ostatními dozorovými orgány.

Veterinární dozor v oblasti péče o dobré životní podmínky zvířat

V souladu s kompetencemi SVS jsou akce v systému kontrol dobrých životních podmínek zvířat a ochrany zvířat před týráním prováděny v souladu se zákonem na ochranu zvířat proti

týrání, veterinárním zákonem, přímo použitelnými předpisy EU, zejména nařízením (ES) č. 1/2005, o ochraně zvířat během přepravy a souvisejících činností, nařízením (ES) č. 1099/2009 o ochraně zvířat při usmrcování a v souladu s dalšími souvisejícími předpisy.

Veterinární dozor zahrnuje kontroly ochrany a péče o dobré životní podmínky hospodářských zvířat, zvířat v zájmových chovech, včetně zvířat vyžadujících zvláštní péči, volně žijících zvířat, zvířat zoologických zahrad, cirkusů a obdobných zařízení a pokusných zvířat.

Záznamy o mimořádných událostech, jako jsou hromadné úhyny zvířat, havárie vozidel přepravujících zvířata a záznamy o kontrolní činnosti KVS související s těmito událostmi, jsou evidovány v OIS SVS.

V souvislosti s kontrolou péče o dobré životní podmínky zvířat je prováděná také kontrola zdraví zvířat a kontrola označování a evidence hospodářských zvířat.

Evidence a schvalování subjektů

Před schválením subjektů je prováděná kontrola splnění požadavků, vyplývajících z ustanovení příslušné legislativy, jejichž plnění je podmínkou schválení činnosti. O těchto požadavcích jsou provozovatelé schválených zařízení informováni inspektory KVS ještě před schválením a dále při každé změně legislativy. Současně je plnění požadavků ověřováno v souvislosti s certifikací pro potřeby obchodu (např.: dopravci zvířat).

Dále je v rozsahu stanoveném plánem kontrol, případně legislativou (chov druhu zvířat vyžadujících zvláštní péči, kontrola dodržení ukončení chovu zvířat v určitých technologiích), kontrolováno dodržování stanovených podmínek. Z kontrolní činnosti je vypracován protokol a výsledky jsou evidovány v OIS SVS. Kromě těchto specifických oblastí kontrol jsou ve schválených zařízeních prováděny podle potřeby také kontroly v rámci ostatních kontrolovaných oblastí (obchodování, ověřování údajů v certifikátech TRACES NT, kontrola SVL, kontrola používání léčiv atp.).

Podávání zpráv a komunikační kanály

OIS SVS určen pro evidenci a předávání informací o úředních kontrolách.

Pro více informací – viz *bod III. Organizace a řízení úředních kontrol – obecně – SVS*.

Proces ověřování s cílem zajistit kvalitu, nestrannost, jednotnost a účinnost úředních kontrol

Viz *bod III. Organizace a řízení úředních kontrol obecně – SVS, bod VI. Vyloučení střetu zájmu – obecně a bod V. Úřední laboratoře a Národní referenční laboratoře – obecně – SVS*.

6. Kontrolní systémy a koordinační činnosti

SVS

Veterinární dozor v oblasti dobrých životních podmínek zvířat je zaměřen na dodržování povinností uložených chovatelům a ostatním fyzickým a právnickým osobám zákonem na ochranu zvířat proti týrání, veterinárním zákonem, plemenářským zákonem a přímo použitelnými předpisy EU.

Stanovení povahy a frekvence kontrol

Kontroly plánované

- Počet a typ plánovaných kontrol, minimální roční frekvenci kontrol nebo minimální procento z celkového počtu kontrolovaných hospodářství nebo subjektů.
- Kontrolní akce v oblasti dobrých životních podmínek zvířat jsou prováděny na hospodářstvích (v chovu), při přepravě, porážení a jiném usmrcování zvířat a dalších činnostech se zvířaty. Kontroly v chovech hospodářských zvířat probíhají u subjektů s chovem hospodářských zvířat, které jsou žadateli o dotace, často souběžně s kontrolami podmíněnosti (Cross Compliance) a kontrolami dotačních titulů „Dobré životné podmínky zvířat“.
- Kontroly v chovech hospodářských zvířat jsou plánovány na základě centrálně provedené analýzy rizika. Pro jednotlivé oblasti kontrol jsou stanovena specifická kritéria míry rizika, která zohledňují zejména počet a druhy chovaných hospodářských zvířat, datum a výsledek předchozí kontroly, výsledky zdravotních zkoušek, nedostatky zjištěné při kontrolách SVS a ČPI, frekvenci přesunů zvířat, nálezy při prohlídce na jatkách.
- V zařízeních, která slouží pro držení a chov zvířat nebo kde dochází k jejich shromažďování (plemenářská zařízení, zařízení pro svody kopytníků, kontrolní stanoviště, zařízení k obchodování s „ostatními zájmovými zvířaty“), dále u registrovaných útulků, dodavatelů, uživatelů pokusných zvířat, jatek, zoologických zahrad – jsou kontrolní akce plánovány podle počtu zařízení na začátku roku a počet kontrol je dále upraven podle změny ve vztahu k vzniku a zániku subjektů.

Plánovaná frekvence – veterinární dozor se provádí s plánovanou frekvencí veterinárních kontrol, která vychází z míry rizika. Plány kontrol v konkrétních provozech jsou k dispozici na jednotlivých KVS.

Při stanovení počtu plánovaných dílčích kontrol a počtu kontrolovaných hospodářství jsou zohledňovány:

- počet registrovaných hospodářství;
- počet aktivních hospodářství s počtem zvířat větším než 50 kusů;
- kapacita jednotlivých KVS, tj. počet inspektorů, kteří jsou k dispozici k provedení kontrol;
- legislativou stanovené procento kontrolovaných žadatelů o dotace v případě plánovaných kontrol podmíněnosti.

Jako kritérium míry rizika jsou zohledňovány zejména:

- počet zvířat na hospodářství;
- druhy a kategorie chovaných hospodářských zvířat;
- způsob hospodaření (ekologické zemědělství);
- výsledky předchozích kontrol a četnost provedení kontrol na daném hospodářství v předcházejících letech;
- výsledky zdravotních zkoušek;
- počet zvířat přemístěných do asanačního podniku v předchozím období;
- počet zvířat přemístěných na jatka v předchozím období;
- výsledky prohlídky na jatkách, zejména nálezy vypovídající o zdraví a pohodě zvířat na hospodářství;

- informace o zneužití nebo nedovoleném použití léčivého přípravku, překročení maximálních limitů reziduí, způsobu získávání léčiv.

Při stanovení kritérií míry rizika jsou využívány výsledky úředních kontrol v předcházejícím období, výsledky monitoringu v oblasti zdraví zvířat, informací z jatek, hlášení o nesrovnalostech z jiných členských zemí EU a analýzy aktuální situace a vývoje v této oblasti v ČR i v zahraničí.

V dalších oblastech kontrol zdraví zvířat a péče o dobré životní podmínky zvířat jsou stanoveny frekvence kontrol u jednotlivých druhů subjektů v souladu s relevantní legislativou. Na základě centrálně stanoveného plánu kontrol a s přihlédnutím ke znalostem místních specifík sestavují KVS časový harmonogram plánu kontrol pro konkrétní pracoviště.

Kontroly neplánované

Neplánované kontroly zahrnují:

- kontroly nařízené MZe;
- mimořádné kontrolní akce organizované SVS;
- neplánované kontroly konkrétních subjektů prováděné z rozhodnutí KVS v odůvodněných případech;
- kontroly na základě podnětů veřejnosti;
- kontroly hromadných úhynů a dopravních nehod se zvířaty.
- kontroly následné k ověření plnění pokynů uložených k nápravě zjištěných nedostatků

Všechny kontroly mají povahu úředních kontrol a jsou dokumentovány v „Protokolech o kontrole“.

Odborní inspektoři odboru zdraví a pohody zvířat SVS provádí kontrolu činnosti odborných pracovníků KVS na svěřeném úseku.

Kontrolní plány v jednotlivých oblastech jsou popsány v kapitole Obecná organizace a řízení úředních kontrol.

Veterinární kontrola inspektory veterinární správy je prováděna na celém území ČR. Informace k těmto kontrolám a jejich způsobu je možno vyhledat na webové adrese www.svscr.cz.

Priority kontroly, alokace zdrojů

Kontroly se prioritně zaměřují na chov zvířat, které mohou představovat největší rizika nedodržení dobrých životních podmínek zvířat i v dalších oblastech (porážení, přeprava). Tato rizika jsou dána druhem zvířete, plemenem, typem chovu, technologií chovu apod. Zdroje SVS k provádění kontrol jsou alokovány v každém kraji (KVS) a dále na území bývalých okresů, tj. rovnoměrně na území ČR. Vznik neočekávaného rizika je tak adekvátně pokryt ve všech případech. Posílení zdrojů je stabilně zajištěno v místech s výskytem zvýšené míry (zejména v intenzivních chovech, nových technologiích, přepravě na jatky apod.).

Zajištění kvality, nestrannosti, jednotnosti a účinnosti úředních kontrol; kontrolní systémy

Vnitřní dohled nad organizací kontrol je prováděn pravidelně. Odborní referenti odboru ochrany zdraví a pohody zvířat SVS vyhodnocují činnost KVS na svěřeném úseku a následně jí koordinují. Pro výkon dozoru v jednotlivých oblastech existují obecné

i podrobné metodiky ve formě metodických návodu, souhrnných informací, doporučení a vodítek, které jsou pravidelně aktualizovány. Odbor interního auditu a kontroly provádí v rámci celé organizační struktury stanovené auditu; zpracovává a vyřizuje podání občanů označovaných jako stížnosti.

Zvláštní vnitrostátní plány kontrol

Při vzniku potřeby nového kontrolního programu – kontrolované oblasti (iniciativa ČR nebo EK) je tato oblast zahrnut do rutinního systému kontrol SVS formou novely stávajícího nebo vytvořením nového metodického postupu včetně materiálového zajištění.

Koordinace činností a spolupráce v rámci příslušných orgánů

V rámci mezirezortní spolupráce předává SVS informace získané při své činnosti těmto orgánům:

- MZe – kontroly v oblasti dobrých životních podmínek zvířat na hospodářstvích (webová služba);
- MZe – epizootologická data pro výpočet analýzy rizika (webová služba);
- MZe – kontroly v oblasti dobrých životních podmínek zvířat na hospodářstvích v ekologickém režimu;
- Státní zemědělský a intervenční fond (SZIF) - kontroly v oblasti dobrých životních podmínek zvířat na hospodářstvích a kontroly podopatření DŽPZ (webová služba);
- EK – kontroly v oblasti dobrých životních podmínek zvířat v chovu hospodářských zvířat, při přepravě a v rámci usmrcování při nálezích.

Minimální frekvence kontrol v oblasti ochrany dobrých životních podmínek zvířat

Plemenářská zařízení – střediska pro skladování spermatu, střediska pro odběr spermatu, týmy pro odběr/produkci spermií

- kontrola dodržování podmínek péče o dobré životní podmínky zvířat – minimálně 1x ročně.

Zařízení pro svody kopytníků

- komplexní kontrola se sepsáním protokolu o kontrole – minimálně 1x ročně, kontrola péče o pohodu zvířat zahrnuje – prostory pro zvířata, zajištění napájení a krmení pro danou kategorii zvířat, pomůcky pro vykládku zvířat atd.

Kontrolní stanoviště

- komplexní kontrola se sepsáním protokolu o kontrole – minimálně 1x ročně, kontrola péče o pohodu zvířat zahrnuje – prostory pro zvířata, zajištění napájení a krmení pro danou kategorii zvířat, pomůcky pro vykládku zvířat atd.

Subjekty registrované pro chov zvířat a obchod se zvířaty určenými pro zájmové chovy podle § 13a zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání a schválené subjekty podle nařízení 2019/2035

- kontrola dodržování podmínek péče o dobré životní podmínky zvířat, včetně kontroly dokumentace – minimálně 1x za 5 let, všechny právnické nebo fyzické osoby, které na základě živnostenského oprávnění obchodují se zvířaty určenými pro zájmové chovy (kamenné obchody, obchodníci, chovatelé) – přednostně ty, u kterých byl v předcházejícím roce nahlášen podnět a u nově vzniklých subjektů;

- kontrola schválených středisek pro svody psů, koček a fretek – minimálně 1x ročně.

Zařízení s uzavřeným statusem

- kontrola dodržování podmínek péče pohodu zvířat – minimálně 1x za 2 roky (vždy před licenci).

Doprovci živých zvířat

- kontrola plnění podmínek povolení, provádění čištění a dezinfekce, kontrola osvědčení o odborné kvalifikaci personálu dopravců, dokumentace k zásilkám včetně rejstříku vozidel;
- kontrola dopravců realizujících cesty do 8 hodin – minimálně 1x za 5 let nebo v závislosti na délce povolení; u dopravců jatečného skotu – 1x za 5 let;
- kontrola dopravců realizujících dlouhotrvající cesty nad 8 hodin – minimálně 1x za 5 let nebo v závislosti na délce povolení.

Přeprava zvířat z hlediska péče o dobré životní podmínky zvířat:

a) vnitrostátní přeprava zvířat

- kontrola nakládky zvířat přepravovaných do zařízení pro svody kopytníků, kontrola se sepsáním protokolu – přednostně u zásilek, které budou ze zařízení pro svody kopytníků odbaveny do zemí EU nebo třetích zemí – zahrnuje kontrolu rejstříku vozidla; fyzická kontrola zdravotního stavu zvířat před vydáním veterinárního osvědčení do zařízení pro svody kopytníků u zvířat ze všech hospodářství, ke kterým v posledních 12 měsících přišla zpráva ze zahraničních jatek o nevyhovujícím zdravotním stavu zvířat
- jatečná zvířata – pravidelná kontrola při vykládce na jatkách – viz bod Kontrola péče o pohodu hospodářských zvířat při usmrcování

b) přeprava v rámci EU

- kontrola zásilek odesílaných a přijímaných zvířat na hospodářstvích včetně zařízení pro svody kopytníků, kontrola nakládky nebo vykládky a kontrola dopravce se sepsáním protokolu, přednostně u subjektů, u kterých byl hlášen nesoulad s legislativními požadavky od jiných členských států v daném období – minimálně 3 % zásilek, minimálně však u 10 zásilek na KVS;
- kontrola odesílaných psů a koček ve schválených střediscích pro svody psů, koček a fretek – kontrola nakládky, podmínek přepravy se sepsáním protokolu – minimálně u 5 % veterinárních osvědčení;
- jatečná zvířata – pravidelná kontrola při vykládce na jatkách (viz bod Kontrola péče o dobré životní podmínky hospodářských zvířat při usmrcování);

c) přeprava zvířat do třetích zemí

- kontrola nakládky hospodářských zvířat – kontrola dopravce a podmínek přepravy se sepsáním protokolu o kontrole, včetně kontroly nouzových (pohotovostních) plánů – minimálně 3 % zásilek, minimálně však u 10 zásilek na KVS;
- kontrola vrácených knih jízd a vrácených teplotních záznamů – všechny odesílané zásilky skotu, u kterých bylo vrácení vyžadováno.

Kontrola dodržování podmínek veřejných vystoupení se zvířaty a svodů hospodářských zvířat

- veřejné vystoupení – kontrola manipulace se zvířaty, péče o zvířata a kontrola dokumentů – u pořadatelů, u kterých byl v předcházejícím roce nahlášen podnět;
- svody – kontrola dodržování stanovených veterinárních podmínek, požadovaných dokumentů (povolení obce), zaevidování místa konání v ústřední evidenci u stanovených druhů hospodářských zvířat – podle analýzy rizika KVS;
- cirkusy – v sezóně kontrola jednoho veřejného vystoupení u cirkusu minimálně 1x ročně na území ČR, v zimovišti minimálně 1x za 2 roky. Cirkusy, které chovají prasata a přemísťují se do/v rámci/z uzavřených pásmech, se kontrolují v souladu s výjimkou udělenou KVS k přemísťování.

Kontrola péče o pohodu hospodářských zvířat v chovu

Hospodářství vybraná ke kontrole na základě analýzy rizika provedené ÚVS

- Kontrola na hospodářstvích vybraných na základě centrálně provedené analýzy rizika

Hospodářství vybraná ke kontrole na základě analýzy rizika provedené KVS

Kontrola na hospodářstvích vybraných místně příslušnou KVS na základě vyhodnocení následujících rizikových faktorů:

- hospodářství s chovem nosnic s produkcí konzumních vajec – minimálně 1x ročně současně s odběrem úředního vzorku v rámci programu tlumení salmonel; dále vždy při plánované změně technologie;
- hospodářství s výkrmem prasat nad 1000 ks zvířat – kontrola zaměřená na chovatelské postupy zejména kastrace, krácení ocásků a používané technologie:
 - a) přednostně chovatelé, u kterých předcházející kontroly v posledních 2 letech vyhodnotily nutnost krácení ocásků, používání méně vhodného manipulovatelného materiálu nebo materiálu okrajového významu a/nebo nedostatečné sledování, analýzu a opatření rizikových faktorů v souvislosti s krácením ocásků;
 - b) přednostně chovatelé, kde mortalita selat po odstavu byla vyšší než 5 % v posledních 2 letech;
 - c) přednostně chovatelé, u kterých podle evidence na jatkách bylo v předcházejícím roce zjištěno poškození více než 5 % ocásků;
- hospodářství s chovem 10 a více prasnic – kontrola zaměřená na používané technologie – přednostně při změnách technologie;
- kontrola hospodářství s chovem kuřat na maso – měření hodnot mikroklimatu a kontrola podmínek welfare:
 - u všech hospodářství, kde u hal s hustotou osazení vyšší než 39 kg/m² byla na jatkách u hejn známka hejna „C“ s ohledem na dermatitidu polštářků běháků;
 - u 8 % hospodářství u rizikových hal s hustotou osazení vyšší než 33 kg/m² a nižší než 39 kg/m², kde byla na jatkách u hejn známka hejna „C“;
 - dále hospodářství a haly, kde došlo opakovaně k zvýšeným kumulativním úhynům, případně hromadným úhynům v předcházejícím období; a významným nálezům dle výstupů na jatkách (např. zakrslost, vyhublost, parazitózy, změny na končetinách, prsní otlaky, ascites, ostatní závažné chronické změny ve svalovině a orgánech);

- hospodářství, na kterém je současně plánována kontrola CC v oblasti welfare (minimální požadavky na ochranu telat, prasat, minimální požadavky na ochranu zvířat chovaných pro hospodářské účely);
- hospodářství, na kterém je plánována kontrola DŽPZ – každé vybrané hospodářství;
- hospodářství s nedostatky v oblasti evidence hospodářských zvířat v IZR zjištěnými v průběhu administrativních kontrol;
- hospodářství s nedostatky v oblasti evidence hospodářských zvířat v IZR zjištěnými v průběhu administrativních kontrol;
- hospodářství, kde v posledních 12 měsících přišla zpráva z tuzemských nebo ze zahraničních jatek o nevyhovujícím zdravotním stavu zvířat (např. dodávka špinavých zvířat, dodávka zraněných zvířat, zvýšené a závažné nálezy na plicích a játrech, kachexie, artritida, laminitida, mastitida, abscesy a celkové chronické patologické nálezy).

Kontrola péče o dobré životní podmínky volně žijících zvířat

- záchrané stanice pro handicapovaná zvířata, včetně administrativní kontroly povolení k provádění asanační činnosti, provádění a evidence úkonů, kontrola odborné způsobilosti personálu – minimálně 1x za 4 roky.

Kontrola péče o dobré životní podmínky zvířat používaných k pokusům

- uživatelská zařízení – každoročně alespoň 1/3 zařízení v závislosti na výsledky „analýzy rizika“, kdy u každého zařízení musí být přihlédnuto k počtu a druhům umístěných pokusných zvířat, k dosavadnímu dodržování právních předpisů, k počtu a typům projektů pokusů atd.; v případě uživatelů subhumánních primátů minimálně 1x ročně;
- pokusy v uživatelských zařízeních – nejméně 3 projekty v každém kontrolovaném uživatelském zařízení;
- pokusy mimo uživatelská zařízení, včetně kontroly dodržování veterinárních podmínek – nejméně 3 projekty;
- chovná zařízení:
 - chovatelé subhumánních primátů – 1x ročně;
 - chovatelé ostatních druhů zvířat – 1x za 3 roky;
 -
- dodavatelská zařízení:
 - dodavatelé subhumánních primátů – 1x ročně;
 - dodavatelé ostatních druhů zvířat – 1x za 3 roky.

V případě zařízení s uzavřeným statutem – 1x ročně.

Kontrola péče o dobré životní podmínky zvířat v zájmových chovech

- chov zvířat vyžadujících zvláštní péči – 1x ročně
- útulky a podobná zařízení, včetně administrativní kontroly povolení k provádění asanační činnosti, provádění a evidence úkonů, kontrola odborné způsobilosti personálu – každoročně alespoň 10 % útulků, přednostně ty, u kterých byl v předcházejícím roce nahlášen podnět a nově registrované či schválené subjekty;
- schválené útulky pro psy, kočky, fretky – 1x ročně.

Kontrola péče o dobré životní podmínky hospodářských zvířat při usmrcování

- frekvence a rozsah denních a komplexních kontrol welfare na jatkách – viz Provozní a organizační řád – červené maso a Provozní a organizační řád – drůbež;
- vyhodnocení řešení zpětných hlášení z jatek – všechna hlášení;
- rituální porážky – komplexní kontrola minimálně dvou porážek provedených v kalendářním roce na schválených jatkách;
- usmrcování ve farmových chovech zvířete – kontrola se sepsáním protokolu o kontrole – minimálně 2 porážky za rok ve schváleném porážkovém místě, resp. při použití střelné zbraně;
- domácí porážky skotu a domácí porážky jelenovitých z farmového chovu – minimálně 4 porážky;
- utrácení zvířat při likvidaci ohnisek nálezů – kontrola místně příslušnou KVS se sepsáním protokolu o kontrole se provádí při každém prováděném utrácení v chovu;
- sezónní prodej živých ryb a prodej živých konzumních ryb na tržnicích a tržištích – komplexní kontrola se sepsáním protokolu o kontrole – minimálně 10 % prodejních míst, přednostně ty, u kterých byl v předcházejícím roce nahlášen podnět nebo zjištěno porušení.

Kontroly podmíněnosti (Cross Compliance)

Hospodářství žadatelů o dotace jsou ke kontrole vybrána na základě výsledků analýzy rizika, tak aby bylo zkontrolováno 1 % žadatelů.

Kontrola podmíněnosti v oblasti péče o dobré životní podmínky zvířat:

- minimální požadavky na ochranu telat;
- minimální požadavky na ochranu prasat;
- minimální požadavky na ochranu zvířat chovaných pro hospodářské účely.

Termíny pro odeslání zpráv o kontrole na mezisklad zpráv o kontrole:

- do 16. 10. musí být ve stavu „zpráva přijata na mezisklad“ minimálně 75 % všech zpráv o kontrole z plánovaných kontrol podmíněnosti;
- do 1. 12. musí být ve stavu „zpráva přijata na mezisklad“ minimálně 90 % všech zpráv o kontrole z plánovaných kontrol podmíněnosti.

Kontroly na místě a místní šetření pro ověření plnění podmínek dotace „Dobré životní podmínky zvířat“

Místní šetření pro podopatření:

- zvětšení lehacího prostoru v chovu dojnic;
- zlepšení stájového prostředí v chovu dojeného skotu pro dojnice a telata do 2 měsíců věku;
- zajištění přístupu do výběhu pro suchostojné krávy;
- zvětšení plochy pro odstavená selata se provádí:
 - na všech hospodářstvích žadatelů uvedených v žádosti o dotace, u kterých nebylo provedeno místní šetření v předchozím dotačním období;
 - na všech hospodářstvích, u nichž došlo ke změně technologie ustájení, změně rozměru výběhu pro suchostojné krávy nebo dohlášení objektu.

Kontroly na místě

- Hospodářství žadatelů o dotace jsou ke kontrole vybrána na základě výsledků analýzy rizika.

Výběr hospodářství pro kontroly dobrých životních podmínek hospodářských zvířat v chovu a kontroly podmíněnosti se provádí na základě analýzy rizika.

Kontrola výkonu trestu

Zákaz chovu zvířat – kontrola plnění rozhodnutí soudu podle daného rozsudku – 1x ročně.

Kontrolní činnost, prováděná v souladu s celoročním plánem, je průběžně vyhodnocována ústředím SVS jednak na základě sledování záznamů o kontrolách, které jsou evidovány v OIS SVS, a jednak na základě výsledků kontrol na jednotlivých KVS. Na poradách vrchních inspektorů pro zdraví zvířat a péči o pohodu zvířat, jsou pravidelně předkládány výsledky tohoto vyhodnocení současně s podrobnými instrukcemi k postupům v následujícím období. Podle potřeby jsou požadavky na kontrolní činnost aktualizovány s ohledem na změny v legislativě, nebo v nálezové situaci formou metodických návodů, výstupů z koordinačních porad a pokynů v dopisech, zasílaných na KVS. Ke specifickým oblastem kontrol jsou pořádána školení.

Postupy úředních kontrol v oblasti péče o dobré životní podmínky zvířat jsou ujednoceny a zdokumentovány v rámci celé ČR formou metodických návodů SVS a dalších podpůrných pracovních dokumentů a metodických doporučení (výstupy z odborných vzdělávacích aktivit, vyjádření a stanoviska MZe apod.).

V oblasti péče o dobré životní podmínky zvířat vedou správní řízení obce s rozšířenou působností.

Zajištění kvality a nestrannosti úředních kontrol

Úřední kontroly v oblasti *veterinární ochrany zdraví zvířat a pohody zvířat* jsou prováděny podle ustanovení veterinárního zákona, zákona na ochranu zvířat proti týrání a plemenářského zákona.

Provádění úředních kontrol se řídí zákonem o kontrole, kde jsou mimo jiné vymezeny povinnosti a oprávnění kontrolních pracovníků.

Nástrojem prověřujícím účinnost úředních kontrol jsou metodické kontroly prováděné odbornými útvary SVS zahrnující vyhodnocování účinnosti kontrol na základě dat z IS SVS, ověřování plnění úkolů a výstupů z cílených kontrolních akcí, kontrolní akce zaměřené na výkon státního veterinárního dozoru, kontroly postupů při ukládání nápravných opatření v případě nesouladu prováděné právním odborem ÚVS a vyhodnocování účinnosti školení pracovníků.

Na regionální úrovni je účinnost a efektivita úředních kontrol prověřována a hodnocena pravidelně na základě dvoustupňového řízení, práce inspektorů je hodnocena jejich bezprostředním nadřízeným, ředitel příslušného odboru a oddělení provádí hodnocení výsledků celého odboru (oddělení – v souvislosti s organizačním uspořádáním KVS).

Orgány veterinární správy dozírají, zda jsou dodržovány povinnosti, požadavky a podmínky stanovené zvláštními právními předpisy a předpisy EU a zjišťují nedostatky a jejich příčiny.

Pracovníci provádějící úřední kontroly bez střetu zájmů

Úřední kontroly jsou vykonávány pouze státními zaměstnanci, externí ani smluvní personál není pro výkon úředních veterinárních kontrol najímán.

Pro další informace – viz *bod VI. Vyloučení střetu zájmů – obecně.*

7. Dodržování provozních kritérií

SVS

Účinnost a přiměřenost úředních kontrol v oblasti *veterinární ochrany zdraví zvířat a pohody zvířat* jsou prováděny podle ustanovení veterinárního zákona, zákona na ochranu zvířat proti týrání a plemenářského zákona.

Opatření v případě neshody

V případě zjištění porušení povinností stanovených právními předpisy mohou orgány veterinárního dozoru uložit:

A. ROZHODNUTÍ O PŘESTUPKU

Orgány veterinárního dozoru při rozhodování o určení druhu správního trestu a jeho výměry postupují podle § 35–40 zákona o odpovědnosti za přestupky.

B. ROZHODNUTÍ O ZÁVAZNÉM POKYNU včetně nápravných opatření dle zákona o ochraně zvířat proti týrání.

F. ODEJMUTÍ NEBO POZASTAVENÍ SCHVÁLENÍ (např. §22 odst. 1 písm. f) zákona o ochraně zvířat proti týrání).

G. ODEJMUTÍ A ZMĚNA POVOLENÍ (např. § 50, resp. § 51 veterinárního zákona).

I. NÁVRH NA ZRUŠENÍ NEBO POZASTAVENÍ ŽIVNOSTI

§ 13a odst. 2 zákona o ochraně zvířat proti týrání („Zjistí-li příslušný orgán veterinární správy závažné nebo opětovné porušení povinností právnické nebo fyzické osoby uvedené v odstavci 1 stanovených tímto zákonem, může podat návrh příslušnému živnostenskému úřadu, aby podle § 58 odst. 2 písm. a) živnostenského zákona živnostenské oprávnění zrušil nebo provozování pozastavil.“)

J. PODNĚT

§ 42 správního řádu – povinnost přijímání podnětů k zahájení řízení, resp. právo jiného správního orgánu podat podnět k zahájení řízení z moci úřední.

§ 24a zákona o ochraně zvířat proti týrání – podněty obecním úřadům obcí s rozšířenou působností k projednávání přestupků a správních deliktů vyplývajících z porušení povinností uložených chovatelům a ostatním fyzickým nebo právnickým osobám zákonem o ochraně zvířat proti týrání + odborné vyjádření podle § 24a zákona o ochraně zvířat proti týrání.

K. NÁVRH na zvláštní opatření

§ 28a zákona o ochraně zvířat proti týrání (nařídít a zajistit umístění týraného zvířete do náhradní péče, nařídít chovateli zajistit opatření ke snížení počtu zvířat včetně jejich usmrcení, nařídít chovateli pozastavení činnosti, při které dochází k týrání zvířat, a to do doby odstranění závad, nařídít vlastníkovu zvířete zajistit utracení zvířete odborně způsobilou osobou podle veterinárního zákona, pokud je dán důvod k usmrcení zvířete, nařídít chovateli umožnit provádění péče o zvíře jinou osobou).

L. ZVLÁŠTNÍ OPATŘENÍ

§ 25 odst. 3 plemenářského zákona (utracení zvířete, zákaz přemísťování všech zvířat do hospodářství nebo z hospodářství, jestliže jedno nebo více zvířat v hospodářství nesplňuje žádné stanovené požadavky, zákaz přemísťování zvířat, která nesplňují některé stanovené požadavky, pokud počet těchto zvířat nepřesahuje 20 % všech zvířat v hospodářství, zákaz přemísťování všech zvířat do hospodářství nebo z hospodářství, pokud počet zvířat, která nesplňují některé stanovené požadavky přesahuje 20 % všech zvířat v hospodářství).

M. NÁPRAVNÁ OPATŘENÍ

§ 24 odst. 6 písm. c) plemenářského zákona (při kontroly dodržování povinností stanovených při označování a evidenci zjišťují příčiny nedostatků a osoby za ně odpovědné a ukládají opatření k odstranění těchto nedostatků a jejich příčin včetně termínu pro jejich odstranění).

N. TRESTNÍ OZNÁMENÍ – ve všech případech, kdy vznikne podezření ze spáchání trestného činu - § 8 trestního řádu.

Pro více informací – viz *bod III. Organizace úředních kontrol – obecně, bod IX. Dodržování provozních kritérií – obecně – SVS, bod II. Lidské zdroje – obecně – SVS, bod VI. Vyloučení střetu zájmu – obecně.*

8. Školení pracovníků provádějících úřední kontroly

Viz *bod X. Školení pracovníků provádějících úřední kontroly – SVS.*

9. Dokumentované postupy

SVS

Postupy úředních kontrol v oblasti péče o dobré životní podmínky zvířat jsou ujednoceny a zdokumentovány v rámci celé ČR formou metodických návodů SVS a dalších podpůrných pracovních dokumentů a metodických doporučení (výstupy z odborných vzdělávacích aktivit).

Další podpůrné dokumenty metodického charakteru jsou k dispozici na portálu SVS rozděleny podle jednotlivých tematických oblastí a pravidelně aktualizovány. Doporučení Ústřední komise pro ochranu zvířat a vyjádření oddělení ochrany zvířat jsou zveřejněny na stránkách MZe.

V oblasti péče o dobré životní podmínky zvířat vedou správní řízení obce s rozšířenou působností.

Pro více informací - viz *bod XI. Dokumentované postupy - obecně – SVS.*

10. Řízení mimořádných situací a krizí / pohotovostní plány

Viz *bod XIV. Řízení mimořádných situací a krizí / pohotovostní plány – obecně – SVS.*

11. Organizace spolupráce a vzájemné pomoci

SVS

SVS v oblasti dobrých životních podmínek zvířat spolupracuje zejména s ostatními orgány ochrany zvířat, jak je definuje zákon na ochranu zvířat proti týrání, zejména obecní úřady obcí s rozšířenou působností.

Spolupráce s Policií ČR vyplývá z „Dohody o vzájemné součinnosti a spolupráci mezi SVS a PČR“. Spolupráce s celními orgány vyplývá z veterinárního zákona a z „Dohody o vzájemné součinnosti a spolupráci mezi SVS a GŘC“. Spolupráce s Letištěm Václava Havla Praha, kde se nachází PVS Praha-Ruzyně, probíhá na základě „Smlouvy o nájmu nebytových prostor a o spolupráci při zajištění provozu pohraniční veterinární stanice“. Dohody spolupráce s třetími zeměmi jsou uzavírány v rámci EU.

V oblasti přepravy zvířat a přesunů zájmových zvířat nově SVS spolupracuje s jinými ČS v rámci RASFF i AAC a komunikuje s Národním kontaktním místem ČR – pracoviště ÚVS a SZPI.

12. Audity podle čl. 6 nařízení (EU) 2017/625

Oblast dobrých životních podmínek zvířat spadá do systému kontrol péče o pohodu zvířat a dobrých životních podmínek zvířat; tento systém úředních kontrol je auditován ve frekvenci 1x ve 2 - letém období, tj. 1x za 2 roky.

Pro více informací – viz bod XIV. Audity podle čl. 6 nařízení (EU) 2017/625 - obecně – SVS.

13. Přezkum a revize JIVVPK

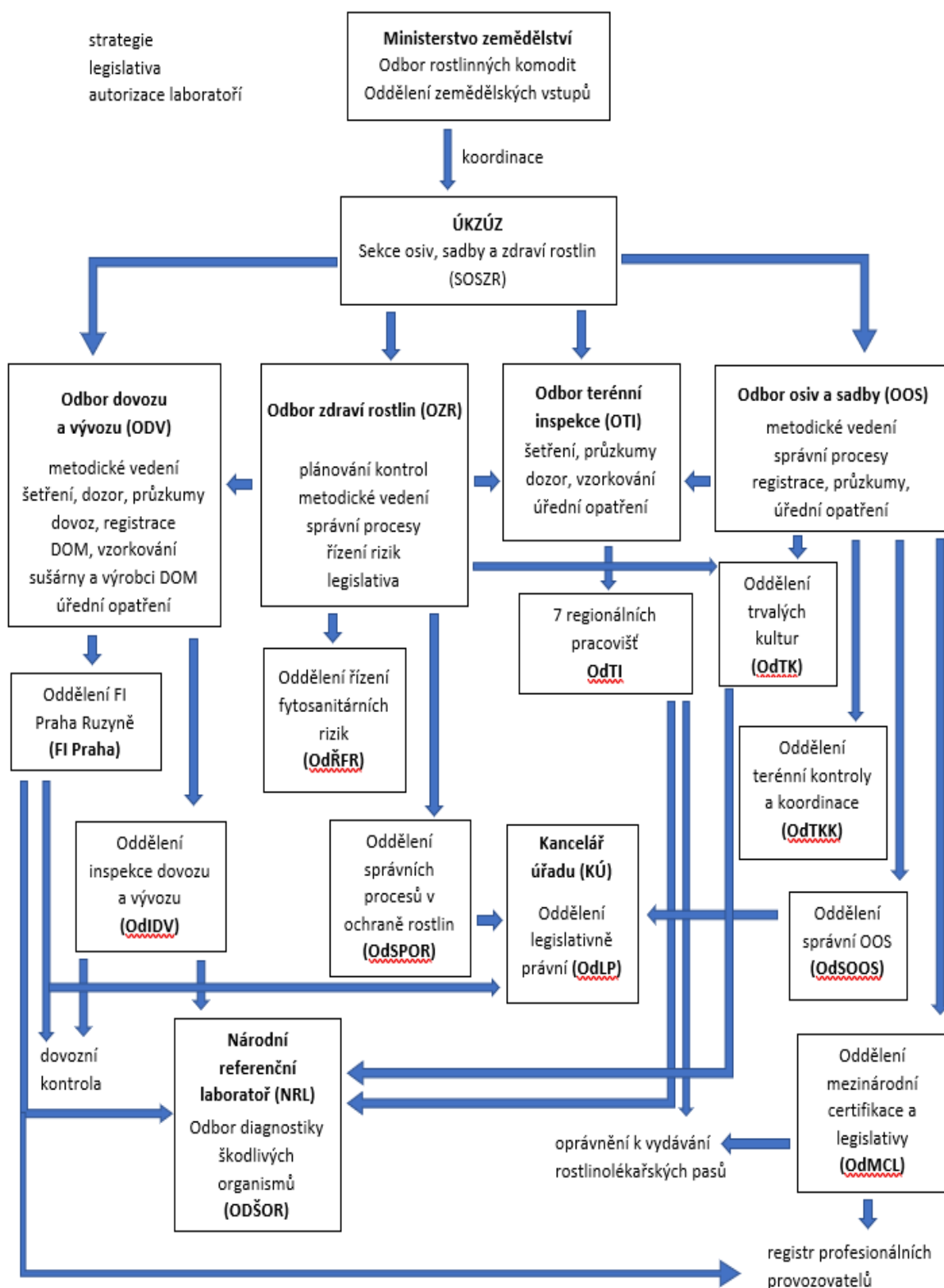
Viz bod XVI. Přezkum a revize JIVVPK – SVS.

14. Používání databází

SVS

EU databáze	IS ČR
RASFF	IS SVS
TRACES NT	Portál SVS
	Registry MZe

G. - čl. 1 odst. 2 písm. g) ochranná opatření proti škodlivým organismům rostlin

ÚKZÚZ

1. *Strategické cíle*

Cíl 1

Včasný záchyt škodlivých organismů a zamezení zavlečení karanténních škodlivých organismů a regulovaných nekaranténních škodlivých organismů pro rostliny, rostlinné produkty a jiné předměty při dovozu a přemísťování na území EU.

Cíl 2

Plánovat kontroly na základě posouzení rizika a zaměřovat se na problematické oblasti. Kontroly provádět jednotným přístupem s optimálním využitím zdrojů.

Cíl 3

Pokračovat v jednotlivých typech kontrol v rámci rostlinolékařského dozoru se zaměřením na prioritní škodlivé organismy dle nařízení (EU) 2016/2031 o ochranných opatřeních proti škodlivým organismům rostlin s cílem předejít vzniku krizových situací.

Rozvíjet monitoring výskytu škodlivých organismů (dále jen ŠO“) ovlivňujících kvalitu potravin, a to včetně rychlého systému varování zemědělské veřejnosti z důvodu předcházení kalamitního přemnožení chorob a škůdců.

Nadále provádět aktivní ochranu území ČR před zavlečením nebezpečných ŠO, zajišťovat provádění dovozních rostlinolékařských kontrol rostlin a rostlinných produktů v souladu s nařízením (EU) 2016/2031 o ochranných opatřeních proti škodlivým organismům rostlin, zajistit na tomto úseku spolupráci mezi všemi zainteresovanými subjekty a informovat o podmínkách odbornou i laickou veřejnost.

2. *Kategorizace rizik*

V souladu s nařízením (EU) 2016/2031 o ochranných opatřeních proti škodlivým organismům rostlin, se monitorují a analyzují rostlinolékařská rizika v souvislosti s dovozy zásilek rostlin a rostlinných produktů ze třetích zemí, v souvislosti s přemísťováním dodávek rostlinných komodit původem ze členských států EU a s produkcí a uváděním do oběhu rostlin, rostlinných produktů a jiných předmětů. Na základě vyhodnocení analýzy rizika (kategorizace rizika) se navrhuje priority při zajišťování monitoringu a průzkumu výskytu ŠO, fyto-sanitární kontroly dovážených zásilek, při rozhodování o míře ochrany proti vyskytujícím se v EU regulovaným ŠO, při exportní fyto-sanitární certifikaci zásilek, a stanovuje se obecně frekvenci fyto-sanitárních kontrol.

Kritéria kategorizace rizik jsou:

- výskyt ŠO zjištěný na území ČR a v zahraničí;
- druh ŠO;
- druh rostliny;
- typ rostlinné komodity;
- původ dodávky nebo zásilky;
- množství dovážených rostlinných komodit;
- výsledky úředních kontrol prováděných v rámci rostlinolékařské dovozní kontroly (četnost pozitivních zjištění výskytu ŠO v zásilkách pocházejících ze třetí země), vč.

výsledků dovozních kontrol prováděných na SHK EU a dalších schválených místech kontrol;

- výsledky kontrol prováděných v rámci rostlinolékařského dozoru (zjištění nedostatků při plnění opatření nařízených na základě zjištění výskytu ŠO jako ochrana proti šíření ŠO).

3. *Určení příslušného orgánu*

MZe - 13120, 13123

Kompetence MZe pro oblast škodlivých organismů vyplývají zejména z:

- § 71 písm. c) zákona o rostlinolékařské péči – jmenuje Rostlinolékařskou radu ministerstva jako odborný poradní orgán pro oblast ochrany rostlin v zemědělství a lesnictví, jehož úkolem je předkládat doporučení týkající se zejména ochrany státu před zavlečením a šířením určitých ŠO a jejich potlačování, minimalizace rizik spojených s opatřeními na ochranu rostlin, priorit ve výzkumu, poradenství, rozvoje mezinárodních vztahů a koordinace aktivit na úseku rostlinolékařské péče;
- § 71 písm. f) zákona o rostlinolékařské péči – odpovídá za plnění závazků na úseku rostlinolékařské péče, které vyplývají z členství ČR v mezinárodních organizacích, zejména z členství v Mezinárodní úmluvě o ochraně rostlin a v EU, zpracovává národní strategie rostlinolékařské péče a zajišťuje její koordinaci na národní a mezinárodní úrovni;
- § 71 písm. g) zákona o rostlinolékařské péči – odpovídá za zajištění ochrany proti zavlečení a šíření jednotlivých ŠO v souladu se zvláštními právními předpisy EU, včetně vydání příslušných právních předpisů;
- § 71 písm. h) zákona o rostlinolékařské péči – žádá Komisi o udělení grantů k úhradě nákladů na mimořádná opatření k eradikaci nebo zamezení rozšiřování ŠO nebo dodatečná ochranná opatření přijatá proti rozšiřování ŠO;
- § 71 písm. j) zákona o rostlinolékařské péči - schvaluje pohotovostní plány pro prioritní ŠO podle čl. 25 nařízení (EU) 2016/2031 o ochranných opatřeních proti škodlivým organismům rostlin, a akční plány pro prioritní ŠO podle čl. 27 téhož nařízení, vypracované nebo aktualizované ÚKZÚZ, a zveřejňuje je;
- § 71 písm. k) zákona o rostlinolékařské péči – na návrh ÚKZÚZ schvaluje plány simulačních cvičení zaměřených na prioritní ŠO podle čl. 26 nařízení (EU) 2016/2031 a zajišťuje koordinaci orgánů veřejné správy při jejich provádění;
- § 71 písm. l) zákona o rostlinolékařské péči – koordinuje činnost ústředních orgánů státní správy při plnění úkolů souvisejících s předcházením zavlečení a šíření prioritních ŠO a s jejich eradikací;
- § 71 písm. m) zákona o rostlinolékařské péči – na návrh ÚKZÚZ podává Komisi žádosti o uznání a změnu velikosti chráněné zóny podle čl. 32 odst. 1 a čl. 35 odst. 1 nařízení (EU) 2016/2031;
- § 88 zákona o rostlinolékařské péči – vydává prováděcí vyhlášky.

ÚKZÚZ

Pro oblast podle čl. 1 odst. 2 písm. g) nařízení (EU) 2017/625 je příslušným orgánem odpovědným za ochranu proti ŠO ÚKZÚZ.

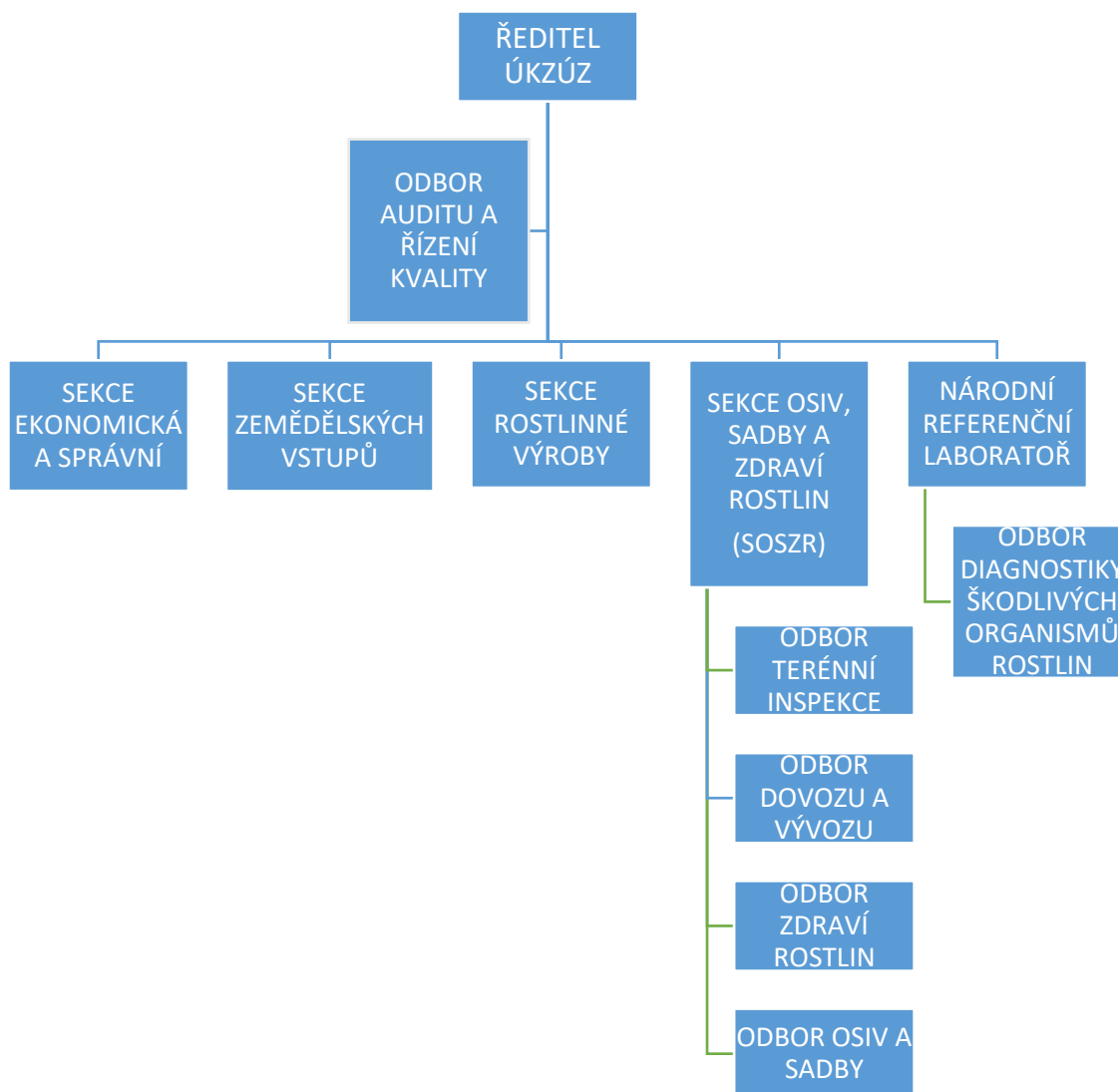
Související legislativa ČR: (<http://eagri.cz/public/web/ukzuz/legislativa/legislativa-cr/>)

- zákon o ÚKZÚZ – stanovení kompetencí (§2 odst. 1 písm. h, odst. 3);
- zákon o kontrole – postup ÚKZÚZ při úřední kontrole;
- zákon o rostlinolékařské péči – vymezení působnosti ÚKZÚZ v oblasti ochrany proti ŠO rostlin a povinnosti při úřední kontrole a jiných úředních činnostech (§72, § 74).

Související EU legislativa: <http://eagri.cz/public/web/ukzuz/legislativa/legislativa-eu/>

- nařízení (EU) 2016/2031 o ochranných opatřeních proti škodlivým organismům rostlin;
- nařízení (EU) 2017/625;
- další související nařízení a rozhodnutí.

Organizace činností v rámci ÚKZÚZ

Kontroly v souvislosti s ochranou proti ŠO rostlin (kontroly škodlivých organismů, rostlin, rostlinných produktů a jiných předmětů a kontroly profesionálních provozovatelů) zajišťuje ÚKZÚZ – Sekce *osiv, sadby a zdraví rostlin* (SOSZR).

Metodické vedení kontrol profesionálních provozovatelů, kteří vyrábějí a uvádějí na trh rostliny a rostlinné produkty, a jiných úředních činností, jako jsou průzkumy výskytu ŠO, zajišťuje *Odbor zdraví rostlin*. Vlastní výkon kontroly provádějí inspektoři *Odboru terénní inspekce*.

Metodické vedení kontrol při dovozu a vývozu rostlin, rostlinných produktů a jiných předmětů a v zařízeních k hubení ŠO a výrobců dřevěného obalového materiálu a vlastní výkon kontroly zajišťuje *Odbor dovozu a vývozu*.

K analýze odebraných úředních vzorků rostlin využívá ÚKZÚZ vlastní laboratoře NRL (viz níže).

Vnitřní dozor nad činnostmi prováděnými ústavem má *Odbor auditu a řízení kvality*.

4. Přenesení úkolů na pověřené subjekty

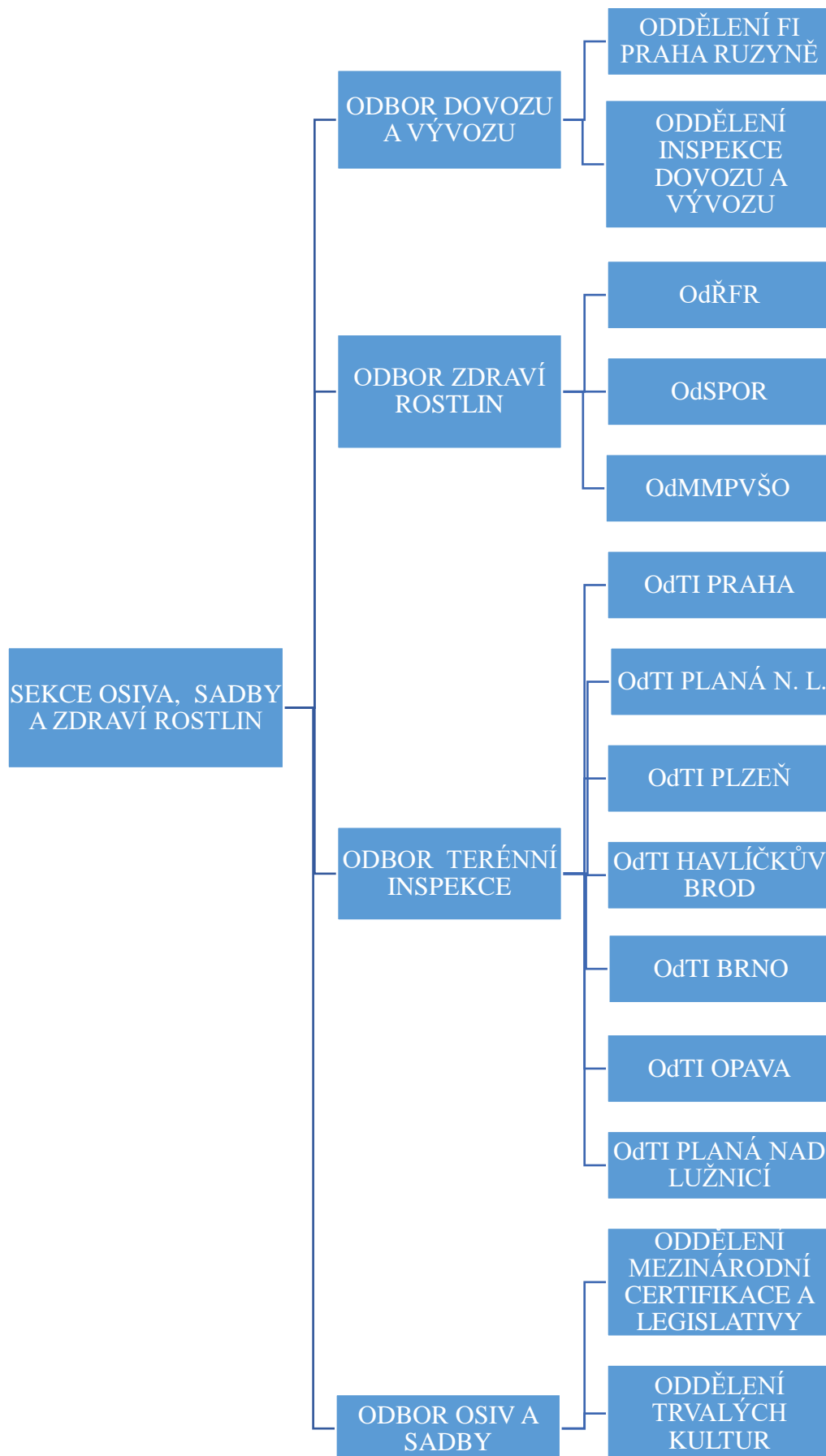
Žádné úkoly úřední kontroly ve smyslu článku 28 nejsou v oblasti ochranných opatření proti ŠO rostlin přeneseny na pověřené subjekty.

5. Organizace a řízení úředních kontrol

ÚKZÚZ

Organizace a struktura příslušného orgánu

Kontroly v oblasti ochranných opatření proti ŠO rostlin provádějí příslušné odbory a oddělení *Sekce osiv, sadby a zdraví rostlin* ÚKZÚZ.

Odbor dovozu a vývozu:

- provádí dovozní rostlinolékařskou kontrolu stanovených rizikových rostlin, rostlinných produktů a jiných předmětů ve vstupních místech a ve schválených místech určení, popř. v místech dohodnutých s Celní správou, nařizování opatření v případech nesplnění dovozních fyto-sanitárních opatření EU;
- v rámci systému TRACES NT zajišťuje administraci za oblast dovozu rostlin a rostlinných produktů;
- provádí dovozní rostlinolékařskou kontrolu zásilek rostlin, rostlinných produktů a jiných předmětů, které nepodléhají povinné kontrole při vstupu do EU;
- provádí dovozní kontrolu ekologické produkce (COI);
- provádí opravňování subjektů, kteří provozují zařízení k hubení ŠO a výrobců dřevěného obalového materiálu a dozor s touto činností spojený;
- zajišťuje kompletní dozorovou činnost nad dováženým dřevěným obalovým materiálem;
- zajišťuje schvalování míst určení pro dovozní rostlinolékařskou kontrolu a pro vývozní šetření rizikových komodit;
- zaměstnanci na centrální úrovni připravují metodické pokyny pro vlastní inspektory zajišťující dovozní kontroly, certifikaci rostlinných komodit pro vývoz a kontroly provozů pro ošetřování a výrobu dřevěných obalů;
- provádí supervizi prováděných úředních kontrol, plánují příslušné kontroly;
- zajišťují registraci dovozců, vývozců a provozovatelů zabývajících se ošetřováním a výrobou dřevěných obalů, včetně opravňování k této činnosti.

Odbor zdraví rostlin:

- připravuje metodické postupy pro inspektory Odboru terénní inspekce k provádění kontrol plnění povinností stanovených profesionálním provozovatelům a dalším osobám na úseku ochrany před zavlečením a šířením a šířením ŠO v rámci rostlinolékařského dozoru, provádění monitoringu a průzkumů výskytu regulovaných ŠO a nově zjištěných ŠO a k postupům při mimořádných rostlinolékařských opatřeních;
- provádí supervizi prováděných úředních kontrol, plánují příslušné kontroly;
- zajišťuje jednotné postupy v oblasti správních procesů v ochraně proti ŠO rostlin.

Odbor terénní inspekce:

- provádí dozor nad plněním povinností stanovených profesionálním a oprávněným provozovatelům a dalším osobám na úseku ochrany před zavlečením a šířením ŠO;
- provádí odborné šetření při podezření z výskytu regulovaných ŠO nebo při kalamitním přemnožení ŠO;
- zajišťuje monitoring a průzkum výskytu ŠO;
- připravuje podklady pro řízení o nařizování a rušení mimořádných rostlinolékařských opatření (MRO) k eradikaci ŠO a proti jejich šíření a pro rozhodnutí o náhradách nákladů a ztrát provozovatelů v důsledku plnění těchto MRO.

Odbor osiv a sadby:

- zajišťuje dozor nad plněním povinností stanovených profesionálním a oprávněným provozovatelům a dalším osobám na úseku ochrany před zavlečením a šířením ŠO u trvalých kultur;
- vedou úřední registr profesionálních provozovatelů (čl. 65 odst. 1 nařízení (EU) 2016/2031).

Nedílnou součástí prováděných kontrol a šetření je odběr vzorků, které jsou rozborovány v NRL ÚKZÚZ.

NRL ÚKZÚZ

Odbor diagnostiky škodlivých organismů rostlin:

- plní funkci NRL ÚKZÚZ pro diagnostiku ŠO rostlin, ÚL a karanténní stanice;
- provádí detekci a determinaci ŠO rostlin v celé řadě maticí;
- provádí a koordinuje rostlinolékařskou diagnostiku ŠO, určování původců chorob a poškození rostlin, testování a detekci ŠO rostlin;
- průběžně ověřuje kvalitu diagnostických výstupů;
- provádí expertní audity určených ÚL.

Pro více informací – viz bod V. *Úřední laboratoře a Národní referenční laboratoře – obecně – ÚKZÚZ.*

Záznamy a zprávy z úředních kontrol (podávání zpráv a komunikační kanály)

Kontrola ŠO rostlin využívá informační systém Monitoring (IS Monitoring), což je jednotná databáze dostupná on-line pro věcně příslušné zaměstnance, kde jsou všechny zjištěné informace z kontrolní činnosti uváděné do protokolů. IS Monitoring slouží pro zpracování a tisk protokolů o kontrole, popř. záznamů ze šetření. Tento systém umožňuje i záznam o odebraných úředních vzorcích, generování protokolů o odběru a o výsledcích rozboru. Program slouží i jako databáze a archiv protokolů a výsledků kontrol.

Informace o prvním výskytu určitého regulovaného ŠO rostlin na území ČR a výskytu regulovaných ŠO rostlin na území ČR, kde se dosud nevyskytly, jsou neprodleně oznamovány EK a členským státům EU prostřednictvím internetového systému EUROPHYT nebo iRASFF (IMSOC).

Pro záznam provedených dovozních kontrol se využívá systém TRACES NT, (záznam CHEDPP), včetně příjmu e-Phyto.

Všechny systémy jsou propojeny se systémem spisové služby.

Ověřování (opatření o ověřování s cílem zajistit kvalitu, nestrannost, jednotnost a účinnost úředních kontrol a auditů)

Viz bod III. Organizace a řízení úředních kontrol – obecně.

Systém vnitřních kontrol sekce:

Vnitřní dohled nad organizací kontrol je prováděn pravidelně regionální úrovní řízení – regionální oddělení terénní inspekce v rámci *Odboru terénní inspekce* nebo kontrolní skupinou nebo nadřízeným v rámci *Odboru zdraví rostlin*, v rámci ODV je vnitřní dohled prováděn nadřízenými dle každoročně zpracovávaného plánu. Výsledky dohledu se projednávají na poradách oddělení nebo odboru (občasná přítomnost také zástupce

centrálního vedení) a podle výsledků jsou případně upravovány metodické instrukce a pokyny. Dále je ze strany ústředí prováděn plánovaný odborný vnitřní audit včetně auditu nad prováděním odborných kontrol.

Při vzniku potřeby nového kontrolního programu (stanoven prováděcím nařízením EK) – např. v případě rizika zavlečení či rozšíření nového regulovaného ŠO – je tento program zahrnut do rutinního systému kontrol formou novely stávajícího nebo vytvořením nového metodického postupu včetně materiálového zajištění z rozpočtu ÚKZÚZ.

Pracovníci provádějí úřední kontroly bez střetu zájmů

Úřední kontroly v oblasti ochrany proti ŠO rostlin jsou vykonávány pouze státními zaměstnanci, externí ani smluvní zaměstnanci nejsou najímáni.

6. Kontrolní systémy a koordinační činnosti

ÚKZÚZ

Oblast kontrol v rámci rostlinolékařského dozoru

V rámci rostlinolékařského dozoru plní *Sekce osiv, sadby a zdraví rostlin* dohled nad požadavky a povinnostmi spojených s ochranou proti zavlečení a rozšiřování ŠO.

Kontrolní systémy

V souladu s nařízením (EU) 2016/2031 a prováděcího nařízení Komise (EU) 2019/2072, kterým se stanoví jednotné podmínky pro provádění nařízení (EU) 2016/2031, pokud jde o ochranná opatření proti škodlivým organismům rostlin, provádí inspektoři *Odboru dovozu a vývozu a Odboru terénní inspekce* všechny kontroly, které se týkají ŠO, rostlin, rostlinných produktů a jiných předmětů a kontroly profesionálních provozovatelů a dalších osob, na něž se tato pravidla vztahují. Při provádění dovozní kontroly postupují dle nařízení (EU) 2017/625 a jeho prováděcích nařízení. Z výše uvedené evropské legislativy vychází i ustanovení zákona o rostlinolékařské péči, kterým jsou vymezeny kompetence k provádění příslušných kontrol.

Kdo podléhá dozorovým kontrolám

Profesionální provozovatelé – dovozci, vývozci, subjekty provozujících zařízení k hubení ŠO, výrobci dřevěného obalového materiálu, pěstitelé rizikových rostlin a obchodníci, kteří je uvádějí na trh – jsou registrováni, a jsou u nich prováděny kontroly plnění příslušných povinností v rámci rostlinolékařského dozoru.

Stanovení postupu a průběh kontrol

Postupy při kontrolách jsou dány metodickými postupy, popř. nařízením ředitele, které jsou k dispozici v systému DMS (prostor pro sdílení řídicích a operačních dokumentů) nebo v interní aplikaci Teams a na webových stránkách ÚKZÚZ. Pro jednotné kontroly jsou inspektoři pravidelně proškolení. Nové poznatky z legislativy ČR a EU či z jednání EK dostávají pracovníci ad hoc z centrální úrovně formou písemné informace a podrobněji jsou diskutovány na pravidelných poradách a zapracovány do metodických pokynů.

Při dovozní rostlinolékařské kontrole kontrolují doklady, totožnost zásilky a zdravotní stav se zaměřením na zjištění příznaků napadení regulovanými ŠO a dalšími ŠO, vč. těch, které

nejsou uvedeny v prováděcím nařízení (EU) 2019/2072. V případě zjištění podezření z výskytu karanténního ŠO je z dané partie odebrán vzorek a odeslán do diagnostické laboratoře ÚKZÚZ k analýze pro potvrzení nebo vyvrácení tohoto podezření. U zásilek rostlin, rostlinných produktů nebo jiných předmětů, dovezených ze třetích zemí přes SHK jiných ČS a poukázaných k dokončení fytosanitární dovozní kontroly do vnitrozemí, jsou na území ČR prováděny ve schválených místech určení kontroly totožnosti a zdravotního stavu tohoto zboží.

V rámci kontrol na vnitřním trhu EU inspektoři provádějí kontroly v provozovnách využívaných profesionálními provozovateli, kteří jsou oprávněni vydávat rostlinolékařské pasy na rostliny, které uvádějí do oběhu, zaměřené na plnění jejich povinností (čl. 92 nařízení (EU) 2016/2031). V případě zjištění podezření z výskytu karanténního ŠO provedou úřední prohlídku včetně odebrání vzorku a odeslání do diagnostické laboratoře ÚKZÚZ k analýze pro potvrzení nebo vyvrácení tohoto podezření.

V rámci kontroly profesionálních provozovatelů, kteří jsou oprávněni provádět označování (obalového dřevěného materiálu, dřeva nebo jiných předmětů) - subjekty provozujících zařízení k hubení ŠO, výrobci dřevěného obalového materiálu inspektoři dohlížejí na plnění jejich povinností (čl. 98 nařízení (EU) 2016/2031) a požadavků na jejich provozovny (vyhl. č. 6/2020 Sb.).

Výsledky kontrol se zapisují do informačních systémů – viz *bod 5 (Záznamy a zprávy z úředních kontrol)*.

Četnost kontrol

Četnost úředních kontrol je stanovena nařízením (EU) 2016/2031. Podmínky, za jakých je možné kontroly navýšit či snížit jsou stanoveny prováděcím nařízením (EU) 2019/66. U dovozních kontrol nevyužíváme snížené četnosti provádění s ohledem na charakter zásilek.

Na základě vyhodnocení analýzy rizika (kategorizace rizika) se navrhuje priority při zajišťování monitoringu a průzkumu výskytu ŠO, fytosanitární kontroly dovážených zásilek, při rozhodování o míře ochrany proti regulovaným ŠO vyskytujícím se v EU, při exportní fytosanitární certifikaci zásilek, a stanovuje se obecně četnost fytosanitárních kontrol.

Opatření při zjištění závad

V případě zjištění závad u zásilek v rámci dovozních kontroly inspektoři nařizují opatření v souladu s čl. 66 nařízení (EU) 2017/625.

V případě zjištění výskytu nebo podezření z výskytu ŠO, jejichž zavlékání a šíření je na území členských států EU zakázáno, se nařizují mimořádná rostlinolékařská opatření nebo úřední opatření s cílem zajistit eradikaci těchto ŠO nebo, není-li eradikace možná, zabránit jejich dalšímu šíření.

Koordinační činnosti

K provádění kontrol dle nařízení (EU) 2017/625 a nařízení (EU) 2016/2031 o ochranných opatřeních proti škodlivým organismům rostlin pro rostliny s přímým rizikem pro spotřebitele je v ČR jediným kompetentním úřadem ÚKZÚZ.

Spolupráce kompetentních úřadů je zajištěna jejich jednotným řízením ze strany MZe.

Kontroly se prioritně zaměřují na zásilky a dodávky rostlin a rostlinných produktů, které mohou představovat největší rizika zavlečení a šíření regulovaného ŠO do ČR. Toto riziko je dáno druhem rostliny, rostlinného produktu nebo jiného předmětu, typem komodity, původem dodávky nebo zásilky a četností pozitivních kontrol (se záchytem ŠO) na území EU. Rizika jsou vyhodnocována jak na úrovni ČR, tak na úrovni EU.

Zdroje k provádění kontrol jsou alokovány pro každý okres (v rámci OTI) nebo za stanovený region (v rámci ODV), tj. rovnoměrně na území ČR a vznik neočekávaného rizika je tak adekvátně pokryt ve všech případech. Posílení zdrojů je stabilně zajištěno v místech vstupu rizikových komodit na území ČR ze třetích zemí, ať již jde o SHK: letiště Praha-Ruzyně, Brno, Ostrava, tak i schválená místa určení, kde dochází ke kontrolám zvláště rizikových komodit s ohledem na zavlečení ŠO – osiva, množitelský materiál, dřevěný obalový materiál, bonsaje. Počet těchto míst se každoročně navyšuje, což zajišťuje kvalitnější provádění kontrol a ulehčuje odbavení zásilek dovozcům.

7. Dodržování provozních kritérií

ÚKZÚZ

Účinnost a přiměřenost úředních rostlinolékařských kontrol je zajištěna ustanoveními zákona o rostlinolékařské péči a úřední kontroly v oblasti ochrany zdraví rostlin jsou prováděny dle ustanovení tohoto zákona. Provádění úředních kontrol se dále řídí zákonem o kontrole, kde jsou vymezeny i povinnosti a oprávnění kontrolních pracovníků.

Pracovníci provádějící úřední kontroly bez střetu zájmů

Pro více informací – viz bod VI. *Vyloučení střetu zájmů – obecně.*

Vhodná a řádně udržovaná zařízení a vybavení, aby pracovníci mohli provádět úřední kontroly účinně a efektivně

Laboratorní zařízení diagnostických laboratoří, jejich vhodnost a udržování, jsou dány akreditací diagnostických laboratoří ÚKZÚZ.

Pro provádění rostlinolékařské dovozní kontroly musí být provozovatelem SHK nebo místa schváleného pro provádění dovozní kontroly poskytnuty vhodné prostory umožňující splnění minimálních požadavků k výkonu kontroly. Tyto požadavky jsou stanoveny prováděcím právním předpisem, vyhláškou č. 5/2020Sb., o opatřeních proti škodlivým organismům rostlin (tj. minimální požadavky na technické a odborné vybavení a zařízení).

Pravomoci k provádění úředních kontrol

Pravomoc inspektorů k provádění úředních kontrol je vymezena jejich dosaženým vzděláním a působností příslušného organizačního útvaru ÚKZÚZ. S rozsahem pravomocí při výkonu kontroly jsou inspektoři seznámeni v rámci vstupního vzdělávání.

V souladu se zákonem o kontrole jsou inspektoři oprávněni vstupovat na pozemky, do provozních, skladovacích a jiných prostorů, kde jsou rostliny a rostlinné produkty přemísťovány, do zařízení a dopravních prostředků sloužících k činnosti kontrolovaných osob, a provádět na těchto místech úřední kontroly. Zároveň jsou oprávněni ověřovat osobní údaje kontrolovaných osob, pořizovat kopie, výpisy, fotodokumentaci a odebírat vzorky k laboratornímu vyšetření.

Při zjištění porušení právních předpisů je náprava zajišťována prostřednictvím úředních opatření, mimořádných rostlinolékařských opatření a nařízení ÚKZÚZ. Případy porušení příslušných právních předpisů jsou řešeny sankcí.

Pohotovostní plány

Jsou zpracovány manuály nebo metodické pokyny zaměřené cíleně na některé činnosti nebo rostlinné komodity či ŠO, které upřesňují, jak postupovat při nálezů regulovaného ŠO, nebo při zjištění určitých neshod se závaznými právními předpisy (např. nesplnění zvláštních požadavků).

Dále – viz bod XV. *Řízení mimořádných situací a krizí / pohotovostní plány – obecně.*

Povinnosti dovozců a producentů

Osoby, které dováží určité rostlinné komodity a producenti určitých rostlinných komodit jsou povinni:

- umožnit zaměstnancům ÚKZÚZ provádět úřední kontroly v místech pěstování, výroby, skladování nebo přechovávání rostlin a rostlinných produktů;
- být osobně dosažitelní pro potřeby ÚKZÚZ, popřípadě pověřit pro styk s ÚKZÚZ jinou osobu s potřebnými odbornými zkušenostmi v oblasti rostlinné výroby a v souvisejících otázkách zdravotního stavu rostlin a rostlinných produktů;
- při kontrolách poskytovat potřebnou součinnost, informace a podklady.

Neplnění povinností dovozců a producentů rostlinných komodit stanovených zákonem o rostlinolékařské péči může být inspektorem hodnoceno jako maření kontroly, které je pod sankcí.

Pro více informací – viz bod IX. *Dodržování provozních kritérií – ÚKZÚZ.*

8. Školení pracovníků provádějících úřední kontroly

Po personálním školení jsou pracovníci pravidelně školeni podle jimi kontrolované činnosti minimálně 2x ročně, jsou prováděny terénní instruktáže, školení k legislativě, ŠO, odběr vzorků, vydávání úředních opatření a nové postupy pro provádění kontrol.

Výstupem jsou zápisy ze školení, prezenční listina a často provedení testu a hodnocení.

Oblast rostlinolékařských kontrol

Všichni zaměstnanci ÚKZÚZ s kompetencí provádět kontroly a jiné úřední činnosti v oblasti rostlinolékařské péče musí mít odborné rostlinolékařské vzdělání v rozsahu předepsaném zákonem o rostlinolékařské péči.

Interní vzdělávací akce v oblasti rostlinolékařské péče se uskutečňují prezenčně, nebo on-line prostřednictvím aplikace Teams. Útvary je zajistí vlastními silami (zaměstnanci ÚKZÚZ) nebo s pomocí externích dodavatelů.

Další vzdělávací akce:

- vzdělávání v dalších oblastech – nové odborné normy, předpisy, směrnice a metodiky, vzdělávání v oboru informačních a komunikačních technologií, témata environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty, specializované studium rostlinolékařství nebo ochrany rostlin, odborná a specifická témata prioritně stanovená Úřadem vlády, ISS, MZe;
- diagnostické školení nově přijatých zaměstnanců – vědomosti ohledně odběru, balení a zasílání vzorků do diagnostických laboratoří ÚKZÚZ včetně základní symptomatologie, přehled o požadavcích na kvalitu vzorků dle jednotlivých odborností, přehled o činnosti a používaných metodách diagnostických laboratoří ÚKZÚZ, základní obsluha a práce s informačními systémy;
- vývoz zásilek rostlin do třetích zemí – přehled o rozsahu a metodách provádění rostlinolékařské kontroly před vývozem zásilek do třetích zemí včetně způsobu vzorkování a prohlídky vzorků a evidence;
- dovoz zásilek – změny v legislativě, workshopy pro správné vzorkování ze zásilek, provádění dovozních kontrol;
- nové odborné informace, předpisy a metodiky na úseku ochrany proti ŠO – informace o výskytech nových ŠO v ČR a ve světě a odborné postupy při provádění monitoringu a opatření proti zavlečení a šíření ŠO – rostlinolékaři (specialisti);
- školení v rámci programu BTSF.

Prohlubováním odborných znalostí rostlinolékařských inspektorů formou školení je zajištěno provádění kontrol na vysoké profesní úrovni.

Dále viz bod X. *Školení pracovníků provádějící úřední kontroly – obecně.*

9. Dokumentované postupy

Oblast rostlinolékařských kontrol

V zavedeném kontrolním systému zprávy o úředních kontrolách představují zejména záznamy o kontrolním zjištění uvedené v protokolu o kontrole. Prostřednictvím protokolu je kontrolovaný subjekt seznamován s výsledkem kontroly a případně i s informací o uloženém zvláštním opatření. Přílohou tohoto protokolu může být protokol o odběru vzorku, popř. další doklady prokazující kontrolní zjištění. Veškeré výstupy z kontrol jsou zaevidované a archivované v aplikaci spisové služby (eSpis).

Všechny protokoly o kontrole jsou vystavovány a evidovány pomocí IS Monitoring (oblast ŠO), LPIS a TRACES NT. Jednotné dokumentování úředních kontrol je zajištěno jednotným formátem formulářů protokolu o kontrole.

Pro více informací – viz bod XI. *Dokumentované postupy obecně – ÚKZÚZ.*

10. Řízení mimořádných situací a krizí / pohotovostní plány

Pro případy mimořádných událostí a krizí má *Sekce, osiva, sadby a zdravá rostlin* vypracované pohotovostní plány:

- pohotovostní plány v případě zavlečení prioritních ŠO;
- postup při zjištění nového ŠO;

- krizový plán při odstávce vstupních míst;
- postup pro případ havárie na jaderném zařízení nebo jiný únik radioaktivních látek;
- postup při kalamitním přemnožení ŠO;
- pohotovostní plány při zjištění ŠO v dovážených zásilkách.

V případě výpadku systému TRACES NT mají dovozci zajištěn přístup k dokumentům pro přihlášení zásilky k dovozní kontrole a pro potvrzení výsledků kontroly.

Další informace – viz bod XV. Řízení mimořádných situací a krizí/pohotovostní plány – obecně – ÚKZÚZ.

11. Organizace spolupráce a vzájemné pomoci

ÚKZÚZ má uzavřené dohody o spolupráci s dalšími orgány, jejichž činnost souvisí s ochranou území před zavlečením ŠO. V dohodách jsou vymezeny vzájemné vztahy, využití inspekčních prostor, kompetence a vzájemná výměna informací.

Uzavřené dohody:

- *GŘC (Celní správa)* - postupy pro vzájemnou spolupráci s Celní správou ČR při provádění celní a rostlinolékařské kontroly zásilek dovážených ze třetích zemí vycházejí z ustanovení zákona č. 326/2004 Sb., a jsou popsány v metodice pro celní úřady (Metodická informace: „Zásilky podléhající dovozní kontrole“), a inspektory *Odboru dovozu a vývozu* (MP „Rostlinolékařská kontrola zásilek při dovozu a průvozu, rozhodování o naložení se zásilkami“). *Celní správa ČR* podává informace v případě dovozu zásilek rostlin a rostlinných produktů, které podléhají dovozní rostlinolékařské kontrole. Zástupci *Odboru dovozu a vývozu* a celní správy se scházejí nejméně jednou ročně na centrální úrovni, podle potřeby také na regionální úrovni, zjednání jsou pořízeny zápisy, se závěry jednání jsou seznámeni věcně příslušní zaměstnanci *Odboru dovozu a vývozu*.
- *SZPI* – spolupráce je nastavena na úrovni využívání společného vstupního místa v Praze a využití skladovacích prostor pro uložení zadržovaných nebo pozastavených zásilek. Spolupráce se týká i případného nahlášení podezřelých zásilek z hlediska kontaminace nežádoucími organismy (z pohledu karantény však nevýznamnými).
- *ČIŽP* – spolupráce je nastavena na úrovni zadržení a umístění zásilek spadajících pod CITES, tyto případy jsou společně řešeny a zásilky jsou umístěovány do izolačních zařízení (záchranná centra pro rostliny CITES).
- spolupráce s *rostlinolékařskými službami ostatních členských států EU* při poskytování informací nebo zjišťování příčin nedostatků, zjištěných na území jiného členského státu, zasilání zásilek ke kontrole do ČR; s některými rostlinolékařskými službami je uzavřena dohoda o spolupráci.

Dále ÚKZÚZ v oblasti ŠO spolupracuje s *Lesní ochrannou službou (LOS)*, *Ústavem pro hospodářskou úpravu lesů (ÚHÚL)* a *Výzkumným ústavem rostlinné výroby (VÚRV)*.

12. Audity podle čl. 6 nařízení (EU) 2017/625

Viz bod XIV. Audity podle čl. 6 nařízení (EU) 2017/625 – obecně – ÚKZÚZ.

13. Přezkum a revize JIVVPK

ÚKZÚZ provádí s ohledem na problematiku ŠO revizi JIVVPK každoročně v rámci Přezkumu a revize JIVVPK jako celku.

Další informace – viz *bod XVI Přezkum a revize JIVVPK – obecně – ÚKZÚZ.*

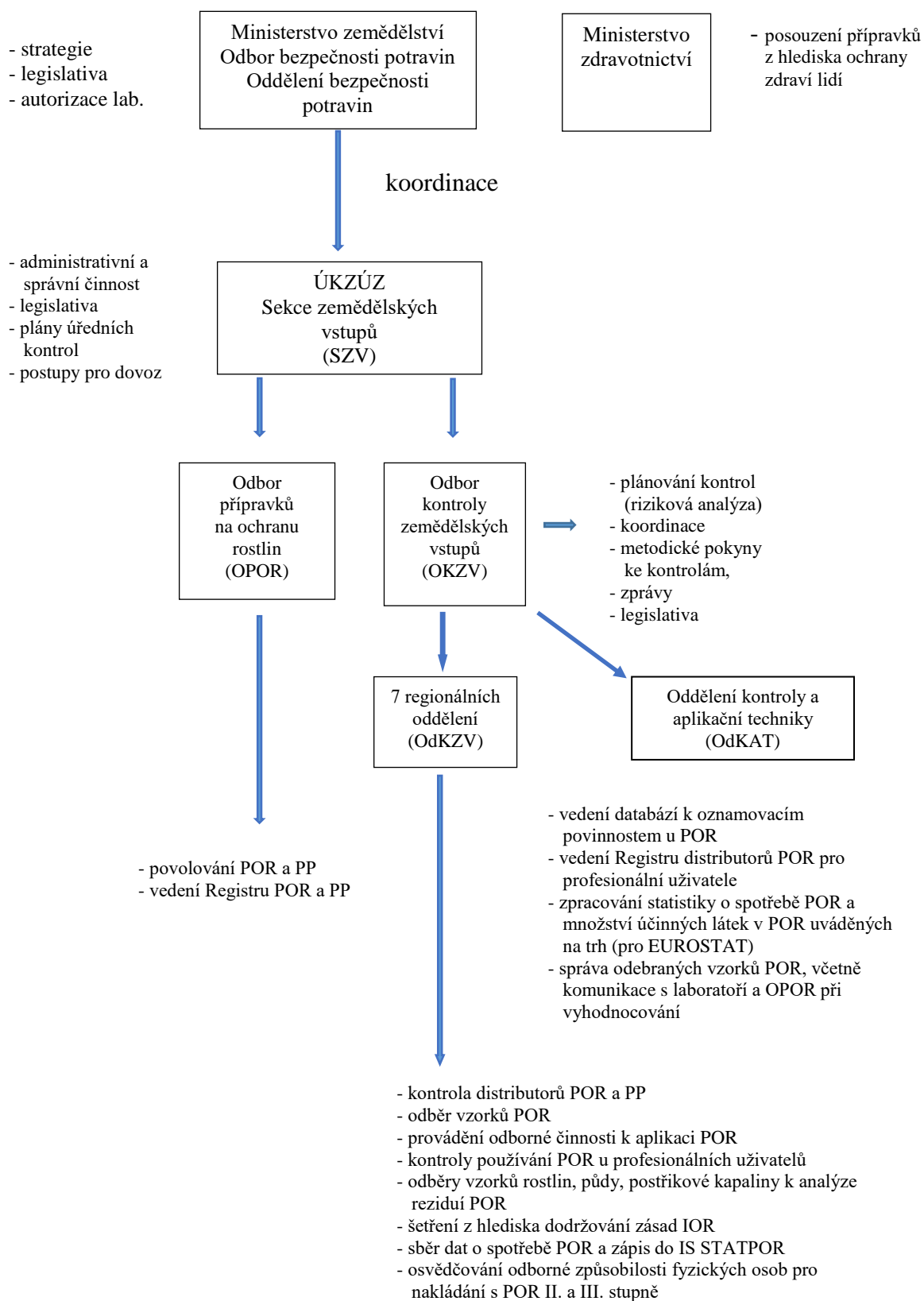
14. Používání EU databází

V rámci činnosti na úseku rostlinolékařské péče se využívají následující EU databáze a systémy:

- Rostlinolékařský portál
- IS MONITORING
- Jednotný REGISTR profesionálních provozovatelů pro účely certifikace osiv, sadby a zdraví rostlin
- IMSOC – TRACES NT, iRASFF, ADIS, EUROPHYT – outbreaks, EUROPHYT – surveys – unijní systémy pro zajištění dovozních kontrol, vč. výměny informací s ostatními ČS a celními úřady,
- IS Vnější karanténa – pro evidenci a vystavování dokladů pro mezinárodní obchod.

Informace o prvním výskytu určitého regulovaného ŠO rostlin na území ČR a výskytu regulovaných ŠO rostlin na území ČR, kde se dosud nevyskytly, jsou neprodleně oznamovány EK a členským státům EU prostřednictvím internetového systému EUROPHYT (IMSOC).

H. - čl. 1 odst. 2 písm. h) požadavky na dodávání na trh a používání přípravků na ochranu rostlin a na udržitelné používání pesticidů

ÚKZÚZ

1. *Strategické cíle*

Cíl 1

Hlavním strategickým cílem kontrol uvádění přípravků na ochranu rostlin (dále také „přípravky“, nebo „POR“) na trh je omezení distribuce nepovolených přípravků, a to především zavedením elektronické evidence distribuce přípravků pro profesionální uživatele v jednotlivých člancích řetězce s ukládáním dat do jednotného úložiště. Tím bude zvýšena možnost dohledatelnosti jednotlivých šarží přípravků. Kontroly jsou zaměřeny také na závady v označení přípravků, které mohou vést k ohrožení zdraví lidí, zvířat a životního prostředí.

Operativním/provozním cílem je další zpřesňováním postupů při kontrole distribuce POR a tím zvýšit účinnost těchto kontrol s cílem zamezit obchodování s nepovolenými či nevyhovujícími POR.

Cíl 2

Hlavním strategickým cílem kontrol používání POR je provádění kontrol za účelem ověření dodržování požadavků na skladování a používání POR u všech kategorií profesionálních uživatelů POR jak v oblasti zemědělství, tak v jiných odvětvích v souladu s požadavky nařízení (EU) 2017/625.

Operativním cílem je provádění kontrol s odběry vzorků rostlin za účelem ověření zákazu používání nepovolených POR zejména v řepce olejce.

2. *Kategorizace rizik*

Dodávání přípravků na trh:

V oblasti kontroly uvádění POR na trh jsou základní kritéria pro kategorizaci rizik a rozhodování o četnosti a rozsahu kontrol následující:

- množství distribuovaných POR;
- toxikologické a ekotoxikologické vlastnosti POR;
- výsledky kontrol předchozích roků.

Používání přípravků:

- výměra standardní orné půdy;
- výměra ovocných sadů, vinic, chmelnic;
- výměra standardní orné půdy, vinic, ovocných sadů, chmelnic v ochranných pásmech vodních zdrojů;
- minimální vzdálenost dílů půdního bloku (dále jen „DPB“) od vodních toků a svažítost DPB;
- výsledky kontrol předchozích let;
- výsledky výroční zprávy o reziduích pesticidů SZPI se zaměřením na komodity vypěstované v České republice a výsledky monitoringu pesticidů v krmivech rostlinného původu získané z oddělení krmiv v rámci ÚKZÚZ;

- lokality s kalamitním výskytem škodlivého organismu (např. hraboše polního), k jehož hubení bylo ÚKZÚZ vydáno nařízení o povolení POR v případě mimořádných stavů v ochraně rostlin, kdy je kontrolou třeba ověřit dodržování podmínek.

3. *Určení příslušného orgánu*

MZe – odbor bezpečnosti potravin

Kompetence MZe v oblasti POR vyplývají zejména ze zákona o rostlinolékařské péči a týkají se např. problematiky integrované ochrany rostlin, sledování reziduí přípravků a nežádoucích produktů škodlivých organismů v rostlinných produktech a surovinách pro výrobu potravin a krmiv, sledování nežádoucích vedlejších účinků povolených přípravků, metod a systémů ochrany rostlin a GMO uvedených na trh podle zvláštního právního předpisu na vybrané složky životního prostředí, zejména vodní prostředí a půdu apod.

Odbor bezpečnosti potravin

- koordinuje a zajišťuje, ve spolupráci s ÚKZÚZ, činnosti vyplývající ze zákona o rostlinolékařské péči (část přípravků na ochranu rostlin);
- zajišťuje dozor nad ÚKZÚZ v oblasti přípravků na ochranu rostlin;
- připravuje návrhy rozhodnutí o odvolání proti rozhodnutí ÚKZÚZ vztahující se k problematice přípravků na ochranu rostlin;
- gesčně zajišťuje činnost Národního akčního plánu (NAP) k bezpečnému používání pesticidů v České republice v souvislosti s praktickou implementací směrnice 2009/128/ES.

MZ

MZ s ohledem na oblast POR zajišťuje v rámci řízení o povolení POR vedeného ÚKZÚZ posouzení přípravku z hlediska ochrany zdraví lidí a vydává závazné stanovisko, jehož závěry se promítanou do rozhodnutí o povolení a následně na etiketu POR, jejíž dodržení je kontrolováno ÚKZÚZ.

ÚKZÚZ

Kontroly dodávání přípravků na trh a kontroly používání přípravků:

Pro oblast podle čl. 1 odst. 2 písm. h) nařízení (EU) 2017/625 je příslušným orgánem odpovědným za úřední kontroly POR ÚKZÚZ.

Související národní legislativa:

- zákon o ÚKZÚZ;
- zákon o kontrole;
- zákon o zemědělství;
- zákon o rostlinolékařské péči;
- vyhláška č. 132/2018 Sb., o přípravcích a pomocných prostředcích na ochranu rostlin, ve znění pozdějších předpisů;
- vyhláška č. 327/2012 Sb., o ochraně včel, zvěře, vodních organismů a dalších necílových organismů při použití přípravků na ochranu rostlin, ve znění pozdějších předpisů;

- vyhláška č. 206/2012 Sb., o odborné způsobilosti pro nakládání s přípravky, ve znění pozdějších předpisů;
- vyhláška č. 207/2012 Sb., o profesionálních zařízeních pro aplikaci přípravků, ve znění pozdějších předpisů.

Související EU legislativa:

- nařízení (ES) č. 1107/2009 o uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh a o zrušení směrnic Rady 79/117/EHS a 91/414/EHS;
- nařízení (EU) č. 547/2011, kterým se provádí nařízení (ES) č. 1107/2009, pokud jde o požadavky na označování přípravků na ochranu rostlin;
- směrnice 2009/128/ES ze dne 21. října 2009, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství za účelem dosažení udržitelného používání pesticidů;
- nařízení (EU) 2021/2115, kterým se stanoví pravidla podpory pro strategické plány, jež mají být vypracovány členskými státy v rámci společné zemědělské politiky (strategické plány SZP) a financovány Evropským zemědělským záručním fondem (EZZF) a Evropským zemědělským fondem pro rozvoj venkova (EZFRV), a kterým se zrušují nařízení (EU) č. 1305/2013 a (EU) č. 1307/2013;
- nařízení (EU) 2021/2116 o financování, řízení a monitorování společné zemědělské politiky a zrušení nařízení (EU) č. 1306/2013.

ÚKZÚZ vykonává působnost v oblasti přípravků a pomocných prostředků a úředních kontrol podle ustanovení § 2 zákona o ÚKZÚZ, § 72 odst. 1 zákona o rostlinolékařské péči a přímo použitelných předpisů EU, a to nařízení (ES) č. 1107/2009 o uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh, nařízení (EU) č. 547/2011, kterým se provádí nařízení (ES) č. 1107/2009, pokud jde o požadavky na označování přípravků na ochranu rostlin a nařízení (ES) č. 1272/2008 o klasifikaci, označování a balení látek a směsí, o změně a zrušení směrnic 67/548/EHS a 1999/45/ES a o změně nařízení (ES) č. 1907/2006.

Kontroly uvádění POR na trh a používání POR zajišťují jednotlivá regionální oddělení *Odboru kontroly zemědělských vstupů (OKZV)*, který je organizačně součástí *Sekce zemědělských vstupů (SZV)*. *Oddělení kontroly a aplikační techniky (OdKAT)* se podílí na kontrole uvádění POR na trh.

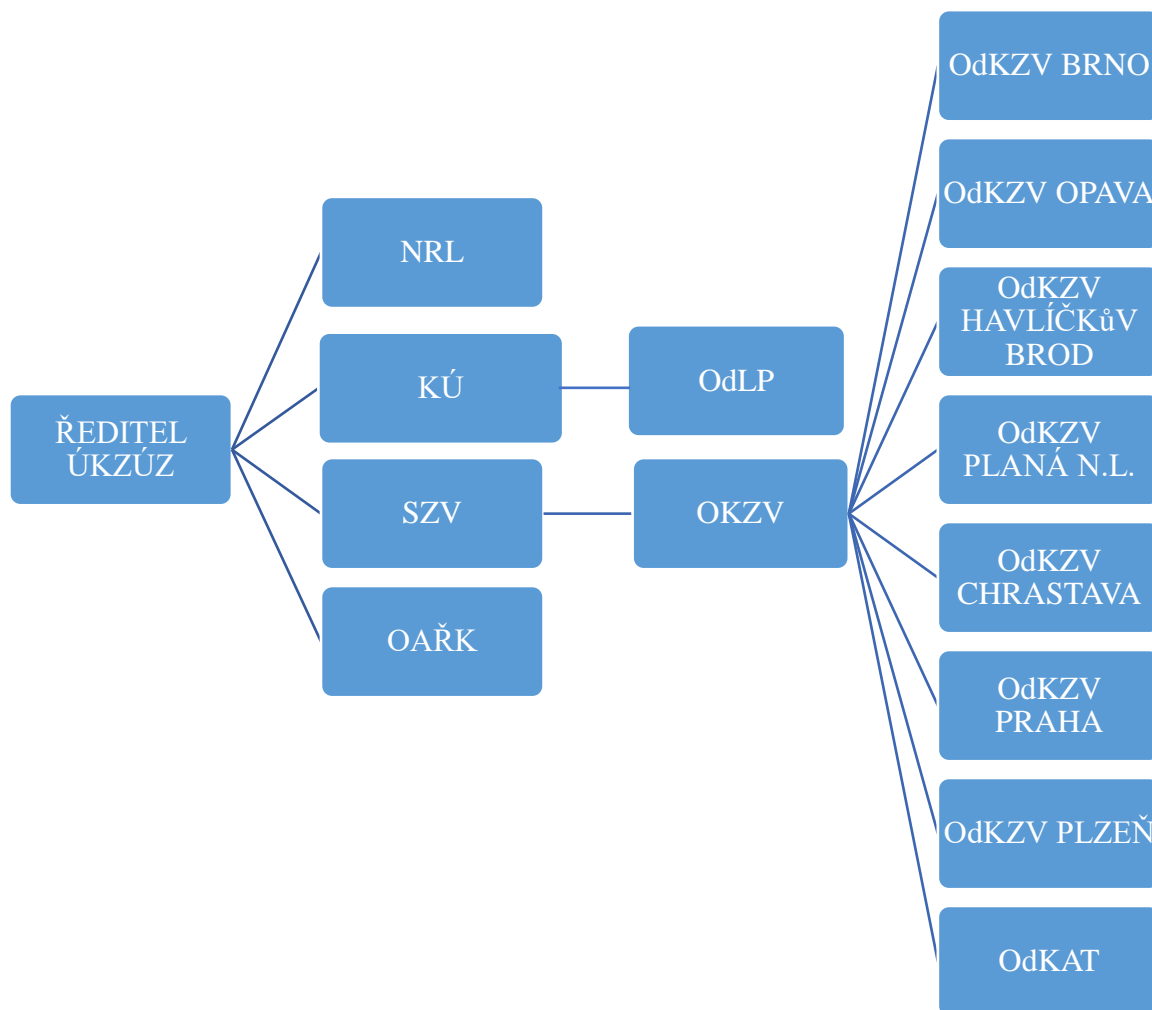
K analýze odebraných úředních vzorků POR využívá ÚKZÚZ vlastní laboratoře – Oddělení zkoušení přípravků na ochranu rostlin NRL.

K analýze odebraných vzorků rostlin, půdy, postřikové kapaliny v rámci kontroly používání POR je využívána laboratoř NRL ÚKZÚZ. Pokud není požadovaná látka na analýzu v seznamu účinných látek NRL (pro rostliny, půdu) uvedena, je využívána k analýze vzorků externí laboratoř VŠCHT v Praze. Vzorky rostlin odebrané ÚKZÚZ v rámci šetření případů otrav včel, ryb v součinnosti s inspektorem KVS jsou společně se vzorky KVS zaslány inspektorem KVS k analýze do laboratoře SVÚ.

4. Přenesení úkolů na pověřené subjekty

V této oblasti nejsou úkoly přeneseny na jiné subjekty, či osoby.

5. Organizace a řízení úředních kontrol

Dodávání přípravků na trh:

V rámci své působnosti provádí OKZV prostřednictvím sedmi regionálních OdKZV a OdKAT mimo jiné tyto činnosti:

- kontrolu držitelů rozhodnutí o povolení POR, držitelů rozhodnutí o povolení k souběžnému obchodu a držitelů rozhodnutí o povolení pomocného prostředku (PP) podle § 54 zákona o rostlinolékařské péči;
- kontrolu distributorů POR a PP;
- kontrolu subjektů následně přebalujících a opětovně označujících POR a PP;
- zajištění odběru vzorků POR v souladu s § 43 odst. 1, 2 zákona o rostlinolékařské péči;
- zajištění laboratorní analýzy fyzikálních a chemických vlastností a kontroly složení odebraných vzorků POR v laboratoři ÚKZÚZ, včetně jejich vyhodnocení v součinnosti s Odborem přípravků na ochranu rostlin.

Používání přípravků:

Inspektoři sedmi regionálních OdKZV provádějí kontroly používání POR u profesionálních uživatelů a odběry vzorků rostlin, půdy a postřikové kapaliny k analýze reziduí POR. Odebrané vzorky včetně objednávků zasílají inspektoři do NRL, která po provedení analýz odešle inspektorovi protokol o zkouškách s výsledky. Inspektor na základě vyhodnocení výsledků a dalších podkladů získaných v rámci kontroly zhodnotí, zda byly dodrženy povinnosti při používání POR a zaznamená výsledek hodnocení do příslušného kontrolního listu v rámci protokolu o kontrole a odešle kontrolované osobě s možností podat námítky proti kontrolnímu zjištění v souladu s kontrolním řádem.

Pro kontroly dodávání na trh a používání POR je každoročně zpracováván a formou nařízení ředitele SZV vydáván „Plán technické a analytické činnosti“ stanovující úkoly pro odbory a oddělení SZV. Provádění kontrol je financováno ze státního rozpočtu.

Na základě výsledků analýzy rizik jsou z OKZV přiděleny v IS LPIS – modul RA do modulu kontrol subjekty ke kontrole používání POR (typu CC – kontroly podmíněnosti, NK – národní kontroly) jednotlivým regionálním oddělením. Obdobně probíhá přidělení kontrol subjektů, které jsou prováděny na základě dohody o součinnosti mezi SZIF a ÚKZÚZ, kdy výběr subjektů provádí na základě analýzy rizik SZIF.

Pro zápis výsledků kontrol využívají inspektoři na regionálních odděleních informační systém LPIS – modul kontrol, z něhož je následně vygenerován protokol o kontrole podle zákona o kontrole, protokoly o odběru vzorků a popřípadě další dokumenty vytvořené inspektorem v rámci kontroly. Tyto dokumenty jsou v IS LPIS přístupné i z centrální úrovně.

Metodické vedení kontrol uvádění POR na trh provádí OdKAT a metodické vedení kontrol používání POR je realizováno metodikem z OKZV.

Samotné provádění kontrol a vzorkování POR, rostlin a půdy je zabezpečováno na základě příslušných metodických pokynů, které stanoví jednotlivé postupy, či dokumentaci vzorkování, včetně manipulace se vzorky.

Za účelem sjednocení postupů inspektorů při kontrole jsou inspektoři proškoleni a používají aktualizované metodické pokyny.

V oblasti úředních kontrol ÚKZÚZ uplatňuje víceúrovňový kontrolní a ověřovací systém, který zahrnuje:

- řídicí kontroly vedoucích pracovníků,
- supervize regionálních oddělení z centrální úrovně,
- interní audit,
- externí audity (laboratoře, systém managementu kvality).

Prostřednictvím externích auditů ověřuje ÚKZÚZ zejména:

- činnost akreditovaných laboratoří, které dozoruje ČIA, který v laboratořích koná pravidelné každoroční dozоровé audity,
- systém řízení kvality ověřují každoročně externí společnosti (např. SGS).

6. Kontrolní systémy a koordinační činnosti

Dodávání přípravků na trh:

Kontroly se zaměřují na:

- označování a balení POR podle čl. 1 přílohy I nařízení (EU) č. 547/2011, kterým se provádí nařízení (ES) č. 1107/2009, pokud jde o požadavky na označování přípravků na ochranu rostlin, nařízení (ES) č. 1272/2008 o klasifikaci, označování a balení látek a směsí a podle § 31a zákona o rostlinolékařské péči;
- plnění povinností při přebalování POR (§ 31b zákona o rostlinolékařské péči);
- požadavky spjaté s propagací POR (čl. 66 nařízení (ES) č. 1107/2009);
- požadavky na místa uvádění POR na trh (§ 46b odst. 3 zákona o rostlinolékařské péči);
- plnění informačních povinností o výrobě a přemístění POR na území ČR;
- v dokladech o prodeji POR uvádět číslo šarže a datum skončení doby použitelnosti, toto se nevztahuje na prodejce v maloobchodní síti prodejen;
- povinnosti kontrolovaných osob při skladování a uvádění POR na trh (čl. 28 a čl. 67 nařízení (ES) č. 1107/2009, § 46b, 46c, 46 d, 47, 59 a 60 zákona o rostlinolékařské péči, některá ustanovení v provedení dle vyhlášky č. 132/2018 Sb., o přípravcích a pomocných prostředcích:
 - registrace distributora přípravků pro profesionální uživatele;
 - prokázání původu POR;
 - uvádět na trh POR povolené pro profesionální uživatele odborně způsobilou osobou;
 - dodržovat zásady správné distribuční praxe:
 1. uvádět na trh jen POR, které jsou v ČR povolené;
 2. oddělené skladování a neuvádění na trh POR s prošlou dobou použitelnosti;
 3. průběžné vedení dokladové evidence o příjmu a výdeji POR;
 4. dodávat POR nebo PP pouze v neporušených obalech;
 5. prodávat POR povolené pro profesionální uživatele odborně způsobilým osobám;
 6. dodržovat podmínky skladování POR (dle charakteru POR, obměna zásob, oddělené skladování nevyhovujících POR, ...);
 7. zveřejnit provozní dobu distribučních skladů;

a další.

Laboratorní kontrola vlastností POR je podle ročního plánu prováděna analýzami vzorků odebraných z tržní sítě i u konečného uživatele inspektory ÚKZÚZ s cílem ověřit, zda přípravek odpovídá podmínkám stanoveným v povolení. Odběry vzorků POR jsou prováděny v rámci kontrol uvádění POR na trh.

Kontrolní systém nad prodejem (distribucí) POR je regulován a unifikován speciálním SW pro postregistrační kontrolu (LPIS), který formou souborů kontrolovaných požadavků vede inspektora při výkonu kontroly balení a označování POR a distribuce POR. Inspektorům jsou k dispozici každoročně aktualizované metodické postupy. Ve složitějších případech konzultují inspektoři provedená zjištění z hlediska závěrů s metodiky, popř. právníky ÚKZÚZ.

Všechny protokoly o kontrole jsou vystavovány a evidovány pomocí IS LPIS – modul Kontroly. Jednotné dokumentování úředních kontrol je zajištěno jednotným formátem formulářů protokolu o kontrole.

V případech distribuce nepovoleného POR nebo POR s nedostatky v označování a balení je vydáno úřední opatření zakazující uvádění na trh. V případě zjištění závažných nedostatků ve složení a případně fyzikálních a chemických vlastnostech POR je formou veřejné vyhlášky vydáno mimořádné rostlinolékařské opatření o zákazu uvádění na trh a používání předmětného POR.

Používání přípravků:

Kontroly provádí inspektoři sedmi regionálních OdKZV na základě plánu činnosti SZV a obdržených podnětů (úhyny včel, zasažení necílové plochy aplikací POR, nadlimitní výskyt reziduí v pitné vodě atd.) a s ohledem na vydaná nařízení ÚKZÚZ o povolení POR v případě mimořádných stavů v ochraně rostlin (např. v souvislosti s přemnožením škodlivých organismů – hraboše polního).

OKZV každoročně vybírá subjekty pro plánované kontroly podmíněnosti (CC) – minimálně 1 % žadatelů o dotace v daném roce (20–25 % náhodným výběrem a 75–80 % s využitím rizikových faktorů). Na základě smlouvy o součinnosti mezi SZIF a ÚKZÚZ zajišťují inspektoři OdKZV u subjektů delegovaných SZIF kontrolu požadavků souvisejících s nakládáním s POR. Výběr subjektů pro delegované kontroly provádí SZIF na základě rizikové analýzy. Subjekty pro kontroly CC a národní kontroly (NK) jsou od roku 2020 plánovány v osmi kategoriích a to v návaznosti na nařízení (EU) 2017/625 a požadavky EK – viz tabulka níže.

Zkratka kategorie	POR 1	POR 2	POR 3	POR 4	POR 5	POR 6	POR 7	POR 8
Kategorie subjektu	Žadatelé v rámci režimu základních plateb EU nebo programů rozvoje venkova, kteří podléhají kontrolám podmíněnosti (CC)	Uživatelé POR podnikající v zemědělství mimo rámec kontrol CC	Subjekty používající POR v průmyslu, např. železnice, silnice, energetice	Subjekty mořící osiva	Subjekty provádějící aplikace na objednávkou	Subjekty podnikající v lesnictví	Subjekty působící na nezemědělské půdě	Ostatní

Kontroly nakládání s POR

Kontroly jsou prováděny jak u žadatelů o dotace, tak u nežadatelů, tj. subjektů používajících POR i v jiných odvětvích, než je zemědělství a zaměřují se na dodržování povinností

podnikatelů při skladování a používání POR - čl. 28, 55, 67 nařízení (ES) č. 1107/2009, § 3, 46, 49, 51, 52b, 60, 61, 66, 74 a 86 zákona o rostlinolékařské péči.

V rámci kontroly profesionálních uživatelů POR inspektoři kontrolují:

- zda jsou používány povolené POR;
- zda jsou používány POR do povolené plodiny a není překračováno maximální povolené dávkování;
- zda jsou při používání POR dodržována omezení POR stanovená rozhodnutím o povolení a uvedená na označení z hlediska ochrany zdraví lidí, vod, včel, zvěře a dalších necílových organismů;
- vedení záznamů o aplikovaných POR;
- funkční způsobilost zařízení pro aplikaci POR;
- zajištění nakládání s POR odborně způsobilou osobou a
- dodržování požadavků na skladování POR.

Kontroly profesionálních uživatelů POR jsou prováděny jak ze záznamů o použití POR, tak při aplikaci POR včetně odběrů vzorků rostlin a postřikové kapaliny z nádrže zařízení pro aplikaci POR. Pokud je to s ohledem na množství odebíraného materiálu možné, zajišťuje ÚKZÚZ od roku 2020 s ohledem na čl. 35 nařízení (EU) 2017/625 o úředních kontrolách odběr vzorku za účelem druhého odborného stanoviska.

LPIS – modul kontrol formou souborů kontrolovaných požadavků v kontrolních listech vede inspektora při výkonu kontroly skladování a používání POR a používání profesionálních zařízení pro aplikaci POR. Ve složitějších případech konzultují inspektoři provedená zjištění z hlediska závěrů s metodiky OKZV, popř. právníky ÚKZÚZ.

Všechny protokoly o kontrole jsou vystavovány a evidovány v LPIS – modul Kontroly. Jednotné dokumentování úředních kontrol je zajištěno jednotným formátem formulářů protokolu o kontrole, záznamu o provedených kontrolních úkonech, protokolu o odběru vzorku, výzvy k předložení podkladů a dalších.

Při zjištění používání funkčně nezpůsobilého zařízení pro aplikaci POR, lze vydáním úředního opatření uložit opatření k nápravě. Pokud není úřední opatření ve lhůtě splněno, následuje vydání mimořádného rostlinolékařského opatření. Při zjištění použití nepovoleného POR, použití POR do nepovolené plodiny, při překročení povoleného dávkování POR a nedodržení ochranné lhůty po aplikaci POR (u komodit ovoce, réva vinná, zelenina, skladované rostlinné produkty k potravinářským účelům) informuje ÚKZÚZ na základě dohody o spolupráci mezi SZPI a ÚKZÚZ kompetentní orgán SZPI (rezidua v rostlinných produktech).

7. Dodržování provozních kritérií

Účinnost a vhodnost úředních kontrol je zajištěna ustanoveními zákona o rostlinolékařské péči, kde jsou stanoveny kompetence a oprávnění příslušného orgánu ve vztahu ke kontrole požadavků na uvádění na trh a používání POR. Při zjištění porušení právních předpisů je náprava zajišťována prostřednictvím úředních opatření, mimořádných rostlinolékařských opatření a nařízení ÚKZÚZ. Případy porušení příslušných právních předpisů jsou řešeny

ve správním řízení o uložení pokuty za přešupek, které je v ÚKZÚZ vedeno centrálně oddělením legislativním a právním.

Postupy při kontrolách jsou dány metodickými pokyny, nařízením ředitele sekce a odboru. Výsledky kontrol se zapisují do IS LPIS – modul kontrol, ze kterého se dají vygenerovat a vytisknout protokoly o kontrole. Program slouží i jako databáze a archiv protokolů a výsledků kontrol pro účely zpracování výročních zpráv z úředních kontrol pro vedení ÚKZÚZ, MZe, SZIF a orgány EU.

Pravomoc k provádění úředních kontrol má ÚKZÚZ stanoven zákonem o rostlinolékařské péči, ve kterém jsou stanoveny také požadavky na odbornou způsobilost osob provádějících kontrolu (tj. vzdělání k výkonu kontroly POR). Proto je v rámci sedmi regionálních oddělení kontroly zemědělských vstupů zajištěno zastoupení inspektorů pro kontroly uvádění na trh a používání POR. Pravomoc inspektorů k provádění úředních kontrol je dána dosaženým vzděláním dle výše uvedeného zákona a působností příslušného organizačního útvaru ÚKZÚZ dle organizačního řádu.

Další informace – viz bod IX. *Dodržování provozních kritérií – obecně – ÚKZÚZ.*

8. Školení pracovníků provádějících úřední kontroly

Změny vyplývající z právních předpisů a odborné informace ke kontrolám POR jsou obvykle inspektorům prezentovány při pravidelných školeních 2x ročně. Z každého školení je pořizován zápis a veškeré prezentované materiály jsou následně inspektorům k dispozici na sdíleném úložišti.

Obecné informace – viz bod X. *Školení pracovníků provádějících úřední kontroly – ÚKZÚZ.*

9. Dokumentované postupy

Jednotné dokumentování úředních kontrol je zajištěno jednotným formátem formulářů v IS LPIS – modul kontroly – protokolu o kontrole, záznamu o provedeném kontrolním úkonu, protokolu o odběru vzorku atd.

V případě kontroly uvádění POR na trh jsou vydány následující metodické pokyny pro zajištěné jednotnosti provádění kontrol:

- MP 01/POR Odběry vzorků přípravků na ochranu rostlin a pomocných prostředků při kontrole uvádění na trh;
- MP 02/POR Postup předávání odebraných vzorků POR a PP k laboratornímu rozboru a vyhodnocování výsledků analýz;
- MP 03/POR Postup při kontrole propagace POR a PP;
- MP 04/POR Postup při kontrolách uvádění POR a PP na trh.

Pro účely kontrol profesionálních uživatelů POR jsou k dispozici následující metodické pokyny:

- MP č. 09/POR Postup při šetření podnětu na zasažení necílové plochy v souvislosti s aplikací přípravků;
- MP č. 11/POR Postup inspektorů v případech nahlášení úhynu včel;
- MP č. 15/POR Postup při kontrole profesionálních uživatelů přípravků na ochranu rostlin;

- MP ke kontrole požadavků delegovaných SZIF (k dispozici v DMS).

Ke kontrole požadavků podmíněnosti (povinných požadavků na hospodaření v oblasti používání POR – PPH 7 a PPH 8) využívá ÚKZÚZ metodickou příručku pro podmíněnost, kterou vydává MZe.

Viz Metodická příručka pro podmíněnost

10. Řízení mimořádných situací a krizí / pohotovostní plány

Pro účely řešení mimořádných situací je formou metodického pokynu zpracován pohotovostní plán, který je inspektorům k dispozici v systému DMS.

Další informace – viz *bod XV. Řízení mimořádných situací a krizí / pohotovostní plány – obecně – ÚKZÚZ.*

11. Organizace spolupráce a vzájemné pomoci

Dodávání přípravků na trh:

Zaměstnanec ÚKZÚZ má přístup do systému AAC (iRASFF) pro sdílení informací o závadných POR s ostatními členskými státy. V tomto ohledu existuje spolupráce se SZPI, jako Jednotným kontaktním místem za ČR.

Na základě podepsané dohody o spolupráci s Generálním ředitelstvím cel ČR, ÚKZÚZ spolupracuje při kontrolách dovozu POR ze třetích zemí.

Používání přípravků:

Na základě “Smlouvy o spolupráci mezi Státní zemědělskou a potravinářskou inspekcí (SZPI) a ÚKZÚZ” jsou SZPI předávány výsledky z kontrol ÚKZÚZ u profesionálních uživatelů POR, a to použití nepovolených POR, použití POR do nepovolené plodiny, překročení maximální povolené dávky POR, nedodržení ochranných lhůt po aplikaci POR s ohledem na použití POR v ovoci, révě vinné, zelenině a skladovaných rostlinných produktech pro potravinářské účely v návaznosti na výskyt ŠO.

12. Audity podle čl. 6 nařízení (EU) 2017/625

Viz *bod XIV. Audity podle čl. 6 nařízení (EU) 2017/625 – obecně – ÚKZÚZ.*

13. Přezkum a revize JIVVPK

ÚKZÚZ provádí s ohledem na problematiku POR revizi JIVVPK každoročně v rámci Přezkumu a revize JIVVPK jako celku.

Další informace – viz *bod XVI Přezkum a revize JIVVPK – obecně – ÚKZÚZ.*

14. Používání EU a ČR databází

Zaměstnanec ÚKZÚZ má přístup do systému AAC (iRASFF) pro sdílení informací o závadných POR s ostatními členskými státy. V tomto ohledu existuje spolupráce se SZPI, jako jednotným kontaktním místem za ČR.

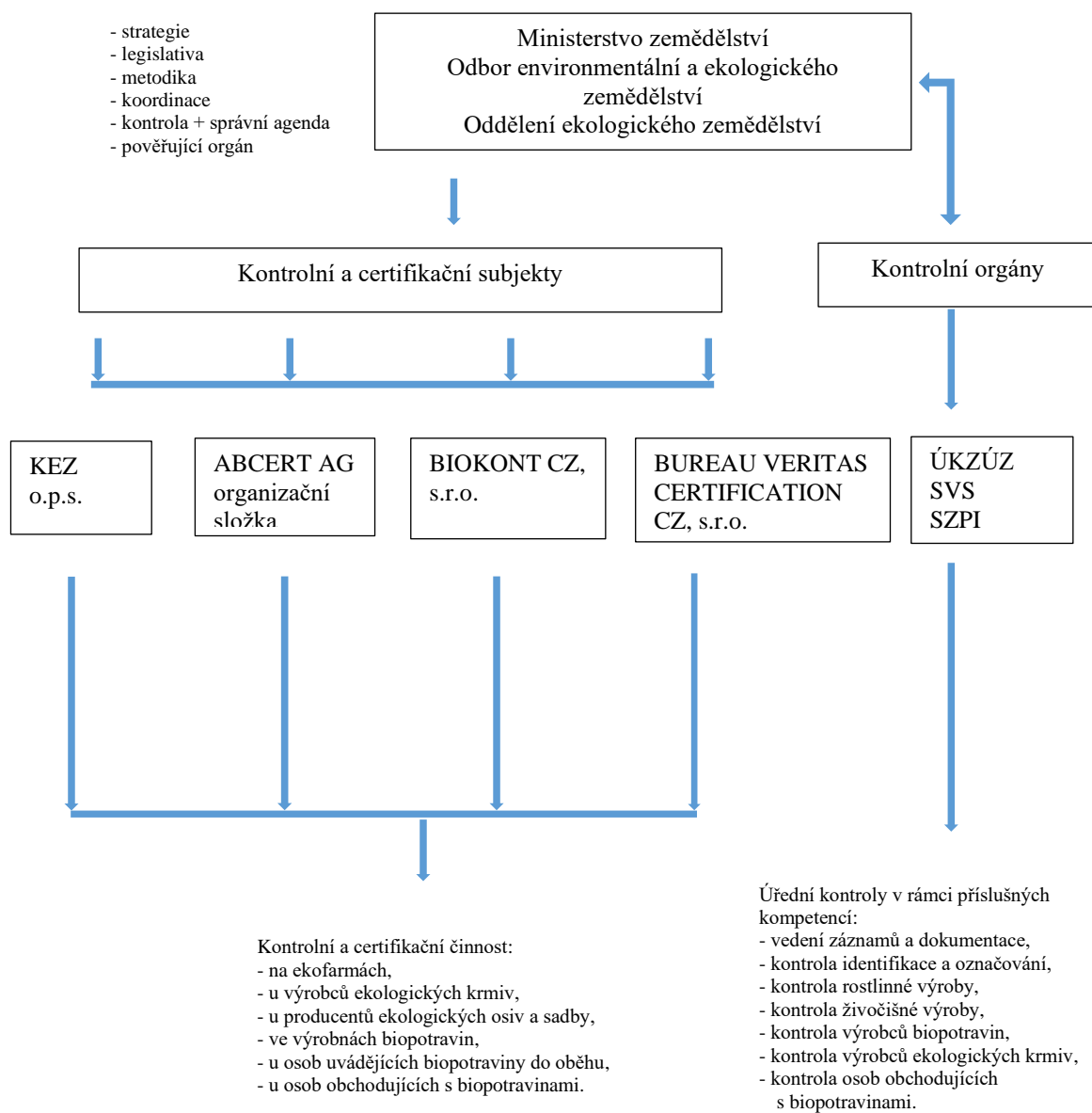
Do registrů a aplikací ČR bylo doplněno:

Rostlinolékařský portál

IS SOM OZO

Jednotné úložiště dat evidence POR (JUDPOR).

I. - čl. 1 odst. 2 písm. i) ekologická produkce a označování ekologických produktů

1. *Strategické cíle*

MZe – odbor environmentální a ekologického zemědělství

Cílem kontrol souvisejících s ekologickou produkcí je zajistit v plné míře dodržování pravidel vyplývajících z právních předpisů týkajících se ekologické produkce, zejména ze zákona o ekologickém zemědělství, z vyhlášky č. 16/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů, kterou se provádějí některá ustanovení zákona o ekologickém zemědělství a nařízení (EU) 2018/848 o ekologické produkci a označování ekologických produktů a dalších přímo použitelných předpisů EU k jeho provedení.

Na základě těchto předpisů lze stanovit několik prioritních okruhů:

- přispívat k rozvoji ekologického zemědělství jakožto trvale udržitelného systému zemědělství, který respektuje přírodní cykly, zlepšuje zdraví půdy, vody a živočichů, přispívá k vysoké druhové úrovni biologické rozmanitosti a produkuje kvalitní bioprodukty;
- dodržování přísných norem pro dobré životní podmínky zvířat, a to zejména s ohledem na jejich druhově specifické etologické potřeby;
- ekologické produkty jsou vyprodukované pomocí postupů, jež nepoškozují životní prostředí, zdraví rostlin, zdraví a dobré životní podmínky zvířat;
- zachování důvěry spotřebitelů v produkty označené jako ekologické a oprávněnost této důvěry;
- zajištění sledovatelnosti celého výrobního procesu, stejně tak jako zajištění dohledatelnosti každého ekologického výrobku.

SZPI

V rámci stanovených kompetencí se zaměřit na kontrolu uvádění biopotravin na trh, včetně kontroly dovozu biopotravin ze třetích zemí. Při kontrolách na trhu bude především ověřena oprávněnost vynětí maloobchodníků z kontrolního systému ekologické produkce na základě výjimky stanovené zákonem o ekologickém zemědělství a nařízením (EU) 2018/848 o ekologické produkci a označování ekologických produktů. Při dovozu zásilek biopotravin bude ověřeno dodržování požadavků na nezbytné dokumenty a potvrzení o kontrole před propuštěním zboží do volného oběhu.

ÚKZÚZ

Na základě výsledků kontrol v předchozím období byla zvolena následující strategie výkonu úředních kontrol EZ na rok 2024:

- úřední kontroly budou prováděny nejméně u 5 % ekologických zemědělců ročně;
- bude rovněž prováděna kontrola výrobců a dodavatelů ekologických krmiv;
- v oblasti odběru vzorků bude i nadále kladen důraz na zjišťování přítomnosti účinných látek na ochranu rostlin nepovolených v ekologické produkci;
- nově byla prováděna kontrola dovozů ekologických krmiv a ekologického rozmnožovacího materiálu rostlin ze třetích zemí (COI);
- v oblasti ekologických krmiv bude kladen důraz na zjišťování přítomnosti GMO a na případné použití skladištních pesticidů.

2. Kategorizace rizik

MZe – odbor environmentální a ekologického zemědělství

Kontrolní organizace pověřené MZe k provádění kontrol ekologického zemědělství vypracovávají vlastní analýzu rizik, musí ale při jejím zpracování vycházet ze základní analýzy rizik uvedené v Metodickém pokynu č. 9/2021, který vydává MZe.

Každá kontrolní organizace má vypracovanou vlastní analýzu rizik, která je základním dokumentem pro plánování všech typů kontrol, plánování odběru vzorků a pro určení dalšího postupu při zjištění nesrovnalostí a porušení platných předpisů EZ. Smyslem této analýzy je pak zejména prevence rizik. Tyto postupy jsou součástí vlastních předpisů kontrolní organizace a jsou důsledně uplatňovány.

Hodnocení podniku, ve smyslu rizika, není založeno pouze na základě již zjištěných nesouladů. Součástí analýzy musí být individuální zhodnocení i dalších rizikových okolností nezávislých na faktickém porušování legislativy, na jejichž základě riziko kontrolní organizace v každém konkrétním podniku předjímá. Na základě analýzy pak kontrolní organizace daný podnik zařadí do příslušné úrovně závažnosti rizika.

Příklad rizikových faktorů:

- souběžné hospodaření EZ (ekologického) a KONV (konvenční), i těch umožněných předpisy ekologického zemědělství;
- souběžná výroba EZ a KONV, zvýšená pravděpodobnost záměny bioproduktů;
- spolupráce s dalšími subjekty (využívání služeb, technologií, skladů apod.);
- importy ze třetích zemí;
- historie podniku (délka působení v EZ, zkušenosti, střídání KO);
- problémy v živočišné výrobě (vysoká úmrtnost, brakace, množství nucených porážek; nemocnost, technický stav stájí apod.);
- využívání některých výjimek (odrokování, nákupy konvenčních krmiv či zvířat)
- odůvodněné vnější podněty od veřejnosti nebo institucí;
- sankce udělené KO v rámci vlastních opatření.

Dokumentaci o postupu při analýze rizik předkládají kontrolní organizace MZe ke schválení, a to podle článku 40, odstavce 1, bodu a, pododstavce i, nařízení (EU) 2018/848 o ekologické produkci a označování ekologických produktů.

SZPI

Kontroly ekologické produkce jsou prováděny na základě analýzy rizika shodné pro daný typ kontroly, kterou SZPI vykonává v rámci svých kompetencí. Kontroly ekologické produkce v prostředí SZPI jsou zaměřeny na ověření oprávněnosti využívání výjimky pro vyjmutí maloobchodních prodejců z kontrolního systému v případě, že prodávají pouze hotové balené biopotraviny přímo konečnému spotřebiteli. Základním předpokladem pro ověření výjimky je prodej nebalených biopotravin v maloobchodní prodejně. Při dovozu ze třetích zemí jsou na úrovni EU stanoveny seznamy komodit, které mohou představovat vyšší riziko. Dovoz těchto komodit je kontrolován dle stanovených frekvencí.

ÚKZUZ

V případě úředních kontrol ekologického zemědělství je ze strany ÚKZÚZ každoročně kontrolováno přibližně 5–7 % ekologických podnikatelů (zemědělců).

Menší část subjektů ke kontrole vybere přímo ÚKZÚZ na základě své rizikové analýzy, zatímco většina subjektů ke kontrole je vybrána SZIF.

Rizikové faktory:

- výsledky kontrolních zjištění v minulosti;
- výsledky laboratorních zkoušek – nálezy látek nepovolených v ekologické produkci;
- druh činnosti (souběžná produkce, hospodaření na orné půdě či trvalých kulturách, chov zvířat bez zimního ustájení);
- rozsah činnosti (velikost podniku);
- další faktory (podněty od veřejnosti či jiných dozorových orgánů, opakované udělování výjimek z pravidel ekologické produkce, změna kontrolní organizace, nesoulad údajů v LPIS a v Registru ekologických podnikatelů apod.).

3. *Určení příslušného orgánu*

MZe – odbor environmentální a ekologického zemědělství

Příslušným orgánem pro ekologickou produkci a označování ekologických produktů je MZe. Toto je definováno přímo v zákonu o ekologickém zemědělství.

V rámci organizace MZe je za kontrolu ekologického zemědělství zodpovědný Odbor environmentální a ekologického zemědělství, respektive oddělení ekologického zemědělství.

Kompetence MZe v oblasti vyplývá zejména z:

- § 2 zákona o ekologickém zemědělství - je příslušným orgánem podle přímo použitelných předpisů EU upravujících ekologickou produkci a označování ekologických produktů;
- § 6 odst. 8 zákona o ekologickém zemědělství – vydá rozhodnutí o registraci a zapíše osobu podnikající v ekologickém zemědělství na seznam osob podnikajících v ekologickém zemědělství a tento seznam spolu s informací o výměře obhospodařovaných pozemků zveřejní;
- § 6 odst. 9 zákona o ekologickém zemědělství – zamítne žádost o registraci, pokud žadatel nesplní stanovené podmínky;
- § 8 zákona o ekologickém zemědělství – podmínky pro zrušení a zánik registrace (na žádost, opakované porušení povinnosti, nezíská osvědčení na bioprodukt do 12 měsíců resp. do 24 měsíců od registrace a dále nezíská osvědčení alespoň na jeden bioprodukt na jeden kalendářní rok) a provedení výmazu (po nabytí právní moci rozhodnutí o zrušení registrace a v případě zániku registrace);
- § 9 zákona o ekologickém zemědělství – povoluje výjimky z pravidel ekologického hospodaření;
- § 28 zákona o ekologickém zemědělství – vykonává dozor nad dodržováním zákona a předpisů EU, příslušnými orgány provádějícími kontrolu dovozu bioproduktů ze třetích zemí;

- § 29 zákona o ekologickém zemědělství – uzavírá dohodu s organizační složkou státu a veřejnoprávní smlouvu s právnickou osobou za účelem oprávnění vydávat osvědčení o původu bioproduktu, biopotraviny nebo ostatního bioproduktu a provádět kontroly a další odborné úkony;
- § 34 zákona o ekologickém zemědělství – ukládá zvláštní opatření v případě porušení a nesrovnalostí s příslušnými právními předpisy v ekologické produkci nebo označování, a to i v případě podezření na porušení či nesrovnalost;
- § 35 zákona o ekologickém zemědělství – vydá prováděcí předpis.

SZPI

Obecně v souladu s čl. 1 odst. 2 písm. a) Potravin a bezpečnost potravin.

Kontrolu ekologické produkce, včetně dovozu, mohou vykonávat všichni inspektoři SZPI. Inspektoři jednotlivých inspektorátů SZPI se řídí instrukcemi, které centrálně vypracovává metodik pro kontrolu ekologické produkce a referent pro kontrolu dovozu.

Pro tuto oblast nejsou jmenovány žádné zvláštní NRL.

Pro tuto oblast nejsou využívány žádné speciální ÚL – vzorky jsou analyzovány v laboratořích, které SZPI standardně využívá pro rozborů jakýchkoliv jiných potravin (dle komodity).

SVS

Věcná působnost orgánů veterinární správy vyplývá zejména z veterinárního zákona.

Kontrolní kompetence pro orgány veterinární správy jsou vymezeny zejména veterinárním zákonem, zákonem o potravinách, zákonem o ochraně spotřebitele.

Svěřená působnost orgánům veterinární správy vyplývá z § 48 a § 49 veterinárního zákona.

Ústřední úroveň

Sekce veterinární ÚVS: následující odbory jsou klíčové pro kontrolu ekologické produkce a označování ekologických produktů:

- *Odbor veterinární hygieny a ochrany veřejného zdraví;*
- *Odbor ochrany zdraví a pohody zvířat;*
- *Odbor vnějších vztahů a kontroly dovozu a vývozu;*
- *Odbor pro vztahy s EU.*

Pro více informací – viz *bod I. Určení příslušných orgánů obecně – SVS.*

Regionální úroveň:

KVS je řízena ředitelem KVS.

Kompetence KVS jsou stanoveny § 49 veterinárního zákona.

KVS se člení na:

- oddělení útvar ředitele KVS;
- odbor/oddělení ochrany zdraví a pohody zvířat;
- odbor/oddělení veterinární hygieny a ochrany veřejného zdraví;
- oddělení ekonomické/oddělení ekonomicko-správní/oddělení právně-správní;
- MěVS v Praze SVS oddělení ochrany zvířat a pohraniční veterinární kontroly (PVK letiště Praha-Ruzyně).

Působnost organizačních útvarů KVS je částí působnosti SVS, která je podle veterinárního zákona vykonávána na prvním stupni státní správy v oblasti veterinární péče a ve stanovených územních obvodech (krajích a hlavním městě Praze).

Viz bod I. *Určení příslušných orgánů – obecně – SVS.*

4. Přenesení úkolů na pověřené subjekty

MZe – odbor environmentální a ekologického zemědělství

MZe na základě § 29 zákona o ekologickém zemědělství, pověřuje kontrolní organizace, které provádějí kontrolu a certifikaci registrovaných osob podnikajících v ekologickém zemědělství, tj. ekologických podnikatelů, výrobců a zpracovatelů biopotravin a bioproduktů, obchodníků a dalších registrovaných osob ve smyslu zákona o ekologickém zemědělství. Dle zmiňovaného zákona může *příslušný orgán, MZe*, s organizační složkou státu uzavřít dohodu nebo může s právnickou osobou uzavřít veřejnoprávní smlouvu, na základě níž je pověřená osoba oprávněna vydávat osvědčení o původu bioproduktu, biopotravin nebo ostatního bioproduktu a provádět kontroly a další odborné úkony. Pověřená osoba, která je organizační složkou státu, se považuje za *kontrolní orgán* (Kontrolní orgán podle čl. 4 odst. 3 nařízení (EU) 2017/625) dále jen „*státní dozorový orgán*“ a pověřená osoba, která je právnickou osobou, se považuje za *kontrolní subjekt* (Pověřený subjekt podle čl. 28 odst. 1 nařízení (EU) 2017/625 v textu označováno jako „*kontrolní organizace*“) podle přímo použitelného předpisu EU.

MZe pověřilo 4 soukromé kontrolní organizace:

- KEZ o.p.s., Poděbradova 909, 537 01 Chrudim (CZ-BIO-001);
- ABCERT AG, organizační složka, Komenského 1, 586 01 Jihlava (CZ-BIO-002);
- Biokont CZ, s.r.o., Měříčkova 34, 621 00 Brno (CZ-BIO-003);
- BUREAU VERITAS CERTIFICATION CZ, s.r.o., Olbrachtova 1, 140 02 Praha 4 (CZ-BIO-004).

Každá kontrolní organizace i státní dozorový orgán má s MZe podepsanou smlouvu, na základě které je pověřen ke konkrétním činnostem v oblasti kontroly a certifikace v ekologickém zemědělství.

Kontrolní organizace zajišťují kontrolní činnosti spojené s vydáním osvědčení o původu bioproduktu, biopotravin nebo ostatního bioproduktu.

Kontrolu ekologické produkce vykonávají také tyto státní dozorové orgány:

- SVS (CZ-BIO-005) provádí kontroly u osob podnikajících v ekologickém zemědělství uvádějících bioprodukty na trh, které jsou zároveň pod státním veterinárním dozorem nebo u osob o jejichž kontrolu požádá MZe. S účinností od 1. října 2022 provádí SVS prostřednictvím PVS Praha-Ruzyně v souladu se svou věcnou příslušností také úřední kontroly dovozu ekologické produkce.
- SZPI (CZ-BIO-006) provádí kontroly ekologických podniků v rozsahu svých kompetencí u osob podnikajících v ekologickém zemědělství, dále u obchodníků, kteří nejsou registrováni jako osoby podnikající v ekologickém zemědělství a u osob podezřelých z uvádění bioproduktů na trh bez příslušné registrace, nebo u osob,

o jejichž kontrolu požádá MZe. S účinností od 1. října 2022 provádí SZPI v souladu se svou věcnou příslušností také úřední kontroly dovozu ekologické produkce.

- ÚKZÚZ (CZ-BIO-007), který provádí kontroly vybraného vzorku (cca 5 %) ekologických zemědělských podniků na základě analýzy rizik, nebo na žádost ze strany MZe. S účinností od 1. října 2022 provádí ÚKZÚZ v souladu se svou věcnou příslušností také úřední kontroly dovozu ekologické produkce.

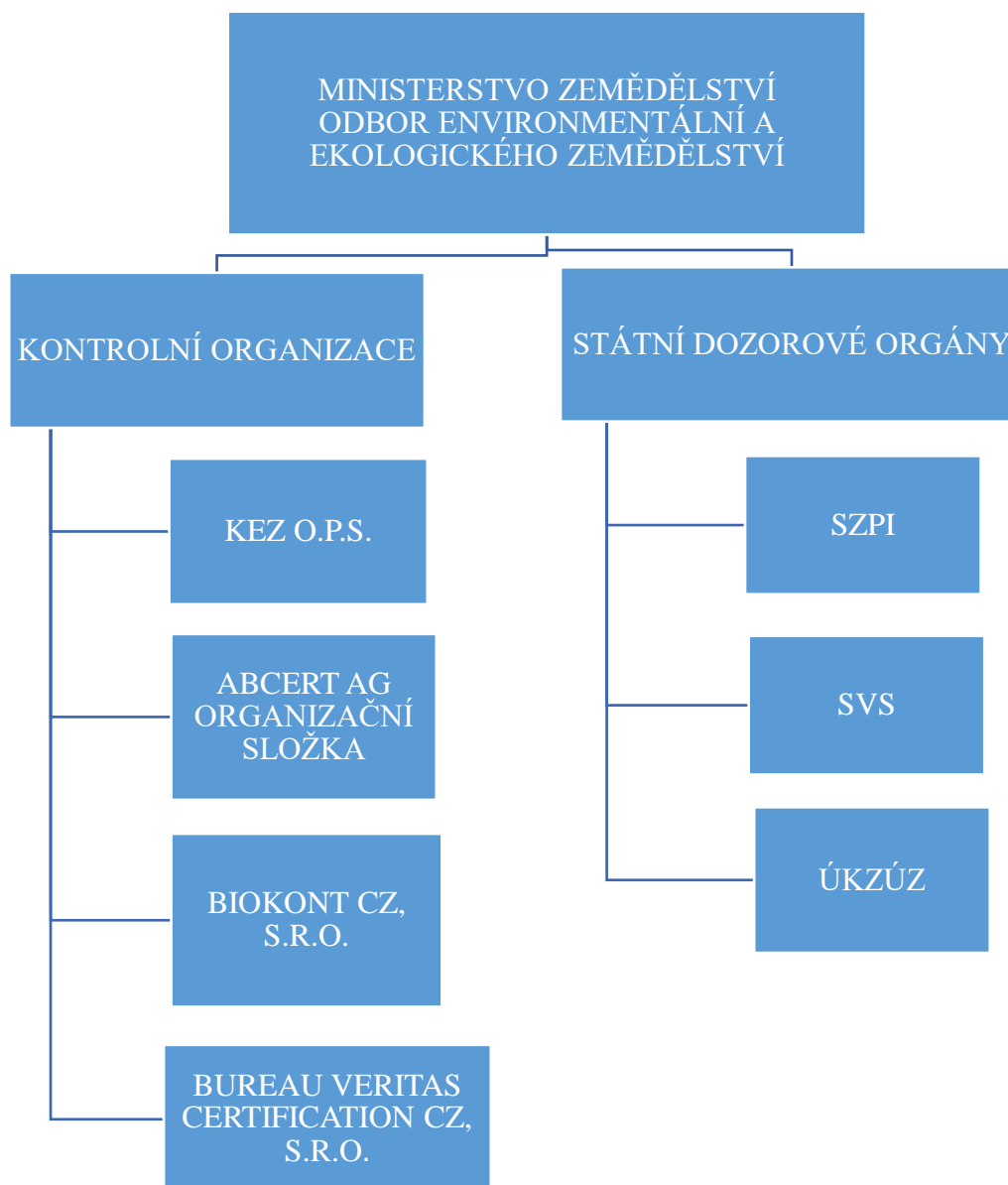
Státní dozorové orgány vykonávají kontrolu bioproduktů dovážených ze třetích zemí a potvrzují tzv. COI (potvrzení o kontrole povinně doprovázející zásilky bioproduktů v systému TRACES). Nejsou oprávněny vydávat Osvědčení (certifikát) hospodářskému subjektu. Smyslem jejich kontrol je možnost „křížové kontroly“ a kontroly v oblastech, které přesahují kompetence soukromých kontrolních organizací.

Ve výjimečných případech provádí úřední kontrolu dodržování pravidel ekologické produkce přímo MZe.

ÚKZÚZ

ÚKZÚZ pro SZIF kontroluje u ekozemědělců plnění podmínek pro vyplácení dotací v rámci opatření ekologické zemědělství – delegované kontroly.

5. Organizace a řízení úředních kontrol

MZe – odbor environmentální a ekologického zemědělství

MZe – Odbor environmentální a ekologického zemědělství:

- strategie;
- legislativa;
- metodika;
- koordinace;
- kontrolní činnost (supervize ústředí kontrolních organizací, svědecké audity inspektorů EZ při kontrolách + státní kontroly);
- správní agenda (řízení o přestupku);
- pověřující orgán.

Kontrolní organizace – kontrolní a certifikační činnost na:

- ekofarmách;
- u výrobců ekologických krmiv;
- u producentů ekologických osiv a sadby;
- ve výrobnách biopotravin;
- u osob uvádějících biopotravinu do oběhu.

Státní dozorové orgány – úřední kontroly v rámci příslušných kompetencí:

- vedení záznamů a dokumentace;
- kontrola identifikace a označování;
- kontrola rostlinné výroby;
- kontrola živočišné výroby;
- kontrola výrobců biopotravin;
- kontrola výrobců ekologických krmiv;
- kontrola dovozů bioproduktů ze třetích zemí.

SZPI

Kontrola ekologické produkce v prostředí SZPI probíhá na základě metodiky, která byla převzata od Ministerstva zemědělství jakožto příslušného orgánu pro kontrolu ekologické produkce. Tato metodika byla uzpůsobena kontrolní praxi SZPI v rámci Organizační směrnice.

Obecně jsou kontroly prováděny v rámci běžné kontrolní činnosti SZPI. Kontrolovanými osobami pro SZPI jsou osoby podnikající v ekologickém zemědělství, u nichž SZPI vykonává státní dozor podle zákona o potravinách. Druhou skupinou jsou osoby, o jejichž kontrolu výslovně požádá MZe jako příslušný orgán. SZPI rovněž provádí kontroly maloobchodníků i velkoobchodníků, kteří nejsou registrovaní jako osoby podnikající v ekologickém zemědělství podle § 6 zákona o ekologickém zemědělství s cílem ověřit, zda splňují podmínky pro možnost být vyloučeni z kontrolního systému v souladu s § 6 odst. 2 zákona o ekologickém zemědělství a čl. 35 nařízení (EU) 2018/848 o ekologické produkci a označování ekologických produktů. Dále SZPI provádí kontroly osob, u kterých existuje podezření, že uvádějí do oběhu produkty s odkazem na ekologický způsob produkce a zároveň nejsou registrované jako osoby podnikající v ekologickém zemědělství podle § 6 zákona o ekologickém zemědělství. V neposlední řadě SZPI kontroluje zásilky

biopotravin před propuštěním zboží ze třetích zemí do volného oběhu a potvrzuje COI (potvrzení o kontrole povinně doprovázející zásilky bioproduktů v systému TRACES).

ÚKZÚZ

ÚKZÚZ jako kontrolní orgán dozoruje dodržování pravidel ekologické produkce v oblasti ekologické prvovýroby a produkce ekologických krmiv. ÚKZÚZ dále kontroluje dovozy ekologických krmiv a ekologického rozmnožovacího materiálu rostlin ze třetích zemí a potvrzuje COI (potvrzení o kontrole povinně doprovázející zásilky bioproduktů v systému TRACES). Úřední kontroly ekologického zemědělství a výroby ekologických krmiv provádí v rámci ÚKZÚZ inspektoři Odboru kontroly zemědělských vstupů za metodické podpory oddělení ekologického zemědělství.

Předmětem úřední kontroly ÚKZÚZ je především:

- vedení záznamů a dokumentace;
- rostlinná výroba (stav pozemků a porostů, hnojiva, přípravky na ochranu rostlin, skladovací zařízení);
- živočišná výroba (krmiva, welfare zvířat, ustajovací prostory);
- kontrola identifikace a označování produktů ekologického původu.

SVS

ÚVS vykonává působnost na celém území ČR:

- metodicky řídí provádění úředních kontrol (zejména veterinární dozor, inspekci a auditu) u PPP prostřednictvím metodických návodů. Metodické návody SVS a ostatní vnitřní předpisy, stejně jako veškeré další řízené interní dokumenty SVS jsou přístupné všem zaměstnancům v příslušné registratuře elektronického systému spisové služby (e-spisu);
- pořádá pravidelné porady jednotlivých odborů;
- provádí metodické kontroly podřízených organizací;
- pravidelně vyhodnocuje výsledky úředních kontrol prostřednictvím informací z datového skladu IS SVS a na základě tohoto hodnocení provádí cílené kontroly výkonu veterinárního dozoru;
- koordinuje realizaci Plánu úředních kontrol reziduí farmakologicky účinných látek, pesticidů a kontaminujících látek v potravinovém řetězci a monitoringu zoonóz a původců zoonóz a v souladu s nařízením č. 2160/2003 monitoring salmonel v chovech hospodářských zvířat;
- koordinuje laboratorní diagnostiku v 3 SVÚ a ÚSKVBL;
- provádí kontrolu dovážených bioproduktů v rámci svých kompetencí a potvrzuje COI (potvrzení o kontrole povinně doprovázející zásilky bioproduktů v systému TRACES);
- provádí na základě dlouhodobého 5 - letého plánu a ročních programů interní auditu systému úředních kontrol na jednotlivých KVS podle čl. 6 nařízení (EU) 2017/625, jejichž součástí jsou i kontroly na místě přímého výkonu úředních kontrol v dozorovaných subjektech.

KVS

- v souladu s legislativními požadavky a metodickými návody SVS vypracovávají plány úředních kontrol;
- sestavují jednoletý, tříletý popřípadě pětiletý plán auditů určených potravinářských podniků, sestavují auditorské týmy a řídí realizaci těchto auditů;
- odebírá vzorky v rámci monitoringu v rozsahu stanoveném SVS;
- provádí úřední kontroly spočívající zejména ve veterinárním dozoru, inspekci a auditech;
- provádí v dvoustupňovém režimu kontroly výkonu vlastního veterinárního dozoru – provádí metodické kontroly inspektorů a jejich činnosti.

Hlavním cílem JIVVPK je zajistit vysokou úroveň ochrany lidského zdraví v celém potravinovém řetězci počínaje zemědělskou prvovýrobou přes zpracování, přepravu, skladování a prodej živočišných produktů. Jedná se o rozsáhlou kontrolní činnost všech oblastí, které vymezuje především nařízení (EU) 2017/625.

Kontrola orgánů veterinární péče je směřována na:

- péči o zdraví zvířat a jeho ochranu, zejména předcházení vzniku a šíření nálezů a jiných onemocnění zvířat a jejich tlumení, ochranu zvířat a péči o jejich dobré životní podmínky, ochranu zdraví lidí před nemocemi přenosnými ze zvířat na člověka;
- péči o zdravotní nezávadnost živočišných produktů a krmiv a ochranu zdraví lidí před jeho poškozením nebo ohrožením živočišnými produkty;
- dozor nad dodržováním povinností a požadavků stanovených k zajištění těchto úkolů veterinárním zákonem, dalšími zvláštními právními předpisy ČR (uvedenými v národních předpisech výše) k dispozici je i Veřejnoprávní dohoda mezi MZe a SVS o provádění kontrol ze dne 5. 10. 2022 upravující rámec spolupráce ve věci kontrol pravidel ekologické produkce a předpisy EU pro oblast působnosti orgánu veterinární správy v oblastech čl. 1 odst. 2 písm. a), b), c), d), e) f) i) a j) nařízení (EU) 2017/625,
- ochranu životního prostředí před nepříznivými vlivy souvisejícími s chovem zvířat, výrobou a zpracováváním živočišných produktů, jakož i ochranu zvířat a jejich produkce před riziky ze znečištěného životního prostředí.

Podávání zpráv a komunikační kanály

Odborný IS SVS je mj. určen pro evidenci a předávání informací o úředních kontrolách.

Pro více informací viz bod III. Organizace a řízení úředních kontrol – obecně SVS

Proces ověřování

Kontrolní systém SVS vychází ze zásady „kdo řídí, musí řádně provádět kontrolu na svěřeném úseku“.

Pro více informací – viz bod III. Organizace a řízení úředních kontrol obecně – SVS.

Laboratoře

Viz bod V. Úřední laboratoře a Národní referenční laboratoře – obecně – SVS.

6. Kontrolní systémy a koordinační činnosti

MZe – odbor environmentální a ekologického zemědělství

Předmětem kontroly v ekologickém zemědělství je ověřit soulad s požadavky příslušných předpisů pro oblast ekologického zemědělství a bioproduktů a s příslušnými metodickými pokyny ministerstva. V těchto dokumentech jsou i jasně vymezeny kompetence jednotlivých orgánů, které se na kontrole ekologické produkce podílejí.

Metodický pokyn č. 9/2021 popisuje komunikaci mezi kontrolními organizacemi i státními dozorovými orgány a definuje několik základních typů kontrol:

Vstupní kontrola

U osoby dosud neregistrované v ekologickém zemědělství (EZ) dojde k analýze rizik na základě této kontroly i předem zjištěných informací. KO posoudí připravenost podniku na vstup do EZ z pohledu praktické možnosti plnění podmínek EZ a přiřadí podniku úroveň rizika.

Řádná kontrola

Probíhá mimo jiné též na základě analýzy rizik, která pomůže stanovit zejména nejvhodnější období resp. roční dobu vzhledem k zaměření produkce podniku a jednotlivých rizik vyplývajících z typu produkce v závislosti na ročním období. U zemědělských podniků s rostlinnou výrobou musí být provedena v době vegetace resp. do sklizně certifikované plodiny. U zpracovatelů a výrobců, kteří zpracovávají souběžně konvenční produkty a bioprodukty, má probíhat v době, kdy je zpracováván bioprodukt.

Následná kontrola (nařízená)

Provádí se za účelem ověření splnění uložených nápravných opatření.

Dodatečná namátková kontrola (nařízená)

Podle bodu b) článku 7 prováděcího nařízení Komise (EU) 2021/279, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení (EU) 2018/848, pokud jde o kontroly a další opatření zajišťující sledovatelnost a soulad s pravidly pro ekologickou produkci a označování ekologických produktů (dále jen „nařízení (EU) 2021/279“) provádí KO namátkové neohlášené kontroly, založené na vyhodnocení rizika. Tato kontrola proběhne u alespoň 10 % hospodářských subjektů, s nimiž má KO uzavřenu smlouvu.

Neohlášená kontrola

Podle bodu a) článku 7 nařízení (EU) 2021/279 proběhne alespoň 10 % všech úředních kontrol provedených dle článku 38 odstavce 4 nařízení (EU) 2018/848 neohlášeně. Jednotlivé kontrolní organizace dále mohou v rámci svých vlastních interních směrnic stanovit i další druhy kontrol.

Státní dozorové orgány provádějí kontrolu ekologického zemědělství zejména v oblastech, které se překrývají s tou činností, jež kontrolují v rámci své odbornosti stanovené zřizujícími právními předpisy. ÚKZÚZ především v oblasti rostlinné prvovýroby, hnojiv a krmiv; SZPI především v oblasti potravin; SVS především v oblasti dobrých životních podmínek zvířat a u produktů živočišného původu.

V případě, že je zjištěn nesoulad, který naplňuje skutkovou podstatu přestupku podle § 33 a § 33a zákona o ekologickém zemědělství, zasílají kontrolní organizace na MZe návrh

na zahájení řízení o přestupku, zjistí-li nesoulad státní dozorové orgány, zasílají na MZe informaci o tomto zjištění. Součástí návrhu nebo informace je vždy zápis o provedené inspekci, protokol o nesouladu a další důkazní materiály (fotodokumentace, výsledky rozboru vzorků apod.). Pokud je zjištěna neshoda s pravidly ekologické produkce u produktu pocházejícího z jiného členského státu, nebo ze třetí země, probíhá komunikace mezi MZe, příslušným orgánem daného státu a EK prostřednictvím databáze OFIS (Organic Farming Information System).

Specifikaci požadavků na zasílané informace v rámci podnětů na řízení, které kontrolní organizace a státní dozorové orgány předkládají Ministerstvu zemědělství společně s podnětem na zahájení řízení o přestupku, je uvedeno v příslušném metodickém pokynu.

V případě opakovaného nebo hrubého porušení pravidel pro ekologické zemědělství, v případě neplnění podmínek smlouvy o kontrole a certifikaci, v případě opakovaného neposkytnutí součinnosti nebo na vlastní žádost osoby podnikající v ekologickém zemědělství, je možné vypovědět smlouvu o kontrole a certifikaci, která je uzavřena mezi ní a kontrolní organizací.

Ekologický podnik tímto není automaticky vyřazen z kontrolního systému EZ, ale může ve lhůtě do 30 dnů ode dne pozbytí platnosti smlouvy uzavřít smlouvu s jinou kontrolní organizací. Pokud podnik uzavře smlouvu s jinou kontrolní organizací, probíhá v této souvislosti informativní komunikace mezi kontrolními organizacemi a předání základních dokumentů, jako je zejména kopie zprávy o hodnocení inspekce za poslední 2 roky a kopie vydaných certifikátů za poslední 2 roky.

Seznam dokumentů, které si kontrolní organizace předávají, je uveden v příslušném metodickém pokynu.

Plán kontrol

Plánování termínů kontrol musí vycházet z několika hledisek:

- Základní podmínky podle platné legislativy.
- Každý podnik musí být minimálně 1x ročně podroben řádné ohlášené kontrole, bližší podmínky stanovuje Metodický pokyn č. 9/2021. Pokud je v daném roce provedena vstupní kontrola, řádná již nemusí být v tom samém roce vykonána. Předmět řádné i vstupní kontroly je stejný – kontrola dodržování legislativních pravidel ekologického zemědělství. I podnik vstupující do systému ekologického zemědělství již musí plnit všechna legislativní pravidla.
- Při své kontrolní činnosti vychází kontrolní organizace důsledně z analýzy rizik, jejíž principy jsou popsány v příslušném metodickém pokynu MZe.
- Zohlednění ročního a vegetačního období (období sklizně).

Plán kontrol zemědělských podniků je sestavován tak, aby respektoval skladbu produkovaných plodin a termíny jejich sklizní, resp. způsob chovu hospodářských zvířat. Z hlediska welfare zvířat je třeba, aby kontroly hospodářství probíhaly v letním i zimním období (v průběhu několika let).

Plán kontrol na daný měsíc zasílá příslušná kontrolní organizace elektronickou poštou na MZe. Tento plán obsahuje označení podniků, které byly klasifikovány dle analýzy rizik s vyznačením stupně tohoto rizika.

Dále musí každá kontrolní organizace provést namátkovou kontrolu u minimálně 10 % svých klientů, minimálně 10 % ze všech kontrol musí být provedeno neohlášeně a během kalendářního roku musí dojít k odebrání vzorků k analýze u minimálně 5 % subjektů.

Odběr vzorků, fotodokumentace

Metodika pro odběr, analýzu a následné vyhodnocení vzorků z ekologického zemědělství je uvedena v Metodickém pokynu č. 1/2022 – specifická pravidla pro odběr, analýzu a následné vyhodnocení vzorků z ekologického zemědělství.

Úřední kontroly prováděné MZe

Ve specifických případech provádí úřední kontrolu i přímo pracovníci Oddělení ekologického zemědělství. Kontroly jsou vedeny obvykle z podnětu jiných kontrolních orgánů nebo organizací, případně na udání třetích osob nebo při posuzování žádosti o výjimku z pravidel ekologické produkce. Pracovníci MZe konají kontrolu zásadně nejméně ve dvou (jako kontrolní skupina) a to na základě písemného pověření ředitele Odboru environmentálního a ekologického zemědělství pro každou jednotlivou kontrolu.

Kontrola dovozů ze třetích zemí

Každý dovoz bioproduktů ze třetích zemí musí být předem nahlášen příslušné kontrolní organizaci (písemně nebo prostřednictvím TRACES). V rámci dovozního řízení je nutné produkty označené odkazy na ekologický způsob produkce deklarovat jako produkty „BIO“ / „EKO“ a doložit COI, aby mohly být následně jako ekologické produkty uvedeny do volného oběhu. (Do návrhu celního prohlášení se vkládá pořadové číslo COI).

COI – Potvrzení o kontrole se dokládá ke každé zásilce biopotravin ze třetích zemí. COI vydává kontrolní organizace, která certifikuje produkty v zemi původu/vývozu jako bio. Vydáním COI tedy zaručuje ekologický původ zásilky. V EU podepisuje COI schvalující státní dozorový orgán (v ČR – SVS, SZPI, ÚKZÚZ), který ověřuje dokumentaci. V případě rizikových komodit (zejména deklarovaných v rámci pokynů Komise) řeší fyzické kontroly/laboratorní testy kontrolní organizace certifikující dovozce. Dovozce biopotravin musí být certifikovaným ekologickým podnikatelem.

Dohled nad činností kontrolních organizací (supervize)

Pracovníci MZe dále provádějí supervize inspektorů kontrolních organizací při kontrole ekologických podniků.

Zaměstnanci MZe kontrolují činnost inspektora kontrolní organizace osobně přímo při výkonu kontroly v ekologickém podniku ve smyslu zákona o ekologickém zemědělství. Supervizor, není-li to nezbytně nutné, nezasahuje do průběhu kontroly. Úkolem supervizora je sledovat, zda inspektor provede všechny kontrolní úkony, definované v platné legislativě a v metodických pokynech MZe, v daném podniku a zda výstup z této kontroly (obvykle inspekční zpráva“) odpovídá skutečnému stavu.

Supervize v ústředí pověřených subjektů

MZe kontroluje alespoň 1x v kalendářním roce ústředí každé kontrolní organizace v souladu s § 28, § 29 a § 30 zákona o ekologickém zemědělství a podle nařízení (EU) č. 2018/848 a dalších příloh použitelných předpisů (EU) k jeho provedení, zda kontrolní organizace dodržuje všechny závazné postupy. Supervizor postupuje podle níže uvedených kontrolních bodů.

Kontrolní body:

- a) organizační a personální změny v kontrolní organizaci v daném roce;
- b) kontrola zápisů ze správní a dozorčí rady kontrolní organizace;
- c) provedené audity ČIA v daném roce;
- d) provedené interní audity v daném roce;
- e) zhodnocení supervizí inspektorů kontrolní organizace v daném roce;
- f) rozvrh kontrol v průběhu roku, plány inspekcí, vlastní riziková analýza;
- g) kontrola vybraných složek podniků;
- h) odběry vzorků;
- i) námitky;
- j) ostatní (ověření realizace výměny informací mezi kontrolními organizacemi a MZe, ověření realizace všech inspekcí, zhodnocení postupů kontrolní organizace v případě porušení pravidel EZ a navazujících kroků, ověření dodržování požadavků na ochranu osobních údajů).

SZPI

SZPI byla pověřena MZe, jakožto příslušným orgánem pro kontrolu ekologické produkce, prováděním některých kontrolních činností v souladu s kompetencemi stanovenými zákonem o potravinách. V případě zjištění porušení pravidel ekologické produkce není SZPI oprávněna vydávat zvláštní opatření podle § 34 zákona o ekologickém zemědělství – veškerá zjištění jsou bezodkladně předávána MZe k prošetření, případně konzultována přímo s pověřenými kontrolními organizacemi.

ÚKZÚZ

Kontrolu ekologického zemědělství provádí inspektoři *Odboru kontroly zemědělských vstupů* pod metodickým vedením *Oddělení ekologického zemědělství*. Kontroly jsou prováděny podle platných metodických postupů. Kontrolu dovážených produktů ekologického zemědělství ze třetích zemí ve vstupních místech zajišťují inspektoři *Odboru dovozu a vývozu*.

SVS

V rámci běžného dozoru jsou některé kontroly výroby potravin živočišného původu zaměřeny na dodržování podmínek pro označení EKO-BIO. V případě zjištěného nesouladu je takové zjištění předáno na MZe.

V souladu s veřejnoprávní dohodou jsou kontroly osob, podnikajících v ekologickém zemědělství, které uvádějí potraviny na trh, prováděny s četností minimálně 1x za 3 roky. V rámci kontrol je možné na základě kontrolních zjištění odebrat vzorky k laboratorním

analýzám. Vzorčky musí být odebrány v minimální frekvenci 1x za 3 roky u všech osob, podnikajících v režimu ekologického zemědělství, které uvádějí potraviny na trh.

V rámci kontrol EKO-BIO může být využit (vedle ostatních informačních systémů u konvenčně vyráběných potravin) také speciální informační systém REP (registr ekologických podnikatelů), který spravuje MZe. Určení pracovníci ÚVS mají k tomuto systému plný přístup (jinak je systém pro veřejnost přístupný jen částečně). Z tohoto systému mohou pracovníci SVS provádějící kontrolu čerpat mimo jiné i informace o ostatních kontrolách daného subjektu, které prováděli pracovníci MZe pověřených kontrolních organizací, výsledky těchto provedených kontrol, plnění povinností, souvisejících s registrací subjektů u těchto pověřených kontrolních organizací a další podklady, potřebné pro efektivní výkon kontroly.

Při kontrolách EKO-BIO je vlastní kontrola rozdělena do 5 fází: Příprava na kontrolu, kontrola dokumentace, kontrola vlastního provozu a výroby BIO potravin, kontrola označování a sledovatelnosti a konečně kontrola přepravy a dodržování přepravních podmínek. Součástí metodického návodu pro provádění kontrol ekologické produkce (č. 03/2016), který je minimálně 1x ročně revidován, jsou kontrolní body, které pracovník SVS zaznamená do protokolu o kontrole jako kontrolní zjištění. Při zjištění nesouladu je následně informováno MZe, které je kompetentním správním orgánem.

SVS vyhlašuje dle aktuální potřeby cílené kontrolní akce k ověřování shody s potravinovým a krmivovým právem.

Odběry vzorků surovin a potravin k laboratornímu vyšetření pro objektivizaci některých rozhodnutí veterinárních pracovníků na jatkách a provozech s produkcí potravin jsou prováděny podle předem schválené metodiky SVS (Metodický návod SVS pro odběr vzorků potravin, surovin, krmiv a pitné vody při provádění úředních kontrol za účelem ověřování souladu s právními předpisy o krmivech a potravinách a ustanovení o zdraví zvířat a dobrých životních podmínkách zvířat).

Způsobilost laboratoří státních veterinárních ústavů, ÚSKVBL, národních referenčních laboratoří, referenčních laboratoří a laboratoří, kterým SVS vydala povolení k provádění laboratorní popřípadě jiné veterinární diagnostické činnosti a které jsou akreditovány podle ČSN EN ISO/IEC 17025, je posuzována ve shodě s touto ISO normou Českým institutem pro akreditaci.

Dokumentovaný postup vzorkování

Při dozorové činnosti jsou odebírány vzorky. Při odběru vzorků postupují všechny KVS v souladu s metodickým návodem SVS č. 6/2014, kde jsou podrobně uvedeny platné ČSN pro odběry vzorků různých komodit. Metodický návod vymezuje jak jednotlivé postupy odběru vzorků a zacházení s nimi, tak i potřebný materiál a pomůcky pro samotný odběr. Úřední vzorky k mikrobiologickému vyšetřování jsou odebírány zpravidla v souladu s nařízením Komise (ES) č. 2073/2005, ve výjimečných případech i jiných předpisů.

Pohraniční veterinární kontrola:

Viz bod XIII. Úřední kontroly zvířat a zboží vstupujících do Unie a vyvážených z Unie – obecně – SVS.

Spolupráce a koordinace

V rámci mezirezortní spolupráce předává SVS informace získané při své činnosti těmto orgánům:

- *Ústav zemědělské ekonomiky a informací (ÚZEI)* - počty poražených zvířat (protokol XLS);
- *Oddělení státní statistické služby MZe* – údaje o porážkách drůbeže a farmové zvěře (protokol XLS);
- *MZe – centrální evidence zvířat (Integrovaný zemědělský registr – IZR)* - kontroly welfare *MZe* – Oddělení ekologického zemědělství – počty provedených kontrol za kalendářní rok, počty kontrol se zjištěným nesouladem a popisem zjištěného nesouladu;
- *EK – TRACES NT* – evidence zásilek do EU a třetích zemí (webová aplikace EU);
- *EK* – hlášení o dovozu zásilek, na něž se vztahují některá ochranná opatření.

V rámci koordinace může SVS požádat o spolupráci při kontrole EKO-BIO pracovníky MZe a naopak MZe může požádat SVS o spolupráci při kontrole (supervizi), kterou provádí MZe nad výkonem kontroly, vedené pověřenou kontrolní organizací.

Spolupráce je rovněž navázána prostřednictvím dohod a to:

- *Českomoravská společnost chovatelů, a.s.* + *SVS* – spolupráce v oblasti sledování a hodnocení mléka;
- *Ministerstvo obrany – veterinární služba armády ČR* + *SVS* – spolupráce ve věcech veterinární péče;
- *Výzkumný ústav veterinárního lékařství v Brně* + *SVS* – vzájemná spolupráce;
- *MZe + SZPI + SVS* – koordinace výkonu dozoru § 16 zákona o potravinách;
- *ÚKZÚZ + SVS* – spolupráce při výkonu úředních kontrol;
- *MZe + SVS* – pověření SVS k vydávání osvědčení ke specializované mapě;
- *VFU Brno + SVS* – uplatnění certifikované metodiky;
- *ČMMJ + SVS* – spolupráce;
- *VFU Brno + Středoevropský institut ekologie zvěře, ČMMJ + SVS* – o spolupráci, zajištění odborné úrovně myslivecké praxe v oblasti hygieny zvěřiny;
- *MADETA + SVS* – spolupráce v oblasti jakostního hodnocení syrového kravského mléka;
- *Jihočeská univerzita České Budějovice + SVS* - metodický postup vyšetřování havarijních úhynů ryb;
- *Úřad pro technickou normalizaci + SVS* – poskytování přístupu k ČSN;
- *Generální ředitelství cel + SVS* – koordinace výkonu SVD;
- *SZPI + SVS* – spolupráce při plnění grantu EU;
- *MZe + SVS* – provádění kontrol – ekologické zemědělství ze dne 5. 10. 2022;
- *SZPI + SVS* – Potraviny na pranýři;
- *SVS + SZPI + SZIF + Potravinářská komora* – Memorandum o spolupráci;
- *SVS + VÚVeL* – uplatnění certifikované metodiky č. 86/2017 ze dne 8. 8. 2018;
- *SVS + VÚVeL* – uplatnění certifikované metodiky č. 109/2018;
- *SVS + VÚVeL* – uplatnění certifikované metodiky č. 110/2018;

- SVS + PČR – dohoda o součinnosti ze dne 23. 3. 2016;
- SVS + SVÚ Jihlava – akreditovaná laboratoř č. 1129 – uvádění výroků shody s požadavky nebo specifikacemi a zohlednění nejistoty měření na zkušebních protokolech;
- SVS + SZPI + SZIF + Potravinářská komora – spolupráce při informování spotřebitele;
- SVS ČR + Polsko – memorandum o spolupráci;
- SVS + ČZU v Praze – uplatnění metodiky detekce falšování kozího mléka kravským;
- VETUNI + VŠCHT + VÚVč + VUT Brno + SVS -metodika semiautomatického stanovení pylového profilu medu.

7. Dodržování provozních kritérií

MZe – odbor environmentální a ekologického zemědělství

Základní požadavky na dostatečný počet kvalifikovaných a zkušených pracovníků, stejně tak jako na jejich mlčenlivost a nestrannost je součástí zákona o ekologickém zemědělství v § 29 v odstavcích 2,3 a 4.

Nástrojem kontroly efektivity úředních kontrol prováděných jednotlivými kontrolními organizacemi, je především dohled ze strany MZe a ve formě supervizí jednotlivých inspektorů a pravidelné audity v ústředí všech kontrolních organizací. Zároveň je prováděna i takzvaná „křížová kontrola“ ze strany státních dozorových orgánů, které vybírají subjekty ke kontrole na základě vlastních kritérií, tím je zajištěna další úroveň vyhodnocování efektivity úředních kontrol v ekologické produkci.

MZe udržuje seznam pověřených laboratoří pro kontrolu ekologické produkce. Tyto laboratoře musí splňovat požadavky stanovené v nařízení (EU) 2017/625.

Kontrolní organizace poskytují svým zaměstnancům dostatečné vybavení pro plnění úředních kontrol, především se jedná o zajištění nezbytného vybavení pro efektivní provádění svěřených činností.

Kompetence kontrolních organizací i státních dozorových orgánů vyplývají z nařízení (EU) 2018/848 a dalších přímo použitelných předpisů EU k jeho provedení. Dále jsou povinnosti kontrolovaných osob a osob provádějících kontrolu specifikovány v zákonu o kontrole.

ÚKZÚZ

Provádění úředních kontrol se z hlediska procesního řídí zákonem o kontrole, kde jsou vymezeny práva a povinnosti kontrolních pracovníků a kontrolované osoby.

Postupy při kontrolách jsou dány metodickými postupy, příkazy ředitele sekce, odboru. Výsledky kontrol se zapisují do IS LPIS – modul kontrol, ze kterého se dají vygenerovat a vytisknout protokoly o kontrole. Program slouží i jako databáze a archiv protokolů a výsledků kontrol pro účely zpracování výročních zpráv z úředních kontrol pro vedení ÚKZÚZ, MZe SZIF a orgány EU.

Vnitřním předpisem a pracovní smlouvou jsou zaměstnanci zavázáni vyhnout se aktivitám, při kterých by mohlo dojít ke střetu zájmu. Zákonem o kontrole jsou inspektoři vázáni zachovat mlčenlivost o všech skutečnostech, o kterých se dozvěděli v souvislosti s kontrolou a nezneužívat získaných informací.

Odpovídající laboratorní kapacity včetně zkušených pracovníků a vhodná, udržovaná zařízení, pracovní prostory, laboratorní přístroje a přesné dodržování předepsaných postupů je dán akreditací laboratoří NRL ÚKZÚZ.

8. Školení pracovníků provádějící úřední kontroly

MZe – odbor environmentální a ekologického zemědělství

MZe jakožto příslušný orgán pro ekologickou produkci, organizuje každoročně školení kontrolních organizací a státních dozorových orgánů. Nad rámec těchto akcí probíhá školení kontrolních organizací dle aktuálních potřeb.

V rámci těchto školení jsou vždy vybrány kritické oblasti, které jsou intenzivně diskutovány a řešeny.

Zaměstnanci MZe jsou vzděláváni v rámci interního vzdělávacího plánu MZe. Dále je každoročně část zaměstnanců oddělení ekologického zemědělství školená v rámci evropského programu BTSF.

Tato školení jsou organizována s ohledem na požadavky stanovených v příloze II kapitoly I nařízení (EU) 2017/625.

ÚKZÚZ

Inspektoři provádějící úřední kontroly ekologického zemědělství jsou pravidelně proškolení. Jedná se jak o školení interní prováděné v rámci ÚKZÚZ, tak o školení externí, zajišťované MZe, jakožto příslušným orgánem pro oblast ekologické produkce. Inspektoři se dále účastní školení na téma Organic Farming v rámci programu BTSF, pořádaném EK. Proškolení umožňuje uvést změny do praxe dle konkrétní potřeby, aby ovládali kontrolní metody a techniky a aby byl zajištěn jednotný přístup během úředních kontrol.

Školení jsou realizována na základě plánu vzdělávání, který schvaluje ředitel ústavu.

Inspektoři jsou vybaveni pracovními pomůckami, nezbytnými pro vykonávání tohoto typu kontrol.

Pro více informací – viz bod X. *Školení pracovníků provádějících úřední kontroly – obecně SZPI, SVS, ÚKZÚZ, MZe – odbor environmentální a ekologického zemědělství.*

9. Dokumentované postupy

MZe – odbor environmentální a ekologického zemědělství

Za účelem koordinace činností vydává MZe metodické pokyny pro ekologickou produkci, které jsou určeny především kontrolním organizacím a osobám podnikajícím v ekologickém zemědělství. Hlavním účelem metodických pokynů je především sjednotit výklad legislativních požadavků pro ekologické zemědělství tak, aby všechny kontrolní organizace postupovaly při naplňování těchto požadavků jednotně. Metodické pokyny se týkají například problematiky registrace osob podnikajících v ekologickém zemědělství, vydávání výjimek z pravidel ekologického zemědělství, pravidel pro odběr, analýzu a následné vyhodnocení vzorků z ekologické produkce, pravidel komunikace mezi MZe a kontrolními organizacemi a státními dozorovými orgány, včetně podmínek při hospodaření v sadech,

vinicích, nebo v chovu koní. Tyto metodické pokyny jsou v aktuální verzi veřejně přístupné na webových stránkách MZe. Jednotlivé metodické pokyny jsou aktualizovány dle potřeb, tak aby reflektovaly změny v legislativě a poznatky z praxe.

Vztah mezi MZe a kontrolními organizacemi je definován ve veřejnoprávní smlouvě uzavřené s MZe jakožto příslušným orgánem pro ekologickou produkci.

Úkoly, odpovědnost a povinnosti pracovníků kontrolních orgánů vyplývají z veřejnoprávní smlouvy mezi MZe a kontrolními organizacemi případně z veřejnoprávní dohody uzavřené se státními dozorovými orgány, ze zákona o ekologickém zemědělství, z nařízení (EU) č. 2018/848, ze zákona o kontrole a nařízení (EU) 2017/625.

Záznamy z úředních kontrol jsou vedeny pomocí standardizovaných formulářů jednotlivých kontrolních organizací či státních dozorových orgánů. V případě, že došlo k úřední kontrole prováděné přímo MZe, tak jsou dokumenty vedeny přímo v interním informačním systému MZe.

Pokud úřední kontroly vyžadují zapojení více než jednoho členského státu, využívá MZe informační systém OFIS pro informování ostatních členských států.

SZPI

Obecná metodika je dána metodickým pokynem MZe, ke kontrole jsou však dále vypracovány vnitřní předpisy. Inspektoři jsou pravidelně školeni v rámci oborových porad ke kontrole bioprodukce v tržní síti a kontrole dovozu biopotravin ze třetích zemí.

ÚKZÚZ

Inspektoři ÚKZÚZ se při kontrole řídí dokumentovanými postupy, přičemž tyto jsou zpracovány ve formě následujících metodických pokynů:

- MP 02/EZ – Provádění úředních kontrol u osob podnikajících v ekologickém zemědělství (ekologických podnikatelů);
- MP 05/EZ – Provádění úředních kontrol navazujících opatření ekologického zemědělství s platností do konce roku 2022, v roce 2023 bude vytvořen nový metodický pokyn podle nového nařízení vlády;
- MP 03/EZ – Provádění úředních kontrol u výrobců ekologických krmiv;
- MP 01/EZ – Postup odběru vzorků pro analýzu reziduí pesticidů při úředních kontrolách ekologického zemědělství (EZ);
- MP 2023 - úřední kontroly zásilek bioproduktů (MZe).

Pro více informací – viz *bod XI. Dokumentované předpisy obecně – SZPI, SVS, ÚKZÚZ.*

10. Řízení mimořádných situací a krizí / pohotovostní plány

MZe – odbor environmentální a ekologického zemědělství

V případě výskytu mimořádné situace MZe bezprostředně informuje příslušené kontrolní subjekty a orgány, prostřednictvím oficiálního oznámení. V tomto oznámení je definován postup pro konkrétní situaci. Bezprostřední komunikace mezi příslušným orgánem, kontrolními orgány a pověřenými subjekty je popsána v Metodickém pokynu č. 9/2021.

ÚKZÚZ

Pracovníci provádějící kontroly ekologického zemědělství se řídí Pohotovostním plánem, ve kterém je popsán postup, jak postupovat v případě, že krmivo, hnojivo nebo přípravek na ochranu rostlin představuje – přímo nebo prostřednictvím životního prostředí – závažné riziko pro člověka nebo zvířata. Tento pohotovostní plán také zahrnuje postup pro případ havárie na jaderném zařízení nebo jiný únik radioaktivních látek.

Pohotovostní plán vypracovali a aktualizují pracovníci SZV. V plánu je popsán postup pracovníka ústavu, jsou konkretizovány situace, kdy pohotovostní plán použit, a obsahuje důležité kontaktní údaje a pokyny.

11. Organizace spolupráce a vzájemné pomoci

MZe – odbor environmentální a ekologického zemědělství

MZe využívá pro spolupráci s ostatními členskými státy informační systém OFIS. Prostřednictvím tohoto systému jsou v případě podezření na porušení pravidel ekologického zemědělství kontaktovány členské státy, ze kterých bylo potencionálně problematické zboží do České republiky dovezeno s žádostí o vyšetření případu.

Spolupráce funguje i v opačném směru, pokud MZe obdrží prostřednictvím OFIS informaci o možném porušení předpisů o ekologickém zemědělství, předává tuto informaci okamžitě příslušné kontrolní organizaci a dohlíží na vyšetření případu.

ÚKZÚZ

ÚKZÚZ v oblasti ekologického zemědělství spolupracuje nejvíce s MZe, jakožto příslušným orgánem pro ekologické zemědělství a také se SZIF, který pro ÚKZÚZ vybírá část subjektů ke kontrole ekologického zemědělství v rámci delegovaných kontrol. V případě potřeby ÚKZÚZ spolupracuje s dalšími státními dozorovými orgány a kontrolními organizacemi činnými v oblasti kontrol ekologické produkce.

12. Audity podle čl. 6 nařízení (EU) 2017/625

MZe – odbor environmentální a ekologického zemědělství

Kontrolní organizace, které pověřilo MZe na základě § 29 zákona o ekologickém zemědělství k provádění kontrol a certifikaci registrovaných osob podnikajících v ekologickém zemědělství jsou každoročně auditovány Českým institutem pro akreditaci a musejí splňovat požadavky v normě ČSN EN ISO/IEC 17065.

Mimo to jsou kontrolní organizace každoročně auditovány MZe. Cílem těchto auditů je ověřit efektivnost činností vykonávaných v přenesené pravomoci.

Státní dozorové orgány, které kontrolují pravidla ekologické produkce, provádějí audity, tak jak je popsáno v bodě XIV. Audity podle čl. 6 nařízení (EU) 2017/625 – obecně – SVS, SZPI a ÚKZÚZ.

SVS

Oblast ekologické produkce a označování ekologických produktů spadá do systému kontrol hygieny a bezpečnosti potravin živočišného původu; tento systém úředních kontrol je auditován ve frekvenci 5 x v 5 - letém období, tj. každý rok.

Pro více informací – viz bod XIV. Audity podle čl. 6 nařízení (EU) 2017/625 - obecně –SVS.

13. Přezkum a revize JIVVPK

MZe – odbor environmentální a ekologického zemědělství

JIVVPK je každoročně aktualizován tak, aby reflektoval změny v legislativě související s ekologickým zemědělstvím nebo v navazujících metodických pokynech MZe. Pokud by výsledek auditu, prováděného podle článku 6 nařízení (EU) 2017/625, zjistil pochybení nebo námět na zlepšení organizace úředních kontrol, je taková skutečnost reflektována především do úprav metodických pokynů, a tím pádem vzniká i důvod k revizi JIVVPK.

ÚKZÚZ

ÚKZÚZ provádí s ohledem na problematiku ekologického zemědělství revizi JIVVPK každoročně v rámci Přezkumu a revize JIVVPK jako celku.

SVS

Viz bod XVI Přezkum a revize JIVVPK – obecně.

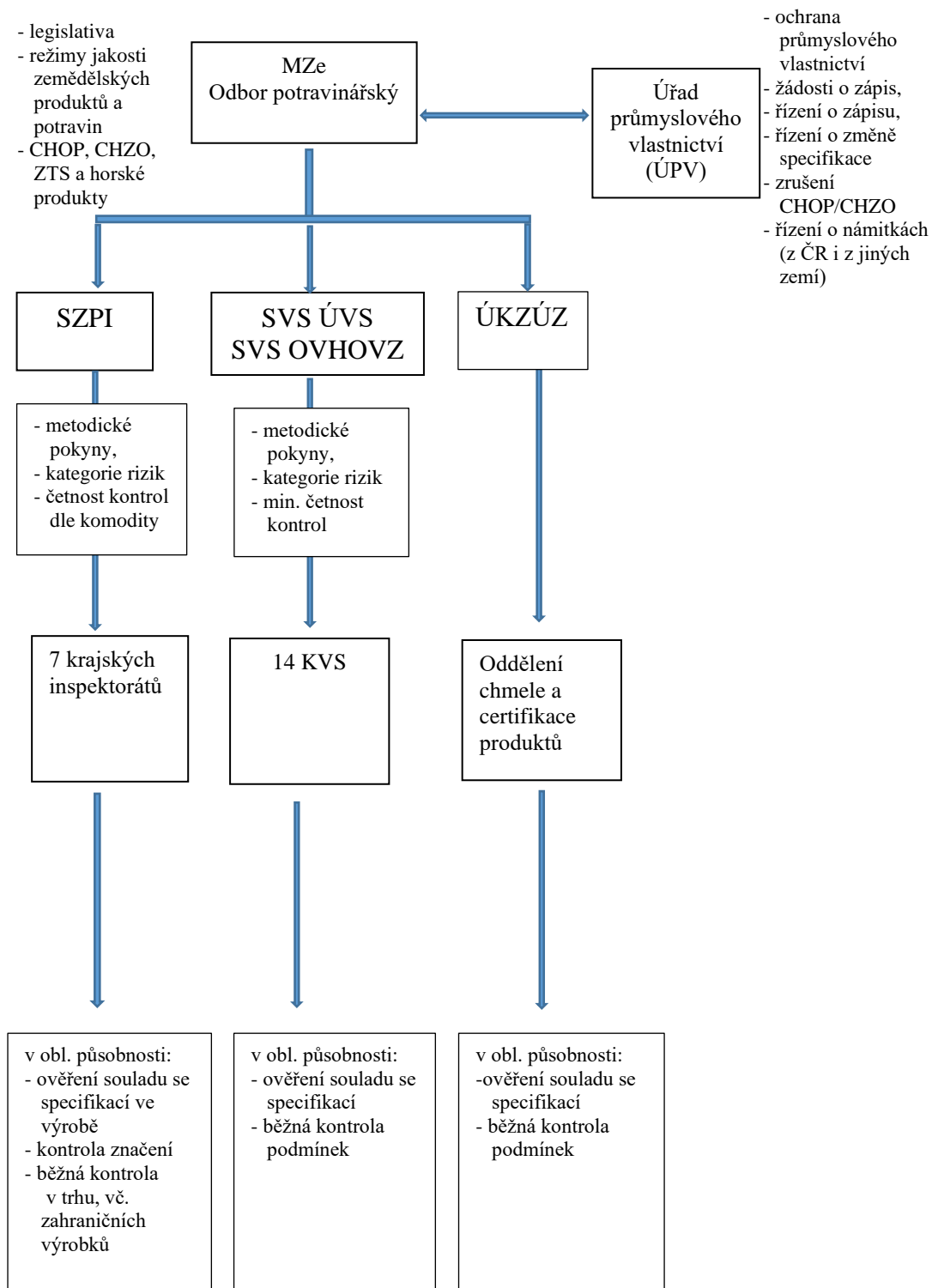
14. Používání EU databází

V situacích, kdy je vyžadována přeshraniční spolupráce, jsou ostatní státy informovány prostřednictvím informačního systému OFIS. Dle informací vložených do tohoto systému dochází k posunutí podkladů o možných porušeních v ostatních členských státech. Stejně tak, i na základě oznámení jiných členských států probíhá vyšetřování v České republice.

MZe v případě dovozů bioprodukce ze třetích zemí taktéž administruje a koriguje dovozy biopotravin (respektive certifikát COI) v systému TRACES NT. Smyslem TRACES NT je propojit jednotlivé kontrolní body v rámci importu bioproduktů. TRACES NT je prostřednictvím statistického nástroje Qlickview významným zdrojem dat o dovozech biopotravin do ČR, které dále zpracovává ÚZEI.

RASFF	
AAC – FF	
EUROPHYT	
TRACES NT	Trade Control and Expert System – Elektronický obchodní řídicí a expertní systém; složka systému IMSOC MZe-odbor environmentální a ekologického zemědělství, SZPI
BOVEX	
ADNS	
OFIS	MZe – odbor environmentální a ekologického zemědělství

J. - čl. 1 odst. 2 písm. j) Chráněná označení (CHOP, CHZO, ZTS)

1. Strategické cíle

SZPI

Zajistit, aby výrobky nesoucí chráněná označení původu (CHOP), chráněná zeměpisná označení (CHZO) a zaručené tradiční speciality (ZTS) odpovídaly specifikacím a byly označeny v souladu s obecnými právními předpisy i s předpisy vztahujícími se k chráněným označením potravin a zemědělských produktů, lihovin a v odvětví vína.

Nad rámec běžných kontrol zajistit:

- úředními kontrolami dodržování pravidel poctivého obchodního jednání podnikatelů vůči spotřebitelům i podnikatelů vůči sobě navzájem týkající se chráněných označení potravin;
- aby spotřebitelé dostávali od kompetentních úřadů i PPP přesné, jasné a úplné informace o potravinách využívajících chráněných označení původu, chráněných zeměpisných označení a označení zaručená tradiční specialita;
- účinný dozor nad používáním chráněných označení původu, chráněných zeměpisných označení a zaručených tradičních specialit.

SVS

- Zajistit účinný dozor nad používáním a označováním CHOP, CHZO a ZTS se zaměřením na potraviny živočišného původu.
- Kontrolovat potraviny s ohledem na dodržování práv vlastníků chráněných označení a zaručených tradičních specialit v rámci kompetencí SVS.
- Kontrolovat dodržování standardů/specifikací při výrobě potravin s chráněným označením.
- Ve vztahu k zaručeným tradičním specialitám a potravinám s chráněným označením – kontrola specifikace a označení výrobků živočišného původu.
- Ve vztahu ke kontrolám v místě určení a ve výrobě – docílit soustavným dozorem dodržování požadavků na zdravotní nezávadnost potravin živočišného původu a ochranu spotřebitele před klamáním.
- Plánovat a vykonávat kontroly na základě výsledků analýzy rizika, kontroly provádět tak, aby byly optimálně využívány lidské a materiální zdroje.

2. Kategorizace rizik

SZPI

Minimální frekvence kontrol je stanovena tak, aby každý provozovatel z ČR vyrábějící potraviny nesoucí CHOP, CHZO nebo ZTS byl zkontrolován alespoň jedenkrát ročně. Součástí kontroly bývá i odběr vzorku – výběr vzorkované potraviny je prováděn na základě analýzy rizika zahrnující předchozí výsledky kontrol, výrobky kontrolované v předešlých letech, rozsah portfolia výrobků nesoucích chráněné označení. V odůvodněných případech (výsledky předešlých kontrol, kontrola plnění uložených opatření, podané podněty a stížnosti) lze přistoupit ke zvýšení minimální frekvence kontrol u daného PPP.

Kontroly výrobků nesoucích chráněná označení pocházející z jiných států jsou prováděny v tržní síti.

SVS

Ve vztahu k zaručeným tradičním specialitám a potravinám s chráněným označením – kontrola specifikace a označování výrobků živočišného původu.

Mezi hlavní rizika u potravin s chráněným označením patří riziko klamání spotřebitele. Toto riziko spočívá v použití ochranných známek pro potraviny s chráněným označením, přestože tyto potraviny nespĺňují specifikacemi jednoznačně daná kritéria jejich výroby. Spotřebitel si v tomto případě koupí v dobré víře potravinu, která by měla být vyrobena jednoznačně daným postupem, z jednoznačně specifikovaných surovin, přičemž tomu tak není, čímž dochází ke klamání spotřebitele.

Příkladem může být potravina s chráněným označením původu, při jejíž výrobě byly použity suroviny jiného původu než je uvedeno ve specifikaci (suroviny zpravidla levnější s kolísavou kvalitou). Dalším příkladem mohou být potraviny, nesoucí označení zaručená tradiční specialita, avšak tyto potraviny byly vyrobeny jiným postupem, než je specifikováno (zpravidla levnější, neplnohodnotný postup).

3. *Určení příslušného orgánu*

MZe – odbor potravinářský

Kompetence MZe v oblasti chráněného označení a zaručených tradičních specialit vyplývá ze zákona o potravinách a zákona o ochraně chráněných označení.

Odbor potravinářský je odpovědný za problematiku CHZO, CHOP a ZTS a má gesci k nařízením: nařízení (EU) č. 1151/2012 o režimech jakosti zemědělských produktů a potravin, nařízení (EU) č. 1308/2013 kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty, nařízení (EU) 2019/787 o definici, popisu, obchodní úpravě a označování lihovin, používání názvů lihovin v obchodní úpravě a při označování jiných potravin, ochraně zeměpisných označení lihovin, používání lihu a destilátů zemědělského původu při výrobě alkoholických nápojů a nařízení (EU) č. 251/2014 o definici, popisu, obchodní úpravě, označování a ochraně zeměpisných označení aromatizovaných vinných výrobků (spolugestorem je ÚPV). Po věcné stránce problematiku ZTS a horských produktů řeší MZe, problematiku CHZO a CHOP řeší ÚPV. Pokud jde o CHZO a CHOP, ochrana na národní a komunitární úrovni umožňuje i sledovatelný nárůst obratu při prodeji těchto výrobků na domácím i evropském trhu.

Jmenování příslušných úřadů

Podle zákona o opatřeních na ochranu průmyslového vlastnictví je ÚPV ústředním orgánem státní správy na ochranu průmyslového vlastnictví ČR. ÚPV podle tohoto zákona rozhoduje o poskytování ochrany mj. zeměpisných označení a označení původu výrobků.

Zákon č. 452/2001 Sb., o ochraně označení původu a zeměpisných označení a o změně zákona o ochraně spotřebitele upravuje podmínky, za nichž lze získat v ČR ochranu označení původu, popřípadě zeměpisného označení pro produkty, na něž se nevztahují níže uvedené přímo použitelné předpisy EU, jakož i právní účinky této ochrany. Zákon dále upravuje v návaznosti na přímo použitelné předpisy EU ochranu zeměpisných označení a označení původu (nařízení (EU) č. 1151/2012 o režimech jakosti zemědělských produktů a potravin, nařízení (EU) č. 1308/2013, kterým se stanoví společná organizace trhů

se zemědělskými produkty, nařízení (EU) 2019/787, o definici, popisu, obchodní úpravě a označování lihovin, používání názvů lihovin v obchodní úpravě a při označování jiných potravin, ochraně zeměpisných označení lihovin, používání lihu a destilátů zemědělského původu při výrobě alkoholických nápojů a nařízení (EU) č. 251/2014 o definici, popisu, obchodní úpravě, označování a ochraně zeměpisných označení aromatizovaných vinných výrobků a pravomoci správních orgánů k činnostem, které podle přímo použitelného předpisu EU vykonává členský stát, vnitrostátní postup při podávání žádostí o zápis označení původu či zeměpisného označení výrobků s původem v ČR, popřípadě i v zeměpisné oblasti, která se zčásti nachází na území ČR („přeshraniční zeměpisná oblast“), v rozsahu stanoveném přímo použitelným předpisem EU, vnitrostátní postup při změnách specifikace v rozsahu stanoveném přímo použitelným předpisem EU, vnitrostátní postup při změně zápisu označení původu vín na zeměpisné označení vín v rozsahu stanoveném přímo použitelným předpisem EU a vnitrostátní postup při podávání žádostí o zrušení zápisu označení původu či zeměpisného označení v rozsahu stanoveném přímo použitelným předpisem EU.

Kontrolu specifikace podle § 19 výše zmíněného zákona č. 452/2001 Sb., provádí v rozsahu své působnosti SZPI, SVS nebo ÚKZÚZ.

SZPI

Kompetence SZPI, SVS a ÚKZÚZ ke kontrolám potravin je obecně stanovena v zákoně o potravinách. Kompetence ke kontrole specifikace (v rozsahu své působnosti) pro režimy jakosti zemědělských produktů a potravin (ve vztahu k CHOP a CHZO) je stanovena v § 19 odst. 2 zákona o ochraně označení původu a zeměpisných označení. Jedná se zejména o kontrolu souladu výroby produktů nesoucích název, jež je zapsán v příslušném registru jako chráněné označení původu či chráněné zeměpisné označení nebo název, o němž je vedeno řízení k jeho zápisu s danou specifikací. Taktéž se jedná v souvislosti s kontrolami před zapsáním chráněného názvu a kontrolami u zapsaných chráněných názvů o vydávání nálezů, posudků a osvědčení.

Odpovědným orgánem pro zabezpečení povinností vztahujících se k udělení CHOP, CHZO vyplývajících z nařízení (EU) č. 1151/2012 pro zemědělské produkty a potraviny, z nařízení (EU) č. 1308/2013 pro víno, z nařízení (EU) 2019/787 pro lihoviny a z nařízení (EU) č. 251/2014 pro aromatizované vinné výrobky, je ÚPV.

ÚPV je též národním zástupcem pro elektronický systém e-Ambrosia, který byl v EU ustaven pro řízení o žádostech o zápis, změnu specifikace a zrušení CHOP a CHZO v EU. Výsledky kontrol CHOP, CHZO a ZTS, které dozorové orgány uskuteční v předchozím roce, jsou součástí Výroční zprávy z úředních kontrol ČR.

Kontrolu CHZO/CHOP/ZTS mohou provádět všichni inspektoři SZPI. Na provedení kontrol (např. vedení inspektorů, platby za provedené kontroly, správní řízení, apod.) se mohou podílet i další pracovníci SZPI. SZPI nemá vyčleněny pracovníky pouze pro kontrolu CHZO/CHOP/ZTS.

SZPI nemá vyčleněny žádné speciální podpůrné zdroje určené pouze pro CHZO/CHOP/ZTS.

SZPI nevyužívá pro kontrolu CHZO/CHOP/ZTS žádné speciálně jmenované NRL, ani žádné speciální ÚL.

SVS

Věcná působnost orgánů veterinární správy vyplývá zejména z veterinárního zákona.

Kontrolní kompetence pro orgány veterinární správy jsou vymezeny zejména veterinárním zákonem, zákonem potravinách, zákonem o ochraně spotřebitele a zákonem o ochraně označení původu a zeměpisných označení.

Úkoly plynoucí ze svěřené působnosti vyplývají z § 48 a § 49 veterinárního zákona.

Více informací – viz *bod I. Určení příslušných orgánů – obecně – SVS.*

4. Přenesení úkolů na pověřené subjekty

SZPI

SZPI nepřenáší žádnou část kontrol chráněného zeměpisného označení, chráněného označení původu ani zaručených tradičních specialit na pověřené subjekty.

SVS

SVS v oblasti chráněného zeměpisného označení, chráněného označení původu ani zaručených tradičních specialit nepřenesla žádné úkoly na jiné subjekty či osoby.

5. Organizace a řízení úředních kontrol

SZPI

SZPI provádí kontroly chráněných označení původu, chráněných zeměpisných označení a zaručených tradičních specialit podle interní organizační směrnice, v níž jsou zapracovány všechny odpovídající právní předpisy EU i předpisy národní.

SZPI má vnitřním předpisem stanovenou pravidelnou kontrolu ve výrobě u potravin používajících označení „chráněné označení původu (CHOP)“, „chráněné zeměpisné označení (CHZO)“ nebo „zaručená tradiční specialita (ZTS)“, jejichž výroba spadá pod kontrolu SZPI.

U výrobců z ČR je hodnoceno dodržování specifikace výrobků tj. technologický postup včetně použitých surovin, na místě mohou být hodnoceny senzorické vlastnosti potravin nebo odebrány vzorky do laboratoře.

Kontrolu CHOP, CHZO a ZTS u komodit, které nespádají do kompetence SZPI, provádí jiné kontrolní orgány, konkrétně SVS a ÚKZÚZ.

Tímto vnitřním předpisem je stanovena i kontrola tržní sítě, kde může SZPI kontrolovat potraviny neživočišného i živočišného původu označené CHZO/CHOP/ZTS z ČR i jiných států. U potravin živočišného původu vyrobených v ČR je o nevyhovujících zjištěních informována SVS, která situaci řeší u výrobce. U potravin původem z jiných členských států jsou nevyhovující zjištění z trhu předávána kontrolním orgánům uvedených u příslušných specifikací, popř. např. v databázi eAmbrosia nebo GIview.

SVS

KVS provádějí ověření souladu se specifikací před a během uvádění na trh potravin živočišného původu s označením CHZO, CHOP a ZTS a kontroly příslušných výrobků vyrobených v jiných členských státech EU, nesoucí chráněné označení. Účelem těchto kontrol je, aby výrobky označené jako ZTS, CHZO či CHOP, splňovaly podmínky stanovené ve specifikaci a spotřebitel tak obdržel výrobek garantované kvality. V případě zjištění nedostatků jsou KVS oprávněny ukládat závazné pokyny a zvláštní opatření pro odstranění nedostatků a vykonat následnou kontrolu splnění těchto pokynů či opatření, pozastavit nebo odebrat schválení, uložit mimořádná veterinární opatření, popřípadě uložit sankci při nesplnění uloženého opatření.

Výsledky kontrol CHOP, CHZO a ZTS, které dozorové orgány uskuteční v předchozím roce, jsou součástí Výroční zprávy SZPI a jsou rovněž zahrnuty ve Výroční zprávě z úředních kontrol ČR.

Pokud se týká CHOP a CHZO, práva a povinnosti žadatelů jsou, vedle zákona o ochraně chráněných označení, upraveny i v dalších obecně závazných právních předpisech (např. v Usnesení č. 2/1993 Sb., Listině základních práv a svobod, ve správním řádu atd.).

Výše paušální částky nákladů na ověření souladu se specifikacemi je stanovena jednotně ve vyhlášce č. 227/2008 Sb., kterou se stanoví výše paušální částky nákladů dodatečné kontroly, nákladů vynaložených na ověření souladu se specifikacemi a nákladů vzniklých příslušným orgánům v souvislosti se vstupem nebo dovozem potravin a surovin ze třetích zemí (vyhláška o paušálních nákladech) a činí 500 Kč na jednoho inspektora za každou započatou hodinu výkonu činnosti.

Kontrolní systémy a koordinace činností

SVS má zaveden certifikovaný systém managementu kvality v souladu s požadavky mezinárodního standardu ISO 9001.

Postupy úředních kontrol v oblasti veterinární hygieny a ochrany veřejného zdraví, v oblasti ochrany zdraví zvířat a pohody zvířat i v oblasti provádění pohraniční veterinární kontroly jsou ujednoceny a zdokumentovány v rámci celé ČR pomocí metodických návodů SVS.

Metodické návody SVS jsou vedeny v režimu řízených dokumentů SVS a jsou pravidelně aktualizovány dle potřeb národní nebo evropské legislativy, či na základě nových poznatků.

Všechny platné metodické návody SVS jsou k dispozici v elektronickém systému spisové služby SVS, kde za účelem ukládání metodických návodů SVS a veškerých dalších řízených interních dokumentů SVS je zřízena příslušná registratura. V tomto úložišti řízených dokumentů SVS jsou všem zaměstnancům SVS trvale dostupná platná znění nejen metodických návodů SVS, ale i veškerých dalších řízených interních dokumentů SVS včetně Plánu úředních kontrol reziduí farmakologicky účinných látek, pesticidů a kontaminujících látek v potravinovém řetězci. Kontrolovaná osoba je vždy seznámena s kontrolním zjištěním popsáním a doložením v protokole o kontrole a při jeho projednávání je seznámena se svými právy.

SVS provádí schvalování a kontroly souladu se specifikací u potravin s CHZO, CHOP a ZTS podle vnitřních metodických informací vydaných SVS. Tyto jsou vypracovány

v souladu s nařízením (EU) č. 1151/2012 o režimech jakosti zemědělských produktů, prováděcím nařízením Komise (EU) č. 668/2014, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1151/2012 o režimech jakosti zemědělských produktů a potravin a nařízeními Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 664/2014, kterým se doplňuje nařízení (EU) č. 1151/2012, pokud jde o stanovení symbolů Unie pro chráněná označení původu, chráněná zeměpisná označení a zaručené tradiční speciality a o některá pravidla pro původ, procesní pravidla a další přechodná pravidla a č. 665/2014, kterým se doplňuje nařízení (EU) č. 1151/2012, pokud jde o podmínky používání nepovinného údaje o jakosti „horský produkt“ se zákonem o ochraně chráněných označení a dalších platných předpisů EU a národní legislativy.

Kontrola orgánů veterinární péče je směřována na:

- dozor nad dodržováním povinností a požadavků stanovených k zajištění těchto úkolů veterinárním zákonem dalšími zvláštními právními předpisy ČR (uvedenými v národních předpisech výše) k dispozici jsou i dohody o společných kontrolách, a to Dohoda s GRČ o vzájemné součinnosti a spolupráci ze dne 9. 3. 2015, a společný metodický pokyn k předávání informací o výskytu infekčních onemocnění z potravin mezi orgány ochrany veřejného zdraví a orgány veterinární správy ze dne 31. 8. 2009, Dohoda s MZe a SZPI o vzájemné součinnosti a spolupráci ze dne 21. 7. 2009, Dohoda o spolupráci při zveřejňování výsledků kontrolní činnosti SVS na internetových stránkách Potravin na pranýři ze dne 13. 1. 2017 a předpisy EU pro oblast působnosti orgánu veterinární správy v oblastech čl. 1 odst. 2 písm. a), b), c), d), e) f) i) a j) nařízení (EU) 2017/625,
- ochranu životního prostředí před nepříznivými vlivy souvisejícími s chovem zvířat, výrobou a zpracováváním živočišných produktů, jakož i ochranu zvířat a jejich produkce před riziky ze znečištěného životního prostředí.

Podávání zpráv a komunikační kanály

Odborný IS SVS je legislativně vymezen ve vyhlášce č. 329/2003 Sb. Tento systém je mj. určen pro evidenci a předávání informací o úředních kontrolách.

Pro více informací – viz *bod III. Organizace a řízení úředních kontrol a bod XIV Audity podle čl. 6 nařízení (EU) 2017/625 – obecně.*

Proces ověřování

Kontrolní systém SVS vychází ze zásady „kdo řídí, musí řádně provádět kontrolu na svěřeném úseku“.

Pro více informací – viz *bod Organizace a řízení úředních kontrol – obecně – SVS.*

Pracovníci provádějící úřední kontroly bez střetu zájmů

Viz *bod VI. Vyloučení střetu zájmů – obecně.*

Laboratoře

Viz *bod XIII. Úřední laboratoře a Národní referenční laboratoře – obecně – SVS.*

6. *Kontrolní systémy a koordinační činnosti*

MZe – odbor potravinářský

MZe – odbor potravinářský v oblasti CHOP, CHZO a ZTS úzce spolupracuje se žadateli (výrobci, zpracovateli a obchodníky), stejně tak jako s příslušnými pracovníky ÚPV (kam směřuje vždy žádost o zápis CHOP, CHZO před jejím zasláním EK) a pracovníky kontrolních orgánů (SVS, SZPI, ÚKZÚZ). Pokud jde o ZTS, tento právní nástroj umožňuje producentům zhodnotit jejich produkty a přitom zaručuje ochranu spotřebitele proti nekalým praktikám a zároveň zaručuje poctivost obchodních transakcí. Hlavní výhodou, která ze zápisu podle nařízení vyplývá, je identifikace produktu za použití zapsaného názvu spolu se zmínkou „zaručená tradiční specialita“ a logem EU. MZe je kontaktním místem pro příjem žádostí, administrace a komunikace s EK ve věci zápisu ZTS podle výše uvedeného nařízení, spolupracuje s nevládními organizacemi a výrobcí na zajištění práv k údajům o specifičnosti výše uvedeného nařízení a na obraně těchto práv a zastupuje ČR ve Výboru pro politiku jakosti zemědělských produktů.

Připravuje podklady a pozice a účastní se jednání v institucích EU týkajících se CHZO, CHOP a ZTS. Dále připravuje podklady a pozice a účastní se jednání v institucích EU týkajících se vína a aromatizovaného vína, lihovin – EXPS a Výbor pro lihoviny (konkrétně EK DG AGRI Unit E 2 pro víno, alkohol, ovoce a zeleninu), dále pracovní skupina F 12a Rady pro víno, pracovní skupina F 12b Rady pro aromatizované víno a OIV (pracovní skupina F 12e Rady pro OIV), za tím účelem spolupracuje se SZPI, ÚKZÚZ a SZIF a s nevládními organizacemi z oboru vinohradnictví a vinařství.

SZPI

Kontroly probíhají buďto v režimu „ověřování souladu se specifikací“ nebo jako „běžná kontrola“.

Při ověřování souladu se specifikací i při běžné kontrole je ověřeno, zda jsou dodrženy požadavky vycházející ze specifikace zapsaného názvu např. na použité suroviny a jejich dosledovatelnost, požadavky na výrobní proces nebo značení. Pokud je specifikací vyžadováno dodržení nějakého laboratorně zjistitelného analytu, jsou při ověřování souladu se specifikací odebrány vzorky ze všech výrobků nesoucích zapsaný název.

Při běžné kontrole jsou odebírány vzorky dle uvážení inspektora alespoň jednoho výrobku nesoucího chráněný název.

Z hlediska místa je kontrola nastavena, aby probíhala ve výrobě, při uvádění do oběhu (zejména v obchodech) nebo u potravin ze třetích zemí před uvedením na trh. Kontrola v obchodech probíhá nejčastěji jako součást kontrol označování potravin, ale probíhají i kontroly přímo zaměřené na kontrolu výrobků nesoucích CHZO/CHOP/ZTS.

Plánování kontrol CHOP, CHZO a ZTS je většinou součástí ročních plánů inspektorátů. Tyto plány obsahují výrobce v kompetenci daného inspektorátu, vyráběné potraviny a další podrobnosti.

Kategorizace rizik

Kontroly jsou plánovány na základě analýzy rizik, která mimo jiné zahrnuje historii dosud provedených kontrol, chování provozovatelů, aktuální poznatky z terénu, obdržené podněty, stížnosti a další. Minimální frekvence kontrol je stanovena tak, aby každý provozovatel

vyrábějící potravinu CHOP, CHZO nebo ZTS byl zkontrolován příslušným orgánem alespoň jedenkrát ročně. V odůvodněných případech (výsledky předešlých kontrol, kontrola plnění uložených opatření, podané podněty a stížnosti) lze přistoupit ke zvýšení minimální frekvence kontrol.

ÚKZÚZ

ÚKZÚZ v dané oblasti se zaměřuje na správné používání CHOP Žatecký chmel v rámci certifikace chmele. Žadatelem o CHOP Žatecký chmel byl Svaz pěstitelů chmele ČR, který může případně žádat o změny či aktualizace parametrů uvedených ve specifikaci CHOP.

SVS

Pokud kontrolní činnost vyžaduje spolupráci s Úřadem průmyslového vlastnictví (dále jen „ÚPV“), (kontrola specifikace pro CHZO/CHOP před jejím zápisem nebo při změně, stanovisko ÚPV při podezření na zneužití chráněného označení apod.), jsou tyto případy řešeny jednotlivě bez uzavření dohody o spolupráci. Dozorové orgány spolupracují při kontrole dodržování práv duševního vlastnictví, a to zejména při kontrole chráněných zeměpisných označení a chráněných označení původu, mezi které patří označení jako např. „České pivo“, „Hořické trubičky“, „Štramberské uši“ nebo „Třeboňský kapr“.

SVS spolupracuje s MZe a ÚPV při schvalování a kontrole specifikace pro ZTS, CHOP a CHZO.

Kontroly jsou plánovány na základě analýzy rizik, která mimo jiné zahrnuje historii dosud provedených kontrol, chování provozovatelů, aktuální poznatky z terénu, obdržené podněty, stížnosti a další. Minimální frekvence kontrol je stanovena tak, aby každý provozovatel uvádějící výrobky CHOP, CHZO nebo ZTS na trh byl zkontrolován příslušným orgánem alespoň jedenkrát za 3 roky, přičemž kontrola ověřování souladu se specifikací během uvádění na trh je prováděna vždy 1x ročně. V odůvodněných případech (výsledky předešlých kontrol, kontrola plnění uložených opatření, podané podněty a stížnosti) lze přistoupit ke zvýšení minimální frekvence kontrol.

Veterinární kontrola je prováděna ve všech provozech, kde se získávají, vyrábějí, zpracovávají, ošetřují, balí, skladují, přepravují a prodávají živočišné produkty, jak je vymezeno ve veterinárním zákoně a zákoně o potravinách. Seznamy dozorovaných míst jsou uvedeny na webové adrese www.svscr.cz.

Všechny kontroly mají povahu úředních kontrol a jsou dokumentovány v „Protokolech o kontrole“ nebo v závěrečných zprávách z auditů.

SVS vyhláší dle aktuální potřeby cílené kontrolní akce k ověřování shody s potravinovým a krmivovým právem.

Odběry vzorků surovin a potravin k laboratornímu vyšetření pro objektivizaci některých rozhodnutí veterinárních pracovníků v provozech s produkcí potravin jsou prováděny podle předem schválené metodiky SVS (Metodický návod SVS pro odběr vzorků potravin, surovin, krmiv a pitné vody při provádění úředních kontrol za účelem ověřování souladu s právními předpisy o krmivech a potravinách a ustanovení o zdraví zvířat a dobrých životních podmínkách zvířat).

Dokumentovaný postup vzorkování

Při dozorové činnosti jsou odebírány vzorky. Při odběru vzorků postupují všechny KVS v souladu s metodickým návodem SVS č. 6/2014, kde jsou podrobně uvedeny platné ČSN pro odběry vzorků různých komodit. Metodický návod vymezuje jak jednotlivé postupy odběru vzorků a zacházení s nimi, tak i potřebný materiál a pomůcky pro samotný odběr. Úřední vzorky k mikrobiologickému vyšetřování jsou odebírány zpravidla v souladu s nařízením Komise (ES) č. 2073/2005, ve výjimečných případech i jiných předpisů.

Spolupráce a koordinace

V rámci mezirezortní spolupráce předává SVS informace získané při své činnosti těmto orgánům:

- *EK* – TRACES NT – evidence zásilek do EU a třetích zemí (webová aplikace EU);
- *EK* – výsledky laboratorních zkoušek, které byly provedeny na PVS.

Spolupráce SVS je navázána prostřednictvím dohod a to:

- *Výzkumný ústav veterinárního lékařství v Brně* + *SVS* – vzájemná spolupráce;
- *MZe* + *SZPI* + *SVS* – koordinace výkonu dozoru § 16 zákona o potravinách;
- Ministerstvo obrany – veterinární služba armády ČR + *SVS* – spolupráce ve věcech veterinární péče;
- *ÚKZÚZ* + *SVS* – spolupráce při výkonu úředních kontrol;
- *MZe* + *SVS* – pověření SVS k vydávání osvědčení ke specializované mapě;
- *VFU Brno* + *SVS* – uplatnění certifikované metodiky;
- *Úřad pro technickou normalizaci* + *SVS* – poskytování přístupu k ČSN;
- *Generální ředitelství cel* + *SVS* – koordinace výkonu SVD;
- *SZPI* + *SVS* – spolupráce při plnění grantu EU;
- *MZe* + *SVS* – provádění kontrol – ekologické zemědělství ze dne 5. 10. 2022;
- *SZPI* + *SVS* – Potraviny na pranýři;
- *SVS* + *SZPI* + *SZIF* + *Potravinářská komora* – Memorandum o spolupráci;
- *SVS* + *VÚVeL* – uplatnění certifikované metodiky č. 86/2017 ze dne 8. 8. 2018;
- *SVS* + *VÚVeL* – uplatnění certifikované metodiky č. 109/2018;
- *SVS* + *VÚVeL* – uplatnění certifikované metodiky č. 110/2018;
- *SVS* + *PČR* – dohoda o součinnosti ze dne 23. 3. 2016;
- *SVS* + *SVÚ Jihlava* – akreditovaná laboratoř č. 1129 – uvádění výroků shody s požadavky nebo specifikacemi a zohlednění nejistoty měření na zkušebních protokolech;
- *SVS* + *SZPI* + *SZIF* + *Potravinářská komora* – spolupráce při informování spotřebitele;
- *SVS ČR* + *Polsko* – memorandum o spolupráci;
- *VETUNI* + *VŠCHT* + *VÚVč* + *VUT Brno* + *SVS* - metodika semiautomatického stanovení pylového profilu medu.

7. Dodržování provozních kritérií

Účinnost a přiměřenost úředních kontrol v oblasti *veterinární hygieny a ochrany veřejného zdraví* je zajištěna ustanoveními veterinárního zákona.

Provádění úředních kontrol se řídí zákonem o kontrole, kde jsou mimo jiné vymezeny povinnosti a oprávnění kontrolních pracovníků.

V případě zjištění porušení povinností stanovených právními předpisy mohou orgány veterinárního dozoru uložit opatření v případě neshody (viz *bod IX. Dodržování provozních kritérií – obecně – SVS, Opatření v případě neshody*).

Pro více informací – viz *bod III. Organizace úředních kontrol – obecně – SVS, bod II. Lidské zdroje – obecně – SVS, bod VI. Vyloučení střetu zájmu – obecně a bod V. Úřední laboratoře a Národní referenční laboratoře – SVS*.

8. Školení pracovníků provádějících úřední kontroly

Pro více informací – viz *bod X. Školení pracovníků provádějících úřední kontroly obecně SVS*.

9. Dokumentované postupy

SZPI

SZPI provádí kontroly CHZO, CHOP a ZTS podle interní organizační směrnice, v níž jsou zapracovány všechny odpovídající právní předpisy EU i předpisy národní. Organizační směrnice stanoví i postupy pro případ, že je zjištěna nevyhovující potravina, tzn. postupy na ukládání opatření, postupy v případě nesplnění opatření a na ukládání pokut.

Pro více informací – viz *bod Dokumentované postupy obecně – SZPI a SVS*.

10. Řízení mimořádných situací a krizí / pohotovostní plány

Viz *bod XV. Řízení mimořádných situací a krizí /pohotovostní plány – obecně – SVS, SZPI*.

11. Organizace spolupráce a vzájemné pomoci

SZPI

Spolupráce příslušných orgánů s ÚPV – obecně

Pokud kontrolní činnost vyžaduje spolupráci s ÚPV (kontrola specifikace pro CHZO/CHOP před jejím zápisem nebo při změně, při podezření na zneužití chráněného označení, apod.) jsou tyto případy řešeny jednotlivě bez uzavření dohody o spolupráci. Dozorové orgány spolupracují s Úřadem průmyslového vlastnictví při kontrole dodržování práv duševního vlastnictví a to zejména při kontrole chráněných zeměpisných označení a chráněných označení původu, mezi které patří označení jako např. „České pivo“, „Hořické trubičky“ nebo „Štramberské uši“.

Stejně tak probíhá i spolupráce se SVS nebo ÚKZÚZ, pokud by při kontrole vyvstala nutnost spolupráce s komoditami spadajícími pod kontrolu těmito kontrolními orgány.

SVS

SVS spolupracuje s MZe a ÚPV při schvalování a kontrole specifikace pro ZTS, CHOP a CHZO.

Dále – viz *bod Organizace spolupráce a vzájemné pomoci – obecně – SZPI, SVS*.

12. Audity podle čl. 6 nařízení (EU) 2017/625

SVS

Oblast chráněných označení původu, chráněných zeměpisných označení a zaručených tradičních specialit spadá do systému kontrol hygieny a bezpečnosti potravin živočišného původu; tento systém úředních kontrol je auditován ve frekvenci 5 x v 5 - letém období, tj. každý rok.

Pro více informací – viz bod XIV. Audity podle čl. 6 nařízení (EU) 2017/625 - obecně –SVS.

13. Přezkum a revize JIVVPK

Viz bod XVI. Přezkum a revize JIVVPK – obecně – SVS, SZPI.

14. Používání databází

e-Ambrosia	SZPI – EU registr zeměpisných označení (The EU geographical indications register)
GIview	SZPI – databáze pro vyhledávání zeměpisných označení EU a dalších
iRASFF	SVS, SZPI (notifikace RASFF, AAC a FF)
TRACES NT	SVS, SZPI
EU Pesticides Database	SVS
EUR-Lex	SVS, SZPI

XVI. Přezkum a revize JIVVPK – obecně

MZe

V nařízení (EU) 2017/625 je uveden požadavek na pravidelnou aktualizaci víceletého vnitrostátního plánu kontrol (čl. 111 odst. 2) za účelem přizpůsobení změnám v definovaných oblastech (čl. 1 odst. 2) a na revizi minimálně s přihlédnutím ke stanoveným faktorům (čl. 111 odst. 2 písm. a) až f)).

Jednotný integrovaný víceletý vnitrostátní plán kontrol ČR 2024-2026 (dále je „JIVVPK“) odpovídá pravidlům a požadavkům stanoveným v nařízení (EU) 2017/625.

V obecných bodech označených římskými číslicemi (I. až XVI.) jsou obecné informace a pod písmeny A. až J. jsou uvedeny specifické informace k oblastem uvedeným v čl. 1 odst. 2 nařízení (EU) 2017/625 (pořadí je stejné). V definovaných oblastech jsou uvedeny odkazy na doplňující informace v obecných bodech.

V úvodu a dále pak i v textu JIVVPK jsou uvedeny hypertextové odkazy na povinně zveřejňované informace, případně další související informace, které jsou dostupné na internetu.

JIVVPK je opatřen aktivním obsahem, který činí dokument přehledným a umožňuje rychlé prohledávání textu a vyhledávání informací.

Definované oblasti jsou opatřeny organigramem pro celkový nadhled z pohledu kompetence, hierarchie a činnosti příslušných orgánů.

Na začátku JIVVPK byly doplněny hypertextové odkazy povinně zveřejňovaných informací.

Vzhledem ke změně organizační struktury MZe s platností od 1. 1. 2024 byly v bodu I. Určení příslušných orgánů upraveny informace ohledně kompetence: *Sekce ekologického zemědělství, komodit, výzkumu a vzdělávání* a *Sekce potravinářství* a jim podřízených útvarů.

Do bodu II. Lidské zdroje byly doplněny informace k zákonu o státní službě.

Do bodu VI. Vyloučení střetu zájmů byly doplněny informace k zákonu o střetu zájmů, zákonu o státní službě, zákoníku práce a k zákonu o kontrole.

Nedílnou součástí JIVVPK je pět příloh. Příloha č. 1 až 3 obsahují informace k plánům úředních kontrol na kontaminanty, rezidua pesticidů a rezidua farmakologicky účinných látek. Příloha č. 4 obsahuje seznam právních předpisů ČR pro jednotlivé oblasti uvedené v čl. 1 odst. 2 nařízení (ES) 2017/625. V Příloze č. 5 je uveden seznam použitých zkratk.

MZ

Oproti roku 2023 došlo k následujícím změnám:

- aktualizace textu v návaznosti na novou systemizaci v rámci MZ od ledna 2024;
- aktualizace údajů k lidským zdrojům k 1. 1. 2024
- aktualizace textů k auditům v souvislosti s novým nastavením interních auditů KHS;
- aktualizace odkazu na Věstník MZ, kde je uveden aktualizovaný seznam ÚL a seznam NRL;
- doplnění přehledu sankcí o možnosti ukládat nefinanční sankce;
- úprava textu v oblasti vzdělávání v souvislosti s novými Rámcovými pravidly vzdělávání zaměstnanců ve správních úřadech a využívání školícího centra IPVZ;
- aktualizace aspektů na základě, kterých je prováděno hodnocení rizik pro stanovení četnosti úředních kontrol v oblasti FCM;
- aktualizace celostátních cílených úkolů KHS pro rok 2024 a příkladů krajských cílených úkolů;
- aktualizace textů v souvislosti se zrušením povinnosti vlastnit zdravotní průkaz dle zákona č. 258/2000 Sb.;
- do výčtu standardních pracovních postupů, které jsou určeny pro pracovníky KHS, byl doplněn nový SPP při provádění zkoušek ze znalosti hub.

SZPI

Oproti roku 2023 došlo ke změnám či doplnění v níže uvedených oblastech:

- lidské zdroje – obecně – provedena aktualizace k začátku roku 2024;
- ekologická produkce a označování ekologických produktů – provedena aktualizace kapitoly;
- aktualizace přílohy 1 Plán úředních kontrol na kontaminanty;
- aktualizace přílohy 2 Plán úředních kontrol reziduí pesticidů.

SVS

SVS přezkoumává a zvažuje úpravy JIVVPK s ohledem na: výskyt nových rizik pro zdraví lidí a zvířat, významné změny struktury orgánu SVS, výsledky úředních kontrol, výsledky kontrol prováděných Komisí, změny legislativy, vědecké poznatky a společenské trendy.

Aktualizace JIVVPK byla provedena se zohledněním faktorů uvedených v čl. 111 odst. 2 písm. a) až f) nařízení (EU) 2017/625, za účelem přizpůsobení změnám pravidel uvedených v čl. 1 odst. 2 téhož nařízení, přihlédnutím k výsledkům úředních kontrol. Informace byly upraveny tak, aby odpovídaly současnému a očekávanému stavu, ve spojitosti s požadavkem na výroční zprávu podle čl. 113 odst. 1 téhož nařízení, a dále podle dalších pokynů MZe.

Oproti roku 2023 došlo ke změnám či doplnění v níže uvedených oblastech:

- lidské zdroje – obecně – provedena aktualizace k 1.1.2024;
- úprava informací k realizaci vzdělávání zaměstnanců a vzdělávacím aktivitám;
- k zajištění provozu pohraniční veterinární stanice uzavřena nová smlouva o spolupráci s Letištěm Václava Havla Praha;
- ve specifických oblastech úprava tabulek s plánovanými minimálními frekvencemi veterinárních kontrol v jednotlivých typech provozů (např. potravinářské a krmivářské provozy, zpracovny VŽP);
- v oblasti zdraví zvířat úprava rozsahu a minimální frekvence kontrol;
- v oblasti péče o pohodu zvířat v chovech i při přepravě doplnění informací k efektivnímu dozoru (zejména zlepšením systému využívání dostupných indikátorů u vybraných oblastí, druhů a kategorie zvířat a informací z předcházejících kontrol);
- kontrola schválených středisek pro svody psů, koček a fretek – podle nařízení 2019/2035, upřesnění kontrol veřejného vystoupení u cirkusu plus cílené kontroly cirkusů, které chovají prasata a přemísťují se do/v rámci/z uzavřených pásmech v souladu s výjimkou udělenou KVS k přemísťování.

MZe – odbor bezpečnosti potravin

V rámci revize byly aktualizované a doplněné informace ke:

- kompetenci odboru bezpečnosti potravin pro oblast krmiv, rostlinolékařské péče a pro pesticidy;
- školení podle nařízení (EU) 2017/625 a školení BTSF;
- koordinaci zpracování národních plánů úředních kontrol pro kontaminující látky v potravinách vycházející z nařízení (EU) 2017/625, prováděcího nařízení Komise (EU) 2022/932 a nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2022/931 vč. předání plánů EK v podobě vyplněných šablon ([Sampling and Analysis \(europa.eu\)](https://europa.eu)).

MZe – odbor environmentální a ekologického zemědělství

Byly aktualizovány kompetence státních dozorových orgánů, zejména ke kontrolám dovozu zásilek produktů ekologického zemědělství ze třetích zemí a k potvrzování COI (potvrzení o kontrole povinně doprovázející zásilky bioproduktů v systému TRACES). Dále byla upřesněna působnost útvaru MZe k supervizi ústředí kontrolních organizací a svědeckým auditům inspektorů EZ. U kontrolních organizací byl doplněn rozsah kontrolních bodů při supervizi jejich ústředí (byly doplněny informace ohledně ověření realizace výměny

informací mezi kontrolními organizacemi a MZe, ověření realizace všech inspekcí, zhodnocení postupů kontrolní organizace v případě porušení pravidel EZ a navazujících kroků, ověření dodržování požadavků na ochranu osobních údajů).

ÚKZÚZ

ÚKZÚZ provádí revizi JIVVPK každoročně v rámci Přezkumu a revize JIVVPK jako celku.

Aktualizace jsou zpracovány s přihlédnutím k faktorům uvedeným v čl. 111 odst. 2 písm. a) - f) nařízení (EU) 2017/625 a také s ohledem na novelizaci všech legislativních předpisů vnitrostátních i EU. Dalším důležitým faktorem jsou výsledky úředních kontrol, které spolu s dalšími faktory určují specifika a podrobné zaměření úředních kontrol. Další změny v JIVVPK pak reflektují aktuální situaci v oblasti lidských zdrojů, jednotlivých meziresortních kompetencích i samotné organizační struktury ÚKZÚZ. V rámci revize došlo k upřesnění textu, který se týká IS LPIS – modul kontrol, který je k zápisu výsledků kontrol využíván od roku 2021 také při kontrolách používání POR u profesionálních uživatelů. Tzn., že od roku 2021 používají všichni pracovníci OKZV v rámci kontrol krmiv, hnojiv i POR pouze IS LPIS – modul kontrol.

Oproti roku 2023 došlo ke změnám či doplnění v níže uvedených oblastech:

- aktualizace údajů k lidským zdrojům – oblast kontrol krmiv, POR;
- aktualizace strategického a operativního cíle – oblast kontrol používání POR;
- aktualizace kapitoly kategorizace rizik u kontrol používání POR – výsledky reziduí pesticidů v potravinách a krmivech rostlinného původu;
- upraven seznam metodických pokynů pro kontroly používání POR;
- zahrnut postup kontroly ekologické produkce do MP Dovoz;
- do registrů a aplikací bylo doplněno: Rostlinolékařský portál, IMSOC, Jednotný REGISTR profesionálních provozovatelů pro účely certifikace osiv, sadby a zdraví rostlin, IS OOS, IS SOM OZO, Jednotné úložiště dat evidence POR (JUDPOR), IS vnější karanténa;
- doplněna norma ČSN EN IOS/IEC 17043;
- doplnění provádění tzv. simulačních cvičení na přípravu opatření při výskytu prioritního ŠO;
- aktualizace oblastí NRL ÚKZÚZ, pro které je stanovena jako NRL;
- kontroly minimální vzdálenosti GM kukuřice od státní hranice jsou od roku 2023 po dohodě s MZe a SZIF prováděny pouze v letech, kdy je na území ČR pěstována GM kukuřice.

ČPI

Změna v organizační struktuře a v lidských zdrojích

Příloha 1

Plán úředních kontrol na kontaminanty

Koordinaci zpracování národních plánů úředních kontrol pro kontaminující látky v potravinách vycházející z nařízení (EU) 2017/625, prováděcího nařízení Komise (EU) 2022/932 a nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2022/931 a předání plánů EK v podobě vyplněných šablon ([Sampling and Analysis \(europa.eu\)](https://europa.eu)) zajišťuje odbor bezpečnosti potravin.

SZPI

SZPI dle zákona č. 146/2002 Sb. o Státní zemědělské a potravinářské inspekci a o změně některých souvisejících zákonů je oprávněna provádět monitorování toxikologicky významných látek v potravinách a zemědělských výrobcích.

V čl. 19 odst. 1 nařízení (EU) 2017/625 se stanoví, že úřední kontroly za účelem ověření souladu s pravidly pro potraviny a bezpečnost potravin zahrnují úřední kontroly s ohledem na příslušné látky, včetně látek k použití v materiálech určených pro styk s potravinami a látek kontaminujících, nepovolených, zakázaných a nežádoucích, jejichž použití nebo výskyt v případě plodin nebo zvířat nebo produkce či zpracování potravin nebo krmiv může mít za následek přítomnost reziduí těchto látek v potravinách nebo krmivech.

Od roku 2023 vstoupilo v platnost nařízení Komise (EU) 2022/931, které stanoví pravidla pro provádění úředních kontrol, pokud jde o kontaminující látky v potravinách a prováděcí nařízení Komise (EU) 2022/932. SZPI v kontrolním plánu pro kontaminanty zohledňuje kombinace kontaminujících látek nebo skupiny kontaminujících látek a skupiny potravin rostlinného původu, pro které jsou nařízením Komise (EU) č. 2023/915 stanoveny maximální limity. Do plánu jsou zařazeny rovněž kontaminující látky, které nemají legislativně regulované limity (kontaminanty, jejichž monitorování vyplývá z doporučení Komise nebo požadavků EFSA (např. glykoalkaloidy, alternariové toxiny, akrylamid, PFAS, nikl...) nebo kontaminanty sledované na základě hodnocení rizika na národní úrovni, jejichž přítomnost může představovat zdravotní riziko pro spotřebitele (např. zbytky denaturačních činidel v lihovinách).

Na realizaci kontrolního plánu pro kontaminanty se podílí 7 regionálních inspektorátů SZPI (inspektorát SZPI v Praze, Táboře, Plzni, Ústí nad Labem, Hradci Králové, Brně a Olomouci). Inspektoráty SZPI plánují odběry vzorků na stanovení kontaminantů dle rizikové analýzy provozoven z hlediska jejich velikosti a typu potravin, dalším z kritérií analýzy rizika je i historie kontrol. Při výběru provozovny zohledňují nevyhovující zjištění učiněná v předchozích letech, tomu přizpůsobují i frekvenci odběrů. Inspektoráty SZPI jsou odpovědné za splnění kontrolního plánu pro kontaminanty SZPI.

Odběry vzorků a analýzy v rámci úředních kontrol zaměřených na kontaminující látky jsou prováděny v souladu s požadavky následujících předpisů: nařízení Komise (ES) č. 333/2007, nařízení Komise (ES) č. 401/2006, nařízení č. 2017/644, nařízení Komise č. 2017/644, nařízení Komise (ES) č. 1882/2006, nařízení Komise (EU) 2022/1428. Laboratoře používají metody pro laboratorní analýzy, testy a diagnostiku v souladu s požadavky čl. 34 nařízení (EU) 2017/625.

Vyšetření kontaminujících látek v rámci úředních kontrol provádí laboratoř SZPI v Praze a laboratoř SZPI v Brně. Zkušební laboratoř inspektorátu SZPI v Praze byla jmenována NRL pro mykotoxiny a rostlinné toxiny a NRL pro kontaminující látky z výroby. Pro účely analýz vzorků v rámci úředních kontrol kontaminujících látek jsou využívány rovněž externí určené ÚL (laboratoř VŠCHT, laboratoř SVÚ v Praze, která je jmenována NRL pro rezidua pesticidů a PCB, NRL pro halogenované perzistentní organické znečišťující látky v krmivech a potravinách, SVÚ v Jihlavě, která je jmenována NRL pro mykotoxiny a další přírodní toxiny, barviva, antibakteriální a inhibiční látky a rezidua veterinárních léčiv, SVÚ v Olomouci, která je jmenována NRL pro kovy a dusíkaté sloučeniny.

Všechny laboratoře jsou určeny SZPI k provádění laboratorních analýz, testů a diagnostiky vzorků odebraných při úředních kontrolách v souladu s čl. 37 a splňují požadavky čl. 37 odst. 2 až 5 nařízení (EU) 2017/625.

Kontaminující látky sledované v rámci kontrolního plánu SZPI

Procesní kontaminanty

Furan, 2-methylfuran, 3-methylfuran
Akrylamid
Polyaromatické uhlovodíky
3-MCPD, 3-MCPD estery, 2-MCPD estery a glycidylestery
Ethylkarbamát

Organické kontaminanty

Dioxiny a DL-PCB
NDL-PCB
Perfluoralkylované látky (PFAS)
Chloristan (Perchlorát)

Anorganické kontaminanty

Kadmium
Olovo
Arsen (anorganický a celkový)
Rtuť
Dusičnany
Anorganický cín
Nikl

Mykotoxiny

Aflatoxiny (B1, B2, G1 a G2)
Ochratoxin A
Deoxynivalenol
Zearalenon
Fumonisin
Alternariové toxiny (alternariol, alternariol monomethyl ether, kyselina tenuazonová)
Patulin
T-2 a HT-2 toxin
Námelové alkaloidy

Rostlinné toxiny

Opiové alkaloidy (morfin, thebain, kodein, oripavin, papaverin, noscapin)

Pyrolizidinové alkaloidy
Glykoalkaloidy
Tropanové alkaloidy
Kyselina kyanovodíková
Kyselina eruková

Ostatní kontaminanty

Ftaláty
Metanol
Rezidua denaturačních činidel (2-methyl-2-propanol, 2-propanol, bitrex)
Aromatické uhlovodíky (benzen, ethylbenzen, styren, toluen, xylen)
Biogenní aminy (histamin)

SVS

ÚVS vydává „Plán úředních kontrol reziduí farmakologicky účinných látek, pesticidů a kontaminujících látek v potravinovém řetězci“ (dále jen Plán) na základě § 48 odst. 1 písm. a) zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon) v aktuálním znění a řídí se ustanoveními přímo použitelných nařízení EU vztahujících se k těmto kontrolám.

Nová koncepce úředních kontrol potravin na stanovení chemických látek, platná od roku 2023, udržuje kontinuitu systému vyšetřování (monitoringu) reziduí a kontaminantů prováděného od roku 1996 (dle směrnice Rady 96/23). Nová strategie stanoví a upřesňuje provádění úředních kontrol kontaminujících látek dle nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2022/931 a prováděcího nařízení Komise (EU) 2022/932 se zaměřením na:

- a) plán kontrol potravin uváděných na trh EU;
- b) plán kontrol potravin živočišného původu vstupujících do EU.

Plánovaným odběrům úředních vzorků pro chemické analýzy podléhají potraviny uváděné na trh EU (národní produkce a produkce členských států EU) a potraviny vstupující do EU (dovoz ze třetích zemí).

Plánování a implementace ročního plánu probíhá na centrální i regionální úrovni. Podílí se na ní ÚVS, KVS, MěVS i laboratoře pro chemické analýzy na SVÚ a ÚSKVBL.

KVS a MěVS mají povinnost podle § 49 odst. 1 písm. b) veterinárního zákona rozpracovat celostátní Plán na svá jednotlivá pracoviště a zodpovídají za jeho splnění.

Úřední kontroly konkrétních provozovatelů jsou prováděny podle Plánu a podle kritérií pro strategii odběru vzorků a pravidel pro výběr specifických kombinací kontaminujících látek a skupin komodit podle nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2022/931 se zohledněním minimální četnosti kontrol podle prováděcího nařízení Komise (EU) 2022/932.

Práce laboratoří SVÚ a ÚSKVBL, které participují na vyšetřování vzorků se řídí, pokud se týká analytických metod a interpretace výsledků, zejména prováděcím nařízením Komise (EU) 2021/808 a nařízením Komise 333/2007.

Seznam sledovaných skupin kontaminujících látek

Skupina C (vlastní označení klasifikace podle přílohy I nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2022/931):

C1. Halogenované perzistentní organické znečišťující látky

- (a) dioxiny, DL-PCB, BFR
- (b) NDL-PCB
- (c) PFAS

C2. Kovy

- (a) Cd, Pb, Hg
- (b) speciace Hg/MeHg, As/iAs

C3. Mykotoxiny

C4. Jiné kontaminující látky

- (a) PAH
- (b) histamin
- (c) melamin

Obsah kontaminujících látek ze skupiny C1 – C4 se analyzuje ve vzorcích nezpracovaných i zpracovaných potravin živočišného původu a krmivech.

Odběry vzorků kontaminujících látek v Plánu

Vzorky jsou odebírány proškolenými úředními veterinárními lékaři v rámci prvovýroby, na porážkách zvířat, během zpracování, skladování či prodeje potravin. Při výběru PPP se zohlední kritéria přílohy II nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2022/931.

Specifická oblast kontrol kontaminantů dle národních potřeb zahrnutá v Plánu

Jako specifickou národní oblast úředních kontrol potravin uváděných na domácí trh, pro které nejsou stanoveny maximální limity (ML) v legislativě EU:

1. Olovo v mase volně žijící zvěře

Plánován je úřední odběr vzorků zvěřiny na analýzu obsahu olova. Národní akční limit (AL) pro olovo je 0,10 mg/kg čerstvé hmotnosti pro zvěřinu a 0,15 mg/kg čerstvé hmotnosti pro masné výrobky ze zvěřiny a byl vydán Státním zdravotním ústavem (hlavním hygienikem ČR) pro rozhodování o požitelnosti zvěřiny pro lidskou spotřebu.

2. NDL-PCB v mase volně žijící zvěře

Plánován je úřední odběr vzorků zvěřiny na analýzu obsahu NDL-PCB. Národní akční limit (AL) pro NDL-PCB je 10 ng/g tuku při obsahu tuku nižším než 25 % a 40 ng/g tuku při obsahu tuku vyšším než 25 % a byl vydán Státním zdravotním ústavem.

Předkládání a hodnocení Plánu a jeho výsledků

Roční plány jsou předkládány Komisi vždy do 31. března a výsledky za předchozí rok Evropskému úřadu pro bezpečnost potravin vždy do 30. června.

Výsledky analýz slouží především orgánům státního veterinárního dozoru pro jejich rozhodování. Veřejnosti jsou výsledky analýz a jejich hodnocení každoročně souhrnně prezentovány formou informačního bulletinu na oficiálních webových stránkách ÚVS

(www.svscr.cz) a průběžně formou tiskových zpráv. Výsledky jsou také předkládány MZe jako podklad pro vydávání ročních zpráv o výsledcích sledování a vyhodnocování reziduí a kontaminantů v potravinovém řetězci.

Příloha 2

Plán úředních kontrol reziduí pesticidů

MZ

MZ každoročně zpracovává Víceletý kontrolní plán pro rezidua pesticidů ve spolupráci s MZe, SVS, SZPI, ÚKZUZ a SZÚ, který je zveřejněn na internetových stránkách dotčených orgánů:

[Internetové stránky MZ](#)

[Internetové stránky MZe](#)

[Internetové stránky SVS](#)

[Internetové stránky SZPI](#)

[Internetové stránky ÚKZUZ](#)

SZPI

Článek 110 nařízení (EU) 2017/625 stanoví minimální požadavky na obsah víceletých národních plánů kontrol. Ty však neberou v úvahu konkrétní praktická opatření potřebná pro přípravu víceletých národních kontrolních programů pro rezidua pesticidů. Proto bylo potřeba stanovit zvláštní požadavky pro přípravu víceletých národních kontrolních programů pro rezidua pesticidů, které by měly být součástí víceletých národních plánů kontrol. Tato pravidla nově stanoví prováděcí nařízení Komise (EU) 2021/1355 ze dne 12. srpna 2021, o víceletých národních kontrolních programech pro rezidua pesticidů, které mají být zavedeny členskými státy.

Dle nařízení Komise (EU) 2021/1355 zavedou členské státy víceleté národní kontrolní programy pro rezidua pesticidů jako součást svých víceletých národních plánů kontrol. Svě víceleté programy každoročně aktualizují. Členské státy se účastní víceletého kontrolního programu Unie v souladu s článkem 29 nařízení (ES) č. 396/2005. Dle článku 29 Komise vypracuje koordinovaný víceletý kontrolní program Společenství označující konkrétní vzorky, které mají být zahrnuty do národních kontrolních programů, a beroucí v úvahu obtíže zjištěné souvislosti s dodržováním MLR stanovených v tomto nařízení, s cílem vyhodnotit expozici spotřebitelů a uplatňování stávajících právních předpisů.

Na základě stanovených kompetencí je orgánem státní správy v ČR, který zastřešuje a koordinuje aktivity a činnost v oblasti reziduí pesticidů a tudíž odpovídá i za plnění povinností stanovených členským státům nařízením EP a Rady (ES) č. 396/2005, MZ.

MZ ve spolupráci s ostatními dozorovými orgány, které jsou kompetentní k provádění úředních kontrol v oblasti reziduí pesticidů, vypracovává v souladu s požadavkem nařízení Komise (EU) 2021/1355 Víceletý kontrolní plán pro rezidua pesticidů v ČR. Tento Víceletý kontrolní plán pro rezidua pesticidů se vztahuje na potraviny a na krmiva v rámci celého

potravinového řetězce. Kontrolní program vychází z příslušného prováděcího nařízení Komise, o koordinovaném víceletém kontrolním programu Unie (EU) a stanoví minimální počty kontrolovaných komodit, minimální počet odebíraných vzorků a rozsah analyzovaných reziduí pesticidů, který musí být naplněn.

SZPI při sestavování svého kontrolního plánu vychází z Víceletého kontrolního plánu pro rezidua pesticidů ČR. Plán SZPI je doplněn o komodity nezahrnuté ve Víceletém kontrolním plánu, nicméně významné z hlediska jejich zastoupení ve spotřebním koši ČR, komodity, u kterých v rámci svých úředních kontrol zejména u potravin ze třetích zemí zjišťuje opakovaně překročení MRL, komodity hlášené do systému RASFF. Plán je vydáván každoročně.

Na odběrech vzorků pro ověření přítomnosti reziduí pesticidů v rámci tohoto plánu se podílí 7 regionálních inspektorátů SZPI (inspektorát SZPI v Praze, Táboře, Plzni, Ústí nad Labem, Hradci Králové, Brně a Olomouci). Inspektoráty SZPI plánují odběry vzorků na stanovení reziduí pesticidů dle rizikové analýzy provozoven z hlediska jejich velikosti a typu potravin, dalším z kritérií analýzy rizika je i historie kontrol. Při výběru provozovny zohledňují nevyhovující zjištění učiněná v předchozích letech, tomu přizpůsobují i frekvenci odběrů. Inspektoráty SZPI jsou odpovědné za splnění kontrolního plánu pro rezidua pesticidů SZPI.

Vyšetření reziduí pesticidů pomocí multiresiduálních a singleresiduálních (jednouúčelových) analytických metod provádí laboratoř SZPI v Praze, která je jmenována NRL pro oblast pesticidů singleresiduální metodou, pesticidů v cereáliích a pesticidů v ovoci a zelenině.

Rozsah sledovaných účinných látek vychází především z požadavku Víceletého kontrolního plánu pro rezidua pesticidů v ČR, který při výběru reziduí pesticidů, které budou analyzovány, zohledňuje následující aspekty: nejčastěji používané účinné látky (zdroj ÚKZÚZ), databáze povolených přípravků na ochranu rostlin a v nich obsažených účinných látek, výsledky kontrol a monitoringu reziduí pesticidů v předcházejících letech, hlášení v systému RASFF, příslušné prováděcí nařízení Komise o koordinovaném víceletém kontrolním programu Unie, závěrečné zprávy o výsledcích monitoringu Společenství, laboratorní kapacitu.

Laboratoř SZPI v Praze multireziduálními metodami stanoví rezidua ze skupiny organofosfátových, organochlorových, karbamátových pesticidů, pyretroidů, triazinů, pesticidy na bázi močoviny a další. Počet sledovaných účinných látek je vyšší jak 400. Pomocí jednouúčelových metod provádí laboratoř SZPI v Praze vyšetření na přítomnost glyfosátu, glufosinátu, fosetyl Al, chlormequatu, mepiquatu, bromidů, ethefonu, fenbutatin oxidu, dithiokarbamátů a maleinhydrazidu, nikotinu a sloučenin mědi. V případě obilných a ostatních příkrmů pro děti pak přítomnost fentinu, propinebu a propylenthioamocoviny.

Pro účely analýz vzorků v rámci plánu pro kontrolu reziduí pesticidů je využívána rovněž externí laboratoř VŠCHT v Praze. Laboratoř provádí stanovení multireziduálními metodami a stanovení singleresiduálními metodami (mj. ethylenoxid, propylenoxid, glyfosát, glufosinát, fosetyl-Al, ethefon).

Laboratoře jsou určeny SZPI k provádění laboratorních analýz, testů a diagnostiky vzorků odebraných při úředních kontrolách v souladu s čl. 37 a splňují požadavky čl. 37 odst. 2 až 5 nařízení (EU) 2017/625.

SVS

ÚVS vydává „Plán úředních kontrol reziduí farmakologicky účinných látek, pesticidů a kontaminujících látek v potravinovém řetězci“ (dále jen Plán) na základě § 48 odst. 1 písm. a) zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon) v aktuálním znění a řídí se ustanoveními přímo použitelných nařízení EU vztahujících se k těmto kontrolám.

Nová koncepce úředních kontrol potravin na stanovení chemických látek, platná od roku 2023, udržuje kontinuitu systému vyšetřování (monitoringu) reziduí a kontaminantů prováděného od roku 1996 (dle směrnice Rady 96/23). Nová strategie stanoví a upřesňuje provádění úředních kontrol reziduí pesticidů dle nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2021/2244 a prováděcího nařízení Komise (EU) 2021/1355 a zahrnuje rovněž provádění koordinovaného víceletého kontrolního programu Unie.

V ČR je program kontroly pro rezidua pesticidů vydáván MZ jako Víceletý kontrolní plán pro rezidua pesticidů, jehož součástí jsou i vzorky odebírané SVS.

Plánování a implementace ročního plánu probíhá na centrální i regionální úrovni. Podílí se na ní ÚVS, KVS, MěVS i laboratoře pro chemické analýzy na SVÚ.

KVS a MěVS mají povinnost podle § 49 odst. 1 písm. b) veterinárního zákona, rozpracovat celostátní Plán na svá jednotlivá pracoviště a zodpovídají za jeho splnění.

Práce laboratoří SVÚ, které participují na vyšetřování vzorků se řídí, pokud se týká analytických metod a interpretace výsledků, zejména dokumentem SANTE/11312/2021.

Seznam sledovaných skupin pesticidních látek

Skupina P (vlastní označení klasifikace)

P1.

- (a) pyretroidy;
- (b) karbamáty;
- (c) chlorované pesticidy;
- (d) organofosfáty.

P2.

- (a) monitoring EK;
- (b) biocidy ostatní.

Rezidua pesticidů ze skupiny P1 a P2 se analyzují ve vzorcích nezpracovaných i zpracovaných potravin živočišného původu a krmivech.

Předkládání a hodnocení Plánu a jeho výsledků

Roční plán je koordinován MZ a výsledky za předchozí rok jsou předkládány SVS Evropskému úřadu pro bezpečnost potravin vždy do 30. června.

Výsledky analýz slouží především orgánům státního veterinárního dozoru pro jejich rozhodování. Veřejnosti jsou výsledky analýz a jejich hodnocení každoročně souhrnně

prezentovány formou informačního bulletinu na oficiálních webových stránkách ÚVS (www.svscr.cz) a průběžně formou tiskových zpráv. Výsledky jsou také předkládány MZe jako podklad pro vydávání ročních zpráv o výsledcích sledování a vyhodnocování reziduí a kontaminantů v potravinovém řetězci a tvoří součást evropské výroční zprávy publikované EFSA.

Příloha 3

Plán úředních kontrol reziduí farmakologicky účinných látek

SVS

ÚVS vydává „Plán úředních kontrol reziduí farmakologicky účinných látek, pesticidů a kontaminujících látek v potravinovém řetězci“ (dále jen Plán) na základě § 48 odst. 1 písm. a) zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon) v aktuálním znění a řídí se ustanoveními přímo použitelných nařízení EU vztahujících se k těmto kontrolám.

Nová koncepce úředních kontrol potravin na stanovení chemických látek, platná od roku 2023, udržuje kontinuitu systému vyšetřování (monitoringu) reziduí a kontaminantů prováděného od roku 1996 (dle směrnice Rady 96/23). Nová strategie stanoví a upřesňuje provádění úředních kontrol použití farmakologicky účinných látek a výskytu jejich reziduí (nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2022/1644; prováděcí nařízení Komise (EU) 2022/1646) se zaměřením na:

- a) plán kontrol založených na riziku pro produkci v členských státech;
- b) plán namátkového dozoru pro produkci v členských státech;
- c) plán kontrol založených na riziku pro dovoz ze třetích zemí.

Plánovaným odběrům úředních vzorků pro chemické analýzy podléhají potraviny uváděné na trh EU (národní produkce a produkce členských států EU) a potraviny vstupující do EU (dovoz ze třetích zemí).

Plánování a implementace ročního plánu probíhá na centrální i regionální úrovni. Podílí se na ní ÚVS, KVS, MěVS i laboratoře pro chemické analýzy na SVÚ a ÚSKVBL.

KVS a MěVS mají povinnost podle § 49 odst. 1 písm. b) veterinárního zákona, rozpracovat celostátní Plán na svá jednotlivá pracoviště a zodpovídají za jeho splnění.

Úřední kontroly konkrétních provozovatelů jsou prováděny podle Plánu a podle kritérií pro strategii výběru kontrolovaných subjektů podle nařízení v přenesené pravomoci (EU) 2022/1644 a prováděcího nařízení Komise (EU) 2022/1646 pro oblast farmakologicky účinných látek. Dle těchto nařízení jsou stanovena i kritéria pro strategii odběru vzorků – výběr konkrétních látek, zvířat a produktů živočišného původu pro testování.

Práce laboratoří SVÚ a ÚSKVBL, které participují na vyšetřování vzorků se řídí, pokud se týká analytických metod a interpretace výsledků, zejména prováděcím nařízením Komise (EU) 2021/808 a nařízením Komise (EU) 2019/1871.

V případě zjištění nevyhovujících výsledků se postupuje zejména v souladu s veterinárním zákonem a nařízením Komise v přenesené pravomoci (EU) 2019/2090.

Strategie Plánu je založena na určení nebezpečí, hodnocení rizika a na plánu namátkového dozoru (*surveillance*) zaměřeného na úřední kontroly používání farmakologicky účinných látek registrovaných jako veterinární léčivé přípravky (VLP) nebo jako doplňkové látky (DL) a na úřední kontrolu přítomnosti zakázaných nebo nepovolených farmakologicky účinných látek a jejich reziduí.

Odběry vzorků z živých zvířat na hospodářstvích v rámci Plánu

Vzorky jsou odebírány proškolenými úředními veterinárními lékaři (dále jen „ÚVL“) nebo pod jejich přímým dohledem cíleně přímo na hospodářstvích a úřední kontroly musí být organizovány bez předchozího oznámení. Hospodářství pro odběr vzorků mohou být vybrána pomocí místních znalostí nebo jakékoli jiné relevantní informace, jako je typ systému výkrmu, plemeno a pohlaví zvířat. Odebírající ÚVL provede ohodnocení hospodářství na základě výběrových kritérií, nejméně těch, které jsou dány legislativou, posouzení celého stavu na hospodářství, aby vybral zvířata, od nichž mají být odebrány vzorky. Při tomto ohodnocení musí být mj. uplatňována následující kritéria: indikace použití látek s farmakologickým účinkem, druhotné pohlavní rysy, změny chování, vyrovnanost vývoje ve skupině zvířat různého plemene nebo kategorie, zvířata s dobrou stavbou a malým množstvím tuku. Přitom je třeba zohlednit jednak skutečnost, že řada substancí je aplikována pouze v určitých obdobích, jednak další dostupné informace, například použití dosud neznámých substancí, náhlý výskyt nemoci v určitých oblastech, podezření z provádění činnosti v rozporu se zákonem apod. Při šetření na hospodářstvích je nutné vyžadovat důkazy o plnění ustanovení uvedených v § 15 a postupovat při odběrech vzorků v souladu s § 16 vyhlášky č. 291/2003 Sb., ve znění pozdějších předpisů a následných opatřeních dle nařízení Komise 2019/2090.

Odběry vzorků z poražených zvířat na jatkách v rámci Plánu

Vzorky jsou odebírány ÚVL na porážce ze zvířat posouzených po porážení jako požitelná. Zvířata léčená, nutně poražená nebo posouzená po porážce jako nepoživatelná do tohoto systému kontroly nepatří, s výjimkou nutnosti průkazu nedovoleného ošetření (použití látek nebo přípravků, jejichž podávání zvířatům je zakázáno nebo je povoleno, avšak k jiným účelům a za jiných podmínek). Rovněž sem nepatří zvířata poražená na domácí porážce či poražená pro vlastní spotřebu.

Odběr vzorků je prováděn od zvířat různých chovatelů vždy s cílem odhalit nedovolené ošetření, případně nedodržování stanovených ochranných lhůt povolených veterinárních léčivých přípravků. Při hodnocení těl poražených zvířat nebo živočišných produktů, od kterých mají být vzorky odebrány, musí odebírající proškolená osoba mj. uplatňovat následující kritéria: pohlaví, stáří, druh zvířat a způsob chovu, indikace použití látek s farmakologickým účinkem či běžnou praxi vzhledem k podávání zvláštních látek s farmakologickým účinkem v příslušném systému chovu.

Odběry vzorků krmiv a vody v rámci Plánu

Úřední kontroly na hospodářstvích jsou spojeny s odběrem vzorků krmiv a vod k napájení, u vodních živočichů i z vod, z nichž byly chováni. Vyšetření krmiv a vod se provádí i při důvodném podezření nebo potvrzení nedovoleného ošetření nebo použití nepovolených látek v hospodářstvích původu nebo odeslání zvířat.

Seznam sledovaných skupin látek

Skupina A – Zakázané nebo nepovolené farmakologicky účinné látky u zvířat určených k produkci potravin

1. Látky s hormonálním a tyreostatickým účinkem a beta agonisté, jejichž použití je zakázáno směrnicí Rady 96/22/ES:

- (a) stilbeny;
- (b) tyreostatické látky;
- (c) steroidy;
- (d) laktony kyseliny resorcylové (včetně zeranolu);
- (e) beta-sympatomimetika.

2. Zakázané látky uvedené v tabulce 2 přílohy nařízení (EU) č. 37/2010:

- (a) chloramfenikol;
- (b) nitrofurany;
- (c) dimetridazol, metronidazol, ronidazol a jiné nitroimidazoly;
- (d) jiné látky (dapson, chlorpromazin).

3. Farmakologicky účinné látky, které nejsou uvedeny v tabulce 1 přílohy nařízení (EU) č. 37/2010 nebo látky, které nejsou povoleny pro použití v krmivech pro zvířata určená k produkci potravin v Unii podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1831/2003:

- (a) barviva;
- (b) přípravky na ochranu rostlin podle definice v nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1107/2009 a biocidy podle definice v nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 528/2012, které lze použít v chovu zvířat určených k produkci potravin;
- (c) antimikrobiální látky;
- (d) kokcidiostatika, histomonostatika a jiná antiparazitika;
- (e) proteinové a peptidové hormony;
- (f) protizánětlivé látky, sedativa a jakékoli jiné farmakologicky účinné látky;
- (g) antivirové látky.

Skupina B – Povoleno farmakologicky účinné látky pro použití u zvířat určených k produkci potravin:

1. Farmakologicky účinné látky uvedené v tabulce 1 přílohy nařízení (EU) č. 37/2010:

- (a) antimikrobiální látky;
- (b) insekticidy, fungicidy, anthelmintika a jiná antiparazitika;
- (c) sedativa;
- (d) nesteroidní antiflogistika (NSA), kortikosteroidy a glukokortikoidy;
- (e) jiné farmakologicky účinné látky.

2. Kokcidiostatika a histomonostatika povolená podle právních předpisů Unie, pro něž jsou maximální limity a maximální limity reziduí stanoveny právními předpisy Unie.

Rezidua farmakologicky účinných látek ze skupiny A a B se analyzují ve vzorcích odebraných ze zvířat určených k produkci potravin, případně včetně jejich exkrementů,

tělních tekutin a nezpracovaných živočišných produktů, krmiv, vody a vedlejších živočišných produktů.

Předkládání a hodnocení Plánu a jeho výsledků

Roční plány jsou předkládány Komisi vždy do 31. března a výsledky za předchozí rok Evropskému úřadu pro bezpečnost potravin vždy do 30. června.

Výsledky analýz slouží především orgánům státního veterinárního dozoru pro jejich rozhodování. Veřejnosti jsou výsledky analýz a jejich hodnocení každoročně souhrnně prezentovány formou informačního bulletinu na oficiálních webových stránkách ÚVS (www.svscr.cz) a průběžně formou tiskových zpráv. Výsledky jsou také předkládány MZe jako podklad pro vydávání ročních zpráv o výsledcích sledování a vyhodnocování reziduí a kontaminantů v potravinovém řetězci a tvoří součást evropské výroční zprávy publikované EFSA.

Příloha 4

Právní předpisy České republiky pro jednotlivé oblasti čl. 1 odst. 2 nařízení (ES) 2017/625 (tučným písmem – základní tvar znění zákonů v textu JIVVPK)

a) Potraviny a bezpečnost potravin, důvěryhodnost a nezávadnost v jakékoli fázi produkce, zpracování a distribuce potravin, včetně pravidel zaměřených na zajištění poctivého jednání a na ochranu zájmů a informovanosti spotřebitelů, jako i na výrobu a použití materiálů a předmětů určených pro styk s potravinami

Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů; („o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy“)
Zákon č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů; („zákon o potravinách“);
Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, („zákon o ochraně veřejného zdraví“);
Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů, („veterinární zákon“);
Zákon č. 146/2002 Sb., o Státní zemědělské a potravinářské inspekci a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů; („zákon o SZPI“);
Vyhláška č. 18/2020 Sb., o požadavcích na mlýnské obilné výrobky, těstoviny, pekařské výrobky a cukrářské výrobky a těsta;
Vyhláška č. 227/2008 Sb., kterou se stanoví výše paušální částky nákladů dodatečné kontroly, nákladů vynaložených na ověření souladu specifikace a nákladů vzniklých příslušným orgánům v souvislosti se vstupem nebo dovozem potravin a surovin ze třetích zemí (vyhláška o paušálních nákladech), ve znění vyhlášky č. 7/2020 Sb.;
Vyhláška č. 397/2016 Sb., o požadavcích na mléko a mléčné výrobky, mražené krémy a jedlé tuky a oleje, ve znění vyhlášky č. 274/2019 Sb.;
Vyhláška č. 211/2019 Sb., o způsobu provádění klasifikace jatečně upravených těl jatečných zvířat a podmínkách vydávání osvědčení o odborné způsobilosti fyzických osob k této činnosti;
Vyhláška č. 253/2018 Sb., o požadavcích na extrakční rozpouštědla používaná při výrobě potravin;
Vyhláška č. 248/2018 Sb., o požadavcích na nápoje, kvasný ocet a droždí;
Vyhláška č. 231/2016 Sb., o odběru, přípravě a metodách zkoušení kontrolních vzorků potravin a tabákových, ve znění pozdějších předpisů;
Vyhláška č. 58/2018 Sb., o doplňcích stravy a složení potravin;
Vyhláška č. 172/2015 Sb., o informační povinnosti příjemce potravin v místě určení, ve znění vyhlášky č. 141/2017 Sb.;
Vyhláška č. 417/2016 Sb., o některých způsobech označování potravin;
Vyhláška č. 398/2016 Sb., o požadavcích na koření, jedlou sůl, dehydratované výrobky, ochucovadla, studené omáčky, dresinky a hořčici;

Vyhláška č. 69/2016 Sb., o požadavcích na maso, masné výrobky, produkty rybolovu a akvakultury a výrobky z nich, vejce a výrobky z nich;
Vyhláška č. 76/2003 Sb., kterou se stanoví požadavky pro přírodní sladidla, med, cukrovinky, kakaový prášek a směsi kaka a s cukrem, čokoládu a čokoládové bonbony, ve znění pozdějších předpisů;
Vyhláška č. 397/2021 Sb. o požadavcích na konzervované ovoce a konzervovanou zeleninu, skořápkové plody, houby, brambory a výrobky z nich a banány;
Vyhláška č. 299/2012 Sb., o obsahu kyseliny erukové v některých potravinách;
Vyhláška č. 366/2005 Sb., o požadavcích vztahujících se na některé zmrazené potraviny, ve znění vyhlášky č.312/2023 Sb.;
Vyhláška č. 329/1997 Sb., kterou se provádí § 18 písm. a), d), h), i), j) a k) zákona č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, pro škrob a výrobky ze škrobu, luštěniny a olejnatá semena, ve znění pozdějších předpisů;
Vyhláška č. 187/2023 Sb., o požadavcích na čaj, kávu a kávoviny;
Zákon č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů („zákon o nelékařských zdravotnických povoláních“), ve znění pozdějších předpisů;
Zákon č. 350/2011 Sb., o chemických látkách a chemických směsích a o změně některých zákonů (chemický zákon), („chemický zákon“), ve znění pozdějších předpisů;
Vyhláška č. 137/2004 Sb., o hygienických požadavcích na stravovací služby a o zásadách osobní a provozní hygieny při činnostech epidemiologicky závažných, ve znění vyhlášky č. 602/2006 Sb.;
Vyhláška č. 107/2005 Sb., o školním stravování, ve znění pozdějších předpisů;
Vyhláška č. 38/2001 Sb., o hygienických požadavcích na výrobky určené pro styk s potravinami a pokrmy, ve znění pozdějších předpisů;
Vyhláška č. 475/2002 Sb., kterou se stanoví rozsah znalostí pro získání osvědčení prokazujícího znalost hub, způsob zkoušek, jakož i náležitosti žádosti a osvědčení, („vyhláška o zkoušce znalosti hub“);
Zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek („zákon o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek“), ve znění pozdějších předpisů;
Vyhláška č. 296/1997 Sb., kterou se stanoví pravidla pro výběr epidemiologicky rizikových skupin potravin;
Vyhláška č. 409/2005 Sb., o hygienických požadavcích na výrobky přicházející do přímého styku s vodou a na úpravu vody, ve znění pozdějších předpisů;
Vyhláška č. 252/2004 Sb., kterou se stanoví hygienické požadavky na pitnou a teplou vodu a četnost a rozsah kontroly pitné vody, ve znění pozdějších předpisů;
Vyhláška č. 275/2004 Sb., o požadavcích na jakost a zdravotní nezávadnost balených vod a o způsobu jejich úpravy, ve znění vyhlášky č. 404/2006 Sb.;

Vyhláška č. 54/2004 Sb., o potravinách určených pro zvláštní výživu a o způsobu jejich použití, ve znění pozdějších předpisů;
Vyhláška č. 132/2015 Sb., o sazebníku náhrad nákladů za rozbory prováděné laboratořemi Státní zemědělské a potravinářské inspekci pro účely kontroly, ve znění pozdějších předpisů;
Narižení vlády č. 98/2005 Sb., kterým se stanoví systém rychlého varování o vzniku rizika ohrožení zdraví lidí z potravin a krmiv;
Zákon č. 321/2004 o vinohradnictví a vinařství a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o vinohradnictví a vinařství), ve znění pozdějších předpisů; („zákon o vinohradnictví a vinařství“);
Vyhláška č. 254/2010 Sb., kterou se stanoví seznam vinařských podoblastí, vinařských obcí a viničních tratí, ve znění vyhlášky č. 80/2018 Sb.;
Vyhláška č. 88/2017 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o vinohradnictví a vinařství, ve znění pozdějších předpisů;
Zákon č. 61/1997 Sb., o lihu a o změně a doplnění zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákona České národní rady č. 587/1992 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o lihu), ve znění pozdějších předpisů, („zákon o lihu“);
Vyhláška č. 141/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobu, skladování a zpracování lihu, ve znění pozdějších předpisů;
Vyhláška č. 334/2013 Sb., k provedení některých ustanovení zákona o povinném značení lihu, ve znění vyhlášky č. 610/2020 Sb.;
Zákon č. 307/2013 Sb., o povinném značení lihu, ve znění pozdějších předpisů („zákon o povinném značení lihu“);
Vyhláška č. 150/2008 Sb., o kontrole výroby a oběhu lihu a o provedení dalších ustanovení zákona o lihu s tím souvisejících předpisů, ve znění vyhlášky č. 8/2020 Sb.;
Vyhláška č. 331/2000 Sb., kterou se stanoví požadavky týkající se lahví používaných jako odměrné obaly pro hotově balené zboží;
Vyhláška č. 328/2000 Sb., o způsobu zhotovení některých druhů hotově baleného zboží, jehož množství se vyjadřuje v jednotkách hmotnosti nebo objemu, ve znění pozdějších předpisů;
Zákon č. 164/2001 Sb., o přírodních léčivých zdrojích, zdrojích přírodních minerálních vod, přírodních léčebných lázních a lázeňských místech a o a o změně některých souvisejících zákonů (lázeňský zákon), ve znění pozdějších předpisů;
Vyhláška Ministerstva životního prostředí č. 137/1999 Sb., kterou se stanoví seznam vodárenských nádrží a zásady pro stanovení a změny ochranných pásem vodních zdrojů;
Vyhláška č. 291/2003 Sb., o zákazu podávání některých látek zvířatům, jejichž produkty jsou určeny k výživě lidí, a o sledování (monitoringu) přítomnosti nepovolených látek, reziduí a látek kontaminujících, pro něž by živočišné produkty mohly být škodlivé pro zdraví lidí, u zvířat a v jejich produktech, ve znění pozdějších předpisů;

aa) Materiály a předměty určené pro styk s potravinami (v textu též „FCM”)

Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, ve znění pozdějších předpisů; („zákon o ochraně veřejného zdraví“);
Zákon č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, („zákon o potravinách“);
Zákon č. 350/2011 Sb., o chemických látkách a chemických směsích a o změně některých zákonů (chemický zákon), ve znění pozdějších předpisů, („chemický zákon“); (pokud jde o kontrolu obsahu látek v předmětech určených pro styk s potravinami);
Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů (pokud jde o prodej výrobků a poskytování služeb, které jsou upraveny zákonem č. 258/2000 Sb.); („zákon o ochraně spotřebitele“);
Zákon č. 102/2001 Sb., o obecné bezpečnosti výrobků a o změně některých zákonů (zákon o obecné bezpečnosti výrobků), ve znění pozdějších předpisů; („zákon o obecné bezpečnosti výrobků“);
Vyhláška č. 38/2001 Sb., o hygienických požadavcích na výrobky určené pro styk s potravinami a pokrmy, ve znění pozdějších předpisů;

b) záměrné uvolňování geneticky modifikovaných organismů (GMO) do životního prostředí pro účely produkce potravin a krmiv;

Zákon č. 78/2004 Sb., o nakládání s geneticky modifikovanými organismy a genetickými produkty, ve znění pozdějších předpisů („zákon o GMO a GP“);
Vyhláška č. 209/2004 Sb., o bližších podmínkách nakládání s geneticky modifikovanými organismy a genetickými produkty, ve znění pozdějších předpisů;

c) Krmiva a bezpečnost krmiv v jakékoliv fázi jejich produkce, zpracování, distribuce a použití, včetně pravidel zaměřených na zajištění poctivého obchodního jednání a na ochranu zdraví, zájmů a informovanosti spotřebitelů;

Zákon č. 91/1996 Sb., o krmivech, ve znění pozdějších předpisů; („zákon o krmivech“)
Zákon č. 147/2002 Sb., o Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském); („zákon o ÚKZÚZ“);
Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů („veterinární zákon“);
Vyhláška č. 295/2015 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o krmivech, ve znění pozdějších předpisů;

d) požadavky týkající se zdraví zvířat;

Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů („veterinární zákon“);
--

Zákon č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, („plemenářský zákon“);
Vyhlášky č. 136/2004 Sb., kterou se stanoví podrobnosti označování zvířat a jejich evidence hospodářství a osob stanovených plemenářským zákonem, ve znění pozdějších předpisů;
Zákon č. 91/1996 Sb., o krmivech, ve znění pozdějších předpisů („zákon o krmivech“);
Zákon č. 378/2007 Sb., o léčivech a o změnách některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů;
Vyhláška č. 344/2008 Sb., o používání, předepisování a výdeji léčivých přípravků při poskytování veterinární péče, ve znění vyhlášky č. 139/2011 Sb.;
Vyhláška č. 228/2008 Sb., o registraci léčivých přípravků, ve znění pozdějších předpisů;
Vyhláška č. 229/2008 Sb., o výrobě a distribuci léčiv, ve znění pozdějších předpisů;
Vyhláška č. 291/2003 Sb., o zákazu podávání některých látek zvířatům, jejichž produkty jsou určeny k výživě lidí, a o sledování (monitoringu) přítomnosti nepovolených látek, reziduí a látek kontaminujících, pro něž by živočišné produkty mohly být škodlivé pro zdraví lidí, u zvířat a v jejich produktech, ve znění pozdějších předpisů;
Vyhláška č. 144/2023 Sb., o veterinárních požadavcích na chov včel a včelstev a o opatřeních pro předcházení a tlumení některých nákaz včel;
Vyhláška č. 176/2023 Sb., o zdraví zvířat a jeho ochraně a o oprávnění a odborné způsobilosti k výkonu některých odborných veterinárních činností;

e) prevence a minimalizace rizik pro zdraví lidí a zvířat, která představují vedlejší produkty živočišného původu a získané produkty;

Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů; („veterinární zákon“);
Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů;

f) požadavky na dobré životní podmínky zvířat;

Zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů; („zákon na ochranu zvířat proti týrání“);
Zákon č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, („plemenářský zákon“);
Zákon č. 100/2004 Sb., o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi a dalších opatřeních k ochraně těchto druhů a o změně některých zákonů (zákon o obchodování s ohroženými druhy), ve znění pozdějších předpisů, („zákon o obchodování s ohroženými druhy“);
Zákon č. 120/2002 Sb., o podmínkách uvádění biocidních přípravků a účinných látek na trh a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů;

Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů;
Vyhláška č. 244/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů;
Zákon č. 162/2003 Sb., o podmínkách provozování zoologických zahrad a o změně některých zákonů (zákon o zoologických zahradách), ve znění pozdějších předpisů, („zákon o zoologických zahradách“);
Zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o zbraních), ve znění pozdějších předpisů, („ zákon o zbraních “);
Zákon č. 156/2000 Sb., o ověřování střelných zbraní a střeliva, ve znění pozdějších předpisů;
Zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů („ zákon o správních poplatcích “);
Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů; („ živnostenský zákon “)
Zákon č. 269/1994 Sb., o Rejstříku trestů, ve znění pozdějších předpisů;
Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů; („ trestní řád “);
Vyhláška č. 451/2021 Sb., o ochraně druhů zvířat vyžadujících zvláštní péči;
Vyhláška č. 418/2012 Sb., o ochraně zvířat při usmrcování, ve znění pozdějších předpisů;
Vyhláška č. 419/2012 Sb., o ochraně pokusných zvířat, ve znění pozdějších předpisů;
Vyhláška č. 22/2013 Sb., o vzdělávání na úseku ochrany zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů;
Vyhláška č. 4/2009 Sb., o ochraně zvířat při přepravě, ve znění vyhlášky č. 22/2013 Sb.;
Vyhláška č. 208/2004 Sb., o minimálních standardech pro ochranu hospodářských zvířat, ve znění pozdějších předpisů;
Vyhláška č. 346/2006 Sb., o stanovení bližších podmínek chovu a drezúry zvířat;
Vyhláška č. 114/2010 Sb., o ochraně handicapovaných zvířat při chovu, ve znění vyhlášky č. 22/2013 Sb.;

g) ochranná opatření proti škodlivým organismům rostlin;

Zákon č. 147/2002 Sb., o Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském); („ zákon o ÚKZÚZ “);
Zákon č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů; („ zákon o rostlinolékařské péči “);
Vyhláška č. 5/2020 Sb., o ochranných opatřeních proti škodlivým organismům rostlin;
Vyhláška č. 6/2020 Sb., o ošetřování nebo označování dřevěného obalového materiálu, dřeva nebo jiných předmětů;

Vyhlášky č. 331/2004 Sb., o opatřeních k zabezpečení ochrany proti zavlékání a šíření původce bakteriální kroužkovitosti bramboru a původce bakteriální hnědé hniloby, ve znění vyhlášky č. 75/2010 Sb.;

Vyhláška č. 332/2004 Sb., o opatřeních k zabezpečení ochrany proti zavlékání a šíření původce rakoviny bramboru, hád'átka bramborového a hád'átka nažloutlého, ve znění pozdějších předpisů;

Vyhláška č. 75/2010 Sb., o opatřeních k zabezpečení ochrany proti zavlékání a šíření hád'átka bramborového a hád'átka nažloutlého, ve znění vyhlášky č. 43/2016 Sb.;

h) požadavky na dodávání na trh a používání přípravků na ochranu rostlin a na udržitelné používání pesticidů, s výjimkou zařízení pro aplikaci pesticidů;

Zákon č. 147/2002 Sb., o Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském); („**zákon o ÚKZÚZ**“);

Zákon č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů; („**zákon o rostlinolékařské péči**“);

Vyhláška č. 132/2018 Sb., o přípravcích a pomocných prostředcích na ochranu rostlin, ve znění pozdějších předpisů;

Vyhláška č. 327/2012 Sb., o ochraně včel, zvěře, vodních organismů a dalších necílových organismů při použití přípravků na ochranu rostlin, ve znění vyhlášky č. 428/2017 Sb.;

Vyhláška č. 206/2012 Sb., o odborné způsobilosti pro nakládání s přípravky, ve znění pozdějších předpisů;

Vyhláška č. 207/2012 Sb., o profesionálních zařízeních pro aplikaci přípravků;

i) ekologická produkce a označování ekologických produktů;

Zákon č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství a o změně zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů; („**zákon o ekologickém zemědělství**“);

Vyhláška č. 16/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o ekologickém zemědělství, ve znění pozdějších předpisů;

j) používání a označování chráněných označení původu, chráněných zeměpisných označení zaručených tradičních specialit;

Zákon č. 14/1993 Sb., o opatřeních na ochranu průmyslového vlastnictví, ve znění pozdějších předpisů; („**zákon o opatřeních na ochranu průmyslového vlastnictví**“);

Zákon č. 452/2001 Sb., o ochraně označení původu a zeměpisných označení a o změně zákona o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů; („**zákon o ochraně chráněných označení**“);

Zákon č. 97/1996 Sb., o ochraně chmele, ve znění pozdějších předpisů; („**zákon o ochraně chmele**“);

Vyhláška č. 325/2004 Sb., k provedení zákona o ochraně chmele, ve znění pozdějších předpisů;

Vyhláška č. 67/1975 Sb., o Lisabonské dohodě na ochranu označení původu a o jejich mezinárodním zápisu ze dne 31. října 1958, revidované ve Stockholmu dne 14. července 1967.

Právní předpisy ČR platné pro více oblastí a více příslušných orgánů

Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů; („zákon o ochraně spotřebitele“);
Zákon č. 102/2001 Sb., o obecné bezpečnosti výrobků a o změně některých zákonů (zákon o obecné bezpečnosti výrobků), ve znění pozdějších předpisů; („zákon o obecné bezpečnosti výrobků“);
Zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství („zákon o zemědělství“), ve znění pozdějších předpisů;
Zákon č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů („zákon o technických požadavcích na výrobky“), ve znění pozdějších předpisů;
Zákon č. 263/2016 Sb., atomový zákon, ve znění pozdějších předpisů;
Vyhláška č. 133/2004 Sb., o podmínkách ozařování potravin a surovin, o nejvyšší dávce záření a o způsobu označení ozařené na obal;
Vyhláška č. 360/2016 Sb., o monitorování radiační situace;
Zákon č. 477/2001 Sb., o obalech a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o obalech); („zákon o obalech“);
Zákon č. 541/2020 Sb., o odpadech, ve znění pozdějších předpisů, („zákon o odpadech“);
Zákon č. 156/1998 Sb., o hnojivech, pomocných půdních látkách, pomocných rostlinných přípravcích a substrátech a o agrochemickém zkoušení zemědělských půd, ve znění pozdějších předpisů, („zákon o hnojivech“);
Zákon č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy a o změně a doplnění zákona č. 468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, ve znění pozdějších předpisů; („zákon o regulaci reklamy“);
Zákon č. 505/1990 Sb., o metrologii, ve znění pozdějších předpisů; („zákon o metrologii“);
Zákon č. 234/2014 Sb. o státní službě, ve znění pozdějších předpisů; („zákon o státní službě“);
Zákon č. 250/2014 Sb., o změně zákonů souvisejících s přijetím zákona o státní službě, ve znění pozdějších předpisů;
Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů; („zákon o spotřebních daních“);
Nařízení vlády č. 98/2005 Sb., kterým se stanoví systém rychlého varování o vzniku rizika ohrožení zdraví lidí z potravin a krmiv; („NV k RASFF“);
Zákon č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění pozdějších předpisů; („zákon o kontrole“);
Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů; („správní řád“);
Zákon č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů, ve znění pozdějších předpisů; („zákon o střetu zájmů“);

Zákon č. 250/2016 Sb. o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů; („zákon o odpovědnosti za přestupky“);
Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů; („zákon o přístupu k informacím“);
Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů; („zákon o ochraně osobních údajů“);
Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů; („zákon o krizovém řízení“);
Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, („zákon o IZS“);
Zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, ve znění pozdějších předpisů;
Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů; („zákon o finanční kontrole“);
Zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích; („zákon o správních poplatcích“);
Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů;
Zákon č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční strážní České republiky, ve znění pozdějších předpisů;
Zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky, ve znění pozdějších předpisů;
Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů;
Zákon č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky, ve znění pozdějších předpisů;
Zákon č. 300/2013 Sb., o Vojenské policii a o změně některých zákonů (zákon o Vojenské policii), ve znění pozdějších předpisů;
Zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů; („zákon o IS veřejné správy“);
Zákon č. 111/2009 Sb., o základních registrech, ve znění pozdějších předpisů; („zákon o registrech“);
Vyhláška č. 329/2003 Sb., o informačním systému Státní veterinární správy;
Zákon č. 99/2019 Sb., o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací a o změně zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů;
Zákon č. 268/2014 Sb., o zdravotnických prostředcích a o změně zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů;
Zákon č. 64/1986 Sb., o České obchodní inspekci, ve znění pozdějších předpisů;
Zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů;
Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), ve znění pozdějších předpisů;
Zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů; („živnostenský zákon“);

Nařízení vlády č. 390/2021 Sb., o bližších podmínkách poskytování osobních ochranných pracovních prostředků, mycích, čisticích a dezinfekčních prostředků;
Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů;
Usnesení č. 2/1993 Sb., Usnesení předsednictva České národní rady o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součástí ústavního pořádku České republiky, ve znění pozdějších předpisů;
Nařízení vlády č. 48/2017 Sb., Nařízení vlády o stanovení požadavků podle aktů a standardů dobrého zemědělského a environmentálního stavu pro oblasti pravidel podmíněnosti a důsledků jejich porušení pro poskytování některých zemědělských podpor, ve znění pozdějších předpisů;
Nařízení vlády č. 73/2023 Sb., o stanovení pravidel podmíněnosti plateb zemědělcům, nařízení vlády (účinné od 1. 4. 2023 a nahrazující nařízení vlády č. 48/2017 Sb.);
Zákon č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky, ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů;
Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů, („zákon o majetku ČR“).

Příloha 5

Seznam použitých zkratk

AAC	Systém správní pomoci a spolupráce
ADNS	Animal Disease Notification System
AEO	Agroekologická opatření
AMP	Africký mor prasat
BSE	Bovinní spongiformní encefalopatie
BT – NET	Bluetongue network systém
BTSF	Zlepšení školení pro zvýšení bezpečnosti potravin - Better Training for Safer Food
CPM	Celkový počet mikroorganismů (v mléce)
CRO	Centrální registr osob
CRL	Referenční laboratoř EU (Community Reference Laboratory)
ČIA	Český institut pro akreditaci, obecně prospěšná společnost (o.p.s.)
ČHMÚ	Český hydrometeorologický ústav
ČMMJ	Českomoravská myslivecká jednota
ČMSCH	Českomoravská společnost chovatelů a.s.
ČOI	Česká obchodní inspekce
ČPI	Česká plemenářská inspekce
ČSN	Česká technická norma
ČSÚ	Český statistický úřad
ČZU	Česká zemědělská univerzita v Praze
DG(SANTE)	Generální ředitelství pro zdraví a bezpečnost potravin (Directorate-General for Health and Food Safety)
DPB	Díl půdního bloku
DL	Doplňkové látky
DP	Další prostředky na ochranu rostlin
DŽPZ	Dobré životní podmínky zvířat
EFSA	Evropský úřad pro bezpečnost potravin
EK	Evropská komise
EU	Evropská unie

EuFMD	Evropská komise pro slintavku a kulhavku (The European Commission for the control of Foot-and-Mouth disease)
FAO	Organizace OSN pro výživu a zemědělství (Food and Agriculture Organisation of the United Nations)
FAPAS, FEPAS	Mezinárodní autority v oblasti testování ISO
FCM	Materiály a předměty přicházející do styku s potravinami
GMO a GP	Geneticky modifikované organismy a genetické produkty
GOVNET	Komunikační síť veřejné správy ČR
GŘC	Generální ředitelství cel
GŘ	Generální ředitelství (HZS)
HKDL	Hodnocení krmiv a doplňkových látek
HVPBU	Hygiena výživy a předmětů běžného užívání (MZ)
HZS	Hasičský záchranný sbor
CHOP	Chráněné označení původu
CHZO	Chráněná zeměpisná označení
IMSOC	Systém pro správu informací o úředních kontrolách (I nformation M anagement S ystém for O fficial C ontrol)
IOR	Integrovaná ochrana rostlin
IS	Informační systém (SVS, SZPI, ÚKZÚZ, SZIF)
IS KLC	Informační systém pro kontrolní a laboratorní činnost (SZPI)
IS KOPR	Informační systém pro kontrolní, laboratorní a právní činnost (SZPI)
IS HDM	Informační systém hygieny dětí a mladistvých (MZ)
IS HVY	Informační systém hygieny výživy (MZ)
IS ostatních složek VS	Informační systém složek veřejné správy z jiných resortů
IS PBU	Informační systém hygieny předmětů běžného užívání (MZ)
IS PPP	Informační systém ÚKZÚZ – PPP (Plant Protection Products) – obsahuje databázi otestovaných zařízení pro aplikaci POR, databázi rozhodnutí o povolení POR a databázi hlášení o přemístění POR na území ČR
IS SOM OZO	Informační systém ÚKZÚZ – SOM OZO (samoobslužný modul odborně způsobilých osob) obsahující databázi odborně způsobilých osob pro nakládání s POR I., II. a III. stupně

ISO	International Organization for Standardization – mezinárodní organizace zabývající se tvorbou norem.
IKT	Informační a komunikační technologie
IZR	Integrovaný zemědělský registr (ústřední evidence hospodářských zvířat)
IZS	Integrovaný záchranný systém
KHS	Krajské hygienické stanice (MZ)
KL	Kapacita laboratoří
KSBP	Koordinační skupina bezpečnosti potravin
KVL	Komora veterinárních lékařů
KVS	Krajská veterinární správa Státní veterinární správy
LAKR	léčivé, aromatické a kořeninové rostliny
LDAP	Autorizace individuálních uživatelů
LOS	Lesní ochranná služba (při Výzkumném ústavu lesního hospodářství a myslivosti)
LPIS	Land Parcel Identification Systém – Registr půdy
MěVS	Městská veterinární správa Státní veterinární správy
MN	Metodické návody
MKZ	Metodika kontroly zdraví
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MRO	Mimořádné rostlinolékařské opatření
MZ	Ministerstvo zdravotnictví
MZe	Ministerstvo zemědělství
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
Nařízení (ES) Nařízení (EU)	Nařízení Evropského parlamentu a Rady, Nařízení Rady, Nařízení Komise
NAZV	Národní agentura pro zemědělský výzkum
NB	Notebook
NIP	Národní implementační plán
NKM (AAC, RASFF)	Národní kontaktní místo ČR (pro AAC, RASFF – SZPI)
NRL	Národní referenční laboratoř
OAŘK	Odbor auditu a řízení kvality

ODŠOR	Odbor diagnostiky škodlivých organismů
OdMMPVŠO	Oddělení metod monitoringu a prognóz výskytu ŠO
OdŘFR	Oddělení řízení fyto-sanitárních rizik
OdSPOR	Oddělení správních procesů v ochraně rostlin
OdTI	Oddělení terénní inspekce
ODV	Odbor dovozu a vývozu
OdK	Oddělení krmiv (ÚKZÚZ)
OdKAT	Oddělení kontroly a aplikační techniky
OdKZV	Oddělení kontroly zemědělských vstupů (ÚKZÚZ)
OdZPOR	Oddělení zkoušení přípravků n a ochranu rostlin (ÚKZÚZ)
OFIS	Organic Farming Information System
OI	Odbor inspekce (ÚSKVBL)
OIS	Odborný informační systém (SVS)
OIV	Mezinárodní organizace pro révu a víno
OKLC	Odbor kontroly, laboratoří a certifikace (SZPI)
OKZV	Odbor kontroly zemědělských vstupů (ÚKZÚZ)
OKÚ	Odbor kancelář úřadu (SZPI)
OOPP	Osobní ochranné pracovní pomůcky
OOS	Odbor osiv a sadby
OOVZ	Orgány ochrany veřejného zdraví (MZ)
OOZaPZ	Odbor ochrany zdraví a pohody zvířat (SVS)
OPIS IZS	Operační a informační středisko integrovaného záchranného systému
OPOR	Odbor přípravků na ochranu rostlin (ÚKZÚZ)
OPTE	Odbor personální a technicko-ekonomický (SZPI)
OPZ	Odbor právní a zahraniční (SZPI)
OR	Obchodní rejstřík
OTI	Odbor terénní inspekce
OÚ ORP	Obecné úřady obcí s rozšířenou působností
OVHOVZ	Odbor veterinární hygieny a ochrany veřejného zdraví
OVVKDaV	Odbor vnějších vztahů, kontroly dovozu a vývozu

OZE	Obnovitelných zdrojů energie
OZR	Odbor zdraví rostlin
PČR	Policie České republiky
PIS	Personální informační systém
POP	Perzistentní organické polutanty
POR	Přípravky na ochranu rostlin (Pesticidy)
PP	Pomocné prostředky
PPP	Provozovatel potravinářského podniku (MZ, MZe, SZPI, SVS)
ProCoP	Kontaktní místo pro výrobky
PSB	Počet somatických buněk (v mléce)
PSMS	Pohotovostní středisko pro mimořádné situace
PVS	Pohraniční veterinární stanice
RAS	Rapid Alert System (Systém rychlé výstrahy – závady v jakosti veterinárních léčiv)
RASFF	Rapid Alert System for Food and Feed (Systém rychlého varování pro potraviny a krmiva)
Registry MZe	Registry Ministerstva zemědělství
Registry VS	Úřední registry veřejné správy ČR
RES	Registr ekonomických subjektů
RO	Registr obyvatel
RP	Referát právní
SDP	Správná distribuční praxe
SHK	Stanoviště hraniční kontroly
SMJ	Systém managementu jakosti
SMR	Směrnice Rady
SOP	Standardní operační postup
SOLVIT	Síť center pro řešení problémů vnitřního trhu
SOSZR	Sekce osiv, sadby a zdraví rostlin
SPP	Standardní pracovní postupy
STATPOR	Informační systém pro vedení statistiky spotřeby POR
SÚKL	Státní úřad pro kontrolu léčiv

SVS	Státní veterinární správa
SVÚ	Státní veterinární ústav
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
SZPI – ÚI	Státní zemědělská a potravinářská inspekce – Ústřední inspektorát
SZV	Sekce zemědělských vstupů
ŠO	Škodlivé organismy (rostlin)
ÚHÚL	Ústav pro hospodářskou úpravu lesů
ÚKOZ	Ústřední komise pro ochranu zvířat
ÚKZÚZ	Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský
ÚL	Úřední laboratoř
ÚSKVBL	Ústav pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů
ÚVS	Ústřední veterinární správa Státní veterinární správy
VETUNI	Veterinární univerzita Brno
VFU	Veterinární a farmaceutická univerzita Brno
VI	Veterinární inspektorát
VHS	Veterinární hygienické středisko
VOZPVÚ	Výbor pro ochranu zvířat používaných pro vědecké účely
VŠCHT	Vysoká škola chemicko – technologická v Praze
VŽP	Vedlejší produkty živočišného původu
VUT Brno	Vysoké učení technické v Brně
VÚRV	Výzkumný ústav rostlinné výroby
VÚVč	Výzkumný ústav včelařský
WOAH	Světová organizace pro zdraví zvířat (The World Organisation for Animal Health)
ZAP	Zařízení pro aplikaci POR
ZTS	Zaručeně tradiční speciality

